

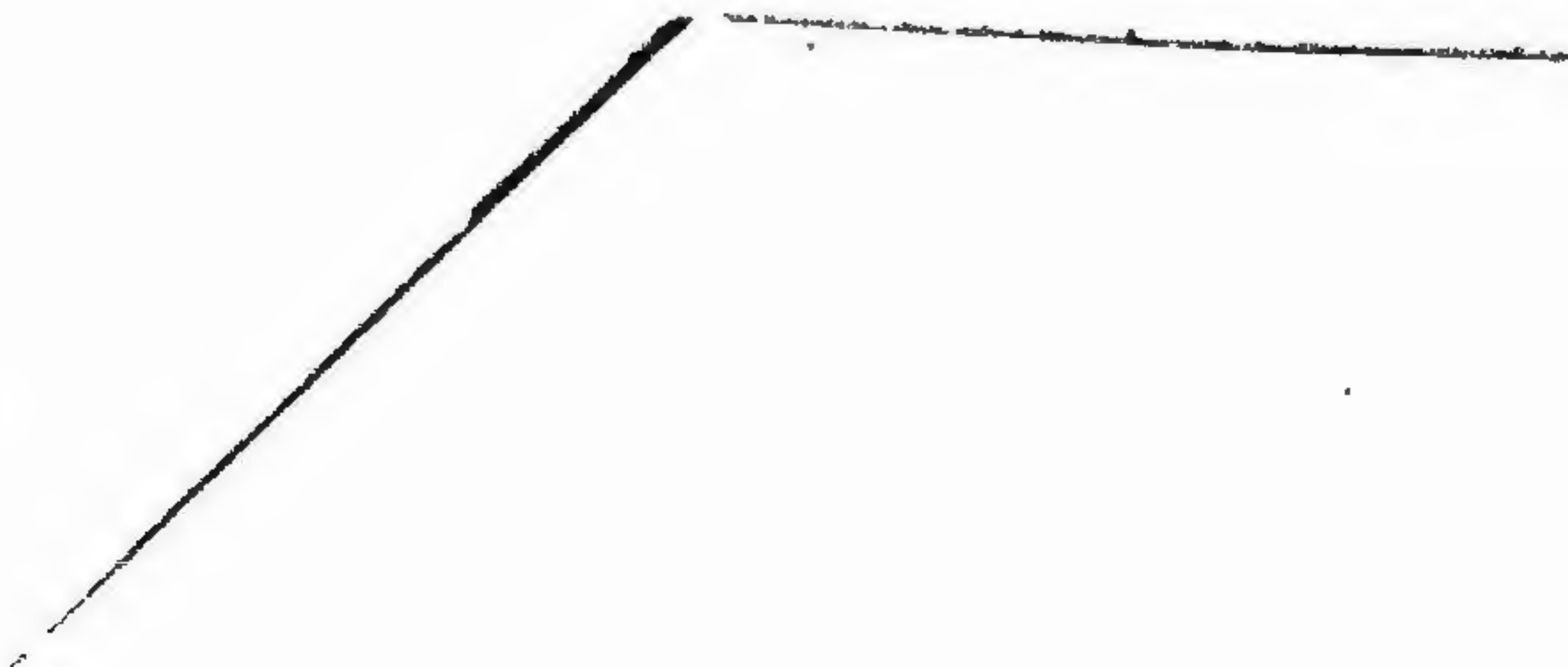
C
 L.H. Surin Ramana
Pennamachur

మైతా విష్ణురాయ

౨ నవంబరు, ప్రేక్షకులకు

CI

I

దైనా విప్లవచరిత్ర

(ప్రథమసంపుటి - జాతీయ, సోవియట్ విప్లవదళాలు)

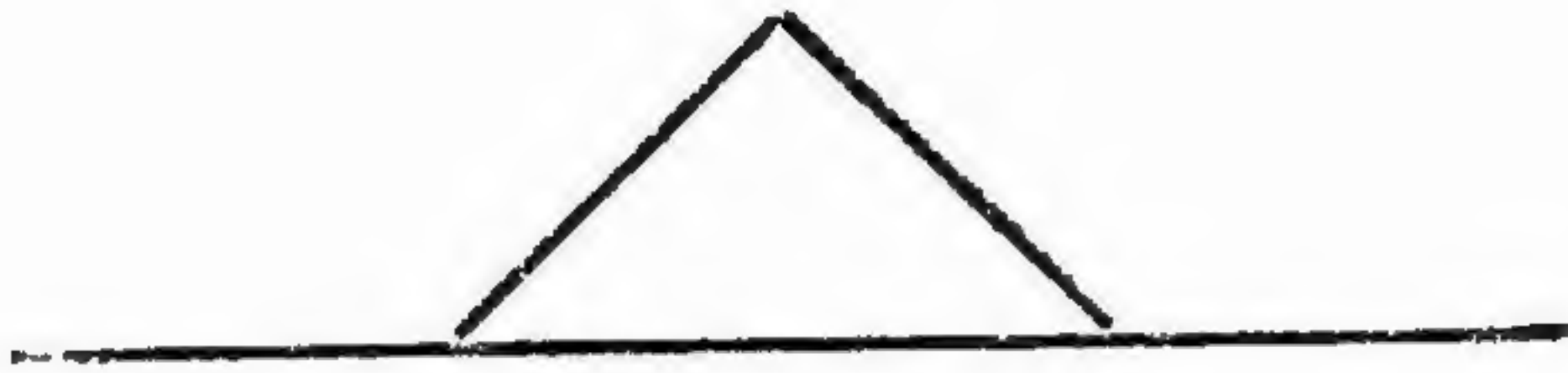
రచన :

నిడమర్రీ అశ్వనీకుమారదత్తు.

ప్రగతి ప్రచురణాలయం.

21

ఆవంతీ ప్రెస్. రాజమండ్రి

21 ఫిబ్రవరి. 1949

కాపీలు 1000.

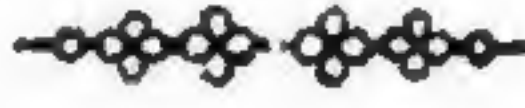

వెల: రూ. 4/-

III

వైనా విప్లవ చరిత్ర

ప్రథమభాగం — జాతీయ విప్లవ పదకే

1842 - 1927.

V ప్రస్తావన.

చైనా మన పొరుగుదేశం. “అగ్ర” రాజ్యాలని వ్యవహరింపబడే అయిదింటిలోనూ చైనా ఒకటి. ఐక్యరాజ్యసమితి ఉపాంగమైన భద్రతా సంఘంలో శాశ్వతసభ్యురాలు.

అయినా, అగ్రరాజ్యమని పిలిపించుకుందుకు అర్హతగాని ఔనత్యం ప్రదర్శించే శక్తిగాని, దీనావస్థతో ఉన్న నేటి చైనాకి మృగ్యం. నానాటికి విశ్వరూపం తాలుస్తూ ప్రజలబ్రతుకు దుర్భరంచేస్తున్న ద్రవ్యోల్బణం; పాలకవర్గంలో ప్రబలంగా ఉన్న లంచగొండితనం, నైతికపతనం; అన్నిటికీ తోడు దీర్ఘకాలంగా సాగుతున్న అంతర్యుద్ధం—ఇవన్నీ దేశాన్ని పీల్చి పిప్పిచేసి విడుస్తున్నాయి.

వర్తమానం, ఆంధికారంగా పున్నంతమాత్రాన నిరాశకి తావుండనక్కరలేదు. ఏ దేశచరిత్ర చూసినా కష్టమయమైన ఘట్టాలు ఉండనే వుంటాయి. ఒకప్పుడు చైనా మహోన్నతమైన వైభవం అనుభవించింది. మానవ చరిత్రలో ఇంతవరకూ ఉద్భవించిన పందొమ్మిది మహానాగరికతల్లోనూ చైనానాగరికత ఒకటి. కన్ఫ్యూషియస్ వంటి తత్వ శాస్త్రజ్ఞుల బావాలు ప్రపంచదృష్టి నాకర్పించాయి. కవిత్వం, చిత్రలేఖనం, శిల్పం—సకల కళలలోనూ చైనాదేశీయులు ఒకనాడు ప్రపంచ సభల్లో అగ్రతాంబూలం ఆందుకున్నారు.

అటువంటి శిఖరాలనుండి ప్రస్తుతశోచనీయస్థితికి ఏ కారణాలవల్ల ఆ ప్రాచీనదేశం పరిణామం చెందవలసి వచ్చింది? ఆ ప్రశ్నకు సమగ్రమైన సమాధానం యీ పుస్తకంద్వారా శ్రీయుత అశ్వనీకుమారదత్తుగారు పాఠకులకి అందజేస్తున్నారు. చైనా విప్లవచరిత్ర సమీక్షయిది.

మంచూసామ్రాజ్యాన్ని 1911 లో పడగొట్టడంతో చైనాజాతీయోద్యమానికి ప్రథమ విజయం లభించింది. అయితే అప్పట్లో మేధావంతులయిన విప్లవనాయకులు కూడా, దేశానికి ఒక పార్లమెంటు స్థాపించి సంతమాత్రాన బలమైన ఒక ఆధునికదేశం సృష్టించబడదని తెలుసుకోలేకపోయారు. మంచూసామ్రాజ్యం అనంతరం అధికారం చేజిక్కించుకున్న వర్గం సహితం శక్తివంతమైన కేంద్రప్రభుత్వం నెలకొల్పలేకపోయారు. జాతీయ విప్లవోద్యమానికి నాయకుడైన సన్-యట్-సేన్ కలలుగని జీవితం దారపోసిన మూడు అవధులు—జాతీయ ఘనర్పిర్మాణం, కేంద్రప్రభుత్వస్థాపన, ప్రజాస్వామిక సమాజ నిర్మాణం—ఇంకా చైనాప్రజలు అందుకోలేదు.

తీవ్రరూపం తాల్చిన నేటి సంఘర్షణలనుండి త్వరలోనే ఆజేయమైన చైనావెలువడడం తథ్యం. జాగరితమైన ఆశియాలో ప్రముఖస్థానం భవిష్యత్తులో ఆదేశానికి ఉంటుంది. బలమైన కేంద్రప్రభుత్వంకల చైనా ప్రపంచశాంతికి అత్యవసరం.

భా సా సు బ్బా రావు.

విషయసూచిక.

1. చెనా జాతీయతకు చారిత్రక పునాదులు	1
2. జాతీయ విప్లవ జననక్రమం	36
3. టంగ్ మెంగ్ హీవ్	48
4. ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వస్థాపన	70
5. యువాకాపీకే విద్రోహం	76
6. సంక్షోభం—కల్లోలం	87
7. బోల్షివిక్-రష్యా విప్లవచెనాల సఖ్యత	101
8. కొమింటాంగు ప్రాబల్యం	119
9. ఉత్తరరాష్ట్ర దండయాత్ర	135
10. కొమింటాంగులో చీలికలు	145
11. కొమింటాంగు కమ్యూనిస్టు ఐక్యతావిచ్ఛేదన	167

రెండవ భాగం.

12. కొత్త పాత చెనాలి సంఘర్షణ	179
13. సోవియటు విప్లవ జననక్రమం	190
14. నాన్పంగ్ తిరుగుబాటు, సోవియటు వుద్యమం	210
15. ఎర్రపైన్యాభివృద్ధి	219
16. కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధాలు	226
17. ప్రథమ సోవియటు కాంగ్రెసు	229

18.	నాస్కింగుప్రభుత్వ పరిపాలన	239
19.	జపాను దురాక్రమణ; మంచూకో రాజ్యస్థాపన	254
20.	ఐదవకమ్యూనిస్టు నిర్మూలనయుద్ధం.	261
21.	దీర్ఘయాత్ర	276
22.	షెన్సీసోవియట్లు — ప్రాథమిక సోవియట్ విధానాలు	291
23.	ఐక్యతకొరకు పోరాటం	322
24.	అంతర్యుద్ధ సమాప్తి	337

1 వ అధ్యాయం.

చైనా జాతీయతకు చారిత్రక పునాదులు.

“మానవజీవిత ఆదిమదశలో మానవులు స్వార్థపరులు, స్వప్రయోజన పరులుగాను ఉండేవారు. సామువాయిక ప్రయోజనాలుండేవి కావు. మానవ సంబంధాల్లో కట్టుబాట్లు, నియమాలు లేక, అల్లకల్లోలంగా వుండేది.

“స్వప్రయోజనాలను చూచుకోక, ప్రజాబాహుళ్యపు కష్టాల్ని నివారిస్తో, వారిక్షేమానికి అహర్నిశలూ పాటుపడే రాజురాకతో యీ పరిస్థితులు తారుమారయ్యాయి. పరిపాలనావిధుల భారంతో కృంగిపోతూకూడ రాజు అధికారాన్ని స్వార్థానికి ఉపయోగించుకునేవాడుకాడు. అందుకనే ఆస్వర్జయుగంలో సూయూ, ఉక్వాంగ్ లవంటి ఆదర్శప్రాయులైన రాజులవలె పరిపాలనాభారాన్ని వహించేందుకు ప్రజలెవ్వరూ కాంక్షించేవారు కారనడంలో ఆశ్చర్యం లేదు.

“క్రమేణా ప్రజలసొత్తంగా తమదేననీ, తమ భోగభాగ్యాలు, ఎదురులేని అధికారమే ప్రజాక్షేమం అనీ పరిగణింపసాగారు ప్రభువులు.

“స్వర్జయుగంలో జాతీ, ప్రజలూ శాసకులు, ప్రభువులు సేవకులు. అందువలన ప్రజాప్రయోజనాన్ని కాపాడటమే చక్రవర్తి ప్రధానవిధిగా యెంచేవాడు. కాని యీ రోజుల్లో చక్రవర్తి శాసకుడు, ప్రజలు బానిసలు అయ్యారు. పాలకుని అంతులేని అధికార, ధనలోభాలవలన పాలితుల జీవితానికి భద్రతలేదు. దుస్సహ పరిస్థితు లేర్పడ్డాయి. రాజ్యాంగాన్ని తనస్వంత ఆస్తిగా చేసుకునేందుకు వేలకొలది ప్రజలను రాజు చిత్రవధ చేశాడు. రాజ్యాధికారం తన పుత్రపౌత్రులకు చెందజేసేందుకు అడ్డమొచ్చినవారి నందరినీ అణగతొక్కాడు. తనకోసం పోరి మడిసిన వారి మీదకూడ ఆతనికి అభిమానంలేదు.

“ఈవిధంగా రాజ్యాధికారాన్ని హస్తగతంచేసుకుని ప్రజల రక్తాన్ని పీల్చునారంభించాడు. దాస్యం చేసేందుకు మొగపిల్లల్ని, కామ తృప్తి తీర్చుకునేందుకు ఆడపిల్లల్ని తలదండ్రులనుండి విడతీశాడు. ఇదంతా తన సహజహక్కుని విర్రవీగుతో “నేను అనుభవించే భాగ్య భోగ్యాలు, నేనుచేసే పనిలోవచ్చిన అదనపులాభం” అని దర్పంతో హుంకరించసాగాడు.

“అందువలన ప్రజలకు తమయేలికకన్న గొప్పశత్రువు వేరేలేదు. మనల్ని నాశనం చేస్తోన్న యాచక్రవర్తి కొరివితో తలగోక్కుంటామా ? పూర్వకాలంలో తమరాజును తండ్రిగాభావించి గౌరవించడం, వినయ విధేయతలు చూపడం, భగవంతునివలె పూజించడంకూడా ఆకాలపు ప్రజలకు సహజం. ఈకాలపు ప్రజలకు యిప్పటి పాలకులను శత్రువులు గాను, దోపిడిగాళ్ళవలెను ద్వేషించడం సహజం. ‘రాజు దేవాంశ సంభూతుడు, ఆతని ఆజ్ఞలు అనుల్లంఘనీయాలు కనుక యెట్టి షరతులు లేకుండా, రాజునకు ప్రజలు లోబడివుండాలి’ అనిచెప్పే మెట్టవేదాంతుల పల్కులే ఆశ్చర్యం కలిగిస్తాయి. నిరంకుశులైన చైనా చియుల దోపిడి ప్రభుత్వాన్నుండి, వారినిచంపి ప్రజల్ని ఉద్ధరించిన టాంగ్, ఊలనుకూడ వారు ద్రోహులంటారు. ఒక్కప్రభువంశం కొరకు లక్షలాది ప్రజలు కష్టించడం, ప్రాణాలు ధారపోయడం, ధర్మసమ్మతమంటారు. ఐతే కోట్లకొలది ప్రజల్లో సర్వసముదైన భగవంతుడు, ఏ ఒక్కమానవునో, ఏఒక్క కుటుంబాన్ని మాత్రమో అనుగ్రహించి, తక్కిన అందరి నాశనం కోరాడని అనుకోవడం సబబుగా కనపడుతోందా ?”

అంటూ పదిహేడవ శతాబ్దమధ్యభాగంలో వాంగ్ లీచౌ అనే చైనాతత్వవేత్త ప్రజల్లో గొప్ప రాజకీయ ప్రచారం చేయనారంభించాడు. పద్దెనిమిదవ శతాబ్దంలో ఫ్రాంసు మొదలైన యూరప్ ఖండదేశాల నిరంకుశ చక్రవర్తుల సింహాసనాలను కుంకటివ్రేళ్ళతో పెగల్చిన వాల్తేరు,

రూసోలను యిద్దరు సామాజిక, రాజకీయ శాస్త్రవేత్తల ప్రబోధంవలెనే లీచౌ రాజకీయ సిద్ధాంతాలుకూడ చైనా ప్రజలను చైనాచక్రవర్తివంశ నిర్మూలనానికి ప్రోత్సహించాయి.

క్రీ. శ. 1368 వ సంవత్సరంనుండి చైనాదేశాన్ని పరిపాలిస్తోన్న మింగ్ వంశ చక్రవర్తిని 1644 లో మంచూరియా దేశస్థులైన చింగ్ వంశజులు పదభ్రష్టుని కావించి, చైనాను పరిపాలించ సాగారు. అంత వరకు చక్రవర్తి కొలువులో ఉన్నతపదవుల్లోవున్న కన్ఫ్యూషియను సిద్ధాంత వేత్తలకు పదవులు, ధనం ఆశచూపి, తమవంశానికి అనురక్తులుగా చేసుకున్నారు.

కాని, విదేశప్రభుత్వంమీద ద్వేషంతో మగ్గిపోయే చైనాప్రజలు అనేక రహస్య సంఘాల నేర్పాటుచేసి, తిరుగుబాటు సన్నాహాలు చేసే వారు. వ్యక్తిగత దౌర్జన్యచర్యలు జరిపేవారు. చింగ్ వంశ నిర్మూలనం మింగ్ వంశ పునఃప్రతిష్ఠాపన" మాత్రమే వారి ప్రధానాశయం. ఈకాలంలోనే వాంగ్ లీచౌ రాజకీయ సిద్ధాంతాలు రాచరికంస్థానే ప్రజాతంత్ర రాజ్యాంగ స్థాపనకొరకు గొప్ప రాజకీయవిప్లవం చేయుటకు జాతిని సుసంఘటిత పరచాలనే భావానికి ప్రాముఖ్యతనిచ్చాయి.

రహస్య సంఘాల ప్రాముఖ్యత.

అనేక శతాబ్దాలనుండి ప్రపంచంలోని వివిధదేశాలలోను ఆయా దేశాల రాజకీయ, ఆర్థిక జీవితంమీద రహస్యసంఘాల ప్రభావం అత్యుచితంగా వుంటూవచ్చింది. ఈజిప్టు, పెర్షియా, జూడియా, గ్రీసు, రోమ్ లలోని "ఏన్సెంటు" లని పిలవబడే రహస్యసంఘస్తుల రాజకీయ పలుకుబడి అందరూ యెరుగున్న విషయమే. 1789 లో ప్రారంభమైన బ్రహ్మాండమైన ఫ్రెంచి విప్లవంలో "ఇల్యూమినేట్" లు, 1816 లో దేశభక్తులు; 1830 లో "కార్బనేరి"లనే విప్లవసంఘస్తులు గొప్ప రాజ

కీనుమార్పులకు కారకులయ్యారు. “ఫ్రెంచి ఫ్రీ మేసన్లు”ను సంఘస్థుల పలుకుబడి తరుణబర్క్ ఉద్యమానికి, 1918 లో జర్మనీలో మ్యూనిక్ విప్లవానికి, “అమెరికన్ మేసన్లు” 1911 లో చైనాలో జరిగిన విప్లవానికి కొంతవరకు కారణభూతులు.

పాశ్చాత్య దేశాలలోలాగే ప్రాగ్దేశాలలోకూడ రహస్య సంఘాల ఆశయ, కార్యచరణలే గొప్ప రాజకీయోద్యమాలకు, సంచలనానికి, మార్పులకూ మూలకారణం లౌతూవచ్చాయి.

చైనాలోని రహస్యసంఘాలు పూర్తిగా రాజకీయసంఘాలేకాని మతసంబంధమైనవికావు. అతి ప్రాచీన కాలంనుండి చైనీయులు, చక్రవర్తిని ఈశ్వరాంశ సంభూతుడని యెంచి కొలిచేవారయినప్పటికీ ప్రజాపీడకుడైన దుష్టప్రభువును తొలగించేహక్కు ప్రజలకు కలదని భావించేవారు. మెన్షియన్ ఆనే గొప్పబోధకుడు “ప్రజావిశ్వాసాన్ని కోల్పోయిన పాలకుడు ఛగవంతునిచే ప్రసాదింపబడిన పాలనాధి కారాన్ని కూడ పోగొట్టుకుంటాడు. అట్టి ప్రభువును హత్యచేయడం, దుష్టశిక్షణ మౌతుందికాని ఒకరాజును చంపడమవదు” అని చాలకాలం క్రితమే ప్రచారంచేశాడు, ఈ ఉపదేశాన్నే టైపింగులు అనుసరించారు.

చైనా చక్రవర్తులు పురాతనకాలంనుండి అప్పుడప్పుడు చారిత్రక గ్రంథాలను తగులపెట్టివేసేవారు కనుక ప్రాచీన గుప్తసంఘాల చరిత్ర విపులంగా తెలియదు. క్రీ. పూ. 100 నుండి 210 క్రీస్తుశకం వరకూ చైనాను పాలించిన హాన్ పంశస్థులు తిరుగుబాటువలననే సింహాసనాసీనులయ్యారు. దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణకు న్యాయాన్ని నెలకొల్పేందుకుగాను పాలకునిమీద అసంతృప్తిచెందిన వారినందరినీ ప్రోగుచేసి ప్రభువును చంపివేయడమే అన్ని రహస్యసంఘాల పరమావధిగా వుండేది. హాన్ పంశానికి మూలపురుషుడు లియు పాంగు. ఆ కాలంలో చక్రవర్తి బహుదుర్బలుడు, నిరంకుశుడు. ప్రజల జీవనాధారమైన వ్యవసాయపరిస్థితులు

చాల ఒడిదుడుకుగా వున్నాయి. వ్యాపారం క్షీణించింది. ప్రజలలో తీవ్ర మైన అసంతృప్తి చెలరేగింది. కొట్లాటలు, సైనికులతో సంఘర్షణలు హెచ్చాయి. ఈ విషమ పరిస్థితులలో లియుపాంగు ఆందోళనాపరులను కూడదీసి చక్రవర్తిని చంపి నూతన రాజవంశాన్ని స్థాపించేందుకు పూనుకున్నాడు. ప్రజలకు మూఢభక్తి విశ్వాసాలు కలిగేందుకు అశరీర వాణి తననే చక్రవర్తి కమ్మని ఆదేశించించని ఒక కట్టుకథను ప్రచారం చేశాడు. అసంతృప్తి చెందిన ప్రజలను కూడగట్టి లియుపాంగు చైనాకు పాలకుడయ్యాడు.

ఈ సమయంలోనే చైనాలో “ఎర్ర కనురెప్పలు” “బియ్యపు దొంగలు,” “పచ్చ పాగాలు,” “అసుర సైనికులు” మొదలగు అనేక రహస్య సంఘాలు పనిచేసేవి. శాశ్వత శాంతి స్థాపనయే యీ అన్ని సంఘాల లక్ష్యము. ఈ సంఘ సభ్యులందరూ రహస్యాలను వెలిబుచ్చు మనీ, సంఘాశయాల కొరకు ప్రాణాల నర్పిస్తామనీ తమ రక్తంతో సంతకాలు చేసేవారు. తరువాత స్థాపించబడిన “యాంగు త్రయం,” “చాంగు త్రయం” అను సంఘాల నాయకులు “స్వర్గ సామ్రాట్టు,” “మర్త్య సామ్రాట్టు” “మానవ సామ్రాట్టు” అను బిరుదులు కలిగి వుండే వారు. ఈ భావాలు, యీ బిరుదులే ఔపింగుల కాలంలో కొలది మార్పు లతో కనబడతాయి, క్రీ. శ. 681 వ సంవత్సరంలో చైనాలో బౌద్ధమతం స్థాపించబడింది. బౌద్ధులచే స్థాపించబడిన రహస్య సంఘాలలో “తెల్ల కలువ,” తెల్ల తామర,” “తెల్ల సముద్రం,” “పవిత్రోదకం,” “తెల్ల వినన కర్ర,” “ఈశ్వర న్యాయ” సంస్థలు ముఖ్యమైనవి. నాలుగవ శతాబ్దంలో మత సంఘాలుగా స్థాపించబడి, తర్వాత రాజకీయాశయాల కొరకై పనిచేశాయి. ఇంతవరకు జరిగిన అన్ని రాజకీయ విప్లవాలలోను యీ సంఘాలు పాల్గొంటూనే వున్నాయి. మంగోలియా వంశమైన యాంగు, చైనా వంశమైన మింగు, మంచూ వంశమైన సింగు వంశ ప్రభువుల పతనానికి వీరు పూర్తిగా తోడ్పడ్డారు.

చైనాను 1644 — 1911 వరకు పరిపాలించిన మంచూల కాలంలో రాజవంశ నిర్మూలనమునకు తిరుగుబాట్లు జరిగేవి. రహస్య సంఘ సభ్యుల కుట్రలు బయట పడినప్పుడు, చక్రవర్తి కుట్రదార్లను బహు క్రూరంగా హింసించేవాడు. 1808లో చక్రవర్తి జారీచేసిన ఆజ్ఞలో “వ్యాఘ్రవాలం,” “న్యాయహస్తం,” “కర్పూర హారతి” సంఘాలలో చేరినవారికి మరణదండన విధింపబడుతుందని ప్రచురించాడు. ఏడు సంవత్సరాల అనంతరం 1815లో, తరువాత 1900 సంవత్సరంలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిపడసిన “బాక్సరుస్” అనే సంఘం స్థాపించబడింది. కొన్ని మంత్రాలను పునశ్చరణ చేసి కర్పూరంతో ప్రతి నిత్యం హారతి విస్తే కొన్ని అసాధారణ శక్తులు లభిస్తాయని విశ్వసించేవారు.

విద్వాంసులు, పండితులు పదవీ వ్యామోహంతో విదేశ మంచూ రాజవంశానికి దాసులై, దేశద్రోహం చేస్తూన్నందున వాంగ్లీచౌ, ఆతని అనుచరులు, చైనా పేదరైతులయందు తమ దృష్టిని కేంద్రీకరించి, అనేక జాతీయ విప్లవ సంఘాలను నెలకొల్పి మొదలెట్టారు. ఈ సంఘాలను చైనా రణదేవత పేరున ‘హాంగ్’ సంఘాలని పిలిచేవారు.

ఈ హాంగ్ సంఘాలలో ‘శాన్కోహుయి’ (త్రిక సంఘం), ‘టీన్టీహుయి’ (స్వర్గ మర్త్య సంఘం), ‘కోలోహుయి’ (సోదరులు, పెద్దల సంఘం), ‘తెల్ల రెక్క సంఘము,’ ‘దైవ న్యాయ సంఘము’ అనునవి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందాయి. ఈ సంఘాల్లో హెచ్చుగా అసంతృప్తి చెందిన పేద రైతులు, కూలీలు, నిరుద్యోగులు ఉండేవారు. పీడినాటకాలు, బుర్రకథలద్వారా ప్రజలలో ప్రచారం చేయబడేది. ఈ నాటకాలద్వారా దేశభక్తి భావాలు, విదేశ పాలకులమీద ద్వేషభావం వ్యాపింప చేసేవారు. ఈ సంఘాల్లో అస్పష్టమైన కమ్యూనిస్టు భావాలుకూడ వుండేవి.

“అంతులేని ఐశ్వర్యానికీ, దిక్కులేని దైన్యానికీ మధ్యనుండే విభేదాన్ని నాశనం చేసే పవిత్ర బాధ్యతను ఈశ్వరుడు మన మీద పెట్టాడు. తమ సంతృప్తికొరకు కోటానుకోట్ల ప్రజల ఆస్తుల్ని హరించి దుర్వినియోగ పరుచుకోండని, భూమాత, స్వర్గ పితలు కొద్దిమందికి హక్కులు యివ్వలేదు.

“లక్షలాది పీడిత ప్రజల శ్రమ ఫలితమైన ఐశ్వర్యాన్నంతా కొద్ది మంది శ్రీమంతులు, అధికారులు మాత్రమే అనుభవించాలని ఈశ్వరుడు యెన్నడూ వాంఛించ లేదు.

“నిధి నిక్షేపాలతోతులతూగే భూమిని, కాంతితో వెలుగొందే సూర్యునీ, ఆనందదాయకమైన ప్రపంచాన్నీ కొద్దిమంది చేతుల్లోనుండి లాక్కొని, అందరూ అనుభవించాలి.”

ఈ వాక్యాలను సంఘీయులందరూ పునశ్చరణ చేసేవారు. దురదృష్టవశాత్తూ, యీ సంఘ సభ్యులందరూ విద్యాగంధంలేని రైతుకూలీ లగుటవలన, కన్యూషియన్ సిద్ధాంతవేత్తలు వీరిని అసహ్యించు కుంటూ, మంచూషంశ చక్రవర్తులకు వీరిని అణచడంలో అండగా నిలిచేవారు, అందువలననే, టైపింగు తిరుగుబాటు, బాక్సర్స్ ఉద్యమాలు యీ రహస్య సంఘ సభ్యుల రక్తంతో ముంచెత్తబడ్డాయి. చక్రవర్తి సైన్యాలలోకూడ హంగ్ సంఘ సభ్యులనేకు లుండేవారు. హూనాన్, హవాయిలోయ దళాలు పూర్తిగా హంగ్ సభ్యుల పలుకుబడికి లోబడి వుండేవి. బాక్సర్స్ ఉద్యమాన్ని నడిపించిన ‘టాటోహుయి’ (పెద్దచాకు సంఘం) ‘పాయ్ లీన్ చో’ (తెల్ల కలువ) సంఘస్థులు ప్రథమంలో “మంచూ వంశాన్ని నిర్మూలించండి : విదేశీయుల్ని నాశనం చెయ్యండి :” అనే నినాదాలతో బయలుదేరినప్పటికీ మంచూ రాజ్యాధికారులు వారిని మాయమాటలతో మోసగించి పూర్తిగా పాశ్చాత్యులకు వ్యతిరేకంగా తిప్పారు.

అధికారుల లంచగొండితనం, మదాంధత, దుర్బలత్వము వలనను, పాశ్చాత్యులు, విదేశీయులు మాటిమాటికినీ చేసే దురవమానములతో కృంగి, కృశించే చైనాలో జాతీయభావాలను యీ సంఘసభ్యులే కలిగించేవారు. ఆత్యున్నత నాగరికతా వైభవాలను ప్రజలజ్ఞప్తికి తెచ్చేవారు.

పందొమ్మిదవ శతాబ్దపు రెండవ అర్థభాగంలో, యీ సంఘాల పలుకుబడిని గుర్తించి, ప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగులకూడ సభ్యులుగా చేరేవారు. యువాన్ షీ కేవంటి గొప్ప సైనిక పలుకుబడి, అధికారం కలిగిన రాష్ట్ర గవర్నరుకూడా యీ సంఘాల్లో చేరాడు. విప్లవ మేధావులు కూడ చేరి, తిరుగుబాట్లను లేవదీయ జొచ్చారు. చైనా జాతీయ విప్లవపిత యైన సన్ యాట్ సేన్ కూడ కోలోహుయిలో చేరి కొంతకాలం పని చేసిన తర్వాత, తన విప్లవ సంఘాన్ని నిర్మించాడు. ఇరవయ్యో శతాబ్దారంభంలో బయల్దేరి విస్తరించిన బ్రహ్మాండమైన ప్రజాతంత్ర విప్లవోద్యమాలకు యీ గుప్త సంఘాలే వెన్నెముక వంటివి. సన్ యాట్ సేన్ ఆయన అనుచరులు యీ సంఘాలలో అప్పటివరకు కొరతపడిన శిక్షణాయుతమైన విప్లవ కార్యక్రమాన్ని యిచ్చి, స్పష్టమైన విప్లవాశయాలను నిర్వచించి, మంచూవంశ నిర్మూలనం చేయగలిగారు.

చైనాలో పాశ్చాత్య దేశాలు.

చైనా విప్లవభావనా పరిణామాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకునేందుకు చైనా, పాశ్చాత్య దేశాల మధ్యనున్న సంబంధం తెలుసుకోవడం అత్యవసరం. సిల్కు, పింగాణీ సామాన్లు, టీ మొదలైన చైనా దేశపు సరుకులు యూరపు దేశాల్లో విరివిగా అమ్ముడయ్యేవి. రెండవ ఛార్లెసు రాజు యింగ్లండును పాలించేటప్పుడు టీ ప్రధమ పర్యాయం యింగ్లండు

చేరింది. ఆస్పటినుండి పాశ్చాత్యులు యీ సరుకులను విరివిగా దిగుమతి చేసుకొన నారంభించారు.

ప్రప్రథమంగా 13 వ శతాబ్దంలో కుబ్లయ్ ఖాన్ మహాచక్రవర్తి కాలంలో పెన్నీసు వా స్తవ్యుడైన మార్కో పోలో చైనా వచ్చి కొంత కాలం నివసించాడు. 16 వ శతాబ్దంలో పోర్చుగీసు వర్తకులు చైనాతో వర్తకం సాగించారు. 1594 లో చాలమంది డచ్చివర్తకులు కాంటన్ రేవులోదిగి, వర్తకం చేయ నారంభించారు. 1622 నాటికి పెస్కాడోరు ద్వీపాలను ఆక్రమించారు. అటుతర్వాత పార్మోజాలో స్థిరపడ్డారు.

ఈలోగా యింగ్లండులో పారిశ్రామిక విప్లవం వచ్చి ఆర్థిక, ఉత్పత్తి విధానాల్లో గొప్ప మార్పులను కలిగించింది. ఆంగ్లవర్తకులు దేశంలో తయారైన పారిశ్రామిక సరుకులను యితర దేశాలలో అమ్మేందుకు మార్కెట్లకొరకు వెదుక నారంభించారు. ఇండియాలో రాజకీయంగా బలపడి నిరాఘాటంగా వ్యాపారం సాగిస్తోన్న తూర్పుఇండియా కంపెనీ వర్తకుల దృష్టి కళలతో, కవిత్వంతో, సర్వసంపదలతో తులతూగుతోన్న చైనాదేశంమీద పడింది.

1661 — 1722 వరకూ చైనాను పాలించిన కాంగ్ హీ అసే మహాచక్రవర్తి కాలంలో యూరపియన్ మతబోధకులకు, వర్తకులకు చైనాలో యధేచ్ఛగా మెలగుటకు అనుజ్ఞ నిచ్చారు. కాని త్వరలోనే మతబోధకులు చైనీయుల ఔదార్యాన్ని దుర్వినియోగపరుస్తూ, కుట్రలు పన్నుతోండడం ఋజువయిన వెంటనే, విదేశ వాణిజ్యము, క్రీష్టియను మతవ్యాప్తి, చైనాలో నిషేధింపబడ్డాయి.

మంచూవంశ చక్రవర్తులలో నాలుగవవాడైన చీన్ లింగ్ చైనాను 1736 — 1796 వరకూ పాలించాడు. ఈయన ప్రభుత్వకాలంలో మధ్య ఆసియాలోని తుర్కిస్థాన్, టిబెట్లను, నేపాల్ దేశాన్ని జయించి సామ్రాజ్యాన్ని విస్తరింపచేశాడు. ఈయన సామ్రాజ్యంలో మంగోలియా,

మంచూరియా, తర్కిస్థాన్, టిబెట్, నేపాల్ దేశాలున్ను, కొరియా, అన్నాం, సయాం, బర్మాలను సామంత దేశాలునూ ఉండేవి. ప్రాంసు, అమెరికా దేశాలు విప్లవ జంఝా మారుతాలలో సంక్షోభించే కాలంలో మహాకవి, కళాపోషకుడు, పండితుడు అయిన చీన్ యింగ్ చక్రవర్తి

దేశాన్ని సుభిక్షంగా పాలిస్తుండగా 1792 లో మూడవ జార్జిరాజు యింగ్లండునుండి మాక్ ఆర్బీ ప్రభువుతో ఒక రాయబార వర్గాన్ని పెకింగ్ పట్టణం పంపించాడు. ఆ ప్రభువు కానుకలు సమర్పించి, చైనాలో వర్తకం చేసుకునేందుకు అనుజ్ఞ కోరాడు. అప్పుడు చీన్ యింగ్ ఒక పెద్ద ఉత్తరాన్ని పంపాడు. అందులోనుండి కొద్దిభాగాన్ని క్రింద ఉదహరిస్తాము.

“..... ఓ రాజా ! మా నాగరికతయొక్క లాభాన్ని పొందాలని ఆనేక వేల మైళ్ళ దూరంనుండి భక్తి పూర్వకంగా మావద్దకు రాయబార వర్గాన్ని పంపించావు ..... నీకు మాయెడల గల గౌరవాన్ని పెల్లడించేందుకు నీ దేశంలో తయారైన కొన్ని వస్తువులను కానుకగా కూడ పంపించావు. నీ వినతి పత్రాన్నికూడా మేము చదివాం.

ఈ మహా విశాల సామ్రాజ్యాన్ని పాలించే నాకు లోపరహితమైన పరిపాలనను కొనసాగిస్తూ, ప్రభుత్వ ధర్మాలను సక్రమంగా నిర్వహించాలనే ఒకేఒక ఆశయమున్నది. విలువైన కొత్తవస్తువులు నాకెట్టి సహాయము కలిగింపవు ..... నీ దేశంలో తయారైన పారిశ్రామిక వస్తువులేమీ మాకు అవసరం లేదు. మా సామ్రాజ్యంలో అన్ని వస్తువులూ సమృద్ధిగా లభ్యమౌతాయి. అందువలన మీచోటి అనాగరికులచే తయారు కాబడిన వస్తువులను దిగుమతి చేసుకోవలసిన అవసరం మాకు లేదు. కాబట్టి ఓ రాజా ! యిక ముందునుండి మా సింహాసనమందెక్కువ భక్తి శ్రద్ధలు గలిగి ప్రవర్తిస్తో నీ దేశంలో శాంతి భద్రతలతో జీవింపుము .....

“మా ఆజ్ఞలను శిరసావహింపుము : అలక్ష్యం చేయ సాహసంపకు .....”

దక్షిణ దిశనవున్న కాంటన్ నగర వర్తకులు ఒక్క కాంటన్ పట్టణం ద్వారానే విదేశవ్యాపారం చేసుకునేందుకు అనుజ్ఞ నీయవలసిందిగా ప్రార్థించి ఒప్పించారు.

చైనా వ్యాపారంలో బ్రిటను ప్రముఖస్థానం ఆక్రమించింది. చైనాకు యూరప్ పారిశ్రామిక వస్తువు లవసరంలేదు. కాబట్టి చైనానుండి యెగుమతి వ్యాపారమే జరిగేది. టీ, సిగ్కలకు పాశ్చాత్యులు వెండి, బంగారాల నిచ్చుకోవలసి వచ్చేది. బ్రిటిషు తూర్పు యిండియా వర్తకులు నల్లమందు వ్యాపారం చేసి లాభాలను గడింప నారంభించారు. హానికరమైన యీ నల్లమందు వ్యాపారాన్ని చక్రవర్తులు నిషేధించినప్పటికీనీ ఉన్నతోద్యోగులకు లంచాలిచ్చి దొంగవ్యాపారాన్ని బ్రిటిషువారు జోరుగా సాగించారు.

1834 తరువాత బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు తూర్పు యిండియా కంపెనీ చేతులలోనుండే గుత్తవ్యాపారాన్ని రద్దుచేసి, స్వేచ్ఛా వాణిజ్యానికి అనుజ్ఞ యిచ్చారు. వెంటనే నల్లమందు వ్యాపారం అనేకరెట్లు పెరిగింది. చైనా ప్రభుత్వంచే యీ దొంగవ్యాపారాన్ని అణిచేందుకు నియమింపబడిన లిన్ అనే కమిషనరు విదేశ వర్తకుల వద్దనుండి ఒక్క కాంటన్ రేవు పట్టణంవద్ద 20,000 పెట్టెల నల్లమందును వశపరచుకుని ధ్వంసం చేశాడు.

లాభదాయకమైన నల్లమందు వ్యాపారానికి కలిగిన ఆటంకానికి సహించలేక 1840 లో బ్రిటన్ చైనాతో యుద్ధ మారంభించి, కాంటన్ మున్నగు రేవు పట్టణాలను ముట్టడించింది. ఇదే నల్లమందు యుద్ధమని చరిత్ర ప్రసిద్ధిపొందినది. రెండు సంవత్సరాల అనంతరం చైనాలోంగి, 1842 లో కాంటన్, షాంఘే, ఆమోయ్, నింగ్ పో, పూచౌ అను ఐదు రేవుపట్టణాలను విదేశ వాణిజ్యానికి పదలివేస్తూ నాన్కింగు సంతిని

చేసుకుంది. వీటినే “సంధిరేవు పట్టణాలు” అని పిలుస్తారు. హాంగ్ కాంగును కూడా బ్రిటను స్వాధీన పరుచుకుంది.

ఈ విధంగా చైనా యొక్క ఏకాంతవాసం వదిలిపోయింది. ఇష్ట వ్యతిరేకంగా నల్లమందు వ్యాపారం రుద్దబడింది. ఈ సందు చూచుకొని యితర యూరపియన్ దేశాలు, అమెరికా కూడా చైనాను బెదరించి అనేక వాణిజ్య సౌకర్యాలు గుంజకొన సాగినవి.

ఈ ఒడంబడికలు చైనీయులకు గాని, పాశ్చాత్య వ్యాపారులకు గాని సంతృప్తిని కలుగజేయలేదు. ఆందువలన అనేక సంఘర్షణలు జరుగ నారంభించాయి.

బ్రిటిష్ జండాను అవమాన పరచారనే స్వల్పనేరంమీద బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి సైన్యాలు 1857 లో యుద్ధం ప్రకటించి, ముఖపట్టణమైన పెకింగు మీదకు దండెత్తినవి. చైనా చక్రవర్తి ఖయపడి కోరిన షరతులకు అంగీకరించి ఒడంబడిక చేసుకున్నాడు. ఆ సంధి షరతుల నమలు జరపడంలో మరల పేచీలు వచ్చి, బ్రిటిష్ సైన్యాలు మరల 1860 లో యుద్ధం ప్రారంభించి, రాజధానీ నగరమైన పెకింగును పట్టుకొని రాజ సౌదాన్ని ధ్వంసం చేయుటతో చక్రవర్తి లొంగి యుద్ధ నష్టపరిహారాన్ని యిచ్చుటకు అంగీకరించాడు. విదేశీయులకు కొన్ని ప్రత్యేక వలస పట్టణాలీయబడ్డాయి. విదేశ వ్యాపారానికి, పరిశ్రమలకు నిలయమైన షాంఘే పట్టణం అంతర్జాతీయ వలసలలో ముఖ్యమైనది. విదేశీయులు చైనా న్యాయ చట్టమునకు లోబడక తమ న్యాయస్థానములందే విచారింపబడే హక్కు లేర్పడ్డాయి. చైనాలో యే ప్రాంతంలో నేరాలు చేసినప్పటికినీ చైనా న్యాయస్థానాలకు లొంగరు కనుక విదేశస్థులు యధేచ్ఛగా చైనీయులను తృణీకరించి, నేరాలు చేసేందుకు హక్కు కలిగింది. విదేశీయులే నుంకాలు విధించి వసూలు చేయ సాగారు. ఆ నాటినుండి విదేశ పారిశ్రామిక వస్తువులు చైనాలోనికి ధారాపాతంగా వచ్చి దేశీయ చేతిపరిశ్రమ

లను నాశనం చేశాయి. భూస్వామ్య విధాన భారంతో సేద్రగాండ్రు కృంగి పోయారు.

తైపింగు తిరుగుబాటు

చైనాలో జరిగిన తిరుగుబాట్ల చరిత్రలో 1850 నుండి 1865 వరకూ 15 సంవత్సరాల కాలం జరిగిన తైపింగు తిరుగుబాటు గొప్ప విప్లవ స్వభావ. ప్రాముఖ్యతలు కలిగి. దక్షిణ రాష్ట్రాలలో ఉద్యమించిన యీ తిరుగుబాటు ఉద్యమ దావాన్ని పండ్రెండు రాష్ట్రాలను దగ్ధం చేసి వేసింది. చక్రవర్తి వంశనిర్మూలన మొక్కతేకాక సామాజిక, ఆర్థిక భావ విప్లవం కూడ యీ తిరుగుబాటుకు లక్ష్యాలుగా వున్నవి. “విశ్వ శాంతి”, “విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వం” “చైనా, చైనీయులదే.” “దున్ని సాగుచేయువారిదే భూమి.” “జాతి, మత, కులభేదాలు నశించాలి,” “చక్రవర్తి పరిపాలన నశించాలి” అనే నినాదాలతో రైతుజన సామాన్యం ప్రభుత్వంపై తిరగబడ్డారు.

తిరుగుబాటుకు కారణాలు :-(1) సాగుబడి భూమికంటే వ్యవసాయంమీద ఆధారపడిన ప్రజలసంఖ్య విపరీతంగా పెరిగింది. 1661 లో వున్న 19 కోట్ల యకరాలనుండి 1883 నాటికి 25 కోట్ల యకరాల వరకూ సాగుబడిభూమి వృద్ధిచెందింది. అనగా అభివృద్ధి 35% మాత్రమే. కాని 1772 నుండి 1812 వరకు జనాభా 192% వృద్ధిపొందింది. ఇంత అత్యధికంగా వృద్ధిచెందిన రైతులకు స్వంత భూములు లేక దారిద్ర్యం హెచ్చింది.

(2) విదేశవ్యాపారం హెచ్చింది. అందువలన చేతిపరిశ్రమలు నాశనమై అందరూ వ్యవసాయంమీదనే ఆధారపడవలసి వచ్చింది. విదేశ వ్యాపారంచేసే షాహుకార్లు తమ నిల్వధనంతో పెద్దపెద్ద జమీలను

సంపాదించుట వలన భాగ్యవంతులు మరీ భాగ్యవంతులౌతున్నారు. బీదలు మరీ బీదలవజొచ్చారు. ఈ విధంగా వృత్తులను కోల్పోయిన వారు స్థిరవివాసాలు, వృత్తులలేక దేశదిమ్మరులై 19 వ శతాబ్దారంభం నుండి తండ్రి ప తండ్రిగా తిరుగజొచ్చారు. వీరే తిరుగుబాట్లకు, విప్లవాలకు ముడిసరుకుగా ఉపయోగించారు.

(3) నల్లమందు దిగుమతి, వాడకము.

నల్లమందు దిగుమతులు

సంవత్సరములు.	పెట్టెలసంఖ్య	అమెరికన్ డాలర్ల లో ఖరీదు.
1818	3200	3,567,000
1820	4,770	8,400,000
1825	9621	7,608,000
1830	18,770	12,900,000
1832	23,670	15,338,000
1837	34,000	20,000,000
1847	50,000	35,000,000

(4) నాణ్యముల చలానుణీ విధానంలో మార్పులు.

(5) అసమ, పురాతన భూమిశిస్తు విధానం.

(6) ప్రభుత్వ ఆదాయపు తగ్గుదల, పెరిగిపోతున్న ప్రభుత్వ ఖర్చులు.

(7) ఉద్యోగస్తుల లంచగొండితనం, చక్రవర్తి నిరంకుశపాలన.

(8) వెండి ఖరీదులో పెరుగుదల.

(9) కరువులు, జాడ్యాలు, దోపిడి గుంపులు.

(10) ఆల్పసంఖ్యాక జాతులైన బోమయోల అసంతృప్తి.

(11) 1842 లో ముగిసిన నల్లమందు యుద్ధం.

బలీయమైన యీ కారణాలవలన, క్వాంగ్‌గీ, క్వాంగుటంగు, హూనాన్ రాష్ట్రాల రైతులలో వ్యాపించిన అసంతృప్తిని ఆధారంగా తీసికొని హంగ్‌స్వీ స్వీన్ టైపింగు ఉద్యమాన్ని లేవదీశాడు. టైపింగు ఉద్యమ ప్రధాన నాయకుడైన హంగ్‌స్వీ స్వీన్ కు, హంగ్ జె, ఫెంగ్ యున్ షాన్ లు తోడయ్యారు. “మీ రందరు కలసి పనిచేస్తూ ఐకమత్యంగా జీవించాలి. స్నేహపాత్రులై, ఋజుమార్గంగా ములుగు సంచరించండి. పరులను ద్వేషించకండి. గ్రామాలు వెళ్ళినప్పుడు మీరు దొంగిలించరాదు. యుద్ధంలో వెనుకంజ వేయకండి. ప్రత్యేక ధన స్వామ్య ముండరాదు. డబ్బును, ఆస్తిని మీలోమీరు పంచుకోరాదు. ఏకమనస్కులై, నిర్భీతితో స్వర్గపథంలో నడవండి.” అంటూ హంగ్ బోధించేవాడు.

ప్రభుత్వోద్యోగాలు మంచూరియా దేశస్తుల కిస్తున్న మంచూ చక్రవర్తులమీద ద్వేషంతోనున్న ధనికరైతులు కూడ, “చైనా చైనీయులదే” అను నినాదాలతో యీ తిరుగుబాటులో జేరారు. తమ దారిద్ర్యాలను తొలగించుకునేందుకు బీదరైతులు జేరారు. కాని సామాజిక విప్లవాన్ని విజయవంతం చేయగల్గిన సంస్కరితోద్యమాన్ని నడపకలిగే సామర్థ్యం తిరుగుబాటుదార్లకు లేకపోయింది. చైనాలో ప్రాచీనకాలం నుండి ప్రేక్షు పాతుకున్న సాంప్రదాయాలు, మతసంస్థలన్నింటినీ తిరుగుబాటుదార్లు భగ్నం చేసేందుకు ప్రయత్నించగానే చైనామత బోధకులు, సనాతనులు కంగారుపడి, వారి ప్రయత్నాలను ప్రతిఘటింప సాగారు. అందువలన టైపింగులు ఆప్రయత్నాలను విరమించుకున్నారు. ప్రథమంలో క్రైస్తవమత ధర్మములను హంగు బోధిస్తున్నాడని యెంచి వారికి సహాయం చేసిన పాశ్చాత్యులు, ఆ ఉద్యమం సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక దృక్పథం ధరించగానే క్రమక్రమంగా పెకింగు ప్రభుత్వానికి తిరుగుబాటు నణచుటకు తోడ్పడజొచ్చారు.

క్వాంగ్‌గీ రాష్ట్రంలోని యంగ్‌యాన్ అనే పట్టణంలో “స్వర్గ శాంతి రాజ్యము”ను 1851 లో హంగ్ స్థాపించాడు. క్వాంగ్‌గీ నుండి

ఉత్తరదిశగా టైపింగులు దండయాత్ర చేసి, హూనాన్ ను ఆక్రమించి యాంగ్ జీనది మీదుగా వెళ్లి నాన్కింగు పట్టణాన్ని ఆక్రమించి తమ ప్రధాన కార్యాలయాన్ని నెలకొల్పాడు. తిరుగుబాటు పండ్రెండు రాష్ట్రాలకు ప్రాకింది. 2 కోట్ల ప్రజలు నిరాధారులై, తలదాచుకోడానికి కొంపలు లేక అల్లాడారు. చక్రవర్తి అధికారం చెల్లలేదు. నామమాత్రుడయ్యాడు. చైనాలో పారిపాలన అంతమొందింది.

టైపింగు లొక కొత్త పరిపాలనా విధానాన్ని అమలుపరిచేందుకు ప్రయత్నించారు. సమానత్వంమీద ఆధారపడిన భూవిభజన విధానం, సర్వసంపదలను సమానంగా పునర్విభజించడం అను రెండు సూత్రాలతో కూడిన కర్షక కార్యక్రమాన్ని అమలు పరుస్తామని వాగ్దానం చేశారు. స్త్రీలకు సమాజంలో కొత్త స్థానమీయబడింది. సైనిక పారిపాలనలో కూడ వారికి పదవులు లభించాయి. టైపింగు ప్రభుత్వంలో వారికి మంచి స్థానమీయబడింది. స్యూయేర్, సైసాన్ లను మహిళ లిద్దరు యుద్ధరంగంలో గొప్ప ప్రఖ్యాతి బడిశారు. జూదపాట, నల్లమందు వాడకం, జారత్వం, హత్యచేయడం, దొంగతనము నిషేధింప బడ్డాయి.

టైపింగులలో అద్భుతమైన క్రమశిక్షణ వుండేది. నిర్మాణ యుక్తంగా వ్యవహరించేవారు. అన్నివిధాలా మంచూచక్రవర్తి సైన్యాలను మించి ఉండేవారు.

ముందు మూడువేలమంది పేదరైతులతో కూడిన హాంగు సైన్యం అనతికాలంలో ముప్పదిలక్షల వరకూ పెరిగింది. మద్య, క్రింద తరగతి ప్రజల్లో, పట్టణ వాస్తవ్యులలోను పలుకుబడి కల్గిన రహస్య సంఘాల కూటమియైన త్రికసంఘంవారు 1852 లో టైపింగులతో కలిశారు. ప్రథమంలో ఐచ్ఛికంగానే ప్రజలు జేరేవారు కాని, క్రమేణా కుటుంబానికి ఒకరుచొప్పున సైన్యంలో జేరాలనే నియమం వలన బీదలు, భాగ్యవంతులు కూడ సైన్యంలో జేరారు. వారి వర్గ ప్రయోజనాలు, లక్ష్యాలు

విభిన్నమగుట వలన సైనికులలో పరస్పర వైషమ్యాలు హెచ్చాయి. దీనికి తోడు టైపింగులకు నవీన ఆయుధాలు లేవు. మందుగుండు యంత్రాగారాలు కూడ లేవు. రేవు సుంకాలను బ్రీటనుకిచ్చి, అనేక సౌకర్యాలను విదేశ ప్రభుత్వాలకు కలిగించుటకు పెకింగు ప్రభుత్వ మంగీకరించుటచే చివరిరోజులలో విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు సరఫరా చేసిన ఆధునిక ఆయుధాలతో పెకింగు సైన్యాలు టైపింగులను ఓడించ గల్గాయి. ఆంగ్ల, ఫ్రెంచిసైన్యాలు చైనాదేశంలో చొరబడి చైనాప్రభుత్వ ఆహ్వానంమీద టైపింగుల నణచివేశాయి.

1864 లో నాన్కింగును పోగొట్టుకున్న తర్వాత తిరుగుబాటు దార్లు చెదిరిపోయి క్వాంగ్సి, క్వాంగుఁగు రాష్ట్రాలలోని పర్వతాలలో నివాసముండి, 1880 లో ఫ్రెంచివారు అన్నాము నాక్రమించినప్పుడు ప్రపంచం నివ్వెరపోవు తెరగున యీ శౌర్యధనులు పోరాడి అసువు లర్పించారు. సన్యట్ సేన్ బంధువులలో టైపింగు తిరుగుబాటు దార్లు న్నారు. ఆ తిరుగుబాటు సాంప్రదాయములే ఆధునిక చైనా జాతీయోద్య మంమీద గొప్ప ప్రభావాన్ని చూపించాయి.

ఈ తిరుగుబాటు తాత్కాలికంగా ఆణచివేయబడినప్పటికీ తిరుగు బాటు కారణాలైన ప్రజాపీడన, రైతులదారిద్ర్యం, మంచూ వంశపరిపాల నలు నాశనమయ్యేవరకూ చైనీయులు ఒక విప్లవం తర్వాత మరొక విప్లవానికి ప్రయత్నించ సాగారు.

ప్రజలు ఆర్థిక జీవితంలో మార్పు

టైపింగు విప్లవ పరాజయం తర్వాత ప్రజావిశ్వాసాన్ని కోల్పో యిన మంచూప్రభుత్వం పరాయి దోపిడీ ప్రభుత్వాల సైనికసహాయంపై సంపూర్ణంగా ఆధారపడింది. ప్రజాసామాన్యం యొక్క దారిద్ర్య దైన్యాలు

అపరిమితంగా పెరిగాయి. పాశ్చాత్య, అమెరికను వర్తకుల, పారిశ్రామికుల లాభకరమైన వాణిజ్య వర్తకములకు అనువుగా చైనా అర్థిక విధానం మార్చబడింది. దూరస్థ ప్రాంతాలనుండి సముద్రాలమీదుగా విదేశ సరుకులు ప్రవహించ నారంభించాయి. చైనాలోని ముడిపదార్థములు యెగుమతి చేయబడుతున్నాయి. విదేశనూలు, బట్టలవ్యాపారం దేశీయ చేనేత, రాట్న పరిశ్రమలను విధ్వంసం చేయజొచ్చాయి. చైనాదేశీయ వ్యాపారులు, పాశ్చాత్య వ్యాపారస్తులకు దళారీలు దిగుమతిదారుగాను తయారై, విదేశవ్యాపారం మీద ఆధారపడ్డారు. రైల్వేలు, బట్టలు, తదితర మిల్లులు విదేశస్థావరాలలోను, వలస ప్రాంతాలలోను వెలయడంతోనే ఆధునిక శ్రామికవర్గం ఉద్భవించింది.

ఈ విధంగా చైనాప్రజల అర్థికజీవితంలో తీవ్రమైన మార్పు కలిగింది. 1860 లో మంచూ సైన్యాలకు కావలసిన ఆయుధసామగ్రి, మందుగుండు తయారుచేయు ఫాక్టరీలు ఊలుమిల్లుల స్థాపనతో చైనాలో ఆధునిక పరిశ్రమలు జన్మించాయి. 1870, 1880 సంవత్సరాలలో చైనీయులచే నౌకాపరిశ్రమ నిర్మాణమునకు ప్రయత్నములు చేయబడ్డాయి. 1878 లో కైలింగు బొగ్గుగని పరిశ్రమ బ్రిటిషు పెట్టుబడితో ప్రారంభింపబడింది. ఆ కంపెనీ నామమాత్రంగా చైనీయులకు చెందియుండేది. 1890 లో చైనా పెట్టుబడిదార్లచే స్థాపింపబడిన మొదటి నూలుమిల్లుతో బట్టలయంత్రాలుద్భవించాయి. చైనా జపాను యుద్ధానంతరం, విదేశస్థులు గుంజుకొన్న హక్కుల మూలంగా జపాను, బ్రిటనులు ప్రత్తిమిల్లులను నెలకొల్పాయి. ఆకాలంలో చైనావారు స్వంతకర్తాగరాలను, బ్యాంకులను పెట్టేందుకు చేసిన ప్రతిప్రయత్నాన్ని, విదేశసామ్రాజ్యవాదులు వ్యతిరేకించి పూర్తిగా అణచేవారు. తర్వాత చైనా బ్యాంకుగామరిన బ్యాంకు ఆధునిక పద్ధతులమీద చైనా పెట్టుబడిదార్లచే 1897 లో స్థాపింపబడింది. అమెరికా, యూరపు జపాను దేశాలకు ఉన్నత విద్యాభ్యాసమునకు పోయిన చైనావిద్యార్థులు ఆధునిక పారిశ్రామిక జీవితంతో అధోగతిలో నున్న

తమదేశ పరిస్థితులను పోల్చి, అట్టి మార్పులను తమదేశంలో కూడా తీసికొని రావలయుననే విప్లవ భావాలతో ఉద్రిక్తులయ్యారు. దేశీయ పెట్టుబడిదార్లు కూడా తమ మార్కెట్లను విస్తరింపజేయ ప్రయత్నించి, విదేశపారిశ్రామికుల పోటీకి నిలబడలేక వారిని ద్వేషింపసాగారు. తమ వ్యాపార విస్తరణకు అసమర్థుడైన చక్రవర్తి, దురాశాపాతకులైన విదేశ పారిశ్రామికులు అడ్డుగా నున్నారు కాన, వారిని నాశనంచేసి, తమ అనుసరాలను తీర్చి సౌకర్యాలను కలుగజేసే ప్రభుత్వ యంత్రాన్ని నెలకొల్పాలని ప్రయత్నించ సాగారు.

ఈ విధంగా అసంతృప్తిచెందిన చైనారైతులు, మేధావులు, కూలీలు, ఉద్యోగులు, నిరుద్యోగ యువకులు, విద్యార్థులు విప్లవసంఘాలలో జేరి, విదేశీయులను తుదముట్టించేందుకు, చక్రవర్తిని నాశనంచేసేందుకు తీవ్రకృషి చేయసాగారు.

కొలుప్రాంతాల విచిత్రగాథ

1898 వ సంవత్సరంలో పాశ్చాత్య ప్రభుత్వాలు చైనాలో విచిత్రమైన నాటకమాడ నారంభించాయి. అంతవరకూ చైనా సామ్రాజ్యంలో దూరస్థభాగాలను కబళించుటతో తృప్తిపడిన విదేశసామ్రాజ్యవాదులు నాటినుండి చైనాదేశంలో యెవరికందుబాటుగా వున్న ప్రాంతాన్ని వారు కాజేయ జొచ్చారు. నల్లమందు యుద్ధంలోను, టైపింగు తిరుగుబాటు కాలంలోను చైనా ప్రభుత్వమెంత దుర్బలంగా నున్నదో చూచిన పాశ్చాత్యులు 1894 లో జపానుచే ఓటమినొందిన చైనానింక పూర్తిగా దొరకినంత మట్టుకు కాజేయ నారంభించారు. చైనా చక్రవర్తికి, ప్రజలకూ వారిదేశం అన్యులచేత ఆక్రమింప బడుతోందని తెలియకుండానే ఆయా ప్రభుత్వాలకు కావలసిన ప్రాంతాలను చైనా చక్రవర్తినుండి 100 సంవ

త్సరాలకు కౌలుకు పుచ్చుకోసాగారు. తన అస్థిత్వానికే ముప్పు వస్తోన్న అదుర్భరావమాన పరిస్థితుల్లో చక్రవర్తి దేశంలోని చాల ప్రాంతాలను పాశ్చాత్యులకు కౌలుకిచ్చాడు. వారు తెచ్చిన కౌలు కాగితాలమీద వారు కోరిన షరతుల కంగీకరిస్తూ, కోరిన ప్రాంతాలను వారికిచ్చివేశాడు. కౌలు ప్రాంతాలన్నీ కౌలులో ఉదహరింపబడిన కాలం మేరకు, సర్వహక్కులతోను కౌలుదారు కిచ్చివేయబడ్డాయి. కౌలుదారు తన కౌలుప్రాంతంలో నివసించే ప్రజలమీద సర్వాధికారాలు చలాయించవచ్చును. వలసదేశంపై యెట్టి అధికారాలైతే వుంటాయో కౌలు ప్రాంతాలమీద కూడా అట్టి అధికారాలు, హక్కులు పొందారు.

జ ర్మ నీ

చక్రవర్తిని బెదరించి కౌలుప్రాంతాలను పుచ్చుకోవడం ప్రప్రథమంగా జర్మనీ ప్రారంభించింది. దారి దోపిడిగాండ్రు యిద్దరు జర్మను మిషనరీలను (మతబోధకులు) దోచి, చంపివేశారు. సమయంకొరకు, నెపంకొరకు వేచివున్న జర్మనులు “తోడేలు—మేకపిల్ల” సామెతను అచరణలో పెట్టారు. జర్మను మతబోధకులను చైనీయులు చంపారు కనుక చైనా చక్రవర్తికి బుద్ధిచెప్పేందుకు గాను, జర్మను యుద్ధనౌకలను కియోచౌకు పంపి ఆ ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించారు. దుర్బలదైన చైనా చక్రవర్తి నామమాత్రమైన తన అధికారాన్ని నిలుపుకొనేందుకు జర్మన్లతో కియోచౌ ఒడంబడికను చేసుకున్నాడు. ఈ ఒడంబడిక ప్రకారం కియోచౌప్రాంతం 99 సంవత్సరాలకు కౌలుకీయబడింది. రాజధానీనగరం వరకూ రైలుమార్గాలను నిర్మించి, రైళ్లను నడుపుకునే హక్కులు సంక్రమించాయి. ఈ రైలుమార్గం పొడుగునావున్న గనులను తవ్వకునే అధికారం కూడా జర్మన్లకు లభించింది. షాంటంగు రాష్ట్రంలో జర్మనుల వర్తకానికి చాల సదుపాయాలు చేయబడ్డాయి. జర్మను సరుకు

లకు షాంటంగు వాస్తవ్యులు అధిక్యతనిచ్చి వాటినే కొనాలి. వారి వస్తువులను జర్మనులకే అమ్మాలి. ఈ హక్కులను, అధికారాలను గుంజుకున్న జర్మన్లు షాంటంగు రాష్ట్రంలో గొప్పదైన సింగుటో ఓడరేవును కట్టారు. మంచి రోడ్లను వేశారు. 250 మైళ్ల పొడుగు రైలుబాటను నిర్మించి, రైళ్లను నడిపారు. ఈ విధంగా యీ రాష్ట్రాన్ని జర్మనులు సంపూర్ణంగా కొల్లగొట్ట చూచారు. నిరాఘాటంగా సాగిపోతున్న యీ జర్మను దోపిడీవిచారణం ప్రథమ ప్రపంచ మహాయుద్ధంలో తుదముట్టింది. చైనా తటస్థంగా వున్న సమయంలోకూడ సింగుటో జర్మనుల వశంలో వున్నది కనుక జపాను 1914 లో బ్రిటిషు యుద్ధనౌకల సహాయంతో వచ్చి షాంటంగు తీరాన్ని ఆక్రమించింది.

వర్సెలీను సందిప్రకారంగా జర్మనీకి లోబడిన ప్రాంతాలన్నీ జపానుకు దఖలు పడ్డాయి. జపాను యీ ప్రాంతాల్ని 8 సంవత్సరాలు నిరాఘాటంగా పరిపాలించింది. కాని చైనా జాతీయవాదులు అవమానాన్ని సహించలేద యీ అన్యాయాన్ని తుదముట్టించేందుకు యెడతెరిపిలేని ఆందోళన ప్రారంభించారు. జపాను సరుకుల బహిష్కరణను ఆమోఘంగా సాగించారు. బహిష్కరణాస్త్ర ప్రయోగానికి జపానువారు జంకి. 1922 లో వాషింగుటను సమావేశంలో కియోచౌ ప్రాంతాన్ని, సింగుటో రేవుపట్టణాన్ని, రైల్వేను, చైనా ప్రజాస్వామికాని కిచ్చి వేసెదమని వాగ్దానం చేశారు.

రష్యా

జర్మనీ కియోచౌను ఆక్రమించగానే, చైనాలో యూరపియన్ దేశాల బలాలలో అసమత్వమేర్పడుతోందనే నెపంమీద రష్యా 1898 డిశంబరు మాసంలో టాలియెన్ వాన్ జలసంధిలోని ఆర్థరురేవు పట్టణాన్ని సైన్యాలను పంపి పట్టుకొంది. అటుపిమ్మట చైనాచక్రవర్తిని

బెదరిస్తో రాయబారాలు సాగించారు. మంచుతో కప్పబడని రేవుపట్టణం ఒక్కటికూడ రష్యాకు లేదుకాబట్టి ఆర్థరు రేవుపట్టణాన్ని. డైరెన్. క్వంగ్టంగు ప్రాంతాన్ని చైనా ప్రభుత్వం రష్యాకు 25 సంవత్సరాలకు కొలుకిచ్చివేసింది. రష్యావారు వెంటనే చైనా తూర్పు రైల్వేమార్గాన్ని తమ కొత్తరేవు పట్టణం వరకు విస్తరింప చేశారు. కాని 1905 లో రష్యావారు జపానువారిచే ఓడింపబడగానే, రష్యా ఆక్రమిత ప్రాంతాలన్నీ జపానువారికి దక్కాయి. క్వంగ్టంగు ద్వీపకల్పం, రైల్వే, తదితర రష్యను హక్కులు. దక్షిణ మంచూరియాలోని ఆస్తులు జపానువారికి సంక్రమించాయి. జపానువారు చైనాప్రభుత్వంనుండి పొందిన 21 కోరి కలవలన యీ కొద్ది 25 నుండి 99 సంవత్సరముల వరకు పొడిగింప బడ్డాయి.

బ్రిటను

జర్మనీ, రష్యాలు చైనాలో విజృంభిస్తో విస్తారమైన కొత్త పలుకు బడి ప్రాంతాలను, కొలు రేవుపట్టణాలను సంపాదిస్తోంటే బ్రిటను చేతులు ముడుచుకొని కూర్చోలేకపోయింది. చైనాలో పాశ్చాత్యదేశాలు అసమంగా బలపడకూడదనే అధికార సమత్వ సిద్ధాంతాన్ని బ్రిటను అక్షరాలా ఆచరణలో పెట్టదలచింది.

తమ ఓడలకు కొన్ని “బొగ్గుస్టేషనులు” అత్యవసరంగా వున్నాయనే విషయం బ్రిటనుకు స్ఫురణకువచ్చి చైనాచక్రవర్తితో రాయబారాలు సాగించింది. చైనా విధిలేక 1898 జూలై 1 వ తేదీని బ్రిటను కోరికలన్నిటినీ అంగీకరిస్తో ఒక సంతి చేసుకుంది. వీహైవీప్రదేశం. అక్కడున్న లంకలు బ్రిటనుకు కొలుకియబడ్డాయి. 1842 లోనే హాంగ్ కాంగు రేవుపట్నాన్ని శాశ్వతంగా చైనా బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికిచ్చివేసింది. 1860 లో కీటాన్ అను కొంత భాగమును, మిగిలిన భాగము

1898 లోనూ బ్రిటనుకు లభ్యమయ్యాయి. చైనా జాతీయవాదులు, దేశభక్తులు, జాతీయప్రభుత్వం. యీ ప్రాంతాలను బ్రిటను చేతుల్లోనుండి లాగుకొనవలెననే తీవ్రవాంఛతో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాలను యెడతెరిపి లేకుండా సాగిస్తో వచ్చారు. విదేశ సామ్రాజ్య వాదులకు బ్రిటిషుప్రభుత్వం ముందు నిలబడి వారి హక్కులను, కౌలుప్రాంతాలను కాపాడుతో చైనీయులందరి ద్వేషానికి గురియైంది.

ప్రాంసు

కౌలుప్రాంతాల విచిత్రనాటకంలో ప్రాంసుకూడ ప్రముఖ పాత్రను ధరించింది. ఏయితర సామ్రాజ్యవాద దేశానికి వెనుకబడలేదు. బ్రిటను అడుగుజాడలలో నడిచే ప్రాంసు, చైనాలో తనబలానికి లోటు రానీయ కూడదని నిశ్చయించుకొంది. 1874 లో అన్నాంకు స్వాతంత్ర్యం కావాలనేమిషతో, అన్నామును తన ఆధీనరాజ్యంగా చేసుకొన్న ప్రాంసుకు సామ్రాజ్యతృప్తి తీరలేదు. 1898 లో ఏయితర యూరోపియను రాజ్యానికి వెనుకబడకూడదనే నిశ్చయంతో హాంగుకాంగుకూ, హైలాండు ద్వీపానికి మధ్యనున్న క్వాంగ్చౌవాన్ అనే రెండువందల మైళ్ల పొడుపుగల క్వాంగ్టంగ్ సముద్ర తీరాన్ని కౌలుకు పుచ్చుకుంది. యూనాన్ అను పలుకుబడి రాష్ట్రంలో రైల్వేనిర్మాణపు హక్కులు, అగ్నేయ చైనాకు పలుకుబడి ప్రాంతంగాను సంపాదించింది.

పెకింగు-హాంకో రైల్వేను ఫ్రెంచి యింజనీర్లు నిర్మించి నడిపే వారు. కాని తర్వాత చైనాజాతీయ ప్రభుత్వం ఆ రైల్వేను ఫ్రెంచి అధికారం నుండి తొలగించి, తన చేతులలోనికి తీసుకుంది.

యూనాన్ లో మాత్రం ఫ్రెంచివారు తమ రైల్వేహక్కులను నిలుపుకోగలిగారు. హైఫాంగ్ నుండి, యూనాన్సూపరకు రైల్వేను

1910 నాటికి పూర్తిచేసి సర్వాధికారాలను కలిగివుండేవారు. షాంఘే, టీన్ ట్సీన్, క్వాంటన్, హాంకో పట్టణాలలోని ఫ్రెంచివలసలలో మాత్రం ఫ్రెంచివారు సంపూర్ణాధికారాలను చలాయిస్తోండేవారు.

సంధిరేవులు

చైనా-విదేశ ప్రభుత్వాలమధ్య జరిగిన ఒడంబడిక మూలంగా విదేశ వ్యాపారానికి, నివాసానికి, చైనాలో తెరవబడిన రేవుపట్టణాలను సంధి రేవుపట్టణాలని పిలుస్తారు.

చైనాలో మొత్తంమీద యీ సంధిరేవుపట్టణాలు రెండు మూడు డజన్లుంటాయి. కాంటన్, స్వాటో, ఆమోయ్, పూఛౌ, సింగ్ పో, షాంఘే, సింగ్ టో, చెపూ, టీన్ ట్సీన్, న్యూచ్యాంగు, చింకియాంగు, నాన్కింగు, పూహు, కియుకియాంగ్, హాంకో, చాంగ్షా, యిచాంగు, చుంగ్కింగు వీటిలో ముఖ్యమైనవి.

దత్తప్రాంతాలు (కన్సెషన్సు)

ఏ విదేశ ప్రభుత్వానికయినా ఆ దేశ ప్రజలు స్థిరంగా నివసించేందుకు సర్వాధికారాలతో, శాశ్వతకౌలుకీయబడిన సంధిరేవు దగ్గర వుండే ప్రాంతాన్ని దత్తప్రాంతమంటారు.

వలసప్రాంతము (సెజిల్ మెంటు)

భూములను సంపాదించుకునే హక్కులతో విదేశస్థులు నివసించేందుకు గాను సంధిరేవు పట్టణాలవద్ద చైనా చక్రవర్తిచే ప్రత్యేకించబడిన ప్రాంతాలు వలసప్రాంతాలని పిలువబడుతున్నాయి.

దత్త, వలసప్రాంతాలు రెండింటిలోను, విదేశస్థులకు పరిపాలనాధికారాలీయ బడ్డాయి. వారి పరిపాలనతోను, ఆ ప్రాంతంలో నివశించే ప్రజలమీదను చైనా ప్రభుత్వం జోక్యం కలుగచేసుకోరాదు.

చైనాలోని అంతర్జాతీయ వలసల్లో షాంఘై, హాంకోలు చాల ప్రాముఖ్యమైనవి. మధ్యచైనా హృదయమనదగు హాన్, యాంగ్జీ నదుల సంగమప్రదేశమువద్ద నున్న మూడు పెద్ద నగరాలలోను హాంకో ఒకటి. (ఊచాంగ్, హాన్యాంగులు మిగిలిన రెండు పట్టణాలు). హాంకో పట్టణం వద్దనుండి, నదియొడ్డుపొడుగునా బ్రిటిషు, రష్యను, ఫ్రెంచి, జర్మను, జపానీసు దత్తప్రాంతాలున్నాయి. ప్రదమ సామ్రాజ్యవాద యుద్ధానంతరం రష్యను, జర్మను దత్తప్రాంతాలు చైనావారీయేలుబడిలోకి వచ్చాయి. 1927 జనవరి 3 వ తేదీని కమ్యూనిస్టుల, కొమింటాంగులోని అతివాదుల ప్రోద్బలంతో ప్రజాసామాన్యం గొప్ప ఆందోళనను లేవతీశారు. బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనంచేస్తో, బ్రిటిషు దత్తప్రాంతంలోనికి వెళ్లారు. ఆ ప్రజాసమూహం ఆ ప్రాంతాన్నంతనీ చుట్టుముట్టివేసి, బ్రిటిషు వారు ఆ ప్రాంతాన్ని చైనాప్రభుత్వానికి వశం చేయవలసిందని దౌర్జన్య యుతంగా కోరారు. అప్పుడా ఆందోళనకు జంకి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వం చైనా విదేశాంగమంత్రిమైన యూజెన్ చెన్ తో ఆ ప్రాంతాన్ని వశంచేస్తామని రాయబారాలు జరిపారు.

అ స మ స ం ధు లు

విదేశస్రాదేశిక న్యాయస్థాన విచారణాధికారం.

చైనానుండి విదేశసామ్రాజ్యాలు గుంజుకొన్న రక్షణ సౌకర్యాలలో ముఖ్యమైనది (1) 'విశేషస్రాదేశిక న్యాయస్థాన విచారణాధికారం.' ఈ అధికారంవలన చైనాలో నివసించే విదేశస్థులు చైనా న్యాయశాస్త్రానికి లోబడరు. చైనా న్యాయస్థానాలలోకాక ఆయా దేశాల న్యాయస్థానాలలో మాత్రమే విచారింప బడుతారు. ఈ విశేషాధికారం వలన పరదేశస్థులందరూ చైనాలో స్వేచ్ఛగా, చైనా చట్టాలను దిక్కరించేందుకు సావకాశం లభించింది. చైనీయు న్యాయస్థానాలయందు నిరసన, తృణీ

కారణవం కల్గాయి. విదేశస్తులు చట్టధిక్కారం చేసికూడ చైనాలో స్వేచ్ఛరవిహారం చేయవచ్చును. (2) విదేశ స్వేచ్ఛావాణిజ్యానికి తెరువబడిన సంచిరేవులు, వాటికి దగ్గరగా వుండే శాశ్వత వలసప్రాంతాలు. (3) చైనా ఎగుమతి దిగుమతి సుంకాలమీద విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల అధికారం. సుంకాలు విధించే అధికారం విదేశస్తుల చేతులలో నుండుట చేత, విదేశసరుకులు ధారాపాతంగా చైనాలోకి రానారంభించాయి. దిగుమతి సుంకాలు నామమాత్రంగా విధింపబడుటచేత దేశీయపరిశ్రమలు పోటీకి నిలబడలేక తరచుగా దివాళాతీసేవి. (4) విదేశ వర్తకపుటోడలు చైనా సముద్రాలలోను, నదులలోను స్వేచ్ఛగా తిరిగేందుకు అధికారం విదేశస్తులకు లభించింది. వర్తకపుటోడలతోబాటు విదేశ యుద్ధనౌకలు కూడ నిరాఘాటంగా తిరుగవచ్చును.

విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు-దౌర్జన్యంగా లాగుకొన్న పైవిశేషాధికారాలవలన చైనాస్వాతంత్ర్యం నామ మాత్రావశిష్టమైంది. అర్థవలస దేశపు రాజకీయ, ఆర్థిక ప్రతిపత్తిని మాత్రమే చైనా కలిగివుంది. విశేష ప్రాదేశిక న్యాయస్థాన విచారణాధికారం చైనాజాతీయ జీవితానికి తీవ్రనికళంకం. చైనా జాతీయవాదులు అవమాన భారంతో కృంగిపోతే విదేశస్తుల నతి తీవ్రంగా ద్వేషించేవారు. ఈ అధికారం వలన విదేశస్తునిపై చైనాప్రభుత్వ మెట్టి పన్నులను విధింపరాదు. చైనా రక్షకభటులు చైనాకు విద్రోహకరంగా ప్రవర్తించే విదేశీయుల గృహాలను సోదాచేయజాలరు. అనుజ్ఞలేనిదే ప్రవేశించే అధికారం కూడ లేదు. చైనా సముద్ర తీరంలోను, దేశాంతర్భాగంలోని నదులలోను తిరిగే విదేశవాణిజ్య నౌకలలో చైనా సైనికులుగాని, పోలీసులుగాని యెక్కరాదు. విదేశస్తుల చైనీయ పరిచారకులుగాని, పనివారలుగాని వారి యజమానుల అనుజ్ఞలేనిదే బంధింపబడరాదు. విదేశ పత్రికావిలేఖరులు, సంపాదకులు చైనా ప్రభుత్వాన్నిగూర్చి, చైనీయులనుగూర్చి నిఘ్నయంగా, తోచినవిధంగా వ్రాయవచ్చును.

చైనా విప్లవవాదులు చేసిన బాక్సరు విప్లవనంతరము 1902 లో బ్రిటిషువారు చైనా న్యాయచట్టం తమకు తృప్తికరంగా అభివృద్ధి చేయబడిందని తోచినప్పుడు, తమ విశేషప్రాదేశిక న్యాయస్థాన విచారణాధికారాన్ని రద్దుచేసికొంటామని ప్రకటించారు.

చైనాలో నివసించే అమెరికా, బ్రిటను, జపాను, ఫ్రెంచి, డచ్చి, బెల్జియను, స్వీడను, నార్వీజియను, ఇటాలియను, బ్రెజిల్, స్పెయిన్, పోర్చుగల్, మెక్సికో దేశస్థుల ఆస్తులను చైనాప్రభుత్వం ముట్టరాదు. వారి ఆస్తికి స్వల్పనష్టం పొరపాటున కల్గినా ఆయాదేశ ప్రభుత్వరాయబారులు గగ్గోలుచేసి, చైనాప్రభుత్వాన్ని తక్షణమే నష్టపరిహార మిమ్మని తాఫీదులు పంపుతారు.

అసమసంధులవలన కలిగిన అవమానకరమైన యీవిశేషాధికారాలను రద్దుచేయవలసినదిగా చైనా జాతీయవాదులు నిరంతర ఆందోళనకావింపజొచ్చారు.

ఉప్పు, కస్తమ్యు, తపాలాశాఖల పరిపాలన

షాంఘే ప్రాంతంలోని యెగుమతి దిగుమతి సుంకాల అధికారం బ్రిటిషువారికి 1854 లో లభించింది. అప్పటినుండి 50 సంవత్సరాల వరకూ ఇన్నెన్సెక్టురు జనరలుగా బ్రిటిషు దేశస్థుడే నియమింపబడేవాడు. ఈశాఖ అంతా ముందునుండీ అంతర్జాతీయపరంగా వుండేది. 100 కి 5 వరకూ దిగుమతి సుంకా లిస్తామని బ్రిటిషువారు ముందంగీకరించి నప్పటికీ, వారెన్నడూ 100 కి ఒకటి రెండుకన్న యెక్కువిచ్చిన పాపాన పోలేదు. 1896, 1898 సంవత్సరాలలో చైనాప్రభుత్వం యెగుమతి దిగుమతి సుంకాలు, ఆంగ్లో, జర్మను ప్రభుత్వాలకు కుదువబెట్టి పెద్ద ఋణాలను తీసుకున్నారు. అనాటినుండి సుంకాలమీద, చైనా విదేశవాణిజ్యం

మీద సర్వాధికారాలు విదేశస్థులకు దక్కియి. కస్తమ్సు ఆదాయం నుండి, ఋణాలను, నష్టపరిహారాన్ని వసూలు చేయడమే విదేశరాయ బారుల పరమపవిత్ర విధిగా యెంచేవారు.

1911 విప్లవం కస్తమ్సుమీద విదేశస్థులకు గల అధికారాన్ని మరింత బలపరచింది. 1912 నుండి సంధి రేవులలో వసూలు చేయబడే సుంకాలను షాంఘే రక్షణబ్యాంకులలో నిలవచేయజొచ్చారు. చైనా జాతీయవాదులు విదేశ రక్షణబ్యాంకులనుండి నిల్వధనాన్ని జాతీయ ప్రభుత్వానికి తిరిగి యిచ్చివేయాలని తీవ్ర ఆందోళన చేసేవారు.

త పా లా శా ఖ.

1896 లో త పా లా శా ఖ కూడ విదేశస్థుల పాలబడింది. సర్ రాబర్టు హార్టు కస్తమ్సు, తపాలాశాఖలకు ప్రధమ ఇన్ స్పెక్టరు జనరల్ అయ్యాడు. కస్తమ్సుశాఖ బ్రిటిషువారి ఆజమాయిషీ, అధికారాలకు లోబడివున్నట్లుగానే, తపాలాశాఖ సంపూర్ణంగా తమవరం చేయబడాలని చైనా చక్రవర్తిని ఫ్రెంచివారు 1898 లో కోరారు. చక్రవర్తి వారి కోరికను మన్నించాడు. 1918 లో చైనా తపాలాశాఖ, కస్తమ్సు శాఖనుండి విడదీయబడి స్వతంత్రశాఖ చేయబడింది. జపాను, ఫ్రాంసు, జర్మనీ, గ్రేటుబ్రిటను, అమెరికా, రష్యాలు 1923 వరకూ ప్రత్యేక తపాలాలు నడుపుకునేవి.

తపాలాశాఖ పరిపాలనను ఫ్రెంచివారి అధీనమునుండి తప్పించి చైనాప్రభుత్వ వశం చేసుకునేందుకు జాతీయాందోళన సాగింది.

ఉ ప్పు శా ఖ.

చక్రవర్తుల పరిపాలనాకాలంలోనూ, ప్రజాస్వామిక పాలనలోనూ ఉప్పు పరిశ్రమ ప్రభుత్వ గుత్తగావుండేది. ఈ పరిశ్రమవలన ప్రభుత్వానికి హెచ్చుఆదాయం వచ్చేది.

1913 లో యువాన్ షీ కే ప్రజాద్రోహి. చైనా ప్రజాస్వామికానికి అధ్యక్షుడుగా నుండి బ్రిటను, జపాను, రష్యా, ఫ్రాంసు, జర్మనీ బ్యాంకుల నుండి 2,50,00,000 పౌనుల ఋణాన్ని పుచ్చుకొని ఉప్పుశాఖనుండి వచ్చే ఆదాయాన్ని కుదువబెట్టాడు. పునర్నిర్మాణ ఋణపత్రంలోని షరతుల ప్రకారంగా ఉప్పుశాఖకు పెకింగు రాజధానిలో చైనీయ, విదేశీయ చీఫ్ ఇన్స్పెక్టర్లను ప్రతిజిల్లాలోను, జిల్లాచైనీయ, విదేశీయ జిల్లాసాల్టు ఇన్స్పెక్టర్లను నియమించాలి.

ప్రభుత్వాదాయాన్నంతటినీ విదేశీయులపరం చేసిన యీ ఋణ పత్రాన్ని రద్దుచేసేందుకు చైనా జాతీయవాదులు కృషిచేయ జొచ్చారు.

తీరదేశాంతర్గత నౌకావ్యాపారం—విదేశయుద్ధనౌకలు— విదేశ సైన్యాలు.

అసమసంధులవలన విదేశీయులకు స్వేచ్ఛగా సముద్రతీరం లోనూ, నదులలోనూ నౌకావ్యాపారం కొనసాగించుకొనుటకు, యుద్ధ నౌకలు తిప్పుకొనుటకు, సైన్యాలను కోటలుకట్టి వుంచుకొనుటకు అధికారాలు సంప్రాప్తించాయి.

సంధిరేవు పట్టణాలమధ్యనుండే సరుకులను, ప్రయణీకులను జేర వేసే నౌకావ్యాపారమంతా బ్రిటిషు, జపాను ఓడల కంపెనీల చేతుల్లో వుంది. జార్జెన్—మాతీసన్, బటర్ ఫీల్డ్ అండ్ సైన్వర్ కంపెనీలు బ్రిటిషు కంపెనీలలో ముఖ్యమైనవి. విదేశస్థులు ప్రత్యేక సౌకర్యాలకొరకై చైనామీద ఒత్తిడితెచ్చిన 1898 సంవత్సరములో దేశీయ నౌకాయాన నిబంధనలు చేయబడి 1902 లో స్థిరపరుపబడ్డాయి. చైనాదేశపు నదుల్లోను, తీరంలోనూ దర్పంగా విహరించే విదేశనౌకలను చైనాప్రభుత్వ సివిలు, మిలిటరీ ఉద్యోగులు యెక్కరాదు, సోదా చేయరాదు.

1858 లో చేసికొనబడిన టీన్ ట్సీన్ సందిలోని 52 వ నిబంధన ననుసరించి బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు చైనా సామ్రాజ్యంలోని అన్ని రేవుల లోను ఆగవచ్చును.

చుంకింగునుండి షాంఘేవరకూ 1500 మైళ్లనిడివిగల యాంగ్ జీ నదిలోను, కాంటన్ తీరంలోను బ్రిటిష్, జపాన్, అమెరికా, ఫ్రెంచి ఫిరంగి నౌకలు గస్తీ తిరుగుతూ వుంటాయి.

అర్థశతాబ్దం పైగా విదేశయుద్ధ నౌకలు చైనా జిల్లాల్లో స్వేచ్ఛ విహారంచేసి అవసరమని యెంచినప్పుడల్లా, చైనాపట్టణాలమీద, సైనికులమీద ఫిరంగులను బారుచేస్తూ వుండేవి.

విదేశసైనిక స్థావరాలు

బాక్సరు సంది పత్రంవలన సంక్రమించిన అధికారం వలన ఉత్తరచైనాలో 1900 నుండి విదేశసైనిక స్థావరాలు ఏర్పడ్డాయి. చైనీయ తూర్పు, దక్షిణ మంచూరియను రైల్వేప్రాంతాలను కాపాడేందుకు గాను రష్యా, జపానుదేశాలు సైనికస్థావరాలను నెలకొల్పాయి. విదేశ శాశ్వత వలసకొలు ప్రాంతాల్లో విదేశీయుల ఆస్తిప్రాణాలను రక్షించేందుకుగాను సైనికుల నుంచేవారు.

బాక్సరులసందిపత్రం వలన యీ దిగువ ప్రాంతాల్లో సైనిక స్థావరాల్లోరచ బడ్డాయి.

1. పెకింగునుండి సముద్రంవరకు వేయబడిన రైల్వేమార్గంలో.
2. రాజధానీనగరంలో రాయబారుల కార్యాలయాలున్న ప్రాంతాల్లో.
3. అర్థరు రేవుపట్టణ సైనికస్థావరం.
4. లియోటంగు.

ఋణాలు — రైల్వేసౌకర్యాలు — బ్యాంకులు

ప్రతి పెద్దవిదేశానికి చైనాలో ఒకపెద్ద బ్యాంకు వుంది.

బ్రిటను :—హాంగ్ కాంగు—షాంఘే బ్యాంకింగు కార్పొరేషను.

రష్యా :—రూసో—చై నీసు (తర్వాత రూసో — ఏషియాటిక్) బ్యాంకు.

జర్మనీ :—డ్యూష్ ఏషియాటిక్ బ్యాంకు.

ఫ్రాంసు :—బ్యాంకు డి ఇండోచైనా.

అమెరికా :—ఇంటర్నేషనల్ బ్యాంకింగు కార్పొరేషన్.

జపాను :—యోకహామా స్పీసీ బ్యాంకు.

చైనాలోని విదేశ ఋణాలు మూడు రకాలుగా వుండేవి.

1. ప్రభుత్వాదాయం, ప్రభుత్వగుత్తలను కుదువ బెట్టుకొని యిచ్చిన ఋణాలు (కస్టము, ఉప్పు ఆదాయాలు)
2. రైల్వే ఋణాలు.
3. ప్రభుత్వ హామీలేని ఋణాలు.

1894 లో యుద్ధనష్ట పరిహారంక్రింద జపాను కీయవలసిన డబ్బుకు గాను చైనాచక్రవర్తి కస్టము ఆదాయాన్ని జపానుకు హామీ యిచ్చాడు. అటు తర్వాత 1898 లో అంగ్లో జర్మను ఋణాలకు కూడ ప్రభుత్వాదాయం హామీ యివ్వబడింది.

చైనాలో విదేశస్థులు సాగించిన రాజకీయ, ఆర్థిక ఆక్రమణ విచిత్ర విధానంలో రైల్వేలను వేయుట అతిప్రధానమైనది. 1898 లో రష్యా, ఫ్రాంసు, జర్మనీ, బ్రిటనులు చైనాచక్రవర్తిని రైల్వే సౌకర్యాలు కలుగ జేయవలసినదిగా వేధించారు. దీనికి ఫలితంగా ఈ క్రింది రైలు మార్గాలు వేయబడ్డాయి.

1. మంచూరియాలోని రష్యాను, చై నీసు యిస్టర్న్ రైల్వే.
2. దక్షిణ చైనాలోని ఫ్రెంచి యూనాన్ రైల్వే.

3. సింగ్ తో నుండి సినాన్ వరకు జర్మను పొంబంగు రైల్వే.
4. బ్రిటిషు రైల్వేలు (a) పెకింగు - ముడ్డెన్. (b) పాంఘే - నాన్కింగు (c) పాంఘే - హాంగ్చౌ (d) క్వాంటన్ - కౌలూన్.
5. ఫ్రాంకో, బెల్జియన్, రష్యన్ పెకింగు-హాంగ్చౌ రైల్వేమార్గం (750 మైళ్లు)
6. 600 మైళ్ల నిడివిగల ఆంగ్లో-జర్మన్ టీన్ టీన్-ఫూకో రైల్వే మార్గం.
7. విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు 19 వ శతాబ్దంలో ఆర్థిక, రాజకీయ సామ్రాజ్య విస్తరణకు గాను ఉపయోగించిన సున్నితమైన విధానం రైల్వే-నిర్మాణం.

బాక్సరు యుద్ధనష్ట పరిహారం

బాక్సరు ఉద్యమజననం :- జపాను చేతిలో చైనా పొందిన అవ

మానకరమైన పరాజయమునుచూచి, చైనా రాజకీయ వేత్తలలో కొందరు తీవ్ర రాజకీయ సైనిక సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్ట వలసిన అవసరాన్ని గుర్తించారు. 1898 సంవత్సరములో డోగరు మహారాణి, చక్రవర్తిని తన పదవిని పరిత్యజించ వలసినదిగా అజ్ఞాపించి, ఆయన చేసిన రాజ శాసన ప్రకటనలను రద్దుపరచెను. సామ్రాజ్య తృప్తితో యెట్టి దారుణము నకు వెరువకుండా మితిమీరి సుచరిస్తోన్న విదేశీయుల పైనను, వారికి తోత్తులుగా పనిచేస్తోన్న క్రిష్టియన్ల పైనను, నాటివరకూ రాజుకుంటూన్న విద్యేషాగ్ని, ఈ రాజకీయ పరివర్తనంతో అగ్ని పర్వతంవలె బ్రద్ద లైంది. అనేక ప్రాంతాలలో పరిదేశీయులను, క్రిష్టియన్లను ప్రజలు చుట్టుముట్టారు. విదేశాలలో 'బాక్సర్లు' అనీ, చైనాలో "ఇనోచ్చాన్" అనీ ప్రసిద్ధిచెందిన రహస్య సంఘములు యీ వుద్యమానికి నాయకత్వం వహించారు. డోగరు చక్రవర్తిని కూడా వీరికి ప్రధమంలో సహాయం చేసింది.

“బలిష్ఠమైన విదేశ ప్రభుత్వాలు మన సామ్రాజ్యంపైన పెద్ద పులుల వలె రక్త పిపాసతో కన్నులు వేసికొని అదునుకొరకు చూస్తున్నాయి. రాజప్రతినిధులు, రాష్ట్ర గవర్నర్లు ఐక్యమై యీ భూతాలకు బుద్ధిచెప్పాలి. వారి పెదవుల నుండి ‘శాంతి’ అనే పదాన్ని బహిష్కరించాలి. దేశీయుల గృహాలను, వారి పూర్వీకుల గోరీలు అపవిత్రం చేయకుండా పరదేశీయుల నుండి కాపాడాలి.”

ఉ ద్య మ వ్యా ప్తి

చైనాలో నలుమూలలా ప్రాకుతోన్న విదేశ విద్యేషాగ్నిని అరికట్టేందుకు విదేశ మంత్రులు డంగ్ ఫ్యూసియాంగ్ సేనానిని ఆయన క్రిందనున్న సుంగ్గీవిజుకాండ్ర సైన్యంతో ప్రయత్నం చేయవలసినదని కోరారు. కాని 1899 ఆక్టోబరు మాసంలో ఆయన సైనికులే బ్రిటిష్ సోల్జర్లమీద రాళ్లురువ్వి గాయపరచారు. బాక్సర్లు బహిరంగంగా సైనిక కవాతు చేస్తూ పరదేశీయులను, వారికి ఊడిగంచేసే దేశీయ సేవకులను భయపెట్టజొచ్చారు. ఆ శీతాకాలంలో పరిస్థితులు మరీ విషమించాయి. పెకింగ్ నగర పరిసర గ్రామాల్లోని క్రిష్టియన్లు యిండ్లు తగులబెట్టబడ్డాయి. రైల్వే లైన్లను పీకివేసి మార్గాన్ని విధ్వంసం చేశారు. టాకూ నౌకాశ్రయంలోని ఓడలను, విదేశస్థావరాలను 340 సైనికులు రక్షిస్తున్నారు. బాక్సర్లు, వారితో కలసిన సామ్రాజ్య సైనికులు జూన్ 15 వ తేదీని 60 మరఫరంగులతో టీన్ సిన్ విదేశ స్థావరాన్ని ముట్టడించారు. జూన్ 24 వ తేదీని రష్యన్ల సహాయక సైన్యాలు వచ్చి టీన్ సిన్ కోటలోని వారికి సహాయపడ్డారు. జపాన్ సైనికుల నుండి సహాయ సంపత్తులు నూతన సైనికులకు విరివిగా లభించాయి.

విదేశ స్థావరమును ముట్టడించి బాహ్య ప్రపంచముతో రాకపోకలు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు లేకుండా బాక్సర్లు చేశారు. జూన్ 20 వ

తేదీని జర్మను మంత్రియైన బేరన్ వాన్ కీట్లర్ ను బాక్సర్లు చంపివేశారు. జపాన్, రష్యన్ సహాయక సైనికుల రాకతో యుద్ధపరిస్థితి తారుమారైంది. బాక్సర్లు నిలిచి పోరాడలేక చెల్లాచెదరైపోయారు. రాజధాని నగరమైన పెకింగ్ పై రష్యన్ సేనలు పడగానే డోగర్ రాణి, చక్రవర్తితో పెన్సిరాష్ట్ర ప్రధాన పట్నమైన లియాన్ పూకు పారిపోయింది. చింగ్ రాజకుమారుడు లీహాంగ్ చాంగ్ కు విదేశ ప్రభుత్వాలతో రాజీపడుటకు సంపూర్ణాధికార మీయబడింది. బాక్సరిజంతో సంబంధమున్న వుద్యోగస్తులను తగు రీతిని శిక్షించుటకు, నష్టపరిహార మిచ్చుటకు, టాక్సాకోటను వారికి వశపర్చుటకు, ఆయుధముల దిగుమతిని నిషేధించుటకును, సుంగులీ విలుకాండ్ర సైన్యమును రద్దుచేయుటకును, అంగీకరించి ఒడంబడిక పైని సంతకములు చేసారు. బాక్సరు వుద్యమముతో సంబంధమున్న ట్వాంగ్, సైలాన్ రాకుమారులకు మరణశిక్ష విధించబడింది. ముగ్గురు పున్నతోద్యోగులు పురితీయబడ్డారు. జర్మన్ సేనానియైన వాన్ కీట్లర్ హత్యకుగాను క్షమార్పణ కోరుకొనుటకు చూన్ రాజకుమారుడు జర్మనీకి వెళ్లాడు. విదేశ ఆస్తి ప్రాణాలకు నష్టం కలిగిందనే కారణంతో చైనా ప్రభుత్వం మీద అరుకోట్ల డెబ్బైలక్షల పౌనుల యుద్ధ నష్ట పరిహారం రుద్దారు. అర్ధికంగా దివాలా పరిస్థితిలో నున్న చైనా ప్రభుత్వం నూటికి నాలుగు చొప్పున వడ్డీతో చెల్లించేందుకు అంగీకరించింది. ఈ బాక్సరు నష్టపరిహార ఒడంబడికపై 1901 సెప్టెంబరు 7 వ తేదీనాడు సంతకములు జరిగాయి.

చైనా యొక్క పోరాట శక్తిని ఉద్ధరించేందుకు లేవదీయబడిన బాక్సరు వుద్యమమును రష్యన్ జారిష్టు ప్రభుత్వము సందేహ దృష్టితోచూచి బ్లాగోవెస్టచంక్ అను కోటను కట్టి దానిని దుర్భేద్యము చేశారు. ఆ కోటచుట్టూ నివసిస్తున్న చైనా దేశీయులను గవర్నరు చిచిగోవు యిండ్లను వదలివేసి ఆమూర్ నది దాటి వెడలిపోమ్మని ఆజ్ఞా

పించాడు. వారు సందేహించగా సాయుధ రష్యన్ సైనికులు వారిని నడిలోనికి తరిమారు. ఈ దారుణ చర్యకు ఫలితంగా 450 మంది చైనీయులు అసువులను కోల్పోయారు.

చైనా ప్రథమప్రపంచ యుద్ధంలో మిత్రమండలి తరపున జేరినందుకు గాను యీ నష్టపరిహార వసూళ్లు 5 సంవత్సరములు మానివేశారు. ఈ ఋణాలను తీర్చుటకు గాను చైనా ప్రభుత్వం ప్రజలను పీడించి, అత్యధికంగా శిస్తులను వసూలు చేయవలసి వచ్చేది. శిస్తు, ఋణ పీడితులైన చైనా రైతాంగం విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల ప్రాబల్య వినాశాన్ని కోరేవారు.

అమెరికాకు చైనాప్రజలు వలసపోయి, ఆ దేశంలో స్థిరనివాస మేర్పరచుకోరాదని అమెరికనులు చేసిన శాసనమునకు వ్యతిరేకంగా, చైనీయులు 1905 లో అమెరికను వస్తువులను కొనకుండా తీవ్రమైన బహిష్కరణాందోళనను సాగించారు. 1908 లో జపాను వస్తువులను కూడా బహిష్కరించగా, అమెరికను వ్యాపారమునకు కలిగిన నష్టమునకు జంకి, ఈ ఋణం వసూలు చేయడంలోని అన్యాయాన్ని గుర్తించి, వ్యాప్తిచెందుతోన్న జాతీయోద్యమమును సమాధాన పరుచుటకుగాను 1908 లో అమెరికా ప్రభుత్వం తమ వంతులో సగభాగాన్ని వదులుకొని, మిగిలిన సగభాగంపీద వచ్చే వడ్డీతో సింఘేవా విశ్వవిద్యాలయాన్ని నిర్మించి పోషించ మొదలుపెట్టారు.

2 వ అధ్యాయం.

జాతీయ విప్లవ జననక్రమం.

సన్ యట్ సేన్ ప్రాముఖ్యత

చైనా విప్లవనాయకులందరిలో సన్ యట్ సేన్ అగ్రగణ్యుడు. గొప్పత్యాగి. అద్భుతమైన మేధావి. ఆర్థిక, రాజకీయ శాస్త్రవేత్త. గొప్పనిర్మాణకర్త. భావవైశాల్యంలోను, విప్లవకర ఎత్తుగడలను వేయుటలోను ఆయన తదితర విప్లవనాయకులకు మిన్న. విప్లవతత్వము ఆయనలో మూర్తీభవించినది. ఈ అఖండ విప్లవ ప్రజ్ఞాధురంధరుని చైనా ప్రజాసామాన్యం భక్తితో అనుసరించింది. యుగయుగాల నిద్ర నుండి చైనా ప్రజలను సన్ యట్ సేన్ మేల్కొల్పాడు. జాతీయభావాలు కల్గించాడు. జాతీయ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని సూచించాడు. ఆధునిక విప్లవచైనాలో నిర్మింపబడుతున్న సంస్థలన్నిటికీ ఆయనచే నిర్వచింపబడిన “మూడు ప్రజాసూత్రాలు” అనునవే మూలసిద్ధాంతాలయ్యాయి. సాంప్రదాయక చైనాకు కన్ఫ్యూషియన్ ప్రవక్త అయినట్లే ఆధునిక చైనాకు సన్ యట్ సేన్ సృష్టికర్తగా పరిగణింపబడుతున్నాడు.

బాల్యము, యౌవనము.

క్వాంగుటంగు రాష్ట్రంలో సియాంగ్ షాన్ జిల్లాలోని సూయి హెంగు అనే గ్రామంలో 1866 వ సంవత్సరం నవంబరు 12 వ తేదీని సన్ యట్ సేన్ జన్మించాడు. సన్ తండ్రి అయిన సన్ టోచ్చాన్ క్రిష్టియన్ మతం స్వీకరించాడు. ఆకాలంలో క్రిష్టియన్ మతాన్ని స్వీకరించిన వారికి పదవులుగాని, గౌరవంగాని లేనప్పటికీ టైపింగు తిరుగుబాటు దారుల యందు గల అభిమానమే మతస్వీకరణానికి ఆయనను ప్రోత్సహించింది. కాని ఆయన మిగిలిన గ్రామస్థులవలెనే గ్రామదేవతలను

డాక్టర్ పన్యట్ నేన్.

కొలుచుచుండెడివాడు. సన్ యట్ సేన్ క్రిష్టియనుగా జన్మించినప్పటికీ, చర్చికి వెళ్లేవాడుకాదు. క్రిష్టియన్ నీతులను పాటించేవాడుకాదు స్వర్గ రాజ్యాన్ని ప్రచారంచేస్తూ, సామ్రాజ్య, పెట్టుబడిదారీ విధానాలను తీవ్రంగా యెదుర్కొన్నాడు. కమ్యూనిజాన్ని ప్రబోధిస్తూ ఆచరణలో వుందాడు. ఒకరినొకరును, శతృవులను కూడా ప్రేమించవలసిందిగా మానవులకు ప్రబోధించిన జీసస్ క్రైస్తును పరమోత్కృష్ట విప్లవవాదిగా బాల్యం నుండి ఆయన పరిగణించాడు. తమ స్వప్రయోజనాలకొరకు విదేశీయుల సహాయం కోరి, చైనాయొక్క రాజకీయ, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని హరించేందుకు వారికి తోడ్పడే చైనా క్రైస్తవుల చర్యలను, క్రిష్టియను తత్వ విరుద్ధమని గర్హించేవాడు. సన్ అసలుపేరు వేన్. యౌవనదశలో “టేమింగ్” గా మార్చుకున్నాడు. కొద్దికాలం తర్వాత ‘యట్ సేన్’ గా మార్చుకున్నాడు. సన్ యట్ సేన్ అనే నామమే ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిని పొందింది. జపానులో రాజకీయ ప్రవాసిగా వున్నప్పుడు ‘నక్కయామా’ అను మారుపేరు పెట్టుకున్నాడు. ‘నక్కయామా’ అను పదానికి చైనాలో చుంగ్ షాన్ అని అర్థం. అందువలన ఆయనను చైనాలో సన్ చుంగ్ షాన్ అని పిలుస్తారు. 1925 లో ఆయన చనిపోయినతర్వాత ఆయన గౌరవార్థం చుంగ్ షాన్ నామంతో అనేక సంస్థలుద్భవించాయి.

గ్రామ దేవాలయంలో పెట్టిన చిన్న పాఠశాలలోనికి ఏడవయేట సన్ చదువుకునేందుకు ప్రవేశించాడు. చైనా పురాణగ్రంథాలను ఆ పాఠశాలలో విద్యార్థులచేత వల్లెవేయిస్తూండగా సన్ యట్ సేన్ అనేక ప్రశ్నలు వేసి, అవి వల్లించటం నిరర్థకం అని వాదించ సాగాడు. ఆ బడి పంతులైన సన్ యట్ సేన్ పినతండ్రి టైపింగు తిరుగుబాటు దార్లలో ఒకడు కనుక సన్ ను దండించక, తనతో తోటలలోనికి తీసికొనివెళ్లి, టైపింగు తిరుగుబాటుదార్లయొక్క అద్భుత సాహసచర్యాలను వర్ణించి చెప్పేవాడు. టైపింగు తిరుగుబాటు నాయకుడైన హుంగు—సియూచ్చాన్ వీరగాధలను విని చిరుతప్రాయముననే, సన్ తానుకూడ

ఆయనవలె విప్లవనాయకుడు కావలెనని ఉవ్విళ్ళూరు చుండెడివాడు. తోడి విద్యార్థులనందరను ప్రోగుచేసి, సిపాయిలవలె యుద్ధాలు చేస్తూ, తాను నాయకుడై వారిని నడిపించేవాడు. సన్ తండ్రి పేదరైతు కనుక, పగలంతా తీండ్రికి సహాయపడుతూ, రాత్రికాలంలో చదువుకునేవాడు. బియ్యం చాలా ఖరీదుకనుక, దుంపలు తిని మాత్రమే ఆ విరుపేద కుటుంబం జీవించేది. ఇట్టి పరిస్థితుల్లోనే సన్ విప్లవ భావాలను పిన తండ్రి వద్దనుండి స్వీకరించి, ప్రీలపాదాలను యినపచెప్పలలో బిగించడం, ఆడపిల్లలను అమ్మడం మొదలైన సాంఘిక దురాచారాలను యెదుర్కునేవాడు.

1879 లో సన్ పదమూడవ యేట. పెద్దఅన్నగారు వ్యాపారం చేస్తోన్న హోనోలూలూకు వెళ్లి, ఆయన వృత్తిలో తోడ్పడసాగాడు. ఇచ్చటనే ప్రప్రథమమున పాశ్చాత్య నాగరికతతో ఆయనకు సంపర్కం కలిగింది. హైస్కూలులో ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించి అన్నిక్లాసులలోను ప్రథముడుగా ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు.

వేషభాషల్లోను, భావాల్లోను పాశ్చాత్యులను సంపూర్ణంగా అనుకరిస్తోన్న సన్ ను చూచి భయపడి ఆయన అన్నగారు స్వగ్రామానికి సన్ ను పంపించివేశాడు. కాని ఆ గ్రామంలో సన్ కుదురుగా కూర్చోలేదు. గ్రామదేవత విగ్రహాన్ని నిర్భీతిగా విరగగొట్టి సాంఘిక దురాచారాన్ని తీవ్రంగా విరసించ సాగేడు. గ్రామస్థుల్లో సన్ విప్లవకర చర్యలు గొప్ప అందోళన కలిగించాయి. అందువలన సన్ ను ఆయన తల్లిదండ్రులు హోంగ్ కాంగులోని కళాశాలకు పంపించివేశారు.

1886 లో క్వీన్స్ కళాశాలలో విద్యాభ్యాసం పూర్తిచేసిన తర్వాత సైనిక శిక్షణ కళాశాలలో జేరాలనుకున్నాడు కాని చైనాలో విదేశసైనిక శిక్షణాలయంలో గొప్ప రాజకీయ పలుకుబడి లేనిదే యెవ్వరినీ చేర్చుకునేవారుకారు. అందువలన 1887 లో కాంటన్ వైద్యవిద్యాలయం

లోను, మరుసటి సంవత్సరం హాంగ్ కాంగులో క్రొత్తగా స్థాపింపబడిన వైద్యకళాశాలలోను చదువ నారంభించాడు. హాంగ్ కాంగులో రాజకీయ చర్చలు, ప్రచారం హెచ్చుగా చేయటానికి సావకాశముంటుందనే అచ్చటికి సన్ వెళ్లాడు. 1892 లో ఉత్తమ తరగతిలో కృతార్థుడయ్యాడు.

వివాహం, పునర్వివాహం.

18 వ యేటనే సాంప్రదాయానుసారంగా సన్ యట్ సేనుకు తలిదండ్రులు వివాహం చేశారు. ఆవిడకు రాజకీయభావాలేమీ లేనందున సన్ కు కుటుంబ సౌఖ్యమేమీ లేకపోయింది. ఆమెను ప్రేమించలేకపోయేవాడు. 1912 లో ఆయన చైనా ప్రజాస్వామికాధ్యక్షుడైనప్పుడు, సూంగ్ చింగ్ లింగ్ అనే అందమైనకన్య ఆయనకు ప్రత్యేక ఇంగ్లీషు కార్యదర్శినిగా పనిచేసింది. వారిద్దరూ ఒకరినొకరు గాఢంగా ప్రేమించుకున్నారు. కాని ప్రథమ భార్యవలన ఆయనకు సన్ ఫో, సన్ ఆన్ అను యిద్దరు సంతానం కలిగారు. ప్రజలలో వ్యతిరేకభావాలు కలుగుతాయేమోనని ఆయన ఆనుచరులలో చాలమంది వద్దని అభ్యంతరం చెప్పినను పెడచెవిని పెట్టి, మొదటిభార్యకు ఆమె యిష్టమీదనే విడాకులిచ్చి, సూంగ్ చింగ్ లింగ్ ను 1915 వ సంవత్సరం అక్టోబరు 25 వ తేదీన జపాన్ లో వివాహమాడాడు. ఈ వివాహం అన్నివిధాలా ఆదర్శప్రాయమైనది. సూంగ్ సతి, భర్తయొక్క ఆశయాలు, ఉద్దేశాలు, జీవితవిధానాలతో సంపూర్ణంగా యేకీభవించేది. అనేక గ్రంథాలను వ్రాసేటప్పుడు ఆయన కామె తోడ్పడింది. సన్ మరణానంతరం ఆయన ఆశయాలను ఆమె ఒక్కతెయే సరిగా వెల్లడించకలదిగా పరిగణింప బడుతోంది.

సిన్ చింగ్ హుయీ స్థాపన.

కాంటన్ వైద్యకళాశాలలో సన్ చదివేకాలంలో కోలాహుయి అనే రహస్యసంఘ నాయకుడైన చెంగ్ షిలియాంగ్ తో సన్ కు పరి

చయం కలిగింది. వారిద్దరూ రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి తర్జన భర్జనలు చేస్తోండేవారు. మంచూచక్రవర్తి వంశాన్ని నిర్మూలించేందుకు ప్రయత్నించుచో, తనసంఘసభ్యులు, చక్రవర్తి సైన్యంలోవున్న తన అనుచరులూ సకా నాయకత్వానికి లోబడుతామనీ, తమ్ము నడుపవలసిన దనీ చెంగ్ పదేపదే సన్ ను ప్రార్థించేవాడు. కాని హాంగ్ కాంగులో యింకా గొప్ప విప్లవావకాశాలు కలవని యెంచి, సన్ హాంగ్ కాంగు వెళ్లి, యచట చెన్ షోపీ, యూషోవాన్, యాంగ్ హూలీన్, లూహో డంగు అను వారలను విప్లవపక్షంపై పుకు త్రిప్పాడు.

హాంగ్ కాంగ్ లో చెన్ యూ, యాంగ్ లతో సేన్ విప్లవ సమస్యలను చర్చిస్తో కాలం గడిపేవాడు. ప్రపంచ విప్లవోద్యమాలను కూలంకషంగా అభ్యసించేవారు.

1892 లో పట్టం తీసికొన్న తర్వాత డాక్టర్ సన్ మాకోలో వైద్యం చేసే నెపంబీద జోరుగా విప్లవ ప్రచారం సాగించాడు. కాంటన్ లో వున్న చెంగ్ షిలియాంగ్ తో కలసి సిన్ చింగ్ హుయి (తరుణ చై నాపక్షము) ను 1894 లో స్థాపించి, మంచూ ప్రభువంశ నిర్మూలనానికి ప్రచండ రాజకీయ అందోళనను సాగించాడు. నిరంకుశ ప్రభుత్వంస్థానే శాసనబద్ధ రాచరికం కావాలని వీరు కోరారు. మంచూ చక్రవర్తుల స్థానే దేశీయ చక్రవర్తులను నెలకొల్పాలన్న తదితర రహస్య సంఘాలకన్న యీ సంఘ సభ్యులు ఒక అడుగు ముందుకు వేశారు. నిరంకుశంగా పరిపాలించేటప్పుడు ప్రభువులు మారినప్పటికీ ప్రజలకెట్టి మేలును కలుగదు కాబట్టి, రాచరికంలోనూ, శాసన నిర్మాణంలోనూ ప్రజలకు అధికారం కావాలని బహిరంగంగా కోరుతో, రహస్యంగా చక్రవర్తిమీద తిరుగుబాటుకు ప్రయత్నాలు చేశారు.

1895 కాంటన్ తిరుగుబాటు.

జపాన్ చేతుల్లో చైనా ఓడిపోయి అవమానాలపాలగుటతో,

మంచూ చక్రవర్తిమీద ప్రజలకు ద్వేషం ప్రబలింది. ఈ అవకాశాన్ని తీసుకుని డాక్టరు సన్ యట్ పేన్, టెంగ్ యింగ్ నాన్, మరిముగ్గురు విప్లవ వాదులతో కలసి కొన్ని రాజకీయ సంస్కరణలను ప్రవేశ పెట్ట వలసినదిగా చక్రవర్తిని కోరుతూ ఒక మహాజరు నివ్వాలని ప్రయత్నించాడు. చిహిలీ, హూపే రాష్ట్రాల పరిస్థితులను పరిశీలించేందుకు, టీన్ ట్సీన్ లో వున్న రాజప్రతినిధిని సందర్శించి, ఆయన ద్వారా మహాజరును చక్రవర్తికిచ్చేందుకును లూహూడంగును వెంటదీసుకుని డాక్టరు సన్ వెళ్లాడు.

రాజప్రతినిధి ఆయనకు దర్శనమీయ తిరస్కరించి, మహాజరు మీద సంతకాలు పెట్టిన వారిమీద చర్యతీసికొన నారంభించాడు. దీనితో ఆయనకు సంస్కరణ విధానంలో నమ్మకం నశించింది. తమ ప్రార్థన మన్నించబడి, కొత్తపన్నులు మున్నగు ప్రజాపీడక శాసనాలు రద్దు చేయబడేవరకూ కాంటన్ పట్టణాన్ని స్వాధీనపరచుకోవాలనే ఉద్దేశంతో నా కాంటన్ కు తిరిగివచ్చాడు.

హాంగ్ కాంగ్ లో టెంగ్ యింగ్ నాన్, యాంగ్ చూయూన్, వాంగ్ యుంగ్ షాంగ్, చెన్ షోపీ మున్నగు విప్లవవాదులతో వర్తక సంఘం పేరిట ఒక విప్లవసంఘాన్ని యేర్పాటు చేశాడు. కాంటన్ లో లూహూడంగు, చెంగ్ షీలియాంగ్ మొదలైన వారితో కూడిన మరొక విప్లవ సంఘాన్ని, వ్యవసాయక సంఘం పేరుతో స్థాపించాడు కాంటన్ పట్టణాన్ని పట్టుకునేందుకు తీవ్రప్రయత్నాలు సాగాయి. అనేక వందల మంది ప్రజలు, సైనికులు యీ సంఘంలో చేరారు. 500 పిస్తోళ్లను, లూహూడంగు తీసుకొని వస్త్రోండగా 1895 వ సంవత్సరం సెప్టెంబరు 9 వ తేదీన పట్టుబడి వెంటనే చియూసీ, చూచేన్ లతో బాటు ఉరితీయ బడ్డాడు. 70 మంది అరెస్టు చెయ్యబడ్డారు. సన్ యట్ సేన్ ను పట్టి యిచ్చిన వారికి 2 లక్షల పేల్పు బహుమతి యిస్తామని చైనా ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

ఈవిధంగా యీ తిరుగుబాటు ప్రయత్నం అణచివేయబడింది. మూడురోజుల అనంతరం సన్ యట్ సేన్ యొకహామాకు మరికొద్ది మందితో తప్పించుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

సన్ యట్ సేన్ ప్రథమ ప్రపంచ పర్యటనం.

ఈ ఉదంతం తర్వాత సన్ రాచరికమందు సంపూర్ణ విముఖత్వం కలిగింది. ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వం స్థాపించాలనే సంకల్పం కలిగి జపాన్ నుండి ఆమెరికాకు వలసవెళ్ళిన చైనీయుల్లో విప్లవప్రచారం చేసేందుకు ఆమెరికా వెళ్ళాడు కాని అక్కడవున్న చైనీయులలో విప్లవ సానుభూతిపరులు చాలతక్కువమంది వున్నారు. ఆమెరికానుండి ఇంగ్లండుకు వెళ్ళాడు. లండన్ లో చైనారాయబార కార్యాలయంవారు డాక్టరు సన్ ను రహస్యంగా 1896 అక్టోబరు 11 నుండి 21 వరకు పదిరోజులు బంధించారు. కాని ఆయన పాత ఉపాధ్యాయుడైన సర్ జేమ్స్ కాంట్లీ ఆయనను చూచుట తటస్థించింది. వెంటనే బ్రిటిష్ విదేశాంగ కార్యాలయంవారు జోక్యం కలుగజేసుకుని ఆయనను బంధవిముక్తుణ్ణి చేశారు. ఈ ఉదంతం ఆయనకు ఇంగ్లీషు చదువుకున్న ప్రజలందరిలోను గొప్ప ప్రఖ్యాతిని కలిగించింది. లండన్ నుండి, కార్మిక, సోషలిష్టు నాయకుల పరిచయం కలిగించుకునేందుకు యూఎఫ్ ఖండ పర్యటనం సాగించాడు. లాంగెట్, లఫార్గ్ ల ప్రోత్సాహంవలన మార్క్సిజాన్ని చదువ నారంభించాడు.

పెట్టుబడిదారీ సమాజంలోని వర్గభేదాలను, దారుణ అసమానత్వాన్ని, వాటిని తొలగించేందుకు యూరపియన్ కార్మికవర్గం జరుపుతోన్న పోరాటాలను సన్ చూచి, అదేశాలలో పేరుకు మాత్రమే ప్రజలకు రాజకీయహక్కులున్నాయనీ, అర్థికంగావారు పెట్టుబడిదారుల బానిసలేననీ గుర్తించాడు. అందువలన మంచూరాజవంశ నిర్మూలనమే కాక ప్రజల ఆర్థిక, సామాజిక పరిస్థితుల్లో సంపూర్ణమైన మార్పు తీసి

కొని రావాలని తీర్మానించుకున్నాడు. అందువలన జాతీయస్వాతంత్ర్యం, ప్రజలకు రాజకీయ, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాలు విప్లవం వలన సాధింపబడాలనే దృఢనిశ్చయం చేసుకుని, రెండు సంవత్సరాల అనంతరం జపాన్ తిరిగివచ్చాడు.

వందరోజుల సంస్కరణలు.

గాలిదుమారమువలె వ్యాపిస్తోన విప్లవభావాలకు జంకి, ప్రజలను జోగొట్టుటకు క్వాంగ్ సూ చక్రవర్తి 1898 జూన్ 11 నుండి సెప్టెంబరు 20 వరకు అనేక సంస్కరణలు ప్రవేశపెడుతున్నానని వ్యర్థప్రకటనలు చేశాడు. సైనికులకు పాశ్చాత్య సైనికశిక్షణ, ఆయుధాలు యిచ్చేందుకు ప్రయత్నాలు జరిగాయి. సైనిక విద్యాలయాలు తెరువబడ్డాయి. ప్రాథమిక మాధ్యమిక, ఉన్నత పాఠశాలలు స్థాపింపబడ్డాయి. వేలకొలది సంవత్సరాలనుండి ఆచరణలోవున్న సాంప్రదాయాలకు విరుద్ధంగా యీ సంస్కరణలు జరిపేందుకు ప్రయత్నించిన చక్రవర్తిపై ఉన్నతోద్యోగులే దోగర్ జీసే చక్రవర్తిని నాయకత్వం క్రింద తిరుగబడి, చక్రవర్తిని బంధించి ఆరుగురు సంస్కరణవాదులను ఉరిదీసి యీ సంస్కరణలను బుట్టదాఖలు చేశారు. ఈ విఫల ప్రయత్నంవలన విప్లవమూలకంగాగాని, చైనాలో యెట్టిమార్పులు చేయబడజాలవు అను సన్ యట్ సేన్ ప్రచారానికి ప్రజల్లో గొప్ప పలుకుబడి కలిగింది.

1900 లో పరాజయం.

1895 లో విప్లవ ప్రయత్నం విఫలమైనప్పటికీ, విద్యార్థి దళ నుండి నిర్మించిన విప్లవసంస్థ విధ్వంసమైనప్పటికీ, సన్ యట్ సేన్ నిరుత్సాహపడక నిరంతర విప్లవప్రచారం కొనసాగించాడు. “చుంగ్ క్వో జీపోను” (చైనా దినపత్రిక) చెన్ షోపీ సంపాదకత్వాన హుంగ్ కాంగ్ లో ముద్రించి చైనాలో వివిధ భాగాలకు రహస్యంగాపంపి విప్లవభావాలను

వెదజల్ల నారంభించారు. యాంగ్‌ట్సీలోయ ప్రాంతంలోని విప్లవశక్తులను సుసంఘటిత పరచేందుకు షిచీన్‌యాను పంపాడు. హాంగ్‌కాంగ్‌లో నెలకొల్పబడిన ప్రధాన విప్లవ కార్యస్థానంలో 1899 లో సీన్‌చుంగ్ హాయి, హాంగ్ విప్లవనాయకుల సమావేశం జరిపారు. ఈసమావేశానికి క్వాంగ్‌టంగు, క్వాంగ్‌గీ, ఫూకీన్, యాంగ్‌జీ లోయలనుండి ప్రతినిధులు హాజరై వివిధ విప్లవ సంఘాలను ఐక్యపరచి, ఒక్క విప్లవ సమాఖ్య యేర్పరచి, దానికి సన్‌యట్‌సేన్‌ను ఏకైకనాయకునిగా యెన్నుకున్నారు.

ఈసమయంలోనే మంచూవంశ విరూపాక్షుని ప్రారంభింపబడిన బాక్సరు తిరుగుబాటు, ప్రభుత్వోద్యోగుల చాకచక్యంతో విదేశీయ వ్యతిరేక ఉద్యమంగా మారింది. సన్ పలుకుబడిలోవున్న దక్షిణ చైనా ప్రాంతం యీ ఉద్యమంలో పాల్గొనలేదు.

చెంగ్‌షీ యాంగ్‌ను వైచౌకును, షిచీన్‌యాను కాంటన్‌కును విప్లవాలు లేవదీయుటకు సన్‌యట్‌సేన్ పంపి జపానునుండి కొందఱు జపాను సైనికనిపుణులను వెంటబెట్టుకొని, చైనాలో సుశిక్షితులైన విప్లవసైనికులను తయారుచేసి, స్వయంగా విప్లవాన్ని నడిపించాలని హాంగ్‌కాంగ్ జేరుకున్నాడు. కాని అచ్చట అధికారులు ఆయనను గుర్తించి దేశంలోనికి రానీయనందున చెంగ్‌షీ యాంగ్‌మీద విప్లవం తెచ్చి, నడిపించే సంపూర్ణబాధ్యతనుపెట్టి, ఫార్మోజా జేరుకున్నాడు. ఫార్మోజా గవర్నరైన కోడమాసన్ విప్లవభావాలయెడ అభిమానం కలిగినవాడుకాన, విప్లవ పరిస్థితు లేర్పడినప్పుడు యుద్ధపరికరాలను సహాయం చేస్తానని వాగ్దానం చేశాడు.

కాంటన్ పట్టుకునేముందు నౌకాశ్రయప్రాంతాన్ని వశపరచుకోవలసిందిగా సన్, చెంగ్ షీ యాంగ్‌కు అజ్ఞాపించాడు. చెంగ్ అతిరహస్యంగా వందలాది రైతులకు, విప్లవవాదులకు సైనికశిక్షణ నిచ్చి,

ఆయుధాలు సమకూర్చుకొన్నాడు. ఈ విప్లవపటాలాలు అకస్మాత్తుగా షిన్ యాన్ షేన్ చీ ప్రాంతాల్లోవున్న చక్రవర్తి సైన్యాలను ముట్టడించి, నిరాయుధులను చేశారు. వెన్వెంటనే లుంగ్ కాంగ్, టాన్ షుయి, యుంగ్ హుయి మరికొన్ని యితర ప్రదేశాలను ముట్టడించి వశపరచుకున్నారు. హూచౌ, సిన్యాంగ్ ల మధ్యనున్న తీరప్రాంతమంతయు ఆక్రమింపబడింది. ఈ లోగా చెంగ్ షీలియాంగ్ విప్లవసైన్యం పదివేలవరకూ వృద్ధిపొందారు. ఆయుధాలు, మందుగుండు సామగ్రిలతో డాక్టర్ సన్ యట్ సేన్ యేర్పాటు చేసుకున్న ప్రకారంగా వస్తాడని చెంగ్ యెదురు చూస్తో. అటుపైని విప్లవచర్యలను నిలుపుచేశాడు. కాంటన్ లో తిరుగుబాటు చేయించుటకు నియమింపబడిన షీచీన్ యూకు ఆ పట్టణంలో తగినంత ప్రోత్సాహం, సహాయం లభింపనందున, ప్రజలలో అలజడి కలిగించుటకు, రాజప్రతినిధిమీద బాంబు విసిరాడు కాని అది పేలలేదు. షీని అనుమానించి ఉరితీశారు.

చైనాలో విప్లవం లేవదీసేందుకు సహాయం చేస్తామని వాగ్దానం చేసిన ఉన్నతోద్యోగులలో యీ సమయంలో మార్పులు వచ్చాయి. ఇటో ప్రధానమంత్రి అయ్యాడు. జపాను ఉద్యోగులెవరూ చైనా విప్లవసైన్యాల్లో చేరకూడదనీ, ఆయుధపరికరాలేమీ సప్లయి చేయరాదనీ శాసించాడు. ఈ నిషేధంవలన సన్ యేర్పాటులన్నీ తారుమారయ్యాయి. సన్ వెంటనే యమాడా అను జపాను విప్లవవాదిని, చెంగ్ వద్దకు యీ సమాచారం తెలిపేందుకు పంపేడు. చెంగ్ తన విప్లవ దళాలను రద్దుచేసి, కొద్ది వందలమంది విప్లవానుచరులతో హాంగ్ కాంగు జేరుకున్నాడు. యమాడా తిరిగి వచ్చేటప్పుడు చైనా ఉద్యోగస్థులకు పట్టుబడి ఉరితీయబడ్డాడు. చైనాకు ప్రధాన జపాన్ మిత్రుడైన యమాడా విప్లవ బలివేదికపైన అసువులర్పించి చైనీయుల మన్ననలకు పాత్రుడై చిరస్మరణీయుడయ్యాడు.

మంచూ చక్రవర్తి ప్రభుత్వాన్ని తులముట్టించాలని డాక్టర్ సన్

చేసిన రెండు ప్రయత్నాలు విఫలమైనప్పటికీ చైనా ప్రజలలో గొప్ప కలవరాన్ని బయల్పెరతీశాయి. విప్లవ వాదులను విషసర్పములుగా చూచే వారు కొందరు చాలా తీవ్రంగా ఖండించ సాగారు. ఎనిమిది రాజ్యాల పైన్యాలు రాజధానీ నగరమైన పెకింగు నగరం మీదకు దండెత్తిరాగా, చక్రవర్తి కుటుంబంతో షెన్సి పర్వతాల్లోకి పారిపోవడం, తర్వాత 45 కోట్ల టేల్సు పరాయిప్రభుత్వాలకు నష్టపరిహారం యిచ్చేందుకు ప్రజల మీద కొత్తపన్నులు వెయ్యడం, విదేశబ్యాంకర్లు, పరిశ్రమదార్లు, వర్తకుల దయాదాక్షిణ్యాల మీద రాజవంశంవారు ఆధారపడడం చూస్తోన్న రాజకీయ చైతన్యం కలిగిన చైనీయు లందరు దుర్బలచక్రవర్తులమీద తిరుగబడి, ప్రజాస్వామికప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పి యత్నించే విప్లవవాదుల వైపు మొగ్గసాగారు.

3 వ అధ్యాయం.

టంగ్ మెంగు హీవ్

చైనా సంయుక్త విప్లవపక్షం.

పాశ్చాత్య భావసంపర్కం, పారిశ్రామిక వస్తువుల పోటీ, గృహ పరిశ్రమల విచ్ఛేదం, నిరుద్యోగం, చక్రవర్తి అశక్తుద్భవనత్వం, ఉద్యోగుల లంచగొండితనం, ప్రజల తిరుగుబాటు, సంస్కరణ ప్రయత్న వైఫల్యం, నిరంతర విప్లవప్రచారం చైనావిద్యార్థుల్లో అపూర్వమైన రాజకీయసంచలనం కలిగించాయి.

విదేశస్థుల అధికారానికి లోబడివున్న చైనా పట్టణాల్లోనుండి మంచూ వంశప్రతికూల ప్రచారం జోరుగా సాగింది. "సూపో" అనే పత్రిక తీవ్రమైన ఆందోళన సాగించింది. జపాన్ లో చదివే విద్యార్థులు చక్రవర్తిని తొలగిస్తేనేగాని, చైనాకు దుర్దశ తొలగి, ప్రాచీన ఔన్నత్యం రాదని నిర్భీతిగా ప్రకటించ సాగారు. అనేక విప్లవకరపత్రాలు ప్రజలలో పంచిపెట్టబడుతున్నాయి. విప్లవభావాలు దావాగ్నిలా చైనాను చుట్టబెడుతున్నాయి.

పాశ్చాత్య సేనలు ఆధునికమారణ యంత్రాలతో, సుశిక్షిత సైన్యాలతో చైనా చక్రవర్తిమీద దండెత్తి వర్తక సౌకర్యాలను, వలసపట్టణాలను సంపాదించ సాగారు. 1836 లో 25 లక్షల పౌండ్ల మాత్రమే వున్న విదేశవస్తువుల దిగుమతి, 1844 నాటికి 55 లక్షల పౌండ్లు. 1855 లో 115 లక్షల పౌండ్లు, 1879 లో 245 లక్షల పౌండ్లు, 1895 లో 1710 లక్షల టేల్స్, 1905 కు 4470 లక్షల టేల్స్ వరకును విపరీతంగా పెరిగింది. విదేశ పారిశ్రామిక వాణిజ్యంతో పోటీచేయలేక, దేశీయ గృహపరిశ్రమలు చిన్నాభిన్నమయ్యాయి. లక్షలాది ప్రజలు నిరుద్యోగులు

లయ్యారు. 1895 తరువాత చైనా దేశీయపరిశ్రమలుకూడ కొద్దిగా నెలకొల్పబడి. పల్లెలలో నిరుద్యోగులైన వారికి పనిచూపించాయి. ఈ విధంగా చైనాలోకూడ యంత్రపరిశ్రమలు విజృంభించుటతో విప్లవకరమైన కార్మికవర్గంకూడ పెరుగనారంభించింది. దేశీయపరిశ్రమల విస్తరణకు విదేశవ్యాపారపోటీ చాల అటంకదాయకంగా వున్నందున దేశీయ పెట్టుబడిదార్లలోకూడ తీవ్రమైన అసంతృప్తి వ్యాపించి. దుర్బలమైన చక్రవర్తి కుటుంబాన్ని నాశనంచేసి, దానిస్థానే తమ అవసరాలను తీర్చగల దృఢమైన ప్రభుత్వాన్ని యేర్పాటుచేయాలనే సంకల్పంకలిగి, విప్లవవాదులకు ప్రోత్సాహమీయ నారంభించారు.

విదేశాలకు వలసవెళ్ళిన చైనీయులు ప్రతिसంవత్సరం, కష్టపడి మిగిల్చినడబ్బు కొంత స్వదేశంలోవున్న బంధువులకు పంపుతున్నారు. ప్రజాప్రభుత్వదేశాల స్వేచ్ఛావాతావరణంలోవున్న చైనీయులు కూడ ప్రపంచంలోని శక్తివంతమైన రాజ్యాలలో చైనాకూడ అర్హస్థానం సంపాదించాలనే అభిలాషతో విప్లవవాదులకు పుష్కలంగా ధనసహాయం చేయజొచ్చారు.

ఇట్టి విప్లవానుకూల వాతావరణంలో డాక్టర్ సకాయట్ సేన్ ప్రథమపర్యాయం బహిరంగంగా జపానులో చరిత్రప్రసిద్ధమైన “చైనా సమస్యయొక్క వాస్తవిక పరిష్కారమార్గం” అనే ప్రకటనను చేశాడు. హోనోలూలూలో ప్రకటింపబడిన యీ నివేదికలో విప్లవోద్దేశం నిర్వచింపబడటమేకాక రాజకీయపరిస్థితుల వివరణకూడా కలదు. సాయుధ తిరుగుబాటుచేసి, మంచూరాజవంశాన్ని కూలదోసి, ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వం నెలకొల్ప వలసినదిగా చైనాప్రజలు హెచ్చరింపబడ్డారు. ఈ విప్లవానికి అండగా నిలువబడాలనీ నైతిక, ధనసహాయాలు చేయాలనీ పాశ్చాత్యులను కోరారు. “విజ్ఞానవంతమైన, అభివృద్ధికరమైన కొత్త ప్రభుత్వం పాతదాని స్థానాన్ని ఆక్రమించాలి. అప్పుడే చైనా రక్షింపబడి

ఆత్మరక్షణకు సమర్థురాలైతుంది. గొప్ప నాగరికత, రాజకీయపరిజ్ఞానం కలిగినవారు ప్రజలలో అనేకులున్నారు. వారేనూతనప్రభుత్వయంత్రాన్ని నిర్మించి, నురక్షితంగా నడుపగలుగుతారు. పాతరాజరికాన్ని కొత్త ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వంగా మార్చేందుకు చాలాశ్రద్ధగా ప్రణాళికలు లోగడనే తయారుచేయబడ్డాయి.

శాసనబద్ధరాచరికాన్ని నెలకొల్పాలని వాదించే లియాంగ్షిచౌ మున్నగు సంస్కరణవాదుల ప్రచారానికి, మంచూవంశంస్థానే మరొక దేశీయచక్రవర్తి వంశాన్ని ప్రతిష్ఠించాలనే కొన్ని రహస్యసంఘాల ప్రయత్నాలకు యీనివేదిక పూర్తిగా స్థానంలేకుండా చేసింది. సన్ యాట్ సేన్ రెండవ ప్రపంచపర్యటనంలో 1905 లో బ్రెస్సెల్సు, బెర్లిన్, పారిస్ మున్నగు పట్టణాలలోవున్న చైనా విద్యార్థులు, విప్లవవాదులతో యీనివేదికలో నిర్వచింపబడిన విప్లవలక్ష్యాలను సాధించేందుకు ఒక నూతన సంఘంయొక్క అస్థిపంజరాన్ని యేర్పరచాడు.

ఈకొత్త పక్షానికి చైనా ఐక్యవిప్లవపక్షం అని పేరుపెట్టాడు. బ్రెస్సెల్సులో జరిగిన విద్యార్థి సమ్మేళనంలో ప్రధమపర్యాయం వెల్లడించిన “శాన్ మింఛుఐ” అని పిలువబడే “మూడు ప్రజాసూత్రాలు” యీ ఐక్యపక్ష ఆశయాలుగా స్వీకరించబడ్డాయి. ఈపక్షం తరపున ప్రకటింపబడే పత్రికలో యీమూడు ప్రజాసిద్ధాంతాలు వివరింపబడ్డాయి. 1907 జనవరి 16 న “మిన్ పో” వార్షికోత్సవ సందర్భమున కూడిన 5000 విద్యార్థుల సమావేశంలో సన్ యాట్ సేన్ “జాతీయసంఘర్షణ సూత్రం”, “ప్రజాస్వామిక సూత్రం”, “ప్రజాజీవనోపాయసూత్రం” అనుమూడు ప్రజాసూత్రాలనువివరించాడు. “జాతీయసంఘర్షణసూత్రం” అంటే తుచ్ఛమైన జాత్యహంకారంకాదు నాఅభిప్రాయం. ఒకజాతి మరొక జాతిచే రాజకీయస్వాతంత్ర్యాన్ని కోల్పోయి, పారతంత్ర్యం అనుభవించకూడదనే యీసూత్రంలోని ప్రధానోద్దేశం.....

“ఒకదేశప్రభుత్వం విదేశస్థులచేతిలో వుందంటే, ఆదేశస్థులకు దేశమేలేదన్నమాట. మనచై నీయులకు మాతృదేశం వున్నప్పటికీ అది మన స్వదేశం కాజాలదు. ఆలోచించండి, మనకి స్వాతంత్ర్యం యెక్కడుందో ? .... మానవజాతిలో నాలుగవవంతు మనమున్నాం. మనజాతి ఆతిస్రాచీనమైనదీ. గొప్పనాగరికత కలదీ అయినప్పటికీ, యీ రోజున మనం బావినలుగా బ్రతుకుతున్నాం ! ఇది చాలా ఆశ్చర్యకరము, విషాదకరము అయిన విషయంకాదూ ? .... మంచూ పంకాన్ని కూలద్రోసి, జాతీయస్వాతంత్ర్యాన్ని పొందాలి .... మనల్ని పీడించేవారిని, శతృవులను, తప్ప యింకెవ్వరినీ మనం ద్వేషించం .... వీరితో కలసి ఒకేదేశంలో మనం నివసించజాలం. ఒక్క సంకుచితదేశాభిమానంతోనే మనంపనిచేస్తే చాలదు. రాజకీయ విప్లవానికి ప్రజాతంత్రరాజ్యాంగం లక్ష్యంగా వుండాలి. అందువలన ప్రస్తుత సమయంలో చైనాదేశీయుడే చక్రవర్తి అయినప్పటికీ మనం విప్లవం చేయవలసి వుంటుంది .... పూర్వ కాలంలో ఒకచక్రవర్తిని తొలగించి అతనిస్థానే మరొకనిని చక్రవర్తిని చేయడమే రాజకీయపరివర్తనలక్ష్యంగా వుండేది. విప్లవవాదులమైన మనకుకూడా యిదేలక్ష్యమైతే, చైనాకుముక్తిలేదన్నమాటే. మనదేశం ఒకప్రత్యేకవ్యక్తియొక్క స్వంతఆస్థిగా వుండరాదు. అంతేకాకుండా ప్రస్తుతకాలంలో అన్యదేశీయులు చైనాను పీక్కుతింటున్నారు. అందువలన బలవత్తమమైన రాజ్యాంగాన్ని నిర్మించాలంటే రాజ్యాంగం ప్రజలందరికీ చెందాలి.”

మూడవసూత్రాన్ని విష్ణులీకరిస్తో, స్పష్టంగా నిర్దుష్టమైన వాక్యాల్లో సోషలిస్టు సిద్ధాంతాలను తనదేశంలో ఆచరణలోపెట్టాలని చెప్పాడు. అమెరికాలోను, పాశ్చాత్య దేశాల్లోను అందరూ సుఖంగా జీవిస్తున్నారనే దుర్భుమను తొలగించాడు. “ఈదేశాల్లో ఆర్థిక సంపత్తి సమీకరణతో బాటు ప్రజాదారిద్ర్యం కూడా విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. ఉదాహరణకు ఇంగ్లండులో కొద్దిమంది మాత్రమే ఖాగ్యవంతులు, బహుహెచ్చుమంది

విరుపేదలు. పెట్టుబడిదారీ శక్తులను మానవులు నిరోధించలేక పోవడమే యిందుకు కారణం .... మానవ సమాజపరిణామాన్ని వ్యతిరేకించడం దుర్బుటమైనపని. పారిశ్రామిక నాగరికతలో మంచివుంది. చెడుగూవుంది. మంచినంతా శ్రీమంతులును, చెడుగునంతా బీదలును అనుభవిస్తున్నారు, ఈవిధమైన సాంఘిక పరిస్థితులే చైనాలోకూడా అభివృద్ధిపొందుతున్నాయి. మెళుకువగామనం ప్రవర్తిస్తే, పాశ్చాత్య దేశాల్లోకంటే, చైనాలో పెట్టుబడిదారీ వ్యతిరేక సంఘర్షణను తేలికగా కొనసాగించగలుగుతాము.

భూమివిలువలను నిర్ధారణచేసి, అదనపు ఆదాయాలను ప్రభుత్వం వశంచేసుకున్నట్లైతే సమానమైనభూమి, ఆదాయాల విభజన జరిగి చైనారైతుసమస్య పరిష్కరింపబడుతుందని సలహాచెప్పాడు. "కొద్దిమంది మంచూవంశీయులే అన్నిసౌకర్యాలను పొందకండా వుండేటందుకు గాను మనం జాతీయవిప్లవం కావాలంటున్నాము. ఒకవ్యక్తే సర్వరాజ్యాధికారాన్నీ గుత్తకు తీసికోకుండా రాజకీయవిప్లవం కావాలంటున్నాము. కొద్దిమంది శ్రీమంతులే దేశసంపదనంతా స్వాధీనం చేసుకుని విర్రవీగకుండా సాంఘికవిప్లవం కావాలంటున్నాము. ఈమూడు లక్ష్యాలలో దేనిని సాధించలేకపోయినప్పటికీ, మనం సాధించబూనుకున్న మహత్తర కార్యం విఫలమైనట్లే. ఈమూడు సూత్రాలను ఆచరణలో పెట్టినప్పుడే మనదేశాన్ని చూచుకొని మనం గర్వించగలుగుతాము" సైనిక ప్రభుత్వం, ప్రబోధక ప్రభుత్వం, చట్టబద్ధప్రభుత్వం అనేమూడు దశల్లోగాని యిట్టిరాజ్యాంగం నెలకొల్పబడదని ఆయన నొక్కిచెప్పాడు.

ఐక్య విప్లవపార్టీ యీక్రింది ఆరులక్ష్యాలను వివరిస్తూ మొదటినివేదికను ప్రకటించింది.

1. దూష్యమైన మంచూవంశ వినాశనం.
2. చైనా ప్రజాస్వామిక ప్రతిష్ఠాపన.

3. ప్రపంచ శాంతిరక్షణ.

4. సమతా సిద్ధాంతంమీద భూమిపునర్విభజన.

5. చైనా జపాను ప్రజామైత్రిలో అభివృద్ధి.

6. చైనాపునర్నిర్మాణానికి అంతర్జాతీయ సహాయాన్ని అర్థించడం.

ఐక్య విప్లవపార్టీలో సింగ్చుంగ్ హీ (చైనా జాతీయోద్ధరణ సంఘం అను సన్ పాతవిప్లవసంఘం), హ్వాసీన్ హీ (చైనా ఆధునిక నాగరికతా పరివర్తనసంఘం), క్వాన్ ఫూ హీ (చైనా పునరుద్ధరణ సంఘం) అను విప్లవసంఘాలు సంయుక్త పరచబడ్డాయి. మొదటి రెండు సంఘాలకు క్వాంగ్ టంగ్, క్వాంగ్ గీ, యునాన్ రాష్ట్రాల్లో పలుకు బడివుంది. సన్ సంఘానికి ప్రజాబాహుళ్యాన్ని సోషలిస్టు సిద్ధాంతానుసారంగా ఆర్థికోద్ధరణ జరుగవలెనను సుస్పష్టమైన ఆశయంవుంది. మూడవసంఘనాయకులకు రాజకీయ చైతన్యం చాలా తక్కువ. వారికి మంచూవంశ నిర్మూలనం జరిగితే చాలును. పాతసాంఘిక విధానాన్నే నెలకొల్పాలనే ఉద్దేశం కలవారు కాబట్టే, వీరివలన భవిష్యత్తులో విప్లవవాదులలో స్వవినాశనకరమైన తగాదాలు వచ్చేందుకు సావకాశం యేర్పడింది.

నిర్మాణస్వరూపం, ఆదాయం.

ఈ ఐక్యసంఘటనలో పరస్పర ఆశయవైరుధ్యంపున్న విప్లవ వాదులున్నప్పటికినీ సన్ యట్ సేన్ యొక్క మహనీయ వ్యక్తిత్వానికి అందరూ జోహారు లొనర్చేవారు.

“మంచూవంశ వినాశనానికి, చైనా ప్రజాస్వామ్యహక్కులకొరకు ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వస్థాపనకొరకు, భూమిని సమానప్రతిపత్తిమీద పునర్విభజించేందుకు నా ప్రాణాలొడ్డి పనిచేస్తాను. ఈ సూత్రాలయందు విశ్వాసముంచుతానని ప్రతినబూనుతున్నాను. ఈ నా ప్రమాణానికి విరు

ద్వంగా పనిచేసినప్పుడు, అతితీవ్రమైన శిక్షకు బద్ధుడ నయ్యేందుకు నేను అంగీకరిస్తున్నాను."

అనే ప్రమాణాన్ని యీపార్టీలో జేరేటప్పుడు సభ్యులు చెయ్యాలి. రహస్యాలనెవ్వరూ వెలిబుచ్చ కూడదు.

ఈ సంఘ ప్రధాన కార్యాలయం టోక్యోలో నెలకొల్పబడింది. ఒక్క కన్నూ రాష్ట్రంలో మినహాయించి అన్నిచైనా రాష్ట్రాలలోను శాఖా సంఘాలేర్పడ్డాయి. శాఖాసంఘాలనుండి కార్యనివేదికలు పంపబడేవి. ఈనివేదికలలో సభ్యుల పేర్లుదహరింపబడేవికావు. ఒక్కొక్క సంఖ్య గుర్తుగా వుండేది పార్టీముద్రవేసిన కార్డుమీద ఒకసంఖ్యవేసి సభ్యునికిచ్చే వారు. ఒకశాఖాసంఘంలో సభ్యులుగావున్నవారిపేర్లు మరొక శాఖాసంఘ సభ్యులకుగాని, ప్రధానకార్యాలయంవారికిగాని తెలియవు. చైనాదేశంలో వున్నవారిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించిగాని సంఘంలో జేర్చుకునేవారుకారు. అన్యదేశంలోవున్న చైనీయులలోనుండి అభిమానులనందరినీ జేర్చుకునే వారు. వీరివద్దనుండి విరాళాలు వసూలుచేయబడేవి.

ఈపార్టీయొక్క కేంద్రవ్యవస్థకు సన్ యట్ సేన్ అధ్యక్షుడు. ఆయనక్రింద కార్యనిర్వాహక, శాసన, పర్యవేక్షణ సంఘాలుండేవి. కార్యనిర్వాహక సంఘంలో అనేకశాఖలుండేవి. అందులో సెక్రటేరి యట్, ప్రెజిడీంట్ శాఖలు ముఖ్యమైనవి. కార్యప్రణాళికలను తయారు చెయ్యడం, కార్యవిధానాన్ని విమర్శించడం శాసనశాఖపని. పార్టీసభ్యులలోవచ్చే వివాదాలను పరిష్కరించడం పర్యవేక్షణశాఖవిధి. ఈశాఖలు నెలకొక పర్యాయం సాధారణంగాను, అత్యవసరసమయాల్లో యెక్కువ పర్యాయాలును సమావేశమయ్యేవి.

✓ పార్టీ ఆదాయాన్ని రెండురకాలుగా విభజించవచ్చును. జపాన్ లో వున్న చైనావిద్యార్థులు నెలకు ఒకడాలరును, శ్రామికులు 10 సెంటులును, అన్యదేశాల్లోవున్న వర్తకులు 100 — 500 డాలర్లవరకును చందా

లిచ్చేవారు. ఇవిగాక అభిమానులు గొప్పగొప్ప విరాళాల నిచ్చేవారు. చాంగ్ చింగ్ లియాంగ్ అను ప్రముఖవర్తకుడు పారిస్ లో వుంటూండగా సన్ విప్లవకార్య కలాపానికి ఆయన సహాయాన్నర్థించాడు. ఆయన కూడా యిస్తానని వాగ్దానంచేశాడు. 1907 లో తంతిమూలకంగా చాంగ్ చింగ్ లియాంగ్ నకు, ఆయనచేసిన వాగ్దానాన్ని జ్ఞప్తికితేగా ఆయన తనసర్వస్వాన్నీ అమ్మివేసి 60,000 డాలర్లు పంపాడు. హానోయ్ లో కూరగాయలమ్ముకునే హ్యుంగ్ చింగ్ నాన్ యిరవై సంవత్సరాలు కష్టించి మిగిల్చిన 4000 డాలర్లు యిచ్చివేస్తూ, “అనేక వేలమంది ప్రాణాలకు తెగించి విప్లవకార్యక్రమంలో పాల్గొంటున్నారు. ప్రజలకోసం యితరులు త్యాగం చేస్తోన్నదానికో పోలిస్తే నా ఆస్తినంతా యివ్వడం అతిస్వల్పమైనకార్యం మాత్రమే”, అనే ఉత్తేజకరమైన సందేశమిచ్చాడు. డాక్టర్ సన్ 1910 — 11 లో చేసిన ప్రపంచపర్యటనలో 4,00,000 డాలర్లు ప్రోగు పడ్డాయి. ✓

1908 లో జపాన్ లో ఉన్నతవిద్య నభ్యసింపవచ్చిన 1000 మంది విద్యార్థులు ఈ విప్లవ పార్టీలో సభ్యులుగాజేరి. తిరిగి స్వదేశంలో నలుమూలలావున్న విద్యాసంస్థలకు విప్లవసందేశాన్ని కొనిపోయారు. వేలకొలది విద్యార్థులు అత్యుత్సాహంతో విప్లవ పక్షంలోకి ఆకర్షింపబడ్డారు. సైనిక శిక్షణాలయాల్లో శిక్షణపొంది వచ్చినవారు చక్రవర్తి సైనికదళాల్లో ముఖ్యమైన పదవులలో నియోగింపబడ్డారు. ఈ విప్లవంయొక్క తరువాత దశల్లో వీరు చాల తోడ్పడ్డారు. ఈ విద్యార్థుల్లో అందరూ జాతీయ విప్లవోద్దేశాలను సమగ్రంగా అవగాహన చేసుకున్నవారు కానందున కొందరు తరువాత విప్లవ వ్యతిరేకులుగా తయారయ్యారు.

“మిన్ పో” పత్రిక.

చైనా ఐక్యవిప్లవపార్టీ “మిన్ పో” (ప్రజాపత్రిక) అనే పత్రికను ప్రకటించేది. ఈ పత్రిక ద్వారా జాతీయ విప్లవభావాలు వ్యాప్తిచేయ

బడ్డాయి. ఈ పత్రికలోని వ్యాసాలు ఉద్రేకపూరితాలుగాను, విప్లవాశయ సుబోధకాలుగాను ఉండేవి. వాంగ్ చింగ్ పీ, చాంగ్ టేయేన్, చూచీ సేన్ అనువారలు సంపాదకవర్గంలో వుండేవారు. సంస్కరణవాదాన్ని నీరస పరచి, విప్లవతత్వానికి యీ పత్రికలోని వ్యాసాలు ప్రాధాన్యత నిచ్చాయి. చాంగ్ టేయేన్ గొప్ప విద్వాంసుడు. ఆయనకు పాశ్చాత్య భాషాసంస్కారం లేకపోయినప్పటికీ, చైనాభాషనంతా మధించాడు. ఈయనకు మంచూ రాజవంశ యెడల అపారద్వేషం కలదు. ఈయన వ్రాసిన వ్యాసాలే అనేక చైనామేధావులను విప్లవంవైపుకు త్రిప్పాయి. వాంగ్ చింగ్ పీ ఒక పట్టభద్రుడు. ఈయన ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతాలను గూర్చి రాశేవాడు. చూచీన్ మిన్ అర్థశాస్త్రవేత్త. సన్ యట్ సేన్ మూడవ ప్రజాసూత్రమైన ప్రజాజీవనోపాయ సూత్రాన్ని గూర్చి ప్రజలకు సుబోధకంగా వుండేట్లా రాశేవాడు. అచ్చువేయబడే 3000 ప్రతులు చాలక, అనేక వ్రాతప్రతులు తీయబడి, విరివిగా ప్రచారం చేయబడేవి. త్వరలోనే యీ పత్రిక చైనాలో నిషేధించబడింది. అందువలన అనేక రహస్య పద్ధతులమీద ప్రతికాపతులు చైనాలోని వివిధ ప్రాంతాలకు పంపబడేవి.

విప్లవకర యెత్తుగడలు.

ఐక్య విప్లవసంఘ స్థాపనతో విప్లవచరిత్రలో నూతన శకారంభమైంది. సన్ యట్ సేన్ నాయకత్వాన విప్లవశక్తులు విస్తరించాయి. విప్లవభావాలు వ్యాపించాయి. చైనాలోవున్న 18 రాష్ట్రాలలోను 17 రాష్ట్రాలలో విప్లవపార్టీశాఖలు నెలకొల్పబడ్డాయి. విప్లవ సభ్యత్వం 1907 లో వున్న 10,000 నుండి అతిత్వరితంగా, ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వ స్థాపన కాలానికి 3,00,000 వరకు పెరిగింది.

1906 లో పింగ్ లీ అనే పట్టణంలో కొందరు పార్టీసభ్యులు చక్రవర్తి పైన్యాలను విప్లవాభిముఖులుగా చేస్తోన్నట్లు ప్రభుత్వోద్యోగులు కని

పెట్టి వారిని ఉరిదీశారు. అందువలన, కేవలం ఆందోళన, నిర్మాణ కార్యక్రమాల్లో నిమగ్నమైన, ప్రార్థనాయకులు సైనికవిషయాలందు కూడ ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసికొనజొచ్చారు. డాక్టర్ సన్, హ్వంగ్ సింగ్, వాంగ్ చింగ్ పీ హూహాన్ మిన్ లతో కూడిన ప్రత్యేక సంఘమొకటి ఏర్పాటు చేయబడింది. ప్రార్థికార్యక్రమాన్నంతా సమన్వయపరచి క్వాంగ్ టంగ్, క్వాంగ్ గీ రాష్ట్రాలలో తిరుగుబాటు చేయించే పనికి పూనుకుంది. ఈ ప్రత్యేక కమిటీవారు దక్షిణచైనాకు దగ్గరగావున్న అన్నాంలోని హానోయ్ కు కార్యస్థానాన్ని మార్చారు.

చైనా చక్రవర్తి 1894 లో జపాను చేతుల్లో పరాజయం పొందిన తర్వాత సైనికశిక్షణలో ఆధునిక పద్ధతుల నవలంబించి, సైన్యాన్ని పునర్నిర్మింపసాగేడు. ఉత్తరానవున్న యువాన్ పీ కే అధీనంలోవున్న సైన్యంలో యానూతన మార్పులు ముందు ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి. తరువాత దక్షిణానవున్న సైనికులనుకూడా జపాను మిలిటరీ కళాశాలల్లో పట్టాలు పొందిన విద్యార్థుల నాయకత్వాన క్రొత్తపద్ధతుల్లో తర్ఫీదు చేశాడు.

దక్షిణానవున్న సైనికుల్లో చాలమంది రహస్య సంఘాల్లో సభ్యులే. సైనిక సామాన్యంకూడా విప్లవవాదుల పలుకుబడిలో వున్నవారే. అందువలన విప్లవాభిమానుల ద్వారా గొప్పప్రచారం చేయబడింది. విప్లవపక్షానికి చెందిన మిలిటరీ ఉద్యోగులమీద సైనిక కార్యనిర్వాహణభారాన్ని పెట్టారు. తిరుగుబాటు చేసే సమయంలో యేదో మిషన్ మీద విప్లవసైనిక దళాలు సైనిక కీలకస్థానాలకు వెళ్లి, తిరుగుబాటుదార్లకు సహాయంగా పనిచేసేందుకు యేర్పాటు చేసుకున్నారు. తాము తిరుగుబాటు చేయదలచు కున్న ప్రదేశానికి దూరంగా మరొకచోట గల్లంతుచేసి, సామ్రాజ్య సైనికదళాలను ఆవైపుకు మరల్చి, అనుకున్నచోట తిరుగుబాటుచేసి, ప్రార్థికిని, విప్లవానుకూల సైనిక దళాలను సంబంధం తెగిపోకుండా

కొందరు మధ్యవర్తులను యేర్పరచారు. సాధారణంగా విప్లవవాదులకు మందుగుండు సామగ్రి, డబ్బు లోటుగా వుండేవి. అంతేకాక విప్లవ వాదులలో క్రమశిక్షణకూడ తక్కువగా వుండేది. వారు పేసుకున్న ప్లానులన్నీ ముందే తెలిసి పోవడంకాని, కనుక్కోబడటం గాని జరుగు తూండటం వలన అసమయాల్లో సక్రమమైన యేర్పాటులన్నీ జరుగకుండానే తిరుగుబాట్లు జరగడం, అవి అణచివేయబడటం జరిగేది.

ఒక సాయుధతిరుగుబాటు జరగాలంటే యెంతో ధనమవుసరం. అందువలన దేశాంతర చైనీయుల్లో విప్లవప్రచారం చేయబడి, ధనం వసూలు చేయబడేది. ఈ ప్రచారం చెయ్యడంలో వాంగ్చింగ్పీ గొప్ప ప్రఖ్యాతి పొందాడు.

1907-1909 వరకు మంచూ రాజవంశంతో పోరాటాలు

క్వాంగ్టంగ్, క్వాంగ్సీ, యూనాన్ రాష్ట్రాలలో 1907-1909 సంవత్సరాలలో ఆరు తిరుగుబాట్లు ప్రత్యేకసంఘం వారిచే లేవతీయ బడ్డాయి. అన్నాంలోని హానోయ్ పట్టణంలోవున్న ప్రధానకార్యాలయం నుండి డాక్టరు సన్ యాతిరుగుబాట్లన్నీ నడిపేవాడు. ప్రత్యేకకమిటీలోని మిగిలినవారందరూ స్వయంగా యాతిరుగుబాట్లలో పాల్గొన్నారు. క్వాంగ్టంగ్ రాష్ట్రంలో చోచా, హూచా, సిన్చిన్చాలలోను, క్వాంగ్సీలో చెంగ్నాన్క్వాన్లోను, యూనాన్లో హోకావద్దను జరుప బడిన యాతిరుగుబాట్లన్నీ అణచివెయ్యబడ్డాయి. ఈ పరాజయాలవల్ల దేశంలో విప్లవవాదుల సంఖ్య పెరిగింది. కాని టోక్యోలోనున్న విప్లవాభి మానుల్లో, విప్లవవిజయమందు ఆశ అంతరించింది. టోక్యోలోవున్న చాంగ్తేయెన్, చాంగ్చీలను విప్లవనాయకులు సన్ను అధ్యక్షపదవి నుండి తొలగించుటకు కుట్రలుపన్ని, పార్టీవికాలను స్వంతానికి ఉప

యోగించుకుంటున్నాడనీ. అనేకమంది చైనాయువకుల ప్రాణాలను ఎన్నటికీ లభించని విప్లవవిజయానికిగాను త్యాగంచేస్తున్నాడనీ నిందలు మోపి, ఐక్య విప్లవపార్టీకి జపాన్ ప్రభుత్వోద్యోగి నొకనిని సలహా దారుగా నియమించారు. అందువలన జపాన్ ప్రభుత్వానికి విప్లవసంఘ చర్యలు, పన్నాగాలు తెలిసి, సమయం వచ్చినప్పుడు అణచివేయాలని చూస్తున్నారు. విప్లవవాదుల్లో కలిగిన చీలికలను పురస్కరించుకొని, చైనా ప్రభుత్వంవారు జపానుప్రభుత్వాన్ని ప్రోత్సహించి, మిన్ పో పత్రికను 1908 లో అణచివేయించారు. ప్రాంసుకూడా విప్లవపక్షంలోజేరిన సభ్యులను శతృవులుగా ప్రకటించినందున, చైనాకు పరిసరదేశాల్లో వుండటం దుర్లభమైనందున, మరొకపర్యాయం సకాయట్ సేన్ ప్రపంచ పర్యటనకు పూనుకున్నాడు.

రాజప్రతినిధి హత్యాప్రయత్నం.

విప్లవ ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమగుటతో విప్లవవాదులలో నైరాశ్యత వ్యాపించింది. ప్రజలలో విప్లవవిజయమందు ఆశ క్షీణించింది. ప్రత్యేక విప్లవకమిటీ సభ్యుడైన వాంగ్చింగ్ పీ మరల జపాన్ జేరుకుని, “విప్లవతరంగం”, “విప్లవపక్షం” అను రెండు మిన్ పో సంచికలను రహస్యంగా ముద్రించాడు. దేశాన్నంతా ఉద్రేకంలో వూపేసే ఉత్తేజకరమైన కృత్యమొకటి చేయవలెననే సంకల్పంతో చెన్ కన్య, హ్యోంగ్ పూసన్, యూయేన్ చీ లను వారలు ప్రభుత్వంలో ముఖ్యులను హత్యచేయు సంకల్పంతో రాజధానీ నగరమైన పెకింగుకు వెళ్లారు.

వాంగ్చింగ్ పీ కూడ, యీ ఆశయంతోనే బాంబు, దైనమైటు మున్నగు ప్రేలుడు సామాన్లతోను, రివోల్వర్లతోను మిన్ పో సంచికలతోను 1910 జనవరిలో పెకింగుకు బయల్దేరేడు వాంగ్చింగ్ పీని జీవా లతో వప్పగించినయెడల ఒక లక్ష డాలర్లను, చంపినయెడల 50 వేల

దాలర్లును బహుమతి యిస్తామని చైనా ప్రభుత్వం ప్రకటించి యుండినప్పటికినీ వాంగ్ సాహసించి యువరాజును హత్యచేసి, విప్లవజ్ఞులను రగుల్కొల్పు నూహించాడు.

పెకింగునగరంలో రాజప్రతినిధి షికారుకు వెళ్లే ఒక నిర్జన మార్గమధ్యంలో నున్న ఒకవంతెనకింద మూడు రాత్రులు చెన్ కన్య, వాంగ్ చింగు వీలు పనిచేసి ఒక ఎలక్ట్రోబాంబును పెట్టారు. మూడవనాడు అనగా మార్చి 28 రాత్రి యువరాజు ఆ మార్గంవెంబడి వెడతాడుకదా అని వారు వేచియున్నారు. దురదృష్టవశాత్తూ, తెల్లవారుయూము మూడు గంటల సమయంలో ఒక కామ్రేడ్ కాలు ఒక కుక్కకు తగిలి, అది మొరగ నారంభించింది. వెంటనే అక్కడవున్న యితరకుక్కలు కూడా మొరిగాయి. ఆ వంతెన యువరాజు ప్రాసాదానికి దగ్గరలో వున్నందున, అ పక్కనే ఒక పోలీసుస్టేషన్ వుంది. ఈ గంద్రగోళం విని పోలీసులు నలుమూలలా సెర్చిలైట్లు వేయసాగారు. అక్కడ వుండటం క్షేమకరం కాదని ఆ విప్లవవాదులు తమ నివాసస్థలానికి పారిపోయారు. పోలీసులు వెదకుతోవచ్చి, వంతెనవద్ద త్రవ్విన ఆనవాళ్లు చూచి పరిశీలించగా ఇనప తీగెలు, గొట్టాలు కనబడ్డాయి. ఒక నిష్ఠుణుడు వాటిని పరిశీలించి 50 పౌనుల బరువుగల భయంకరమైన దైనమైటు ప్రేలుడు పదార్థాలన్నట్లు చెప్పాడు. ఈ ఎలెక్ట్రోబాంబు రాజప్రతినిధి ప్రాచాలు హరించేందుకే ఉద్దేశింపబడిందని, ఆ కుట్రదారులను పట్టుకునేందుకు ఆ నగరంనిండా నిఘా హెచ్చుచేశారు.

తమ వద్దనున్న ప్రేలుడుమందు అయిపోయిందికాబట్టి మరల నంపాదించుకోవాలని, చెన్ కన్య, లీ, యూలు టోక్యో వెళ్లారు. కాని వాంగ్, హ్వంగ్ లు మాత్రం అచ్చటనే వున్నారు. శాన్ టాజీహాటంగ్ అనే రహస్య చిరునామావద్ద వాంగున్ను, ఒక పౌటోగ్రాఫరు స్టూడియోలో హ్వంగూ మకాం చేశారు. హ్వంగ్ మరుసటిరోజు మధ్యాహ్నం

ఆ వంతెనవద్ద తాము పెట్టిన డైనమైటు యేమైందో చూడాలని వెళ్లాడు. ఆ ప్రదేశాన్ని రహస్యంగా కాస్తూన్న గూఢచారులు, ఆతనిని వెంబడించి, ఆతని మకామును పట్టుకుని పట్టలనమ్మేవారి వేషాలతో ఆ స్థలాన్ని పరీక్షించసాగేరు. చెన్ కన్యను, లీ, యూలను, రైల్వే స్టేషన్ వరకూ సాగనంపాలని వాంగ్ చింగ్ వీ వారితో స్టేషన్ కు వెళ్లి, రైలు కదిలేటప్పుడు నెత్తినవున్న పాగాను తీసి, వీడ్కోలుచిహ్నంగా ఊపాడు. అప్పుడాతని నెత్తిమీద విప్లవ చిహ్నమైన కృత్రిమపు తలకట్టు తోకను ఒక గూఢచారి చూడటం తటస్థించి, ఆయనను వెంబడించాడు.

ఏప్రిలు 16 న వాంగ్, హ్వంగులు దాగొని వున్న స్థలాలను చుట్టుముట్టి, పోలీసులు వాంగ్ గదిలోవున్న రివోల్వర్లను, ఎలక్ట్రిక్ తీగెలను పట్టుకున్నారు. వారు వస్తూన్న ద్వనిని విన్న వాంగు రహస్య చిరునామాల పుస్తకాన్ని తగులబెట్టాడు. వాంగ్ చింగ్ వీని బంధించి, కేంద్ర పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొనిపోయారు.

పోలీసు యినస్పెక్టరు అడిగినప్రశ్నలకు సమాధానంగా తన పేరు వాంగ్ చింగ్ వీ అని చెప్పాడు. ఈ సమాధానం వారికి ఆశ్చర్య, సంభ్రమాలను కలిగించింది. ఈ దురంతాన్ని చేయదలపెట్టడంలో ఆయన ఉద్దేశ మేమిటని అడుగగా, “ప్రజలను మేల్కొల్పేందుకుగాను రాజధానీ నగరంలోనే ఒక అసాధారణ, ఉత్తేజకర కృత్యాన్ని వాంగ్ చింగ్ వీ చేయ తలపెట్టాడు.” అని కాగితంమీద వ్రాసి ముచ్చాడు. “మిన్ పో సంచికలను మీ బట్టలలో పెట్టి యెందుకు తీసికొని వచ్చారు?” అని అడుగగా, “ఈ మిన్ పో పత్రికలో సిరాతో వ్రాసిన వ్యాసాలను రక్తంలో తడపాలని తీసికొనివచ్చాను,” అని సమాధానమిచ్చాడు.

ఆ సమయంలో చైనా ప్రభుత్వంలోని రాజకీయ, నైనికాధికారాలన్నీ రాజప్రతినిధియైన చున్, ప్రధానమంత్రి ఐక్వాంగ్, పౌర వ్యవహార కార్యదర్శి షన్ చీ, ప్రభుత్వాదాయ శాఖకార్యదర్శి సాయేశే, నౌకా

శాఖాధికారి సాయ్‌టో, సైనిక శాఖాధికారి సాయ్‌సూన్, పదాతి సేనా నాయకుడు యూలియాంగ్ అను ఏడుగురు మంచూప్రభువుల చేతులలో వున్నాయి. వీరు వట్టి ఆసమర్థులు, లంచగొండులు. విప్లవవాదులంటే వీరికి చాలా భయం. ప్రాణాలు గుప్పిట్లో పెట్టుకొని మేకపోతుగాంభీర్యం చూపిస్తుండేవారు. పోలీసు, గూఢచారి దళాలన్నీ వాంగ్‌చింగ్‌వీని పట్టుకునేందుకు విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తుండగానే, నిర్భయంగా రాజధాని నగరం జొచ్చి, రాజ్యాధికారియైన చున్ ప్రాణాలను తీయ సాహసించిన వాంగ్‌చింగ్‌వీ అపూర్వసాహసచర్య వారికి దిగ్భ్రమ కలిగించింది.

సర్వాధికారాలు చేతిలోవున్న ప్రధానమంత్రి వట్టి భయస్థుడు. ఈ సంగతి విన్న తక్షణమే శలవుపెట్టి యిల్లు కదలకుండా కూర్చున్నాడు. వూలూచేన్ అనే విప్లవసంఘానికి చెందిన ఒక సామ్రాజ్య సైనిక దళాధిపతి, వెంటనే ప్రధాని యింటికిపోయి, విప్లవవాదులలో గొప్ప పలుకుబడి కలిగిన వాంగ్‌ను ఉరితీస్తే, విప్లవవాదులు పగతీర్చుకుంటారని చెప్పి మరింత భయపెట్టాడు.

అందువలన వాంగ్‌చింగ్‌వీని ఉరిదీయకుండా యావజ్జీవ ఖైదు విధించారు. వాంగ్, హ్వోంగులను కాళ్లను, కఠాలను, చేతులను కలిపి, యినపసంకెళ్లతో బంధించారు. జైలునుకాచే వార్డర్లకు లంచాలు పెట్టేందుకు వారివద్ద ధనం లేనందున, వారు చావుకు యెదురు చూస్తో, బాహ్య ప్రపంచంతో సంబంధంలేని చరిత్ర ప్రసిద్ధమైన ఫ్రెంచి బాస్టిలుజైలు వంటి అఖైదులో 1911 అక్టోబరులో విప్లవవాదులు విజయులయ్యేవరకు కాలం గడిపారు.

1911 మార్చి 29 పోరాటం

చైనా విప్లవచరిత్రలో వాంగ్, హ్వోంగులు చేసిన హత్యాప్రయత్నం సుప్రసిద్ధమైనది. నిరుత్సాహులై, మందకొడిగానున్న విప్లవవాదు

లందరూ యీవార్తవిని ఉద్రేకపూరితులయ్యారు. వాంగ్ యిచ్చిన ఉత్తేజ కరమైన సమాధానాలు రాజకీయభావాలు కలిగిన ప్రతి చై నీయుని హృదయంలోను విప్లవజ్వాలలు రేపాయి. చై నా నలుమూలలా యీవార్త మారుమ్రోగింది.

డాక్టరు సన్ యట్ సేన్ తాను చై నాలో లేనికాలంలో హ్వోంగ్ సింగ్ కు విప్లవాన్ని నడిపించే సర్వాధికారాలు యిచ్చాడు. హ్వోంగ్ సింగ్, హూహాన్ మిన్ లు హోంగ్ కాంగ్ లో కేంద్రకమిటీని నెలకొల్పి, తరువాత క్వాంగ్ టంగ్ రాష్ట్రాన్ని పశపరచుకొని, మిగిలిన చై నానంతా స్వాధీన పరచుకోవాలని కార్యక్రమం యేర్పాటు చేశారు.

ఈ కార్యక్రమాన్ని అమల్లో పెట్టేందుకు, ప్రాణాలను తృణప్రాయంగా ఆర్పించేందుకు సిద్ధంగావున్న 100 పార్టీ సభ్యులూ, కాంటన్ పరిసరాల్లో వుంచబడిన విప్లవసానుభూతి కలిన 'నూతన సైన్యాలు' 10 వేల రివల్యూర్లను పోగు చేసేందుకు తీవ్రకృషి చేస్తోన్న రహస్య సంఘ సభ్యులు, 1910 ఆకురాలు కాలంలో ఒక విప్లవప్రయత్నం చేశారు. కాని నూతన సైన్యాలలో ఒక దళానికి అధిపతియైన నీయింగు టింగు నాయకత్వంలో కాంటన్ ను పట్టుకునేందుకు వెడుతోండగా, చక్రవర్తి సైన్యా లెదిర్చాయి దురదృష్టవశాత్తూ నీ యింగు టింగు చంపబడగా, అతని సైన్యాలు చెల్లాచెదరై పోయాయి. ఈవిప్లవ విజయం మీద కొండంత ఆశపెట్టుకున్న హ్వోంగుసింగు హూహాన్ మిన్ లు నిరాశతో క్రుంగిపోయారు. అమెరికాలోవున్న సన్ యట్ సేన్ యీవార్త విని, పెనాంగుకు వచ్చి, వారిని అచ్చటికి పిలిపించి, ఒక్క దక్షిణ ప్రాంతంలోనే కాక, యాంగుజీనది లోయప్రాంతంలోకూడ విప్లవ ప్రచారం చేయవలసిందిగా సలహా యిచ్చి పంపాడు.

హ్వోంగుసింగు తిరిగి వచ్చి, కాంటన్ లో దేశంకొరకు ప్రాణాల నర్పించేదుకు సిద్ధంగావున్న 500 మందితో రాజ్యాధికారి, సర్వసేనాధ్య

క్షుల కోటలను ముట్టడించేందుకును, నగరంలో వున్న పార్టీసభ్యులు, నూతనచక్రవర్తి దళాల్లోవున్న విప్లవసైనికులూ కలిసి కోటద్వారాలను ముట్టడించేందుకును నిర్ణయించుకున్నారు. మందు పెట్టెలలో పెట్టి, జపాన్ నుండి మందుగుండు సామగ్రిని తెప్పించారు. పట్టణంలోవున్న విప్లవవాదులు తమ భార్యలను, అప్పచెల్లెండ్రను, వదినలను వివాహం చేసుకుంటోన్నట్లు పెద్ద వేడుకలు జరుపుతోండగా, పెండ్లికానుకలక్రింద రివోల్వరు, మందుగుండు సామగ్రిల పెట్టెలను హాంగుకాంగునుండి పంపించారు. పట్టణంలోనున్న సంఘసభ్యులకు యోయూపిన్, చెన్ చియంగుమింగు, హుయిషేంగులను నాయకులుగా యేర్పాటు చేశారు. మార్చి 28 తేదీని విప్లవం చేయాలని యేర్పాటు చేసుకున్నారు.

✓ మార్చి 25 వ తేదీకి హాంగుసింగు కాంటన్ జేరుకుని విప్లవ ప్రయత్నాలన్నీ అనుకున్న ప్రకారంగా జరిగినవో లేవో చూడ నారంభించాడు. నూతనసైన్యానికి, రహస్యసంఘాలకు మధ్య సంబంధం నెలకొల్పవలసిన హుయిషేంగు తన మనుష్యులను సన్నద్ధపరచలేదు. ఆయన చేసిన ఒక పొరపాటు మూలంగా తిరుగుబాటుకు సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయని గూఢచారులు పసికట్టారు. హుఛౌనుండి తిరుగుబాటు దార్లను కాంటన్ కు తీసికొని రావలసిన చెన్ చియంగుమింగు, తన పనిని నెరవేర్చలేదు. జపాన్ నుండి మందుగుండు సామగ్రి 29 ఉదయానికి గాని రాదు. అందువలన ఒకరోజు వాయిదా వేయబడింది. ఈపట్ల బయటపడటంవలన సామ్రాజ్యసైనికులు కాంటన్ పట్టణ కోటద్వారాల వద్ద సైనికులను కాపలాబెట్టి, పట్టణంలో గొప్ప సైనికబందోబస్తు చేశారు. 26 నాటికే పట్టణమంతా రాజభక్తులైన సైన్యాలు వీధుల్లో దట్టించిన తుపాకులతో తిరుగనారంభించాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రస్తుతం తిరుగ బడకుండా వుండటం మంచిదిని హుయిషేంగు, యోయూపిన్, చోపోశీన్ లు గట్టిగా సలహా యిచ్చారు కాని, దేశంకొరకు ఆహుతవ్యా

లని ఉద్రేకపడుతోన్న హ్వంగుసింగు 29 నాడే తిరుగుబాటు చేయాలని వట్టుబట్టి. హూహాన్ మిన్ కు తక్షణం రావలసిందని తెలిగ్రాం పంపాడు. కాని అది అలస్యంగా 29 ఉదయానికి అందింది. 3000 మంది సగలు హ్వంగుకాంగునుండి పడవలమీద కాంటాకు రావడం అనుమానా స్పదంగా వుంటుంది కనుక రాత్రి బయల్దేరి, కాంటన్ జేరుకుని, మరు సటి రోజున తిరుగుబాటు చేద్దామని హూహాన్ మిన్ కబురు చేసినప్పటికీ, హ్వంగుసింగు మనస్సు మార్చుకోక, మృత్యువుకు వెరువని 100 మంది పార్టీసభ్యులను వెంటబెట్టుకొని, రివాల్వర్లు, చేతిబాంబులతో రాజప్రతినిధి మందిరాన్ని అకస్మాత్తుగా ముట్టడించాడు. చైనా విప్లవచరిత్రలో రక్తాక్ష రాలతో లిఖింపబడిన, సుప్రసిద్ధమైన సంఘటనలలోకెల్ల యిది రోమాంచ మైనది. కొద్దిపాటి, కృతనిశ్చయమైన విప్లవవాదులు ప్రభుత్వసైన్యాలను తరిమివేసి, రాజప్రతినిధి మందిరాన్ని దగ్ధంచేశారు. ఇంతలో 2000 మంది చక్రవర్తి సైనికులు వీరిమీద గవీకారు. రాత్రి చీకటులమాటున ఆ విప్లవవాదులు కొదమసింగముల మాదిరి వారిపై లంఘించి, 5 గంటల కాలం పోరాడేరు. ఆ అసమయద్ధంలో 49 గురు విప్లవవాదులు మరణించారు. 23 గురు గాయాలు తగిలి సైనికులచేతుల్లో చిక్కారు. 30 మంది తప్పించుకోగలిగారు. బందీలను వెంటనే విచారణచేసి, ఉరితీయించారు. ఉరికంటాలమీద, “మంచూ బందిపోటుగాండ్రు నాశనమవ్వాలి! చైనా ప్రజాస్వామికం వర్ధిల్లాలి!” అంటూ సింహనాదాలుచేసి, ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

హ్వంగుసింగు తప్పించుకొని ఒక సోదర విప్లవవాది యింటికి జేరుకున్నాడు. ఆయనకు పోరాటంలో రెండుచేతివ్రేళ్లు తెగిపోయాయి.

30 వ తేదీ ఉదయాన్ని హూహాన్ మిన్ 300 మంది విప్లవ వాదులతో కాంటన్ వచ్చాడు. కాని కోటతలుపులు మూయబడి వుండుట వలన, వెంటనే హ్వంగుకాంగ్ వెళ్లాడు. హ్వంగుసింగును కూడా

ఆ మధ్యాహ్నం హాంగ్ కాంగ్ కు రహస్యంగా పంపివేసి హాస్పిటల్లో కట్లు కట్టించేందుకు పంపారు. హాస్పిటల్లో వున్నప్పుడే హాంగ్ సింగు, హూహాన్ మిన్ కు జరిగిన వీరపోరాట వివరాలన్నీ చెప్పాడు. హూహాన్ మిన్ తనసోదరుడైన హూయి షెంగ్ లోపాలను దాచి, తప్పంతా చెన్ చియంగ్ మింగ్, యోయూ పిన్ లదని సన్ యట్ సేన్ కు నివేదికను పంపాడు. ఈ తప్పుడు నివేదికను తెలుసుకున్నప్పటినుండీ, చెన్ చియంగ్ మింగుకు హూహాన్ మిన్ మీద ఆరనిద్వేషం కలిగింది. ఇందు మూలంగా పార్టీలో అనేక విషాదకరమైన సంఘటనలు భవిష్యత్తులో జరిగాయి.

1911 ఆక్టోబరు 10 దండయాత్ర.

మార్చి 29 తిరుగుబాటు విప్లవపక్షంయొక్క పదవ విఫల ప్రయత్నం. ఐతేనేమి, యీ ఓటమి చాల మహిమాన్వితమైనది. ఈ విప్లవపోరాటంలో మరణించిన 72 విప్లవవాదుల త్యాగవార్త విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసారంవలె క్షణంలో చైనా అంతటా వ్యాపించింది. విప్లవోత్సాహంతో యువకులంతా ఉర్రూతలూగారు. విప్లవపార్టీ సభ్యత్వం వేల కొలదీ పెరుగజొచ్చింది. దేశంలో యెచ్చటజూచినా విప్లవ సంరంభమే. ఈ విప్లవ జంఝూమారుతం ప్రభుత్వసైనికుల్లోకూడ అద్భుత సంచలనం కలిగించింది. ఒక్కసారిగా వాతావరణమంతా విప్లవభావపూరితమైంది. హూహాన్ లో వున్న సైనికపటాలాలు విద్రోహంతో కుట్రలు పన్నుతున్నారనే భయంతో వారిని జెక్వాన్ రాష్ట్రం మార్చారు. హూపే రాష్ట్ర ముఖ్య వట్టణమైన వూచాంగ్ లో వున్న సైనికులు కూడా విప్లవభావాలు కలిగి వుండుటవలన, ముందుగా 1911 సంవత్సరం ముగిసేలోపుగా అచ్చటనే విప్లవం లేవదీయాలని నిర్ణయించారు. కాని దురదృష్టవశాత్తూ హాంకో వట్టణంలోని రష్యన్ భాగంలో వున్న ప్రాతీయ విప్లవపార్టీవారి మందు గుండు నిల్వకొట్టులో ఒక బాంబు ప్రేలింది. రష్యన్ పోలీసులు వెదికి

బాంబులు, రివోల్వర్లు, విప్లవపతాక చిహ్నాలు వున్న యింటిని పట్టుకొని, వైస్రాయి అయిన జుయిచెంగుకు తెలియపరిచారు. వెంటనే చైనా ప్రభుత్వ సైనికులు ప్రాంతీయ విప్లవకమిటీ కార్యాలయాన్ని చుట్టుముట్టి నూతనసైన్యంలో విప్లవానుకూలురుగా వున్న సోల్దర్షపేర్లు రాయబడి వున్న జాబితాను పట్టుకున్నారు. ఈ వార్త తెలియగానే, చావు యెట్లాగా తప్పదని యెరిగిన మిలిటరీ కమేండర్లు సన్‌వూ, సియంగుపింగుకన్, సాయ్‌సేమిన్, చాంగుచెంగుపూల నాయకత్వమున అక్టోబరు 10 రాత్రి వైస్రాయి భవనాన్ని ముట్టడించారు. కాని అంతకుముందే ప్రాణాలు దక్కించుకునేందుకు వైస్రాయి షాంఘేనగరానికి పారిపోయాడు. తెల్ల వారేలోపుగానే వుచాంగు నగరాన్ని విప్లవవాదు లాక్రమించారు. ఐతేనేం. విప్లవనాయకుడైన చెన్‌చీమీ షాంఘే పట్టణంలో విప్లవకార్యక్రమం కొనసాగించేందుకు అంతకుపూర్వమే వెళ్లియుండుటవలన వారికి సైనికానుభవంకల నాయకులులేక హ్యోంగుసింగ్‌కొరకు వేచియున్నారు. సన్‌వూ గాయపడినందున వారొక సమావేశం చేసి, ప్రభుత్వసైన్యంలో సేనానాయకుడైన లీయువాన్‌హాంగును తాత్కాలిక నాయకునిగా యెన్నుకున్నారు. ఈవార్తను లీ కు తెలియపరచేందుకు సాయ్‌సేమిన్, చాంగుచెంగ్‌పూలు ఆతని యింటికి వెళ్లారు. కాని, వారు తనప్రాణాలు తీసేందుకు వచ్చారనే భయంతో ఒక గదిలోనుండి మరొక గదిలోనికి ప్రాణాలను కాపాడుకునేందుకు పారిపోవసాగెను. అఖరుకు, తన బార్యమంచంక్రింద దాక్కున్నాడు. ఈలోగా చాంగుచెంగ్‌పూ వెంటడించి వచ్చి, లీ కాలొకటి పైకి కనపడుతోన్నందున, ఆతనిని వెలుపలికి లాగేడు. లీ భయంతో వూ కాళ్లు పట్టుకొని ప్రాణభిక్ష పెట్టమని దీనంగా యేడుస్తూ పరిపరినిధాల ప్రార్థించసాగాడు. “సైన్యాధ్యక్ష! మిమ్ములను మేము నాయకునిగా యెన్నుకున్నాము. మీరు మీసైన్యంతోవచ్చి మాలో కలవండి. మా ఆహ్వానాన్ని అంగీకరించండి; అంటూ వూ పలుకగా లీ తెప్పరిల్లి విప్లవసైన్యానికి సర్వసేనాధిపత్యం వహించి, మంచూ రాజు

వంశం కూలద్రోయబడిందనీ, విప్లవపైనికప్రభుత్వం నెలకొల్పబడ్డదనీ, యింట్లు తగులబెట్టడం మానభంగం చేయడం, వ్యాపారానికి అడ్డు తగలడం, దుకాణాలు దోచడం, మంచూ చక్రవర్తి అధికారులను దాచడం అను నేరాలకు ఉరిశిక్ష విధింపబడుననీ ప్రకటించాడు. భోజ్యపదార్థాలు అందజేసినవారికి, ప్రజల్లో విప్లవప్రచారం చేయువారికి బహుమతులీయబడతాయనీ, మంచూ ప్రభుత్వానికి సహాయం చేయని విదేశస్థుల ప్రాణాలు కాపాడబడుననీ, ప్రస్తుతం అమల్లోవున్న ఒడంబడికలు మన్నింపబడుననీ కూడ ప్రకటించాడు.

అకస్మాత్తుగా తగిలిన విప్లవాఘాతానికి ప్రభుత్వాధికారులు భయపడిపోయారు. హాన్యాంగ్, హాంకోలను, అచ్చటనున్న ఆయుధాగారాలను విప్లవవాదులు వశపరుచుకున్నారు. షాంఘేలోనున్న హాన్యాంగ్ సింగ్ చైనా అంతటానున్న విప్లవవాదులకు తిరుగుబాటు చేయమని సందేశమిచ్చి, అక్టోబరు 20నాటికి వూహాన్ చేరుకున్నాడు. వూహాన్ నుండి విప్లవజ్వరం చైనా అంతటా వ్యాపించింది. జెక్వాన్, దాని తర్వాత హూనాన్, షెన్సి రాష్ట్రాలు స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించాయి. షెన్సి రాష్ట్రంలో ముఖ్యపట్టణమైన షెన్ ఫూలో మంచూ రాజవంశ చిహ్నాలను తగులబెట్టి గవర్నరును చంపి, తాత్కాలిక విప్లవ ప్రభుత్వాన్ని యెన్ సీషాన్ నాయకత్వం క్రింద నెలకొల్పారు. కాంటన్ లో హుహాన్ మిన్ విప్లవ ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించాడు. షాంటంగ్ పట్టణం కూడా విప్లవపక్షంలో చేరింది. మంచూ ప్రభువులు విప్లవాన్ని నిరోధించలేరని 'దోగర్ చక్రవర్తిని' యువాన్ షీ కేను రెండు రాష్ట్రాలకు రాజప్రతినిధిగా చేసింది. చక్రవర్తినిచేత అంతక్రితం అవమానింపబడి యుండడంచే యువాన్ షీ కే తిరస్కరించాడు. అప్పుడు ప్రధాని వగైరాలు రాజీనామా యిచ్చి, సర్వాధికారాలను ప్రజాప్రతినిధులతో కూడిన పార్లమెంటునకును, మంత్రివర్గ నేతలకును వదలి, శాసనబద్ధ చక్రవర్తినిగా నుండుటకు దోగర్ చక్రవర్తిని

తన అంగీకారమును ప్రకటించింది. కాని యీలోపుగానే విప్లవం మహా వేగంతో దేశంలో నలుమూలలా వ్యాపించిపోయింది. నవంబరు 9వ తేదీన షాంఘేను, ఆపట్టణంలోవున్న గొప్ప ఆయుధాగారాన్ని చెజ్చీమీ అనునతడు పట్టుకున్నాడు. నౌకాశ్రయం, కోటలు కూడా ప్రతిఘటన లేకుండానే పట్టుబడ్డాయి. నవంబరు 9వ తేదీని యూనాన్ తిరుగబడింది. దానివెంట కియాంగ్సి, చెకియాంగ్ రాష్ట్రాలుకూడ చక్రవర్తిని అధికారా లను ప్రతిఘటించాయి. వూహాన్ పట్టణాలను తిరిగి పట్టుకునేందుకు పంపబడిన అడ్మిరల్ సాచిన్ పెంగ్ నవంబరు 13న విప్లవపక్షంవైపు తిరిగాడు.

అక్టోబరు 30 వ తేదీనాటికి యునాన్ షీకే కెండు రోజుల యుద్ధా నంతరం హాంకోను విప్లవవాదులనుండి తిరిగి పట్టుకొని, వూహాన్ విప్లవ సంఘంతో సంప్రతింపులు సాగించాడు. కాని, ఫలితమేమీ కలుగ లేదు. ఈవిధంగా పదిపరాజయాల అనంతరం, విప్లవం బ్రహ్మాండమైన విజయం పొందింది.

4 వ అధ్యాయం.

ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వ స్థాపన.

నాయకత్వం లేని విప్లవం.

చైనా రాష్ట్రాలలో చాలవరకు విప్లవ పక్షానికి లొంగాయి. 2,50,000 మంది మంచూరియా దేశస్థులు చైనానుండి తమ దేశానికి వెళ్ళిపోయారు. 24,000 మంది సైనికులు యింకా యీ ప్రభుత్వాధికారంలో వున్నప్పటికినీ, డోగర్ చక్రవర్తిని విప్లవ విజయ తీవ్రతకు భయపడి, దిక్కు, తెన్ను తోచక యువాన్ షీకేను తోడ్పడమని ప్రార్థించింది. అంతట అతను నవంబరు 7 వ తేదీన ఉత్తరచైనా ప్రభుత్వ సైన్యాలమీద సర్వాధికారం తీసికొని, విప్లవ పక్షాభిమానియైన వూలూ చెన్ ను హంతకులచే రైల్వేస్టేషనులో చంపించివేసి ప్రభుత్వ సైన్యాలతో దక్షిణ చైనాలోని విప్లవాన్ని అణచుటకు యేర్పాట్లు చేయసాగారు.

ఉత్తర చైనాలో యువాన్ చేసే పనులకు ప్రతిగా పెకింగ్, టీన్ ట్సీన్ పట్టణాలలోని విప్లవ పార్టీలను వునరుద్ధరించి, సైనికులలో తీవ్రంగా విప్లవప్రచారం చేయసాగారు. కాని యువాన్ షీకే, చాంగ్ చో చెంగ్ ల అధికారంక్రింద వున్న సైనికులుమాత్రం విప్లవవాదులవైపు తిరుగలేదు.

ఉత్తర చైనాలోవున్న మంచూవంశ ప్రభువులను ఒక్కొక్కరినే హత్యలు చేసి, ప్రజలలో గొప్ప సంచలనం పుట్టించాలనే ఉద్దేశంతో బాంబు వాదులు (బెర్రరిస్టులు) ప్రయత్నించ సాగారు. షాంఘే ఆయుధాగారం విప్లవవాదుల చేతుల్లో పడ్డాక చెన్ పీచూన్ కన్య, మరికొందరు పార్టీసభ్యులతో చాల బాంబులను తీసికొని ఉత్తర చైనాకు వెళ్ళింది.

మంచూ ప్రభువులలో మిక్కిలి దైర్యవంతుడైన లియాంగ్ పీమీద పాన్ యూచింగ్ విప్లవపక్ష ఆజ్ఞానుసారంగా బాంబు విసిరి చంపివేశాడు. 1912 జనవరి 16 వ తేదీన నలుగురు విప్లవవాదులు యువాన్ షీకే మీద కూడ బాంబు విసిరారు. కాని ఆతని గుర్రానికి, అత్యంత భటులకు మాత్రమే గాయాలు తగిలాయి. ఉత్తర చైనాలో విప్లవ వాదులకు గతి పలుకుబడిని యీ సంఘటన యువాన్ షీ తెలియబరచింది.

దోగర్ చక్రవర్తిని సర్వ రాజకీయ, సైనికాధికారాలను యువాన్ షీకే కిచ్చింది. కాని చిహ్నీ, హోనాన్, షాంటంగ్ రాష్ట్రాలు మూడు మాత్రమే మంచూ చక్రవర్తికి లోబడి వున్నాయి.

యువాన్ తన సైన్యాలతో విప్లవపక్షంతో కలిస్తే చైనా ప్రజాస్వామికానికి మొదటి అధ్యక్షునిగా చేస్తామని విప్లవపక్షం తరపున వాంగ్చింగ్ పీ రాజీబేరాలు సాగించాడు కాని యువాన్ అంగీకరించక 20,000 సుశిక్షిత సైన్యాన్ని హాన్ నది ఉత్తర ఒడ్డున వున్న హాన్యాంగ్ పట్టణాన్ని పట్టుకునేందుకు పంపాడు. ఆకాలంలో చైనాలోకెల్ల గొప్ప యోధుడని పేర్వొడిసిన హ్వోంగ్ సింగ్ 3000 ల సైనికులతో ఆ పట్టణం నుండి షాంఘేకు వెడలిపోయాడు దక్షిణచైనా రాజధాని పట్టణమైన నాన్కింగును హ్వోంగ్ సింగ్ డిసెంబరు 31 వ తేదీన వశపరచుకున్నాడు.

ఈ విజయం విప్లవ వాదులకు గొప్ప ప్రతిష్ఠ కలిగించింది. ✓

చైనా రాజబొక్కసం శూన్యంగా వుండటం వలననూ, రాజభక్తి పరాయణుడైన ఒకేఒక చాంగ్ చూన్ సేనాని ఓడిపోవుట వలననూ, యువాన్ కు నిరాశ కలిగి, మరల వాంగ్చింగ్ పీతో రాజీసంభాషణలు సాగించాడు. కాని నాన్కింగ్ రాజధానిలో వున్న హ్వోంగ్ సింగ్ విప్లవ రాష్ట్రాలనుండి సంపాదించిన ప్రజాప్రతినిధులతో గూడిన జాతీయ సమ్మేళనము నేర్పాటు చేసి, వాంగ్ ను అచ్చటకు తక్షణమే రమ్మని కబురు చేశాడు. జాతీయ సమ్మేళనంవారు వెన్ సుంగ్ యో, వాంగ్ చంగ్ హ్వి,

యంగ్ చెన్, వాంగ్ చెంగ్ లింగు, షాహాయింగు, వూటింగు ఫాంగులతో కూడిన రాజీసంఘాన్ని యేర్పరచారు.

యునాన్ షీ కే కూడా టాంగు షో యాని రాజీబేరాలకు పంపాడు. ఈ ఉభయులు షాం మేలో కలుసుకున్నారు. వూటింగు ఫాంగు స్పష్టంగా "మంచూ వంశజుల రాజ్యపరిత్యాగం, ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వ స్థాపనలే" తాము కోరుతున్నామని చెప్పివేశాడు. ప్రభుత్వం తరపున వచ్చిన టాంగు కూడ వీరిలో కలసిపోయాడు.

ఆక్టోబరు 11 న జరిగిన వూచాంగు విప్లవకాలంలో డాక్టర్ సన్ యట్ సేన్ అమెరికాలో ఉన్నాడు. విదేశాల్లోనే వుండి, విదేశ ప్రభుత్వాలను విప్లవవాదులకు అనుకూలంగా చేయుట, చైనాలోనుండి సైనిక కార్యాలను నడుపుట కంటే అవుసరంగా యెంచి, గొప్ప ప్రయత్నాలు చేయసాగాడు. చైనాదేశంతో సంబంధమున్న ముఖ్యరాజ్యాలలో ప్రాస్తు అమెరికాలకు మాత్రమే విప్లవ పక్షమందు సానుభూతి కలదు. జపాన్, బ్రిటిషుదేశ ప్రజలకు విప్లవాభిమాన మున్నప్పటికినీ, ఆ దేశ ప్రభుత్వాలు మాత్రం విరోధం చూపుతున్నాయి. అందువలన, సన్ యట్ సేన్ యింగ్ గుండు వెళ్ళి మంచూ ప్రభుత్వానికి బ్రిటిషు, జర్మన్, ఫ్రెంచి, అమెరికను బ్యాంకర్లీయ దలచిన పెద్ద ఆప్పునీయకుండా రద్దు చేయించాడు. బ్రిటిషు అధీన రాజ్యాలలోను, వలస దేశాల్లోను, సన్ యట్ సేన్ ప్రవేశించరాదను నిషేధాజ్ఞనుకూడ రద్దుచేయించాడు.

ఈసమయంలో సన్ యట్ సేన్ చైనాదేశంలో వుండకపోవడం వలన విప్లవపక్షాన్ని నడిపించగలిగిన సమర్థమైన నాయకత్వం లేకపోయింది. సన్ యట్ సేన్ కు వున్నంత పలుకుబడి ప్రజలలో మరెవరికినీ లేకపోవడంవలన, ఉపనాయకుడైన హ్వాంగ్ సింగు ఆజ్ఞలకు అందరూ లోబడక విప్లవకార్యాలను సక్రమంగా కొనసాగించుటలేదు. విప్లవవాదులందరూ రహస్యజీవితం గడిపారు కనుక ప్రజలలో వారికి గొప్పపేరు ప్రతిష్ఠలులేవు. అందువలన అంతవరకు మంచూ చక్రవర్తుల క్రింద అధికారులుగా వున్నవారుకూడ జాతీయసమ్మేళనంలోనికి వచ్చారు.

విప్లవ శకారంభం

1911 డిశెంబరు 21 న డాక్టరు సన్యట్ పేన్ హాంగ్ కాంగు వచ్చి క్వాంగుటంగ్ రాష్ట్ర అస్సెంబ్లీవలన రాష్ట్రటట్టూ (గవర్నరు) గా యెన్నుకోబడిన హూహాన్ మిన్ ను వెంటబెట్టుకొని షాంఘేపట్టణం వెళ్ళాడు. చైనా జాతీయసమ్మేళన ప్రతినిధులు 1911 డిశెంబరు 29 న సన్యట్ పేన్ ను చైనా ప్రజాస్వామిక అధ్యక్షునిగాను, హాంగ్ సింగును సర్వసైన్యాధ్యక్షునిగాను, తార్య మంచంకింద దూరిన ఢీరుడైన లీయు వాంగుహాంగ్ ను ఉపాధ్యక్షునిగాను యెన్నుకున్నారు.

1912 జనవరి 1 వ తేదీనాడు సన్యట్ పేన్ అధ్యక్షపదవి నలంకరించిన నాటినుండి విప్లవశకారంభంగా చైనీయులు ప్రకటించారు. సన్ మంత్రివర్గంలో హాంగుసింగు యుద్ధమంత్రి, వూటింగుమింగ్ విదేశాంగమంత్రి; వాంగుచంగ్ హీవ్ న్యాయమంత్రి, సేయువాన్ పీ విద్యాశాఖామంత్రి, పెకింగు బ్యాంకరైన చెన్ చిన్ బో ఆర్థికశాఖామంత్రి, చాంగుచీన్ వాణిజ్య-పారిశ్రామిక శాఖామంత్రిగాను యెన్నుకోబడ్డారు. హూహాన్ మిన్ గవర్నరు పదవికి రాజీనామానిచ్చి, సన్యట్ పేన్ కు ప్రధానకార్యదర్శిగా పనిచేశాడు.

విప్లవప్రభుత్వంలో ఉన్నతపదవులలోనికి వచ్చినవారిలో చాల మందికి విప్లవసిద్ధాంతాలు తెలియవు. సరియైన విప్లవప్రభుత్వభావనకూడ లేదు. స్వార్థపరిత్వంతో, అనేకులు పనిచేయసాగేరు. నాటివరకు నిరంకుశపాలనకు లొంగి, బానిసభావాలు కలిగివున్న ప్రజాసామాన్యంలో ప్రజాతంత్రభావాలు వ్యాపించేవరకూ విప్లవసైనిక ప్రభుత్వాన్నేర్పాటు చేసి, మిగిలిన రాష్ట్రాలనుకూడా వశపరచుకోవాలని షాంఘేకు రాగానే సన్యట్ పేన్ చెప్పాడు. కాని మిలిగిన నాయకులు సేన్ యొక్క “విప్లవసైనిక పరిపాలనాదశ”, “ప్రజాతంత్ర ప్రబోధనాదశ”, “ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వదశ” అను మూడుదశల సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించ

లేదు. అందువలన డాక్టరు సన్ ఆధ్యక్షపదవికి రాగానే, యువానాపీకే విప్లవపక్షంలో కలిసేయెడల తాను ఆధ్యక్షపదవికి రాజీనామా విచ్చి. యువానాను ఆధ్యక్షునిగా యెన్నుకుంటామని వాంగుచింగువీచే రాయ బారం పంపించాడు. వాంగుకూడా ఒక వైపున సంధిసంబాషణలు సాగి స్తూనే, మరొకవైపున మంచూప్రభు వంశీయులను హత్యలుచేయ బాంబు డాడులను ప్రోత్సహించాడు.

యువాన్ కు ప్రతికక్షలైన 46 గురు మంచూప్రభుత్వ సైన్యంలోని సేనానులు తాము విప్లవపక్ష సేనలను ప్రతిఘటించి యుద్ధం చేయమని వ్రాతమూలకంగా తెలియజేశారు. మంచూప్రభు వంశీకుడైన నలియాంగుపేని హత్య చేశారు. యువాన్ మీదకూడ బాంబు విసిరారు. ఈ సంఘటనల వలన యువాన్ దైర్యం చలించింది. మంచూచక్రవర్తి వంశీకులు సింహా నన త్యాగం చేసి, వారి అనుజ్ఞతో చైనా ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించుచున్నారనే ప్రకటనను యువాన్ చేశాడు. కాని వెంటనే సన్ యట్ సేన్ చైనా విప్లవ ప్రభుత్వం పదవీత్యాగం చేసిన చక్రవర్తివలన స్థాపింపబడదనీ యువాన్ వారిని వదలి తమతో కలియుట కంగీకరించా లనీ, తక్షణం నాన్కింగు రావాలనీ తంతి పంపాడు.

కాని పెకింగు వదలితే తన పలుకుబడి, అధికారం పోతాయనే భయంతో, పెకింగునంతా కొల్లగొట్టేందుకు సైనికులకు రహస్యంగా యువాన్ ఆజ్ఞనిచ్చాడు. ఆ సైనికులు పెకింగును దోచి, గొప్ప నష్టం కలి గించారు. ఇది చూచి, యువాన్ పీకే పెకింగులోనే వుండేందుకు అనుజ్ఞ పిచ్చారు. అభివృద్ధి నిరోధకుడైన యువాన్ చైనా ప్రజాస్వామికాధ్యక్షు డుగా నుండుట, తమకు లాభదాయకమని గుర్తించిన బ్రిటిషు విదేశాంగ మంత్రియైన సర్ ఎడ్వర్డుగ్రే ప్రోత్సాహంతో విప్లవవాదులకు యువానుకు బ్రిటిషు రాయబారి సమాధానం కుదిర్చాడు.

యువాన్ ప్రజాస్వామికాద్యక్ష పదవిని 1912 మార్చి 12 వ తేదీని స్వీకరించాడు, ఏప్రిల్ 1 వ తేదీని సన్ తన అధికారాలను వప్పగించాడు. జాతీయ అసెంబ్లీ మార్చి 10 వ తేదీనాడు తాత్కాలిక ప్రజాస్వామిక చట్టాన్ని ఆమోదించింది.

ఈ విధంగా విప్లవం విజయంపొందిన సమయంలో విప్లవ వాదులకు నిర్దుష్టమూ, సుస్పష్టమూ అయిన విప్లవ ప్రయోజనాలు లేకపోయినందున విప్లవాధికారాలన్నీ అభివృద్ధి నిరోధకుడూ, స్వార్థపరుడూ అయిన యువాన్ షీ కే చేతుల్లోకి పోయాయి. విప్లవవాదులు అభూత త్యాగంతో మంచూపంశ రాచరిక విరంకులత్వాన్ని నిర్మూలించి, ప్రతిష్ఠించిన చైనా ప్రజాస్వామికానికి యువాన్ షీ కే నామమాత్రంగా భక్తి చూపిస్తూ, వాస్తవానికి అధికారాన్ని అచరణలో తానే అవ్యాహతంగా చలాయించ నారంభించాడు.

5 వ అధ్యాయం.

యువాన్-షీ కే విద్రోహం.

రాజకీయరంగంనుండి డాక్టర్ సన్ నిష్క్రమణ.

డాక్టర్ సన్ బోధించిన మూడుదశల సూత్రాన్ని అమల్లో పెట్టుటకు యితర విప్లవనాయకులు ఏ నాడు నిరాకరించి, అంతవరకును విప్లవవిరోధులుగానున్న యువాన్-షీ కే, లీయువాన్-హంగ్ లను అధ్యక్ష, ఉపాధ్యక్షులుగా యెన్నుకున్నారో అనాడే తాను రాజకీయ జీవితానుండి విరమించుకుంటున్నాననీ, తన విప్లవసిద్ధాంతాల్లో మూడవదియైన 'ప్రజా జీవనోపాయ' సూత్రమందు విశ్వాసమున్న విప్లవవాదులందరూ రాజకీయరంగం నుండి తనతోబాటు నిష్క్రమించి ఆర్థిక, పారిశ్రామిక పునర్నిర్మాణ కార్యంలో తోడ్పడవలసిందనీ ఒక విజ్ఞాపనను సన్ యత్ సేన్ ప్రకటించాడు. 1789 లోని ఫ్రెంచి విప్లవంకూడా ప్రజాసామాన్యంలో ప్రజాతంత్ర సూత్రాలను అవగాహన చేసుకోగలిగిన జ్ఞానం లేనందుననే, ప్రథమంలో ప్రపంచప్రజల హృదయాలను తేజపరచి, కండ్లు మిరుమిట్లు కొల్పగలిగినప్పటికీ తరువాత నెపోలియన్ యొక్క నియంతృత్వానికి, సార్వభౌమత్వానికి తావిచ్చింది. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులలో చైనావిప్లవానికి కూడా అదేస్థితి పట్టనుందని సన్ బోధించినను హూహా-కామిన్, హ్వంగ్-సింగ్, చెన్-చీమీలు మాత్రమే పదవీపరిత్యాగంచేసి, ఆయనను అనుసరించారు. వాంగ్-చింగ్-వీ తనను నీడలాగు అనుసరించి అన్ని విప్లవోద్యమములలోను తనతో సమానంగా పాల్గొంటున్న చెన్-పీచూన్ కన్యను వివాహమాడి, ఆగష్టు 1912 లో ప్రాంసు వెళ్లాడు.

కొమింటాంగ్ (జాతీయ ప్రజాపక్షం) స్థాపన.

మిగిలిన ఐక్యవిప్లవపక్షీయు లందరూ తామింతకాలం శ్రమించి చేసిన త్యాగాలకు ఫలితం పొందదలచి తమ పదవులను వదులుకొన లేదు. నూతన ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగ స్వరూపం సంగ్చియోజేన్ తయారుచేశాడు. ఈ నిబంధనలు యెక్కువగా ఫ్రెంచి ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాంగపద్ధతులను పోలియుండుటవలన పార్లమెంటరీపక్షాలు యేర్ప డుట అవునరమైంది. అందుకుగాను సంగ్చియోజేన్ కొమింటాంగు అనే చైనాజాతీయ ప్రజాపక్షాన్ని, దానికి వ్యతిరేకంగా సియంగ్ సీలింగ్, చాంగ్ చీకా, లియాంగ్ చీచోలు “చిన్ పుటాంగ్ (అభ్యుదయపక్షము)”ను యేర్పరచారు. పార్లమెంటులో చిన్ పుటాంగ్ యువాన్ షీ కేను బలపరు స్తుండేది. ఈ పక్షానికి లీయువాంగ్ హాంగు ను ముఖ్యనాయకునిగా యెన్నుకున్నారు.

ఈ ప్రధాన రాజకీయ పక్షాలే కాకుండా పేయాంగు మిలిటరీపార్టీ చియోటంగుయీ అను రెండు పార్టీలు యువాన్ అనుచరులచేత స్థాపింప బడ్డాయి. యువాన్ సంపూర్ణంగా యీ పార్టీల నైనికశక్తి మీదనే ఆధార పడ్డాడు.

ప్రభుత్వ బొక్కనం ఖాళీగా వుంది. రాష్ట్రాలనుండి ప్రభుత్వాదాయ మేమీ రాలేదు. నైనికుల జీతాలు నెలల తరబడిగా బకాయాపడి వున్నాయి. ఈ విషయ పరిస్థితుల్లో యువాన్ షీ కే బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ అమెరికా బ్యాంకింగు కూటమితో ఋణానికై సంప్రతింపులు సాగించాడు. చైనా యొక్క ఉప్పు వ్యాపారంమీద వచ్చు ఆదాయంపైన, యెగుమతి, దిగుమతి సుంకాలమీద లోగడనే తమకున్న అధికారాల వంటి అధికారాల నిస్తే ఋణాన్నిచ్చేందుకు సిద్ధంగా వున్నామని ఆ బ్యాంకింగు కూటమివారు చెప్పారు. కాని యీ ఆత్మ వినాశకరమైన షరతులకు ప్రజాప్రతినిధి సభ (పార్లమెంటు) అంగీకరించ నందున

యువాన్ షీ కే అనేక కుట్రలు పన్నసాగేడు. ప్రధాన మంత్రియైన టాంగ్ షో యీ, యువాన్ అధ్యక్షుడైన ప్రధాన దినాల్లో 20 లక్షల పౌనులు రూసో-బెల్జియం సిండికేటువారి వద్దనుండి బదులు తెచ్చాడు. కాని ఆ సొమ్మంతా మాయమైంది. పార్లమెంటు సభ్యులు జమాఖర్చులడుగ జొచ్చారు.

యువాన్ కుట్రల్లో ప్రధానికూడా పాల్గొనేటట్లైతే, అతనికి మరణ శిక్ష తప్పదని కొందరు విప్లవపక్షసభ్యులు బెదరించగా ప్రధాని అకస్మాత్తుగా పారిపోయి రాజీనామాయించాడు. పచ్చివెలగకాయ గొంతుకలో పడినట్లు యువాన్ బాధపడి, చివరకు జీతభత్యాలు ముట్టని సైనికులెదురు తిరుగుతారని పార్లమెంటును బెదరించి, పూర్తిగా తనకు దాసోహం చేసే మంత్రివర్గాన్ని యేర్పాటు చేసుకున్నాడు. డాక్టర్ మారిసన్, బ్రిస్టో డిస్మేల్ వంటి సుప్రసిద్ధ పాశ్చాత్యులను రాజకీయ, సైనిక సలహాదారుగా నెలకు 2500 పౌనుల జీతంమీద యేర్పరచి, యువాన్ పాశ్చాత్య బ్యాంకర్లకు అమ్ముడుపోయాడు.

సంగ్ చియోజెన్ మాత్రం ఘోషించే యెన్నికల్లో తమ పక్షం లోని ప్రతినిధుల నెక్కువగా గెలిపించి యువాన్ ను అధ్యక్ష పదవినుండి తొలగించవచ్చునని ఆశించి, రాజ్యాంగచట్టం ప్రకారంగా 1913 వ జన వరిలో యెన్నికలు జరిపించమని పార్లమెంటులో గొడవ చేయసాగాడు. శాసనసభాందోళన వలననే యువాన్ ను తొలగించుట సాధ్యమౌతుందని వారూహించారు. పైగా సన్ యట్ సేన్, అతని అనుచరులు రాజకీయాను భవంలేని భావవాదులనీ ప్రజలందరూ యెన్నడూ రాజ్యాంగ వ్యవహారాల్లో పాల్గొనలేరనీ, తా మాచరణలోపెట్టే విధానమే సరియైనదనీ ప్రగల్భాలు కొట్టసాగారు. వారు స్థాపించిన కొమింటాంగులో కేవలం నమ్మదగిన విప్లవవాదులే గాక, సమయానుకూల వాదులు, స్వప్రయోజన పరులు, అధికార వాంఛాపరులు జేరి దాని విప్లవ స్వభావాన్ని చాలవరకు కుప్పింపజేశారు.

యువానాపీకే చేసిన హత్యాకాండ.

బ్యాంకింగు కూటమివారినుండి ఋణం తీసుకునేందుకు తాను చేస్తున్న ప్రతి ప్రయత్నానికీ కొమింటాంగు ప్రతినిధులు అడ్డుపడు తుండడం, నూతన యెన్నికలు జరిపించమని కోరటం చూచి, కొమింటాంగుకున్న నిజ బలాన్ని పరీక్షింపదలచి యువాన్, చాంగ్‌చెంగ్‌వు, ఫాంగ్‌షీలను విప్లవ నాయకులను, ఉపాధ్యక్షుడైన లీయువాన్‌హాంగు ఆహ్వానించినట్లు పిలిపించి, అకారణంగా చంపించివేశాడు. ఈ హత్యా వార్తను విన్న చైనా ప్రజానీకం గగ్గోలు పెట్టసాగింది. డాక్టర్‌సన్, హ్వంగ్ సింగ్‌లు యీ హత్యలకు కారణాలు చెప్పమని హుంకరించారు. చైనా ప్రజలకు కలిగిన క్రోధానికి జంకి, యువాన్ ఆశవాలను అత్యంత వైభవంగా సమాధి చేయించి డాక్టర్ సన్‌ను పెకింగుపట్టణం వచ్చి తనను సరియైనమార్గంలో నడిపించవలసిందిగా కోరాడు. చైనాదేశమంతటా రైల్వేలను నిర్మించాలని గొప్ప ప్రణాళిక వేసిన డాక్టర్ సన్‌ను రైల్వేల డైరెక్టర్ జనరల్ గాను, హ్వంగుసింగును గనుల అధికారిగాను గొప్ప జీతాలమీద వియమించాడు. వారికి విదేశాలనుండి అప్పు తీసికొనివచ్చి పీటిని అభివృద్ధిచేయుటకుకూడా అధికారాలిచ్చాడు.

అంతటితో దారుణ హత్యలవలన రేగిన క్రోధాన్ని తాత్కాలికంగా ఉపశమించింది. యువాన్ మరల తన ప్రతికక్షలను లంచాలిచ్చి లోబరచుకొనిగాని, చంపివేసిగాని తనమార్గం నిష్కంటకం చేసుకోవాలని ప్రయత్నించసాగేడు. బాహ్య మంగోలియా స్వాతంత్ర్యాన్ని 1912 అక్టోబరు 21 వ తేదీన గుర్తించి రష్యన్ల యొక్కయు, టిబెట్టు స్వాతంత్ర్యం గుర్తించి బ్రిటిష్‌వారియొక్కయు ప్రాపకం సంపాదించ ప్రయత్నించాడు. ఇందువలన టిబెట్టును బ్రిటిష్‌వారు గుప్పిటలో పెట్టుకోగలిగారు. మంచూరియాలో జపాన్‌వారికి వారి ముఖ్య రైల్వేలైనుల ననుసరించి

మరి 1100 మైళ్ళ రైల్వేలైను వేసుకునేందుకు అనుజ్ఞనిచ్చాడు. స్థాండర్డు ఆయిలు కంపెనీకి దేశంలోనున్న నూనెగనుల ప్రాంతాలను పరిశీలించే అధికారాన్నిచ్చేడు. యూనాన్ నుండి చైనామధ్యంగా కన్నా వరకును, హోనాన్ నుండి కియాంగ్సులోని హీచౌ వరకును, రైల్వేలైనులను వేసేందుకు ఒక బెల్జియం కంపెనీకి అధికారం యిచ్చాడు. ఇంకా అనేక పరిశ్రమలను స్థాపించుకునేందుకు గ్రేట్ బ్రిటనుకు హక్కులీయబడ్డాయి. ఈ విధంగా అన్యదేశ ప్రభుత్వాలకు అధికారాలిచ్చి, చైనాలో తన ప్రభుత్వం సుస్థిరంగా వుండేటందుకు వారి సహాయ మపేక్షించాడు.

ప్రజాప్రతినిధులసభలో ప్రతినిధుల యెన్నికలు జరిగి 586 సభ్యులలో 269 మందిన్ని, 274 గురు సెనేటర్లలో 123 రున్ను కొమింటాంగు సభ్యులెన్నుకోబడ్డారు. యువాన్ కు మెజారిటీ లేనందున, కొమింటాంగు నాయకుడైన సంగ్ చియోజేన్ ప్రధానమంత్రియై, యువాన్ చేతులనుండి అధికారాలు తీసుకునేందుకు షాంఘై రైలుస్టేషన్ లో అర్ధరాత్రి రైల్వెక్కబోవుచుండగా సంగ్ ను ఒకడు హత్యచేశాడు. ఆ హంతకుని వెంటనే పట్టుకోగా, యీ క్రూరకార్యం చేసేందుకు 50 వేల డాలర్లు యువాన్ కుడిభుజమైన చోపింగ్ చూన్ చే ఈయబడినట్లు కొన్ని ఉత్తరాలు అతనివద్ద దొరికాయి.

ఈ హత్యమూలమున దేశంలో యువాన్ షీకే అంటే గొప్ప ద్వేషమేర్పడింది. ఈ సమయంలో అతనిని తొలగించుట చాల తేలికగా వుండేది. కాని పార్టీనాయకులలో అధికభాగం భీరుత్వంతో యువాన్ మీద దండెత్తవద్దని, మరొకపర్యాయం సన్ యట్ సేన్ సలహాను నిరాకరించారు. పెకింగులో 1913 ఏప్రిల్ 8 నాడు జరుపబడిన పార్లమెంటు సమావేశంలో పాల్గొని, యువాన్ మీద కొన్ని నేరారోపణలు చేశారు. కాని వారి పార్లమెంటరీ విచారణ, చర్యలు, తీర్మానాలు, ఖండనలూ అరణ్య రోదనం మాత్రమే అయ్యాయి.

ప్రభుత్వ ఋణములు, ఖర్చులు మున్నగునవన్నీ పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టి, వారామోదించిన పిమ్మటగాని చేయరాదనునిబంధన వున్నప్పటికినీ, యువాన్ నిరంకుశంగా, బ్యాంకింగు కూటమి వారివద్ద ఋణ పత్రంమీద సంతకం చేశాడు. ఈ విషయాన్ని సెనేట్ ఉపాధ్యక్షుడైన వాంగుచెంగుటింగు తెలుసుకొని, పార్లమెంటులో యువాన్ చర్య చట్ట విరుద్ధమనియు, యీ ఋణానికి చైనా ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించదనియు తీర్మానించారు. డాక్టర్ సన్ యట్ సేన్ ఋణదాతలైన బ్యాంకర్ల కూటమికి చెందిన ఐదు విదేశ రాజ్యాలకు ఒక ప్రకటన చేశాడు. యువాన్ షీకేమే సంగ్ చియోజేన్ హత్యకు కారకుడని పార్లమెంటు చేసిన విచారణవలన తేలినందుననూ, పార్లమెంటు ఋణం చేయరాదని ఖచ్చితంగా తీర్మానించి నప్పటికినీ, లెక్కచేయకుండా నిరంకుశంగా యువాన్ షీకే వ్యవహరించుచున్నందునను దేశస్థులందరూ అగ్రహవేళ పరవళు లగుచున్నారు. ఒక్క చిన్న అగ్నికణం పడ్డా దవాగ్నివలె రాజుకునేందుకు సిద్ధంగా వున్నది. కాన, యువాన్ షీకేకు ఋణము నీయ నిరాకరించి ప్రజలను అంతర్యుద్ధపు రక్తపుతేరులనుండి, యుద్ధంవల్ల కలిగే అనర్థ కాలనుండి రక్షించవలసిందిగా సన్ యట్ సేన్ కోరాడు.

చైనాలో విప్లవప్రభుత్వం దృఢపడటం కాంక్షించని పాశ్చాత్య ప్రభుత్వాలు వీరి ప్రార్థనలను మన్నించక అప్పునీయడమేకాక విప్లవ వాదుల నణచి దేశంలో శాంతి నెలకొల్పవలసిందిగా యువాన్ కు ప్రోత్సాహమీయ జొచ్చారు.

అనేక నెలలు పార్లమెంటులో ప్రజాప్రతినిధులు యువాన్ చర్యను ఖండిస్తూ అమూల్యమైన కాలాన్ని వ్యర్థంచేశారు. యువాన్ పెడచెవినిపెట్టి క్రమక్రమంగా విప్లవవాదులను తన మార్గంలో అడ్డురాకుండా ప్రయత్నింపసాగాడు. ఈ సమయంలో ఒక్క సన్ యట్ సేన్ మాత్రమే ప్రత్యక్షచర్య తీసుకుంటేనేగాని యువాన్ లొంగడనీ, పార్లమెంటరీ విధానం వ్యర్థమనీ తలపోసి, అకస్మాత్తుగా అన్ని రాష్ట్రాలను

స్వతంత్రంగా ప్రకటింపజేసి యువాన్ వ్యతిరేకోద్యమం లేవతీయ ప్రయత్నించాడు. క్వాంగ్టంగ్ లో స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించవలసిందిగా హూహాన్మిన్కు తంతివార్త పంపాడు. కాని అతడు యుద్ధంచెయ్యడం మంచిదికాదని తలపోశాడు. ఇంతలో యువానే కియాంగ్సి రాష్ట్రంలో లీలీచూన్సు గవర్నరు పదవినుండి తొలగించగా జూలై 10 వ తేదీనాడు కియాంగ్సి, అటుతర్వాత కియాంగ్సు, యాన్ హీ, జెక్వాన్, హూనాన్, క్వాంగ్టంగు రాష్ట్రాలు స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించాయి. హ్వంగ్ సింగ్ విప్లవసైన్యాలకు సర్వసేనాధ్యక్షుడయ్యాడు. ఈ విప్లవం చాలా ఆలస్యంగా చేయబడుట వలన యువాన్కు తన అధికారాన్ని బలపరచుకునేందుకు మంచి సామకాశం చిక్కింది. యువాన్ అప్పుగా తెచ్చిన డబ్బును విరివిగా ఖర్చుపెట్టాడు. అతనిక్రిందనున్న సైనికులకు మంచి ఆయుధాలు, మందుగుండు సామగ్రి పుష్కలంగా వున్నాయి. విప్లవవాదులకు తమ సైన్యాలను బలపరచుకునేందుకు కూడా వ్యవధి నిష్పక. యువాన్ గొప్పసైన్యాలను వారిమీదకు పంపి అన్ని రాష్ట్రాలలోను విప్లవవాదుల నోడించాడు. కెండు నెలల్లో అన్ని రాష్ట్రాలలోను విప్లవం అణచివేయబడినందువలన సన్యట్ సేన్, హ్వంగ్ సింగు, తదితర విప్లవనాయకులు చైనాను వదిలి వెళ్లిపోవలసి వచ్చింది. యువాన్ షీకేను యెదిరించేవారు లేనందున పార్లమెంటు సభ్యుల నందరనూ పార్లమెంటు భవనంలోనే నిర్బంధించి, భయపెట్టి, అక్టోబరు 7 వ తేదీన యువానే శాశ్వత అధ్యక్షుడని వారిచే తీర్మానింప జేశాడు. అక్టోబరు 10 నాడు అధికారం తీసుకున్నాడు. చైనాపతనం కాంక్షించే విదేశప్రభుత్వాలు వెంటనే యువాన్ షీకే ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించాయి. జూలై విప్లవంలో పాల్గొన్నారనే నేరంమోపి, నవంబరు 4 నాడు పార్లమెంటులోని కొమింటాంగు సభ్యుల నందరనూ తొలగించివేశాడు. అమరుసటి రోజున మంగోలియాను యించుమించుగా రష్యాకు అధీనంచేశాడు. 1914 జనవరి 10 వ తేదీనాడు పార్లమెంటును రద్దుపరచి, మంత్రివర్గాన్ని కార్య

దర్శులుగా మార్చివేశాడు. రాష్ట్ర శాసనసభలు కూడా మార్చి 10 వ తేదీ నాడు రద్దుచేయబడ్డాయి. చైనాలో యువాన్ షీకేయొక్క నియంతృత్వం సాగింది. యువాన్ షీకేనుండి చైనాలో రాజకీయ, వాణిజ్య, పారిశ్రామికాధికారాలను గుంజుకుంటోన్న పాశ్చాత్య, అమెరికాదేశాలు పత్రికల నిండా యువాన్ షీకేను, ఆతని దైర్యసైన్యాలను, రాజనీతిజ్ఞతను, ఆతని పరిపాలనలో ప్రజలు పొందుతోన్న సౌఖ్యాన్ని, శాంతిని వర్ణించసాగాయి. విప్లవవాదులను రక్తపిపాసులనీ, సర్వదా వారికి దేశంలో అశాంతి, యుద్ధాలూ కావాలని కోరే దౌర్జన్యపరులనీ పడతిట్టారు.

కూలిపోతోన్న విప్లవసౌధాన్ని మరలనొక పర్యాయం సన్ యట్ సేన్ నిలబెట్ట ప్రయత్నించాడు. కొమింటాంగ్ పక్షాన్ని రహస్యవిప్లవ సంఘంగా మార్చేందుకు ప్రయత్నించాడు. "ఈ సంఘాల్లో జేరు సభ్యులందరూ సన్ యెడల శక్తిగలిగి వుంటామని, చెప్పిందల్లా చేస్తామని, ప్రమాణం చెయ్యాలి. ప్రమాణపత్రికపై సన్ యట్ సేన్ వేలిముద్ర వుంటుంది. కాని యీ పద్ధతికి సన్ యొక్క ముఖ్యానుచరులైన హ్యంగ్ సింగ్, వాంగ్ చింగ్ వీలే అమోదించలేదు. అది వీరపూజ ఔతుందనీ, పార్టీలో ప్రజాతంత్ర సూత్రాలకు తావులేకుండా చేస్తుందనీ వాదించారు. మొత్తంమీద యీ ప్రయత్నం విజయవంతం కాలేదు.

సార్వభౌమ పదవీ స్థాపనా ప్రయత్నాలు.

అంతవరకును యే యితర చైనా చక్రవర్తి సాగించనంత అధికారాన్ని యువాన్ షీకే చైనాలో చలాయించగలుగుతున్నాడు. చైనాలో వున్న బ్రిటిషుమంత్రి సర్ జాన్ జోర్డాన్, రాష్ట్రాలలోవున్న సైనికసలహాదారులూ మద్దతుగా పనిచేస్తున్నారు. 1915 ఆగష్టులో నామమాత్రావ శిష్టంగా వున్న చైనాప్రజాస్వామిక శవపేటికను ఖననం చెయ్యాలనే ప్రయత్నం జరిగింది. యువాన్ ప్రోత్సహంమీదట యాంగ్టు.

యువాన్ ను ప్రష్యన్ రాజ్యాంగ వద్దతిని శాసనబద్ధ చక్రవర్తిగా ప్రకటించవలయుననే తీవ్రాందోళన చేయసాగాడు. “శాసనబద్ధ ప్రభుత్వం నెలకొల్పబడనిదే చైనా రక్షింపబడ జాలదు. రాచరికం లేకుండా శాసన బద్ధ ప్రభుత్వ మేర్పాటు కాదు. రాజ్యాంగచట్టం కొన్ని స్థిరమైన చట్టాలను, రాచరికం ఒక స్థిరమైన సార్వభౌముని కలిగివుంటాయి.....నుహాఘనత వహించిన యువాన్ షీకేగారు ప్రెసిడెంటుగా వుండేటంత కాలమే చైనాలో శాంతి, భద్రతలు నిలుస్తాయి. అధ్యక్షునికేదైనా తటస్థిస్తే, అన్నివ్యవహారాలూ స్తంభిస్తాయి. దుకాణాలు మూతపడతాయి, అశాంతి వ్యాపిస్తుంది, ప్రజలు భయోత్పాతంతో కంపిస్తారు, సైన్యాలు చెలరేగుతాయి, విదేశయుద్ధనౌకలు మన నౌకాశ్రయాలు ప్రవేశిస్తాయి..... ఈ అలజడి అంతా అనిర్దిష్టమైన ఆధ్యక్ష స్థానం గూర్చే.....”

యువాన్ కు ముఖ్య న్యాయశాస్త్ర సలహాదారైన గుడ్ నౌ అనే అమెరికన్ దేశస్థుడుకూడా “పరిస్థితులను బట్టి, ప్రజాస్వామికాని కంటే రాచరిక స్థాపనమే చైనాకు అనుకూలిస్తుంది” అని వ్రాశాడు. ఈ కుట్రలో పాశ్చాత్య అమెరికా దేశాలుకూడా పాల్గొన్నాయనడానికి సందేహంలేదు.

1915 జనవరి 15 నాడు జపాన్ దేశం జపాన్ మంత్రి హియోకే ద్వారా 21 కోరికలను యువాన్ షీకేకు పంపి. మే 7 వ తేదీన ఒక అంత్య సందేశం పంపింది. ఆ కోరికల నంగీకరిస్తూ సంతకం చేస్తే యువాన్ షీకే చక్రవర్తి అయ్యేందుకు చేసే ప్రయత్నాలలో తోడ్పడతామని జపాన్ వారు వాగ్దానం చేశారు. ఈ కోరికలను అంగీకరించుచో చైనా దేశం జపాను ప్రభుత్వంయొక్క రక్షితరాజ్యం అవుతుంది. ఐనప్పటికీ స్వార్థపరుడైన యువాన్ షీకే అంత్యసందేశం నెపంమీద సంతకచేసి, జపాన్ సహాయాన్ని అపేక్షించాడు. చైనా పాలనాధికారం జపాన్ వాళ్ళకు సంక్రమించింది.

యువాన్ షీకే మరొక కపట నాటక మాడాడు. “నేను చట్టబద్ధ ప్రభుత్వం నెలకొల్పబడేందుకు అంగీకరిస్తున్నాను” అని అచ్చువేయ

బడిన కాగితాలను మాత్రమే ప్రజలకిచ్చి, ప్రజాభిప్రాయం తెలియపరచ మన్నాడు. ప్రజలు ఆ కాగితాలనే యిచ్చారు. అక్టోబరు 12 వ తేదీన ప్రజలందరూ చట్టబద్ధ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నారని స్టేట్ కాన్సిలువారు ప్రకటిస్తూ, యువాన్ షీ కేను ప్రథమ చక్రవర్తిగా పాలించమని ప్రార్థించారు.

కాని చైనా ప్రజల్లో యీ కపట నాటకమూ, జపాన్ కోరికలూ గొప్ప గాలిదుమారాన్ని లేపాయి. జీవితం పొడుగునా చట్టబద్ధ రాచరికం నెలకొల్పబడాలని ప్రచారంచేసిన లియాంగ్ చీచౌ తన న్యాయమంత్రి పదవికి రాజీనామా నిచ్చి, యువాన్ షీ కే చైనా ప్రజాస్వామికానికి తీరని ద్రోహం చేశాడని ప్రకటన చేశాడు. ఈయన రాజీనామా ప్రభుత్వోద్యోగులలో గొప్ప సంచలనం కలిగించింది. వెంటనే అనేకమంది రాజీనామానిచ్చి బహిరంగంగా ఖండించసాగారు. యుద్ధమంత్రియైన ట్వాన్ చీజుయి, సేయో అనే ఒక విప్లవయోధుడు యువాన్ ను ఢిక్కరించి పెకింగునుండి తప్పించుకుపోయారు.

నవంబరు 10 వ తేదీని షాంఘేదుర్గపాలకుడైన సెంగుకు ఫెంగ్ క్యోచాంగు సేనానిని చంపవలసిందిగా యువాన్ ఆజ్ఞయిచ్చాడు. కాని సెంగు షాంఘేలోనున్న విప్లవవాదులతో కలిశాడు. డిసెంబరు 11 వ తేదీనాడు యువాన్ షీ కే చైనా ప్రజాస్వామికం రద్దుచేయబడి రాచరిక ప్రభుత్వం నెలకొల్పబడిందని ప్రకటించాడు. దేశంలో అనేక విద్రోహాలకు ప్రభువులు, వైకొంటులు, బారన్లు, ప్రిన్సులు అనే బిరుదు లీయబడ్డాయి.

క్రిష్టమస్ పండుగనాడు సేయో నాయకత్వాన అకస్మాత్తుగా యూనాన్ రాష్ట్రం స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించింది. క్వాంగ్జీ కూడ సేయో అధికారాన్ని అంగీకరించింది. క్వాంగ్టంగు తిరుగబడి “కాంటన్ కసాయివాడు” అని ప్రఖ్యాతిబడసిన టంగుచీక్వాంగును తరిమివేసి, సన్

యట్ సేన్, హ్వంగుసింగులను అహ్వనించారు. సన్ యట్ సేన్, హ్వంగుసింగుల రాక గొప్ప విప్లవ సంచలనం కలిగించింది. “ప్రజాస్వామికాన్ని రక్షించండి” అనే ఉద్యమం జోరుగా సాగింది. యువాన్ షీకే ప్రజాస్వామికానికి విద్రోహం చేస్తాడని ముందునుండి సన్ యట్ సేన్ చెప్పినపల్కులు ధృవపడగానే, ఆయనయందు ప్రజలకు విశ్వాసం హెచ్చింది.

సేయో ఉయవ్యాది పీడితుడయ్యాడు. క్వాంటంగు సైన్యాలను నడిపించేందుకు సిద్ధంగావున్న మహా విప్లవసేనాని జ్వరపడి కాంటన్ లో చనిపోయాడు. కొద్దికాలం 1913 లో వలెనే యువాన్ విప్లవాన్ని అణచి వేస్తాడనిపించింది. కాని ఫెంక్వోచాంగు విప్లవపక్షంలో కలసి విప్లవ బలగాలకు చేయూత నిచ్చాడు. 1916 మార్చి నాటికి యావత్తుదేశం తిరుగబడింది. సహాయకులందరూ తన్ను వదలివేసినందున యువాన్ ఓటమి నంగీకరించి మార్చి 22 నాడు సింహాసన పరిత్యాగం చేశాడు. సామ్రాజ్య ప్రధానమంత్రి టాచెంగుసియాంగు తన పదవికి రాజీనామా దాఖలు చేశాడు. మరల పార్లమెంటరీ విధానాన్ని పునరుద్ధరించాలని యువాన్ ప్రయత్నించాడు. కాని విప్లవపక్షంవారు కాంటన్ లో మరొక ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పారు. కాంటన్ ప్రజాస్వామికానికి లియాంగుచీచోను ఉపాధ్యక్షుడుగాను, లియాన్ హంగును అధ్యక్షునిగాను యెన్నుకున్నారు. తన ఆటలు సాగవని యెంచి మే 25 నాడు యువాన్ తానంతవరకు చైనా ప్రజాస్వామికం యెడల చేసిన ఘోరాపరాధాలను బహిరంగంగా అంగీకరిస్తూ ప్రకటించి, ఉపాధ్యక్షుడైన లీని తన తరువాత అధ్యక్షునిగా సూచించేడు. చైనాలోని 18 రాష్ట్రాలలోను అవిచ్ఛిన్నంగా విప్లవ ప్రజాస్వామిక పతాకం యెగురుతుండగా, తోకచుక్కవలె ప్రవేశించి తన ఔన్నత్యానికి కారకమైన ప్రజాస్వామికానికే విద్రోహంతలపెట్టి, దేశంలో ఐకమత్యాన్ని విచ్ఛిన్నం చేసిన మహావిద్రోహి యువాన్ జున్ 6 నాడు గతించాడు.

6 వ అధ్యాయం.

సంక్షోభం : కల్లోలం.

ఆన్ఱు, చిహిలీ ముఠాలు.

యువాన్ నాటిన విద్రోహబీజం మహావృక్షమై చైనా అంతటా వ్యాపించి, విషఫలాలను కాచింది. దేశమంతటా దురాశాపాతకులు, స్వాధికారకాంక్షలు విజృంభించి, కొలది సైన్యాలను పోగుజేసి, సైన్యాధికారులయ్యారు. యువాన్ షీకే పదవీపరిత్యాగంతో విప్లవం రక్షింపబడింది కాని కష్టాలు మాత్రం మహావృద్ధి పొందాయి. ఉత్తరచైనా యువాన్ యొక్క పాతపీయాంగ్కు చెందిన యుద్ధప్రభువుల అధికారంలోను, దక్షిణచైనా విజయులైన సైనిక నాయకుల అధికారంలోను వుంది.

లీయువాన్ హాంగ్ అధ్యక్షుడై నాన్కింగ్ ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగ చట్టాన్ని పునరుద్ధరించాడు. కాని పార్లమెంటుకు నామమాత్రాధికారం మాత్రమే వుంది. ఫెంగ్ క్వోచాంగ్ అనే సైనికవాది (యుద్ధప్రభువు) వుపాధ్యక్షుడయ్యాడు.

ఈ ప్రభుత్వం కొద్దినెలలపాటు సాగకుండానే జర్మనీతో రాజకీయ సంబంధాలను తెంచుకున్నామని 1917 మార్చి 14 న ప్రకటించారు. ట్యాంక్ ప్రదానీ, విదేశాంగ మంత్రి ఊటింగ్ ఫాంగులు తమ అధికారాన్ని నెలకొల్పేందుకుగాను జపాన్ ప్రభుత్వంతో రాయబారాలు సాగిస్తో పన్నుతోన్న కుట్రలను యుజేన్ చేన్ అనే పత్రికాధిపతి బయటపెట్టాడు. (మే 1917). జర్మనీకి వ్యతిరేకంగా యుద్ధం సాగించే నెపంమీద జపాన్, అమెరికాల నుండి పెద్ద ఋణాలను, మందుగుండు సామగ్రిని తెచ్చి, దేశంలో తమకున్న వ్యతిరేకులనందరినీ హతమార్చాలని వారు కుట్ర పన్నారు. నిశిహరా అనే జపాన్ బ్యాంకరు చైనాలో ఋణాలిచ్చేందుకు

వచ్చాడు. జపాన్ వారు కోరిన 21 కోరికలను బలపరుస్తూ మిత్రమండలియైన బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి, అమెరికన్ వగైరా ప్రభుత్వాలు జపాన్ కు రహస్యంగా హామీని యిచ్చాయి. అందువలన విప్లవవాదులు ప్రథమ ఐరోపా మహాసంగ్రామంలో పాల్గొనరాదని అందోళన చేయసాగారు. ట్యాన్ ప్రధాని నియంతృత్వాన్ని స్థాపించేందుకు చేసే ప్రయత్నాలను తీవ్రంగా విమర్శించసాగారు. అన్నాసైనికవాదులు పార్లమెంటు సభ్యులను బెదిరించారు కాని, అధ్యక్షుడైన లీ, అన్నా సైనికవాదియైన ట్యాన్ ను ప్రధాని పదవినుండి తొలగించి, ఊటింగ్ ఫాంగ్ ను ప్రధానిగా చేశాడు. కాని ట్యాన్, తన అనుచరులైన సైనిక ప్రభువులతో కూడి పేరే ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పి, అధ్యక్షుడైన లీని బెదిరించి, జూన్ 10 నాడు పార్లమెంటును రద్దుచేయించాడు. వెంటనే చాంగ్ సూంగ్ తన సేనలతో పెంకింగునగరం ప్రవేశించి, మంచూవంశీయులను మరల చక్రవర్తులుగా జూలై 1 వ తేదీని ప్రకటించాడు. కాని 12 వ తేదీని ట్యాన్ చీఫుయి, ఫెంగ్ క్వోచాంగులు కలిసి అతనిని ఓడించారు. ఫెంగ్ క్వోచాంగు అధ్యక్షుడుగాను, ట్యాన్ మరల ప్రధానిగాను నియమింపబడి, మరల ఒక కీలుబొమ్మ పార్లమెంటు యేర్పరచబడి స్వతంత్రంగా వున్న దక్షిణ రాష్ట్రాల మీద యుద్ధం చేసేందుకు ఋణాలను పుచ్చుకొనుటకును, మధ్య యూరప్ రాజ్యాలమీద యుద్ధం ప్రకటించుటకును నిర్ణయించారు.

దక్షిణ చైనా.

యువాన్ శిష్యులైన సైనిక ప్రభువుల గుప్పిళ్ళలో ఉత్తరచైనా అల్లకల్లోలంగా నుండగా డాక్టర్ సన్ రద్దుచేయబడిన పార్లమెంటు సభ్యులతోను, నౌకాసేనాధికారియైన చెన్ పీ, క్వాంగులతోను కాంటన్ జేరుకొని దక్షిణ చైనాలో ఒక సైనిక ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పాడు. సన్ యట్ సేన్ పర్వసేనాధ్యక్షుడుగాను, టాంగుచియో, లూయంగుటింగులు ఉపసేనా

నులుగాను, నియమింపబడ్డారు. పెకింగు గవర్నమెంటునుండి విడిపోయి ఉత్తర చైనాలోని ఆన్సునైనిక ప్రభువులమీద యుద్ధం ప్రకటించారు. యూనాన్, క్వీచౌలకు టాంగుచియోయును; క్వాంగుటంగు, క్వాంగ్సీలకు లూయంగుటింగును సైనిక గవర్నర్లుగా వుండుటవలన దక్షిణ చైనాలోని సైన్యాలన్నీ వారి అధికారం క్రిందనే వున్నాయి. సన్కు మాత్రం నౌకాసైన్యంలో పలుకుబడి వుంది.

పెకింగ్ ప్రభుత్వంమీద దండయాత్ర సాగించగానే, 15 నవంబరు నాడు ట్యాన్ చీజుయి అధికారం కోల్పోయాడు. కాని దక్షిణ సైన్యాలు శిక్షణారహితంగా వుండటంచేతను, లూయాంగ్టింగ్ సన్యట్ పేన్కు వ్యతిరేకంగా పెకింగ్ ప్రభుత్వాధ్యక్షుడైన ఫెంగ్ క్వోచాంగ్ను గుర్తించేందుకు కుట్రలు పన్నుతో, పార్లమెంటుచేత సర్వసేనాధ్యక్ష పదవిని రద్దుచేయించి, సమానాధికారాలు కలిగిన ఐదుగురు సభ్యులతో ఒక కౌన్సిలును నియమింపజేశాడు. ఆప్పుడు చేయునదిలేక డాక్టర్ సన్ వాంగ్, హూ, లియోలతో కలసి, షాంఘేకు వెళ్లి విప్లవ సిద్ధాంతాలమీద, జాతీయ పునర్నిర్మాణంమీద పుస్తకాలను వ్రాయసాగేడు.

విద్యార్థి యువజనోద్యమాలు.

1911 లో మంచూ చక్రవర్తులను రాజ్యభ్రష్టులనుచేసి ప్రజాస్వామ్యము స్థాపింపగానే నూతనస్వాతంత్ర్య శకంలో ప్రజలందరూ సకల సౌఖ్య విజ్ఞానాలతో తులదూగుతామని ఆశచెందిన విప్లవయువకులు యువాన్ షీకే విద్రోహం వలన ప్రజాసామాన్యంయొక్క స్థితి మరీ దుర్భరమగుటను గమనించారు. సామ్రాజ్యవాద జమీందారీ వ్యవస్థలకు భావప్రతిబింబమైన సంస్కృతి, కన్ఫ్యూషియన్ ప్రోక్తమైన సిద్ధాంతాలు, కుళ్ళిపోయిన ఆచారములను, వాటిపై నిర్మింపబడిన సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, వ్యవస్థలను నాశనం చేసినగాని, జాతీయభావాలు, స్వతంత్రేచ్ఛ పునాదులుగల స్థిరమైన స్వతంత్రోద్యమము నెలకొల్పబడదని సన్యట్

సేన్, ఆయన అనుచరులు, నూతన విప్లవ శక్తులను సృష్టించుటకు యువజన, మహిళా అభ్యుదయ, సంస్కృతీ ఉద్యమాలను స్థాపించారు. నన్ యట్ సేన్ దక్షిణ చైనాలో వ్యాపింపచేసిన జాతీయోద్యమం ఉత్తర చైనాలో వ్యాపించుటకు యువజనోద్యమం ముఖ్య కారణమైంది. నల్ల మందు యుద్ధాల తర్వాత పాశ్చాత్య నాగరికతా సంపర్కంవలన కలిగిన నూతన విప్లవభావాలతో ఉద్రిక్తులైన యువకులు సనాతన జమీందారీ యుగాలనాటి విషపూరిత భావాలనూ, అనాటి విద్యాగోష్ఠులను, నిరసించి ప్రకృతిశాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని, సామాజికశాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని ప్రచారం చేసి చూస సిక వికాసము, నూతన వ్యక్తిత్వము తీసికొనిరావలయునను ఆత్మతతో యీ నూతన ఉద్యమములు పనిచేయ జొచ్చినవి. దేనినికూడ విశ్వాసము మీద గ్రహించక, సహేతుకముగ తర్కించవలయుననే ప్రధానసూత్రం మీద యీ ఉద్యమం నిర్మింపబడింది “సరియైన ప్రజాపాలనము స్థాపించ వలెనన్న, పాత రాజ్యాంగ పద్ధతులతోను, పాత సాంఘిక విధానముల తోను మనము పోరాడక తప్పదు. సరియైన ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానమును మనమవలంబించ వలెనన్న పాతరకపు బోధనలను, పాత నమ్మికలను, పాత విజ్ఞానమును చాలవరకు వ్యతిరేకించక తప్పదు” అని యీ యుద్యమ నాయకులలో ప్రధానులగు ఆచార్య చెన్ టూస్యూగారు వ్రాశారు. భావస్వాతంత్ర్యము, మానవ సమానత్వము, ప్రజాపాలనము అనునవి యువకుల ఆదర్శములు. యువజనోద్యమము పక్షమున చాలా పత్రికలు ప్రకటింపబడుచుండెను.

✓ మహాపండితుడైన ఎక్సా పూ చైనాలో డార్విన్ యొక్క పరిణామ వాదాన్ని, ఆడమ్ స్మిత్ యొక్క అర్థశాస్త్రాన్ని, ముల్లరు యొక్క నీతి శాస్త్రాన్ని, మాంటెస్క్యూయొక్క సామాజిక శాస్త్రాన్ని మరి యితర ప్రకృతిశాస్త్రాలను ప్రవేశపెట్టారు. ✓

✓ 1917 వ సంవత్సరమున పెకింగులోని జాతీయ విద్యాలయము వకు డాక్టర్ సైయూయన్ పిగారు అధ్యక్షుడుగ నియమింప బడిననాట

నుండి, ఆ విశ్వవిద్యాలయం విద్యార్థి ఉద్యమమునకు బలమైన కేంద్రమైనది. ఆ సంఘము వేయిమంది సభ్యులతో ప్రారంభమైనది. ఆయన విజ్ఞాన వ్యాప్తికిగాను చైనాభాషయొక్క సంస్కరణను ప్రారంభించారు. చైనాలో అంతవరకు గ్రంథరచనకు వాడబడుచుండెడు భాష విద్యావంతులకు తప్ప సామాన్యులకు అర్థముకాక క్లిష్టముగా మండేది. అది మిగుల ప్రాచీనమైనదని, పవిత్రమైనదని దానిని మార్చుటకు పండితులు యిష్టపడకుండిరి. కాని వీరి నాయకత్వమున యువజనులు గ్రాంథిక భాషను విడనాడి అందరికీ అర్థమగు 'మాండరిన్' అను వాడుకభాషను పత్రికలలోను, గ్రంథములలోను వాడుట మొదలిడిరి. ఈ ప్రజాభాష త్వరలోనే దేశమందంతటను వ్యాపించినది. సన్ యట్ సేకా కూడ యీ ప్రజాభాషను ప్రోత్సహించి స్వయముగా యీ భాషలో గ్రంథరచన చేసెను. ఈ భాషావిప్లవం విజయవంతమై అనతికాలంలోనే జాతీయ ప్రభుత్వ భాష యైనది.

✓ 1917 నవంబరులో రష్యాలో జరిగిన బోల్షివిక్ విప్లవం ప్రపంచ దేశాలన్నిటికి ఒక నవ్యసందేశాన్నిచ్చింది. ఆనాటివరకు నూతన విజ్ఞాన పతాకాన్ని యెగురివేయడమే బూర్జువా విప్లవవాదుల ఆశయంకాని, రష్యా కమ్యూనిస్టు విప్లవం బూర్జువా విప్లవభావాలకంటె అనేక అడుగులు ముందుకు వేసి, నూతన లక్ష్యాలను, ఆశయాలను, అభివృద్ధి కొముల ముందు ఉంచింది. బూర్జువా భావాలు పాతబడి బలహీనములైన, విదేశసామ్రాజ్య వాదం జమీందారీ విచారం ప్రేరేపించే సనాతన భావాల మొదటి దాడికి విప్లవనిరోధకశక్తికే నిలువలేక కూలిపోగానే, చెన్ టూస్యూ, లూసూన్లు మార్క్సిస్టుభావాలను వెదజల్లుతో విద్యార్థి యువజన మహిళా ఉద్యమాలకు నూతన ఆశయాలను కల్పించారు. 1918 లో సంఘసేవ చేయుటకు 'తరుణ చైనాసంఘము', నవీన వాఙ్మయ వ్యాప్తికి 'మానసిక వికాససంఘము'లు పెకింగు నగరమున స్థాపింప బడినవి. అచార్య చెన్ టూస్యూగారు వాటి లక్ష్యముల నీ విధంగా

నిర్వచించారు. “యూరప్ ఖండ మెటుల ప్రపంచములో నగ్రస్థాన ములంకరించింది? తక్కిన ఖండములకన్న వెనుకబడియున్న స్థితి నుండి ఏ విధంగా అన్ని ఖండాలను మించిన అభివృద్ధిపొందింది? యూరపు ఖండ చరిత్రయనగ మతసాంఘిక రాజకీయ స్వతంత్రపోరాట ముల చరిత్రగాక మరియేమి? దీనికి ఆర్థికవిప్లవము కూడ చేర్చవలెను. దానికి యూరపు ఖండములోని రష్యా ముఖ్యస్థానమైనది. యువజన విద్యార్థిసంఘముల పక్షమున మనము పూర్తిగ స్వాతంత్ర్య భావములను ప్రజాసామాన్యంలోను, దేశమంతటను వెదజల్లి వ్యాపింపజేయవలెను. మనము ప్రజలభాషలో వ్రాయవలెను. పండితులమని గర్వపడువారి గ్రాంథికభాషతో మనకు పనిలేదు. పై తరగతులవారి కవసరమగు వాఙ్మయముతో పనిలేదు. ప్రజల కుపయుక్తమగు వాఙ్మయమును సృష్టించవలెను. పై తరగతులవారి యాధిక్యతను నిలువబెట్టు వాఙ్మయమును పడగొట్టవలెను. జనులందరు సమానమని బోధించు గ్రంథములను వ్రాయవలెను. పుక్కిటి పురాణములను వదలవలెను. సత్యమైన ప్రకృతి శాస్త్రములను వ్రాయవలెను. బహిఃప్రపంచముతో సంబంధములేని వాఙ్మయమునకు జదులు ఇతర జాతులతో సంబంధము కలిగి వారితో సమాన ప్రతిపత్తిని పొందు గ్రంథసముదాయమును సృష్టించవలెను. మన భాషను, మన వాఙ్మయమును సర్వవిధముల నవీనముగను, నవీనజాతుల భాషలకును వాఙ్మయములకును వెనుకబడకుండా చేయవలెను.” అటులనే చైనాభాషలో ప్రకృతిశాస్త్రములు, పరిశ్రమలు, వ్యవసాయము, కళలు, రాజకీయ సాంఘిక ఆర్థిక తత్వశాస్త్రములు, దేశచరిత్రలు, దేశభక్తిని ప్రజలహక్కులను బోధించు కవిత్వము, నాటకములు, నవలలు, అనేక స్వతంత్రగ్రంథములు నవీన విదేశ వాఙ్మయమునుండి అనేక భాషాంత రీకరణములును చైనాభాషలో వ్రాయబడి వ్యాప్తిచెందెను. ✓

1919 మే నాలు ఉద్యమం

ప్రథమ ప్రపంచయుద్ధము 1918 వ సంవత్సరములో మిత్రమండలివారి విజయముతో ముగిసింది. పశుబలం అంతమై స్వయంనిర్ణయ సూత్ర మన్నిజాతులకును వర్తింపజేయబడెడి నూతన శకము ప్రారంభమైనదని చైనీయులు కూడ ముందు నమ్మిరి. కాని యుద్ధకాలమున మిత్రమండలి రాజకీయవేత్తలు ఏకరువుపెట్టిన ధర్మపన్నాలనీ వట్టి బూటకములని పొరిసునంధి సమావేశమున జరిగిన విషయములను బట్టి అందరకూ వెల్లడిఅయింది. కరడుగట్టిన సామ్రాజ్యవాదులకు రాజ్యతృష్ట తీరలేదు. వెనుకబడిన దేశాలను అధీనరాజ్యాలుగాను, పలుకుబడి ప్రాంతాలుగాను పునర్విభజించుకుంటోన్న బ్రిటను, ఫ్రాంసు, జపాను ప్రభుత్వాల యత్నాలు పీడితదేశాల ప్రజలకు విస్మయక్రోధాలను కలిగించాయి. చైనా రాష్ట్రమగు షాంటంగును స్వయంనిర్ణయ సూత్రప్రకారము చైనాకు తిరిగి యిచ్చివేయక మిత్రమండలివారు జపానుకిచ్చునటుల తీర్మానించినటుల మే నెల 2 వ తేదీరాత్రి తెలియగానే చైనా యువజనులలో తీవ్రమైన అసంతృప్తి. ఆగ్రహం కలిగాయి. చైనాప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించని దేశద్రోహులు స్వార్థపరత్వముతో, దేశగౌరవమును మంటగలిపి, దోపిడీగాండ్రైన సామ్రాజ్యవాదులకు లోబడుచుండగా వేయిమంది చైనావిద్యార్థులు మే నెల 3 వ తేదీ మద్యాహ్నం ఒంటిగంటకు బహిరంగసభలో సమావేశమైరి. చైనాప్రభుత్వము లంచగొండితనము చేతను, దౌర్బల్యము చేతను జపాను పక్షపాతులగు మిత్రమండలికి లొంగిపోవుచున్నదని తీవ్రముగా ఖండించిరి. చైనా ప్రభుత్వముతోను, మిత్రమండలితోను, నాలుగు పద్ధతులలో పోరాడుటకు విద్యార్థివీరులు నిర్ణయించారు. (1) దేశప్రజలలో తీవ్రమైన ప్రచారంచేసి, వారిని పోరాటంలో జేర్చుకొనుట (2) పొరిసునందున్న చైనాదేశపు ప్రతినిధులకు సంధిపత్రము మీద సంతకములు చేయవలదని తంతిని పంపుట.

(3) మే 7 వ తేదీని అన్ని రాష్ట్రములలోను 'జాతీయావమాన దినము'ను సలుపుట. (4) మే నాలుగవ తేదీ ఆదివారంనాడు పెకింగు నగరమున నున్న విద్యార్థులందరు జేరి గొప్ప అసమ్మతి ప్రదర్శనము కావించుట.

మే నెల 4 వ తేదీనాడు ఉదయము పది గంటలకు పెకింగులోని అన్ని విద్యాలయములలో చదువుచున్న పదివేలమంది విద్యార్థులు న్యాయ శాస్త్ర కళాశాల యావరణములో సమావేశమైరి. 'స్వయంనిర్ణయము' 'అన్ని జాతులకు న్యాయము' 'జపానుయొక్క ఇరువదియొక్క షరతులను రద్దుపర్చుడు' 'మా షాంటంగు రాష్ట్రమును మాకివ్వండి' 'దేశ ద్రోహులను కూలద్రోయుడు' అని నినాదములు వ్రాసిన కాగితపు పతాకములను వారు ధరించిరి. ఆ సమావేశములో చైనా ప్రభుత్వోద్యోగుల అవినీతిపై దండెత్తవలయునని తీర్మానించబడెను. ఈ లోగా ఒక విద్యా శాఖాధికారి వచ్చి సభను చాలించవలసినదని యుత్తరు విచ్చినను లెక్కించక పదివేలమంది విద్యార్థులు పెకింగు పురవీధులలో చిరస్మరణీయమైన అసమ్మతి ప్రదర్శనం జరిపిరి. విదేశ రాయబారులున్న ప్రాంతములోనికి పోలీసులు వారిని రానివ్వలేదు. వారు సౌజులిన్ అను మంత్రిని ఆయన యింటివద్ద చూచుటకు ప్రయత్నించగా, కాపలాయున్న పోలీసులు నిరోధించిరి. విద్యార్థులలో కొందరు 'దేశద్రోహులు నశించాలి' అని నినాదములు చేయుచు వెనుకకు తిరిగి వెళ్లుచుండగా, సైనికులు విద్యార్థులమీద తుపాకులను కాల్చిరి. ముప్పదియిద్దరు విద్యార్థులను అరెస్టుచేసి తుపాకి మఠమలతో పొడిచి, సంకెళ్లువేసి చెరసాలకు తీసికొనిపోయిరి. విద్యార్థులయెడ సానుభూతితో నున్నాడను సందేహంతో విద్యాశాఖమంత్రిచే రాజీనామా యిప్పించారు. మరునాడు విద్యార్థులందరూ సమావేశమై, ఖైదుచేయబడిన విద్యార్థులను ప్రభుత్వం వదలువరకు ఎవ్వరూ విద్యాలయములకు పోగూడదని తీర్మానించిరి. పత్రికాధిపతులును, వర్తకులును విద్యార్థుల కోరికలతో సానుభూతిని చూపుచు

ప్రభుత్వమునకు తంతులను పంపారు ప్రజలకోపాన్నికి భయపడి ప్రభుత్వము 7 వ తేదీని విద్యార్థులను వదిలివేసిరి కాని పెకింగు విశ్వవిద్యాలయమును మూసివేయ నిశ్చయించిరి. తోడనే పెకింగులోని ఉపాధ్యాయులలో చాలమంది రాజానామాల నిచ్చిరి. దీనితో దేశములో గొప్ప సంచలనము కలిగి ప్రభుత్వముపై వత్తిడి హెచ్చింది. ఐనను ఆందోళనకారులను నెపంమీద అనేకమంది విద్యార్థులను జైలులో పెట్టి విద్యార్థి యుద్యమము నణచుటకు ప్రభుత్వం పూనుకుంది. ఈ నిర్బంధవిధానానికి బదులుగా విద్యార్థులు మే నెలాఖరు వరకు పాఠశాలలను బహిష్కరించారు. విద్యార్థినులు కూడ సమ్మెలో చేరారు. విద్యార్థులు సభలు, ప్రదర్శనములు చేయుచు నిరంతరాందోళన చేయుచుండిరి. ప్రజలందరూ విద్యార్థులతో జేరి ప్రజాస్వామ్యము వర్ధిల్లుగాక : విద్యార్థులకు విజయమగుగాక : అని కేకలువేయజొచ్చిరి ఈ ప్రజోద్యమము నణచుటకు వందలాదిగా విద్యార్థుల నరెస్తుచేసి జైళ్లను నింపుచుండిరి.

పెకింగులోని వర్తకులు విద్యార్థులను వదలునంతవరకూ సమ్మెలు చేయుటకు తీర్మానించి అంగళ్ళను మూసిరి. షాంఘీలోకూడ హర్తాళము జరుపబడెను. ఈ ప్రజాప్రతిఘటనకు జంకి ప్రభుత్వము జూన్ 6 వ తేదీన విద్యార్థులను వదిలివేసిరి. కాని దేశద్రోహం చేస్తోన్న ముగ్గురు మంత్రులు రాజీనామా చెయ్యాలనీ, విద్యార్థులకు వాక్పభాషత్రికా స్వాతంత్ర్య మీయాలనీ, వారిపై జరిపిన దుండగములకు ప్రభుత్వం ఉమాపణ నీయాలనీ కోరుతూ, అట్లు చేయనిచో తాము జైళ్ళనుండి బయటకు పోవుటకు నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వం లొంగి పోలీసుఉద్యోగులచే ఉమాపణ నిప్పించి విద్యార్థులను సగౌరవంగా వదిలివేసిరి.

ఆ దినమున విద్యార్థులకు ప్రజలు అఖండస్వాగతమిచ్చి బ్రహ్మాండ మైన ఉరేగింపు చేశారు. దేశద్రోహులగు ముగ్గురు మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చారు. మొత్తం మంత్రివర్గమంతా మారింది. పారిసులోనున్న

చైనా ప్రతినిధులు సందిపత్రం మీద సంతకాలు చేయ నిరాకరించారు. చైనా అధ్యక్షుడు ప్రజాభిప్రాయమునకు తలవొగ్గి సంతకములు చేయవద్దని పారిసులోనున్న తమ ప్రతినిధులకు తంతులను పంపాడు. ఈ విధముగా విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు చేసిన నిరుపమానమైన త్యాగ ఫలితముగా ఆంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో చైనాకు అఖండమైన జయము లభించింది. యువజనోద్యమ మందు ప్రజలకు అకుంతిత విశ్వాసం కలిగింది. నాటినుండి చైనా విద్యార్థులు జపాను సరకుల బహిష్కరణను, సామ్రాజ్య వ్యతిరేకోద్యమమును, వయోజన విద్యా వ్యాప్తియును, సంస్కృతి విప్లవమును కొనసాగించు చుండిరి.

“మే నాల్గు ఉద్యమానికి పూర్వం చైనా సంస్కృతి, ప్రజోద్యమాలు పాతరకపు ప్రజాస్వామికానికి సంబంధించి ఉండేవి కాని మే 4 తర్వాత పూర్తిగా ఒక కొత్త సంస్కృతి వికసించింది. అది కమ్యూనిస్టు భావసంజనితమైన సంస్కృతి. కమ్యూనిస్టు ప్రపంచ దృక్పథం. వారి సామాజిక సిద్ధాంతమూ వీటికి పునాది. ఈ ఉద్యమంతో రాజకీయ రంగంలో విద్యార్థులూ, యువకులూ, ప్రజాసామాన్యమూ ప్రముఖపాత్ర వహింప నారంభించారు. ఈ ఉద్యమాలు మహత్వ పూర్ణమై చైనా రాజకీయరంగంలో నూతన విప్లవశక్తులును, విప్లవకార్యాచరణ పద్ధతులనూ ప్రవేశ పెట్టాయి.

సకాయ్ సే ప్రాబల్యం.

ఉత్తరాన ఫెంగుక్వోచాంగ్, ట్వాన్ చీజుయిలు అధికారం కొరకు పోరాడుతో, తుదకు యువాన్ షీకే క్రింద ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగా వున్న సుషీచాంగ్ ను అధ్యక్షుడుగా ఆక్టోబరులో యెన్నుకున్నారు. సుషీ దక్షిణ ఉత్తర చైనాలను ఐక్యపరిచడం తన ఉద్దేశమని ప్రకటించాడు. కాని సంది ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి. యువాన్ షీకే పరిపాలన కాలంలో రాష్ట్రగవర్నరులు (ఘూన్లు) గా వున్న వారందరూ తాము సామంత

ప్రభువులుగా యెంచి వారిలో వారు కలహించసాగారు. ఈ లోగా 1920 జూలై లో ట్వాన్, ఆతని అన్నా ముతాయు, ఓడిపోయారు. ట్వాన్ తన పాత పొరపాట్ల నన్నిటినీ అంగీకరిస్తూ సన్యట్ సేన్ ను సహాయం చేయమని కోరాడు.

కాంటన్ ప్రభుత్వాన్ని లూయంగుటింగు తన అధికారంలో ఉంచాలని చూస్తోన్న సమయంలో క్వాంగుటంగు పైన్యాన్ని తన అనుచరుల సహాయంతో నడిపి, డాక్టర్ సన్ కాంటన్ ను పట్టుకొని, క్వాంగుటంగులోవున్న లూయొక్క క్వాంగీ పైన్యాల నోడించి, క్వాంగుటంగు రాష్ట్రాన్ని తన అధికారం క్రిందకు తెచ్చాడు. చెన్ చియంగుమింగును క్వాంగుటంగు రాష్ట్ర గవర్నరుగా నియమించాడు. 1921 ఏప్రిల్ 6 వ తేదీనాడు కూడిన ప్రత్యేక పార్లమెంటు సభను అధ్యక్షునిగా యెన్నుకుంది. క్వాంగీ, యువాన్, క్వీచా, జెక్ వాన్ రాష్ట్రాలున్న, హానాన్ లో కొంత భాగమును, ఆయన అధికారంలో వున్నాయి.

సన్యట్ సేన్ పై చెన్ తిరుగుబాటు.

1922 ఆగస్టు 22 నాడు లూయంగుటింగు సంపూర్ణంగా ఓడింపబడి, సన్ అధికారంలోకి వచ్చినప్పటికి, క్వాంగుటంగు రాష్ట్రం చాల అల్లకల్లోల పరిస్థితుల్లో వుంది. లూకాలంలో జూదపాట, నల్లమందుల వలనను, ప్రజలనుండి బలవంతంగా లాగుకోవడం మూలాన మాత్రమే రాష్ట్రాదాయం వచ్చేది. సన్యట్ సేన్ జూదపాటను, నల్లమందు వ్యాపారాన్ని నిషేధించాడు. కాంటన్ ను ఆధునిక పద్ధతులపై నిర్మింప బూనుకున్నాడు. కాంటన్ పట్టణంలో ఒక పురపాలక సంఘ మేర్పరచబడి సన్ కుమారుడైన సన్ ఫో మొదటి పురపాలకాధ్యక్షుడుగా యెన్నుకోబడ్డాడు. వాణిజ్యము, పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందాయి. 1920 లో వున్న 180 లక్షల డాలర్లనుండి 1921 లో 318 లక్షలవరకూ రాష్ట్రాదాయం పెరిగింది.

హుహాన్మిన్, వాంగ్చింగ్పీలచే తయారు చేయబడిన సైన్యానికి చెన్చియింగుమింగు సేనాధిపతిగా వున్నాడు. రెండవ సైన్యమును సూచింగ్చీ తయారుచేసి సేనాధిపతి అయ్యాడు. సన్యట్ సేన్యందు సూచింగుకు అపరిమిత భక్తి గౌరవాలు కలవు. కాని చెన్చియింగుమింగ్ దురాశ కలవాడు. సర్వాధికారి కావలయుననే దురుద్దేశంతో యూనాన్, క్విచౌ, జెక్వాన్, హూనాన్లలో వుండే సైనిక ప్రభువులు కోరుతోన్న స్వతంత్ర రాష్ట్రాలతో కూడిన సంయుక్త ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచాలని అందోళన చేయసాగాడు. వీరు డాక్టర్ సన్ చెప్పే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని యెదుర్కున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వ మేర్పడితే, తమకు స్వేచ్ఛ వుండదనీ కాంటన్ ప్రభుత్వంలో సన్ అధికారానికి లోబడాలనీ వీరు తీవ్రంగా రహస్య ప్రతిఘటన సాగించారు.

అధ్యక్షుడైన సన్నుకూడ ధిక్కరించి సివిలు, మిలిటరీ అధికారాలన్నీ చేతుల్లో వుంచుకున్న చెన్ స్వతంత్రంగా యిష్టంవచ్చినట్లు ప్రవర్తించసాగాడు.

ఈ లోపుగా పెకింగు ప్రభుత్వాధికారులైన వూపీఘా, సోకళాలకును, చాంగ్సోలిన్, ట్వాన్చీజుయిలకును వైరం పొసగగా, సన్యట్ సేన్ ఊపీఘాని ట్వాన్ సహాయంతో తరిమివేసి, చైనానంతనూ ఐక్యం చేయాలనే ఉద్దేశంతో రెండవ క్వాంగ్టంగు సైన్యంతో క్వాంగ్సీ ముఖ్య పట్టణమైన క్విలిన్కు వెళ్ళాడు. కాంటన్లోనే వున్న చెన్ తన అధికారాన్ని బలపరచుకొని, సన్కు ధనంగాని, ఆహార పదార్థాలనుగాని పంపలేదు. అందువలన ఏప్రిల్ నెలలో తిరిగివచ్చి, చెన్ను సేనా నాయకత్వంనుండి తొలగించాడు.

ఊపీఘా చాంగ్సోలిన్ను ఓడించి ఒక రాజధానిగాని, అధ్యక్షుడుగాని లేకుండానే దేశాన్ని జూన్ 4 నుండి పాలించసాగాడు. కాని విదేశ స్థులు తన ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించరనే భయంతో లీయాంగ్హాంగ్ను అధ్యక్షునిగా యేర్పాటుచేసి, 1913 లోని పార్లమెంటును పునరుద్ధరించి,

పార్లమెంటు యేర్పడింది కనుక దక్షిణచైనా ప్రజాస్వామికాన్ని రద్దు చేయవలసిందిగా సన్ యట్ సేన్ కు ఒక తంతి పంపాడు.

ఈ తంతివార్త విని చెన్ చియంగ్ మింగ్ తన సైనికులతో అక స్మాత్తుగా సన్ యింటిని చుట్టుముట్టాడు. ఈ విద్రోహచర్య జరిగేందుకు ఒక గంట ముందు యీ కుట్రవిషయమై యిద్దరు కామ్రేడ్లు తెలియ చేయగా సకా వారితో కలసి, యంగ్ ఫెంగ్ అనే చిన్న యుద్ధనౌకలోకి వెళ్లి పోయాడు. సన్ యట్ సేన్ సతి కొంతమంది అనుచరులతో ముట్టడి వేసిన సైనికులమీద అకస్మాత్తుగా తుపాకులు పేలుస్తో గుండ్లు మధ్య నుంచి తప్పించుకొని వెళ్లి పోయింది. సన్ భవనం ధ్వంసమైపోయింది. అందులోవున్న "ప్రజాతంత్ర సిద్ధాంతం", "ప్రజాజీవనోపాధి సూత్రం" అనే వ్రాతప్రతులు దగ్ధమై, తీరని అపకారం జరిగింది. "ప్రజా జీవనోపాధి సూత్ర"న్ని గూర్చి నేటికీ కూడా సన్ యట్ సేన్ అనుచరులు సరే యైన భావాలులేక, తగవులాడుకుంటున్నారు.

18 జూన్ నుండి ఆగస్టు 10 వరకూ యంగ్ ఫెంగ్ నౌకలోనే సకావుండి, తన రెండవ క్వార్టర్ లింగ్ సైన్యాన్ని కూడా చెన్ ఓడించు చుట వలన వాంగ్ చింగ్ వీ, జంగ్ కై షేక్ లతో కలసి ఆగస్టు 15 కు షాంఘే జేరుకుని, చెన్ వలన ఓడిపోవుటకు కారణాల నుదహరిస్తో ఒక వివేదిక ప్రకటించాడు. పెకింగు ప్రభుత్వం ఊపీపూ చేతులలోనికి వచ్చినప్పుడు కూడా ఊ, యువాన్ ను అనుకరించ బోతున్నాడనీ, విప్లవ విద్రోహి బాతాడనీ, సన్ చేసిన ప్రకటన యదార్థంగా జరుగుట చూచిన ప్రజలలో సన్ యట్ సేన్ కు ప్రతిష్ఠ హెచ్చింది.

1922 అక్టోబరు 2 వ తేదీనాడు సూచంగ్ చీ పూచౌను పట్టుకున్నాడు. వెంటనే సన్ జంగ్ కై షేక్ ను తన ప్రతినిధిగా పంపి క్వార్టర్ లింగును కూడా జయించవలసిందిగా ఆజ్ఞయిచ్చాడు. యాంగ్ సీమీన్ అధికారంలో వున్న యూవాన్ సైన్యం, లియుచెన్ హ్వాన్ యొక్క క్వార్టర్ గీ సైన్యాలు రహస్యంగా చెన్ సైన్యాలను చుట్టుముట్టగా చెన్

కాంటన్ ను వదిలి తూర్పునది యొడ్డుననున్న సైన్యాలవద్దకు వెళ్లాడు. ఈ విధంగా క్వాంగ్ టంగు రాష్ట్రం సకాకు లోబడింది. కాని షెన్ హాంగ్ యింగు ఊపీపూతో రహస్యంగా కుట్రలు పన్నుతోండగా అతనిని యాంగ్, లియూలు ఓడించివేశారు. కాని వీరిద్దరూ కూడా కొమింటాంగు సభ్యులుకారు. సన్ యట్ సేన్ ప్రతిష్ఠ నాధారంగా చేసికొని వీరిద్దరూ అనేక దారుణకృత్యాలు సేయ నారంభించారు.

చెన్ సైన్యాలను పూర్తిగా ఓడించవలసిందిగా వీరిద్దరుకు అజ్ఞాపించినప్పుడల్లా, కొంతడబ్బు కావాలని తీసికొనిపోవడం, మరల ఉత్తచేతుల్తో రావడం, డబ్బుకావాలని వేధించడం సాగించగా సన్ విసిగిపోయి కొమింటాంగును ఫనర్నిర్మించ ప్రయత్నించాడు.

విప్లవ విజయానంతరం చైనా శాంతి, ఆభివృద్ధితో విరాజిల్లుతో, సిరి, సంపదలతో తులతూగుతుందని అందరూ భావించారు. కాని, పండ్రెండు సంవత్సరాల తర్వాత కూడా సైనిక ప్రభువులు, కలహకారులు చైనాలో ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వం స్థిరపడకుండాచేసి, చైనాను అల్లకల్లోలం జేసివేస్తున్నారు. విప్లవవాదులు బలపడడం యిచ్చగించని విదేశప్రభుత్వాలు కూడా యీ అంశర్యుద్ధాలను రేపి, ప్రజల యిక్కట్టుల నినుమడింపజేశారు.

ఉత్తరచైనాలో పెకింగు ప్రభుత్వాన్ని ఊపీపూ వశపరచుకొని పార్లమెంటును కీలుబొమ్మలాగు ఆడించసాగేడు. మంచూరియా సోలికా, చెచియాంగ్ లూయంగ్ సియాంగ్ మున్నగు సైనిక ప్రభువుల చేతులలో వుంది. పైకి విప్లవరాష్ట్రాలని చెప్పుకుంటూన్నా జెక్ వన్, హూనాన్, యూనాన్, క్వీచౌ రాష్ట్రాలుకూడా సైనికప్రభువుల చేతులలోనే వున్నాయి. వీరు తరచుగా తమలో తాము కలహించడం, తమ యేలు బడిలోవున్న ప్రదేశాల్లోని ప్రజలను పీడించడం మూలాన్ని చైనా కేంద్ర ప్రభుత్వం లేక చాలా దుర్బలమైంది.

7 వ అధ్యాయం.

బోల్షివిక్ రష్యా, విప్లవచై నాల సఖ్యత.

చైనా విప్లవ సంఘాలవలెనే పొరుగునవున్న రష్యాలోకూడా బోల్షివిక్కులు రష్యా నిరంకుశ ప్రభువైన జారు పరిపాలనను అంత మొందించేందుకు 19 వ శతాబ్దాంతిమభాగంనుండి, 20 వ శతాబ్దాంతంలో 1917 సం॥రం వరకును యెడతెరపి లేని విప్లవ పోరాటాలను సాగించారు. చైనాలోని విప్లవవాదుల వలె గాక, రష్యను బోల్షివిక్కులకు నిర్దిష్టమైన విప్లవ ప్రయోజనాలును, సుశిక్షితమైన పార్టీయున్న కలపు. 1911 లోనే విప్లవవిజయం పొందిన చైనా 1924 నాటికికూడా అంతః కలహాలతో, సైనికప్రభువుల నిరంతర సంఘర్షణలతో అశాంతికి గురి అయింది. 1917 నవంబరు విప్లవంతో రాజ్యాధికారం హస్తగతం చేసుకున్న రష్యను బోల్షివిక్కులు, ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాదుల ప్రోద్బలంతో బయల్దేరతీయబడిన అంతర్యుద్ధంలో విజయంపై అవూర్వమైన నూతన సాంఘిక, ఆర్థిక విధాన నిర్మాణానికి పునాదులు వేసి, ఒక విజయం తర్వాత మరొక విజయం పొందగలగడానికి వారికిగల స్తుస్పష్టమైన కమ్యూనిస్టుభావాలే కారణం.

రష్యాలో సోవియట్ విప్లవం జరిగిననాటినుండి, సన్యట్ సేన్ రష్యాయందెక్కువ శ్రద్ధవహింప నారంభించాడు. రష్యన్ పీడిత ప్రజా నీకపు విప్లవ పోరాటం విజయం పొందినందుకు లెనినుకు సన్ తన సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చుతూ సందేశాన్ని పంపాడు. ప్రపంచ సామ్రాజ్య వాదులకు వ్యతిరేకంగా తృతీయ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థను లెనిన్ మహాశయుడు నెలకొల్పినట్లు విని చాల సంతసించాడు. 1920 సెప్టెంబరు 27 నాడు సోవియట్ ప్రభుత్వం తరపున కరహాన్ జారిస్తు రష్యా చైనానుండి పొందిన అక్రమపు లాభాలతో కూడిన ఒడంబడికలు

రద్దు చేసుకున్నామని, చైనాదేశ బాగాలను వదలుకున్నామనీ, అందు కొరకు పరిహారం కోరమనీ ప్రకటించాడు. ఈ ప్రకటన చైనా యువకుల్లో సోవియట్ ప్రభుత్వం యెడల గొప్ప అభిమానాన్ని కలిగించింది. 1921 లో లెనిన్ మాలిన్ అనే తన కార్యదర్శిని చైనాకు పంపాడు. ఉత్తర చైనాలోవున్న ఊపీపూను, దక్షిణ చైనా నాయకుడైన సన్ యట్ సేన్ ను మాలిన్ కలుసుకున్నాడు. సన్ గొప్ప ఉత్సాహంతో రష్యా విప్లవాన్నిగూర్చి, నూతన ఆర్థిక విధానం గూర్చి, జాతీయ, సాంఘిక, ప్రభుత్వ పునర్నిర్మాణాన్ని గూర్చి మాలిన్ ను అనేక ప్రశ్నలడిగాడు.

చైనాలో పర్యటన చేసేకాలంలో మాలిన్ చైనాలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్మాణానికి తోడ్పడ్డాడు. కొన్ని ఆదర్శాలును, కార్యక్రమమును కలిగివున్న వ్యక్తి చైనాలో ఒక్క సన్ యట్ సేన్ అనీ, లెక్కింపదగిన పార్టీ ఒక్క కొమింటాంగేననీ, బలమైన సైన్యాలు కలవాడు ఊపీపూయే అనీ మాలిన్, లెనిన్ తో చెప్పాడు. 1923 ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన పెకింగు-హాంకో రైలుపనివారు సమ్మేచేయగా, వారిని ఊ మరఫరంగులతో కాల్చించాడు. ఆనాటినుండి ఊతో సంబంధం వదలుకొని, సన్ తో మాత్రమే స్నేహంతో మెలగవలయునని చైనా కమ్యూనిస్టులకు కోమింటర్ను సలహాయించింది.

చైనా కమ్యూనిస్టు పార్టీ జననం.

యువాక్షి కే విద్రోహం, సైనికనాయకుల స్వేచ్ఛా విహారం, జమీందార్ల దోపిడీ, భూమిశిస్తు విధానం, దుర్బలప్రభుత్వం, బందిపోటు దోపిళ్లు, విదేశపరిశ్రమదార్ల పోటీ, వృత్తుల నాశనం, జమీందారీ ఆర్థిక విధాన విచ్ఛేదం, పెట్టుబడిదారీవిధానపు చెడుగుల తీవ్రత, కాంటన్ విప్లవ ప్రభుత్వపు అశక్తతలు చైనాదేశంలో సంక్షోభ దుమారాన్ని లేపాయి. రైతులు నిరంతర ఔమపీడితులయ్యారు. దుర్బర దారిద్ర్యభారంతో అల

మఱించాడు. జాతీయ విప్లవ విజయభానుడు, దారిద్ర్యగాంధాంధకార విచ్ఛేదంచేసి, సుఖజీవితం కలిగిస్తాడని ఆశించిన దౌర్భాగ్య రైతు కూలీలు కొమింటాంగు విప్లవపక్ష ఆశక్తతను చూచి, నేలకంటిపోయే శోచనీయ పరిస్థితుల్లో కమ్యూనిస్టు భృవతార చైనాలో ఉదయించి కార్మిక, కర్షకులకొక నవ్యసందేశాన్నిచ్చింది; నూతన కార్యాచరణకు పురికొల్పింది. మానవులలో లెక్కకు రాని పేదరైతు, కమ్యూనిస్టు శంఖారావం ఆలకించి, నూతనసమాజ స్థాపనకు అశువుల నర్పించేందుకు సంసిద్ధుడయ్యాడు. చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ జననంతో, చైనా విప్లవ చరిత్రలో నూతన శకారంభ మయింది.

నేటికి వేయి సంవత్సరాల క్రిందటనే ఒక సామాజికార్థిక సిద్ధాంతంవలె కమ్యూనిజాన్ని దాని పురాణరూపంలో చైనాలో ఆచరణలో పెట్టుటకు ప్రయత్నాలు చేయబడ్డాయి. సంగు రాజవంశజుడైన 'షెన్ సంగు' పరిపాలనలో రాజకీయ చట్ట సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టుటకు, వాంగ్ యాన్ షీ ప్రధానికి అనుజ్ఞ యాయబడింది. చక్రవర్తి కొలువులోని సనాతనులకు, సంస్కరణవాదులకు కలతలు వచ్చాయి. వాంగ్ ప్రధాని తన అనుచరులతో యీ క్రింది సంస్కరణలను సూచించి అందులో కొన్నింటిని అమలు జరిపాడు.

1. ప్రభుత్వ ఆదాయ వ్యయములు.

(క) ప్రభుత్వ ఆదాయ వ్యయముల బడ్జెటును తయారుచేయుట కొక ఉద్యోగవర్గ నియామకము.

(ఖ) సామర్థ్యంతో వ్యవసాయాన్ని కొనసాగించేందుకు, ఊడ్పుల కాలంలో వడ్డీలేకుండా దీర్ఘవాయిదాలమీద తీర్చుకునేందుకు వ్యవసాయ దారులకు ఋణాలనిచ్చుట.

(గ) వెట్టిచాకిరి, నిర్బంధపు పనులను మాన్పి కూలి వేతనముల మీదనే పనిచేయించుట.

(ఘ) సర్వమైన భూమి కాలతవిధానము నమలుపరచుట.

(జ) వాణిజ్యము జాతీయము చేయుట.

(చ) అదనపు సరుకుల రవానా సమానంగా విభజించుట.

(ఛ) ఒకే జిల్లాలో నివసించే కుటుంబాల బాధ్యతను ఆ జిల్లాలోని అందరూ ఉమ్మడిగా వహించుట.

2. సైనిక రాజకీయ వ్యవహారములు.

(క) సైన్యమును చాలవరకు తగ్గించి ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గించుట.

(ఖ) సైనిక విధానమును అమలు పరచుట.

3. విద్య.

(క) పౌర వుద్యోగ పరీక్ష విధానమును పునర్నిర్మించుట.

(ఖ) సైనిక, వైద్య, న్యాయశాస్త్రముల ప్రోత్సహించుట.

షెన్ సంగు చక్రవర్తి మరణంతో యీ సంస్కరణలన్నీ తుడిచి వేయబడ్డాయి. ఈ విధానాన్ని కమ్యూనిజం అనజాలం కాని కొంతవరకు అవి అభివృద్ధికరంగానే వున్నాయని చెప్పక తప్పదు.

రష్యన్ నవంబరు రివోల్షన్ విప్లవం చైనాయువకుల దృష్టిని ప్రప్రథమంగా కమ్యూనిజంవైపు మరల్చింది. వర్సెలీస్ శాంతిసమావేశం చైనా హక్కులను తృణీకరించుటవలన యువకులందరూ కోపోద్రిక్తులై పాశ్చాత్య నాగరికతయందు నమ్మకాన్ని కోల్పోయారు. ప్రాచీన సాంప్రదాయాలే చైనానిస్పృహోయతకు. అధఃపతనానికి కారణమని యెంచి, చైనాజాతిని పునరుజ్జీవింపజేసేందుకు “ప్రజలు”, “మార్గదర్శి”, “అగ్ర గామి” అను పత్రికలున్ను. 1916 లో చెన్ టూస్యూచే స్థాపింపబడిన పత్రికయున్నూ ఆపారమైన సేవ చేశాయి. వర్సెలీస్ సమావేశం జరిగిన మరుసటి సంవత్సరం పెకింగు విశ్వవిద్యాలయంలో అధ్యాపకులుగానున్న లీటాచో, చెన్ టూస్యూలు మార్క్సు సిద్ధాంతాలచే ఆకర్షింపబడి

“మార్క్సిస్టు పఠన సంఘము”ను పెకింగులోను, “కమ్యూనిస్టు యువ జన సమితి”ని షాంఘేలోను స్థాపించారు. ఈ రెండు సంఘాలు అనేక వందలమంది యువకులను, మేధావులను ఆకర్షించాయి. ముందు అరాజక వాదులు చేరారు. కాని క్రమేణా యీ సంఘాలు కమ్యూనిస్టుపార్టీగా మనీభవించాయి. సోవియట్ రష్యా విదేశ వ్యవహార ఉపకమిస్సారైన కరహాన్, చైనాలో జారిస్తు రష్యాకుందే సర్వాధికారాలను, ప్రత్యేక హక్కులను, సౌకర్యాలను వదలివేసుకున్నట్లుగా 1919 లో చేసిన ప్రకటన చైనాప్రజలకు సోవియట్ రష్యాయందు అపారమైన అభిమానాన్ని కల్గించి, కమ్యూనిజంవైపు మార్గాన్ని సుగమం చేశాయి.

చైనాలో మొదటి కమ్యూనిస్టు ముఠా షాంఘేలో 1920 లో యేర్పడినట్లుగా కనపడుతుంది. తరువాత సంవత్సరం మే నెలలో డాక్టర్ సన్ యట్ సేన్ పెకింగు ప్రభుత్వానికి ప్రతికక్షిగా అధికారం చలాయించుకొన్న కాంటన్ ప్రభుత్వానికి అధ్యక్షుడుగా యెన్నుకొనబడినప్పుడు చెన్ టుస్యూ షాంఘేలో కమ్యూనిస్టులను సమావేశపరిచాడు. ఈ సమావేశంలో చైనాకమ్యూనిస్టు పార్టీ అధికారరీత్యా నిర్మింపబడింది. “సిన్ మిన్ స్యూహ్వా” అను సోషలిస్టు విప్లవసంఘ నాయకుడైన మోసీడంగు, వాంగ్ క్వాటో, పోహ్వాషెంగు, మున్నగు 12 గురు ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. కేంద్రపార్టీ కమిటీలో చెన్ టుస్యూ (1933 నుండి నాన్కింగు ప్రభుత్వ ఫైదీ) చాంగ్ క్వాటో (ఇప్పుడు ఎర్రనైనా నాయకుడు), చెన్ కంగుపో (యిప్పుడొక కొమింటాంగు ఉద్యోగి), షేసంగ్ డంగ్ (ప్రస్తుతం నాన్కింగు ఉద్యోగి) సన్ యువాన్, లూలీహాన్ సేన్ (1927 లో పురహాన్ లో చంపివేయబడ్డాడు), లీటా (తర్వాత ఉరితీయబడ్డాడు), లీసూలు సభ్యులుగా యెన్నుకోబడ్డారు. త్వరలోనే యీ పుద్యమం అన్ని రాష్ట్రాలలోనికి ప్రాకింది.

చైనాలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ జన్మించినపుడే, ప్రాన్సులో కూడా అచ్చట చదివే చైనా విద్యార్థికామ్రేడ్సు ఒక చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీని

నిర్మించారు. చౌఎకావే, లీలీకాన్, సేహూషెంగు భార్యయైన షాంగు చెక్యూలు యీ ఫ్రెంచిపార్టీ నిర్మాణకర్తలు. కొద్దికాలం తర్వాత చూటే, క్వోయూహాక్ మున్నగువారు జర్మనీలోను, చూచాయూపే మున్నగువారిచే మాస్కోలోను, చౌపూహేచే జపానులోను చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీలు స్థాపింపబడ్డాయి.

1922 మే లో మోసీడంగ్ నాయకత్వాన హూనాన్ రాష్ట్రంలో గనికూలీ, రైల్వే, మునిసిపల్, అచ్చుపనివారల సంఘాలు మొత్తము 20 నిర్మింపబడి తీవ్రమైన కార్మికోద్యమం నడుపబడింది. కార్మికుల లోను, విద్యార్థులలోను మాత్రమే కమ్యూనిస్టుపార్టీవారు పనిచేసేవారు. రైతులలో యింకనూ జొరబడలేదు. 1922 శీతాకాలంలో హూనాన్ రాష్ట్రగవర్నరు చో, హేంగ్టీ ఆను యిద్దరు కార్మిక సేవకుల నురి తీయించినందుకుగాను బ్రహ్మాండమైన ఆందోళన చేయబడింది. రాష్ట్ర మంతటా గొప్ప కార్మికసమ్మెలు, ప్రదర్శనలు జరిగాయి. ఈ శీతాకాలం లోనే ఆఖిలచైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ ద్వితీయ సమావేశం రహస్యంగా షాంఘేలో జరుపబడింది.

చైనాకమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణకర్తయైన చెన్టుస్యూ 1920 లోనే తృతీయకమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థయైన కోమెంటరన్తో సంబంధ మేర్పరచుకున్నాడు. ఆ వెంటనే చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ సంఖ్యలో చిన్నదైనప్పటికీ గొప్పమేధావులను, విప్లవవాదులను కలిగియుండుటచే మంచిపలుకుబడి సంపాదించి వృద్ధిపొందింది.

చైనాకమ్యూనిస్టుపార్టీ మూడవ వార్షిక సమావేశం కాంటన్లో 1923 లో జరిగింది. ఈ సమావేశంలోనే కొమింటాంగులో జేరి పని చేయాలనే చరిత్రాత్మకమయిన నిర్ణయం చేయబడింది. అనేక చైనీయ కమ్యూనిస్టులు ఆనాటికే కొమింటాంగులో చేరారు. పెకింగు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయాధ్యాపకుడైన లీటాచో కొమింటాంగులో చేరిన కమ్యూ

నిష్ఠులలో ప్రథముడు. సకాను షాంఘేలో లీ కలుసుకొని తానొక కమ్యూనిస్టుననీ, మూడు ప్రజాసూత్రాల నంగీకరించి కొమింటాంగులో చేరుటకు సిద్ధంగా నున్నాననీ చెప్పినమీదట సన్యట్ సేన్ కమ్యూనిస్టులను సభ్యులుగా చేర్చుకొన నారంభించాడు.

1922 డిశెంబరు నెలలో సోవియట్ ప్రత్యేకరాయబారియైన అదోల్ఫు జోఫీ, సన్యట్ సేన్ తో దీర్ఘంగా చర్చించిన పిమ్మట 1923 జనవరి 26 నాడు వారిద్దరూ కలిసి ఒకనివేదికను ప్రకటించారు. ఈ నివేదికయే కొమింటాంగు-సోవియట్ మిత్రమండలికి ప్రాతిపదిక ఐనది.

“చైనాలో కమ్యూనిస్టు సమాజంగాని, సోవియట్ విధానంగాని ప్రస్తుతం అమలుజరిపేందుకు అనుకూలించు పరిస్థితులు లేవు అని సన్యట్ సేన్ భావించుచున్నాడు. జోఫీ యీ అభిప్రాయంతో ఏకీభవించుటే గాక, ఐక్యత, సంఘాత్త జాతీయ స్వాతంత్ర్య సమస్యలు నేడు చైనాలో మిక్కిలి ప్రాధాన్యత వహిస్తాయని నమ్ముచున్నాడు. ఈ మహత్తర కార్యసాఫల్యత కొరకు రష్యనుప్రజల సానుభూతి కలదని, చైనాకు రష్యా సహాయం లభిస్తుందనీ జోఫీ వాగ్దానం చేశాడు.

“చైనామీద జారుప్రభుత్వం విధించిన ఒడంబడిక షరతులను, పొందిన అక్రమ సౌకర్యాలను సోవియటు ప్రభుత్వం ఉపసంహరించు కున్నదని, 1920 సెప్టెంబరు 27 వ తేదీనాడు చేసిన ప్రకటనను జోఫీ పునరుద్ఘాటించాడు.

“చైనా తూర్పు రైల్వే మేనేజిమెంటు విషయంలో ప్రస్తుతమున్న మేనేజిమెంటును తాత్కాలికంగా గుర్తిస్తో. ఉభయ దేశములకు నష్టం లేని పద్ధతిని చైనా, రష్యా ప్రభుత్వములు సమాధానమునకు రావలెను. ఈ సందర్భంలో చాంగ్ సోలిన్ సేనానితో సంప్రతించవలయునని సకాను షాంఘే సూచించాడు.

బాహ్య మంగోలియాలో సామ్రాజ్యవాద విధానాన్ని అమలు జరుప సోవియటు ప్రభుత్వం ఉద్దేశించుట లేదనీ, చైనానుండి విడదీయ

కోరుట లేదని ప్రకటించాడు. అందువలన బాహ్య మంగోలియా నుండి సోవియటు పైన్యాలు తక్షమే వెడలిపోవుట ప్రస్తుత పెకింగు ప్రభుత్వ దుర్బలత వలన చైనా శ్రేయస్సుకే భంగదాయకమనీ సకాయట్ సేన్ భావించుచున్నాడు.”

ఈ సంయుక్త ప్రకటన వలన సామ్రాజ్యవారుల నెదుర్చుటలోను, జాతీయ విప్లవాన్ని కొనసాగించి చైనాను ఐక్యపరచుటకును సోవియటు ప్రభుత్వం కొమింటాంగుకు సంపూర్ణ సహాయం చేస్తానని వాగ్దానం చేసింది. సామ్రాజ్యవాదవ్యతిరేక యుద్ధాన్ని కొనసాగించేందుకు రష్యాతో స్నేహంగా వుండటం అత్యవసరమని సకాయట్ గుర్తించి, జంగ్ కై షేక్ ను రష్యా పరిస్థితులను పరిశీలించుటకు గాను పంపాడు. జంగ్ కై షేక్ రష్యాలో ఆరు మాసాలుండి, తరుచుగా స్టాలిన్, బ్రాట్స్కిలను సందర్శించేవాడు. వారుకూడా కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణాన్ని గూర్చి, శిక్షణా విధానంగూర్చి, ఎర్రపైన్యంగూర్చి, రాజకీయ, ఆర్థిక విషయాలనుగూర్చి విపులంగా బోధించారు. జంగ్ కై షేక్ చైనా వచ్చి రష్యాను విధానం గూర్చి మంచి అభిప్రాయం పెల్లడించగా, సకాయట్ సేన్ ఆ పద్ధతుల మీదనే కొమింటాంగును పునర్నిర్మించాలని ప్రయత్నించసాగాడు. “మార్క్సిజాన్ని ఆర్థం చేసుకోని వాంగ్ చింగ్ పీ, హూహామిలు రష్యాన్ విప్లవపద్ధతిని అంగీకరించరు. అందువలన యీ ప్రయత్నంలో వారు పాల్గొనవలసిన అవుసరం కూడా లేదు.” అంటూ సన్ జంగ్ కు వ్రాశాడు.

1923 అక్టోబరు నెలలో పెకింగులోవున్న సోవియట్ రాయబారి యైన కరహాన్ వద్దనుండి పరిచయపత్రం పుచ్చుకొని, బొరోడిన్ కాంటన్ వచ్చి సన్ ను దర్శించాడు. బొరోడిన్ కు నిర్మాణ సమస్యలయందు గొప్ప అనుభవం కలదు. కెమార్ పాషాకు సలహాదారుగా నుండి టర్కిష్ విప్లవానికి అద్భుతంగా తోడ్పడి టర్కిష్ జాతియొక్క మన్ననలను

డా. రో. డి. న.

పొందాడు. “చైనా జాతీయవిప్లవానికి నా సర్వశక్తులూ చారపోయడానికి వచ్చాను. చైనాలో జాతీయవిప్లవాన్ని అభివృద్ధిపరచడమే మా విధానం. చైనాకమ్యూనిస్టుపార్టీ కూడా, యిట్టి కార్యక్రమమునే అనుసరించవలసినదిగా తృతీయ ఆంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు మహాసంస్థ సలహానిచ్చింది. చైనా జాతీయ విప్లవవిజయం కమ్యూనిస్టు విజయానికి తోడ్పడుతుందా అనే విషయాన్ని కూడా మేము దీర్ఘంగా చర్చించినపిదప, ప్రజాజీవనోపాధి అయిన ‘మూడవ ప్రజాసూత్రం’ పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని ప్రతిఘటిస్తుంది కనుక కొమింటాంగు, కమ్యూనిస్టుపార్టీల అంత్యాశయాలలో వైరుధ్యం లేదనే నిర్ణయానికి వచ్చాము. చైనా సాంఘిక పరిస్థితుల ననుసరించి, తగిన కార్యక్రమాన్ని, పద్ధతులను మాత్రమే అమలులో పెట్టాలి. చైనాదేశ భక్తులందరూ, కమ్యూనిస్టులు సహా మూడు ప్రజాసూత్రాల నంగీకరించి కొమింటాంగు జండాక్రింద, మీ నాయకత్వాన నడవాలి అని బొరోడిన్ సకాతో చెప్పాడు.

ఐతే కొమింటాంగ్‌లో చాలాగొప్ప లోటుపాటులున్నాయి.

(1) కొమింటాంగ్ నిర్మాణం అసంపూర్ణమైనది. అందులో చెప్పుకోదగిన శిక్షణలేదు.

(2) కొమింటాంగులో లంచగొండులైన ఉద్యోగులు, స్వార్థపరులు, అవినీతిపరులు, ఏ యెండకాగొడుగు పట్టేవారు, పార్టీ ప్రధాన సూత్రాలే తెలియనివారు ఉన్నారు.

(3) కొమింటాంగు, ప్రజాసామాన్యంలో వేళ్లుపాతుకున్న ప్రజాపార్టీగా లేదు.

ఈ లోట్లన్నీ సరిదిద్దబడినప్పుడే కొమింటాంగు బలవత్తమైన విప్లవసాధనంగా వుండగలదని బొరోడిన్ చెప్పిన సలహాతో సన్ యేకీభవించి, బొరోడిన్‌ను కొమింటాంగుకు సలహాదారుగా నియమించాడు.

బొరోడిన్ నియామకం దూరప్రాచ్యదేశాలలో బ్రహ్మాండమైన మార్పును తీసుకొనివచ్చింది. కొమింటాంగు పునర్నిర్మాణం అద్భుతమైన పద్ధతులమీద నడిచి, చై నాలో విప్లవవాదుల రాజకీయ పలుకుబడిని వృద్ధిచేసింది.

కొమింటాంగు ప్రథమ జాతీయ సమ్మేళనం.

బొరోడిన్ చే తయారు చేయబడిన పార్టీ నిబంధనావళిని వాంగ్ చింగ్ పీ, హూహాన్ మిన్, టేచీటో, లియోచుంగ్ కేలు అంగీకరించి, యెక్కువ ఉత్సాహంతో పనిచేయు నారంభించారు.

పునర్నిర్మిత పార్టీకి ప్రాథమికపార్టీ కణములు (సెల్స్) పునాది కింద వుంటాయి. పార్టీ అధికారానికి, బలానికి యివి మూలంగా వుంటాయి. సమగ్రమైన ప్రజాతంత్ర విధానం వీటిలో అమలు జరుప బడుతుంది. ప్రతి పక్షమునకు ఒకసారి సభలు జరుగుతాయి. ఈ సమావేశాల్లో నిర్మాణం, శిక్షణ, ప్రచారములమీద అధికారం వుండే కార్య నిర్వాహక ఎర్గాన్ని, జమాఖర్చులు, పార్టీ నియమాలను సభ్యులు సరిగా అమలు జరుపుట, శిక్షణను వ్యతిరేకించుకుంటున్న మున్నగు విధులను చూచి పరిశీలన సంఘాన్ని యెన్నుకుంటారు. ఐదుగురు సభ్యులతో కూడిన ప్రాథమిక కణములు తాలూకా సంఘములకు లోబడి వుంటాయి. తాలూకా సంఘాలకు కూడ యీ నిర్మాణ సూత్రాలే వర్తిస్తాయి. ప్రతినిధుల సమావేశం నెలకొక పర్యాయం కూడుతుంది. జిల్లాసంఘ ప్రతినిధుల సమావేశం మూడు నెలలకొక పర్యాయమున్ను, రాష్ట్ర సమావేశం ఆరు నెలలకున్ను, కేంద్రసంఘ ప్రతినిధుల కాంగ్రెసు సంవత్సరమునకున్ను జరుపబడతాయి.

జాతీయ కాంగ్రెసునకు సర్వాధికారాలు వుంటాయి. ఈ కాంగ్రెసు యేడాదికొక మారు ఒకటి, రెండు వారాలు సమావేశ మౌతుంది. సాంవత్సరిక సమావేశముల మధ్యకాలంలో కేంద్రకార్య

నిర్వాహకవర్గం పార్టీపనులను సాగిస్తుంది. కేంద్ర జిల్లా కమిటీలను నడిపే అధికారం, ముఖ్య సమస్యలపై నిర్ణయాలను చేపే బాధ్యత యీ కార్య నిర్వాహక వర్గానికే వుంటుంది. జాతీయ కాంగ్రెసు నిర్ణయాలకు విరుద్ధంగా యీ కమిటీ ప్రవర్తించరాదు. మొత్తం పార్టీకంతటికీ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. విచ్చిన్న రాజకీయ బావాలు, దృక్పథాలకేగాక, చైనా ప్రాదేశిక విభజనకు, దేశాంతర చైనీయ సమస్యలకు, ప్రాతినిధ్యానికిగూడ బాధ్యత వహిస్తుంది. ఈ అఖిలచైనా కాంగ్రెసు కమిటీ కనీసం ఆరు నెలల కొక పర్యాయమైనా సమావేశమై అన్ని ముఖ్య విషయాలపైన నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ వుండాలి.

పార్టీసభ్యుల సమావేశాల్లో అన్ని విషయాలపైన సభ్యులందరూ తమ ఆభిప్రాయాలను వెల్లడించి తీవ్రంగా వర్చించవచ్చును. కాని ఒక పర్యాయం అధిక సంఖ్యాకులచే చేయబడిన నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకాభిప్రాయాలైన అల్పసంఖ్య సభ్యులు ఆచరణలో పెట్టాలి. శిక్షణకు కట్టుబడక సభ్యులలో చీలికలు దెచ్చువారిపై పైకమిటీలు చర్య తీసికొనవచ్చును. పైకమిటీ నిర్ణయాలకు క్రింది కమిటీలు లోబడాలి. అప్పీలు చేసుకునే హక్కు కలదు. అన్ని తగవులను తీర్చుటకు, అంత్యనిర్ణయాలను చేసేందుకు జాతీయ కాంగ్రెసుకే సర్వాధికారాలు కలవు.

ఈ నిబంధనావళి పార్టీజీవితంలో గొప్ప విప్లవకరమైన మార్పు తీసికొనివచ్చింది. ఇంతవరకును డాక్టర్ సన్ యట్ సేన్ తోచినరీతిగా నిర్ణయాలను చేసి అధికారాన్ని చలాయించేవాడు. పార్టీసభ్యులు నిర్ణయాలను చేసేవారు కారు. నిర్ణయాలపైన బహిరంగ చర్చలు జరిగేవి కావు. నిర్ణయాలను మార్చేందుకు సావకాశం లేదు. అందువలన ప్రజాస్వామ్యాన్ని కోరే విప్లవవాదులు మనస్ఫూర్తిగా కొమింటాంగులో పనిచేయజాలకపోయేవారు. ఈ పునర్నిర్మాణం పార్టీనిర్మాణంలో ప్రాథమిక మార్పును తీసికొనివచ్చింది.

చైనాలోని పద్దెనిమిది రాష్ట్రాలనుండేగాక మంచూరియాలోని మూడు తూర్పురాష్ట్రాలనుండీ, మంగోలియా, టిబెట్టు, తుర్కిస్థాన్లనుండీ సిడ్నీ, న్యూయార్కులనుండీ కూడా 199 గురు ప్రతినిధులు ప్రథమ కాంగ్రెసునందు పాల్గొన్నారు. సంగ్చింగ్లింగ్ (శ్రీమతి సన్యట్ సేన్), చెన్పిచూన్ (శ్రీమతి వాంగ్చింగ్పీ), హోసియాంగునింగ్ (శ్రీమతి లియోచంగ్కే) అను స్త్రీలుకూడా ప్రతినిధులుగా వచ్చారు. విభిన్న దృక్పథాలు కలవారు అభివృద్ధి నిరోధకులనుండీ ఆరాజకవాదుల వరకూ, పారిశ్రామిక యజమానుల నుండీ కమ్యూనిస్టులవరకూ యీ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు.

సన్యట్ సేన్ ప్రారంభోపన్యాసంలో అంతవరకూ తమపార్టీ నిర్మాణంలోని లోపాలను పేర్కొని పార్టీని పునర్నిర్మించవలసిన అవసరాన్ని నొక్కిచెప్పాడు. ఆ సమావేశంలో సన్యట్ సేన్ను పునర్నిర్మాణ సూత్రాల విషయంలో చాలమంది ప్రతినిధులు తీవ్రంగా ప్రతిఘటించిననూ, చివరకు ఆ విధానాన్ని సంపూర్ణంగా ఆమోదించారు. జాతీయ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమంకూడా ఆమోదింపబడింది.

ఈ సమావేశంలోనే చరిత్ర ప్రసిద్ధమైన ప్రథమ కాంగ్రెస్ కర పత్రం ప్రకటింపబడింది. "మంచూవంశ ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడంలో విప్లవవాదులు విజయాలైనప్పటికీ, దేశంలోని అభివృద్ధి నిరోధకులైన సైనికప్రభువుల చేతిలోనికి అధికారంపోయి, విప్లవం పరాజయం పొందింది. సామ్రాజ్యవాదులు వీరికి అండగా నిలువబడి చైనాదేశీయ పరిశ్రమలను నాశనంచేసి, ప్రజలను దోచుకొంటున్నారు. రాజకీయంగానే కాకుండా ఆర్థికంగా కూడా చైనాజాతి తుడిచిపెట్టుకొనిపోయే స్థితిలో వుంది. నిస్పృహ దేశమంతటా వ్యాపించింది. మధ్యతరగతి ప్రజలు దుర్భరకష్టాల ననుభవిస్తున్నారు. చిన్న దుకాణదారులు దివాళా తీస్తున్నారు. చేతిపరిశ్రమదార్లకు వృత్తి పడిపోవుటవలన నిరుద్యోగులై.

బందిపోటుగాండ్రు, బికారులు బొతున్నారు. భూములను సాగుచేయలేక చిన్నరైతులు భూములను తెగనమ్ముకుంటున్నారు. జీవిత వ్యయప్రమాణం దినదినం పెరిగిపోతుంది. పస్తువులధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు చైనామీద అంతకంతకు హెచ్చు అధికారం చలాయిస్తున్నారు. చైనా రోజురోజుకూ దిగనారిపోతో, దుర్భరమైన పలసదేశ స్థితికి వచ్చింది. జాతీయ విప్లవంచే సాధించబడిన మూడు ప్రజాసూత్రాలమీద ఆధారపడిన ప్రజాప్రభుత్వమే యిట్టి దుస్సహస్థితి నుండి ఉద్ధరించగలదు" అను భావాలు యీ ప్రకటనయందు కలవు.

మూడు ప్రజా సూత్రాలు (శాన్ మిన్ చుఁ).

జాతీయత, ప్రజాస్వామ్యం, ప్రజాజీవనోపాధి అను యీ మూడు ప్రజాసూత్రాలు కొమింటాంగుయొక్క ఆశయాలు.

1. జాతీయోద్ధరణ సూత్రంయొక్క భావం కాలక్రమేణా మార్పు చెంది, ప్రథమ ఐరోపా యుద్ధానంతరానికి చాలా విశాలమైంది.

(అ) సామ్రాజ్యవాదుల పీడననుండి చైనాప్రజలను విముక్తులను చేయడం.

(ఆ) చైనా ప్రజాస్వామ్యంలో పున్న జాతులయొక్క సంపూర్ణ సమానత్వం; విడిపోయే హక్కు కలిగి వుండటం.

అల్పసంఖ్యాక తెగలవారి ప్రయోజనాలను కాపాడుతూ, స్వయం నిర్ణయహక్కునుకూడా వారికిచ్చుటకు ప్రథమ ప్రజాసూత్రంలో కాంగ్రెస్సు అంగీకరించింది.

2. ప్రజాస్వామ్య సూత్రం : సకాయ్ బేన్ ప్రథమంలో యీ సూత్రాన్ని నిర్వచించినప్పటి వివరణకంటె, పార్లమెంటరీ విధానం విఫలమయ్యాక ఆయన భావన సంపూర్ణంగా మార్పు చెందింది. ప్రజాస్వామ్యం పేరిట ధనికవర్గం చేతుల్లోనికి సర్వాధికారాలూ పోయే పార్ల

మెంటరీ విధానం చాల లోపభూయిష్టమని, ఆయన యువాకాషీకే విద్రోహ పాలన నాటినుండి వాదించసాగేడు. ప్రథమ కాంగ్రెసు సమావేశానంతరం ప్రకటింపబడిన “జాతీయ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమం” అను కరపత్రమును చైనా ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగ చట్టంగా భావించవచ్చును. రాజ్యాంగచట్టం సంపూర్ణంగా అమలు జరుపబడునప్పుడు మాత్రమే ప్రజలందరకూ నాలుగు ప్రజాహక్కులు ప్రసాదించబడతాయి అని 19 వనిబంధనలో వ్రాశారు. ప్రథమ కాంగ్రెసు నాటినుండి ప్రజాతంత్రసిద్ధాంతం మానవుల స్వాభావికహక్కు అనే ఊహజనిత ఆశయ దృక్పథంగా గాక, విప్లవచై నాయొక్క ఆచరణ సాధ్యమైన అవసరాలను బట్టి నిర్వచించారు. “విప్లవ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా పనిచేసే వారికి పౌరసత్వ సౌకర్యాలు కలుగజేయరు. విప్లవభిక్షులు, సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకులు మాత్రమే యీ హక్కులను పొందగలుగుతారు. ప్రజాశత్రువులు, దేశద్రోహులు పౌరసత్వహక్కుల నుపయోగించుకొనజాలరు.” ఈ ప్రకటనలో పార్టీనియంతృత్వానికి పునాదులు వెయ్యబడ్డాయి. విప్లవవాదులకే ప్రభుత్వాధికారాలన్నీ పశం చెయ్యబడ్డాయి.

3. ప్రజాజీవనోపాధి సూత్రం : పార్టీలోనున్న అధికసంఖ్యాకుల ఆమోదం బడయలేదు. 1911 విప్లవంవరకూ పార్టీలోని భాగ్యవంతులు యెవ్వరూ యీ సూత్రాన్ని ప్రచారం చెయ్యకుండా సన్ యట్ సేనును మాన్పించాలని అనేక తీవ్రప్రయత్నాలు చేశారు. నాన్కింగు తాత్కాలిక ప్రభుత్వ సమయంలో సంగ్ చియోజెన్, “ప్రజాజీవనోపాధి సిద్ధాంతాన్ని వదలి మిగిలిన రెండు సూత్రాలను గూర్చి మాత్రమే ప్రచారం చెయ్యండని” సేన్ కు సలహాయించాడు. రష్యను నవంబరు విప్లవానంతరం యీ సూత్రానికి గొప్ప ప్రాముఖ్యత వచ్చింది. “ప్రజాక్షేమం కొరకు, ప్రజాజీవనోపాధి కల్పననిమిత్తమే విప్లవముద్దేశించబడింది. జీవనోపాధి సూత్రాన్ని వదలుకోవడమంటే, విప్లవాన్ని సంపూర్ణంగా వదలుకున్నట్లే” అని సన్ అసందిగ్ధ వచనాల్లో చెప్పాడు. 1913 వరకూ భూమిని

రైతులందరకూ సమానంగా పంచడమనీ, దీనినే సోషలిజమంటారనీ చెప్పే, సన్యట్ సేన్ కు మార్క్సిస్టు అయిన చూచీసేన్ యీ వివరణ అసంపూర్ణమనీ, పెట్టుబడినికూడా ప్రభుత్వపరం చేసుకుంటేనే కాని, సోషలిజం సంపూర్ణంగా అమలు జరుగదనీ తెలియజెప్పాడు. ఈ లోగా చైనాలో కూడ బట్ట, సిల్కు మిల్లులు వృద్ధిపొంది, పారిశ్రామిక పెట్టుబడి చాలా హెచ్చి విదేశ పారిశ్రామికులతో పోటీ పడడం, అందువలన పారిశ్రామిక కూలీల పరిస్థితులు దుర్భరమడవం, చాలమంది నిరుద్యోగులవడం జరిగింది. 1902 లో 5,64,000 కడుళ్లతో 17 బట్టలమిల్లులుండేవి. 1911 లో 8,31,000 కడుళ్లతో 32 న్ను. 1924 లో 21,12,154 కడుళ్లతో 73 చైనా పారిశ్రామికుల మిల్లులును, 12,18,544 కడుళ్లతో జపానుమిల్లులు, 2,50,516 కడుళ్లతో బ్రిటిషుమిల్లులు వున్నాయి. చైనాలో 1912 లో ఆధునికవ్యాంకులు 9 మాత్రమే, కాని 1913 లో 14 వరకును, 1926 లో 41 వరకును విపరీతంగా పెరిగాయి. చైనాలోని పారిశ్రామిక పెట్టుబడి విజృంభణను, రైతు, కూలీల విపరీతమైన బీదతనాన్ని చూచి సన్యట్ సేన్ యీ సూత్రానికి క్రింది విధమైన అర్థంకల్పించాడు. “రైతు, కూలీలు పొగ్గొంటేనేకాని జాతీయవిప్లవం విజయం పొందదు. రైతు, కూలీ ఉద్యమాలను నిర్మించుటలో సహాయపడుటకును, రైతుకూలీల ఆర్థిక పరిమాణాన్ని అభివృద్ధి చేసేందుకును, కొమింటాంగు ప్రతిన తీసుకుంటోంది. సైనికవాదులకు, సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా చేసే పోరాటాన్ని విజయవంతం చేసేందుకు కొమింటాంగులో జేరమని కార్మిక, కర్షకులను కోరుచున్నాము.”

“ప్రజారాజ్యమునందు ప్రజలకు ప్రజాప్రతినిధులమీద సంపూర్ణాధికారము లుండవలెను. పాశ్చాత్య, అమెరికను ప్రజారాజ్యములలో పేదలకు ఓట్లు లేవు. ఒకసారి ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడిన పిమ్మట, ఎన్నికగడువు కాలములో, ఆ ప్రతినిధి యెటు ప్రవర్తించినను, ప్రజలేమియు చేయజాలరు. అటులగాక ప్రతినిధి ప్రవర్తనము అక్రమముగ నున్నచో

గతువుకాలములోపలనే ఆతనిని తొలగించు హక్కు ప్రజలకుండవలెను. భాగ్యవంతులు జాతీయ ధనమునంతను అపహరించి, పేదవారిని ఎక్కువ పేదరికములోను, కష్టములలోను, తమక్రింద దాస్యములోను ముంచుచుండగ పాశ్చాత్య జాతులలో సోదరత్వ, సమానత్వము లెక్కడ గలవు? ప్రజారాజ్యములను పేర ఐశ్వర్యవంతుల రాజ్యము స్థాపిత మైనది. చాల దేశములలో స్త్రీలకు, పేదవారికి ఓట్లు లేవు. బీదలకు జాతీయ ధనములో సరియగు భాగము కావలెనని కోరు ఉద్యమములను, భాగ్యవంతుల పలుకుబడిక్రింద నున్న ప్రభుత్వములు క్రూరముగ నణచు చున్నవి .... మనము చైనాలో స్థాపించుచున్న ప్రజాస్వామ్యమునందు భాగ్యవంతులకు పలుకుబడి గలిగి, పేదవారికి దాస్యపీడనలు కలుగు నటులగాక, జనసామాన్యముయొక్క క్షేమమే ప్రధానలక్ష్యముగా నుండవలెను. కావున ప్రజల జీవనోపాధి అను సూత్రము చైనా జాతీయోద్యమమున కొక పునాదిగా చేయుబడినది."

"ప్రభుత్వము పారిశ్రామికులగు షాహుకార్ల మధ్యవర్తిత్వ మవ సరము లేకుండ పౌరులకందరకును సరాసరి ఆర్థికలాభములను కలుగ చేయవలెను పాశ్చాత్య షాహుకార్ల ప్రభుత్వములు పెట్టుబడిదార్లకును, పారిశ్రామికులకును ధనోత్పత్తికి మార్గములను అవకాశములను కలుగ చేసి, దేశములోని జనసామాన్యముయొక్క సంపదయొక్కయు, జీవనోపాధియొక్కయు బాధ్యతను ఆ పారిశ్రామికుల మీదను, షాహుకార్ల మీదను వదలివేయుచున్నవి. ఆటుల వదలివేయుట అక్రమము. గాని మన పద్ధతి కారలుమాడ్కు సూచించిన పద్ధతికాదు. . సోవియట్ విధానమును బలవంతముగ ప్రవేశపెట్టి రష్యాప్రభుత్వము ఆర్థిక సమానత్వమును రష్యాప్రజలలో స్థాపించుటకు యత్నించుచున్నది. అది యెంత వరకు జయప్రదమగునో సందేహముగనున్నది. మనము వేరొక విధానము నవలంబింతము. జాతీయ ధనోత్పత్తి యంతయు స్వరాజ్యప్రభు

త్వము చేతిలో నుంచుదము. బ్యాంకులు, గనులు, అడవులు, నదీప్రవాహములు, రైళ్లు మొదలగు రాకపోకల సాధనములు, విద్యుచ్ఛక్తి టెలిగ్రాములు టెలిఫోనులు మొదలగు ప్రజలకుపయోగించునవి, భారీ పరిశ్రమలు మన ప్రభుత్వముయొక్క యాజమాన్యమున నుండవలెను. మన దేశముయొక్క పారిశ్రామికాభివృద్ధి వలనను ఐశ్వర్యాభివృద్ధి వలనను కలుగు లాభమంతయు కొందరు వ్యక్తులు మాత్రము పొందగూడదు. మన దేశములోని ప్రజలకందరకును చెందవలెను."

మూడవ ప్రజాసూత్రం వలన ఆకర్షింపబడి కొమింటాంగులోనికి వచ్చిన శ్రామికవర్గ ప్రతినిధులు బలపడకుండా బ్యాంకర్లు, పారిశ్రామికులు, ధనికులు, జమీందార్లు కుట్రలు పన్నసాగేరు. ఈ కుట్రలే అంతకంతకు అధికమై 1927 లో దేశానికి అనర్థదాయకమైన కొమింటాంగులోని చీలికలకు కారణమైంది. చైనా ధనికవర్గంయొక్క స్వప్రయోజనాభిలాషవలన అడుగడుగునకు శ్రామికులకు కష్టములు కలుగజొచ్చాయి. శ్రామికవర్గ ప్రయోజనాలను కాపాడేందుకు కమ్యూనిస్టులు తీవ్రంగా పనిచేస్తూ వర్గసంఘాలను విర్మించ సాగారు.

8 వ అధ్యాయం.

కొమింటాంగు ప్రాబల్యం.

చైనాలో వున్న విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల ప్రత్యేక అధికారాలను వలసలను, ఎగుమతి దిగుమతి సుంకాలమీది అధికారాన్ని, విప్లవవాదుల కోరికను తిరస్కరించి, యువాన్ షీకే కిచ్చిన ఋణాలను రద్దుచేయవలసిందిగా కొమింటాంగు ఆందోళన ప్రారంభించింది. జిల్లాలలో స్థానిక పరిపాలనను ప్రవేశ పెట్టమనీ, రైతు కూలీల చట్టాలను చేయాలనీ, వాక్కుభాషత్రికా స్వాతంత్ర్యాలను యివ్వాలనీ ప్రచారం జోరుగా సాగింది.

కొమింటాంగులో కమ్యూనిస్టులు చేర్చుకోబడ్డారు. రష్యన్ విప్లవ నిర్మాణ పద్ధతులను అనుకరించాలనీ, శిక్షణకు లోబడాలనీకూడ తీర్మానించారు. కేంద్ర కార్యనిర్వాహక వర్గంలో ముగ్గురు కమ్యూనిస్టు సభ్యులును, ఉప సభ్యులలో కొమింటాంగు ప్రతినిధులకంటే కమ్యూనిస్టులు హెచ్చుగాను యెన్నుకోబడ్డారు.

కొమింటాంగుపార్టీ కేంద్రాలయం కాంటన్ లో నెలకొల్పబడింది. దేశమంతటా తుపానువలె ప్రచారంసాగి, అనేక శాఖాసంఘాలు నిర్మింపబడ్డాయి. ఆశయ పూరితులు, నిర్భయులు అయిన యువకులు వేలకొలదిగా యీ సంఘాలలో జేరి, విప్లవ ప్రచారం సాగించారు.

రైతు, కూలీ, విద్యార్థి, యువజన సంఘాలు యేర్పాటు చేయబడి పీనిలో వేలకొలదీ ప్రజలు జేరసాగారు. కార్మిక, కర్షక శాఖ ప్రత్యేకంగా నెలకొల్పబడి, లియోచుంగుకే ప్రధానాధికారిగా నియమింప బడ్డాడు. పార్టీసైన్యానికి ఉద్యోగులను తయారు చేసేందుకు, వాంపోవా మిలిటరీ శిక్షణాలయాన్ని రష్యను పద్ధతులమీద నిర్మాణం కావించారు. సోవియట్ రష్యాలో సైనిక శిక్షణను పొందిన జంగ్ కై పేక్ ను దానికి డైరెక్టరుగా

నియమించారు. రష్యను సలహాదార్లు. ప్రొఫెసర్లు నియమింప బడ్డారు. ఈ శిక్షణాలయానికి కావలసిన ధనం, పరికరాలు సోవియట్ రష్యాయే యిచ్చింది. ప్రజాసంఘాలను స్థాపించి నిరంతర ఆందోళన, సేవాకార్యక్రమాల్లో పాల్గొనే కమ్యూనిస్టులపై మితవాదులకు యీర్ష్య జనించి, వారిని కొమింటాంగునుండి బయటకు నెట్టుటకు కుట్రలు పన్నసాగారు. కమ్యూనిస్టులు అతివాదులకు సహాయం చేస్తో బలపడజొచ్చారు.

వర్తకుల తిరుగుబాటు.

రైతు, కూలీలలో విప్లవ వర్గ చైతన్యం వృద్ధిపొందడం పాంఘే బ్యాంకర్ల ముఠాకును, కాంటన్ వర్తకులకును కన్నెర్ర కలుగజేసింది. వారొక వర్తక వలంటీరు దళాన్ని నిర్మించి, 10 వేల రైఫిళ్ళు, 30 లక్షల తూటాలను తెప్పించి తిరుగుబాటు ప్రయత్నాలు చేస్తోఉండే, వారిని కార్మిక మంత్రివర్గంక్రింద వున్న బ్రిటిషు ఉద్యోగులు ప్రోత్సహించ నారంభించారు. కొమింటాంగు ప్రభుత్వం తరపున సన్యట్ సేన్ బ్రిటిషు కార్మిక మంత్రివర్గపు కుట్రలను బహిరంగ పరచి, యింతట నుండీ, విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల దుండగాల్ని తామెదుర్కుంటామని ప్రకటించాడు.

విద్యార్థులు, రైతులు, కూలీలు, స్త్రీలు, దుకాణాలలో పనిచేసే వారు, చైనా స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం జరుపుతూఉండే, వర్తక వలంటీరు దళంవారు కాల్చి అనేకులను చంపారు. ఈ వలంటీరు దళంలో దొంగలు, రౌడీలు, జులాయికోర్లు, జేరుటవలన యీ వలంటీరు దళాన్ని అణచేందుకు ఆక్టోబరు 16 నాడు క్వాంటంగు సైన్యాలు యుద్ధమారంభించి రెండు రోజుల్లో పూర్తిగా ఓడించి, నిరాయుధులను చేసివైచారు.

సన్యట్ సేన్ ఉత్తర చైనా ప్రయాణము, మరణము.

కాంటన్ లోని పరిస్థితులు విప్లవ ప్రభుత్వానికి అనుకూలించగానే ఉత్తర చైనాలోని ఫెంగు, ట్వాన్ ల కోరికమీద సన్యట్ సేన్

పెకింగుకు జపాన్‌మీదుగా బయల్దేరాడు. జపానులో చై నాకంతకూ కలిపి జాతీయ ప్రజా సమావేశాన్ని యేర్పరచాలని సన్ గొప్ప ఉపన్యాసముల నిచ్చాడు. ఆయన వెళ్ళిన చోట్లలో అపూర్వమైన సన్మానాలు పొందాడు. డిసెంబరు 4 వ తేదీని టీన్‌ట్సన్ జేరుకొని, కార్మిక, విద్యార్థి, రైతు, కూలీ, సైనిక, రాజకీయ సంఘాలనుండి యెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులతో ఉత్తర, దక్షిణ చైనాలకంతటికినీ కలిపి ఒక జాతీయ ప్రజాసమ్మేళన మేర్పాటు చేసి, దేశంలోని చిక్కులను తొలగించుట, అసమ సంధులను రద్దుచేయుట మున్నగు కార్యములను చేయవలయునని ప్రచారం సాగించాడు. ఉత్తర చైనాలోని యువజనులందరూ అత్యుత్సాహంతో యీ ప్రచారాన్ని హర్షించి బలపరిచారు.

నిరంతరం విప్లవ కార్యక్రమంలో నిమగ్నుడైయున్న సన్ ఆరోగ్యం నానాటికి క్షీణించి, చాల ఆదుర్దా కలిగించినందున, 1925 జనవరి 26 నాడు ఆయనను పెకింగు వైద్యాలయంలో జేర్చారు. ఇంత వరకును డాక్టర్ సన్ యొక్క మహత్తర వ్యక్తిత్వం వలన కూడివున్న విప్లవవాదులందరూ యికముందు చెల్లాచెదరై, కొమింటాంగు వినాశనానికి కారకులౌతారేమో అను సందేహంతో చాలమంది • ఆందోళన చెందారు. ఉత్తరముననున్న సైనికనాయకులు కొమింటాంగులోని అతివాద, మితవాద నాయకుల కక్షలను జూచి సంకోషించ సాగారు. ఈ విషయ పరిస్థితుల్లో చైనా విప్లవనాయకుడైన సన్ యుట్‌సేన్ సోవియట్ రష్యాకు తన దేశానికి యధాప్రకారంగానే సహాయంచేస్తూ వుండవలసినదనీ, తన అనుచరులకు మూడు ప్రజాసూత్రాల ననుసరించి పనిచేయవలసిందనీ అంత్య సందేశమిచ్చి “శాంతి” — “పోరాటం” — “చైనాను రక్షించండి” అని ఉచ్చరిస్తూ, 1925 మార్చి 13 వ తేదీ ఉదయం 9-30 గంటలకు ప్రాణాలను వదిలాడు.

సన్ యట్ సేన్ మరణశాసనం.

“ప్రపంచ జాతులలో స్వేచ్ఛా, సమతల మీద ఆచారపడిన సమాన గౌరవ, ప్రతిపత్తులు చైనాకుకూడ కలిగించాలనే యేకైకలక్ష్య సిద్ధికిగాను నలభై సంవత్సరాలు ప్రజావిప్లవంకొరకు నా జీవితాన్ని ధారపోశాను.

“ఈ అజ్ఞాన్ని జేరుకోవాలంటే ప్రజలలో సంపూర్ణమైన రాజకీయ జాగృతిని కలిగించి, సమాన ప్రతిపత్తితో మనలను గౌరవించి, సహకరించే ప్రపంచ ప్రజలతో యేకమై పోరాటాన్ని కొనసాగించాలని యీ నలభై సంవత్సరాల జీవితంలో గడించిన అనుభవాన్ని బట్టి నేను విశ్వ సిస్తున్నాను.

“విప్లవం సాధించవలసిన పని యింకా పూర్తి కాలేదు. మన కామ్రేడ్స్ందరూ నేను నిర్వచించిన ‘జాతీయ పునర్నిర్మాణ ప్రణాళిక’ ‘జాతీయ పునర్నిర్మాణ ప్రాథమిక సూత్రాలు’, ‘మూడు ప్రజాసూత్రాలు’ ప్రథమ జాతీయ సమావేశంచే ప్రకటించబడిన కరపత్రములను అమలు పరచేందుకు హృదయపూర్వకంగా ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా యీమధ్య జాతీయ సమావేశానికై తీవ్రప్రయత్నాలను ఆలస్యం చేయకుండా అమలు జరపాలి.

“ఇదే నా దేశీయులకు నా హృదయపూర్వకమైన తుది సందేశం.”

ఈ మరణ సందేశాన్ని చైనాప్రజలు నేటికీ మీరకూడని పవిత్ర శాసనంగా భావించి పూజిస్తారు.

సోవియట్ రష్యాకు సన్ యట్ సేన్ అంతిమ సందేశం.

“పాశ్చాత్య సామ్రాజ్యవాదులచే దాదాపు వలస రాజ్యముగ చేయబడిన పీడిత చైనా దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించ వలెనని కొమింటాంగు పక్షీయులను కోరుచున్నాను. అందుకొరకు కొమింటాంగు సంస్థను మీతో (సోవియట్ రష్యా) నిరంతరాయంగా, సన్నిహిత

సంబంధమును కలిగియుండ వలసినదని, యాజ్ఞాపించుచున్నాను. నా దేశమునకు, నేటివరకూ చేయుచూవచ్చిన విధముననే సహాయమును. ఇక ముందుకూడ చేతురని దృఢముగ విశ్వసించుచున్నాను. ప్రియ సోదరులారా! అనతికాలములో స్వతంత్రశ్రీతో విలసిల్లే బలీయమైన చైనాకు, సోవియట్ ప్రజాస్వామ్యమువారు స్వాగతమిచ్చు సుదినము రానున్నదనియు, అప్పుడు ఆ రెండు జాతులు కలసి ప్రపంచములోని బానిస, పీడిత జాతుల స్వేచ్ఛకొరకు జరుగు గొప్ప విముక్తి పోరాటములకు సహాయము చేసి, జయము పొందగలరనియు ఆశించుచున్నాను."

క్వాంగుటంగు సైనిక ప్రభువుల పరాజయం.

సన్ యట్ సేన్ అస్వస్థత కాంటన్ లోని చెన్ చియంగ్ మింగ్, టాంగ్, యాంగ్, లియూలకు వారి అధికారాన్ని తిరిగి నెలకొల్పు ప్రయత్నించేందుకు అవకాశాన్ని కలుగజేసింది. కాని జంగ్-కై-షేక్ ఆధిపత్యాన, రష్యాను ప్రొఫెసర్లచే శిక్షణ యియ్యబడి ఆధునికపద్ధతుల పైన పునర్నిర్మింపబడిన జంగ్ సైన్యాలు, సూ సైన్యాలతో కలసి ఫిబ్రవరి 23 వ తేదీన కాంటన్ మీద దండువెడలిన చెన్ సైన్యాలను పూర్తిగా ఓడించాయి.

వెంటనే కాంటన్ ప్రభుత్వ కేంద్రకార్యనిర్వాహకవర్గంలో సైన్యాలన్నీ ప్రభుత్వవశం చేయబడాలనీ, సైనికులకు రాజకీయవిద్యాజ్ఞానం ప్రసాదించబడాలనీ ఒక తీర్మానం ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించబడింది. ఈ తీర్మానం ప్రత్యేక సైన్యాలు కలిగి, ప్రభుత్వాన్ని లోబరచుకోవాలని కుట్రలు పన్నుతోన్న యాంగ్, లియూల అధికారాన్ని నాశనం చేసేందుకే ఉద్దేశింపబడినది. ఐనప్పటికీ జూదపు ఆటపన్ను వసూలుచేసి కోట్లకోట్ల డబ్బును కూడబెట్టిన వారిద్దరూ రక్తాన్ని తెగపీల్చి, కదలలేక పడివుండేటంతగా బలిసిన జలగలవలె కదలకుండా వూరుకున్నారు. జంగ్-కై-షేక్ నాయకత్వాన ప్రభుత్వ సైన్యాలు యాంగ్ మీద దండె

త్రాయి. జూన్ నెల ఆరంభంలో వైచౌ వశపడింది. కాంటన్ కు వచ్చే మార్గంలో యాంగును ఓడించి కాంటన్ పారిపోతూన్న సైన్యాలను వెన్నంటి తరిమి జూన్ 12 నాటికి కాంటన్ లో శత్రుశేషం లేకుండా చేశాయి. ఈ యుద్ధంలో జింగ్ కై షేక్ రష్యను ఫిరంగుల నుపయోగించి అతిత్వరలో శత్రునాశనం చేసి కీర్తి పొందాడు.

కాంటన్ లో కొమింటాంగు ప్రభుత్వ స్థాపన.

యాంగ్, లియూల పరాజయనంతరం జూన్ 13 నుండి 28 వరకూ కొమింటాంగు సమావేశం జరిగింది. ఉపసేనాధ్యక్షుడైన హూహాన్ మిన్ సర్వసేనాధ్యక్ష పదవిని, కొమింటాంగు అధ్యక్షపదవిని, ఆక్రమించాలని రహస్యంగా ప్రయత్నిస్తున్నందున అందులకు ప్రతిగా యీ సమావేశంలో కొమింటాంగు అధ్యక్షపదవి సన్ యట్ సేన్ మరణానంతరం ఆయన స్మృత్యర్థమెల్లప్పుడును ఖాళీగానే వుండాలనే తీర్మానం కేంద్ర కార్యనిర్వాహక వర్గంచే చేయబడింది. ఈ కేంద్రకమిటీ అధికారానికి లోబడి వుండు సైనిక, రాజకీయ సంఘాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. ఈ శాఖలకు సంబంధించిన విషయాలన్నిటినీ పరిశీలించేందుకు ప్రత్యేక పార్టీ ప్రతినిధులు నియమింపబడ్డారు.

హాంకాంగ్ షామీన్ సమ్మె.

నల్లమందు యుద్ధాలనాటినుండి విదేశ సామ్రాజ్య దురాక్రమణ పరులు చైనానుండి హింసాపూరిత 'ఫిరంగి నౌకారాజ్యతంత్రంతో' గుంజుకున్న ప్రత్యేక హక్కులను, అధికారములను, కౌశ్యను స్వార్థ పరులగు సైనికప్రభువుల అంతఃకలహమువలన చైనాప్రభుత్వము రద్దు చేయ నశక్తతతో నుండెను. 1924 సంవత్సరము మే నెల 30 వ తేదీన చైనాలోగల సమస్త ప్రత్యేక అధికారములను కౌలుప్రాంతములను సామ్రాజ్యవాద విరోధులు బలహీనజాతుల మిత్రులూ ఆయిన సోవియట్

రష్యా ప్రభుత్వంవారు వదలుకొన్నామని ప్రకటించారు. ఆంగ్ల, ఫ్రెంచి, అమెరికను, జపాను సామ్రాజ్యవాదులకు యీ ప్రకటన గొడ్డలిపెట్టు అయింది. సోవియట్ రష్యావారు చైనావారితో సమానప్రతిపత్తినిమాత్రం కలిగియుండుట కొప్పుకొని పెకింగు ప్రభుత్వంతో సంధిచేసుకొని, చైనా చట్టములకు లోబడి పన్నులు చెల్లింప మొదలిడిరి. రష్యావారి సైన్యములను, పోలీసులను చైనానుండి తీసివేశారు. చైనానుండి రష్యాకు పోవు యెగుమతి దిగుమతి సరుకులమీద సమానమైన పన్నులనే వేయు చున్నారు. చైనా, రష్యాలకు ధరాశమైన వర్తకము సాగుచున్నది. వారి వెనుక జర్మనులుకూడ తమ ప్రత్యేక హక్కులను వదలుకొనిరి. కాని కరడుగట్టిన సామ్రాజ్యవాదులైన ఆంగ్ల, అమెరికను, జపాను, ఫ్రెంచి వారు మాత్రము చైనా జాతికి అవమానకరమగు పాత పద్ధతులలోనే నడుచుచు, చైనా, రష్యాలకుండు యీ సత్సంబంధములను పాడుచేయ ప్రయత్నించుచుండిరి. మిగిలిన విదేశజాతుల యధికారమును పలుకు బడిని ప్రత్యేక హక్కులను పూర్తిగా రద్దుచేయుటకు చైనాప్రజలు పోరాటం తీవ్రతరం చేశారు.

1925 వ సంవత్సరం మే నెల 30 వ తేదీన సోవియట్ రష్యా ప్రభుత్వం చైనాలోగల ప్రత్యేక హక్కులను వదలివేసిన ఒడంబడిక యొక్క ప్రథమ సంవత్సరోత్సవం చైనాదేశమంతటా బహు ఉత్సాహంగా ప్రజలు ఉత్సవాలు చేశారు.

ఆ దినమున షాంఘేలోని అంతర్జాతీయ వలసలో చైనావిద్యార్థులును, కార్మికులును గొప్ప ఉత్సవము చేసి సభలు జరిపిరి. ఆ సభలలో విదేశీ పెట్టుబడిదార్లచే స్థాపింపబడిన బట్టలమిల్లులలోని కార్మికుల దుస్థితినిగూర్చి ఉపన్యసించారు. షాంఘే విదేశ వలస పట్టణ మునిసి పాలిటీ అమెరికను అధ్యక్షుని ఆజ్ఞలవలన బ్రిటిషు పోలీసు వుద్యోగి అనేకమంది విద్యార్థులను, కార్మికులను సభలో అరెస్టుచేసి కొనిపోగా

వేలకొలది చైనీయులు వారిని వెంబడించారు. బ్రిటిషు ఉద్యోగి వారిని పది సెకండులలో చెదరిపోమ్మని అజ్ఞ యిచ్చి, అటుతర్వాత భారతీయ సిక్కు సిపాయిలచే వారిపై కాల్పించెను. ముప్పదిమంది చైనాదేశీయులు మరణించారు. వారిలో ఆరుగురు విద్యార్థులు కలరు.

ఈ దారుణ చర్యను నిరసిస్తూ దేశమంతటా అసమ్మతి సభలు, ప్రదర్శనలు జరిగాయి. జూన్ 23 నాడు కాంటన్ లో విద్యార్థులు, రైతులు కూలీలు, వర్తకులు గొప్ప ఊరేగింపుతో పురవీధులన్నీ తిరిగారు. ముందు కార్మికులు, వారివెనుక రైతులు, వర్తకులు, వారి వెనుక విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు, వారి వెనుక వాంపోవా సైనికులు బారులు తీర్చి నడిచారు. కాంటన్ లోని ఆంగ్లో, ఫ్రెంచి, వలసపున్న షామీన్ దీవి వద్దకు యీ ప్రదర్శనం చేరగానే, లూయిఫిరంగులతో ఫ్రెంచిసైనికులు కాల్చారు. 52 రు తక్షణమే చనిపోయారు. 117 మందికి బలమగు గాయాలు తగిలాయి. నిరాయుధులైన ప్రదర్శకులమీద దౌర్జన్య ప్రయోగం చేయడం విని, కాంటన్ పురవాసులందరూ అగ్రహపరవశు లయ్యారు. హాంకాంగ్ లో, బ్రిటిషువలసలలో పనిచేస్తోన్న 2 లక్షలమంది కార్మికులు సమ్మెచేసి, షామీన్ ను వదలి కాంటన్ వచ్చివేసి, కాంటన్ ప్రభుత్వ సహాయాన్ని, రక్షణను కోరారు. ఈ సమ్మె 15 నెలలు కొనసాగింది. ప్రపంచంలో నేటివరకూ యింత యెక్కువమంది పాల్గొన్న సమ్మె యింత దీర్ఘ కాలం యే దేశంలోనూ, యెన్నడూ జరుగలేదు. కాంటన్ ప్రభుత్వం 3 లక్షల డాలర్లు వీరికొరకు వ్యయం చేసింది. సమ్మెను నడిపించుటలో కమ్యూనిస్టులు అత్యధిక శ్రద్ధను కనబరిచారు. ప్రజాసామాన్యంలో వారి పలుకుబడి అనేకరెట్లు పెరిగింది.

కాంటన్ కాల్పులసంగతి వినగానే చైనాదేశమంతా మితిలేని అగ్రహముతో ఉడికిపోయింది విదేశీయుల యెడల అగ్రహం పొంగి పొరలింది. కార్మికులు మొదలు స్వదేశకైస్తవ సంఘములవరకు తీవ్ర

మైన ఆందోళన చేయనారంభించారు. పెకింగు ప్రభుత్వము విదేశీయుల చర్యలను ఖండించింది. విదేశీయులతో జరిగిన అక్రమనంధులన్నీ రద్దు కావాలనీ, చైనీయులను చంపినందుకు గొప్ప నష్టపరిహారం వసూలు చేయాలనీ ఫెంగుసేనాని ప్రకటించాడు. విదేశీయుల హక్కులను వెంటనే తొలగించుటకు, చైనాదేశంలోని సమస్త జాతులను గట్టిగా పూనుకోవాలని కొమింటాంగువారు తీర్మానించారు. “మేనాల్లు” ఉద్యమమునుండి బలపడిన విద్యార్థి కార్మికసంఘాలు షాంఘే, కాంటన్ కాల్పులు జరిపిన ఆంగ్లేయులపై తీవ్రమైన బహిష్కరణాయుధమును ప్రయోగించారు. యువజనులు తండోపతండములుగ బయల్దేరి చైనా దేశమంతటను ఆంగ్లేయులపై, మానవచరిత్రలోకెల్ల బలవత్తరమైన బహిష్కరమును చేశారు. 1919 లో జపాను సరకులపైనా, 1925, 26 లలో బ్రిటిషు సరకులపైనా, బహిష్కరణ జరుగుటవలన అమెరికను వ్యాపారులు లాభంపొందారు. అందువలన యీ బహిష్కరమునకు ప్రతీకారంగా సైన్యాలతో కాంటన్ ను ముట్టడించుటకు ఆంగ్లేయులు రమ్మని కోరగా అమెరికనులు తిరస్కరించారు.

1924 సంవత్సరములో యాంగ్సీనది యెగువభాగమున స్వదేశీ పడవల యజమానులకు, విదేశ స్టీమరు యజమానులకు కలిగిన స్పర్ధలలో వాన్ సెన్ పట్టణమునకు సమీపమున విదేశస్టీమరులలో పనిచేయు కుండా చైనాకార్మికులు సమ్మెచేశారు. విదేశీయులకును చైనాకార్మికులకును యీ సందర్భమున జరిగిన కలహములలో చైనీయులు కొందరును, ఒక అమెరికను చనిపోయిరి. వెంటనే ఒక బ్రిటిషు సైనికోద్యోగి చైనావారిని కొందరిని జంపి, అచ్చటి మాజిస్ట్రేటును ఖైదుచేసి, అమెరికా వాని మరణమునకు నష్టపరిహారమును చైనాప్రభుత్వమునుండి వసూలు చేసెను. పిమ్మట రెండుసంవత్సరముల కిచటనే మరల చైనావారికిని ఆంగ్లేయులకును కలహము కలుగగా, ఆంగ్లసైనికులను చైనాప్రభుత్వ సైనికులలోడించి వెడలగొట్టిరి. ఆ కలహమునకు దోషమంతా ఆంగ్లేయు

లదేనని పెకింగుప్రభుత్వం ఆరోపణచేయగా ఆంగ్లప్రభుత్వం క్షమార్పణ కోరుటయేగాక చైనావారిని చంపినందుకు నష్టపరిహారమిచ్చింది. ఈ విధంగా మేనాల్లు, హోంగ్ కాంగు షామీన్ సమ్మెలు, బహిష్కరణోద్యమాలవలన విదేశీయులనిన చైనావారికి భయంపోయింది.

హోంగ్ కాంగ్ షామీన్ సమ్మె మూలమున ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక చిక్కులు హెచ్చాయి. విప్లవవాదులలో వైరాలు పెరిగాయి. కాని రాజకీయ, సైనిక ఐక్యతవిధానాన్ని అమలుపరుస్తో, సైన్యాలకు ప్రాదేశిక నామములను రద్దుచేసి, వాంపోవా శిక్షణను పొందిన జంగ్ కై షేక్ సైన్యానికి ప్రథమ సైన్యమనీ, టాన్ యెన్ కే హూనాన్ సైన్యానికి రెండవ సైన్యమనీ, చూపీట్ యూనాన్ సైన్యానికి మూడవ సైన్యమనీ పేర్లుపెట్టి సైనికసంఘాధికారంలో వుంచారు. సైనికసంఘానికి చెందిన రాజకీయ శిక్షణశాఖదైరెక్టరు యీ సైన్యాలకు రాజకీయ దైరెక్టర్లను నియమించాడు. 25 వేలమంది సైనికులతో కూడిన క్వాంగుటంగు సైన్యాలు సూచంగ్ చీ అధికారంలో ప్రత్యేకసైన్యంగా యేర్పాటు చేయబడ్డాయి.

పెకింగుకు పారిపోయిన లీ, యూలు, కాంటన్ లోనే వుండి సర్వ సైన్యాధ్యక్షపదవిని అన్నగరైన హూహాన్ మిన్ కు చెందజేయాలని ప్రయత్నించే హుయిపెంగు, కమ్యూనిస్టులను కొమింటాంగునుండి వెడలిగొట్టాలని చూచే దేశీయ ధనికవర్గమూ కుట్రలు పన్నుతోనప్పటికీ, కొమింటాంగు బలపడి, విదేశసామ్రాజ్యవాదులను దైర్యంతో ప్రతిఘటించి, క్వాంగుటంగ్ రాష్ట్రంలోని సైనిక ప్రభువులను అణచివేసింది.

కొమింటాంగు కమ్యూనిస్టు కలతలు.

చైనా ప్రజాసామాన్యంలో నిరంతర ప్రబోధం కావించి, ప్రజాసంఘాలను నిర్మించుటలో కమ్యూనిస్టులు అహర్నిశలు కృషిచేసి, అతిముఖ్య పదవులలోనికి వస్తోంటే కొమింటాంగు మితవాద నాయకులకు

చాల ఆందోళన కలిగింది. బాగా హెచ్చుచున్న యీ చీలికలను గమనించి “1924 లో కొమింటాంగు పునర్నిర్మింపబడిన నాటినుండి కొమింటాంగులో యీ పునర్నిర్మాణాన్ని బలపరచేవారు. వ్యతిరేకించేవారు అనురెండు ముఠాలుగా చీలిపోయారు. పునర్నిర్మాణానికి అనుకూలరను అతివాదులనీ, వ్యతిరేకులను మితవాదులనీ పిలుస్తున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో అతివాదులే విజయం పొందితీరుతారు. కాని యీ అతివాదులలోనే చీలికలు వస్తాయేమోననే విషయమే చాల ఆందోళన కలిగిస్తోంది. భవిష్యత్తులో కలుగబోయే కష్టాలను నివారించేందుకు, అతివాదులలో ఐక్యభిప్రాయాన్ని కలుగజేయ్యడమొక్కటే మార్గం” అని బొరోడిన్ సలహా యిచ్చాడు.

వాంపోవా సైనిక శిక్షణాలయంలో యీ విభేదాలు మరీ తీవ్రరూపం దాల్చాయి. మూడవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు మహాసంస్థ 1924 మే లో వాంపోవా సైనిక శిక్షణాలయం స్థాపింపబడినప్పుడు కివేల రైఫిళ్ళిచ్చి, దానికయే ఖర్చుకుగాను చాలవిరాళం యిచ్చినప్పటినుండీ, యీ సంస్థపై కమ్యూనిస్టులకు పలుకుబడి హెచ్చింది. ధనిక వర్గానికి చెందిన విద్యార్థులకు, కమ్యూనిస్టు విద్యార్థులకు అభిప్రాయభేదాలు కలిగాయి. అక్కడ శిక్షణ పొందేవారిలోను, ప్రొఫెసర్లలోనుకూడా వైషమ్యాలు పెరిగాయి. కొమింటాంగు వాదులు సన్యట్ సేన్ సేవాసంఘమును, కమ్యూనిస్టులు సైనిక యువజన సంఘాన్ని నెలకొల్పారు. సన్యట్ సేన్ సేవాసంఘానికి మొదటి సైన్యంలోను, సైనిక యువజన సంఘానికి రెండవ, మూడవ సైన్యాలలోను గొప్ప పలుకుబడి కలిగి తరుచుగా కలహించుకొన జొచ్చారు. వంగ్, జంగ్, లియోలు వైరాన్ని తొలగించి, సామరస్యాన్ని కూర్చాలని ప్రయత్నించారు.

ఈలోగా హుయిషెంగు, హాంకాంగు వర్తకులు కాంటన్ జాతీయ నాయకులను హత్య చేసినవారికి 70 లక్షల రూపాయ లిచ్చుటకు గొప్ప

కుట్ర నల్పిరి. తత్ఫలితంగా కాంటన్ ప్రజాస్వామికంలో ప్రముఖ నాయకుడైన లియోను, కొందరు హంతకులను నియమించి 1925 ఆగస్టు 25 నాడు చంపివేశారు. ఈ హత్య దేశంలో గొప్ప ఆందోళనను కలుగజేసింది. పట్టుబడిన ఒక హంతకునివలన దోషులెవ్వరో తెలిసినందున హంతకులలో చాలమందిని పట్టుకొని ఉరితీసివేశారు. సూ సైన్యాలలోని ముఖ్యులను నిరాయుధులను చేసి, మరల ఒక కొత్త సైనిక దళాన్ని యేర్పాటు చేశారు. ఆర్థికమంత్రిగా టి. వి. సూంగ్‌ను నియమించారు. విప్లవ వ్యతిరేకుల కుట్రల నన్నిటిని ఆణచి వాంగ్‌చింగ్‌వీ, జంగ్ కై షేక్‌లు దృఢచిత్తంతో పార్టీలో ఐకమత్యాన్ని రక్షించేందుకు పనిచేశారు. పార్టీభావాలు కలిగి, విప్లవోత్సాహంతో కూడుకున్న సైన్యాన్ని నడిపిస్తో నిరంతరం విప్లవ కార్యక్రమాన్ని ఆచరణలోపెట్టి ప్రజలలో సన్‌యట్‌సేన్ తరువాత గొప్ప పలుకుబడి సంపాదించిన జంగ్, వాంగ్ లిద్దరూ, సహకారంతో మెలగడం వలన వారికంటే చాల హెచ్చుమందిగా నున్న అభివృద్ధి నిరోధకులను కూలద్రోయగలిగారు. 1925 డిసెంబరు 31 వ తేదీనుండి సైనిక, పౌర, ప్రభుత్వాదాయ అధికారాలన్నీ కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్గంచే యేర్పాటుచేయబడిన రాజకీయ సంఘంలో కేంద్రీకరింపబడ్డాయి. ఏ సైన్యంగాని స్వతంత్రించి ప్రభుత్వాదాయ విషయాల్లో జోక్యం కలుగ చేసుకొనరాదనీ, సైనిక సంఘాధికారానికి లొంగి వుండాలనీ, శాసింపబడింది.

బొరోడిన్ సలహాపై జంగ్ కై షేక్‌ను ముఖ్య సేనాధిపతిగా నియమించి తూర్పురాష్ట్ర దండయాత్రకు కొమింటాంగు ప్రభుత్వం పంపింది. రష్యన్ సేనానాయకుడగు మార్షల్ బ్లాషర్, బొరోడిన్‌లు అసమాన ప్రతిభతో 1925 అక్టోబరు 31 వ తేదీని తూర్పురాష్ట్ర దండయాత్ర నారంభించి ఆనెలలోనే వైచౌను, నవంబరు 3 నాడు స్వాటౌను ఆక్రమించుకొని, నవంబరు 13 నాటికి తూర్పునది జిల్లాలనుండి శత్రువులను పారద్రోలి అఖండ విజయాన్ని సాధించారు. టాంగ్ షెంగుచీ

అను సైనిక ప్రభువు సెప్టెంబరు నెలలో పార్టీలో జేరేందుకు వచ్చాడు. ఆయనతోబాటు ఆయన సైన్యాలుకూడా ప్రభుత్వానికి అండగా నిలిచాయి. చాంగ్ పాక్వీ అనే సేనాని తూర్పురాష్ట్ర దండయాత్రలో గొప్ప యుద్ధ నైపుణ్యం గనపరచి 'ఉక్కు-సేనాని' అనే బిరుదు గడించి, దక్షిణ క్వాంగుటంగు రాష్ట్రమునుండి శత్రువులను పారద్రోలి, శాంతిని నెలకొల్పాడు. 1926 జనవరిలో హైనాను దీవికూడా పట్టుబడింది. ఈ విధంగా క్వాంగుటంగు రాష్ట్రమంతా కొమింటాంగు జాతీయ ప్రభుత్వం క్రిందకు వచ్చింది.

మితవాదుల కుట్రలు.

కొమింటాంగు ప్రభుత్వానికి అఖండమైన సైనిక విజయాలు కలిగి దేశమంతటా పలుకుబడి హెచ్చుతోండగా, 'పాత కామ్రేడ్లు' కాంటన్ నుండి షాంఘే, పెకింగులకు వెళ్లిపోయి, కమ్యూనిస్టులతో, అతివాదులతో కూడిన కాంటన్ ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోసేందుకు కుట్రలు పన్నజొచ్చారు. కొమింటాంగు ప్రభుత్వ కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులలో నుండి సేచీ, సౌలూ, లిన్ షేన్, చాంగ్ చీ మున్నగువారు పెకింగు సమీపంలో వున్న పడమటికొండలవద్ద సమావేశమై తమరే సినలైన కొమింటాంగు పార్టీ సభ్యులనీ, కాంటన్ లోని ప్రభుత్వం అశాస్త్రీయమైనదనీ ప్రకటించి, మరలనొక కొత్త కేంద్రకార్య నిర్వాహక వర్గాన్ని యెన్నుకున్నారు. వాంగ్ చింగ్ వీని పార్టీనుండి తొలగించి, వాంగ్, జింగ్ లమధ్య విరోధం కలిగించేందుకు అనేకమందిని నియోగించారు.

పడమటికొండ ముఠావారు మోపిన నిందలకు సమాధానంగా వీరి సమావేశం అశాస్త్రీయమైనదనీ, పెకింగును లోబరచుకున్న ట్వాన్ చీజుయి సైనికప్రభువు డబ్బుతో వీరీవిధంగా లోకాన్ని మోసగించు

చాలని చూస్తున్నారనీ ప్రకటించారు. ఈ ముఠావారు అంచగొండులైన ఉద్యోగులు. అభివృద్ధినిరోధకులైన సనాతనవాదులు. బ్యాంకర్లు. పారిశ్రామికయజమానుల యేజెంట్లు. ఆరాధ్యాదులని కూడా వెల్లడించారు.

ఐతే కొమింటాంగ్ ప్రభుత్వసేనలలో సన్ యట్ సేన్ ముఠావారి కిని, కమ్యూనిస్టులకును మధ్య ద్వేషాలు పెరిగాయి. సన్ యట్ సేనిస్టులు కమ్యూనిస్టులను తరిమివెయ్యాలని గొప్పబహిరంగ ప్రచారం చేస్తూ యీ ఒక్క విషయంలోనూ పడమటి కొండల ముఠాను బలపరచ సాగారు. ఈ కలతలను నివారించేందుకు సేనాధిపతియైన జింగ్ కై షేక్ యీ క్రింది ప్రకటనను చేశాడు.

వాంపోవా సైనిక శిక్షణాలయంలో కమ్యూనిస్టులు; తదితర పక్షియులుకూడ వున్నారు. డాక్టర్ సన్ సూత్రాల నమలు పరచేందుకు అన్ని ముఠాలవారును కొమింటాంగు జండాక్రింద పనిచేస్తున్నారు. మూడు ప్రజాసూత్రాల కొరకును, కమ్యూనిజం కొరకును యుద్ధంచేసి, ప్రాణాలను బలియిచ్చిన ఆత్మ త్యాగుల ప్రక్కనే నేనుకూడ మరణించాలని కోరుకుంటున్నాను. అందుచేత మీలో మీరు కలహించవద్దనీ, వైషమ్యాలు పెంచుకొన వద్దనీ, మిమ్మల్ని ప్రార్థిస్తున్నాను. కలిసి జీవించండి కలిసి మరణించండి. జాతీయ విప్లవం యెడ మనకుగల బాధ్యతను, అందరూ ఐకమత్యంతో భుజంభుజం కలిసి పోరాడి నిర్వర్తించండి. ఒకరినొకరు ప్రేమించుకుంటో, ఐకమత్యంతో కలిసి పనిచేసి, డాక్టర్ సన్ 'మూడు ప్రజాసూత్రాలను' అంతర్జాతీయ కమ్యూనిజాన్ని సాధించండి.....

“డాక్టరు సన్ మూడు ప్రజాసూత్రాలు లేకుండా జాతీయ విప్లవ మున్ను. కమ్యూనిజం లేకుండా అంతర్జాతీయ విప్లవమున్ను సిద్ధించవు. ప్రపంచ విప్లవంలో చైనా విప్లవం భాగమనే విషయాన్ని కాదని మనం వాదించలేము. మూడు ప్రజాసూత్రాలను సాధించడమంటే కమ్యూ

నిజాన్ని సాధించడమన్నమాటే. ప్రపంచ విప్లవంనుండి చైనావిప్లవాన్ని పేరుపరచ లేమనే విషయం తెలిసివుండికూడా మూడు ప్రజాసూత్రాలు కమ్యూనిజాలను గూర్చి మనలో మనమెందుకు కలహించాలి ?....."

ఈ వ్యాసం వ్రాసినప్పటికీ, జంగ్ కై షేక్ సైన్యాధికారాలలో ముఖ్యమైనవాటిని కొమింటాంగు పార్టీవారికే యిస్తో రాజకీయ ప్రచారం మాత్రం కమ్యూనిస్టుల చేతులలో వుంచాడు. వాంగ్ చింగ్ వీ కూడా సివిలు శాఖలో ముఖ్యపదవులన్నీ కొమింటాంగు పార్టీవారికిచ్చి, కమ్యూనిస్టులను తొలగించసాగేడు. సన్ యచ్ సేన్ కాలంలో వలె శక్తి సామర్థ్యాలను పరిశీలించి పదవులిచ్చే ఆచారాన్ని వీరిద్దరూ మాని పక్షపాత బుద్ధితో పనిచేయసాగేరు. చియాంగ్ కై షేక్ ఆన్ని సైనిక వ్యవహారాలలోను బొరోడిన్ తో సంప్రతించి నిర్ణయాలు చేసేవాడు. కాని వాంగ్ మాత్రం ఆయనను చాల దూరంగా వుంచేవాడు. ఈ విధంగా వాంగ్, చియాంగులు మాటల్లో అతివాదభావాలూ, చేతల్లో అభివృద్ధి నిరోధక చర్యలనూ, చేస్తూ తమ బలాలను వృద్ధి చేసుకొన జొచ్చారు.

రెండవ జాతీయ కాంగ్రెసు సమావేశం.

క్వాంటంగు రాష్ట్రం సంపూర్ణంగా కొమింటాంగుకు లోబడిన తర్వాత ఉత్సాహంతో 1926 జనవరి 1 వ తేదీని రెండవ జాతీయ కాంగ్రెసు మహా వైభవంగా కాంటన్ నగరంలో సమావేశమైంది. ఎనిమిది రాష్ట్రాలనుండి మాత్రమే ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. 19 వ తేదీ వరకూ యీ సమావేశం జరిగింది. విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల అసమంధుల రద్దుకొరకును, విదేశస్థులకూడ దేశీయ న్యాయస్థానాలకు లోబడాలని, దేశంలో దోపిడి, సైనిక ప్రభువుల అధికారం నాశనం చేయబడాలని, సామ్రాజ్యవాదుల తొత్తులైన దేశీయ వ్యాపారస్థులు నశించాలనీ తీర్మానించారు. ఈ తీర్మానాలను సాధించేందుకు రాజకీయ చైతన్యం కలి

గిన బలవత్తమమైన ప్రజానైన్యం నిర్మింపబడాలనే నిర్ణయం చేయబడింది. పీడితులగు చైనా రైతుకూలీలనే గాక శైశవావస్థలో వున్న చైనా పరిశ్రమలనుకూడా ఉద్ధరించుటకు తీర్మానించబడింది. డాక్టర్ సన్ యొక్క ఆదేశానుసారంగా కమ్యూనిస్టులు కొమింటాంగులో చేర్చుకోబడతారు గాని, పార్టీలో ప్రధాన సభ్యులుగా 'గాక సహాయక సభ్యులుగా మాత్రమే పరిగణింప బడతారు. ఏ కొమింటాంగు సంఘంలోనూ, మూడవ వంతుకంటె హెచ్చుమందీ కమ్యూనిస్టు లుండరాదు. ఈ సమావేశంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాధికారాలు, సంబంధాలుకూడ నిర్వచింపబడ్డాయి. పడమటి కొండల ముఠావారిని పార్టీనుండి తొలగించారు. కొత్త కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్గంలో చియాంగ్ కై షేక్, చెన్ కంగ్ పో, కాన్ నేక్వాంగు లను కొత్తగా చేర్చుకున్నారు. కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్గంలో ప్రథమ పర్యాయం శ్రీ సభ్యులనుకూడా జేర్చుకున్నారు. సన్ యట్ సేన్, హోసియంగ్ నింగ్ సతులు కార్యనిర్వాహక వర్గానికి, చెన్ పిచూన్ సతి కేంద్ర పరిశీలక సంఘానికియెన్నుకోబడ్డారు.

9 వ అధ్యాయం.

ఉత్తర రాష్ట్ర దండయాత్ర.

కొంటా విప్లవ ప్రభుత్వానికి. ఒక్క క్వంగుటంగు రాష్ట్రమే లోబడి వుంది. మిగిలిన రాష్ట్రాలు సైనిక ప్రభువుల అధికారానికి లోబడి వున్నాయి. అందువలన ఉత్తర రాష్ట్రాలలోని ఊపీపూ మున్నగు సైనిక ప్రభువులనుండి క్వంటంగు రాష్ట్రాన్ని కాపాడి చైనానంతటినీ, రాజకీయంగా ఐక్యపరిచేందుకు వాంగుచింగువీ, చియాంగ్ కై షేక్, కమ్యూనిస్టు నాయకులు తీర్మానించారు. సైనిక ప్రభువులతో పోరాటం సాగిస్తూ న్నంతకాలం క్వంటంగు రాష్ట్ర అదాయం చాల తక్కువగా వుండేది కాని టి. వి. సూంగ్ ఆర్థికమంత్రి అయిన కొద్దికాలంలోనే ప్రభుత్వాదాయం చాలా వృద్ధిపొందింది. ప్రభుత్వ సైన్యాలు 90,000 వరకూ పెరిగాయి. రాష్ట్రంలో కొలదిగా పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమం సాగింది. విద్యార్థి, కూలీ, రైతు, స్త్రీ, యువజన సంఘాలు నిర్మింపబడి, ప్రజలలో రాజకీయ చైతన్యం హెచ్చింది. ఈ పరిస్థితులలో జంగ్ కై షేక్ నాయకత్వాన ఉత్తర రాష్ట్ర దండయాత్రను కొనసాగించేందుకు నిశ్చయించబడింది. యుద్ధప్రయత్నాలు తీవ్రంగా కొనసాగాయి. ప్రక్కనున్న క్వంగ్సీ రాష్ట్రంలో సైనిక నాయకులుగా వున్న లీసంగ్-జేన్, హ్వోంగు పోసియంగు, పేచంగుసీలతో రాయబారాలు జరిపి క్వంగ్సీరాష్ట్రాన్ని కూడ కొమింటాంగు ప్రభుత్వంలో కలిపివేశారు. సైన్యాలతో వారుకూడ ఉత్తరరాష్ట్ర దండయాత్రకు వచ్చేందుకు అంగీకరించారు. వారి సైన్యాలనుకూడా కొమింటాంగు సైనిక పద్ధతులమీద పునర్నిర్మాణం కావించి, గొప్ప రాజకీయ ప్రబోధం చేశారు. టాంగ్ షెంగుచీ కొమింటాంగులో జేరి ఊపీపూకు వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేసేందుకు సన్నద్ధుడయ్యాడు.

1926 ఫిబ్రవరి 25 వ తేదీనాడు ఊపీపూ దేశద్రోహి అనీ, చైనానంతటినీ ఐక్యపరచేందుకు డాక్టర్ సన్ యట్ సేన్ చేసిన ప్రయత్నాలను భగ్నం చేశాడనీ, విదేశ ప్రభుత్వాలకు లోబడి వారి తొత్తుగా పనిచేస్తున్నాడనీ ఆతనిని దేశం నుండి పారద్రోలేందుకు తమకు సహాయం చేయవలసిందిగా దేశస్థులందరికీ ఒక విజ్ఞాపన చేశారు. ఇదే యుద్ధప్రకటనక్రింద పరిగణింపబడింది.

రెండవ జాతీయ కాంగ్రెస్ సమావేశంలో బొరోడిన్ జమీందారులవద్ద నుండి ప్రతిఫలం యివ్వకుండా భూములు లాగుకొని పేదరైతులకు పంచాలని ఒక తీర్మాణం ప్రవేశపెట్ట కోరగా, జమీందారీ ఏజెంట్లు, భూఖామందులు ప్రతిఘటించి, నిరాకరించారు. రైతు ప్రణాళికనూ, ప్రజాజీవనోపాధి సూత్రాన్ని ఆచరణలో పెట్టవలసినదిగా రైతు, కూలీ సంఘాలలో ప్రచారంచేసే కమ్యూనిస్టులు వాంగ్, చియాంగ్ ల అభివృద్ధి నిరోధక ప్రయత్నాలను వెల్లడిచేయ నారంభించారు. అప్పటినుండి చియాంగ్, కమ్యూనిస్టులు తన మార్గంలో నుండి, ఒత్తిడి కలుగ జేస్తున్నారని కక్షవహించి సైనిక, యువజన సంఘాల కార్యకలాపం సాగకుండా అడ్డంకులు కల్పించ సాగేడు. పడమటికొండల ముఠావారు వాంగ్ మీద ద్వేషం పుట్టించేందుకు చియాంగ్ పరివారంలో వారికి లంచాలుపెట్టి, చాడీలు చెప్పించారు. కమ్యూనిస్టులు వాంగ్ తో కలిసి చియాంగ్ ను అధికారభ్రష్టుని చేయ సంకల్పించారనీ, యంగ్ ఫెంగ్ అనే ఫిరంగి ఓడమీద ఆందుకొరకే తిరుగుతున్నారనీ చెప్పారు.

నిరంతరం యిట్టి విషపూరిత ప్రచారాన్ని వింటో కమ్యూనిస్టులను నాశనంచేసి తన వ్యక్తిప్రాబల్యం, పెట్టుబడిదారులు, జమీందారుల ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించుటకు తరుణముకొరకు వేచియున్న చియాంగ్ కై షేక్, రష్యా సైనిక సలహాదార్ల గృహాలను సైనికులచే ముట్టడించి, పార్టీకమీషనర్లను అరెస్టు చేయించాడు. సైనిక సంఘంయొక్క అనుజ్ఞ

లేకుండా నిరంకుశంగా మార్షల్ లా అమలుపరచినందుకు వట్టి పుకారు మీద వాంగ్ ను అనుమానించినందుకు, సైన్యం రాజకీయశాఖ అధికారానికి లొంగివుండక, నిరంకుశంగా ప్రవర్తిస్తున్నారనీ, సైనిక నియంతృత్వాన్ని నెలకొల్పేందుకు యీ చర్య దారితీయవచ్చుననీ యెంచి వాంగ్ చింగ్ పీ రహస్యంగా మే నెలలో ఫ్రాన్సు వెళ్ళిపోయాడు. ఈయన చర్య వలన చియాంగ్, వాంగ్ ల మధ్య తీవ్ర భేదాభిప్రాయాలేర్పడి, విప్లవ ప్రభుత్వ వినాశ ప్రయత్నములు జరుగలేదు.

రష్యన్ సలహాదార్లను చియాంగు ఆరెస్టు చేయించుట పడమటి కొండల ముఠావారికిని, కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకులకు చాల సంతోషం కలిగించింది. వారు ముక్త కంఠంతో చియాంగును అభినందించారు. కాని చియాంగు ఏప్రిలు 3 వ తేదీని రష్యాతో మైత్రి మునుపటి వలెనే వుందనీ విప్లవ వ్యతిరేకులూ, అభివృద్ధి నిరోధకులూ కాంటన్ లో కాలు పెడితే తక్షణమే నిర్బంధమం దుంచబడతారనీ ప్రకటించాడు. ఏప్రిలు 16 వ తేదీని వాంపోవా సైనికాలయంలో ఉపన్యసిస్తో చైనా విప్లవం ప్రపంచ విప్లవంలో అంతర్భాగ మగుటవలన కొమింటాంగు, తృతీయ కమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థ అధికారానికి లోబడి వుండాలనీ జింగ్ కై షేక్ చెప్పాడు. ఏప్రిల్ నెలాఖరుకు బొరోడిన్, హూహాన్ మిక్ మాస్కో నుండి తిరిగి వచ్చారు. హూహాన్ మిన్ కు చియాంగ్ తో సరిపడనందున షాంఘే కు వెళ్ళిపోయాడు. బొరోడిన్ నియమించిన సలహాదార్లను చియాంగ్ అంగీకరించి ఆయన సలహాలను మన్నించ సాగేడు. చియాంగ్ కొమింటాంగు కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్గ విస్తృత సమావేశాన్ని పిలిచి యంగ్ ఫెంగ్ కేసు కల్పితమనీ, తాను తొందపాటుతో చేసిన పనికి శిక్షించ వలసిందనీ కోరాడు. సభ్యులు క్షమించారు. కమ్యూనిస్టులను కొమింటాంగులో జేర్చుకునే విధానాన్ని ఆమోదించారు. కాని, కమ్యూనిస్టులెవరూ ప్రభుత్వ శాఖలకు ప్రధానోద్యోగులుగా నుండ కూడ దని కూడ తీర్మానించారు.

దండయాత్ర ప్రారంభం.

టాంగ్ పెంగ్ చీ కొమింటాంగు ప్రభుత్వంతో రాయబారాలు జరుపు తోండటం కనిపెట్టిన ఊపీపూ హూనాన్ గవర్నరైన చో హెంగ్ టీని. టాంగ్ ను పదవినుండి తొలగించ వలసిందిగా ఆజ్ఞాపించాడు. ఊపీపూ పంపిన సైన్యాలతో చో, టాంగ్ ను హూనాన్ నుండి తరిమివేశాడు. ఈలోగా జాతీయ ప్రభుత్వం దండయాత్ర సన్నాహాలు పూర్తిచేసుకుంది. 1926 మే 28 వ తేదీని చియాంగ్ కై షేక్ సర్వసేనాధ్యక్షుడుగా నియమింప బడ్డాడు. బొరోడిన్ సలహావలన అన్ని సైనిక, రాజకీయ, పార్టీ అధికారాలు చియాంగ్ కీయబడ్డాయి. ప్రతి రాష్ట్రములోను కార్మిక, యువ జన, కమ్యూనిస్టు సంఘాలవారు ప్రజలలో గొప్ప జాతీయ ప్రచారము చేయుచు దేశాభిమానము కలిగించుచుండిరి.

సైనిక సంఘానికి లోబడి ఏడు సైన్యాలున్నాయి. ప్రతి సైన్యం లోను మూడు డివిజన్లున్నాయి. ఒక్కొక్క డివిజనులో 1620 రైఫళ్ళతో కూడిన 3 రెజిమెంట్లున్నాయి. ఈ సైన్యాలన్నిటిమీద సర్వాధికారాలను రష్యను సలహాదారైన గాలెన్సు (మార్షల్ బ్లాషర్) కలిగి వుండటమే గాక, మొదటి సేనకు నాయకుడుగా వుండి నడిపాడు. టాన్ యెన్ కే రెండవ సైన్యానికి, చూపీచే మూడవ సైన్యానికి, లీచీసేన్ నల్గవ సైన్యానికి, లీపూలిన్ ఐదవ సైన్యానికి, చెంగ్ చీన్ ఆరవ సైన్యానికి, లీసంగ్ జేన్ ఏడవ సైన్యానికి కమేండర్లుగా నియమింప బడ్డారు.

టాంగ్ పెంగ్ చీ, ఊపీపూ సైన్యాలచే ఓడింపబడి యూనాన్ రాష్ట్ర ముఖ్యపట్టణమైన చాంగ్ నుండి తిరోగమనం సాగించుచున్న సమయంలో 1926 జూలై నెల మొదటిరోజుల్లో కాంటన్ నుండి చెన్ మింగ్ పు, చాంగ్ ఫాక్వీ, పేచంగ్ చీల నాయక్వంలో మూడు డివిజన్ల విప్లవ సైన్యాలు వచ్చి కలిశాయి. వెంటనే టాంగ్ విజృంభించి చాంగ్

షాను తిరిగి స్వాధీనపరచుకున్నాడు. టాంగ్ ను కొమింటాంగువో జేర్చు కుని, ఆయన సైనికులను ఎనిమిదవ సైన్యంగా చేసి, దండయాత్ర నారంభించారు.

ప్రథమమున ఊపీపూమీద దండెత్తిన కొమింటాంగు సైన్యాలకు అనేక యుద్ధాలతర్వాత ఊహాన్ పట్టణం అక్టోబరు 10 నాడు వశమైంది. తత్ఫలితంగా హూనాన్, హూపే రాష్ట్రాలు కొమింటాంగు పద్ధతికి లోబడ్డాయి. విప్లవసైన్యాల విజయాలను కాంచి, విస్మయం పొందిన కియాంగ్సీ, కియాంగ్సు, పూకిన్, ఆన్ హ్వి, చెకియాంగు రాష్ట్రాల అధిపతియైన సన్ చ్వాన్ ఫాంగ్ ఊపీపూతో కలిశాడు. అందువలన సన్ చ్వాన్ మీద కూడ యుద్ధం ప్రకటించబడింది.

ఊపీపూ, సన్ చ్వాన్ ఫాంగుల సైన్యాలతో అనేక పోరాటాలు జరిగాయి. కొన్ని ప్రదేశాలు అనేకపర్యాయాలు చేతులు మారాయి. నవంబరు 8 నాడు రెండవ, ఆరవసైన్యాలు కియాంగ్సీ రాష్ట్రాన్ని లోబరచుకున్నాయి. టాన్ యెన్ కే, చూపీటే, చెంగ్ చీన్ లకు తోడుగా జంగ్ అదనపుసైన్యాలను పంపుటవలన డిశెంబరు నెలలో పూకిన్ పట్టుబడింది. పూకిన్ నుండి చెకియాంగ్ మీదకు దండువెడలి రెండునెలలు హోరాహోరీ యుద్ధంచేసి, అనేకసార్లు పరాజయం పొందిన తర్వాత 11/27 ఫిబ్రవరి 18 నాడు చెకియాంగ్ ను వశపరచుకున్నారు. చెకియాంగు నుండి యింకా ఉత్తర రాష్ట్రాలమీదకు మిగిలిన సైన్యాలను పంపి, యింతవరకును కియాంగ్సీ రాష్ట్రంలో నాన్చాంగ్ పట్టణంలో వున్న చియాంగ్ అకస్మాత్తుగా షాంఘేనగరంమీద పడ్డాడు. అంతక్రితమే చౌఎన్ లే అను కమ్యూనిస్టు యువకుడు షాంఘేలోనున్న కార్మికులచే విప్లవం జేయించి మార్చి 22 న లోబరచుకున్న సమయాన చియాంగ్ తేలికగా షాంఘేను పట్టుకున్నాడు. షాంఘే విప్లవయోధులైన కార్మికులు ఆయనకు స్వాగతమిచ్చారు. అలసించక పురాతన రాజధానియైన నాన్కింగును 24 వ తేదీన లోబరచుకున్నాడు.

ఈ యుద్ధాలలో చియాంగ్ కై షేక్ చాల పర్యాయాలు ఓడిపోయాడు. ఉక్కు సేనాని అని ప్రసిద్ధిచెందిన చాంగ్ పాక్వీ ప్రతి పోరాటంలోను ఆఖండవిజయం పొందుటవలన కొమింటాంగులో ఆయన పలుకుబడి హెచ్చుతోందని చియాంగు అకస్మాత్తుగా షాంఘేమీదపడి జయించి మార్చి 27 న నగరంలో ప్రవేశించాడు. కొమింటాంగులో తన అధికారం నిలబెట్టుకునేందుకు షాంఘేలో నున్న దేశీయధనాధ్యవర్గాన్ని కూడ గట్టుకొనుట అవసరమని యెంచి, కమ్యూనిస్టులకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడి, వారి సహాయాన్ని పొందాడు.

కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడి.

వాంగుచింగ్ వీ ప్రాంసు వెళ్లాడు. క్రమంగా అభివృద్ధినిరోధకుల వైపు మొగ్గుతోన్న చియాంగు యుద్ధకార్యాలలో నిమగ్నుడయ్యాడు. ప్రభుత్వవ్యవహారాలను చూచే టాన్ యెన్ కేకు రాజకీయసిద్ధాంత పరిజ్ఞానంలేక, గాలివేసినవైపు తిరుగుతున్నాడు. కేంద్రకార్యనిర్వాహక వర్గార్యక్షుడైన చాంగుచింగ్ జింగ్ పై పడమటికొండల ముఠాకు చెందిన వాడను అనుమానం పార్టీసభ్యులకు కలిగింది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఆహార్ని శలు ప్రజానిర్మాణ కార్యక్రమంలో నిమగ్నులై యుండే కమ్యూనిస్టులకు కొమింటాంగు పార్టీపై పెత్తనంవచ్చింది. టాన్ పింగ్ షాన్, మోసీ యాంగులవంటి ప్రముఖ కమ్యూనిస్టులు ప్రభుత్వశాఖలలోని ఉన్నతోద్యోగముల నుండి తొలగింపబడినప్పటికీ పార్టీశాఖ లన్నిటిపైనను కమ్యూనిస్టులే పెత్తనం వహించారు. కమ్యూనిస్టుల కార్యక్రమం ప్రజా సామాన్యాన్ని వారివైపు ఆకర్షించింది. కమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థ చైనాప్రభుత్వమునకు చైనా విప్లవమునకు చేయుచున్న సహాయం సోవియట్ ప్రభుత్వం తమ ప్రత్యేకహక్కులను వదులుకోవడం, కమ్యూనిస్టుల బలుకుబడిని అనేకరెట్లు వృద్ధిపరచింది. ఉత్తరరాష్ట్ర దండ

యాత్రలో మార్షల్ బ్లూషర్ బొరోడికల యుద్ధనీతివలననే చైనాజాతీయ సైన్యాలకు విజయపరంపర కలుగుతోందనే ప్రతిష్ఠకలిగింది. రష్యన్ సలహాదార్లు, కమ్యూనిస్టులు యీ అనుకూల పరిస్థితుల్లో ప్రచారాన్ని చాల జోరుచేశారు. కేంద్రకార్యనిర్వాహక వర్గంలో సూచీ, డాక్టర్ సకాయట్ సేన్ కుమారుడైన సన్ ఫోలు కమ్యూనిస్టు విధానాన్ని బాగా బలపరిచేవారు.

1926 అక్టోబరు 15 వ తేదీనాటినుండి వివిధ రాష్ట్ర పార్టీ ప్రతినిధులతో కూడిన కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్గ ద్వితీయ విస్తృత సమావేశం జరిగింది. దక్షిణచైనా అంతటా విప్లవ ప్రభుత్వానికి లోబడుటవలన ఉత్పన్నమైన సమస్యలనేకములు చర్చింపబడి ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు చెయ్యబడ్డాయి. రాష్ట్ర ప్రతినిధులతోను, కేంద్ర కార్యనిర్వాహక వర్గం వారిచే నియమింపబడిన వారితోను కలసిన కమిటీలచే పాలింపబడు విధానం రాష్ట్రాలలో నెలకొల్పుటకు తీర్మానించబడింది. పారిశ్రామిక రక్షణ, చట్టవిరుద్ధమైన పన్నుల విధానాన్ని రద్దుచేయుట, నాలుగవవంతు వ్యావసాయక పన్నుల తగ్గింపు, వడ్డీరేట్లను తగ్గించుట సేద్యదారులకు జిరాయితీ హక్కుల నిచ్చుట, సమ్మె హక్కుతో కూడుకున్న కార్మిక చట్టాలు, కార్మిక పారిశ్రామికదార్ల తగవుల పరిష్కార సాధనాలు నెలకొల్పుట మున్నగు కొమింటాంగు పార్టీ కనీస ప్రణాళిక ఆమోదింపబడింది. విప్లవప్రభుత్వానికి లోబడిన ప్రదేశం విస్తరించుటచేత కాంటన్ నుండి ప్రభుత్వస్థానాన్ని వూహాకు మార్చేందుకుకూడా నిర్ణయించారు. చియాంగుయొక్క నిరంకుశ వైఖరిని గమనిస్తూన్న అతివాదులు యూరప్ లో విశ్రాంతి తీసుకుంటూన్న వాంగుచింగ్ పీని మరల చైనాకు తీసికొని రావలయునని గొప్ప ఆందోళన చేశారు. వ్యక్తిగతంగా అధికారాన్ని స్థిరపరచుకోవాలని ప్రయత్నించే చియాంగు ప్రయత్నాలను అరికట్టుటకుగాను చియాంగు వ్యతిరేకోద్యమాన్ని కమ్యూనిస్టులుకూడ బలపరిచారు.

1927 మార్చినాటికి చియాంగు కియాంగు, అన్ హీ, చెకియాంగు పూకీ రాష్ట్రాలను అధికారంలోకి తెచ్చుకొని లీచీసేన్, హ్వాంగుషోసి యంగ్ ద్వారా క్వాంటంగు, క్వాంగ్సీలలో స్వాధికారం చలాయించ గలిగాడు. కేంద్రకార్యవర్గానికి, జాతీయ ప్రభుత్వానికి హుానా, హుాపే కియాంగ్సీలు లోబడి వున్నాయి. వాంగు చైనాకు తిరిగి వచ్చేందుకు యిష్టపడని చియాంగ్ కైషేక్ షాంఘే పట్టుబడి తన అధికారం దృఢంగా పాతుకున్న తర్వాత, కమ్యూనిస్టుల నణచేందుకుగాను వాంగుచింగ్ పీని చైనా రమ్మని వత్తిడి చేయనారంభించాడు.

తృతీయ విస్తృత సమావేశం.

కేంద్ర కార్యవర్గంవారు ఊహాన్ లో మూడవ విస్తృత సమావేశం జరిపారు. చియాంగ్ కైషేక్ యందులో పాల్గొన లేడు. కమ్యూనిస్టులు చాల హెచ్చుగానుండుటవలన సమావేశంలో వారి విధానము ననుసరించి నిర్ణయాలు చెయ్యబడ్డాయి. ఇంతవరకును వాంగుచింగుపీ అధ్యక్షుడుగా వుంటూన్న రాజకీయ సంఘంలోని అధ్యక్ష పదవిని రద్దుచేసి, ఏడుగురు సభ్యులతో కూడిన పాలకవర్గం (ప్రెసీడియం) యేర్పాటు చేశారు. జాతీయ ప్రభుత్వ అధ్యక్ష పదవి రద్దుచెయ్యబడి, 5 గురు సభ్యులతో కూడిన స్టాండింగు కమిటీయును, సైనికసంఘ అధ్యక్షపదవి రద్దుచెయ్య బడి ఏడుగురు సభ్యులతో కూడిన ప్రెసీడియమును యేర్పాటు చేయు నట్లుగా సవరించారు. వ్యక్తుల ప్రాబల్యం తగ్గించి వ్యక్తినియంతృత్వానికి స్థానం లేకుండా, చేసేందుకు కమ్యూనిస్టుసభ్యులు యీ ప్రయత్నాన్ని చేశారు. కేంద్రకార్యవర్గం, కొమింటాంగు నాయకత్వంకూడా అధిక సంఖ్యాకుల వలన కమ్యూనిస్టులకు లభించాయి. కమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థ ప్రతినిధి అయిన కమ్యూనిస్టు నాయకుడు టాన్ పింగ్ షాన్

కర్షక శాఖామంత్రిగాను, హాంకాంగు సమ్మెలో ప్రసిద్ధిబొందిన సుషో చింగు కార్మికశాఖామంత్రిగాను నియమింపబడ్డారు.

1927 ఏప్రిలు మొదటితేదీనాడు వాంగుచింగువీ షాంఘేరాగానే చియాంగ్ కై షేక్, చాంగుచింగ్ జంగ్, వూచీహుయి, లీషీచెంగ్ మున్నగు అనుచర బృందంతో వచ్చి వాంగును కలుసుకున్నాడు. కేంద్ర కార్యవర్గం, పార్టీ కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడిలోకి వచ్చాయి. కనుక తాను వాటిని గుర్తించదలుచుకో లేదనీ, తన సూచనల నంగీకరిస్తే వాంగు నాయకత్వాన్ని అంగీకరిస్తాననీ చెప్పాడు. బొరోడిన్ ను చైనానుండి వెడలగొట్టుట, కమ్యూనిస్టులను కొమింటాంగు నుండి వెడలగొట్టుట అను యీ రెండు చియాంగు సూచనలనూ వెంటనే అమలుపరచవలయు నని నిష్కర్షగా చెప్పాడు. కేంద్ర కార్యనిర్వాహక వర్గమూ, జాతీయ ప్రభుత్వమూ ఊహాలో వుంటే యీ పను లెట్లా సాగుతాయి?" అని వాంగు అడిగాడు. కేంద్ర కార్యవర్గం, జాతీయప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టుల అధికారంలో వున్నాయి. కనుక బొరోడిన్ ను, కమ్యూనిస్టులను తొలగించాలని మాత్రమే మనం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము" అని జంగు సమాధాన మిచ్చాడు. రాజ్యాంగ చట్ట నిబంధనల ప్రకారంగా యీ పని జరిపేందుకు వీలు లేదంటే, ఊచీహీవ్స్ "అమాట నిజమే కాని, మనకి రాజ్యాంగ చట్టంతో పనేముంది?" అని అన్నాడు.

చియాంగ్ కై షేక్ బృందం పార్టీపైన తమ అధికారాన్ని నిలుపు కునేందుకు పన్నే కుట్రలకు, చేసే తిరుగుబాటు యత్నాలకు వాంగు చింగ్ వీ తాత్కాలికంగా లొంగలేదు. వాంగుకు పార్టీ రాజకీయ వ్యవహారాలను వదలి, సైనికాధికారాన్నంతా తన గుప్పిటలో ఉంచుకొనవలెనని చియాంగు చేసే ప్రయత్నాన్ని వాంగు హర్షించలేదు. ఈ అధికారాలను వ్యక్తులకు కేంద్ర కార్యవర్గమేయివ్వాలి. కాని చియాంగుకై షేక్ కు అధికారం లేదనీ కమ్యూనిస్టులను కొమింటాంగులో జేర్చుకోవడం, రష్యాతో స్నేహంగా ప్రవర్తించడం అను యీ రెండు విధానాలూ డాక్టర్ సన్ చేత అమలు జరుపబడ్డాయి. కనుక వాటిని నిరంకుశంగా మార్చుటకు

వీలులేదనీ వాంగు అభిప్రాయాన్ని వెళ్ళబుచ్చాడు. ఈ విధంగా యే ఒక్క వ్యక్తియైనా నియంతవలె పార్టీ కార్యవర్గాన్ని ధిక్కరించి పనిచేస్తే, పార్టీ నిర్మాణమే విచ్ఛిన్నమవుతుందనికూడా వాదించాడు. మనస్ఫూర్తిగా సర్వకాల సర్వావస్థలయందు విప్లవం కొరకు పనిచేసే కమ్యూనిస్టులను కొమింటాంగునుండి వెడలగొడితే పార్టీయందు స్వార్థపరులూ, అభివృద్ధి నిరోధకులూ, విప్లవ వ్యతిరేకులు మాత్రమే జేరుతారనికూడా వాంగ్ చెప్పాడు. ఐనప్పటికీ కమ్యూనిస్టుబావాలను వ్యాపింపచేస్తూ కొమింటాంగులో హెచ్చు పలుకుబడి సంపాదించిన కమ్యూనిస్టులను మాత్రం పార్టీలో ఉండనీయ కూడదని చియాంగుతో యేకీభవించాడు.

చియాంగ్ కైషేక్ ముఠావారు వాంగుతో 5 రోజులు కమ్యూనిస్టుల మీద కొందెములు చెప్పారు. తుట్టతుదకు కమ్యూనిస్టులు ప్రభుత్వంమీద తిరుగబడి సోవియట్ విధానాన్ని అమలు పరిచేందుకు ప్రయత్నిస్తారని కూడ వాంగ్ తో చెప్పగా, కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శియైన చెన్ టుస్యూను పిలిపించారు. చెన్ టుస్యూ యీ నిందలన్నీ నిరాధారాలని చెప్పి వాంగ్ తో కలసి ఒక నివేదికను ప్రకటించాడు. మూడు ప్రజా సూత్రాలను ఆమోదించి, కొమింటాంగులో జేరిన కమ్యూనిస్టులు సన్ జోఫీ నివేదిక యెడల విశ్వాసంతో వుండాలనీ, వాంగు, స్యూ లిద్దరూకూడా కమ్యూనిస్టు కొమింటాంగు అంతిమ ఆశయాలు విభిన్నమైనవనీ, భవిష్యత్తులో విడిపోవుట తప్పనిసరి యనీ గుర్తించుచున్నప్పటికీనీ, ప్రస్తుతంలో మాత్రం కమ్యూనిస్టులు కొమింటాంగుకు లోబడి వుండాలనీ యీ నివేదికయందు వ్రాశారు. కొమింటాంగులో కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడినిసహించని వాంగ్ కేంద్ర కార్యవర్గంలో వున్న 12 గురు కొమింటాంగు సభ్యులను కూడ గట్టి తృతీయ విస్తృతసమావేశంలో చేయబడిన నిర్ణయాలనుమార్పుటకు గాను ఊహాన్ రాష్ట్రంలోని హాంకోకు ప్రయాణమై వెళ్ళాడు. కేంద్ర కార్యవర్గంలో 5 గురు మాత్రమే కమ్యూనిస్టు సభ్యులున్నారు. అందు వలన చతుర్థ విస్తృత సమావేశాన్ని నాన్కింగు నగరంలో పెట్టి జంగు కైషేక్ ముఠానుకూడ కూడగట్టుకొని రావలెనని యెత్తు యెత్తాడు.

10 వ అధ్యాయం.

కౌమింటాంగ్ లో చీలికలు

జంగుకై షేక్ విద్రోహం.

షాంఘే, నాన్కింగులను జంగుకై షేక్ వశపరచుకున్న వెంటనే, ఆ పట్టణాలలో వున్న దేశీయ పరిశ్రమదారులు, బ్యాంకర్లు, భూకామందులు, వ్యాపారస్తులూ జంగుకై షేక్ చుట్టూచేరి కమ్యూనిస్టులపై ద్వేషమును పురిగొల్పు నారంభించారు. ప్రజా సామాన్యంలో కమ్యూనిస్టులకు పలుకుబడి హెచ్చడం, కేంద్రకార్యవర్గంలో తనకు స్థానం లేకపోవడం జంగుకు బొరోడిక మీద, కమ్యూనిస్టులమీద తీవ్రమైన వైరం కలిగించాయి. వాంగు వచ్చి తనకు సంపూర్ణంగా తోడ్పడి, తన అధికారాన్ని నిలుపుతాడేమో అనుకుంటే, వాంగు పార్టీ నిబంధనా విధిని అతిక్రమించకూడదని ధర్మపన్నాలు చదివాడు. వ్యక్తి నియంతృత్వానికి వ్యతిరేకతనుకూడా తెల్పాడు. అందువలన, జంగుకై షేక్ కేంద్ర కార్యవర్గాన్ని, జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని ధిక్కరించి, కమ్యూనిస్టులను నాశనంచేయి పూనుకున్నాడు. మితివాదులు, ధనాధ్యవర్గమూ అతని పజ్జెన జేరారు. జమీందార్లు, పారిశ్రామిక యజమానులు నిర్దాక్షిణ్యంగా కార్మిక, కర్షకోద్యమాలను అణచివేయమని తమ మార్గం నిష్కంటకం చేయమనీ తొందరపెట్టసాగారు. జంగుకై షేక్ కు కమ్యూనిస్టులను నాశనం చేపేండుకుగాను పుష్కలంగా డబ్బు లభించింది. ఈ విప్లవ వ్యతిరేకుల నందరినీ జేర్చి అభివృద్ధి నిరోధక ప్రభుత్వాన్ని నాన్కింగులో స్థాపించాడు.

ఆకస్మాత్తుగా 1927 ఏప్రిల్ 12 వ తేదీని జంగుకై షేక్ షాంఘే లోని కమ్యూనిస్టులను, అభిమానులను వేలకొలది అరెస్టు చేయించాడు. ఏ కూలీరైతే సమ్మెసాగించి తన శతృవులకు వత్తిడి కలిగించి, తన

విజయానికి కారణభూతులయ్యారో, ఆ షాంఘే కార్మికుల మీదనే నిష్టా రణంగా ఫిరంగులతో కాల్పించి వేలకొలది కూలీలను చంపించాడు. కమ్యూనిస్టు అనిగాని, కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాభిమాని అనిగాని అనుమానం ఉన్నవారినల్లా నిర్బంధించి బాధించాడు.

ఏప్రిల్ 15 నాడు నాన్కింగు వెళ్ళి ఊచీహ్వి, లీషీసెంగు, చాంగుచింగుజంగు, సేయువాన్పీ, హూహాన్మి, చెకోఫూ లతో మరొక కేంద్ర కార్యవర్గాన్ని 18 వ తేదీని కొత్త జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పి, పవిత్రోద్యమం పేరుతో కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని అమలు జరుపసాగాడు.

షాంఘే హత్యలు, కమ్యూనిస్టు నిర్బంధాలు దేశంలో గొప్ప అలజడిని కలిగించాయి. దేశమంతా అట్టుడికినట్లు ఉడికిపోయింది. దేశంలో నాలుగు మూలలా వున్న కమ్యూనిస్టులందరూ యీ హత్యలకు కారకుడైన జంగుమీద ఆగ్రహవేశంతో మండిపడ్డారు. పారిశ్రామిక కార్మికులందరూ యీ దారుణ చర్యను గర్హిస్తూ ప్రదర్శనలు జరిపారు. రైతులు జంగును విప్లవ ద్రోహి యని ఖండించారు.

• ఊహాన్ పరిస్థితులు.

జంగ్ హాంకో ప్రభుత్వంపై యెదురు తిరిగి మరొక ప్రభుత్వాన్ని నాన్కింగులో నెలకొల్పడనే వార్త వాంగ్కు విస్మయ. క్రోధాలు కలిగించింది. వెంటనే ఏప్రిల్ 17 నాడు కేంద్రకార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశం జరిపి జంగ్ కై షేక్, ఊచీహ్విలను, నాన్కింగు తిరుగుబాటులో పాల్గొన్న అందరినీ పార్టీనుండి తొలగించివేశారు. అన్ని పదవులనుండి తీసివేశారు. సినరైన కొమింటాంగు వాడులందరూ వాంగ్ చుట్టూజేరి కమ్యూనిస్టులను అధికారాలనుండి తొలగించి, అణచియుంచుటకు తీవ్రంగా వాంగ్ నాయకత్వాన పనిచేశారు.

ఊహాన్ లో 31 లక్షలమంది కార్మికులు సమ్మెచేశారు. పారిశ్రామిక కార్యకలాపాలన్నీ స్తంభించాయి. ఫాక్టరీలన్నీ మూయబడ్డాయి యజమానులు, పనివారలు కలహిస్తున్నారు. కమ్యూనిస్టుల ఆధికారంలోవున్న హూపేలోని హన్యాంగుజిల్లాలో 15 యంత్రాగారాలను కార్మికసంఘాల యాజమాన్యంలో నడిపించుటకు పూనుకున్నారు. ఈ పనివలన ప్రభుత్వాదాయం పూర్తిగా పడిపోయింది. వ్యక్తుల నుండి యంత్రాగారాలను వశపరచుకొని ప్రభుత్వమే నడిపించాలని కార్మికులు కోరారు. కాని యజమానులు అనేక పన్నాగాలు పన్ని కొమింటాంగు వాదులపై కూలీలను ఆణచవలసిందిగా ఒత్తిడి తేనారంభించారు. ఈ కల్లోలపరిస్థితులలో ప్రభుత్వ బలహీనత మరింతగా వెల్లడైంది. అప్పుడు పార్టీని సమావేశపరచి, యెన్నుకోబడిన కమ్యూనిస్టు సభ్యులనందరినీ హన్యాంగు శాఖ నుండి తొలగించివేసి, కొమింటాంగు పక్షీయులతో కూడిన సంఘాన్ని నియమించవలసిందనీ, లేనిచో ప్రభుత్వాదాయం పడిపోతుందనీ, వ్యాపారం, ఉత్పత్తి క్షీణిస్తాయనీ వాంగు వదించి, ఆ విధంగా చాలా కష్టంమీద అమలుజరిపాడు.

పట్టణాలలోనే కాక పల్లెప్రాంతాలలోకూడ గొప్ప సంచలనం పుట్టింది. విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు చైనాను యంత్రపు సరుకులతో ముంచెత్తుచుండుట చేతనూ, దేశంలోకూడ విరివిగా యంత్రాగారాలు నెలకొల్ప బడుటచేతనూ, చేతిపరిశ్రమలు నాశనమై పల్లెప్రాంతాలలోని ప్రజలందరూ వ్యవసాయ వృత్తి మీదనే ఆధారపడ్డారు. సేద్యగాండ్రు హెచ్చుటతో భూమికి మక్తాలు, కట్టుబళ్ళు చాల విపరీతంగా హెచ్చాయి. రైతుల ఋణం విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. పైనిక ప్రభువుల నిరంతర సంఘర్షణ వలనను, దోపిడిగాండ్ర ముఠాల వలనను పల్లెటూళ్ళలో శాంతి భద్రతలు కొదువ అయ్యాయి. జమీందార్లు, భూభామందుల దోపిడి విధానం వలన రైతుల కష్టం లపరిమితమై, అక్కడక్కడ మితిలేని

ఆగ్రహంతో రైతులు జమీందార్లను హత్యలు చెయ్యడంకూడ జరుగు తూండేది. రైతులలో సహజంగా వున్న భూతృప్తి తోడుగా, కమ్యూనిస్టు భావప్రచారం అగ్నికి, వాయువు తోడై నట్లుంది. రైతులు కమ్యూనిస్టు భావాలను చాల త్వరగా స్వీకరించారు. కష్టించేవారికే భూమి చెందాలనే వినాదాన్ని రైతులచరణ యందుంచుటకు తొందరపడ సాగారు. చైనాగ్రామీణులను మూడురకాలుగా విభజింపవచ్చును. భూకామందులు, వ్యవసాయదారులు, నిర్వ్యాపారులు. వ్యవసాయదారులు, వ్యవసాయ కూలీలు తరుచుగా ఋణగ్రస్తులై, తమ - ఆడబిడ్డలను భూమందులకు అమ్ముకోవలసిన దైన్యపరిస్థితుల్లో వుంటారు. వీరి కష్టాలపరిమితం. నిరంతరం కష్టజీవితానికి పేరుబడిన చైనారైతుకు రోజుకొక్కపూట తిండికూడా సంవత్సరం పొదుగునా లభించేదికాదు. ఈ దుర్బరపరిస్థితులు చాలవన్నట్లు జమీందార్లు భోగభాగ్యాలతో తులతూగుతో, అనేక అత్యాచారాలు చేసేవారు. రైతులను నిర్దాక్షిణ్యంగా హింసించేవారు. జమీందార్లు మింటువాన్ అను స్వంతపైన్యాన్ని పోషిస్తో, రైతులమీద దౌర్జన్యాలు చేసేవారు. దుర్బలులు, నిరంకుశులు అయిన చక్రవర్తుల పాలనలోగాని, చక్రవర్తిని తొలగించిన తర్వాత దేశాన్ని పీడించిన సైనికప్రభువుల పరిపాలనలోగాని రైతుకు రక్షణలేదు. విద్యాగంధంలేని రైతు, ఆర్థికంగా కృంగినరైతు, పౌరసత్వ హక్కులు లేనిరైతు చాల దైన్యంగా జీవితాన్ని గడిపేవాడు. అట్టి రైతులలో కమ్యూనిస్టులు నిరంతర ఆందోళన వలన ఆత్మాభిమానాన్ని రేకెత్తించి, వర్గచైతన్యాన్ని కలిగింపజొచ్చారు. రాజకీయసంఘంలో ఒకపర్యాయం కమ్యూనిస్టులు జమీందార్లవద్దనుండి భూములను జప్తుచేసి వ్యవసాయదార్లకివ్వాలి అనే ప్రణాళికను ప్రవేశపెట్టేందుకు ప్రయత్నించారు కాని వాంగుచింగ్ పీ ఘృత్తిగా వ్యతిరేకించాడు. జమీందార్లు, ధనికవర్గప్రయోజనాలను రక్షింప జూచే తదితర కొమింటాంగు నాయకులు రాజకీయసంఘంలో యీ తీర్మానాన్ని ఓడించారు. హూనాన్ రాష్ట్రంలో ప్రధమమున యీ విధానాన్ని

అమలుజరిపి పరీక్షించవలసిందిగా కమ్యూనిస్టులు పట్టుబట్టారు. అత్యధిక సంఖ్యాకులైన చైనారైతులోకం రాజకీయ రంగంలో ప్రవేశిస్తేనే కాని చైనావిప్లవం విజయవంతం కాజాలదనీ, రైతులు రాజకీయరంగంలోకి రావాలంటే వారికి వర్గచైతన్యం కలగాలనీ, అందుకుగాను భూమిని జప్తుచేసి, వారికి పంచాలనీ కమ్యూనిస్టులు వాదించారు. కాని సైన్యాలలో భూకామందుల పుత్రులు అధికార్లుగా వున్నారనీ యీ విధానం అమలు జరిపితే వారందరూ విప్లవప్రభుత్వానికి ప్రతిఘటనగానే సాకుతో వాంగ్ యీ సూచనలను త్రోసిపుచ్చాడు. ఐతే, రైతులలో యీ అగ్ని రాజుకుంటూనేవున్నది. తరుణంకొరకు చూస్తున్నారు.

టాన్ యెన్ కే, చెంగ్ చీన్, టాంగ్ షెంగుచీల అధికారంలో వున్న ఉద్యోగులందరూ హూనాన్, హూపే రాష్ట్రాలలోవున్న జమీందార్ల కుటుంబాలకు చెందినవారే. రైతు సమస్యల విషయంలో జమీందార్ల వర్గలాభాలకు నష్టం రాకుండా వుండునట్లు చూచేవారు. ఈ అధికార్లు తిరుగబడతారని వాంగ్ అపరిమితంగా భయపడేవాడు. అందువలన కొమింటాంగు సభ్యులు తమ ప్రభుత్వం ద్వారా రైతుకు ఉపకరించే పెద్ద మార్పులను తీసికొనివచ్చుటకు వ్యతిరేకించడమే కాక అట్టి ప్రయత్నాలను అణచివేసేవారు.

రైతు సమస్యమీద చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీలోనే తీవ్రమైన అభిప్రాయభేదాలు వచ్చాయి. పార్టీకి సలహా యిచ్చుటకు కొత్తగా వచ్చిన యమ్. యన్. రాయ్ చైనాలో వెంటనే జమీందార్ల, భూభామందుల భూములను పరిహారం యివ్వకుండా స్వాధీనం చేసుకునే విధానాన్ని అమలుపరచ వలసిందని బోధించాడు. ముందునుండి కొమింటాంగు కార్యక్రమాన్ని నడిపిస్తో, కొమింటాంగు పక్షీయుల మనస్తత్వాన్నీ, బలాన్నీ సంపూర్ణంగా యెరిగివున్న బొరోడిన్ యీ విధానం వెంటనే ఆచరణలో పెట్టకూడదని వాదించాడు. కొమింటాంగు కేంద్ర కార్య

నిర్వాహక వర్గంలో సభ్యుడుగా వున్న టాకాపింగ్షాన్ కూడా యీ ఉద్యేశాన్నే కలిగి వున్నాడు. అయినప్పటికీ తృతీయ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థలో బుఖారీన్ మున్నగువారు వెంటనే ప్రపంచ విప్లవం తీసికొని వచ్చేందుకుగాను, చైనాలో భూములను జప్తుచేసి రైతులకు పంచి రైతు సైనిక దళాల నేర్పరచాలని నిర్ణయించారు. ఈ నిర్ణయాన్ని 'యమ్. యన్. రాయి' అమలు జరిపించ ప్రయత్నించాడు. తత్ఫలితంగా 1927 మే 21 నాడు హూనాన్ రాష్ట్ర ముఖ్యపట్టణమైన చాంగ్షాలో కొమింటాంగు తీర్మానించిన 'భూమి దున్నేవారిదే' అను విధానాన్ని కమ్యూనిస్టులు అమలు జరిప ప్రయత్నించుటవలన ఊహా ప్రభుత్వ సైనికులలోని భూస్వాములు కలహించసాగారు. ఆ రాష్ట్ర కొమింటాంగు పార్టీ యున్ను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమున్ను కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యంలో వున్నప్పటికినీ, సైనికులలో సంఘర్షణలు జోరుగా సాగాయి. ఈ కలహాలకు కారణ భూతులైనవారిని శిక్షించవలసిందని బొరోడిను. కేంద్ర కార్యవర్గంలోని కమ్యూనిస్టు సభ్యులూ చెప్పినప్పటికినీ వాంగ్ పెడచెవిని బెట్టి. కలహ కారకులైన కొమింటాంగు సైనికులను వెనుకవేసుకొని వచ్చాడు.

హాంకో ప్రభుత్వ విదేశాంగ కార్యదర్శి అయిన యుజేన్ చేక్ విదేశ సామ్రాజ్యవాదులకు చైనాలోగల కౌలుభూములు, వలస పట్టణాల విషయంలో దృఢమైన కార్యవిధానాన్ని అమలు జరిపేవాడు కాదు. ప్రజలందరూ యీ ఆవమానాన్ని సహించలేక, ఉద్రిక్తులై గొప్ప వ్యతిరేక ప్రదర్శనలు చేశారు. ప్రజలలో వ్యాపించిన యీ అసంతృప్తిని ఉపయోగించి ఒత్తిడి తీసుకొనివచ్చి చైనా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం సంపాదించవలసిందని బొరోడిన్ సలహా యిస్తున్నప్పటికీ యుజేన్ చేక్ పెడచెవిని పెట్టేవాడు. హాంకో, కియుకియాంగ్ లలో బ్రిటిషువారు అనుభవించుచున్న ఆక్రమణ కౌలు భూములను రద్దుచేయు విషయంలో 1927 జనవరి నెలలో బొరోడిన్ రాయబారాలు జరిపి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వంచే యీ కోళ్ళను రద్దుచేయించి హాంకో ప్రభుత్వానికి గొప్ప ప్రతిష్ఠ కూర్చాడు.

1925 జూన్ 28 వ తేదీని షామీన్ కాల్పులు జరిగినప్పుడు ఉద్రేక పర వశులైన సైనికులు కాంటన్ ఆంగ్లో. ఫ్రెంచి వలసను ముట్టడిస్తామన్న ప్పుడు, ఒక్క రాష్ట్రంలోకూడా కొమింటాంగుకు సరియైన బలం లేన ప్పుడు ఆ ప్రయత్నం చేస్తే బ్రిటిషువారు, ఫ్రెంచివారు కొమింటాంగును దౌర్జన్యంగా అణచేందుకు సైనిక ప్రభువులకు తోడ్పడతారని కూడా బొరోడిన్ చెప్పాడు. అట్టి బొరోడినే 1927 లో కొమింటాంగు బల పడిన తర్వాత సామ్రాజ్యవాదులను బెదరించి, వారనుభవిస్తూన్న కౌశ్యను రద్దు చేయవలసిందిగా సలహా ఇచ్చాడు. కాని జంగ్ కై షేక్ ఆతని అనుచర బృందము, యూజేన్ చేన్ మున్నగువారు బ్రిటను, ప్రాన్సు, మున్నగు దేశాల పట్ల అణకువగా వుండి వారి దయసంపాదించి వ్యక్తి గత ప్రాబల్యము, ధనికవర్గ ప్రాబల్యము కొరకూ ప్రాకులాడారు. కాని కొమింటాంగు ప్రచారం వలన సామ్రాజ్య వ్యతిరేక బావాలు కలిగిన ప్రజలు హూనాన్, హూపే రాష్ట్రాలలో బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి వలసలను, విదేశస్థులను యెదుర్కొన జొచ్చారు. ఈ రాష్ట్రాలలో ప్రచారం చేసే కమ్యూ నిస్టులే, యీ అల్లర్లను ప్రోత్సహిస్తున్నారని యూజేన్ చేన్ నిందలు మోపాడు. హాంకో ప్రభుత్వం తాము సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకులైనప్ప టికీ, విదేశస్థులకు వ్యతిరేకులు కారనీ వారి అస్త్రీకి ప్రాణాలకు నష్టం కలిగించరాదనీ ప్రకటించారు.

కొమింటాంగు పార్టీ కేంద్ర కార్యవర్గంలోని కొమింటాంగు సభ్యులు వాంగ్ ప్రోత్సాహంమీద ముందు సమావేశమై ఆలోచించి, తీర్మానాలుచేసి, వాటినే తక్కువగావున్న కమ్యూనిస్టులమీద కూడా రుద్దే వారు. వివిధసైనిక రంగాల్లోనూ కొమింటాంగు పరిస్థితులు ఒడిదుడుకుగా వుండుటచేత కమ్యూనిస్టులను పార్టీనుండి అప్పుడే వెళ్లగొట్టలేదు.

కొమింటాంగు పార్టీనుండి వెళ్లగొట్టబడిన జంగ్ కై షేక్, హాంకో ప్రభుత్వంమీద దండెత్తేందుకు సన్నాహాలు చేశాడు. అదే సమయంలో హూనాన్ రాష్ట్రంలో హాంకో ప్రభుత్వసైన్యాలు చాంగ్ సోలిన్ వలన

ఓడింపబడ్డాయి. చాంగ్‌సోలిన్ హోనాన్ రాష్ట్రంమీద దండెత్తేందుకు కూడా సిద్ధంగా వున్నాడు. ఈ ఓడిదొడుకు పరిస్థితుల్లో రాజకీయసంఘం 1927 ఏప్రిల్ 19 వ తేదీని చాంగ్‌సోలిన్‌ను యెదుర్కొనేందుకే నిశ్చయించారు. టాంగుచెంగ్‌చీ సర్వసైన్యాధ్యక్షుడుగా నియమింపబడ్డాడు. కొమింటాంగు సైన్యాలలోకెల్ల ఉత్తమమైన 8,35,36,4,11 సైన్యాలు టాంగుచెంగ్‌చీ, ఉక్కుతునక అని ప్రసిద్ధిచెందిన చాంగ్‌పాక్వీల నాయకత్వాన చాంగ్‌సోలిన్ మీద పడుటకును, ఫెంగ్‌యుసియాంగ్ పడమటి నుండి ముట్టడించుటకును తీర్మానించుకున్నారు. చాంగ్‌చంగ్‌చాంగ్ సైన్యాలతో షాంటంగునుండి నాన్కింగుమీద పడతాడనే భయంతో జంగ్‌కైషేక్ ఆత్మరక్షణలో ఉండిపోయాడు.

1927 మే మాసంలో చాంగ్‌సోలిన్‌కును, కొమింటాంగు సైన్యాలకును భీషణయుద్ధంజరిగింది. చాంగ్‌సోలిన్ ముద్దెకా సైన్యాలు సంఖ్యలోను, ఆయుధసామగ్రిలోను చాలహెచ్చుగా నున్నప్పటికీ రాజకీయ సిద్ధాంతాలు, విప్లవప్రయోజనాలు కలిగిన కొమింటాంగు సైన్యాలు పట్టుదలతో పోరాడసాగాయి. అనేక ఘోరయుద్ధాల అనంతరం ప్రభుత్వ సైన్యాలు విజయంపొంది పెకింగు-హాంకో రైలుమీద చెంగ్‌చౌ వైపు వెళ్లాయి. ఈ యుద్ధంలో 70 వేలమంది నష్టపడ్డారు. మే 28 వ తేదీని చాంగ్‌సోలిన్ సంఘాత్తంగా ఓడిపోయి, యెల్లోనది ఉత్తరపు వైపునకు సైన్యాలను మళ్ళించుకు పోయాడు. హోనాన్‌లో చెంగ్‌చౌ, కై ఫెంగు నిగరాలను పట్టుకోవడంతో యుద్ధం ముగిసింది. జంగ్‌కైషేక్ కూడా టీన్ ట్సీన్, లూంఘే రైల్వేలను పట్టుకొని, శతృసైన్యాలను ఓడించాడు.

కొమింటర్ను — చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ.

కొమింటాంగులో కమ్యూనిస్టులను జేర్చుకొనిన నాటినుండి, సన్ యచ్ సేన్ సోవియట్ రష్యానుండి అపరిమితమైన అభిమానం చూపుతూవచ్చాడు. అందుకు ప్రతిఫలంగా 1923 నుండి 1927 లో వచ్చిన

చీలికల పర్యంతమూ సోవియట్ రష్యానుండి జాతీయచై నాకు అత్యమిత మైన సహాయం లభించేది. 1926 వరకూ జిన్‌పీవ్ కమ్యూనిస్టు అంత ర్జాతీయ సంస్థయైన కొమింటర్నుకు అధ్యక్షుడుగా వుండేవాడు. ఆ సమయంలో కొమింటర్నునుండి చైనాజాతీయ విప్లవానికి సైనిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, వైజ్ఞానిక సహాయం లభించింది. కొమింటర్ను సహకారంతో కొమింటాంగు అత్యధికంగా బలపడింది. 1926 నుండి కొమింటర్నులో స్టాలిన్ అనుచరులకునూ, ట్రాట్స్కీ అనుచరులకును తీవ్ర భేదాభిప్రాయాలు వచ్చాయి. చైనా విప్లవం, సోవియట్ రష్యా పునర్నిర్మాణ విషయాల్లో స్టాలిన్ సూచించిన విప్లవకర యెత్తుగడలు అధిక సంఖ్యాక ప్రతినిధులచే ఆమోదించ బడినందున, ప్రతికూల పక్ష నాయకుడైన ట్రాట్స్కీ, జిన్‌పీవ్, కామెనీవ్‌ల సహాయంతో స్టాలిన్‌ను తీవ్రంగా విమర్శించ సాగాడు. అంతవరకూ కొమింటాంగుతో కమ్యూనిస్టులు సహకారం చేయాలని వాదించిన జిన్‌పీవ్ యిప్పుడు కమ్యూనిస్టులు విడిపోయి, చైనా బూర్జువావర్గాన్ని ఢీకొనాలని ప్రతిపాదించాడు. 1926 లోనే చైనాలో సోవియట్లను స్థాపించవలెనని ట్రాట్స్కీ చేసిన వాదాన్ని యెదుర్కుని స్టాలిన్ చేసిన యీ క్రింది ఉపన్యాసంవలన చైనాపరిస్థితులు సంపూర్ణంగా బోధపడతాయి.

“సామ్రాజ్యదేశాల్లోని విప్లవాలకూ, పరాధీన వలసదేశాల్లోని విప్లవాలకూ తీవ్రభేదాలున్నాయి. పీడక, పీడిత దేశాల విప్లవాల స్వరూప స్వభావాల్లో ప్రముఖమైన తేడాలుంటాయి.

“సామ్రాజ్య దేశంలోని ధనికవర్గం పాలితజాతులను పీడించి, దోచుకుంటుంది ; అచ్చటి ధనికవర్గం విప్లవంయొక్క అన్ని దశల్లోను విప్లవ వ్యతిరేకిగానే వుంటుంది ; అచ్చట స్వాతంత్ర్య సంఘర్షణలో జాతీయతత్వం ప్రబలమైన విప్లవ ప్రోత్సాహక కారణంగా వుండదు.

“పీడిత, పరాధీన వలస దేశాల్లోని పరిస్థితులు దీనికి సంపూర్ణంగా విరుద్ధంగా వుంటాయి. సామ్రాజ్యవాద దేశాల దాస్య శృంఖలాలు, పార

తంత్ర్యము విప్లవకారకంగా వుంటాయి. ఈ బానిసత్వం జాతీయ ధనిక వర్గపు క్షేమ, లాభాలకు భంగం కలిగిస్తుంది. అచ్చటి ధనికవర్గం సామ్రాజ్య వ్యతిరేక విప్లవోద్యమాన్ని కొన్ని దశలవరకు, కొంతకాలం వరకు బలపరుస్తుంది. అచ్చట స్వాతంత్ర్య సంఘర్షణకు జాతీయత ప్రబలకారణ మవుతుంది.

“ముఖ్యమైన యీ విభేదాలను గుర్తించకపోవడం మార్క్సిస్టు లెనినిస్టు పంథాలను వదిలి, రెండవ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థ యొక్క పెడమార్గాన్నిబట్టి పోవడమన్నమాటే. పీడక, పీడిత దేశాల్లోని విప్లవ స్వభావాన్ని సరిగా అర్థంచేసుకుని, తదనుగుణ్యంగా విప్లవకర యెత్తుగడలను అమలు జరుపకపోవడమే ప్రతికూలవర్గంవారు చేస్తోన్న గొప్ప తప్పిదం. అనేక జాతులను, దేశాలను పీడిస్తోందే సామ్రాజ్య వాద దేశమైన జారిస్టు రష్యాలో 1905లో జరిగిన విప్లవమూ, సామ్రాజ్య వాద వ్యతిరేక విప్లవాన్ని కొనసాగిస్తోన్న పీడిత, అర్థవలస దేశమైన చైనా విప్లవమూ ఒక్కటేనని ప్రతిపూలపక్షం (ట్రాట్స్కీ, రాడెక్ మొదలైనవారు) వాదించడం కంటే హాస్యాస్పదమైన విషయం వేరొక టుండమ. ఇక్కడ రష్యాలో 1905 విప్లవం బూర్జువా ప్రజాతంత్ర విప్లవ మైనప్పటికీ జాతీయ బూర్జువా వర్గానికీ, ఉదారబూర్జువాలకు వ్యతిరేకంగా కొనసాగించబడింది. ఎందుచేత? సామ్రాజ్యవాద దేశంలోని ఉదార ధనికవర్గంకూడా విప్లవవ్యతిరేకులుగా వుండక మానరు. ఈ కారణం వలననే ఉదార బూర్జువావర్గంతో యే విధమైన తాత్కాలిక యేర్పాట్లు చేసుకునేందుకు బోల్షివిక్కులు ఆ రోజుల్లో అంగీకరించ లేదు. ఈ కారణాలనే చూపి చైనాలోకూడా విప్లవంయొక్క యే దశలోనూకూడా జాతీయ బూర్జువావర్గంతో యే విధమైన తాత్కాలిక సంబంధమూ యేర్ప రుచుకోకూడదని ప్రతిపూల పక్షంవారు వాదిస్తున్నారు. వలస దేశాల్లోని బూర్జువా దాస్య విమోచనోద్యమంలో పాల్గొనేందుకు జాతీయ బూర్జువా

వర్గంతో తాత్కాలికంగా సంయుక్త పక్షాల నేర్పాటుచేయ వలసిన అగత్యాన్నిగూర్చి లెనిన్ యీ విధంగా వ్రాశాడు :

“పలస దేశాల్లోనూ, బాగా వెనుకబడిన దేశాల్లోనూ జాతీయ బూర్జువా ప్రజాతంత్ర వాదులతో, అతి శైశవాస్థలో నున్నప్పటికీ శ్రామిక వర్గం కొన్ని తాత్కాలికపు యేర్పాట్లుగాని, అవసరాన్నిబట్టి తమ పక్ష నిర్మాణ స్వాతంత్ర్యాన్ని నిలబెట్టుకుంటూ సంయుక్త పక్షాన్నిగాని, మైత్రినిగాని తృతీయ కమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థ నెలకొల్పుతుంది. .... కమ్యూనిస్టులమైన మేము పలసదేశాల్లోని బూర్జువా వర్గంతో పలస దేశాల్లోని కార్మిక, కర్షక నిర్మాణానికి, వర్గచైతన్యాభివృద్ధికి అడ్డురానంతవరకూ, విప్లవ స్వభావాన్ని కోల్పోనంతవరకూ వారి జాతీయోద్యమంలో పాల్గొంటాము ”

“1905 లో రష్యాలో బూర్జువావర్గంతో యెట్టి సంబంధము, సమాధానము పనికిరాదని ఉరిమిన లెనిన్ పలస దేశాల్లోని శ్రామికవర్గం బూర్జువావర్గంతో ప్రజాతంత్ర విప్లవోద్యమం విప్లవ స్వభావాన్ని కోల్పోనంతవరకూ సహకరించమని చెప్పాడు. ప్రతికూలపక్షంవారు లెనిన్ ఉపదేశాన్ని పూర్తిగా నిరాకరించి బ్రాట్స్కీ వాదాన్ని లేవదీశారు.

“చైనా విప్లవదశలనుగూర్చి తెలుసుకుందాము. చైనావిప్లవంలో దశలే లేవని వాదించేటంతటి విప్లవపరిజ్ఞాన భూన్యులయ్యారు ప్రతికూల వర్గంవారు. ఐతే కొన్ని అభివృద్ధికరమైన దశల్లేని యే విప్లవమైనా వుంటుందా? మన రష్యాను విప్లవాన్నే ఉదాహరణకు తీసుకోండి. లెనిన్ రచించిన “ఏప్రిలు కరపత్రాన్ని” చూస్తే నిర్దిష్టమైన రెండుదశలు గోచరిస్తాయి. కర్షక విప్లవంమీద ఆచారపడిన బూర్జువా ప్రజాతంత్ర విప్లవం ప్రథమ దశ. రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని స్వాధీన పరచుకోవడమే పరమాశయంగా పెట్టుకున్న శ్రామికవర్గంయొక్క నవంబరు విప్లవం రెండవ దశ. చైనా విప్లవదశ లేమిటి? మూడుదశలుంటాయని నా ఉద్దేశం.

“మొదటి దశ : జాతీయ సంఘటనయొక్క విప్లవం. దీనిని కాంటన్ కాలం అని పిలువవచ్చును. ఈ కాలంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవాన్ని జాతీయ బూర్జువావర్గం పూర్తిగా బలపర్చింది.

“రెండవ దశ : జాతీయనైన్యాల, సైనికప్రభువులలో ఒకరి తర్వాత నొకరి నోడించుతూ యాంగ్ జీనదిని దాటిన యనంతరం జాతీయ బూర్జువావర్గం, జాతీయ బూర్జువా విప్లవంనుండి తిరుగుముఖంపట్టి వ్యతిరేకించ నారంభిస్తారు. ఈ కాలంలోనే చైనా ప్రజాసామాన్యమైన కోట్లకొలది పీడిత రైతులు వర్గచైతన్యంతో యీ విప్లవంలో పాల్గొన నారంభించారు. (ప్రస్తుతం చైనా విప్లవం యీ దశలోనే వుంది) ప్రజలలో కల్గిన యీ రాజకీయ పరిజ్ఞానం, వర్గచైతన్యము, జాతీయ ధనిక వర్గాన్ని భయకంపితులను చేస్తాయి.

“మూడవ దశ : సోవియట్ విప్లవం యింతవరకూ జరుగలేదు కాని త్వరలోనే యీవిప్లవం చేయబడుతుంది.

“చైనా విప్లవంయొక్క యీ మూడు దశలను గుర్తించలేనివారు మార్క్సిజాన్ని, లెనినిజాన్ని అర్థంచేసుకోలేదనడం, వారికి చైనా విప్లవ స్వభావం గోచరించలేదనడం సత్యదూరం కాదు.

“చైనా విప్లవంయొక్క స్వాభావిక లక్షణాలలో మొదటిది జాతీయ సంయుక్త సంఘటనయొక్క విప్లవం. రెండవది ముఖ్యంగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక విప్లవం (హాంకాంగ్ సమ్మె షగైరాలు) అందువల్లనే ప్రథమ దశలో కాంటన్ నిశ్చితంగా విప్లవపీఠం అని చెప్పవచ్చును. అందులుతప్ప దీనినెవ్వరూ కాదనలేరు.

“అయితే మౌనదేశ విప్లవంలో యీ ప్రథమ దశ యీ స్వభావమే కల్గియుంటుందంటారా? తప్పనిసరిగా యీ లక్షణాలనే కల్గియుంటుంది. కోమింటర్ను రెండవ కాంగ్రెస్సు సమావేశంలో ఇండియా, చైనా విప్లవాలనుగూర్చి “విదేశ దురాక్రమణవలన యీ దేశాలలోని సామాజిక

జీవితాభివృద్ధికి అడుగడుగునా అటంకాలు యేర్పడుతున్నాయి. అందు వలన విదేశ పెట్టుబడిదారుల పరిపాలనను అంతమొందించడమే యీ దేశ విప్లవాల ప్రధాన లక్ష్యం” అని నిర్దిష్టమైన వాక్యాలలో చెప్పబడింది.

“నేడు చైనా విప్లవం యీ దశను గడచి రెండవ దశయైన కర్షక విప్లవానికి దారితీసింది.

“విప్లవ ప్రథమ దశయైన కాంటన్ కాలంలో కొమింటాంగు ప్రభుత్వంలో కార్మికులు, కర్షకులు, మేదావులు, జాతీయ పెట్టుబడిదారులు కలసియున్నారు. వారందరూ సామ్రాజ్యవాద దేశాలమీద విప్లవం లేవనెత్తి చాలవరకు విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల ప్రతిభను ఊహించేసి నందున కాంటన్ ప్రభుత్వాన్ని మనం విప్లవ కేంద్ర మనవచ్చును. సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగించినంతవరకూ టర్కీలోని కెమాల్ పాషాకును, చైనాలోని కొమింటాంగుకును సహాయం చెయ్యడంలో, మనం విప్లవాన్ని ముందుకు తీసుకొని వెళ్ళాము. ఈ విధంగా సామ్రాజ్యవాదులను బలహీనపరుస్తూ ప్రపంచ విప్లవాన్ని బలపరిచాము.

“అయితే, వలసదేశ విప్లవ ప్రథమ దశలోని జాతీయ పెట్టుబడిదారీ వర్గంతో యేర్పరచే సంయుక్త సంఘటనను యేవిధంగా యేర్పరచాలి? కార్మిక కర్షకులు జాతీయ పెట్టుబడిదారులతోను, భూస్వాములతోను కలహించక, తమ క్షేమ లాభాలను లెక్కించక వారికి లోబడి యుండవలెనా? కాదు. ఎన్నటికీ అట్లుండరాదు. కార్మిక, కర్షకులను నిర్మాణరీత్యా బలపరిచి, స్వతంత్రంగా రాజకీయ, నిర్మాణ కార్యాచరణకు సన్నద్ధులనుచేసి, శ్రామిక విప్లవానికి అనుకూల పరిస్థితులను కల్పించజాలక పోయినచో కమ్యూనిస్టులు జాతీయసంయుక్త సంఘటనలో పాల్గొనడంలో అర్థం లేదు. కొమింటర్ను చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీకి యిట్టి సలహాలనే యిచ్చిందని మిజువుపరచే పత్రాలనే కామ్రేడ్ బుఖారీన్ తన నివేదికలో ఉదహరించాడు.

“1926 వ సంవత్సరం అక్టోబరు 26 వ తేదీని కేంద్రకమిటి “షాంఘే పట్టుబడేవరకూ కర్షక విప్లవోద్యమాన్ని రెచ్చగొట్టక, నిలుపు చేయవలసింద”ని పంపిన తంతివార్త చాలా పొరపాటైనది. అందువలననే ఒక నెల లోపుగానే ఆ ఆజ్ఞను ఉపసంహరించివేశారు ”

1926 నవంబరుమాసంలో జరిగిన కొమింటర్ను యొక్క సప్తమవిస్తృత సమావేశంలో చేయబడిన తీర్మానంనుండి యీ క్రింది భాగం ఉదహరింపబడింది.

“ప్రస్తుత అసాధారణ పరిస్థితుల్లో బూర్జువావర్గంలో కొంత భాగంతో మైత్రిచేసుకోవడంగాని, కర్షకులతో మైత్రిని యింకా హెచ్చుగా, స్థిరపరుచుకోవడంగాని కార్మికవర్గం చేయవలసియుంది. విప్లవయుతమైన కార్యక్రమాన్ని యిచ్చి కర్షకులను విప్లవోద్యమంలోనికి తీసికొని రానిచో శ్రామికవర్గం యీ విప్లవంలో నాయకత్వం వహించలేదు.

“జాతీయ స్వాతంత్ర్యసమరం, కర్షకవిప్లవంతో ఏకీభావం పొంద నిచో కాంటన్ జాతీయప్రభుత్వం అధికారాన్ని నిలుపుకోలేదు. విదేశ సామ్రాజ్యవాదాన్ని, దేశీయ విప్లవవ్యతిరేకతను రూపుమాపి విప్లవం సంపూర్ణ విజయాన్ని సాధించలేదు.”

ఈ తీర్మానం కోమింటర్నుయొక్క నాయకత్వ పంథాను సుస్పష్టంగా వెల్లడిస్తోంది.

1926 నవంబరులో ఆ సమావేశంలోనే స్టాలిన్, కోమింటర్ను విస్తృతసమావేశంలో చేసిన యుపన్యాసంనుండి కొన్ని భాగాలను ఉదహరిస్తున్నాము.

“కొమింటాంగు మేధావులును, చైనీయ కమ్యూనిస్టులలో కొందరును, గ్రామాల్లో విప్లవోద్యమం లేవదీసి, కర్షకులను విప్లవంలోనికి తీసికొనివస్తే, సామ్రాజ్యవాదవ్యతిరేక సంయుక్తసంఘటన విచ్చిన్న మవుతుందని భయపడుతున్నారని నాకు తెలుసును. ఇది చాలా ఘోర

మైన పొరపాటు. చైనా రైతులెంత త్వరగాను, యెంత సంపూర్ణంగాను విప్లవంలో పాల్గొంటారో, అంతవేగంగా సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక సంయుక్త సంఘటన బలపడుతుంది.

“చైనాకార్మికులు తమ కష్టాలను నివారించుకునేందుకు, తమ జీవితప్రమాణాన్ని అభివృద్ధిచేసుకునేందుకు సమ్మెలుచేయరాదని కొందరు చైనీయ కమ్యూనిస్టులే నిరుత్సాహపరుస్తున్నారని కూడ నాకు తెలుసును.

“ఇది చాలపొరపాటు. చైనాశ్రామికవర్గంయొక్క శక్తిని గూర్చి మీరు చాల తప్పుడు అంచనా వేస్తున్నారు. కాని వాస్తవిక పరిస్థితులు మాత్రం దీనికి విరుద్ధంగా వున్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లోనే కార్మికులయొక్క జీవితప్రమాణాన్ని అభివృద్ధిపరచేందుకు మీరు హెచ్చుగా కృషిచేయాలి. కార్మికులు చేసే ప్రయత్నాలకు మీరు తోడుపడాలి. వారి జీవితప్రమాణాన్ని వృద్ధిచేసుకునేందుకు వారు సమ్మెచేసినను సరియే మీరు సహాయం చేయాలి. లేకపోతే చైనావిప్లవం పలన కలిగే లాభమేమిటి?”

చైనాలోని అన్ని పట్టణాల కార్మికుల సమ్మెలు సంక్షోభానికీ, నిరుద్యోగానికీ దారితీస్తున్నాయని ప్రకటనలు వెలువడినప్పుడు 1926 డిసెంబరు నెలలో కోమింటర్ను యీ పత్రం ప్రకటించింది :

“కార్మికుల జీవిత సౌకర్యాల కొరకు చేసే పోరాటాలనుండి సంపూర్ణంగా విరమించుకోవాలనడం తప్పుడు విధానం. గ్రామాల్లో రైతు ఉద్యమం తీవ్రతరం చేయబడాలి. పట్టణాల్లో అనుకూల పరిస్థితుల్లో కార్మికుల బౌతికస్థితిలో అభివృద్ధికొరకు నిర్మాణ యుక్తమైన అన్ని మార్గాలలోను కృషి చేయవలసి యుంటుంది. కాని తొందరపడి యెన్నడూ హద్దుమీరి శక్తులను వృధాపరచకూడదు. పట్టణాలలోని కార్మికులు సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగానే చర్చలు జరుపుతూ చైనాదేశీయ పెట్టిబూర్జువా వర్గంవారిని, మధ్యతరగతి వారిని సాధ్యమైనంతవరకూ జాతీయ సంయుక్త సంఘటనలోనే యుండునట్లుగా జాగ్రత్త తీసుకో

వారి. సమాధాన సంఘాలు మధ్యవర్తుల యేర్పాట్లను కార్మికుల క్షేమ లాభాలకు అనుకూలించే పరిస్థితుల్లో తప్పక చేసుకుంటూ వుండాలి. వీటి ద్వారా నిర్దిష్టమైన కార్మిక విధానాన్ని అమలు జరుపునట్లు చూడాలి. సమ్మెలను, సమావేశాలనూ నిషేధిస్తూ యెన్నడూ ఆజ్ఞలనుగాని, శాసనాలను గాని, చేయుట సహించరాని విషయం. ఈ సమస్యయొక్క ప్రాముఖ్యతను మనస్సునం దుంచుకొని యిందుకు సంబంధించిన సమాచారాన్నింతటిని వెంట వెంటనే మాకు తెలియపర్చాలి."

జంగ్ కై షేక్ తిరుగుబాటుకు ఆరువారాల పూర్వం నాలుగవ పత్రాన్ని ప్రకటించారు. సైనిక పటాలా లన్నిటిలోను కొమింటాంగు, కమ్యూనిస్టు కార్యక్రమాలను జోరుగా సాగించాలి. లోగడ కొమింటాంగు, కమ్యూనిస్టు సంఘాలు లేనిచోట్ల వెంటనే సంఘాలు నెలకొల్పాలి. కమ్యూనిస్టుసంఘాలను నెలకొల్పేటందుకు వీలులేని తావులలో రహస్యంగానే కమ్యూనిస్టు ప్రచారాన్ని సాగించాలి.

రైతు కూలీలను సాయుధులుగా చేసేందుకు సకల ప్రయత్నాలు చేయాలి. ప్రాంతీయ కార్మిక, కర్షక సంఘాలకు ఆత్మరక్షణకు, అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకునేందుకు తగిన శిక్షణనీయడం అత్యవసరం.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రతిచోటా ఆవిధంగానే పనిచేయడం అత్యవసరం. అర్ధక్రమసంఘం (Semi legal) గా ఐచ్ఛికంగానే పనిచేయడం సహించరాని విషయం. ప్రజోద్యమాన్ని అడుగడుగునకూ నిరోధించే సాధనంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ పనిచేయరాదు. అభివృద్ధి నిరోధకమూ, విద్రోహకరమూ అయిన కొమింటాంగు మితవాద పక్షానికి చెందిన ధనిక వర్గీయుల విధానాన్ని ప్రోత్సహించరాదు ; దాచరాదు. వారి విధానాన్ని వెల్లడించేందుకుగాను కోమింటాంగు, కమ్యూనిస్టు పార్టీలలోకి ప్రజాసామాన్యాన్ని అమితంగా తీసికొనిరావాలి.

"ఎవరు విప్లవానికి వాస్తవమైన అనుచరులలో ప్రజలకు తెలియ చేయవలసిన అగత్య మేర్పడింది. సామ్రాజ్యవాదు లందరూ తమ తమ

బలాలను కేంద్రీకరిస్తూ తమ వర్గశక్తులను కూడగట్టుకుంటూన్న ప్రస్తుత విషమ పరిస్థితుల్లో చైనావిప్లవం సంక్షోభంలో చిక్కుకుంది. ప్రజోద్యమాన్ని బాగుగా బలపరుస్తేనే యికముందు విజయాలను సాధించ గలుగుతాము. లేనిచో విప్లవానికి వినాశం తప్పదు. అందువలననే యీ కార్యవిధానాన్ని తక్షణమే అమలుజరపడం అత్యంతావసరం.”

జంగ్ కై షేక్ నాయకత్వంలో కొమింటాంగు బూర్జువావర్గం చేసిన తిరుగుబాటుకు ఒకసంవత్సరం పూర్వమే కోమింటర్ను చైనీయ కమ్యూనిస్టుపార్టీకి “కొమింటాంగునుండి విప్లవ వ్యతిరేకులైన మితవాద పక్షంవారిని వెళ్ళగొట్టవలసిన”దని సలహా యిచ్చారు.

వలసదేశ విప్లవ ప్రథమ దశలో సామ్రాజ్య వ్యతిరేక సంయుక్త సంఘటనను యీ విధంగా కోమింటర్ను అర్థం చేసుకుంది. ఈ విధమైన కార్యక్రమాన్నే అమలు జరుప ప్రయత్నించింది.

కోమింటర్నులో ప్రతికూలపక్షంవారైన ట్రాట్స్కీ, జిన్ ఓవ్, కామెనీవ్ లు కోమింటర్నుయొక్క యీ విధానాన్ని తెలిసియుండి కూడా పోరాటంకొరతే గొడవచేస్తున్నారు. వారికి యధార్థం కాదు కావలసింది ; తగవులాటమాత్రమే.

1926 ఫిబ్రవరి, మార్చి మాసాలలో జరిగిన ‘అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టుసంస్థ విస్తృత సమావేశానికి కామ్రేడ్ జిన్ ఓవ్ అధ్యక్షుడుగా వుండి అచ్చట ఆమోదించబడిన యీ తీర్మానాలను అంగీకరించాడు గాని, తర్వాత లెనినిజాన్ని వదలివేసి ట్రాట్స్కీపక్షంలోజేరి నేడు దానినేకాదని వాదిస్తున్నాడు. ప్రతికూల పక్షనాయకులలోని ట్రాట్స్కీ, కామెనీవ్ మున్నగు ముఖ్యులందరూ ఆ సమావేశంలో ఆ తీర్మానాన్ని ఆమోదించిన వారే. ఆ తీర్మానాన్ని క్రింద ఉదహరిస్తున్నాను.

“విదేశ సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా చైనాప్రజానీకం సర్వే స్వాతంత్ర్యపోరాటంలో 1925 జూన్, సెప్టెంబరు మాసాలలో షాంఘే.

హాంగ్ కాంగులలో కార్మికులు జరిపిన రాజకీయసమ్మెలు అత్యద్భుతమయిన మార్పును తీసుకుని వచ్చాయి.....శ్రామికుల యీ రాజకీయ ప్రజాచరణ, దేశంలోని విప్లవప్రజాతంత్ర నిర్మాణాలు అభివృద్ధి పొందేందుకు, సహాయభూతంగా యుండటమే కాకుండా జాతీయ ప్రజాతంత్ర పక్షమైన కొమింటాంగు, కాంటన్ ప్రభుత్వాలు బలపడేందుకు కూడా బాగా తోడ్పడ్డాయి. చైనాకమ్యూనిస్టు పక్షంతో కలసి పనిచేసిన కొమింటాంగు, కార్మికులు, కర్షకుల, మేధావున పట్టణ బూర్జువావర్గంయొక్క సముదాయంగా (బ్లాక్) పనిచేసింది.

“కాంటన్ కొమింటాంగు నాలుగువర్గాల కూటంగా పనిచేసింది. కొమింటాంగుచే నెలకొల్పబడిన కాంటన్ విప్లవప్రభుత్వం సామ్రాజ్యవాదులచే ప్రోత్సాహ, సహాయాలను పొందుతోన్న దేశీయ అభివృద్ధి నిరోధకులను నాశనంచేసి, లక్షలాది కార్మిక, కర్షకులను తనవైపుకు ఆకర్షించింది. ఇప్పుడు క్వాంగ్ టంగు రాష్ట్రంలోని ప్రజాజీవితంలో అత్యద్భుతమయిన అభివృద్ధికరమైన మార్పులను తీసికొని వచ్చింది. చైనాస్వాతంత్ర్య పోరాటంలో అగ్రగామిగా నిలబడి విజయాలను సాధిస్తోన్న కాంటన్ ప్రభుత్వం భవిష్యత్తులో చైనాకంతటికీ విప్లవాదరంగంగా వుంటుంది.

“ఈ విపత్సమయంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ, కొమింటాంగులు రాజకీయ కార్యాచరణను బహు విస్తృతంచెయ్యాలి. ప్రజాసైన్యాల పోరాటాలకు సహాయకారిగా నుండునట్లు ప్రజాకార్యాచరణను పెంపొందించాలి. సామ్రాజ్యవాద ముఠాలోనున్న అంతరంగిక స్పర్ధలను సావకాశంగా తీసుకొని కార్మికులు, కర్షకులు, బూర్జువావర్గంతో కూడిన విశాల సంయుక్త సంఘటనను నిర్మించి, విదేశపీడనను నిర్మూలించాలి.”

అంతవరకూ కొమింటాంగులోవుండిన చైనా పెట్టుబడిదారీవర్గంలో కొందరు కొమింటాంగులో కమ్యూనిస్టులుండరాదనీ, ప్రజాసంఘాలు నెలకొల్ప

బడకూడదనీ బహిరంగంగా వాదిస్తో కొమింటాంగునుండి గతసంవత్సరం విడిపోయారు. కాంటన్ ప్రభుత్వపు విప్లవవిధానాన్ని వారు ప్రతిఘటించ సాగారు. 1926 జనవరిలో జరుగబోయే కొమింటాంగు రెండవ సమావేశంలో ఆ మితవాదపక్షంవారిని పూర్తిగా ఖండించడము, కొమింటాంగు, కమ్యూనిస్టుసభ్యాన్ని మరింత బలపర్చడం అత్యవసరమని కోమింటర్ను చేసిన తీర్మానాన్ని ప్రతికూలపక్షంవారు మరచిపోవడం చాల హాస్యాస్పదం.

చైనా విప్లవ ప్రథమ దశలోనే కమ్యూనిస్టులు కొమింటాంగు నుండి విడిపోవడం ఘోరమైన తప్పిదమైయుండేది.

చాల హానికరమైన రెండు తప్పిదాలను చేయకుండా వుంటే చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీయొక్క రాజకీయ స్వయం నిర్ణయశక్తి బలపడు తుంది. చైనా శ్రామికవర్గంయొక్క ప్రత్యేక నిర్మాణాత్మక కార్యాచరణను విరమించి సామాన్య జాతీయ ప్రజాతంత్ర ఉద్యమంలో నామరూప రహితంగా కలసిపోవడ మనేది మితవాదుల ఆత్మవినాశకర పంథా. తద్విరుద్ధంగా విప్లవప్రజాతంత్ర దశను లెక్కలోకి తీసికొనకుండా శ్రామిక నియంతృత్వానికి చైనాస్వాతంత్ర్యోద్యమానికి ఆధారభూతమైన రైతులతో నిమిత్తం లేకుండా సోవియట్ పరిపాలనను నెలకొల్పవలె ననేది అతివాదుల ఆత్మవినాశకర పంథా. ప్రస్తుంలో ప్రతికూలపక్షం కర్షకశక్తిని తక్కువగా అంచనావేసి సోవియట్ ప్రభుత్వం వైపుకు ఒక్క దూకు దూకాలని చూస్తున్నారు.”

విప్లవ ప్రథమదశలో సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా అన్ని వర్గాలకలయిక అతి ప్రాధాన్యం వహిస్తే, రెండవదశలో జమీందారీ విధాన వినాశం తక్షణ కర్తవ్యమవుతుంది. ప్రథమదశలో పూర్తికాని సామ్రాజ్యవాద బానిసత్వ వినాశం రెండవ దశలో శ్రామికవర్గం చేయవలసి యుంటుంది. రెండవదశలో సంపూర్ణికాని జమీందారీయుగ సామ్రాజ్యవాద దాస్యచిహ్నాన్ని వినాశాన్ని, మూడవదశయైన సోవియట్ ప్రభుత్వ నిర్మాణ దశలో పూర్తిచేయవలసి యుంటుంది.

రష్యను విప్లవంలో ప్రథమదశలో పూర్తికాని జమీందారీయుగ ఆర్థికవిధాన విచ్ఛేదం. రెండవదశయైన సోవియట్ దశలో సంపూర్ణ మైంది. కాబట్టి చైనాలో సోవియట్ నిర్మాణదశ వచ్చినపుడే ప్రజాదాస్య బంధాలు నాశనమవుతాయి.

విప్లవోద్యమ కేంద్రం కాంటన్ నుండి వూహాన్ కు మారిన యీ రెండవ విప్లవదశలో చైనాకమ్యూనిస్టులు నెరవేర్చవలసిన అతిముఖ్య కార్యలేమిటి? ఊహాన్ విప్లవప్రభుత్వానికి ప్రతిగా జంగ్ కై షేక్ నాయకత్వాన విప్లవప్రతికూల ప్రభుత్వం నాన్కింగులో నెలకొల్పబడిన యీ సమయంలో బహిరంగంగా కమ్యూనిస్టు, కార్మిక, కర్షక విప్లవాన్ని కోరే తీవ్రవాదులవైపుకు నడపాలి. విప్లవవ్యతిరేక ప్రభుత్వంతో పోరాడే శక్తులకూటమిగా వూహాన్ ప్రభుత్వాన్ని మార్చాలి.

కోమింటర్ను ఆదేశాలను చైనాకమ్యూనిస్టుపార్టీ సరిగా అమలు జరుపునట్లు చూచుటకు బొరోడిన్ కు సహాయకారిగా, కోమింటర్ను ప్రతినిధియైన యం. యన్. రాయి చైనా పంపబడ్డాడు.

చైనాకమ్యూనిస్టులు రైతు, కూలీ జన సామాన్యంలో నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించుటవలన కమ్యూనిస్టుపార్టీ 1926 నాటికి చాల పెరిగింది. చెన్ టుస్యూ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకుడుగా వ్యవహరించేవాడు. చెన్ టుస్యూ కోమింటర్ను సలహాలను సరిగా పాటించక, కేంద్రకమిటీ సభ్యులనుకూడ సంప్రదించకుండా చాల నిరంకుశంగా ప్రవర్తించేవాడు. కేంద్రకమిటీలో సభ్యుడైన మోసీయంగు షాంఘే కొమింటాంగు కార్యనిర్వాహక సభ్యుడుగావుండి చాలముఖ్యమైన కార్యాలను నెరవేర్చేవాడు. వాంగ్ చింగ్ పీ. హూహాన్ మిన్ లతో కలసి కేంద్ర కార్యనిర్వాహక వర్గంలో పనిచేయుటవలనను, అసమమేధానిధి యగుట వలనను, మోసీయాంగు, కొమింటాంగు ప్రచారశాఖాధికారిగా నియమింపబడ్డాడు. 21 రాష్ట్రాలనుండి వచ్చే రైతుసేవకులకు రైతాంగ విద్యాలయం నెలకొల్పి స్వయంగా శిక్షణనిచ్చేవాడు. చాల రాష్ట్రాలలో తిరిగి,

రైతుసంఘాలను నిర్మించి, రైతు ఉద్యమాన్ని బలిష్ఠంచేశాడు. కర్షక సమస్యలను సరిగా అర్థంచేసుకున్న మోసీయాంగు, చైనా సమాజంలోని వివిధవర్గాలు, “మనం చేయవలసిన పనులు” అను రెండు ప్రముఖ కరపత్రాలను ప్రకటించాడు. మొదటి కరపత్రంలో తీవ్రమైన భూవిభజన విధానాన్ని అమలుపరచాలనీ, కమ్యూనిస్టు నాయకత్వంక్రింద రైతు సంఘాలను నెలకొల్పాలనీ మోసీయాంగు వెలిబుచ్చిన భావాలను చెన్ టుస్యూ ఆమోదించలేదు. చెన్ టుస్యూ మితవాద పంథాలోపడి, అంత కంతకు కమ్యూనిస్టు ప్రచార ఆశయాలనే మరచిపోజొచ్చాడు.

1928 మార్చిలో జుంకై షేక్ కమ్యూనిస్టులపై ప్రథమపర్యాయం తిరుగుబాటుచేసి, మరల సమాదానపడి, ఉత్తరరాష్ట్ర దండయాత్ర సాగించుచున్న సమయంలో చాంగ్, లీలింగు, సియాంగ్ టాన్, హాంగ్ షాన్, సియాంగ్ సియాంగు జిల్లాలలో రైతుఉద్యమాన్ని పరిశీలించి వచ్చిన మోసీయాంగు భూపునర్విభజనను వెంటనే జేయవలసిందని తీర్మానం ప్రవేశ పెట్టినప్పటికీ, చెన్ టుస్యూ దానిని త్రోసివేశాడు.

కమ్యూనిస్టు కేంద్రకమిటీ ఐదవ సమావేశం జరిగింది. అప్పటికే జుంగ్ కై షేక్ విప్లవప్రతీఘాత కార్యక్రమాన్ని కొనసాగిస్తున్నాడు. షాంఘే, నాన్కింగులలోని కమ్యూనిస్టుపార్టీలను క్రూరంగా హింసిస్తోన్నప్పుడు కూడా చెన్ టుస్యూ మితవాదపంథాలోనడిచి, ఊహాన్ కొమింటాంగుకు లోబడిపోజొచ్చాడు. ఆయన మితవాద పెట్టి బూర్జువా ఆపర్యానిస్టు (సమయానుకూల) విధానాన్ని అనుసరింప నారంభించాడు. మోసీయాంగు రైతులను సాయుధులను చేయడం అత్యవసరమని యెంత వాదించి నప్పటికీ, చైనావిప్లవంలో రైతుల పాత్రను సరిగా అర్థం చేసుకోని చెన్ టుస్యూ పెడచెవిని పెట్టాడు. పైగా, 1935 యకరాలకంటే హెచ్చుభూమి కలిగినవాడు మాత్రమే భూభామందు అని నిర్వచించాడు. ఈ నిర్వచనను ఆమోదించినచో చైనాలో వర్గసంఘర్షణకే తావులేదు.

చెన్ టుస్యూ చైనావిప్లవానికి, కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి తీరని ద్రోహం చేశాడు.

1927 వేసంగిలో అఖిలచైనా రైతుసంఘమేర్పడింది. మోసీ యాంగు ప్రధమ అధ్యక్షుడయ్యాడు. ఈయన అధ్యక్షపదవిలో హూ పే, కియాంగ్సి, ఫూకిన్, హూనాన్లలో రైతుఉద్యమం మంచి తీవ్రరూపం దాల్చింది. కొమింటాంగులోని భూస్వాములు, జమీందార్లు చాలాఖంగారు పడి, రైతుసంఘాన్ని అణచివేయవలసిందని కోరనారంభించారు.

11 వ అధ్యాయం.

కొమింటాంగు కమ్యూనిస్టు ఐక్యతా విచ్ఛేదం.

1927 మే 21 వ తేదీని హునాన్ లోని చాంగ్సాలో దున్నేవారిదే భూమి అను సూత్రంపైన కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వాన జరుగుతోన్న రైతు ఉద్యమాన్ని సైనికులను పంపి ఊహాన్ ప్రభుత్వం క్రూరంగా అణచివేయ నారంభించింది. ఈ సంఘటనలను చూచియు, ప్రభుత్వ సైన్యాలకు విజయాలు లభించుట వలనను, కొమింటాంగు నాయకులు కమ్యూనిస్టులను పార్టీనుండి వెళ్ళగొట్టేందుకు సమయం వచ్చిందని భావించారు. సౌజోఫీ ప్రకటనను, కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శియైన చెన్ టుస్యూ విజ్ఞప్తులను నిరాకరించిననూ భయంలేదను ధైర్యం కలిగింది. కొమింటాంగు పార్టీవారొక్కరేగాక, కమ్యూనిస్టులుకూడ ఉన్నత పదవు లాక్రమించుకుంటున్నారని కమ్యూనిస్టులపై నిందలు మోపారు. కమ్యూనిజాన్ని స్థాపించేందుకు చూస్తున్నారని నేరారోపణ చేశారు. రాజకీయ సలహాదారైన బొరోడిన్ తో సంప్రతించడం మాని, కేవలం అతిథిగా చూడటం ప్రారంభించారు.

జూన్ 1 వ తేదీనాడు కమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థ (కొమింటర్ను) ప్రతినిధిగా చైనాలో పనిచేయుటకు వచ్చిన యమ్. యన్. రాయ్ ఊహాన్ రాష్ట్రంలో భూమి జప్తుల విధానాన్ని కొనసాగించ వలసిందని, యెన్ని ఆటంకాలు వచ్చినా ఆచరణలో పెట్టుటకు జంకరాదనీ, యిరువది వేలమంది కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులతో కూడిని సుశిక్షితమైన సైన్యాన్ని తయారు చేయవలసిందనీ, యేబదివేల మందితోకూడిన కార్మిక, కర్షక, సైనిక దళాలను యేర్పరచ వలసిందని స్టాలిన్ తమకొక టెలిగ్రాం పంపించాడనీ, చెప్పాడు. ప్రజా న్యాయస్థానాలు నెలకొల్పి విప్లవ వ్యతిరేకులను విప్లవ విద్రోహులను శిక్షించవలసిందనికూడా చైనా కమ్యూని

నిష్టు పార్టీకి సలహా యివ్వబడిందని చెప్పి తమతో కలిసి పనిచేయమని వాంగ్ను కోరాడు. వాంగ్చింగ్చీ వెంటనే యూజిన్చేన్ను కలసికొని కమ్యూనిస్టులు సైనికంగా బలపడకూడదని వారిని అణచివేయాలని ప్రయత్నాలు చేశాడు. జూన్ 4 వ తేదీన టాన్యెన్కే, సన్ఫో, సూచీన్ లతో కలసి చెంగ్చౌకు వెళ్ళి, టాంగ్షెంగ్చీ, చాంగ్పాక్వీ ఘోన్నగు కొమింటాంగ్ సైనిక నాయకులతో తమ సైన్యాలలోని కమ్యూనిస్టులను నిరాయుధులుగా చేయవలసిందని ఆజ్ఞయిచ్చాడు. హూనా, హూపే రాష్ట్రాలలో కమ్యూనిస్టుల కార్యకలాపాలను అరికట్టవలసిందని ఫెంగ్ యూషియాంగ్కు ఆజ్ఞలు యిచ్చారు. వాంగ్ చెంగ్చౌలో వున్నప్పుడే జింగ్కైషేక్ ఊహాన్ను ముట్టడించేందుకు సన్నాహం చేస్తున్నాడని వార్త తెలిసి జూన్ 13 వ తేదీకి హాంకౌకు తిరిగి వెళ్ళాడు.

కొమింటాంగు కేంద్ర కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో, కొమింటాంగు నుండి కమ్యూనిస్టులను వెళ్ళగొట్టే సమస్యమీద భేదాభిప్రాయాలు కలిగాయి. సన్యట్ సేక్ సతి, యూజిన్చేన్లు వాంగ్ను తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. కాని కమ్యూనిస్టుసైనికులు, కమ్యూనిస్టులు ప్రజా సామాన్యంలో బలపడితే ముందు ముందు వారిని అణచడం సాధ్యం కాదని వాదించి కమ్యూనిస్టులను తొలగించుటకే నిర్ణయించారు. కాని యీ నిర్ణయం రహస్యంగానే ఉంచబడింది.

టాంగ్షెంగ్చీ హూనా రాష్ట్రంలోని కమ్యూనిస్టు సైనికుల్ని ప్రభుత్వ విప్లవ సైన్యాలనుండి తొలగించివేశాడు. కమ్యూనిస్టు అభిమానుల్ని కొమింటాంగునుండి తీసివేశారు కాని చాంగ్పాక్వీ సైన్యంలోని సుప్రసిద్ధ కమ్యూనిస్టు సైనికుల్ని తొలగించడం చాలా కష్టమైన పని అయింది. ఉక్కు తునకలని ప్రఖ్యాతి బడసిన టింగ్యన్టా సైన్యాలు అధికంగా కమ్యూనిస్టులతో కూడుకొని వున్నాయి.

1927 జూలై 15 వ తేదీని బహిరంగంగా కొమింటాంగు నుండి కమ్యూనిస్టులను వెళ్ళగొడుతూ తీర్మానించారు. చాంగ్చంగ్చాంగ్

బొరోడిన్ భార్యను నిర్బంధించి, జూలై 12 వ తేదీని వదలివేయుట తోనే బొరోడిన్ జూలై 27 వ తేదీని రష్యాకు వెడలిపోయాడు. బొరోడిన్ చేసిన చిరస్మరణీయమైన సేవను కొనియాడుతూ కొమింటాంగు సభ్యులు గౌరవించి, బొరోడిన్ ను సాగనంపారు.

పైన్యంనుండి, ప్రభుత్వోద్యోగాలనుండి కమ్యూనిస్టులను మహా వేగంగా తొలగించివేయ నారంభించారు. కమ్యూనిస్టులమీద దుష్ప్రచారం జోరుగా సాగింది. కొమింటాంగు సభ్యులు కమ్యూనిస్టులను హింసించసాగారు. ఈ ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో 11 వ పైన్యంలోని యేటింగ్ అధికారంలో వున్న పైనికదళం, కియాంగ్స్ రాష్ట్రంలోని నాచాంగ్ కు వెళ్లి జూలై 30 ని స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించారు. ఆ రాష్ట్రంలో ఆస్తి జప్తుల విధానం అమలుపరచ సాగేరు. బ్యాంకులు వశపరచుకున్నారు. ఎక్స్‌చేంజి ఆఫీసులన్నిటినీ పట్టుకున్నారు. ఆగస్టు 1 నాటికి పైన్యాలతో చూపీచేవచ్చి, వారిని ఓడించాడు. చాంగ్‌ఫాక్వీ తన పైన్యాలన్నిటినీ హోలుంగ్, యేటింగుల కమ్యూనిస్టు పైన్యాలపైకి పంపి, వారిని క్వాంగ్‌టంగు రాష్ట్రంవరకు వెంటాడించాడు.

ఆ సమయంలో కియుకియాంగ్ లో వున్న వాంగ్ చింగువీ హాంకౌకు తిరిగివచ్చి రాజకీయసంఘ సమావేశం జరిపి కమ్యూనిస్టుల నందరినీ నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేసేందుకు కమ్యూనిస్టుపార్టీని అశాస్త్రీయ సంఘంగా ప్రకటించమని కోరాడు. కమ్యూనిస్టు సభ్యులను పార్టీనుండి తొలగించే విధానాన్ని ప్రతిఘటించిన సన్ యుట్ సేన్ సతి, యూజెన్ సేన్, టెంగ్ యెన్ టాలు చైనాను వదలి విదేశాలకు వెళ్లియున్నందునను, జంగ్ కై షేక్ అను యాయులు నాన్కింగులో వుండుటవలనను, వాంగ్ చింగువీ హాంకౌ ప్రభుత్వంలో సర్వాధికారాలు కలిగియున్నాడు. కమ్యూనిస్టులతో శాంతియుతంగా విడిపోయే విధానాన్ని మార్చి, రక్తపుపేరులలో ముంచెత్తే దౌర్జన్యవిధానాన్ని అమలుపరచమని ప్రోత్సహించాడు.

ఇదే సమయంలో తృతీయ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థలోని అతివాదములాలో ప్రముఖుడైన బుఖారీన్ కొమింటాంగును తీవ్రంగా విమర్శించసాగేడు. అందువలన కొమింటాంగుచైనాకు, సోవియట్ రష్యాకు రాజకీయంగా మైత్రి చెడింది. అతిక్రూరంగా చైనాకమ్యూనిస్టులను కొమింటాంగు మితవాదనాయకులు హింసించి, నాశనం చెయ్యసాగేరు.

హాంకౌ, నాన్కింగు ప్రభుత్వాల కలయిక.

చెంగ్ చౌ సమావేశానంతరం ఫెంగ్ యూసియాంగు నాన్కింగు వెళ్లి జంగ్ కై షేక్ తో రాజీప్రయత్నాలు చేశాడు. కమ్యూనిస్టుల వినాశములోను, బొరోడిన్ ను చైనానుండి వెళ్లగొట్టుటలోను వాంగ్ కూడా తనకుతోడ్పడుతోన్నందున హాంకౌ ప్రభుత్వంతో కలిసేందుకు యేమీ అభ్యంతరంలేదని జంగ్ చెప్పాడు. ఏప్రిల్ నెలలో జంగ్ స్థాపించిన కొత్త ప్రభుత్వాన్ని, 'పార్టీని రద్దుచేసి, హాంకో ప్రభుత్వానికి లోబడవలసిందని ఫెంగుకోరాడు. కాని జంగ్ అంగీకరించక, హాంకౌమీద దండెత్తేందుకు ఊహాలో వుంచిన సైన్యాలను సిద్ధపరిచాడు. ఈ లోపుగా ఉత్తరరాష్ట్ర సైనికప్రభువులైన చాంగ్ చంగు చాంగ్, చ్యాన్ ఫాంగులు జంగ్ సైన్యాలను ఓడించి సూచౌను తిరిగి పట్టుకున్నారు. లీసంగుజే అధికారంలోవున్న ఏడవ సైన్యం జంగ్ మీద తిరుగబడేందుకు సిద్ధంగావున్న సూచనలు కనపడ్డాయి. అందువలన గత్యంతరం లేక జంగుకై షేక్, కమ్యూనిస్టులను హత్యచేస్తోన్న వాంగుచింగువీ, చాంగుఫాక్వీలకు తంతిమూలకంగా హాంకౌ ప్రభుత్వంతో యేకమయ్యేందుకు తన సంసిద్ధతను తెలియపరిచాడు.

ఆగస్టు 10 వ తేదీని కేంద్ర కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులు జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని పునర్నిర్మించేందుకు నాలుగవ విస్తృత సమావేశాన్ని యేర్పరచేందుకు తమ సంసిద్ధతను తెలియపరచారు. హాంకౌ, నాన్కింగు ప్రభుత్వ ములాలు కమ్యూనిస్టులనణచి, దేశంలో బూర్జువావర్గ ప్రాబల్యం

నిలబెట్టేందుకు వేతులు కలిపేందుకు ప్రయత్నాలు సాగించారు. కాని ఆ ముఠాలలో వ్యక్తిగత అధికారానికై ప్రాకులాదే నాయకులు అనేక అభ్యంతరాలు కలిపించకపోలేదు. హాంకౌ ప్రభుత్వ ముఠావారు ఆ సమావేశం హాంకౌలోనే జరగాలనీ.. శాస్త్రీయమైన ప్రభుత్వం తమదేననీ నొక్కి చెప్పారు.

ఈ లోగా జంగు అనుచర బృందంలోని లీసంగ్ జేన్, హూహాన్ మిన్, హోయింగ్ చింగ్ మున్నగువారు జంగుకై షేక్ ను వ్యతిరేకించి, హాంకౌ ప్రభుత్వంతో రాజీపడేందుకు ప్రాకులాడుచున్నందున, జంగు 400 మంది అనుచరులతో నాన్కింగును వదిలి షాంఘే వెళ్ళిపోయాడు.

హాంకౌ ప్రభుత్వ సైన్యాధ్యక్షుడైన చాంగుఫాక్వీ కమ్యూనిస్టులను ఓడించి కియాంగ్ సి రాష్ట్రాన్ని ఆక్రమించి, క్వాంగ్ టంగులోకికూడా తరుముకు వెడుతున్నాడు. ఆన్ హ్విరాష్ట్రాన్ని టాంగ్ షెంగ్ చీ లోబరచుకున్నాడు. వాంగ్ చింగ్ పీ, సన్ ఫో, యుయుజెన్, చెన్ కంగ్ పో చూపీచే మున్నగువారు కియుకియాంగ్ వెళ్ళారు. అక్కడ లీసంగ్ జేన్, వాంగ్ ను కలుసుకుని నాన్కింగ్, హాంకౌ ప్రభుత్వాల తరపున ఉభయులు సంభాషణలు కొనసాగించారు. జంగ్ కై షేక్ నాన్కింగు ప్రభుత్వా న్నుండి రాజీనామా యిచ్చి వెళ్ళిపోయాడనీ, సన్ చ్వాన్ ఫాంగ్ సైన్యాలను తన సైన్యాలు ఓడించగలుతాయనీ లీ చెప్పాడు. నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్ని రద్దు చేశారు గనుక నాన్కింగులోనే నాలుగవ విస్తృత సమావేశం జరిపేందుకు వాంగ్ నిర్ణయించాడు.

నాన్కింగు సైన్యాలు అనేకచోట్ల సన్ చ్వాన్ ఫాంగ్ సైన్యాలచే ఓడింపబడినందువలన, ఆగస్టు 30 నాడు హాంకౌ ప్రభుత్వ సైన్యాలు టాంగు షెంగ్ చీ, చెంగ్ చీన్ ల నాయకత్వాన పంపబడ్డాయి. సన్ చ్వాన్ ఫాంగు సైన్యాలు ఓడింపబడి తరిమివేయబడ్డాయి. సెప్టెంబరు 5 వ తేదీకి

హాంకౌ ప్రభుత్వం నాన్కింగుకు మార్చివేయబడింది. కాని టాన్ యెన్ పే లీసంగ్ జేన్ లు మాత్రం కుట్రలు పన్నుట మానలేదు.

పాత కామ్రేడ్స్ అని పిలువబడే మితవాద నాయకులలో ముఖ్యులనుకూడా నాన్కింగు ప్రభుత్వానికి తీసికొనివచ్చేందుకు వాంగుచింగ్ వీ, సన్ ఫో, చూపీతే, టాన్ యెన్ కేలు షాంఘేకు సెప్టెంబరు 9 సాయం కాలం చేరుకున్నారు. పడమటి కొండల ముఠావారితో సంప్రదింపులు సాగించారు. కాని వారు హాంకౌ ప్రభుత్వానికి ద్రోహం తలపెట్టినందున, రాజీ ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి. సెప్టెంబరు 15 నాడు సి. సి. వూ, సన్ ఫోలు పాత కామ్రేడ్స్ తో కలసి, నాన్కింగులో ఒక ప్రత్యేక కమిటీని యేర్పరిచారు. ఈ ప్రత్యేక కమిటీని దేశమందలి కొమింటాంగు వాడు లందరూ నిరసించారు. వాంగు యీ ప్రయత్నాన్ని ఖండించాడు.

ప్రత్యేక కమిటీవారు హాంకౌ ప్రభుత్వ సైన్యాధ్యక్షుడైన టాంగ్ షెంగ్ చీమీద దండెత్తేందుకు సన్నాహాలు చేయగా వాంగుచింగువీ టోకియోలో వున్న జంగ్ కై షేక్ ను కూడగట్టుకునేందుకు గాను తంతి మూలంగా ప్రయత్నించాడు. లీచీనేన్, చాంగ్ ఫాక్వీలు తమ వైరాలను కట్టిపెట్టి వాంగ్ యెడల భక్తితో మెలగుతామన్నారు.

నవంబరు మొదటివారంలో జంగ్ కై షేక్ షాంఘేకు తిరిగి వచ్చాడు. కాని నవంబరు 15 నాటికి టాంగ్ షెంగుచీ సైన్యాలు లీసంగు జేన్, పేచెంగ్ సీ, చెంగ్ చీన్ ల సైన్యాల వలన ఓడింపబడినందున జంగ్ తన సైన్యాలతో టాంగ్ కు సహాయపడేందుకు అవకాశం దొరక లేదు. జంగ్ షాంఘేనుండి పాత కామ్రేడ్స్ చే స్థాపించబడిన ప్రత్యేక కమిటీని ఖండించి, వాంగును బహిరంగంగా బలపరిచాడు.

నవంబరు 18 వ తేదీకి వాంగు షాంఘేకు వెళ్ళి జంగ్ ను కలుసు కున్నాడు. కాని జంగ్ సైన్యాధ్యక్షపదవికి రాజీనామా దాఖలుచేసియుండి నందున, ఆయన ఆజ్ఞలకు లోబడిన సైన్యాలు లేవు. జంగ్, వాంగుల

కలయిక వలన ప్రజలలో ప్రత్యేక కమిటీమీద విరోధం హెచ్చి విస్తృత సమావేశం మీద అభిమానం హెచ్చింది. జంగు తన వ్యక్తిగత పలుకుబడికోసం ఆటు పాత కామ్రేడ్సుతోను, యిటు వాంగ్తోను కూడా స్నేహం నటిస్తూ తన ప్రాబల్యాన్ని స్థిర పరుచుకునేందుకు ప్రయత్నించాడు.

కాంటన్ తిరుగుబాటు.

లీచీసేన్, నలుగురు పాత కామ్రేడ్సు యీలోగా చాంగ్ ఫాక్వీ సేనాని కమ్యూనిస్టు పార్టీలో జేరి కొమింటాంగును ధ్వంసం చేసేందుకు సిద్ధంగా వున్నాడనే పుకార్లు పుట్టించారు. కాంటన్ లో వుండే కమ్యూనిస్టులు చాంగ్ ఫాక్వీ లేని సమయంలో కాంటన్ ను వశపరచుకుని క్రమంగా ఆ రాష్ట్రమంతటా యెర్రజండా నెగురవెయ్యాలని తీవ్ర కృషి చెయ్యసాగేరు. నవంబరు 7 వ తేదీని రష్యను రాయబారిని కాంటన్ లో నిర్బంధించి, కొద్దిసేపట్లో కొమింటాంగు సైనికులు వదలివేశారు. ఆ రాష్ట్రంలోనూ, ముఖ్యంగా కాంటన్ లోనూ కమ్యూనిస్టులు తుపానుప్రచారం చేశారు. కార్మిక, కర్షకులలో నూతనచైతన్యం కలిగి, గెరిల్లా యుద్ధం చెయ్యసాగారు.

కమ్యూనిస్టులు ప్రజాసామాన్యంలో బలపడటం చూచి వాంగు చాలా ఆందోళన పడ్డాడు. తన భార్యయైన చెన్ పిచూకు, కాంటన్ వెళ్ళి కమ్యూనిస్టుల నణచవలసిందని చాంగ్ ఫాక్వీ, చెన్ కంగ్ పోలతో చెప్పవలసిందిగా కబురుచేశాడు. కమ్యూనిస్టులు సైన్యంలో ప్రచారంచేసి, వారిని తమవైపు త్రిప్పికొనేందుకు ప్రయత్నించారు.

క్వాంగ్ గీ ముఠాయున్న, మితవాదులున్న సాగించే దుష్ప్రచారం గమనించి, డిసెంబరు పదవతేదీని కొమింటాంగు కార్యనిర్వాహక సభ్యులను సమావేశపరచి, సర్వసైన్యాధ్యక్షుడుగా జంగ్ కై షేక్ వుండవలసి నదిగాను, నాలుగవ విస్తృత సమావేశానికి స్థల, సమయ నిర్ణయం చేయ

వలసిందిగాను వాంగ్ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టాడు. ఈ తీర్మానం యేక గ్రీవంగా ఆమోదించబడింది. నాలుగవ సమావేశం 1928 జనవరి 1 వ తేదీని జరుపబడుటకు నిర్ణయించబడింది. సభ్యులలో దురభిప్రాయం తొలగేందుకు, కొత్తచిక్కులు తటస్థించకుండాను వాంగ్ రాజీనామాయించాడు. జంగ్ కై షేక్ రష్యాతో మైత్రిని రద్దుచేయాలని ఒక తీర్మానం ప్రవేశపెట్టాడు. ఇతర సామ్రాజ్యవాదుల స్నేహాన్ని సంపాదించేందుకు గాను కమ్యూనిస్టులను క్రూరంగా హింసించేందుకును, రష్యాతో స్నేహ సంబంధాలను తెంపుకునేందుకును జంగ్ కై షేక్ ప్రారంభించాడు. ఈ తీర్మానం కూడా నెగ్గింది.

డిసెంబరు 11 వ తేదీని చరిత్రాత్మకము, భావిమార్గదర్శకము ఐన కాంటన్ తిరుగుబాటు జరిగింది. కమ్యూనిస్టులనందరనూ విచక్షణ లేకుండా నిర్బంధించవలసిందని పంపిన వాంగ్, జంగ్ ల ఆజ్ఞలు వెల్లడి అయ్యాయి. అందువలన గత్యంతరంలేక కమ్యూనిస్టులు డిసెంబరు 11 వ తేదీనే తిరుగబడ్డారు. 1100 మంది సైనికులతో కూడిన ఒకచిన్న సైనికదళం మాత్రమే కమ్యూనిస్టులకు తోడ్పడింది. హ్వోంగ్ చీసియాంగ్ సైన్యంలో యీ దళం ప్రత్యేకమైన శిక్షణను పొందింది. కమ్యూనిస్టులు కాంటన్ లోని రిజెబండ్లు లాగేవారికి కూడ ఆయుధాలిచ్చారు. చెరసాల లలో నిర్బంధించబడిన ఖైదీలను విడిపించి సాయుధులను చేశారు. పల్లె ప్రాంతాలనుండి రైతులు వందలాదిగా కమ్యూనిస్టులకు తోడుపడేందుకు కాంటన్ వచ్చారు.

హ్వోంగ్ చీసియాంగ్ ను ఓడించి కాంటన్ పట్టణాన్ని కమ్యూనిస్టులు వశపరచుకున్నారు. చాంగ్ ఫాక్వీ, చెన్ కంగ్ పోలు కమ్యూనిస్టుల ధాటికి తట్టుకోలేక హోనాందీవికి పారిపోయారు. అక్కడవున్న లీఘాలిన్ తన సైన్యాలతో వారికి తోడ్పడ్డాడు. ఈ లోగా దక్షిణ, పడమటి దిక్కులనుండి చాంగ్ ఫాక్వీ సైన్యాలు కాంటన్ ను ముట్టడించాయి.

చాలా ఘోరయుద్ధాలు 12. 13 తేదీలలో జరిగాయి. 14 వ తేదీని కమ్యూనిస్టు లోడింపబడ్డారు. దొరికిన కమ్యూనిస్టులను చిత్రవధచేశారు. చాంగ్ ఫాక్వీ సైనికులు అనేకమంది నిరపరాధులను క్రూరంగా హింసించారు.

కాంటన్ లో కమ్యూనిస్టులు, కొమింటాంగు సైన్యాలు యుద్ధం చేస్తోండగా యువేశ్వరియాచో అనే సుప్రసిద్ధ బందిపోటు నాయకుడు 800 మంది బందిపోటు సైనికులతో కాంటన్ ప్రవేశించి అనేక ఘోరాలు చేశాడు. కాంటన్ లోని బ్యాంకులు, మారకపు కార్యాలయాలను దోచాడు. ఈ ఘోరాలన్నీ కమ్యూనిస్టులే చేశారని బూర్జువావర్గ ప్రతినిధులైన మితవాదులు గొప్ప దుష్ప్రచారం సాగించారు.

కాంటన్ తిరుగుబాటు సంగతి తెలియగానే షాంఘేలోని మితవాదులు అతివాదులను నిర్బంధించారు. షాంఘే అంతర్జాతీయ వలస అధికారులకు వారి వారి వలసలలో దాగుకొనివున్న అతివాదులను తమకు వప్పగించమని వ్రాశారు. చైనా పోలీసులు వలసనంతను గాలించారు. కాంటన్ తిరుగుబాటును అణచివేసిన వార్త తెలియగానే క్వాంగ్సీ సైనిక నాయకుల ముఠా, నలుగురు పెద్దలు అంతవరకూ అతివాదులందరూ కమ్యూనిస్టులే అని చేస్తోన్న ప్రచారం కేవలం నిరాధారమైనదని వెల్లడైంది.

డిసెంబరు 17 న షాంఘేనుండి వాంగ్చింగ్ పీ ఫ్రాన్సు వెళ్ళి పోతూ, "పార్టీని రక్షించడం, పార్టీనుండి పార్టీ వ్యతిరేకులను తరిమి వెయ్యడమంత ముఖ్యమైన పనే! నాలుగవ విస్తృత సమావేశం జరపాలి. కేంద్ర కార్యనిర్వాహక వర్గం, కేంద్ర పరిశీలక సంఘాలు పునరుద్ధరింపబడాలి. ప్రత్యేక కమిటీ రద్దుచెయ్యబడాలి. విప్లవ నిరోధకుల, లంచగొండుల కుతంత్రాలను భగ్నం చెయ్యాలి." అంటూ ఒక ప్రకటన చేశాడు.

వాంగ్ యూరప్ వెళ్ళిన తర్వాత జంగుకై షేక్ క్వాంగ్సీ సైనిక నాయకులను కేంద్ర కార్యనిర్వాహక సభ్యులను సంధాన పరచి 1928

ఫిబ్రవరిలో నాలుగవ విస్తృత సమావేశం జరిపాడు నామ మాత్రంగా కొమింటాంగును నిలిపి జంగ్ కై షేక్ ప్రపంచంలోకెల్ల ఘోరము, క్రూరము అయిన అంతర్యుద్ధాన్ని పది సంవత్సరాలపాటు సాగించి, కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంక్రింద వున్న కార్మిక, కర్షకులను నాశనం చేయడానికి పూనుకున్నాడు.

1927 లో కొమింటాంగు, కమ్యూనిస్టులపై దాడి సాగించినప్పుడు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో 60,000 మంది సభ్యులున్నారు. 35,000 మంది యువజన కమ్యూనిస్టు సమితులలో వుండేవారు. కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడిలో 28,00,000 కార్మిక సభ్యులున్ను, 97,29,000 మంది రైతు సంఘ సభ్యులున్ను వున్నారు. ఇంత గొప్ప బలసంపన్నమైన నిర్మాణ మున్నప్పటికి డెన్ టూస్యూ మితవాద, సమయానుకూల వైఖరియున్ను, యం, యన్, రాయ్ తెలివితక్కువ పనులును, బొరోడిన్ వేసిన కొన్ని తప్పుడు విప్లవకర యెత్తుగడలును, కమ్యూనిస్టు పార్టీ తాత్కాలికంగా అణచివేయ బడేందుకు కారణాలయ్యాయి. 1926 లో భూ పునర్విభజన విధానాన్ని ఆమోదించిన బొరోడిన్ 1927 లో శ్రామికులకు ఆయుధా లీయవద్దని వాదించాడు. చెన్ మితవాద పంచా, బొరోడిన్ పొరపాట్లు, రాయి బుద్ధిహీనతలే చైనాలో కమ్యూనిస్టుల హత్యలకు, రక్తపాతానికి ప్రధాన కారణాలుగా భావింపవచ్చును. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా చైనా బూర్జువా వర్గం విప్లవాన్ని అణచివేయనిచో, చైనాలో కార్మిక, కర్షక, సోవియట్ విప్లవ వెల్లువలో తామూ, తమ ప్రత్యేక ఆస్తులూ, తుడిచి పెట్టుకుపోతాయనే భీతావహంకో జంగ్ కై షేక్ నాయకత్వాన చరిత్రలో కని, విని యెరుగని ఘోరానికి తలపడ్డారు.

చైనా విప్లవ చరిత్ర.

రెండవ భాగము.

సోవియట్ విప్లవదశ
1927 - 1937.

చైనా అంతర్యుద్ధం.

178

12 వ అధ్యాయం.

క్రొత్త పాత చైనాల సంఘర్షణ.

శాస్త్రీయమైన విప్లవసిద్ధాంతాలు, మంచి శిక్షణవున్న పార్టీయే విజయవంతంగా పనిచేయకలుగుతుంది. శిక్షణవుండి సిద్ధాంతాలు లేకపోయినా, మంచి సిద్ధాంతాలుండి పార్టీలో శిక్షణ లేకపోయినా ఆ పార్టీ విధ్వంసమౌతుంది. పార్టీసైన్యంవంటిది. సామ్రాజ్యవాద సైన్యాలలో మంచి శిక్షణ వుంటుందికాని మంచి సిద్ధాంతాలు లేవు. అందువలన మంచి శిక్షణతో ఆ సైన్యాలు ప్రపంచాన్నంతవీ జయించి, లోబరుచుకోగలిగినా మంచి సిద్ధాంతాలు లేకపోవుటవలన ప్రథమప్రపంచ యుద్ధంలోని మధ్య యూరప్ సైన్యాలవలె ఓడిపోతాయి. 1924 లో బొరోడిన్ సలహాప్రకారంగా పునర్నిర్మింపబడిన కొమింటాంగుపార్టీ బ్రహ్మాండమైన పార్టీ సిద్ధాంత ప్రచారం చేయుటవలన ప్రజలలో గొప్ప పలుకుబడిని సంపాదించింది. పార్టీ నిర్మాణరీత్యా బలపడి, శిక్షణకు లోబడి యుండుటవలన చైనాలో పార్టీసైనికంగానూ, రాజకీయంగానూ ఉన్నతస్థాన మాక్రమించగలిగింది.

1912 నుండి పార్టీలోవున్న వృద్ధరాజకీయవాదుల్లా తమకు అధికారాలను సమకూర్చే సంఘంగా మాత్రమే పార్టీని యెంచారు. పార్టీ పునర్నిర్మాణం వలన వారి స్థానానికి నష్టంరావడం, శిక్షణకు లోబడవలసి వుండటం, కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడి హెచ్చడంవలన వీరు 1924 లో పార్టీపునర్నిర్మాణాన్ని ప్రతిఘటించారు. “కమ్యూనిస్టుల వత్తిడివలననే కొమింటాంగుపార్టీ యేర్పరచబడింది. కమ్యూనిస్టులవలని భయంవలననే కొమింటాంగు యేర్పరచబడింది,” అంటూ యీ ముఠానాయకుడైన ఊచీప్సీ చెప్పేవాడు. నిర్మాణము, శిక్షణ, పార్టీఅధికారం, ప్రజలతో సహకారం అనేవి కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థలుగాయెంచి ద్వేషించేవారు. వీరు కమ్యూనిస్టులను హింసించేందుకు ముఖ్యకారకులు.

పాత కామ్రేడ్లు.

ఫెంగ్చీయు, చాంగ్చీ, సొలూ, లిక్-షేన్, సూచంగ్చీలు పాత కామ్రేడ్సులో ముఖ్యులు. వీరు పార్టీలో ముఖ్య పదవులలో వుంటూనే ఊచీహ్వా, చాంగ్చింగ్జింగ్, వీషీసెంగ్, సేయువాన్ పే లను వృద్ధ రాజకీయవాదులతో సంబంధం కలిగి, సన్యట్ సేన్ మరణానంతరం పడమటి కొండల ముఠాగా యేర్పడ్డారు. వీరిలో కొందరు కొమింటాంగు లోనుండి దానిని విచ్ఛిన్నం చేసేందుకు అనేక కుట్రలు పన్నారు. వీరే తర్వాత పార్టీలో మితవాద కక్షిగా యేర్పడ్డారు. ప్రజా ఉద్యమాలన్నిటికీ వీరు వ్యతిరేకులు. వీరిలో ధనికవర్గతత్వం బాగావుంది. చైనాలోని జమీందార్లు, పెద్ద భూస్వాములు, బ్యాంకర్లు, పారిశ్రామిక యజమానుల ప్రయోజనాలను కాపాడడమే వీరి ముఖ్యోద్దేశం. పార్టీలో అధికార కేంద్రీకరణను వీరు కోరక, తమ వ్యక్తిగత ప్రాబల్యాన్ని స్థాపించేందుకు ప్రయత్నించారు. వీరు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని కోరుతో, సైనిక ప్రభువుల ప్రాపకం కొరకు ప్రాకులాడేవారు. సన్యట్ సేన్ మూడు ప్రజాసూత్రాలకు పైకిమాత్రం భక్తి చూపిస్తో, ఆచరణలో వ్యతిరేకించే వారు. “పార్టీ • సిద్ధాంతాలు ఉత్తమోత్తమమైనవి. కాని పార్టీసభ్యులు మాత్రం ధ్వంసం చెయ్యబడాలి” అనునది వీరి నినాదం. విప్లవసైన్యాలు ఉద్భవించినప్పుడు విప్లవపార్టీ అనవసరం అని ప్రచారం చేశారు. 1927 డిసెంబరులో ఊచీహ్వా పార్టీని రద్దుచేయవలసిందని బహిరంగంగా చెప్పి సాహసించాడు. చాంగ్చింగ్జింగ్ గొప్ప కూటనీతిజ్ఞుడు. తంపులు పెట్టుటలోను ప్రవీణుడు. జింగ్ కై షేక్ కు చాంగ్ అంటే గొప్ప గురి. అందువలన వెనుకనుండి చాంగ్ జింగ్ చే కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని నడిపించగలిగాడు. కార్మిక, కర్షక ఉద్యమాలను అణచుటకు యీ ముఠావారే కారకులు.

అతివాదులు.

కొమింటాంగులోని 'అతివాదుల'ను కమ్యూనిస్టులుగా భావించరాదు. కొమింటాంగులో విభిన్న దృక్పథాలు, ప్రయోజనాలు, లక్ష్యాలు కలిగినవారు సభ్యులుగా జేరారు. పదవు లాశించినవారు, సైనికప్రభువులు, ఉద్యోగులు కొమింటాంగులోకి వచ్చారు. 1924 లో కొమింటాంగు పునర్నిర్మితం కావాలని కోరినవారు అతివాదులుగా పరిగణింపబడ్డారు. సన్ యట్ సేన్ జీవితకాలంలో యీ అతివాదు లందరూ మూడు ప్రజా సిద్ధాంతాలకు పైకి భక్తి చూపేవారు. జాతీయ విముక్తికి విప్లవమార్గము, ఆర్థిక, సాంఘిక అభివృద్ధికి సంస్కరణ పద్ధతులు వీరు కావాలంటారు. ప్రజలతో సైనికులు సోదరభావంతో మెలగాలని వీరంటారు. రైతు, కూలీ సంఘాలు ఉండాలంటారు. కాని పాతచైనా సమాజ బంధాలను త్రేంచ కూడదని వాదిస్తారు. అతివిషమ పరిస్థితుల్లో వున్న రైతుసమస్య 100 కి 25 వంతున పన్ను తగ్గింపబడుతుందంటారు. నియంతృత్వాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ, ప్రాదేశిక ప్రభుత్వ విధానాన్ని ప్రతిఘటించి పార్టీ నియంతృత్వం కావాలి అని ప్రచారంచేస్తారు. 1926 వ సంవత్సరంలో కొమింటాంగు సభ్యత్వం 2,50,000. వీరిలో 1,50,000 మంది అతివాద సభ్యులు 70,000 సైనిక సభ్యులు. 30,000 మంది మితవాద. మధ్యరకపు సభ్యులు. 1926 లో జరిగిన రెండవ జాతీయ కాంగ్రెస్సుకు 168 గురు అతివాదులు, 65 కేంద్ర. 45 మితవాద సభ్యులు ప్రతినిధులుగా వచ్చారు. అతివాద సభ్యులలో 20 మంది కమ్యూనిస్టులు. వీరు దేశములోవున్న 60,000 మంది కమ్యూనిస్టులకు ప్రతినిధులు.

అతివాదులు. కమ్యూనిస్టులు 1927 జూన్ వరకూ సహకారం చేసుకునేవారు. అతివాదులని నాడు పిలువబడేవారిలో ఛేచీవో, హూహాన్ మిన్, జంగ్ కై షేక్, టాన్ యెన్ కే, టి. వి. సూంగ్. తదితరులనేకులు

తరువాత ఋతవాదులుగా మారారు. వీరందరూ విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల పలుకుబడిని కూలద్రోసేందుకు మాత్రమే కలిసివుండేవారు. కాని తర్వాత ధనికవర్గప్రయోజనాలను రక్షించేందుకు వీరు పౌరసత్వహక్కులను నాశనంచేసి, వర్గనియంతృత్వాన్ని స్థాపించారు.

జంగ్ కై షేక్ జీవిత చరిత్ర.

చైనా కమ్యూనిస్టులపై కత్తిగట్టి, విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల ప్రాపకాన్ని సంపాదించేందుకు 20 సంవత్సరాలపాటు అంతర్యుద్ధపు రక్తపు తేరులలో దేశాన్ని ముంచెత్తి, 1928 లో నాన్కింగు ప్రభుత్వ సర్వ సైన్యావ్యతిరేక జంగ్ కై షేక్ జీవితచరిత్రను తెలిసికొనుట అత్యవసరం.

చెకియాంగు రాష్ట్రంలో పెంగువా అనే గ్రామంలో జంగ్ కై షేక్ 1888 వ సంవత్సరంలో జన్మించాడు. ముందు పోటీంగు సైనిక శిక్షణాలయంలోను, తర్వాత చైనా ప్రభుత్వ విద్యార్థిగా టోక్యో సైనిక శిక్షణాలయంలోను సైనిక శిక్షణను బడళాడు. పట్టం పొందేందుకు సిద్ధంగా వున్న సమయంలో 1911 విప్లవం జరుగుటవలన చైనాకు వచ్చి, షాంఘే విప్లవగవర్నరైన చెన్ డీసు విప్లవదళంలో 83 వ పటాలంలో వున్న 3000 మంది అశిక్షితులకు అధికారి అయ్యాడు. ప్రథమంలో సైనికులకు గొప్ప శిక్షణ యిచ్చాడుకాని, తరువాత భోగ లాలసు డయ్యాడు. ప్రధాన సైనిక కార్యాలయంనుండి నెలలంతరబడి వెళ్ళిపోయి, వారకాంతల యిండ్లలో గడిపేవాడు. ముక్కోపి. తరుచుగా ఉద్రిక్తుడై, కస్సుబుప్పు మంటూండేవాడు. స్నేహితులకు యీతనితో ప్రవర్తించటం బహుకష్టంగా వుండేది. ఈ రోజుల్లోనే ఆయనకు, భావిలో చైనా విప్లవోద్యమంలో బహు నికృష్టుడని పేరుపొందిన చాంగ్ చింగ్ జంగ్ తో పరిచయం కలిగింది. షాంఘేలోని రహస్య సంఘాలతో కూడ సంబంధం కలిగింది. ఈ పరిచయమే జంగ్ కు తరువాత షాంఘే పెట్టుబడిదార్లతో

జంగ్లెషేక్ - మదాంజంగ్.

వ్యవహారించడంలో చాల ఉపకరించింది. యువాన్షీకేకు వ్యతిరేకంగా నడిపిన ఉద్యమం విఫలమగుటతో, జంగ్కు విచక్షణజ్ఞానం కలిగింది. వెంటనే విలాసజీవితాన్ని వదిలి, చెన్చీమితో కలిసి, బోక్సోవెల్లి సన్ యట్ సేన్తో పరిచయం సంపాదించాడు. యువాన్షీకే చెన్చీమిని హత్య చేయించిన తర్వాత 1917 లో క్వాంగుటంగులో సర్వసైన్యాధ్యక్షుని కార్యాలయంలో ఒక ఉద్యోగిగా సన్ యట్ సేన్ వద్ద పనిచేశాడు. జంగ్ సామర్థ్యాన్ని సన్ యట్ సేన్ గుర్తించాడు కాని, జంగ్ కోపస్వభావం, అమర్యాద ప్రవర్తన అనుయాయులలో చాల చెడ్డపేరు తెచ్చింది. అందువలన జంగ్ కెట్టి బాధ్యతాయుతమైన పదవినిగాని యిచ్చేందుకు సన్ జంకేవాడు. అనేక సంవత్సరాలవరకూ జంగ్ ఊరూ, పేరూ లేకుండా సన్ వద్దనే వుండిపోయాడు. 1920 లో చాంగ్చింగ్ జంగ్తో కలిసి స్త్రాకు మారకంలో స్పెక్యులేషను వర్తకంచేసి, లక్షదాలర్లు లాభం తీసి, సన్ - యుద్ధనిధికిచ్చివేశాడు.

చెన్ జంగ్ మింగు సైన్యంలో కూడా జంగ్ పనిచేసియున్నందున, ఊపీపూమీద దండయాత్రకు ముందు చెన్ ను అణచవలసిందని సన్ కు జంగ్ సలహా ఇచ్చాడు. కాని సన్ పెడచెవిని బెట్టాడు. చెన్ సైన్యాలను సంపూర్ణంగా నాశనం చెయ్యమని యిచ్చిన సలహాను తిరస్కరించి నందున, ఆగ్రహవేళ పరవశుడై జంగ్ షాంఘే వెళ్లిపోయాడు. జంగ్ చెప్పినరీతిగానే 1922 జూన్ 16 నాడు చెన్ తిరుగబడి సన్ యట్ సేన్ ను కాంటన్ నుండి తరిమివేశాడు. వెంటనే సన్, జంగ్ ను పిలిపించాడు. 1923 జూలై లో సన్, జంగ్ కై షేక్ ను రష్యాకు పంపాడు. డిసెంబరులో రష్యానుండి తిరిగివచ్చి రష్యాతో సహకారం చెయ్యాలని ప్రచారం చేశాడు. 1924 మేలో వాంపోవా మిలిటరీ అకాడమీకి డైరెక్టరుగా నియమింపబడ్డాడు. బొరోడిన్ సలహాతో ఇప్పటినుండి ఆయన సాధించిన విజయాలు ఆశ్చర్యమును కొల్పుతాయి. ఒక పదవితర్వాత, మరొక ఉన్నతపదవిని అధిరోహించాడు. 1925 ఫిబ్రవరిలో చెన్ చియంగ్

మింగ్ ను, జూన్ లో యాంగ్ లియులను ఓడించి అద్భుత విజయాలను పొందాడు. ఒక్కసైనిక రంగంలోనేకాక, పార్టీవిషయాల్లోకూడ జోక్యం కలుగజేసుకుని, రెండవ కాంగ్రెసులో కేంద్రకార్యనిర్వాహక సభ్యుడుగా యెన్నుకోబడ్డాడు. దురదృష్టవశాత్తూ సైనిక సాంప్రదాయంలో శిక్షణపొందిన జంగ్ యు స్వతంత్ర రాజకీయ ఆలోచనాశక్తి లేదు. తన చుట్టూవున్న వాతావరణానికి లొంగిపోతాడు. సన్ యట్ సేన్ జీవిత కాలంలో ప్రశ్నించకుండా ఆయన ఆజ్ఞలను శిరసావహించాడు. బొరోడిన్ తో స్నేహంగా వుండే రోజుల్లో, బొరోడిన్ సలహాలను తనవాటి వలెనే స్వీకరించమని సన్ చెప్పేవాడని అంటూండేవాడు. సన్ అనంతరం, చాంగ్ చింగ్ జంగ్ వలలో పడ్డాడు. జంగ్ మనస్తత్వం బాగా తెలుసుకున్న చాంగ్, జంగ్ రాజకీయ దృక్పథాన్ని తన యిష్టానుసారంగా మార్చగలుగుతాడు. రాజకీయంగా మారుమూల జంగ్ పడివుండి, గర్హనీయమైన విలాస జీవితాన్ని గడుపుతోన్న రోజుల్లో ఆయనకు తోడ్పడి, తరువాత అన్ని రాజకీయ సంఘాల్లోనూ చాంగు, జంగ్ ప్రతినిధిగా పనిచేశాడు.

1926 మేలో ఆయన మనస్తత్వాన్ని గూర్చి ఒక రహస్య సోవియట్ నివేదికలో యీ క్రింది విధంగా వ్రాయబడింది. “జంగ్ కై షేక్ స్వాభావికంగా గర్విష్టి, ఆత్మవంచనాపరుడు, ఆశాపరుడు, మితభాషి. ఆయనకు యూరపియను నాగరికతయందు కొద్దిగా గౌరవం కలదుకాని, చైనాజాతీయ మూఢవిశ్వాసాలు మాత్రం పూర్తిగా పోలేదు. జంగ్ యొక్క స్వభావాన్ని తెలుసుకొనివుండి, తెలివితేటలతో ఆయనను పొగడి, భక్తిప్రపత్తులు నటించిన యెడల కావలసినవి ఆయనవద్దనుండి లభిస్తాయి. ఆయనకంటే అధికునిగాగాని, అల్పనిగాగాని ఆయనతో ప్రవర్తించరాదు. సమానుడుగా సంభాషిస్తో, ఆయన అధికారాన్ని తృణీకరించకుండా వుండాలి. ఆయన చాలా కష్టించి పనిచేస్తాడు. ఇతరచైనా సైనికప్రభువులవలె మధ్యరికపు సామర్థ్యం కలదు. త్వరలో ఉత్సాహ

వంతుడౌతాడు ; మరుక్షణంలో నిరుత్సాహుడౌతాడు. అంతేగాని మధ్య మార్గంలో వుండటం తెలియదు. దృఢ చిత్తంతో, శాంతంగా ఆలోచించలేడు.”

‘కమ్యూనిస్టులను తరిమివేసి, వాంగ్ ప్రాన్సు వెళ్ళిపోయినతర్వాత 1928 ఫిబ్రవరినుండి 1929 ఏప్రిల్ వరకు జంగ్ కీ క్వొంగ్సీముతా (లీసంగ్ జేన్, హ్వొంగుషోసియంగ్, లీచీసేన్, పేచంగ్సీ) వారికి మధ్య అధికారానికై పెనుగులాట కాలంగా వుంది. క్వొంగ్సీముతా వేతిలో చైనాలోని మిక్కిలి ఫలవంతమైన క్వొంగ్టంగు, క్వొంగ్సీ, హూనాన్, హూపే రాష్ట్రాలున్నవి. కొమింటాంగుకు పూర్వముండే జమీందారీయుగపు పరిస్థితులనే నిలపాలని, సైనిక ప్రభువుల చేతుల్లో రాష్ట్రాలన్నీ వుంచాలనీ వీరు ప్రయత్నించారు. 1927 ఏప్రిల్ నెలలో జంగ్ కైషేక్ ప్రారంభించిన పవిత్రోద్యమం” పేరిట వేలకొలది రైతులను, కూలీలను బహుశ్రావ్యంగా నాశనం చేశారు. కమ్యూనిస్టుల డిసెంబరు విప్లవోద్యమం తర్వాతూడా వీరు జరిపిన హత్యాకాండ జలదరింపు పుట్టిస్తుంది. అందువలన యీ ముతాను తుదముట్టించి, పార్టీలో కేంద్రీకృత ప్రజాతంత్రాన్ని స్థాపించి అతివృద్ధపంథా నవలంబిస్తానని జంగ్ అతివాదులను బుజ్జగించాడు.

చైనా ప్రజాస్వామికానికీ, కొమింటాంగుకీ నాయకత్వం వహించి సర్వాధికారాలు ఖశం చేసుకోవాలనే దురాశతో వున్న జంగ్, నాన్కింగు ప్రభుత్వమందు ప్రజాతంత్ర పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టలేదు. సన్ యట్ సేన్ భార్యకు సోదరియైన సూంగ్ మిలింగ్ ను 1927 డిసెంబరులో వివాహం చేసుకున్నాడు. షాంఘీలో వున్న మెజిస్ట్రేట్ అనే వైభవోపేతమైన హోటల్లో విదేశస్తులనేకులకు విందుచేశాడు. ఈ విందుకు లక్ష డాలర్లు ఖర్చు చేశాడు. ఉత్తరరాష్ట్ర దండయాత్రలో జంగు చాలాధనాన్ని గడించి, కొమింటాంగు పార్టీ కార్యవర్గ సభ్యులను, నాన్కింగు ప్రభు

త్వాధికారులను లంచాలతో తన దాసులను చేసుకున్నాడు. 1929 ఏప్రిల్ 18 వ తేదీనాడు తపాలా బిళ్ళలమీద తన బొమ్మకూడా వేయించాడు. ఇది ఆపూర్వమైన విషయం.

జంగ్ తన ప్రతికక్షలలో చాలమందికి ఓట్లు లేకుండా చేసి, తన అనుచరులనే ప్రతినిధులుగా పెట్టి, కాంగ్రెస్సులో 360 ప్రతినిధులకు 205 మంది అనుకూల సభ్యులను సంపాదించాడు. వీరిలో చాలమంది పార్టీతో సంబంధం లేనివారే. అయినప్పటికీ వీరందరూ జాతీయ ప్రభుత్వానికి జంగ్ ను అధ్యక్షుడుగా యెన్నుకున్నారు. ఈ జాతీయ ప్రభుత్వమే చైనా ప్రజాస్వామికమని ప్రజలను భ్రమింపచేసేందుకు ప్రయత్నించాడు. కాని అతివాదులు, యువకులూ జంగు నియంతృత్వాన్నీ, నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్నీ తీవ్రంగా విమర్శించారు. పార్టీముఖ్యులు జంగును విమర్శిస్తో యీ దిగువ ప్రకటనను చేశారు.

“.....ఉత్తర రాష్ట్ర సైనికప్రభువులనుండి విప్లవవాదుల రక్తం వెచ్చించి సంపాదించిన రాజకీయాధికారం వారికంటే ఉత్తమ పురుషుల చేతుల్లో పడలేదు. ఒక నిరంకుశుల ముఠాను తొలగించి, మరొక నిరంకుశ ముఠావారీ స్థానాన్ని ఆక్రమించారు. ఇంతకంటే విప్లవం మరేఘనకార్యాన్నీ సాధించలేదు. ప్రజల కోరికలు, క్షేమం, ప్రయోజనాలు లెక్కచెయ్యబడటం లేదు. వారి మాన, ప్రాణ, ధనాలు నిరంతరం ఒడుదుడుకుల్లో వున్నాయి. వేలకొలది విప్లవవాదుల అసువులు, లక్షలాది ప్రజల చెమట, కోట్లకొలది డాలర్లు విప్లవంలో వృధాగా వెచ్చింపబడి, కొద్దిమంది కుయుక్తిపరుల చేతిలో సర్వాధికారాలు చిక్కాయి.

“.....మూడవ జాతీయ కాంగ్రెస్సు నాయకులు బహిరంగ యెన్నికలు పెడితే, కమ్యూనిస్టులు ప్రజాప్రతినిధులుగా కాంగ్రెస్సుకు

వస్తారని రహస్యంగా యెన్నికలు పెట్టమంటున్నారు. ఈ వాదన చాలా హాస్యాస్పదంగా వుంది. కమ్యూనిస్టు గండమునుండి రక్షించేందుకు, ప్రజాఉద్యమాలనే అణచివేస్తున్నామని చెప్పే యీ వాదన చాల గర్హ్య నీయమైనది.....”

కొమింటాంగు కేంద్రకార్యవర్గ సభ్యులను లంచాలుపెట్టి దాసులుగా చేసుకొని, జంగ్ కై షేక్ జపానుతో రహస్యసంధి చేసుకున్నాడు. అంతర్జాతీయ న్యాయశాస్త్రాన్ని ధిక్కరించి జపాన్ 1928 ఏప్రిల్ లో షాంటంగు రాష్ట్రాన్ని ఆక్రమించి 1929 ఏప్రిల్ 17 వ తేదీనుండి ఆ రాష్ట్రాన్ని ఖాళీచేసి వెల్లిపోతామని వాగ్దానంచెయ్యగా, “విదేశస్తుల ఆస్తుల్ని, ప్రాణాల్ని, రక్షించలేముకనుక అప్పుడే వెల్లిపోవద్ద”ని నాన్కింగు ప్రభుత్వం తరపున జంగ్ కై షేక్ ఏప్రిల్ 12 వ తేదీని జపానువారికి సందేశం పంపాడు. ఒక ప్రభుత్వం మరొక విదేశప్రభుత్వంతో తమ అసమర్థతకారణంగా తమదేశంలో కొంతభాగాన్ని ఆక్రమించుకోవలసిందని కబురుపంపడానికి ప్రపంచ చరిత్రలో యిదే ప్రథమ పర్యాయం. జంగ్ కై షేక్ ప్రభుత్వపు దివాళాకోరుతనాన్ని నిరూపించేందుకు యింతకంటె వేరేనిదర్శనం అవునరంలేదు. యువాన్ షీ కే, ట్యాన్ చీజుయి, చాంగ్ సోలిన్ ల వంటి నిరంకుశ సైనిక ప్రభువులుకూడా యింత దేశద్రోహం చేసేందుకు సాహసించలేదు.

1928 అక్టోబరుమాసంలో ప్రపంచంలోని గొప్ప సామ్రాజవాద దేశ ప్రభుత్వాలన్నీ జంగ్ కై షేక్ ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించాయి. క్వాంగ్ సి మురాను అణచివేశాడు. జాతీయజీవన రంగాలన్నిటిలోను ఆడంబరపూరితమైన మార్పులను తెచ్చేందుకు కమిటీలను పెట్టాడు. విద్య, ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం, ప్రభుత్వాదాయం, సైనిక పునర్నిర్మాణములకు బ్రిటిష్ రాజనీతిజ్ఞులను, జర్మన్ సైనిక నిపుణులను, అమెరికన్ శిల్పశాస్త్రజ్ఞులను గొప్ప జీతాలమీద నియమించాడు.

ఎగుమతి దిగుమతి సుంకాల ఒడంబడికను టి. వి. నూంగ్, సి. టి. వాంగ్లు చేసుకున్నారు కాని విదేశ సామ్రాజ్యాలకు అనేక వర్తక సౌకర్యాలను కలిగించారు. బెల్జియంకు చైనాదేశంలో భూభాగాన్ని కొనుక్కునే హక్కుకూడా యిచ్చారు. వెనుక చేసిన ఋణాలన్నింటినీ నాన్కింగు ప్రభుత్వం తీర్చుకోవలసి వచ్చింది. విదేశ ప్రభుత్వాలకూ, ముఖ్యంగా జపానుకూ దాసోహంచేస్తూ ప్రజాసామాన్యాన్ని అణగతొక్కి, ప్రజాఉద్యమాలను విధ్వంసంచేసి, పౌరసత్వహక్కులను హరించి, జంగ్ కై షేక్ నిరంకుశపాలనను సాగించాడు. కమ్యూనిస్టులను నాశనం చేసి, విదేశసామ్రాజ్యవాదుల అభిమానాన్ని చూరగొనేందుకు కమ్యూనిస్టులతో అంతర్యుద్ధం ఒక దశాబ్దంవరకు సాగించాడు.

13 వ అధ్యాయం.

సోవియట్ విప్లవ జననక్రమం.

★————★

మోసియంగ్, చూటేల ప్రాముఖ్యత.

జంగ్ కై షేక్ సాగించిన క్యూర కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన దాడుల సతిసాహసంతో ఎదుర్కొని, చిన్నాభిన్నమైన కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని సోవియట్ ఉద్యమంగా మార్చిన విప్లవప్రతిభాశాలురు, మోసియంగ్. చూటే, హోలుంగ్, యేటింగ్, చౌఎన్ లే ప్రభృతులు. వీరిలో మోసియంగ్, చూటేలు పరాజయాన్ని విజయంగా మార్చగలిగిన అమోఘ శక్తిమూర్తులు. సంక్షుభితమైన చైనారాజకీయ సంద్రంలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమనౌకకు కర్ణధారి మోసియంగ్; నావికుడు చూటే. అకుంతిత విశ్వాసంతో వీరు సాగించిన విప్లవకార్యక్రమ ఫలితంగా కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం విపత్కర, వినాశన పరిస్థితులనుండి తిరుగుబాట్ల ద్వారా సోవియట్ ఉద్యమదశలోనికి పరిణామంచెంది విప్లవవాదులందరకు ఆశాజ్యోతియై విలసిల్లింది. పోరాటపు తెత్తుగడలను, సోవియట్ ప్రాంతీయ స్వరూప స్వభావములను అనుక్షణము రచించి, అమలుజరుపు యీ విప్లవ మూర్తుల జీవితాలు చైనాసోవియట్ ఉద్యమంతో పెనవైచుకుని అవినాభావ సంబంధంతో విరాజిల్లుతున్నాయి. సమకాలీన, సాంఘిక, రాజకీయ పరిస్థితులను ప్రతిఫలించే దర్పణములు వీరి జీవితములు కనుక, సమగ్రంగా తెలిసికొనదగినవి.

మో సి యంగ్ జీ వి తం,

హూనాన రాష్ట్రంలోని సియాంగ్ టా జిల్లాలో షోషాన్ అనే కుగ్రామంలో పేదరైతు కుటుంబంలో మోసియంగ్ జన్మించాడు.

మోసియంగ్

ఆయన తండ్రిపేరు మోజెన్ షెంగ్ ; తల్లిపేరు వెన్ చీమీ ; చిన్న వయస్సులోనే ఋణభారంతో క్రుంగిపోతున్న మోజెన్ షెంగ్ గ్రామాన్ని వదిలివేసి సైన్యంలో చేరాడు. కొంతకాలం గడచినతర్వాత స్వగ్రామం తిరిగివచ్చి, విశేషంగా కృషిచేసి, చిన్నవర్తక వ్యాపారాలు చేసి, రెండున్నర ఎకరాల కొండ్రను సంపాదించాడు. ఆయన కుటుంబంలోని ఐదుగురూ కలసి అహర్నిశలూ కష్టించి ఆ పొలంలో 50 బస్తాలు పండించి, అందులో కుటుంబ ఖర్చులు పోను 20 బస్తాల ధాన్యం మిగిల్చేవారు.

మోసియంగుకు పది సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చునప్పటికి వారి కుటుంబంలో తండ్రి, తల్లి, తాను, తమ్ములు యిద్దరూ వుండేవారు. సుమారు 4 ఎకరాల భూమివుండేది. కుటుంబపోషణకు పోను 41 బస్తాల ధాన్యం నిలవేసేవారు, వారు మధ్యతరగతి రైతాంగంలో చేరగానే. మోజెన్ షెంగ్ ధాన్యం కొని, అమ్మి, నిల్వచేసి కమీషన్ వ్యాపారం సాగించి కొంత సొమ్ముచేయ నారంభించాడు. ఆయన హోదా పెరిగి, ధనిక రైతులశ్రేణిలో పరిగణింపబడ్డాక, వ్యాపారమందే నిమగ్నుడై ఒక కమితగానిని పెట్టుకున్నాడు. మోసియంగ్ ఆరు సంవత్సరాల చిరుత ప్రాయంనుంచి తల్లితోకూడా పొలంపనులు చేసేవాడు. మోజెన్ షెంగ్ రైతులదగ్గర తక్కువధరకు ధాన్యంకొని, పట్టణానికి తోలించి యెక్కువ ధరకు అమ్ముతో లాభాలు సంపాదించేవాడు.

ఎనిమిది సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చిన తరువాత మోసియంగ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలో చేరి 13 వ యేడువరకు అందులోనే విద్యాభ్యాసం చేశాడు. సూర్యోదయానికి పూర్వం, సూర్యాస్తమయం తర్వాత పొలం పనిచేస్తో, పగలు కన్యూషియస్ సిద్ధాంతాలు, నీతిగ్రంథాలు వల్లె పేసే వాడు. ఆయన గురువు 'దండం దశగుణం భవేత్' రకానికి చెందినవాడు. పేము బెత్తాలు విరిగిపోయేట్లా పిల్లలను అదరగొట్టే పిల్లల పిడుగు. ఈ చండకానుని కఠోర శిక్షణకు తట్టుకోలేక పదవయేట మోసియంగ్ బడిని వదిలి పారిపోయాడు. మూడు రోజులు కొండలోయల్లో తిరిగిన

చోటనే తిరుగుతూండగా తండ్రి పట్టుకుని వెనక్కి తీసుకుని వెళ్ళాడు. అప్పటినుండి బడిపంతులు పిల్లలను కొట్టడం చాల తగ్గించాడు. ఇది మోసియంగు జరిపిన మొట్టమొదటి విజయవంతమైన సమ్మె.

మోసియంగుకు కొద్దిగా చదువను, వ్రాయనూ రాగానే తండ్రి పద్దులు వ్రాయించేవాడు. ఒక్క నిమిషంకూడా సోమరితనంగా కూర్చో నిచ్చేవాడు కాదు. చిల్లరతిండికి డబ్బులు యిచ్చేవాడు కాదు. మాంసం, గ్రుడ్లులేని మితభోజనం పెట్టేవాడు. తల్లికరుణార్ద్ర హృదయ. ఉదార స్వభావురాలు. తండ్రిలేని సమయాల్లో ఆకొన్నవారికి, అవసర పడినవారికి ఉన్నంతలో బియ్యం వగైరా యిచ్చి సహాయం చేసేది. దాన ధర్మాలు కీట్టని తండ్రి తరచుగా తగవులాడేవాడు. విరుద్ధ స్వభావులైన మాతాపితల వలన కుటుంబంలో రెండుకక్షలు యేర్పడ్డాయి. మొదటిపక్షము కుటుంబ పాలకుడైన తండ్రిది. మోసియంగ్. తల్లి. తమ్ముడు, అప్పుడప్పుడు కమతగాడు ప్రతికూలపక్షంగా ఏర్పడ్డారు. ఈ 'ఐక్యసంఘటనలో' భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. పాలకశక్తిపై ఉద్రేకోద్వేగాలతో బహిరంగపు తిరుగుబాటు చేసే మోసియంగ్‌ను మందలిస్తూ 'పరోక్షపు దాడి' విధానాన్ని అమలు జరపమని తల్లి కోరేది.

మోజెకాషెంగ్ డబ్బు పోగుచెయ్యడమనే వ్యసనంలో పడ్డాడు. నిల్వధనంతో పొలాలు కొనడం మాని, అప్పులకిచ్చి, తనఖాలు పట్టి ధనాన్ని పెంచసాగాడు. కాని ఆయన కఠోర శాసనానికి, నిర్దయత్వానికి సహించలేని మోసియంగు పదమూడవయేట ఒక విందు సమయంలో అతిథుల సమక్షమున తండ్రి నిందించి పరుషభాషలాడగా యెదుర్కొని యిల్లువదలి వెళ్ళిపోతూండగా తండ్రి వెనుక పరిగెత్తాడు. ఒక చెరువులో దూకి ప్రాణాలు విడుస్తానని బెదిరించి, ఇకమీదట అసభ్యంగా ప్రవర్తించనని తండ్రిచేత వాగ్దానం పొంది తిరిగి వచ్చాడు. ఈ ఉదంతంనుండి, లొంగి దుర్బలంగా ఉన్నప్పుడు తిట్లు, హక్కుల సంరక్షణార్థం ఆత్మ

విశ్వాసంతో తిరుగుబాటు చేస్తే, గౌరవప్రదమైన జీవితం అభిస్తాయని మోసియంగ్ నేర్చుకున్నాడు.

కొద్ది చదువును, వ్రాయను వచ్చిన తండ్రి నిరక్షరాస్యురాలైన తల్లి ఉన్న కుటుంబంలో మో గొప్పవిద్వాంసుడుగా పరిగణింపబడ్డాడు. చిన్న తనంనుండికూడా మోకు మతగ్రంథాలంటే అయిష్టత. వీరరస పూరితమైన కథలు, కావ్యాలు, నాటకాలు అంటే గొప్ప ఆసక్తి కలిగాయి. ఈ పుస్తకాలు చదువకూడదని బడిపంతులు ఎంత నిషేధించినా తోడి బాలకులతో కలిసి రహస్యంగా చదివి చర్చించేవాడు.

పదమూడవ యేట బడివదలి పగలంతా పాలేరుతో సమంగా కష్టించి, రాత్రిళ్ళు గ్రంథపఠనం సాగించాడు. ఒక వ్యాజ్యంలో కన్ఛూషియన్ ప్రోక్త నీతిసూత్రాలను సరిగా ఉదహరించలేకపోవడంమూలాన్ని ఓడిపోయిన తండ్రి నీతి గ్రంథాలనే చదవమని మోను నిర్బంధించేవాడు. కాని మో మాత్రం సంస్కరణ వాదులైన విద్వాంసులు వ్రాసిన 'హెచ్చరిక' అను గ్రంథాన్ని అర్థరాత్రి సమయాల్లో మిక్కిలి ఆసక్తితో చదివేవాడు. అందులో రైల్వేలు, టెలిగ్రాఫు, పొగఓడలు మున్నగు పాశ్చాత్య సాధన సామగ్రిలు లేకపోవడం మూలాన్ని చైనా దుర్బలంగా వుందనీ, అందువలన చైనాలో వాటిని ప్రవేశపెట్టాలని వారుచేసిన సూచన మోకు బాగా నచ్చింది. ఐనా మో వీరోచితమైన కథలను చదవడం హెచ్చించాడు. ఒక రోజున యీ కథ లన్నిటిలోను ప్రజాపాలకులు, సేనా నాయకులు, పండితులు, కవులు, ఉద్యోగుల జీవితాలకు సంబంధించిన సాహసోదంతాలే వున్నాయి. కాని రైతులను గూర్చి, శ్రమజీవులను గూర్చి వ్రాయబడకపోవడం గుర్తించాడు. విద్యాభ్యాసం కొనసాగించాలనే పట్టుదలతో మో యింటినుండి పారిపోయి నిరుద్యోగి అయిన ఒక వకీలు దగ్గర ఆరుమాసాలు, ఒక వృద్ధపండితునివద్ద ఒక సంవత్సరం వుండి న్యాయశాస్త్ర గ్రంథాలు, సమకాలీన వ్యాసాలు, రచనలు చదివాడు.

ఈ కాలంలోనే ఆయన జీవితంలో మహా త్తరమైన మార్పు తీసికొనివచ్చిన సంఘటన జరిగింది. వారి బడిప్రక్కనుండి ఒక రోజున చాంగ్వాపట్టణ చిన్నవర్తకులు పారిపోతోంటే మో వారిని కారణ మడిగాడు. “ఈ సంవత్సరం చాంగ్వాప్రాంతంలో గొప్ప కరువు వచ్చి వేల కొలది ప్రజలు తిండికి అల్లాడుతున్నారు. గవర్నరు వద్దకు పరిస్థితులను నివేదించి నివారణ అర్థించేందుకు జుచార్తులు ఒక రాయబారాన్ని పంపారు. ‘మీకు కరువెందుకు వచ్చింది? తిండి యెందుకు లేదు? నాకుయేలోటూ కనబడటం లేదే?’ అని గవర్నరు సమాధానం. దానితో కరువు పీడితులందరిలో ఆగ్రహపేళాలు పెరిగి, ఒక పెద్ద ఆకలియాత్ర జరిపి, సభలు చేసి గవర్నరును ఆయన భవనంనుండి తరిమివేశారు. మంచూ చక్రవర్తి మరొక గవర్నరును, సైనికులను పంపి ఆ తిరుగుబాటు నాయకుల శిరచ్ఛేదంచేయించి బహిరంగప్రదేశాలలో ప్రజాభీకరంగా వ్రేలాడగట్టేడు.

ఈ సమాచారం విద్యార్థులు చాలా రోజులు చర్చించారు. చాలమంది మాటల్లో సానుభూతి వెల్లడించారు. కాని మో బావాల్లో యీ సంఘటన మహాత్వ పూర్ణమైనదీ చేతలకు పురికొల్పేదీ.

కొద్దికాలంలోనే షోషాన్ లో ‘కేరోహ్వా’ రహస్య సంఘ సభ్యులకీ అక్కడ జమీందారుకీ న్యాయస్థానంలో వ్యాజ్యం జరిగింది. కాని ధనికుడైన జమీందారు న్యాయమూర్తిని, న్యాయాన్ని, తీర్పునీ కొనివేసి విజయు డయ్యాడు. ఐతే యీ ‘కుట్రదారులు’ సహించలేక తిరుగుబడి పోరి నిలువలేక లియూషా పర్వతానికి పారిపోయి అక్కడ ఒక దుర్గాన్ని నిర్మించారు. ఈ తిరుగుబాటువార్లు వారి జెండా నెగురవేసినప్పుడు ఒక బాలకుని బలి యిచ్చారనీ, హంతకులు, దోపిడిగాండ్రూ, అనే అసత్య ప్రచారం చేసి, ప్రభుత్వ సైనికులు ప్రజల్లో పలుకుబడి లేకుండా చేసి, ఆ దళ నాయకుడైన మిల్లరాళ్ళను చేసే పాంగ్ ను ఉరితీశారు. మోకు, తోటి విద్యార్థులకు వారు గొప్ప వీరులు.

మరుసటి సంవత్సరం వారి జిల్లాలో ఔమం వచ్చింది. ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. పేద రైతులు 'ధర యివ్వకుండా దాన్యం తీసుకోండి' అనే ఉద్యమంలేవదీశారు. దాన్యవ్యాపారి అయిన మో తండ్రి దాన్యం పట్టణం పంపుతోండగా పట్టుకున్నారు. మో తండ్రికి మితిలేని అగ్రహం. మోకు ఆ దీనులమీద జాలి కలిగినా ఆ విధానాన్ని ఆమోదించ లేకపోయాడు.

ఈ కాలంలోనే బౌద్ధమతాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించి, నిరీశ్వరవాదాన్ని ప్రచారం చేసే ఒక యువక బడిపంతులంటే మోకు మిక్కిలి భక్తి విశ్వాసాలు కలిగాయి. చైనా తునాతునకలుగా విభజింపబడి సామ్రాజ్యవాదుల దోపిడీకి గురియై దీనావస్థలో వుందని వ్రాసిన ఒక కర పత్రంకూడా మో లేత మనస్సును కదలించివేసింది.

తండ్రి దాన్యం వ్యాపారంలో ప్రవేశపెట్టాలని యెంత ప్రయత్నించినా వినక సియాంగ్ సియాంగ్ లో ఆధునిక విజ్ఞాన శాస్త్రాలను బోధించే పాఠశాలలో మో జేరాడు. విద్యార్థులలో సియాంగ్ సియాంగ్ జిల్లా దురభిమానం హెచ్చుగా వుండేది ప్రాంతీయ భేదాలను పురస్కరించుకొని వారిలోవారు కలహించేవారు. మో పురాణ గ్రంథాలను బాగా చదువుట వలన గ్రాంథిక భాషలో చక్కటి వ్యాసాలు వ్రాసేవాడు. ఆ రోజుల్లోనే లియాంగ్ చీచో మున్నగు సంస్కరణవాదుల వ్యాసాలను మిక్కిలి ఉత్సాహంతో చదువుతూండేవాడు. ప్రాచీన మహారాజుల యొక్క పాశ్చాత్య దేశాల చరిత్రలు, అమెరికను విప్లవం. ప్రపంచ మహావీరుల జీవితాలనే గ్రంథం, కాథరైజ్, నెపోలియను, పీటర్, వెల్లింగ్టను, గ్లాడ్ స్టన్, రూసో, మాంటెస్క్యూ, లింకన్ ల జీవితాలు చదివాడు.

రాజధానీ నగరమైన చాంగ్షా ప్రసిద్ధి నవయువకుడైన మోను ఆకర్షించగా. అక్కడకు నడచివెళ్ళి ఒక పాఠశాలలో చేరేడు. ఆ పట్టణంలో వున్నప్పుడు మొదటిసారి 'ప్రజాశక్తి' (షిన్ పో) అనే వార్తాపత్రికలో మంచూ రాజవంశంపై జరుపబడిన కాంటన్ తిరుగుబాటు, వాంగ్ సింగ్

అను ప్రజాతంత్రవాది ఆయన 72 అనుచరుల వీరోచిత మరణాన్ని గూర్చి చదివి ఉద్రిక్తుడయ్యాడు. ఆ పత్రిక యుయుజెకా అను సుప్రసిద్ధ కొమింటాంగు వాదిచే నడుపబడేది. సన్యట్ సేన్ ఆయన విప్లవ పక్షమైన టంగ్ మెంగ్ హీని గూర్చిగూడ చాంగ్సాలోనే మో విన్నాడు. చైనా దేశం విప్లవ ప్రాంగణంవద్ద నిలబడివున్న ఉద్రిక్త సమయమది. విప్లవోత్సాహంతో ఊగిపోతున్న మోసియంగ్ ఒక విప్లవ కరపత్రం వ్రాసి వారి కళాశాల భవనంపై అంటించాడు. ఈ ప్రయత్నమే ఆయన రాజకీయభావ ప్రకటనా ప్రయత్నానికి అంకురాచ్ఛణ.

లీయువాన్ హాంగ్ నాయకత్వాన జరిగిన వూహాన్ తిరుగుబాటు అనంతరం హూనాన్ లో సైనిక శాసనం అమలు జరిగింది. మో చదువుతోన్న కళాశాలలో ఒక విప్లవ నాయకుడు అతి ఉద్రేకంతో ఉపన్యసించిన నాలుగైదు దినాలలో కొందరు విద్యార్థులతో కలిసి విప్లవ వాదులతో చేరేందుకు ప్రయత్నించాడు. చాంగ్సాలో కార్మికులు, కోటవెలుపల విప్లవ వాదులు ప్రభుత్వ సేనలతో పోరి జయించి చోఫెంగ్, చెన్ సోసింగ్ ల ఆధిపత్యాన ప్రభుత్వాన్ని యేర్పరచారు. కాని వారు పేదలగుటచేత ధనిక భూస్వామియైన టాన్ యన్ కే వారిని చంపి, తాను అధిపతి అయ్యాడు. విద్యార్థులు టాంగ్ షెంగ్ చీ నాయకత్వాన ఒక సైన్యాన్ని నిర్మించారు. కాని అందులో క్రమశిక్షణ లేనందువలన మోసియంగ్ రాష్ట్ర సైన్యంలో చేరాడు.

నెలకు వచ్చే ఏడు డాలర్ల జీతంలోనూ, యెక్కువభాగం వార్తా పత్రికలకింద ఖర్చుపెట్టేవాడు. సియాంగ్ ఎర్ పో అనే దినపత్రికలో సోషలిజం మీద ప్రచురింపబడిన వ్యాసాలు మో దృష్టిని బాగా ఆకర్షించాయి.

ఇంతలో మంచూవంశం పతనమైంది. యువాన్ పీ కే ఆధిపత్యాన ఐక్య చైనా ప్రజాప్రభుత్వం ఏర్పడింది. విప్లవం పూర్తి అయిందనే ఉద్దేశంతో మో రాజీనామా ఇచ్చి వార్తాపత్రికా ప్రకటనలు చూచి సబ్బు పరిశ్రమ నేర్చే విద్యాలయంలోను, న్యాయశాస్త్ర కళాశాలలోను వాణిజ్య

వ్యాపార కళాశాలలోను, చేరేందుకు ప్రయత్నించి తర్వాత విరమించి, హూనాన్ రాష్ట్ర గ్రంథాలయంలో ఆరుమాసాలు ఆవిరామంగా ప్రపంచ భూగోళం, చరిత్ర, అర్థశాస్త్రం, డార్విన్ పరిణామవాదం, రూసో రచనలు, స్పెన్సరు తర్కశాస్త్రం, మాంటెస్క్యూ న్యాయశాస్త్రం, నవలలు మొదలైనవి చదివాడు. గ్రంథాలయం తెరిచినప్పుడు వెళ్ళి, మూసినప్పుడు యివతలకు వచ్చేవాడు. తదేకదీక్షతో కృషిచేసి ఆ గ్రంథాలను జ్ఞానంగా అర్థం చేసుకున్నాడు. హూనాన్ కళాశాలలో చేరి అయిదు సంవత్సరాల తర్వాత పట్టభద్రుడయ్యాడు. ఈ కాలంలో ఆయన రాజకీయభావాలు ఒక పరిణతికి వచ్చాయి. ప్రకృతి శాస్త్రాలకంటే, సమాజ శాస్త్రం అంటే అభిరుచి కల్గి, అత్యధికంగా కృషి చేశారు.

ఇంగ్లండులో విద్యాభ్యాసం చేసిన యాంగ్లెస్ చీ అను అధ్యాపకునివలన మోకు ఆదర్శవాదమందు. నీతిశాస్త్రమందు గాఢమైన గౌరవ విశ్వాసాలు కలిగాయి. విప్లవ పత్రిక అయిన ప్రజాపత్రిక (మిన్ పో) ప్రతులను భక్తి ఉత్సాహంతో చదువుతో వుండేవాడు.

పట్టభద్రుడైన తర్వాత వసంతకాలంలో ప్రొద్దు గూకినచోట రైతుల యిండ్ల ఆతిథ్యం స్వీకరిస్తూ, ఉదయాన్నే లేచి కాలినడక ప్రయాణం సాగిస్తూ హూనాన్ రాష్ట్రంలో అధికభాగం పర్యటనం చేశాడు.

దేశభక్తి ప్రపూరితమైన కార్యాచరణ కొనసాగించేందుకు ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. మున్ముందు యిద్దరుమాత్రమే జేరారు. లిలిసాన్ వచ్చి మోయొక్క ఆదర్శాలు విని, తన అభిప్రాయం చెప్పకుండా, తిరిగి రాకుండా వెళ్ళిపోయాడు. క్రమంగా ఆయనచుట్టూ దేశ సేవాకాంక్షలైన విద్యార్థులు, యువకులూ చేరారు. వీరి సమావేశాల్లో చైనాజాతీయోన్నత్యం, అంతర్జాతీయ రాజకీయాలు, విశ్వరూపం మున్నగు మహత్తర విషయాలను గూర్చేగాని, స్త్రీ, ప్రేమ, కామ సంబంధమైన విషయాలను చర్చించేవారు కారు. గొప్ప నియమబద్ధమైన

జీవితం గడిపేవారు. 'శరీర శిక్షణ' పేరుతో రాటుపోటులకు నిలబడు నట్లు కష్టించేవారు.

1917 వ సంవత్సరంలో మోసియంగ్ 'సెన్ మిన్ స్కూప్స్' అను నూతన ప్రజాబోధన సంఘాన్ని నెలకొల్పాడు. అందులో మాన్, సియాసీ, హోసీన్ హో, సియోచూచాంగ్, పేహోషెంగ్, కోలియాంగ్, సియోచెన్, అను యువకులు చేరి చాల శ్రద్ధాసక్తులతో పనిచేశారు. వీరిలో చాలామంది 1927 లో జంగ్ కై షేక్ చే సాగించబడిన విప్లవ ప్రతీక్షాత చర్యలలో చనిపోయారు మిగిలినవారు సోవియట్ ఉద్యమంలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నారు.

ఈసమయంలోనే 'సంఘశ్రేయోదాయక మండలి' స్థాపింపబడింది. దాని స్థాపకుడు వెన్ టేయింగ్ 1927 లో కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక చర్య లలో చంపివేయబడ్డాడు. లిన్ పియో కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నాడు. ఈ సంఘసభ్యు లనేకులు కమ్యూనిజం వ్యాప్తికి చాల తోడ్పడుతున్నారు.

ఇట్టి సమాజాలలో చాలవరకు చెంగ్టుస్కూచే 'నవ్యసాహిత్య ప్రచారసభ' తరపున ప్రకటింపబడే 'నవయువ' అను పత్రిక ప్రచారం చేసే ఆదర్శసిద్ధికొరకు పాటుపడేవి షాంఘే, హాంగ్ చె, టీన్ ట్సీన్ పట్టణాలలో యిట్టి సంఘాలు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంత ప్రచారం చేశాయి. టీన్ ట్సీన్ లో చౌఎన్ లేచే 'ప్రబోధక సంఘం' నడిపింపబడింది.

1918 లో పట్టభద్రుడైన తరువాత మోసీయాంగ్ చాలమంది విద్యార్థులను ప్రోత్సహించి, "పనిచేస్తూ చదువుకుందాం" అనే ఒక విచా నంతో ప్రాంసు వెళ్లేందుకు ఫ్రెంచి చదవడం ఆరంభించారు. ఈ ఉద్యమ ఫలితంగా విద్యార్థుల జట్టులనేకం ప్రాంసు వెళ్ళారు. కాని చైనాదేశం లోనే తిరిగి అర్థంచేసుకోవలసిందీ, చేయవలసిందీ చాలా పని వుండగా యూరప్ దేశం వెళ్ళేకంటే, చైనాలోనే ప్రయోజనకరంగా దేశసేవ చేయవచ్చునని మోసియంగ్ పీపింగు విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయంలో

సహాయక గ్రంథాలయోద్యోగిగా పనిచేశాడు. ఈ రోజుల్లో ఫూస్సీన్, లోచియాలుంగ్ మున్నగు అతివాదులు అక్కడికి వచ్చేవారు. వారితో మాట్లాడాలని ఎంత ప్రయత్నించినా చిన్న ఉద్యోగియైన మోసియంగ్తో వారికి సంభాషించేందుకు తీసుబడి వుండేదికాదు. ఐనప్పటికీ నిరుత్సాహపడక 'తత్వశాస్త్ర సమాజం' పత్రికారచయితల సంఘాల్లో సభ్యుగా చేరి ఉత్సాహవంతులు, మహాత్యగులూ అయిన యువకులతో పరిచయం సంపాదించాడు. ఇంతవరకు ఉదారభావాలు, ఆదర్శవాదం. ఈహాజనిత సోషలిస్టుభావాలను కలిగివున్న మోసియంగ్ క్రమంగా అతివాదదృక్పథంపై ఫు ప్రయాణం సాగించాడు.

నిర్దనుడైన మోసియంగ్ ప్రాంసుకు వెళ్ళే విద్యార్థులను సాగనం పేందుకు షాంఘేకు బయల్దేరి, చేతనొక్క గవ్వలేకపోయినా, స్నేహితుల అయాచిత, సహాయంతో కన్ఫ్యూషియస్ సమాధిమున్నగు దృశ్యాలు చూస్తూ, షాంఘేజేరి ప్రజలవద్దనుంచి విరాళాలు ప్రోగుచేసి, వారిని సాగనంపి తిరిగి చాంగ్నా చేరుకున్నాడు.

చాంగ్నాలో రాజకీయాల్లో ప్రత్యక్ష సంబంధం పెట్టుకొని సియాంగ్చియాంగ్ పత్రికకు సంపాదకుడుగా పనిచేశాడు. ఈ పత్రిక విద్యార్థులపై గొప్ప ప్రభావం కలిగివుండేది. 'సంస్కృతి గ్రంథమండలి' ద్వారాను, పత్రికద్వారాను హూనాన్ రాష్ట్రగవర్నరుకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం లేవదీసి, విద్యార్థులచే గొప్ప సమ్మె చేయించాడు. వీనికి ఫలితంగా ఆయన పత్రికపై ఆంక్ష విధింపబడింది.

"నూతనప్రజా ప్రబోధక సంఘం" తరపున నైనిక పరిపాలక, వ్యతిరేకోద్యమం నడిపిస్తూ మోసియంగ్ పెకింగ్లో బ్రహ్మాండమైన ప్రచారంచేసి చాలమంది అనుయాయులను సంపాదించాడు. వీరి ప్రచారఫలితంగా హూనాన్ రాష్ట్ర నైనిక గవర్నరును తరిమివేసి టాన్యెన్ కే గవర్నరు అయ్యాడు. క్రమంగా ప్రజాప్రబోధక సంఘంలో అతివాద మితవాదకక్ష లేర్పడ్డాయి.

అతివాదవక్షం తరపున మోసియంగ్ హూనాన్ రాష్ట్రపునర్నిర్మాణ సంఘాన్ని నెలకొల్పి. షాంఘేలోవున్న చెన్టుస్యూతో ఆ సంఘ నిబంధనావళి. కార్యక్రమాలను గూర్చి సంప్రదించాడు. అటుతర్వాత ఆ రాష్ట్ర స్వపరిపాలనాధికార సంపాదనాకృషిని తీవ్రంగా చేశాడు. పెకింగ్ ప్రభుత్వంయొక్క ప్రజావ్యతిరేక చర్యలవలన రోతపుట్టి 'హూనాన్ రాష్ట్రాన్ని సర్వతంత్రస్వతంత్రంచేసి, ఆధునికం చేయాలని, సత్వర పురోభివృద్ధికి తేవచ్చుననీ ప్రచారం చేశాడు. స్త్రీపురుషులకు సమాన హక్కులు, సావకాశాలు కలగాలనీ, ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వం ఏర్పడాలనీ ప్రచారం సాగింది. వీరి ప్రచారఫలితంగా ప్రజలలో కలిగిన హూనాన్ ప్రభుత్వంపై ద్వేషాన్ని ఉపయోగించుకొని చోహెంగ్టీ అను సైనికవాది, జమీదార్లను, గొప్ప భూస్వాములను, షాహుకార్లను కూడగట్టుకొని, టాన్యెన్ కేను తరిమివేసి తానే గవర్నరయ్యాడు. ఈ కొత్తగవర్నరు ప్రజాహక్కులను నాశనం చేశాడు. 1920 లో రష్యా నవంబరు విప్లవ దినోత్సవాన్ని మోసియంగ్ ఆధిపత్యాన జరుపుతోన్నప్పుడు, ఆ ఉత్సవం నిషేధింపబడింది. ఎర్రజెండా నెగురవేయ ప్రయత్నించేవారిని తరిమి వేశారు. అప్పటినుంచీ ప్రజాహిత కార్యక్రమంద్వారా ప్రజాశక్తి నభివృద్ధి పరుస్తేనేగాని ప్రజాప్రభుత్వం ఏర్పడదనే నమ్మకం మోసియంగ్ కు కలిగింది.

మార్క్సు సిద్ధాంతాలను రష్యాను విప్లవజ్యోతి వెలుగులో అర్థం చేసుకొంటూన్న మోసియంగ్ 1920 శీతాకాలంలో హూనాన్ లో ప్రథమ కార్మిక సంఘాన్ని యేర్పరచాడు. 1919 లో చెన్టుస్యూ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంఘంతో సంబంధ మేర్పరచుకొన్నాడు. 1920 లో కోమింటర్ను ప్రతినిధియైన మార్క్స్ వచ్చి ఉత్సాహపరులగు యువకులతో కమ్యూనిస్టు సమస్యలను గూర్చి చర్చించాడు. 1921 మే లో చరిత్రాత్మకమైన ప్రథమ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నిర్మాణసభ షాంఘేలో జరిగింది. అందులో చెన్టుస్యూ, లిటాచో, మోసియంగ్ మున్నగువారు పాల్గొ

న్నారు. అక్టోబరు మాసంలో హూనాన్ రాష్ట్ర పార్టీ మోసియంగుచే నిర్మింపబడింది. త్వరలోనే యితర రాష్ట్ర శాఖలు కూడ యేర్పడ్డాయి. ఇదే సమయంలో చౌఎన్ లే, లిలిసాన్ మున్నగువారిచే ఫ్రాంసులోనూ, కొద్దికాలం తర్వాత కోయూహాన్, చూతేలతో జర్మనీలోనూ, చైనీయుల కమ్యూనిస్టుపార్టీలు నిర్మింపబడ్డాయి.

1922 మే నాటికే కార్యదర్శియైన మోసియంగ్ కృషి వలన హూనాన్ రాష్ట్రంలో రైల్వే, మునిసిపల్, అచ్చు, టంకశాల పనివారల సంఘాలు 20 కంటే హెచ్చుగానే వెలిశాయి. ఆ రోజుల్లో కమ్యూనిస్టులు విద్యార్థి, కార్మిక రంగాల్లోనే హెచ్చుగా కేంద్రీకరించి పని చేసేవారు. గని పనివారు, విద్యార్థులు, చాలవరకు యీ నిర్మాణాలలోకి వచ్చారు. హూనాన్ గవర్నరు యిద్దరు కార్మికులకు వేసిన ఉరిశిక్షకు వ్యతిరేకంగా బ్రహ్మాండమైన నిరసన ఉద్యమాన్ని నడిపారు. మే దినోత్సవం నాడు సర్వసాధారణ సమ్మె జయప్రదంగా జరిపి కార్మికులలో కలిగిన నూతన రాజకీయ ప్రబోధానికి, ఐకమత్యానికి ఒక నిర్దిష్టమైన రూపం దిద్దారు.

1923 లో కొమింటాంగులో జేరి ఐక్య సంఘటన నేర్పరచాలని తీర్మానించిన తృతీయ కమ్యూనిస్టు సమ్మేళనంలో పాల్గొని, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రకమిటీలో సభ్యుడుగా పని చేశాడు. 1924 లో కాంటన్ లో జరిగిన ప్రథమ కొమింటాంగు జాతీయ కాంగ్రెసు సమావేశంలో పాల్గొని షాంఘే కొమింటాంగు కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యుడుగా కూడా యెన్నుకోబడ్డాడు. ఈ కార్యనిర్వాహక సభలోనే వాంగ్ చింగ్ వీ, హూహాన్ మిఠాలు కూడా సభ్యులు. ఆ సంవత్సరం వసంతఋతువులో వాంపోవా సైనిక శిక్షణాలయం ప్రారంభింపబడింది. గాలెన్ సరిహద్దుగా నియమింపబడ్డాడు. కమ్యూనిస్టు కొమింటాంగుల ఐక్యకృషి చైనాదేశంలో నూతన విప్లవవెల్లువను కొనివచ్చింది.

1925 మే 30 వ సంఘటన తర్వాత హూనాన్ రైతులలో గొప్ప సంచలనం కలిగింది. వెంటనే మోసియంగ్ హూనాన్ రాష్ట్ర గ్రామసీమల్లో

సంచారంచేసి 20కి మించి రైతుసంఘాలనేర్పరచాడు. పెద్దభూస్వాములు భయకంపితులై మోసియంగ్ అరెస్టునుకోరగా, ఆరాష్ట్రగవర్నరు పట్టుకు నేందుకు సైనికులను పంపాడు. మోసియంగ్ కాంటన్ పారిపోయాడు. అటుతర్వాత కొమింటాంగు ప్రభుత్వం ప్రకటించే రాజకీయ పత్రికకు సంపాదకుడుగా నియమింపబడ్డాడు. ఈ పత్రికద్వారా అతివాదులను బల పరుస్తో, మితవాదుల నిజస్వరూపం బయటపెట్టేవాడు. త్వరలోనే 21 రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చిన ప్రతినిధి విద్యార్థులకు రైతుసమస్యలను బోధించేందుకు రైతాంగవిద్యాలయ నిర్మాణ కర్తగా పని చేశాడు. కొమింటాంగ్ ప్రభుత్వ ప్రచారసంస్థలో ప్రధానాధికారిగాను, కేంద్రసంఘంలో సభ్యుడు గాను మోసియంగ్ బహు ప్రముఖపాత్ర వహించాడు. లిన్ పేచూ కర్షక శాఖకు, టాకాపింగ్షాన్ కార్మిక శాఖకు ప్రధానాధికారులుగా పని చేస్తోండేవారు.

హూనాన్ రైతులలో పనిచేసినప్పుడు, గడించిన అమూల్యానుభవాన్ని ఆధారం చేసుకొని ఆయన “చైనా సమాజంలోని వివిధ వర్గాలు” “చోహెంగ్టీ వర్గ పునాదులు మనం నిర్వర్తించవలసిన విధులు” అను రెండు కరపత్రాలను వ్రాశాడు. చెన్టూస్యూ ప్రథమ కరపత్రంలోని భూవిధానానికి వ్యతిరేకించాడు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆధిపత్యానే రైతుసంఘాలను నిర్మించాలనే సూచనను ఖండించాడు. అందువలన కేంద్రపార్టీ పత్రికలో ప్రచురించలేదు. కాని కాంటన్ నుండి వెలువడే రైతు మాస పత్రికలో ప్రకటించబడింది. రెండవది కరపత్రంగా ప్రకటించబడి, హూనాన్ లో గొప్ప ప్రచారంలోకి వచ్చింది. చెన్టూస్యూ మితవాద పంథాతోను సమయానుకూల ధోరణితోను మోసియంగ్ భేదిస్తూవచ్చాడు.

కాంటన్ కొమింటాంగు ప్రభుత్వంలో 1928 మార్చిలో జంగ్ కై షేకు ప్రథమ పర్యాయం తరుగుబాటు చేసేవరకు మోపనిచేసి, షాంఘేకు వెళ్ళి కమ్యూనిస్టు రైతుఉద్యమాన్ని నడుపుతో హూనాన్ రాష్ట్రరైతు

ఉద్యమాన్ని తణిఖీచేశాడు. ఈ లోగా చరిత్రాత్మకమైన ఉత్తరరాష్ట్ర దండయాత్ర కమ్యూనిస్టు కొమింటాంగు ఐక్యసంఘటన ఆధిపత్యాన జరిగింది.

వివిధరాష్ట్రాలకు చెందిన రైతుసేవకుల సమావేశంలో మోసి యంగ్ భూ విభజన భారీప్రమాణంలో జరుపాలని ఒక తీర్మానం పెట్టాడు. ఆ సమావేశంలో ఆ తీర్మానం ఆమోదింపబడినప్పటికీ 1927 మేలో జరిగిన ఐదవ కమ్యూనిస్టు సమావేశంలో చెన్ టూస్యూ దానిని త్రోసివేశాడు. అప్పటికే జంగ్ విప్లవప్రతీవఘాతకుడై కాంటన్, షాంఘే హత్యలు సాగించినప్పటికీ చెన్ టూస్యూ మాత్రం మితవాద పంథానే అనుసరిస్తో ఊహాన్ ప్రభుత్వానికి సంపూర్ణంగా లొంగిపోయాడు. చెన్ దృష్టిలో రైతులు విప్లవపాత్ర వహించలేరు. రైతుల బలంలోనూ, వర్గ దృక్పథంలోనూ ఆయనకు విశ్వాసంలేదు. రైతుపోరాటాలను రైతు సంఘ నిర్మాణాన్ని తీవ్రతరం చెయ్యాలన్న మోసియంగ్ తీర్మానాన్ని చర్చకే తీసుకురాకుండా త్రోసివేశాడు.

1927 వసంతఋతువులో హోపే, కియాంగ్సి, ఫుకీన్, హూనాన్లలోని రైతులు విప్లవభావాలతో ఉడుకెత్తిపోతున్నారు. ప్రదర్శనలు, సభలు, సమావేశాలు హెచ్చుగా జరిపారు. వారిలో కలిగిన ఈ అపూర్వ చైతన్యానికి భయపడి పెద్ద ఉద్యోగులు, సేనానాయకులు రైతుసంఘాలను అణచివేయవలసిందిగా కోరారు. ఈ ఉపద్రవాని కంతకూ మోసీయంగ్ను కారణభూతునిగా యెంచి చెన్ టూస్యూ మోసు వెనుకకు రప్పించాడు.

1927 ఏప్రిల్లో నాంకింగు, షాంఘేలలో కార్మికులను జంగ్ క్రూరంగా నాశనంచేయ మొదలెట్టాడు. మే 21 నాడు హోనాన్లో సూకోసియాంగ్ విప్లవం రుధిరప్రవంతులలో ముంచివేయబడింది. అనతి కాలంలో వూహాన్లోని అతివాద కోమింటాంగు ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టు

లతో చేసుకున్న ఒడంబడికను రద్దుచేసి కమ్యూనిస్టులను బహిష్కరించారు.

చెకటూస్యూ కమ్యూనిస్టు నాయకులను ఇతర దేశాలలో సురక్షిత ప్రదేశాలకు వెళ్ళమని ఆదేశించాడు. మోసీయంగ్ కోరి హూనాన్ రాష్ట్ర పార్టీకార్యదర్శిగా వెళ్ళిన పదిరోజుల్లోపుగానే అక్కడ తిరుగుబాటు తీసుకుని వస్తున్నాడని అందోళనతో మోను చెన్ వెనుకకు పిలిపించాడు. అటుతర్వాత కమ్యూనిస్టు పార్టీవ్యవహారాలన్నీ అరాచకమయ్యాయి. చెన్ నాయకత్వంలో కమ్యూనిస్టులకు విశ్వాసం సమసిపోయింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీకి నియంతటలే వ్యవహరించిన చెన్ టూస్యూ కమ్యూనిస్టు బహిష్కరణతోపాటు పతనం చెందాడు.

చూ టే టీ వి త క థ.

చైనా ఎర్రపైన్యనిర్మాత. సర్వసేనాధిక్ష్యుడూ అయిన చూ టే జెక్వాన్ రాష్ట్రంలోని యీలుంగ్ జిల్లాలోని మాంచాంగ్ గ్రామంలో ఒక నిరుపేద రైతుకుటుంబంలో 1886 లో జన్మించాడు. ఆయన కుటుంబంలో 20 మంది సభ్యులుండేవారు. వారు కొద్దిభూమిని కౌలుకు పుచ్చుకుని, కష్టించి పనిచేస్తో బహు పేదజీవితాన్ని గడిపేవారు. ఆరు సంవత్సరాల వయస్సులో చూ టే వీధిబడిలో ప్రవేశించి మూడు సంవత్సరాలపాటు చదువుకున్నాడు. పొట్టగడవడం కష్టమైనందున చూ టేను పినతండ్రికి పెంపుకిచ్చేరు. ఆయన బహు దయగా పెంచుతో చూ టేను బడికి పంపించాడు. ఆరుసంవత్సరాలు కన్ఫ్యూషియస్ సిద్ధాంతాలు చదువుకుంటూనే ఇంట్లో చాకిరీకూడా చేస్తుండేవాడు. 1906 సం॥రంలో మాధ్యమిక పాఠశాలలో చదువు పూర్తిగావించి 1907 లో చెంగ్టూలో వ్యాయామశిక్షణ పొంది పట్టా సంపాదించాడు. 1909 లో యూనాన్ రాష్ట్రప్రధాన నగరమైన యూనాన్ పూలో సైనికశిక్షణాలయంలో విద్యా

ర్మిగాజేరి 1911 విప్లవంవరికూ శిక్షణపొందాడు. ఆరోజుల్లో ఈ శిక్షణాలయం జాతీయ ధావాలకు తావిచ్చేది.

చూటే చిన్నతనంలో టైపింగ్ విప్లవ వీరగాథలు వృద్ధనేతగాండ్ర వలన విని తానుకూడా గొప్ప సుశిక్షితుడైన సైనికుడై విప్లవవాది కావాలని కోరుకునేవాడు. 1909 లో సైనిక శిక్షణాలయంలో చేరిన కొద్ది

చూటే ఉపన్యాసం.

వారాలలోనే సన్ యుద్ సేన్ చే స్థాపించబడిన టంగ్ మింగ్ హ్వి విప్లవ పక్షంలో సభ్యుడుగా చేరాడు.

ఒక సైనిక పటాలానికి అధికారిగా ఉన్న చూటే 1911 లో మంచూ ప్రభుత్వాన్ని తుదముట్టించేందుకు యూనాన్ గవర్నరైన సీమో నాయకత్వం క్రింద విప్లవంలో పాల్గొన్నాడు. త్వరలోనే జెక్వాన్ గవర్నరుతో పోరాడేందుకు చూటేను పంపారు. మూడు నాలుగు మాసాల పోరాటంలో ఆ గవర్నరును పూర్తిగా ఓడించి ఏప్రిల్ లో యూనాన్ తిరిగివచ్చాడు. 1912 సంవత్సరంలో యూనాన్ సైనిక శిక్షణాలయంలో యుద్ధతంత్రాన్ని, ఎత్తుగడలను, రైఫిలు శిక్షణను యిచ్చే శిక్షకుడుగా చూటే పనిచేశాడు.

1913, 1914 సంవత్సరాలలో ఫ్రెంచి యిండోచైనా సరిహద్దులో బెటాలియన్ కమాండరుగా పనిచేశాడు. 1915 లో జెక్వాన్ తిరిగివచ్చి యువాన్ షికే విద్రోహి సైన్యాలతో ఆరుమాసాలపాటు యుద్ధంచేసి ఓడించిన తర్వాత బ్రిగేడ్ కమాండరుగా చూటే నియమింపబడ్డాడు. ఈయన అధికారం క్రింద పనిచేసిన సైన్యాలు ఆరోజుల్లో గొప్ప పేరుప్రఖ్యాతులు గడించాయి.

ఐదు సంవత్సరాల నిరంతర పోరాటానంతరం 1921 లో రెండు మాసాలపాటు యూనాన్ రాష్ట్ర పోలీసు కమిషనరుగా పని చేశాడు. కాని యీలోగా టాంగ్ చియో సైనికప్రభువు యూనాన్ రాష్ట్రాన్ని తిరిగి ఆక్రమించుకుని చూటేను 20 రోజులపాటు వెంటాడించాడు. తీరిక కష్టమీద చూటే ఒక పటాలంతో టాంగుబారినుండి తప్పించుకుని పారిపోయాడు. అటుతర్వాత జెక్వాన్, చియాటింగులు గడిచి చుంకింగ్ వెళ్ళాడు. 1922 జూన్ మాసంలో గవర్నరు జనరలైన లియూసియాంగు చూటేను ఆదరించాడు. అప్పటికే మంచూచక్రవర్తి సైన్యాలపై చేసిన యుద్ధాలలో చూటే సేనాని అమలుపరచిన నూతన 'చలన యుద్ధతంత్రం' గెరిల్లా పోరాటపు టెక్నికలు చూటేకు గొప్ప గౌరవాన్ని సంపాదించాయి. ఫ్రెంచి యిండోచైనా సరిహద్దులో మంజూ తెగవారితోనూ, దోవిడి ముఠాలతోనూ సల్పిన పోరాటాలలో గడించిన విశేషానుభవాన్ని సాంప్రదాయ యుద్ధశాస్త్ర విజ్ఞానానికి జోడించి చూటే యీ నూతన యుద్ధ

తంత్రాన్ని అభివృద్ధిపరచి వ్యూహారచనా పాటవాన్ని అలవరచుకున్నాడు. ఆయన గొప్ప బలశాలి. దృఢకాయుడు. కాయకష్టాని కోర్వగలడు. అందువలన సామాన్య సైనికునితో సమానంగా కష్టిస్తో వారితో సమానుడుగా ప్రవర్తించి వారి విశ్వాసాన్ని చూరగొంటాడు. పెద్ద చిన్న విచక్షణ లేకుండా అన్ని పోరాటాలకు ముందుగానే ఆయన భౌగోళిక పరిస్థితుల్ని దృష్టిలో నుంచుకుని యుద్ధనిర్వహణకు కావలసిన సన్నాహాలన్నిటినీ బహు శ్రద్ధగా చేస్తాడు. ఆయన స్వయంగా యేర్పాట్లు చేస్తో స్వయంగా యుద్ధంలో పాల్గొంటాడు. శతృవుయొక్క స్థితిగతుల్ని అన్ని వైపులనుంచీ బహు సూక్ష్మంగా పరిశీలించి తదనుగుణ్యంగా తన యుద్ధ తంత్రాన్ని విర్ణయిస్తాడు. ప్రజలకు గౌరవాదరాభిమానాలు చూపి వారి భక్తివిశ్వాసాలను చూరగొంటాడు.

లియూసియాంగు సైనికవాది యిస్తానన్న పదవిని తిరస్కరించి విప్లవపదగామియై కమ్యూనిస్టుపార్టీ వైపు పయనించాడు. ఆ కాలంలో సైనికతత్వంతో కూడిన భూస్వామికవాదం చైనాలో ప్రబలివుంది. రష్యను విప్లవం గురించిన గ్రంథాలనన్నిటినీ చదివిన చూచే షాంఘేలో కమ్యూనిస్టుపార్టీని వెదికాడు. కాని అజ్ఞా పజ్ఞా దొరక లేదు. పెకింగు వెళ్ళి అక్కడకూడా పార్టీ లేకపోవడం వలన తిరిగి షాంఘేకు వచ్చి సన్ యట్ సేన్, వాంగ్ చింగ్ వీలను కలుసుకున్నాడు. అటుతర్వాత 1922 సెప్టెంబరులో యుద్ధతంత్రాన్ని నేర్చుకునేందుకు జర్మనీ వెళ్ళాడు.

జర్మనీలో చౌఎన్ లేను తదితర కామ్రేడ్సును కలుసుకొని వెంటనే జర్మనీలో స్థాపించబడిన చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీలో అక్టోబరు మాసంలో సభ్యుడుగా చేరాడు. అప్పటికి ఆయనకు రీగి సంవత్సరాల వయస్సు.

బెర్లిన్ లో ఒక సంవత్సరంకాలం జర్మనుభాష నేర్చుకుని తర్వాత బెర్లింగ్ జన్ లో ఒక కళాశాలలో సమాజశాస్త్రం అభ్యసింప నారంభించాడు. జర్మనీలో ఉన్నంతకాలం కమ్యూనిస్టుపార్టీ పని చేస్తూండేవాడు. ఈ కాలంలో ఆయన ఒక వారపత్రికను నడుపుతో కమ్యూనిస్టు భావ

ప్రచారం సాగించాడు. 1924 లో బెర్లిన్ లో కొమింటాంగు శాఖ నొకటి స్థాపించారు. ప్రపంచ విద్యార్థి కాంగ్రెసులోకూడా ఆయన పాల్గొన్నాడు. 1925 లో చెన్ కాప్ అను ఒక బల్గేరియన్ విప్లవ వ్యతిరేకి హత్యా ప్రయత్న నేరంమీద చూతేను 28 గంటలకాలం నిర్బంధంలో వుంచారు. చూతే జీవితంలో యిది మొదటినిర్బంధం. కమ్యూనిస్టుపార్టీచే 1925 మే 30 వ తేదీని జరుపబడిన ప్రదర్శన సందర్భంలో రెండవ పర్యాయం అరెస్టు చేయబడ్డాడు. ఈసారి 30 గంటల కాలమాత్రమే ఆయన జైలు వాసం. మొత్తం ఆయనకు 58 గంటలు మాత్రమే నిర్బంధవాసం. ఈ కాలంలో ఆయన చాలామంది భారతీయులతో స్నేహం చేశాడు. వివిధ దేశస్తులు పరిచయమయ్యారు. ఈయన విప్లవ చర్యలు జర్మను ప్రభుత్వానికి కంటకప్రాయ మైనందున ఆయన జర్మనీ వదలి యూరపియన్ దేశాలు, సోవియట్ రష్యా పర్యటనం చేసి 1926 లో చైనాకు తిరిగి వచ్చాడు.

షాంఘై, హాంకో, వాన్ సీన్ లలో తిరిగి కమ్యూనిస్టు ప్రచారం చేశాడు. ఊపీఘా ఆధిపత్యంలో యాంగ్ సేనానికి తోడుపడి చూతే 20 వ సైన్యాన్ని పునర్నిర్మించాడు. 'జాతీయ విప్లవ సైన్య'మని యీ సైన్యానికి పేరు. ఈ సైన్యానికి చెందిన రాజకీయ సంఘానికి చూతే అధ్యక్షుడు. కొమింటాంగుకు ప్రతినిధిగా కూడా యెన్నుకోబడ్డాడు. కాని యాంగ్ సెన్ ఉత్తర రాష్ట్రంలో వున్న సైనిక ప్రభువులతో సంబంధం వుంచుకున్నందున కొమింటాంగు ప్రభుత్వ సైన్యాలు టాంగ్ షెంగ్ చీ నాయకత్వాన యుద్ధం ప్రకటించగా యాంగ్ సెన్ సైన్యం వదలి, చూతే కియాంగ్ కి వెళ్ళాడు. 1927 జనవరి మాసంలో చూపీతే సైన్యంలో చేరి నాన్చాంగు సైనిక కళాశాలలో ప్రధానాధికారి అయ్యాడు. ఆయనే నాన్చాంగు పోలీసు ప్రధానాధికారిగాకూడా పని చేస్తున్నాడు. 1927 ఆగస్టు ఒకటవ తేదీని నాన్చాంగు తిరుగుబాటు జరిగేందుకు తోడ్పడి ప్రధాన నాయకుల్లో ఒకడయ్యాడు.

14 వ అధ్యాయం.

నాన్పాంగు తిరుగుబాటు — సోవియట్ ఉద్యమం.

నాన్పాంగు తిరుగుబాటు సోవియట్ ఉద్యమానికి నాందీ ప్రస్తావన. కమ్యూనిస్టు కొమింటాంగు వాదుల నాయకత్వాన బయల్పెడలిన ఉత్తరరాష్ట్ర దండయాత్ర విప్లవ ప్రయోజనాలు సాధింపబడకుండా జంగ్ కై షేక్ సర్వసేనాని ఐక్య సంఘటనను విచ్ఛేదం చేశాడు. ఊహాన్ లోని అతివాద ప్రభుత్వంకూడా విప్లవ చైతన్యంతో విలసిల్లుతోన్న రైతు కూలీలను, కమ్యూనిస్టులను అణచివేసేందుకు తీవ్రంగా ప్రయత్నించారు. ఈవిధంగా అణచివేయబడుతున్న విప్లవాన్ని ఉద్ధరించాలనే పట్టుదలతో నాన్పాంగులో చాంగ్ పాక్వీ సేనానిక్రింద నున్న కొమింటాంగు 4 వ సైనికదళంలోని కమ్యూనిస్టు సైనికులు తిరుగుబాటు లేవదీశారు. చాంగ్ పాక్వీ సైన్యాలు “ఉక్కు తునకలనే” ప్రసిద్ధి బడశాయి. ఈ సైన్యంలో 50,000 మంది సైనికులున్నారు. వీరిలో హోయంగు సేనాని క్రిందనున్న 20 వ సైన్యంలోని రెండు సైనిక దళాలూ యేటింగు సేనాని క్రిందనున్న 24 వ దళం పూర్తిగానూ, 11 వ సైన్యంలోని రెండు రెజిమెంట్లు ఈ తిరుగుబాటులో పాల్గొని విప్లవ ధ్వజాన్ని ఎగురవేశాయి. మొత్తం యేటింగు నాయకత్వాన పదివేలమంది అనుచరు లున్నారు. ఈ తిరుగుబాటులో “ఉక్కుతునకలు” 25 వేలమంది పాల్గొన్నారు.

సైనిక శిక్షణ కళాశాలనుండి 700 మంది సైనికవిద్యార్థులను, పోర్సులైను, రైల్వే కార్మికులతో కలిపి 89వ సైన్యాన్ని చూపే నిర్మించి ఈ తిరుగుబాటులో పాల్గొన్నాడు. మొత్తం ఆయన సైన్యంలో 3000 మంది ఉన్నారు. పోలీసు కమీషనరుగా వున్న చూపే తిరుగుబాటు దార్లతో కలిసి ఒక ప్రధాన నాయకుడయ్యాడు :

ఈ తిరుగుబాటుకు, చౌఎన్ లే, చూచే, హోలుంగ్, లియూపీ చెంగ్, లిన్ పెచూ, లిన్ పియో, సూచేలీ, యేటింగ్ ప్రభుత్వం నాయకత్వం వహించారు.

నాన్పాంగు తిరుగుబాటుదార్లు “విప్లవనిలయ” మైన క్వాంగ్టంగ్ రాష్ట్రానికి వెళ్ళారు. ఆ రాష్ట్రంలో వారు నిలబడి విప్లవాన్ని జయప్రదం చేయగలమని ఆశించారు. కాని కొమింటాంగ్ సైన్యాలతో జరిగిన పోరాటాల్లో ఓడిపోయారు. క్వాంగ్టంగ్లోని స్వాతంత్ర్యవద్ద జరిగిన యుద్ధంలో హోలుంగ్, యేటింగ్ సేనానుల సైన్యం చాలవరకు నాశనమైంది. 2000 మంది అనుచరులు మాత్రం మిగిలారు. వీరిలో 300 వచ్చి చూచే సైన్యాల్లో చేరారు.

చూచే తన సైన్యాలతో క్వాంగ్టంగ్ రాష్ట్రంలోని టుంగ్కియాంగ్ జిల్లాకు వెళ్ళి హైలోఫెంగ్ను ఆక్రమించుకుని నవంబరు మాసంలో ప్రథమ సోవియట్ ప్రజాప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పాడు. ఈ లోగా జరిగిన శాన్ హోపా పోరాటంలో చూచే వేయిమంది సైనికులను కోల్పోయాడు. పోగా మిగిలిన 1500 మంది సైనికులతోనూ 1000 మంది రైతుదళాలతోనూ కాంటన్ విప్లవంలో డిశెంబరు 11 వ తేదీని పాల్గొని 3 రోజుల్లో నాన్కింగు ప్రభుత్వసైన్యాలచే ఓడింపబడి తరిమి వేయబడ్డారు.

ఎర్రసైన్య నిర్మాణం.

కాంటన్ కమ్యూన్ 3 రోజులలోనే తుడిచివేయబడినప్పటికీ ఆ స్వల్పకాలంలోనే ఆ ప్రభుత్వం కార్మికులకు రోజుకు 3 గంటల పనికాలం; వేతనాభివృద్ధి; పెద్ద పరిశ్రమలను, బ్యాంకులను జాతీయం చేయ్యడం; సామాజిక జీవిత భీమా; జమీందార్లయొక్క, గొప్ప భూస్వాములయొక్క భూమిని జప్తుచేసి పేదరైతులకు పునర్విభజిం

చడం : వాక్సభాపత్రికా స్వాతంత్ర్యం : అను విప్లవవిధానాన్ని ప్రకటించింది. ప్రజానీకం తమను తామే పరిపాలించుకోవచ్చుననే యీ విప్లవ శంఖారావం రైతులలో బ్రహ్మాండమైన ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించింది.

చూటే 1200 మంది సైనికులతో దక్షిణ హోనాన్ రాష్ట్రానికి తిరోగమనంచేసి దక్షిణ హోనాన్ తిరుగుబాటును 1928 జనవరి మాసంలో జరిపి ఆచ్చటిసైన్యాన్ని 10000 వరకూ పెంచాడు. విప్లవోత్సాహంతో ఉద్రూతలగుతున్న రైతులు, సైనికులు ఆయన సైన్యంలో చేరారు. క్రొత్తగా నిర్మించబడిన హైలోఫెంగ్ సోవియట్ ను రక్షించేందుకు కాంటన్ తిరుగుబాటులో పాల్గొన్న విద్యార్థులువెళ్ళి 4 వ సైన్యం క్రింద పునర్నిర్మిత మయ్యారు. హైలోఫాంగ్ వద్ద 2 వ సైన్యంలో 800 సైనికులున్నారు. ఈ 2000 సైనికులు హైలోఫాంగ్ సోవియట్ రక్షణలో అసువులు కోల్పోయారు. ఈ విధంగా 25000 మంది నాన్పాంగు తిరుగుబాటుదార్లలో 1927 అంత్యానికి 1200 మంది మాత్రమే మిగిలారు. అందువలన కమ్యూనిస్టులు రైతులలో ప్రబోధంచేసి వారిలో మరల సైన్యాలను నిర్మించుకొన నారంభించారు. నాన్పాంగ్, కాంటన్ తిరుగుబాటుదార్లతో నిర్మింపబడిన ఈ సైన్యం సాహసానికి, శౌర్యానికి పేరెన్నికగన్నది. ఓటిమినెరుగదు. హెన్యేపెంగ్, ఆన్యాంగ్ గని పనివారలతో నిర్మింప బడిన సైన్యంకూడా సోవియట్ రక్షణకు బలిఅయింది. హైలోఫాంగ్ సోవియట్ 5 మాసాల్లోను, జెన్ హ్వ సోవియట్ 40 రోజుల తర్వాతను అణచివేయబడ్డాయి. కియాంగ్సి, క్వాంగుటంగులలో బయల్దేరిన ఈ విప్లవజ్వాల సరిహద్దులలోనున్న ఘాకిన్, హూపే, క్వాంగ్సి రాష్ట్రాలకు ప్రాకింది.

ఈలోగా కాంటన్ తిరుగుబాటు అణచివేయబడిన వారం రోజులలో ఆగస్టు 7 వ తేదీన కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్ర కమిటీయొక్క అత్యవసర సమావేశం జరిగి చెన్ టూస్యూ నాయకత్వానికి ఉద్వాసన చెప్పింది.

చెన్టూరూ కార్యదర్శి పదవినుండి తొలగించివేయబడ్డాడు. మోసీయంగ్, సేహోషెంగ్, పెంగ్ కంగ్ టా మున్నగు 10 మంది సభ్యులతో కూడిన ఆ కేంద్రసంఘం కమ్యూనిస్టుపార్టీ పంథాను మార్చివేసింది. సామ్రాజ్యవాదులకు బానిస అయిన కొమింటాంగుతో సహకరించాలనే ఆశ వదలుకుంది. ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపనకు బహిరంగ పోరాట కార్యక్రమం సాగించాలనే నిర్ణయానికి వచ్చింది.

పార్టీచే చాంగ్ నాకు సంపాదించిన మోసీయంగ్ 1927 ఆగస్టు 17 వ తేదీనాడు శీతాకాలపు పంట తిరుగుబాటును లేవదీశాడు. ఆయన పోరాట కార్యక్రమంలో అయిదు అంశాలన్నాయి :

1. కొమింటాంగునుంచి రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టుపార్టీ సంపూర్ణంగా విడిపోవడం.
2. రైతుకూలీలతోకూడిన విప్లవసైన్య నిర్మాణం.
3. ధనిక భూస్వాముల భూమిని జప్తు చేయడం.
4. హోనాన్ రాష్ట్రంలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పడం.
5. సోవియట్ల నిర్మాణం.

ఈ 5 వ అంశాన్ని కోమింటాన్ను ఆ రోజుల్లో అంగీకరించలేదు.

రైతు ఉద్యమం దాగా ప్రబలివున్న హోనాన్ లో 1927 సెప్టెంబరు మాసంనాటికి సోవియట్ విప్లవం నలుమూలలా ప్రాకి రైతుకూలీ సైనిక దళాలు నిర్మింపబడ్డాయి. కొమింటాంగు సైన్యాలనుండి తిరుగుబాటుచేసిన సైనికులు, హోన్యాంగు గనిపనివారు, రైతులతో కలిసి 'రైతు కూలీల ప్రధమసైన్యం' నిర్మింపబడింది. ఊహాన్ కోట రక్షణసైనికులు వాంగ్ చింగ్ వీమీద తిరుగబడి అక్కడనుంచి వచ్చి యీ సైన్యంలో చేరారు. హోనాన్ రాష్ట్ర పార్టీకమిటీ యీ సైన్య నిర్మాణాని కంగీకరించింది. కాని పార్టీ కేంద్రకమిటీ మాత్రం వ్యతిరేకించింది. వారు "వేచి వుండి చూద్దాం" అనే విధానాన్ని అనుసరించారు.

మోసీయంగ్ రైతులలో తిరుగుతూ సైనికులను సమకూరుస్తుండగా జమీందారు గూండా సైనికభటుల చేతులలో జిక్కాడు. కొమింటాంగు ప్రభుత్వం దొరికిన కమ్యూనిస్టుల నందరనూ కాల్చి పారవేస్తుండే గడ్డురోజులవి మోసీయంగును జమీందారీ గూండాల గుడారం వద్దకు కాల్చివేయుటకు తీసుకొనివెడుతుండగా రెండు మూడు వందల గజాల దూరంలో మోసీయంగు అతి సాహసంతో వారినుండి తప్పించుకుని పారిపోయాడు. భటులు వెంబడించారు. కాని ఆయన అధిక ప్రయాసకులోనై కొండలమీద తుప్పల చాటుగుండా నడచి రైతుభటులను జేరుకున్నాడు.

మోసీయంగు తన సైన్యాన్ని హోనాన్ రాష్ట్రంలో దక్షిణాభిముఖంగా నడిపిస్తూ వేలకొలది కొమింటాంగు సైన్యాలతో అనేక పర్యాయాలు పోరాడి, ఓడిపోయి, తిరోగమనం చేస్తూ మరల మరల రైతుభటులను జేర్చుకుని సైనిక శిక్షణనిచ్చి నింగ్ కౌ జేరుకున్నాడు. ఆ సైన్యాలకు సేనాధిపతులైన యూషాటూ, చెంగ్ హోలు ఒకరి తర్వాత మరొకరు సైన్యాలను వదలి పారిపోయారు. ఆ సైన్యాలకు శిక్షణ తక్కువ. సైన్యంలో జేరినవారిలో కొంతమంది ఊగిసలాడుతోనూ, కొందరు మధ్యమధ్య సైన్యాన్ని వదలి పారిపోతూను వుండేవారు.

చింగ్ కన్ షాన్ — ఎర్రసైన్య విస్తరణ.

హోనాన్, నియాంగ్సీ సరిహద్దులోనున్న చింగ్ కన్ షాన్ పర్వతానికి మోసీయంగ్ తన సైన్యాలతో జేరుకున్నాడు. ఈలోగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రకమిటీ మోసీయంగ్ ను రాజకీయ శాఖ (పోలిట్ బ్యూరో) నుంచి తొలగించివేసింది. హోనాన్ రాష్ట్ర కమిటీవారుకూడా మోసీయంగ్ 'రైఫిలు ఉద్యమాన్ని' నడుపుతున్నాడని తీవ్రంగా విమర్శించ సాగారు. అయినప్పటికీ మోసీయంగ్ అచంచలమైన విశ్వాసంతో చింగ్ కన్ షాన్ దుర్గంలో తన సైన్యాలను ప్రోగుచేయసాగాడు.

1927 నవంబరులో హోనాన్ రాష్ట్రంలో చేలింగ్ సోవియట్ నిర్మింపబడింది. టౌసింగ్ పింగ్ ఆ ప్రభుత్వానికి అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడ్డాడు. ఆ ప్రాంతంలో బహు జాగ్రత్తగా అభివృద్ధికరమైన మార్పులు తీసుకొనిరాగా అతి తీవ్రవాదులు మోసీయంగ్ సంస్కరణ వాదియని ప్రచారం చేశారు. 1927 శీతాకాలంలో వాంగ్ సో, యువాన్ జెన్ సే అను బందిపోటుదొంగల నాయకులు తమ జీవితాలను, భావాలను సంస్కరించుకొని మోసీయంగ్ సైన్యాల్లో జేరారు. వారు వెనుక జాతీయ విప్లవంలో పాల్గొని అటుతర్వాత సోవియట్ విప్లవంలో చేరారు. చింగ్ కన్షాన్ లో మోసీయంగ్ సైన్యాలున్నంతవరకూ వారు విశ్వాసపాత్రులుగా వుండేవారు. కాని వారు వెళ్ళిపోయినతర్వాత వాంగ్, యువాన్ లు తమ పాత పద్ధతులలో మెలగ నారంభిస్తే వారిని రైతులు చంపివేశారు.

1928 మే మాసానికి చూచే తన సైన్యాలతో చింగ్ కన్షాన్ చేరుకున్నాడు. చూచే, మోసీయంగ్ ల సైన్యాలను కలిపి 'నల్లవ రైతు కూలీ సైన్యమును' నిర్మించారు. ఆ సైన్యానికి చూచే సేనానాయకుడు. మోసీయంగ్ రాజకీయ సంఘాధ్యక్షుడు. వీరిద్దరూ కలసి హోనాన్, కియాంగ్ సి, క్వాంగ్ టంగ్, సరిహద్దుల్లో ఆరు జిల్లాలలో సోవియట్లను నెలకొల్పేందుకు ఒక పథకం వేశారు. దాని నాధారంగా చేసుకుని ఆ రాష్ట్రాల్లో సోవియట్ రాజ్యాన్ని విస్తరింపచేయాలని వీరు చేసే ప్రయత్నాన్ని బహుత్వరగా సోవియట్ సరిహద్దుల్ని విస్తరింపచేయాలనే రాష్ట్రపార్టీ వారున్నూ, క్వాంగ్ టంగ్ రాష్ట్రానికి తిరోగమనంచేయాలనే భయస్థులున్నూ వ్యతిరేకింప జొచ్చారు. 'భూ స్వనర్విభజన', 'సోవియట్ల నిర్మాణం' అను రెండు విధానాలను చూ, మోలు ప్రచారం చేశారు. పట్టుబడిన కొమింటాంగు సైనికులను దయతో చూచి, తమ సైన్యాల్లో చేరనివారిని ఇండ్లకు పంపివేసేవారు.

సోవియట్ జిల్లాలనుండి ప్రతినిధులను 1928 ఆకురాలు కాలంలో చింగ్ కన్షాన్ దుర్గంలో సమావేశపరచి వారి కార్యక్రమాన్ని గూర్చి

చర్చించారు. ఈ కాంగ్రెసులో సోవియట్ రాజ్యవ్యాప్తికి కృషి చేయాలని తీర్మానించబడింది. మాస్కోలో జరిగిన 6 వ కమ్యూనిస్టుపార్టీ సమావేశంలో చేయబడిన తీర్మానం శీతాకాలంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్ర సంఘానికి అందిన తర్వాత పార్టీకూడా యీ సోవియట్ ఉద్యమాన్ని అంగీకరించింది.

సోవియట్ల నిర్మాణం.

ఈలోగా 1927 లో హోపే రాష్ట్రంలో సూ హేయంగ్, హోలుంగ్లు కార్మిక కర్షక సైనికదళ నిర్మాణం చేయ నారంభించారు. సూ హేయంగు, ఓయువాన్ సోవియట్కు అంకురార్పణ చేశాడు. ఫూకీన్ చేరువనున్న కియాంగ్సీ రాష్ట్ర ప్రాంతంలో సూసియాంగ్చీన్, పీపింగులు సోవియట్ ఉద్యమం లేవదీసి కూలీ రైతు దళాలను నిర్మించ సాగారు. తిరుగుబాటు విఫలమైన తర్వాత పెంగ్ పే కొంతమంది సైనికులతో హైలోపెంగ్ వెళ్ళి అక్కడ సోవియట్ను నిర్మించాడు. కాని ఐదు మాసాల తర్వాత కొమింటాంగు సైన్యాలచే నాశనం చేయబడింది.

1928 వసంత ఋతువులో కియాంగ్సీ రాష్ట్రంలోని సింగుకూ, టుంగుకూలలో లీలెన్లుంగు, లీసోచూలు గెరిల్లా దళాలను నిర్మించి కియాన్ ప్రాంతంలో సోవియట్కు పీఠం ఏర్పరచారు. అటుతర్వాత సోవియట్ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చటనే నెలకొల్పబడి బలపడింది. పశ్చిమ ఫూకీన్లో చాంగ్ టిన్ చెన్ సోవియట్ను నెలకొల్పాడు.

చింగ్ కన్షానుండి తిరోగమనం.

చింగ్ కన్షాన్, పెంగుటేహీ కొన్ని సైన్యాలను తీసుకుని వచ్చాడు. 1928 శీతాకాలంలో హోచీన్ సైన్యంలో తిరుగుబాటు చేసిన వారు కొందరు వచ్చి చేరారు. చూ, మోల అధిపత్యాన యీ సైన్యాలు

చాలా పెరిగాయి. వీటిలో రెండు సైనిక బాగాలకు మాత్రమే ఆయుధాలున్నాయి. కియాంగ్సీ సైన్యాలు, చూపీచే సైన్యాలు, హోనాన్ రాష్ట్ర సైన్యాలు కమ్యూనిస్టులపై దండెత్తి వేర్వేరుగా ముట్టడించాయి. కాని ఓడిపోయారు. వారి సైన్యాల్లోనుంచి చాలమంది కమ్యూనిస్టు సైన్యాల్లో జేరారు.

ఈ మూడవ యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత విజయోత్సాహాలైన ఎర్రసైనికులు ఫాన్షిచెంగు యొక్క కొమింటాంగు సైన్యాల నోడించి చెంగుచౌను పట్టుకున్నారు. దానిని వదలి లింగ్ సీన్, చేలిన్ లపై దండెత్తారు. కాని ఎర్రసైన్యాలను కొమింటాంగు సైన్యాలు వెంట తరుముతూనే వున్నాయి. ఈ సమయంలోనే కొమింటాంగ్ సైన్యాలు సిమెంటు గృహాలు కట్టి ఫిరంగులతోనూ, ఆర్థిక దిగ్బంధం చేసే యుద్ధ విచారణ అవలంబించారు. అందువలన చింగ్ కన్షాన్ పర్వత దుర్గాన్ని వదలి సోవియట్ల నిర్మాణానికై ఎర్రసైన్యం దండయాత్ర సాగించింది.

ఎర్రసైన్యం కియాంగ్సీ, పశ్చిమ ఘాకీన్ లలోని హాచాంగ్, క్వాంగ్ చాంగ్, షీచెక్, నింగ్టూ, టింగ్ చౌలకు కొమింటాంగు సైన్యాలతో పోరాడుతూ వెళ్ళారు. నాన్కింగు ప్రభుత్వానికి సైనిక ప్రభువులకు యుద్ధం జరుగుతున్నందున టింగ్ చౌలో 1929 లో ఏప్రిల్ నుండి మే వరకు విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. జూయికి వద్ద పరాజయం పొందిన పెంగ్ టే హ్వే సైనికులు యీ ఎర్రసైన్యంతో కలిశారు ఎర్రసైన్యపు పలుకుబడి యీ రోజుల్లో హెచ్చినందున చాలమంది రైతు, వ్యవసాయ కూలీలు వచ్చి జేరారు వీరితో 24 వ సైన్యం నిర్మింపబడింది. యుంగ్ టింగ్, షాంగ్ హెంగ్, టుంగ్ కూ, లూంగ్ యేలలో సోవియట్లు నిర్మింపబడ్డాయి.

1929 డిశెంబరులో పశ్చిమ ఘాకీన్ లో 9 వ పార్టీ సమావేశం జరిగింది. తత్ఫలితంగా ఎర్రసైన్య నిర్మాణంలోని అనేక లోట్లు సవరింప

బడ్డాయి. శిక్షణనిర్మాణపటిష్ఠత హెచ్చింపబడింది. సోవియట్లలో సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టి, పరిపాలనా సౌష్ఠ్యవం కలిగించడానికి యిష్టపడక, నూతనప్రదేశాలకు వెళ్ళి, సాహసోపేతమైన పోరాటాలు జరపాలనే “తిరుగుడు కాంక్ష”ను ఖండించారు. ఉత్తమరకమైన నిర్మాణం, రాజకీయ సిద్ధాంత ప్రబోధం ప్రవేశపెట్టారు. కియాంగ్స్ పశ్చిమ ఫూకీన్, టుంగ్ కియాంగ్ ప్రాంతాలలో సోవియట్లను నెలకొల్పాలని నిశ్చయించారు.

సోవియట్ల ప్రాబల్యము నణచుటకు టూపీటే, చాంగ్ చూన్లు చాల సైన్యాలతో యెర్రసైన్యాన్ని యెదిర్చారు. అందులో బలహీనంగా ఉన్న చాంగ్ చూన్ సైన్యాలపై బడి వాటిని సంపూర్ణంగా నాశనం చేశారు. ఎర్రసైన్యం చాంగ్ చూ, ఫూకీన్ లను ఆక్రమించింది. బలహీనంగావున్న శత్రుసైన్యంపై బడి ఓడించడం యెర్రసైన్యపు పోరాటపు ఔత్తుగడ. చూపీటే సైన్యాలు చాలబలవత్తరమైనవి గనుక అనేక పోరాటాలు జరిగినా ఇదమిద్దమని తేలలేదు. ఈ కాలంలో దక్షిణ కియాంగ్స్ రాష్ట్రం అంతా ఎర్రసైన్యానికి లోబడింది.

1930 ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీనాడు దక్షిణకియాంగ్స్ లో సోవియట్ కార్యక్రమం చర్చించుటకు అతిప్రాముఖ్యమైన సమావేశం జరిగింది. పార్టీ, ప్రభుత్వ, సైనిక ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. భూపునర్విభజన జరుపరాదనే సమాయానుకూల వాదాన్ని ఓడించి భూమిని పంచుటకు నిర్ణయించారు. అంతవరకు జరుగుతున్నట్లు జిల్లాలలోగాక కియాంగ్స్ రాష్ట్ర సోవియట్ ప్రభుత్వం నిర్మించాలని కూడా నిశ్చయించారు. ఈ నిర్ణయానికి రాష్ట్రరైతులలో చాలమంది హర్షం వెలిబుచ్చారు. తండాలు తండాలుగా సైన్యంలో చేరజొచ్చారు.

ఈ విధంగా విప్లవరక్షణకు, ఆత్మరక్షణకు చేసిన తిరుగుబాట్లు, గెరిల్లా పోరాటాలదశ 1927 నుంచి 1930 వరకూ సాగి, ముగిసింది.

15 వ అధ్యాయం.

ఎర్ర సైన్యాభివృద్ధి.

చైనాలోని సోవియట్ విప్లవంయొక్క రెండవదశ 1930 నుండి 1931 అంత్యంవరకూ సాగింది. ఈ దశలో గెరిల్లాలను, రైతువలంటీర్లను సుశిక్షితమైన ఎర్రసైన్యంగాను, గెరిల్లాప్రాంతాలను సోవియట్లగానూ మార్చడం జరిగింది.

ప్రవర్తనా విధులు.

క్రమక్రమంగా ఎర్రసైన్యంలో క్రమ శిక్షణ, ఎర్రసైన్య నిర్మాణ విధానంలో నూతన సాంకేతికమూ, ఎర్రసైన్యం ప్రజలలో ప్రవర్తించే విధానంలో నూతన పద్ధతీ, ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి. అన్ని ప్రాంతాలలోని రైతులు ఆత్యుత్సాహంతో విప్లవంలో పాల్గొనేందుకు ఐచ్ఛికంగా రానారంభించేరు. చింగ్ కన్షాన్ లో వున్నప్పుడే “తక్షణ ఆజ్ఞానిర్వహణ” “పేద ప్రజానీక ఆస్తి రక్షణ” “జప్తు ఆస్తులు ప్రభుత్వపరం చేయుట” అను మూడు నియమాలను ఉల్లంఘించరాదని నిర్ణయించారు. అటు తర్వాత జరిగిన పార్టీ సమావేశంలో ఈ దిగువ నుదహరించిన అష్ట నిబంధనలను చేశారు:

1. మకాం వేసిన యింటిని జాగ్రత్తగా సొంతదార్లకు వప్ప గించండి.
2. పడుకున్న గడ్డిపరుపులను చుట్టి యిచ్చివేయండి.
3. ప్రజలతో గౌరవ మర్యాదలతో ప్రవర్తిస్తూ వారికి సహాయ పడండి.
4. ఎరువు తీసికొన్న సామాన్లను తిరిగి యిచ్చివేయండి.
5. పాదై పోయిన సామాన్లకు బదులు క్రొత్తవి యివ్వండి.
6. రైతులతో విశ్వాసపాత్రంగా మెలగండి.

7. కొన్న సామాన్లన్నింటికి న్యాయమైన ధర లివ్వండి.

8. శుచిగాను, శుభ్రంగాను ఉండండి. పాఠశాల దొడ్లను నివాస గృహాలకు దూరంగా నిర్మించండి.

ఈ అష్ట విధులలో చివరి విధులను రెంటినీ లిన్ పియో జేర్చాడు. ఈ ప్రవర్తనా సూత్రాలను ఎర్రసైనికు లందరూ వల్లించి అడిగినప్పుడు వప్పగించాలి. ఈ సూత్రాలతో చేయబడిన ఒక పాటను సైనికులందరూ పాడాలి. “శత్రుసైన్యంతో అనువులను గోల్పోయేవరకూ పోరాడాలి.” “ప్రజలను సాయుధులను చేయాలి,” “ప్రజాపోరాట నిర్వహణకు కావలసిన ధనాన్ని సమకూర్చాలి” అను మూడు ప్రధాన లక్ష్యాలనుకూడా ఎర్రసైనికులకు బోధించేవారు.

పోరాటపుటెత్తుగడలు.

చింగ్ కన్ షాన్ దుర్గంలో వుండగా ఎర్రసైన్యం యీ దిగువ నుదహరించిన నాలుగు పోరాటపు టెత్తుగడల నాచరణలో నుంచేది.

1. శత్రుసైన్యం దండెత్తి మీదకు ఛచ్చేటప్పుడు మనం తిరోగమనం చేద్దాం.
2. శత్రుసైన్యం ఆగి మకాంచేసినపుడు వారిపైబడి బాధిద్దాం.
3. శత్రువులు యుద్ధంచేయకుండా తప్పించుకోవాలన్నపుడు మనం వారిపై దండెత్తుదాం.
4. శత్రువు తిరోగమనం చేశేటప్పుడు మనం వెన్నంటితరుముదాం.

వృద్ధసేనానులు మున్ముందీ ఎత్తుగడల నడికేపించారు. కాని కాలక్రమేణా, ఈ సూత్రాలు ఆచరణలో చాలా లాభదాయకంగా వుండటం గమనించి ఆమోదించారు. ఈ ఎత్తుగడల నమలుజరిపినపుడల్లా ఎర్రసైన్యం విజయం పొందింది. అందుకు బిన్నంగా నడిచినపుడు దెబ్బతింది. పీకలవరకూ ఆయుధాలను ధరించి సంఖ్యాబలంలోనూ, ఆయుధ

బలంలోనూ పోల్చేందుకు వీలులేని స్తోమతుకల్గిన కొమింటాంగు ప్రభుత్వ సేనలతో పోరాడేందుకు ఎర్రనైనా గెరిల్లాపద్ధతులతోనూ అతిచురుకుగా అతిసాహసోపేతంగా ఏర్పరచుకున్న చోటున ముందే నిర్ణయించుకున్నంతమంది నైనా సమకూడి శత్రునైనాకులపై బడి, వారు దిగ్భ్రమచెంది యుండగా దెబ్బపైదెబ్బకొట్టి, విజయవంతంగా పోరాటం సాగించడమను నూతన “చలనపోరాటపు” సాంకేతికాన్ని ఎర్రనైనా చూపే. మోసీయంగుల నాయకత్వంలో సృష్టించి అమలు జరిపారు. సాంప్రదాయసిద్ధమైన అనువైన ప్రాంతాల్లో నిలబడి యుద్ధం చేయడమనే “ప్రాదేశికయుద్ధ” విధానాన్ని వారు విడనాడారు.

సోవియట్ ప్రాంత విస్తరణకు “తరంగవిస్తరణ” విధానాన్ని చూ, మోలిద్దరూ ప్రచారంచేశారు. “గంతులు”, “దూకుల” తో కూడిన అసమవిస్తరణను వ్యతిరేకించారు. ఆక్రమించిన ప్రాంతాలన్నిటిలో సోవియట్ విధానాన్ని అమలుపరచి, బలపరచాలని బోధించారు. కాని ఈ విధానాలను లిలీసాన్ ఖండిస్తూ తీవ్రఅతివాద పంథాననుసరింప ప్రయత్నించి విఫలమయ్యాడు.

లిలీసాన్ పంథా :

1930 వ సంవత్సర ప్రారంభంనాటికి ఎర్రనైనాలు చాలా పెరిగాయి. చాలా సోవియట్లు కూడా వెలిశాయి. చూపీచే నైనానుండి వచ్చిన తిరుగుబాటుదార్లతోనూ చింగ్ కన్షాన్ ఎర్రనైనాకులు కొందరితోనూ కలిపి హ్వంగ్ కంగ్ లియూ నాయకత్వాన 3 వ నైనా నిర్మింప బడింది. 3, 4 ఎర్రనైనాలు కియూన్ ను పట్టుకుని టింగ్ చౌకు దండయాత్ర చేయుచుండగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకుడైన లిలీసాన్ తననూ, తనపంథాను బోధపరిచేందుకు ఒక పార్టీ ప్రతినిధిని పంపాడు.

“కొమింటాంగు ప్రభుత్వమును కూలద్రోపేందుకు తగిన తరుణ మేతెంచినందున అన్ని నగరాల్లోనూ సాయుధ తిరుగుబాట్లను తీసుకొని

వచ్చి ఎర్రసైన్యం విజయయాత్ర సాగించేందుకు మార్గం సరళం చేయవలసింది" అని లిలీసాన్ ఆదేశం. "విప్లవంతో ఆటలాడవద్ద"ని అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థ ఆరవ పార్టీకాంగ్రెసులో నిర్ణయించినప్పటికీ ఊహాలోనున్న లిలీసాన్ షాంఘేలోనున్న కేంద్రసంఘమొక్క ఆమోదాన్ని పొందకుండానే సొంతపూచీమీద 'కేంద్ర కార్యాచరణ సంఘాన్ని' నెలకొల్పాడు.

నాన్చాంగు తిరుగుబాటు వార్షికోత్సవ దినమైన 1930 ఆగస్టు 1వ తేదీనాడు ఎర్రసైన్యాలు నాంచాంగ్ను ముట్టడించి అక్కడనున్న కొమింటాంగు సేనానులైన చాంగ్ హ్సీచాంగ్, టాంగ్ టో, యువాల్లను ఓడించారు వెన్వెంటనే కియాంగ్సిలోని అంజెన్, సిన్ ఫెంగు, యిఫెంగ్ మున్నగు ప్రాంతాల్లో సోవియట్లు వెలిశాయి. ఎర్రసైన్యంలో రైతులు విరివిగా చేరారు. చాలా ధనం వసూలైంది.

జూలై 27 వ తేదీనాడు పెంగ్ టే హ్సీ హోనా ప్రధాన పట్టణమైన చాంగ్నా పట్టణంమీద దండెత్తి పట్టుకున్నాడు. ఎర్రసైన్యాలకు రేడియో లేనందున వారి సమాచారం చూతే సైన్యాలకు తెలియలేదు. పెంగ్ ఒక వారంరోజులు మాత్రమే ఆ పట్టణాన్ని స్వాధీనంలో వుంచుకుని తరువాత వదలివేసి చూతే సైన్యాలతో లియువాంగ్ వద్ద కలుసుకున్నాడు. చూతే, పెంగ్ సైన్యాలు హూవాన్ రాష్ట్ర కొమింటాంగ్ సైన్యాలతో పోరాడి నాలుగు గొప్ప దళాలను ఓడించాయి. ఈ యుద్ధంలో వారికి చిరకాల వాంఛితమైన రేడియోలు దొరికాయి కానీ రేడియోలను పయోగించేవారు లేకపోయారు. అనేక వేల రై ఫిళ్ళు కూడా పట్టుబడ్డాయి.

ఈ యుద్ధానంతరం ఎర్రసైన్యం 30 వేల వరకూ పెరిగింది. మళ్ళీ చాంగ్నాను ముట్టడించారు. కానీ కొమింటాంగు సైన్యాలు పూర్తిగా సంసిద్ధులై వుండుటవలన విజయం ఎవరికీ లభించలేదు. పదిరోజుల

తర్వాత ఎర్రపైన్యాలు వెనుకకు మరలాయి. ఆ సమయంలో ఎర్రపైన్యాల నన్నిటినీ కలిపి “ప్రథమ యుద్ధరంగ ఎర్రపైన్యం”గా నిర్మించారు. దానికి చూచే సర్వసేనాధిపతి. మోసీయంగ్ రాజకీయ ప్రతినిధి.

1930 సెప్టెంబరు మాసంలో ఎర్రపైన్యం యీమానాను ఆక్రమించింది. ఈ కాలంలో లిలీసాన్ పంథా పైన్యంలో గొప్ప కలవరాన్ని కలుగజేసింది. పెద్ద నగరాలైన చోచాంగ్, యాచా, హాంకాంగ్లను ముట్టడించాలని లిలీసాన్ వాదన. కాని, చూ, మోలు వ్యతిరేకించారు. విశ్రాంతి తీసుకొని ఎర్రపైన్యాలను పునర్నిర్మించాలని వారు సూచించారు. చివరకు చూ, మోల సలహాయే అంగీకరింపబడింది. ఎర్రపైన్యం కియాన్లో వుండగా 50,000 వరకూ పెరిగింది. 30 లక్షల డాలర్ల ధనం ప్రోగుచేసి బొక్కసాన్ని నింపుకుంది. హూనా, కియాంగ్స్ రాష్ట్రాల్లో వారి పలుకుబడి విస్తరించింది. మోసీయంగ్, చూచేలను పట్టుకొని వప్పగించినవారికి గొప్ప బహుమతుల నిస్తామని కొమింటాంగు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. మోసీయంగ్ భార్యను, కుమారుణ్ణి యిద్దరు సోదరులను హోచీన్ సేనాని జైల్లో పెట్టాడు. మో భార్యను, చెల్లెలిని ఉరితీశారు.

చాంగ్పై రెండవదాడిలో ఎర్రపైన్యాలు చెప్పుకోతగ్గ విజయాలు సాధించకపోవడంతో లిలీసాన్ పంథా చాలా దెబ్బతింది. ఊహాన్ మున్నగు బలిష్ఠమైన కొమింటాంగు దుర్గాలపై దండెత్తుతే, ఎర్రపైన్యాలు పూర్తిగా నాశనమవవచ్చునని పార్టీవారు గుర్తించారు. అందువలన లిలీసాన్ అతివాద పంథాను త్రోసివేశారు.

లిలీసాన్ హూనా రాష్ట్రనివాసి. ప్రాంసులో విద్యాభ్యాసం పూర్తిచేసి, చైనా తిరిగివచ్చి, హూనాన్ షాంఘేలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ రహస్యప్రధాన కేంద్రాలయాలలో తిరుగుతో పార్టీలో పనిచేశాడు. ఆయన చైనాకమ్యూనిస్టులలోకెల్ల తెలివైనవాడు. 1929 నుండి 1931

వరకు పార్టీలో ప్రధాన పదవుల్లో వుండేవాడు. కాని ఆయన పంథా ఆత్మ హత్యాసదృశ మని తేలగానే 1931 లో ఆయనను పార్టీపోలిట్ బ్యూరో నుంచి తొలగించివేసి, మాస్కోకు “మార్క్సిజాన్ని అభ్యసించేందుకు” గాను పంపారు.

పల్లెటూళ్ళలోని పెద్ద రైతులను నాశనంచేసి, పట్టణాలపై దండెత్తాలనే లిలీసాన్ పంథాను అనుసరించి, 20 వ సైన్యనాయకుడైన లియూటీసో తిరుగబడి, కియాంగ్సీ సోవియట్ అధ్యక్షుణ్ణి చాలమంది ఉద్యోగస్థులను నిర్బంధించి, చూ, మోల రాజకీయ పంథాపై తిరుగుబాటు లేవదీశాడు. సోవియట్ జిల్లాల మధ్యలోనున్న ఘాటీన్ అనుచోట యీ ఉదంతం జరిగినందున గొప్ప సంక్షోభం కలిగింది. ఆ తిరుగుబాటు వెంటనే అణచివేయబడింది. లియూటీసో నిర్బంధింపబడ్డాడు. ఈ సంఘటన అనంతరం లిలీసాన్ పంథా నామమాత్రమైంది. చూ, మోల నాయకత్వంలో ఎర్రసైన్యం, సోవియట్ ఉద్యమం చాలా బలపడ్డాయి.

బోల్షివిక్ వ్యతిరేక సంఘం.

లిలీసాన్ పంథాయేకాక, యీ సమయంలో బోల్షివిక్ వ్యతిరేక సంఘంవారు కూడా పార్టీవినాశనానికి కృషిచేశారు. హైలోఫెంగ్ సోవియట్ నిర్మాతలలో ఒకడైన ఫెంగ్ పే యీ కుట్రను బైటపెట్టాడు. లోపలనుండి గోతులు త్రవ్వాలని యీ పార్టీవాదు చేసేప్రయత్నాలు వెల్లడి అవగానే, వారి ప్రధాన కేంద్రాలయంపై దండెత్తి, ధ్వంసం చేశారు. ఈ సంఘంలో పెద్దరైతులు, జమీందార్లబిడ్డలు, వారి అనుచరులు, భూపునర్విభజన నంగీకరించనివారు పనిచేసేవారు. కాని వీరి విధ్వంసన కార్యక్రమం ఫెంగ్ పేయొక్క అప్రమత్తతవల్ల విఫలమైంది. ఎర్రసైన్యాలు వెనుదిరిగి ఒక్కమ్మడిని వారిపై నలుమూలలనుండి చుట్టుముట్టి, తేలిగ్గా వారిని తుడిచిపెట్టేశారు. సోవియట్ జిల్లాల్లో దుర్గమ పర్వతాల్లో భౌగోళిక పరిస్థితులు తెలియని కొమింటాంగు సైన్యాలు అంధ

ప్రాయంగా చొరుచుకుని వెళ్ళి ఎర్రసైన్యాలు ఒగ్గిన మాటుల్లో పడినిహతులయ్యారు. చాంగ్ 10 వేల సైన్యాలమీద ఎర్రసైనికులు పడి తేలిగ్గా ఓడించారు. ఈ మొదటి కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన సైన్యాలకు నాయకుడైన చాంగ్ హ్వాచాంగ్ యుద్ధంలో చంపివేయబడ్డాడు. 9 వేల రైఫిళ్లు, 2 వైర్ లెస్ యంత్రాలు ఆయన సైనికులందరూ పట్టుబడ్డారు. యుద్ధభైదీలలో గొప్పరాజకీయ ప్రచారంచేసి వారిని వదలివేశారు. చాంగ్ సైన్యముల ఓటమినంగతి తెలియని టాంగ్ సైన్యంపై బడి వారిని పూర్తిగా ఓడించారు. వీరివలన 4000 రైఫిళ్ళు దక్కాయి. ఈ విధంగా లభించిన బ్రహ్మాండమైన విజయాలతో ప్రథమకమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధం సోవియట్ల విస్తరణకూ ఎర్రసైనికశక్తి ద్విగుణీకృత మయేందుకు తోడ్పడింది.

రెండవ యుద్ధం.

ఈ ఓటమి జంగ్ కై షేక్ కు ఆందోళన కలిగించింది. ఆయన యుద్ధతంత్రాన్ని మార్చివేసి హోయింగ్ చింగ్ యుద్ధవ్యూహారచనా పద్ధతుల నంగీకరించాడు. హో ఆధిపత్యాన కొమింటాంగు సైన్యాలు మెల్లగా సోవియట్ స్థావరాలపైకి దండువెడలాయి. 1931 జనవరినుంచి మే వరకు యుద్ధసన్నాహాలను చేశారు. ఈ దాడి నెదుర్కొనేందుకు ఎర్రసైన్యాలు కూడా సన్నద్ధమయ్యాయి. క్రొత్త రైతుదళాలకు తర్ఫీయతునిచ్చి నూతన సైనిక దళాలను నిర్మించ సాగేరు.

16 వ అధ్యాయం.

కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధాలు.

ఫెంగ్ యూసియాంగ్, యెన్ సీషాన్ లతో 1930 అక్టోబరులో యుద్ధం ముగించిన తర్వాత కొమింటాంగు కేంద్ర ప్రభుత్వం యెర్ర సైన్యాలను రూపు మాపేందుకు తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేయజొచ్చారు. 1930 డిసెంబరు మాసం చివరికి నాల్గో నాన్కింగు ప్రభుత్వం యొక్క మొదటి కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధం ప్రారంభమైంది.

మొదటి యుద్ధం.

ఈ ప్రథమ యుద్ధానికి జంగ్ కై షేక్ చాలా సైన్యాలను ఆయత్త పరచాడు. టాంగ్ తో, వాంగ్ చింగ్ యూల సైన్యాలు, 19 వ సైన్యాలు పోలియట్ల వినాశనానికై అట్టహాసంగా పంపబడ్డాయి. అప్పుడు ఎర్ర సైన్యాలకు రేడియో లేకపోయినప్పటికి గూఢచారిదళం చక్కగా పని చేసేది. అదీగాకుండా జంగ్ కై షేక్ అడంబర పూరితంగా తన సైన్యాల కదలికను గూర్చిన వివరాలన్నీ పత్రికల్లో ప్రకటించేవాడు. ఆ యుద్ధ సమయంలో ఎర్ర సైన్యాలు టుంగ్ కూలో వుండేవి.

ఈ యుద్ధంలో కొమింటాంగు సేనలకు యెర్ర చూపి కొన్ని కొన్ని గ్రామాలను పట్టుకోనిచ్చి అకస్మాత్తుగా గ్రామాల్లో వున్న సేనలపై బడి వారిని తుదముట్టించే యుద్ధ వ్యూహాన్ని ఎర్ర సైన్యాలు అమలు పరిచాయి. ఈ రకమైన గెరిల్లా పోరాట పద్ధతులు తెలియనందున కొమింటాంగు సైన్యాలు తెలివితక్కువగా ఎర్ర సైన్యాలు ఖాళీచేసిన గ్రామాలను ఆక్రమించుకొని కొన్ని సైన్యాల నక్కడ ఉంచేవారు. అదీగాక ప్రతి కొమింటాంగు సేనాని జంగ్ యొక్క మెప్పు పొందాలనే దురాశతో ఎర్ర సైన్యాలను వారి బలిష్ఠమైన స్థావరాలలోకి తరిమేవారు. ఆ విధంగా

చాంగ్ హ్వాచాంగ్. టోయువాన్ సేనానులు ఎర్రసైన్యానులను టుంగ్ కూ వరకూ తరిమారు.

1931 మే 19 వ తేదీనాడు రెండవయుద్ధం ప్రారంభమైంది. కొమింటాంగు సైన్యాలు కియాంగునుండి పూకి రాష్ట్రంలోని చీన్ లింగ్ పట్టణం వరకూ 150 మైళ్ళప్రాంతం విస్తరించి వున్నాయి. మొత్తం రెండు లక్షల కొమింటాంగు సైన్యాలు యీ దండయాత్రలో పాల్గొన్నాయి.

మొదటి యుద్ధంలో గడించిన అనుభవం ఎర్రసైన్యాలకు ఉపకరించింది. పైగా రేడియో యంత్రాలగుడా వున్నవి గనుక సైనిక సమీకరణకు సమాచారాలు తెలుసుకునేందుకు అవకాశం కలిగింది. కొమింటాంగు సైన్యాల వెనుక భాగానికి ఎర్రసైనిక దళాలు 15 రోజుల్లో పెళ్ళి వాంగ్ చింగ్ యూ, చూసియాంగులపై అకస్మాత్తుగా పడి నాశనం చేశాయి. ఈ విధంగా రెండవ యుద్ధంకూడా ఎర్రసైనిక విజయంతో సమాప్తమైంది. ఈ యుద్ధంలో యెర్రసైనికులు అతి ఆధునిక యుద్ధ తంత్రాన్ని అమలుపరచారు. ఈ విజయంవలన ఎర్రసైన్యానికి ఆత్మ విశ్వాసం వృద్ధిపొందింది. ప్రజలుకూడా ఎర్రసైన్యానికి అనేకరీతులతో ధృద్ధాదు.

మూడవ యుద్ధం.

రెండవ దండయాత్ర విఫలమవడంతో జంగ్ కై షేక్ ఆగ్రహానికి అంతు లేదు. ఆయనే స్వయంగా మూడవ దండయాత్రకు సన్నాహాలు చేయనారంభించాడు. నాన్చాంగునుండి స్వయంగా సేనలను నడుప నిశ్చయించి వెంటనే జూలై మాసంలోనే దండయాత్ర ప్రారంభించాడు. జంగ్ సేనలను నాలుగు సమానాంతర రేఖలుగా వ్యూహంపన్ని నడిపించాడు. ఆరేఖల మధ్యప్రాంతంలోనికి ఎర్రసైన్యాలు ప్రవేశించి సైన్యా

లను వేధింపజొచ్చారు. జంగ్‌యొక్క రెండవ సేనాపంక్తికి హోమింగ్ లి³ అధిపతి. ఆయన సైన్యమే అన్నిటికంటే బలహీనమైనది. అందువలన ఆ సైన్యాలపైబడి ఓడించి అనేక రైఫిళ్ళను, ఆహార సామగ్రిలను ఎర్రసైన్యాలు పట్టుకున్నాయి. అటుపైన మోపింగ్‌వెన్, సూకేసి యాంగ్‌ల సైన్యాలను గూడా ఓడించారు. జంగ్ మరింత ఉగ్రుడై సైన్యాల నన్నిటిని ఒకచోట చేర్చాడు. ఎర్రసైన్యంకూడా తన యుద్ధ తంత్రాన్ని మార్చింది. గ్రామాలను ఖాళీచేసి ఆహార సామగ్రిలను కొమింటాంగు సైన్యాల కందకుండా చేసింది. ఎర్రసైన్యాలన్నీ టుంగ్‌కూ ప్రాంతంలో వున్నాయి. కాని గెరిల్లాలు మాత్రం అన్ని ప్రాంతాలలోనూ జంగ్ సైన్యాలను వేధింపజొచ్చారు. అందువలన ఎర్రసైన్యా లెక్కడ వున్నాయో జంగ్‌కు తెలియలేదు. ఈ విధంగా దిక్కు, తెన్ను తోచకుండా వున్న కొమింటాంగు దళాలపైబడి గెరిల్లాలు చాల నష్టం కలిగించారు.

24 సైనిక దళాలున్న 19 వ కొమింటాంగు సైన్యంపై విజయోన్మత్తులైన ఎర్రసైన్యాలు తలపడ్డాయి. కాని విజయం యెవ్వరికీ లభించలేదు.

టుంగ్‌కూ సమీపంలో 52 వ, 9 వ కొమింటాంగు దళాలను ఎర్రసైన్యాలు పూర్తిగా ధ్వంసం చేశాయి. ఈ సమయాన్నే సెప్టెంబరు 18 వ తేదీనాడు ముక్డెన్ ఉదంతం జరిగినందున జంగ్‌కై షేక్ ఎర్ర సైన్య నిర్మూలన దాడిని విరమించుకుని నాన్కింగుకు జేరుకోవలసిన అత్యవసర పరిస్థితు లేర్పడ్డాయి. ఈ విధంగా రెండుపక్షాలకు విశ్రాంతి లభించింది.

1931 డిసెంబరు 14 వ తేదీనాడు 26 వ పదాతి సైన్యం నింగ్ టూలో సన్‌లీన్‌చాంగ్ ఆధిపత్యాన కొమింటాంగు ప్రభుత్వంపై తిరుగబడి 10 వేల సైనికులతో ఎర్రసైన్యంలో చేరారు. వీరితో 5 వ సైనిక దళం ఏర్పాటు చేయబడింది.

17 వ అధ్యాయం.

ప్రథమ సోవియట్ కాంగ్రెస్.

రష్యన్ విప్లవదినోత్సవమైన 1931 నవంబరు 7 నాడు అఖిల చైనా సోవియట్ కాంగ్రెసు సమావేశం కియాంగ్సి రాష్ట్రంలో జూయిచిన్ వద్ద జరిగింది. కియాంగ్సి, ఫూకిన్ రాష్ట్రములనుండి హోనాన్, హూపే, కియాంగ్సి సరిహద్దుజిల్లాల సోవియట్లనుండి, ఎర్రసైన్యములనుండి, అఖిల చైనా శ్రామిక ఫెడరేషన్ నుండి, నావికాసంఘంనుండి, చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ నుండి ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులు మొత్తము 610 మంది ఈ సమావేశానికి హాజరయ్యారు. 1930 మే నెల 31 వ తేదీనాడు షాంఘేలో రహస్యంగా జరిగిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ సమావేశంలో నిర్ణయింపబడిన రీతిగా యీ కాంగ్రెసు సమావేశమైంది. దేశమంతటా కొమింటాంగు ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టులపై తీవ్రనిర్బంధం అమలుజరుపుతున్న విప్లవ ప్రతీఘాత సమయంలో, ఆర్థిక సంక్షోభం ప్రపంచాన్నంతా అలముకొని కల్లోలపరుస్తున్న విపత్కరపరిస్థితుల్లో, 1931 సెప్టెంబరు నుండి జపాను సైనికవాదులు మంచూరియాపై దురాక్రమణి సాగిస్తున్న సంకట పరిస్థితుల్లో ఈ సమావేశం విప్లవోత్సాహంతో నూతనసమాజ నిర్మాణోత్సాహాలై వారి నెదుర్కొంటున్న విషమసమస్యల కులంకషంగా చర్చించి రైతుకూలీ సమస్యలపై తీర్మానములను, సోవియట్ చైనా రాజ్యాంగరచనను సాగించారు.

విదేశ పెట్టుబడిదార్లు చైనాలో పరిశ్రమలనమితంగా స్థాపించారు. వెండినాణ్యముల విలువ విపరీతంగా పడిపోయింది. ఇనుము, ఉక్కు కర్మాగారాల్లో చైనీయుల పెట్టుబడి 1930 నాటికి నూటికి 5 పాళ్ళ మాత్రమే వుంది. 1925 లో బట్టలయంత్రాల్లో నూటికి 52 నుండి 1930 నాటికి 44 కు చైనీయుల పెట్టుబడి పడిపోయింది. అనేక చైనాపరిశ్ర

మలు ఆర్థికసంక్షోభం వలన ఆగిపోయాయి. చైనాజాతీయ ఋణం విపరీతంగా పెరిగింది. అనేకులు దివాళాతీస్తున్నారు. చిన్నరైతులు పొలాల నమ్మకుని వ్యవసాయకూలీవర్గంలో చేరుతున్నారు. అంతర్యుద్ధాలు దేశం యొక్క ఆర్థికశక్తిని ఊణింపజేశాయి. పన్నులు విపరీతంగా పెరిగాయి. నిరుద్యోగం ప్రబలింది. 1931 పంటలు వరదలవల్ల నాశనమయాయి.

ఈ పరిస్థితుల్లో చైనాలో ఒక నూతనశక్తి విజృంభించింది. సామాన్యపౌరుడు, పేదమానవుడు—మానవులకందరకూ సమానావకాళాలు లభించే ఒక నూతన సమాజాన్ని నిర్మింపబూనుకున్నాడు. ఆమహదాశయసిద్ధికి సోవియట్ ప్రభుత్వ నిర్మాణం సాగించాడు. విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల పెట్టుబడి, అయుధబలములపై నాధారపడిన కొమింటాంగు ప్రభుత్వం వింతపడి భయంతో చూస్తున్నది.

ప్రథమ కాంగ్రెసు సాధించిన మహద్విషయాలు.

ప్రథమకాంగ్రెసు ఆఖరిచైనా సోవియట్ ప్రజారాజ్యానికి రాజ్యాంగాన్ని రచించి దానికి మోసీయంగ్ ను అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకుంది.

సోవియట్ చైనారాజ్యాంగంలో మొదటి నిబంధనలో సోవియట్ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రధానకర్తవ్యాలు ఈ విధంగా పేర్కొనబడ్డాయి.

“సోవియట్ జిల్లాలలో కార్మిక కర్షకుల ప్రజాస్వామిక నియంతృత్వమును స్థాపించి దానిని యావత్తు చైనాలోను వ్యాపింపజేయుట యీ సోవియట్ చైనా రాజ్యాంగప్రణాళిక ఆశయమైయున్నది. జమీందారీ భూస్వామ్య యుగముల చిహ్నములను తుడిచివేయుట, చైనాలోని యుద్ధప్రభువుల, విదేశసామ్రాజ్యవాదుల అధికార వినాశనము, ఐక్యచైనా నిర్మాణము, క్రమేణా పెట్టుబడిదారీ విధానమును ఊణింపజేయుట, ఆర్థిక విధానమును ప్రభుత్వమే వశంచేసికొని నిర్మించుట, శ్రామికులలో వర్గచైతన్యము నభివృద్ధిపరచి వర్గసంఘము

లలో సమీకరించుట, గ్రామసీమలలో పేదప్రజాసామాన్యమును ఎర్ర జెండానీడను సమీకరించి శ్రామికవర్గ నియంతృత్వమునకు పరివర్తనపుబాటను సుగమంజేయుటయు యీ నియంతృత్వపు ఆశయములై యున్నవి."

అనగా జమీందారీ విధాన, సామ్రాజ్యవాద, వ్యతిరేక పోరాటములు తక్షణ కర్తవ్యములుగాను, సామాజిక విప్లవం రెండవ దశగాను పరిగణింప బడ్డాయి.

రెండవ విబంధన అధికారాన్నంతటినీ శ్రామికవర్గపు చేతులలో కేంద్రీకరించింది. మూడవ విబంధన అంతిమ అధికారాలను సోవియట్ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వపరం చేసింది. తరువాత నాల్గు విబంధనలు కార్మిక కర్షకుల ప్రతిపత్తిని ఆర్థిక ప్రనూణమును అభివృద్ధి పరచాయి. ఏడవ విబంధన శ్రామికుల ప్రయోజనాలకు రక్షణనిస్తూ పెట్టుబడిదారీ విధానపు అభివృద్ధిని క్రమబద్ధం చేసి చివరకు పెట్టుబడిదారీ దాస్యంనుంచి శ్రమను విముక్తం చేయడమే పరమాశయంగా ప్రకటించింది. ఆ వెనుకటి ప్రభుత్వాలన్నీ విధించిన అన్యాయపు పన్నులను రాజ్యాంగం రద్దు చేసింది.

వ్యావసాయిక సంస్కరణలు.

వ్యావసాయిక ఆందోళన సోవియట్ల నిర్మాణానికి దారితీసింది. ఎర్రసైన్యం సహాయంతోను, లేకుండానూకూడా రైతులు తిరుగుబాట్లు చేసి సోవియట్లను నెలకొల్పి మొదలుపెట్టారు. భూస్వాములపేర్ల జాబితాలు, తనఖాపత్రాలు, దస్తావేజులు మొదలైనవాటిని తగులబెట్టి సర్వీరాళ్ళను తీసివేసి రైతులు భూమిని పంచుకున్న ప్రకారంగా తిరిగి సరిహద్దు రాళ్ళను రైతులు పాతజొచ్చారు.

చైన్సీయ కార్మిక, కర్షక, ఎర్రసైనిక ప్రతినిధుల ప్రథమ సోవియట్ కాంగ్రెసు భూమిజస్తు, విభజన విషయములలో ఒకే విధమైన సూత్ర

ముల నమలునందుంచుటకును, విప్లవవ్యాప్తిని కొనసాగించుటకును, కర్షక సమస్య నతి సమగ్రముగా పరిష్కరించునట్టి ఏడు నిబంధనలతో గూడిన కర్షకశాసనం చేసింది.

మొదటి నిబంధన ప్రకారం, జమీందార్ల, భూభామందుల, సైనిక వాదుల భూములను వారు స్వయంగా చేస్తున్నా కొలుకిచ్చి చేస్తున్న సరే జప్తుచేసి, స్త్రీ పురుషభేదం లేకుండా వ్యవసాయకూలీలు, శ్రమజీవులైన రైతులు భూవిభజనలో భాగస్వాములవుతారు. అసమర్థులు, నిరాధారులు, వికలాంగులూ అయిన వృద్ధులు వితంతువులు మొదలైనవారి పోషణ భారం ప్రభుత్వం వహించి వారి భూమిసాగు యేర్పాట్లు చేస్తుంది.

2 వ నిబంధనలో సోవియట్ ప్రభుత్వ రక్షణసేయు ప్రధమశ్రేణి వీరులైన ఎర్రసైనికుల వంతుకు వచ్చు భూఖండములను సాగుచేయించు భారం ప్రభుత్వం వహిస్తుంది.

3 వ నిబంధన వలన ట్యుఖోలను వడ్డీవ్యాపారం చేస్తూ భూములను కలిగివుండేవారి భూములను కూడా జప్తు చేస్తారు. ఆ ట్యుఖోల శ్రమశక్తి ననుసరించి భూమిలో భాగం యివ్వబడుతుంది.

4 వ నిబంధన వ్యవసాయ బానిసత్వమును రూపుమాపి పాటుపడి పండించు రైతులమధ్య సమత్వ సూత్రము ననుసరించి భూమిని విభజించు నధికారం కలిగిస్తుంది. ఈ సూత్రం స్థానిక పరిస్థితుల ననుసరించి అమలు జరుపబడాలి. కావి దౌర్జన్య ప్రయోగంమీద ఆధారపడరాదు.

5 వ నిబంధన ప్రకారం రైతుల మత విశ్వాసములను గాయ పరచకుండా వారి యిష్టముపైన ఆచారపడి మత సంస్థలకు చెందిన భూములను ప్రభుత్వం రైతుల వశం చేసేందుకు అధికారం కల్గి వుంటుంది.

6 వ నిబంధన ప్రకారం సోవియట్లు ఆయా గ్రామముల ప్రత్యేక పరిస్థితుల ననుసరించి బీద, మధ్యతరగతి రైతుల ప్రయోజనముల కను

వైన శ్రమ ప్రమాణము ననుసరించిగాని వివియోగము ననుసరించిగాని భూవిభజన జరుపాలి.

కార్మిక శాసనం.

14—16 సంవత్సరముల వయస్సు కలవారికి రోజునకు 4 గంటల పని, 16—18 వర్షముల వయస్సుగల వారికి రోజునకు 6 గంటలపని, ఆ వయస్సు పైబడినవారికి 8 గంటల పనిమాత్రమే విధింపబడింది. అపాయకరమైన పనిగల గనులలో 8 గంటలకాలం మాత్రమే పనిచేయాలి. ప్రతిశ్రామికునకూ వారమునకు 42 గంటల కనీసపు విశ్రాంతి ఉండాలి. 6 మాసాలు ఒకేచోట పనిచేసిన ప్రతికార్మికునకూ జీతమిస్తూ 15 రోజులు శెలవు ఇవ్వాలి. పనివారు, యజమానులు కలిసి జీతాలను నిర్ణయించాలి. ప్రీకూలీలకు పురుషులతో సమానకూలీ, జీతాలివ్వాలి.

ఆరోగ్యభంగకరమైన పనులలో స్త్రీలు నియమింపబడరాదు. పెద్ద బరువులను మోయరాదు. 18 సంవత్సరాలలోపు వయస్సుగల స్త్రీలు, గర్భిణీస్త్రీలు, రాత్రికాలంలో యంత్రాలయల్లో పనిచేయుట నిషేధింపబడింది. ప్రసవించే ముందు, తర్వాత ఒక్కొక్కమాసం జీతం ఇస్తూ స్త్రీలకు శెలవుఇవ్వాలి. సాంఘిక భీమాపద్ధతి, పరిశ్రమాగారాల్లో ఆరోగ్య విధానం మొదలైనవాటిని గూర్చి కూడా ఈ శాసనంలో నిబంధనలు చేయబడ్డాయి.

ఇతర తీర్మానాలు.

సోవియట్ల నిర్మాణము, ఎన్నిక విధానములను గూర్చి తీర్మానాలు చేయబడ్డాయి. ఎర్రసైన్యాలపై అధికారంవహించి నడిపించుటకు ఉన్నత సైనికసంఘం నెలకొల్పబడింది. ఆయుధాగారముల నిర్మాణం, వాటిపై అధికారములను గూర్చి కూడా తీర్మానించబడింది.

అల్ప సంఖ్యాకజాతులైన మంగోలులు, టిబెటనులు, అన్నామైటులు, మియోజాతులకు సమాన పౌరసత్వాధికారాలనిస్తూ తీర్మానించబడింది. జాతుల స్వయంనిర్ణయాధికారాన్ని, విడిపోయే హక్కును గూడా ఈ సూత్రం గుర్తించింది. ప్రపంచకార్మిక కర్షకులందరకూ చైనా సోవియట్ ప్రజాప్రభుత్వస్థాపనను గూర్చి విన్నవిస్తూ ఒక కరపత్రాన్ని ఈ కాంగ్రెసు ప్రకటించింది. అసమసంధులను, విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు అన్యాయంగా చైనాప్రభుత్వంపై రుద్దిన ఋణాలను, విదేశనైనికస్థావరాలను చైనాగడ్డనుంచి తొలగించివేయాలని కోరారు. చైనాలోనున్న విదేశ బ్యాంకులను, పరిశ్రమలను, గనులను, రైళ్ళను ప్రభుత్వం వశంచేసుకుంటుందని వెల్లడించారు.

జపాను ప్రభుత్వం చైనాలోని మంచూరియాలో సాగిస్తున్న దురాక్రమణకు అగ్రహం వెల్లడించి, జపానుపై యుద్ధం ప్రకటిస్తూ ప్రథమ సోవియట్ కాంగ్రెసు ముగిసింది.

నాలుగవ కొమింటాంగు కాంగ్రెసు సమావేశం.

ఈ సమయంలోనే నవంబరు 12 వ తేదీనాడు కొమింటాంగు కాంగ్రెసు నాల్గవ సమావేశం నాన్కింగులో ఆడంబరంగా జరిగింది. ఆ సమావేశంలో "కమ్యూనిస్టు పీఠ తొలగించి, సోవియట్లను రూపుమాపడమే" వారి కర్తవ్యమని ప్రకటించారు. యుద్ధశాఖామంత్రియైన హూయింగ్చింగ్ సేనాధిపతి కమ్యూనిస్టు నిఘ్నాలన యుద్ధాలను గూర్చి సవిస్తరంగా సమావేశంలో చెప్పాడు. "ఎర్రసైన్యాలు పర్వతాలలో దాగుకొని వుంటారుగనుక కమ్యూనిస్టు ప్రమాదం పూర్తిగా సమసిపోలేదని, ఈ కమ్యూనిస్టు బందిపోటుగాండ్రకు ఆ ప్రాంతాలలోని ప్రజాసామాన్యం సహాయబడుతూ కొమింటాంగు ప్రభుత్వ నైనికులకు ఆహారపదార్థాల రవాణాకు చాల విఘాతాలు కల్గిస్తున్నారనీ" కూడా చెప్పాడు. 'ఒక్క

సంవత్సరం లోపుగానే కమ్యూనిస్టులను తుడిచివేస్తానని అభయ మిచ్చాడు.

సోవియట్ రాజ్యవ్యాప్తి.

ప్రథమసోవియట్ కాంగ్రెసు అనంతరం సోవియట్ ప్రభుత్వం విస్తరించేందుకు, క్రొత్తగా లోబరచుకున్న ప్రాంతాల్లో సోవియట్ కార్యక్రమాన్ని అమలుజరిపేందుకు ప్రయత్నించారు. వివిధప్రాంతాలలోను విడిగానున్న సోవియట్లను కేంద్రప్రభుత్వాధికారావరణలోకి తెచ్చారు, సైన్యాలను పునర్నిర్మించి క్రమశిక్షణ ప్రవేశపెట్టారు. పల్లెలలోను, పట్టణాలలోను ప్రాథమిక వయోజన విద్యాలయాలను నెలకొల్పారు.

ఈకాలంలో హోలుంగు అధికారంలోనున్న రెండవ యుద్ధరంగ సైన్యం కేంద్ర సోవియట్ ప్రభుత్వంతో రేడియో ట్రాన్సుమిటర్లు లేనందున సన్నిహిత సంబంధాలను కల్గించుకోలేక పోయింది. ప్రతిరాష్ట్రంలోను ప్రత్యేక పరిస్థితులను కమ్యూనిస్టు లెదుర్కోవలసి వచ్చింది. హూనాన్, హూపే, ఆన్ హ్వి సరిహద్దు జిల్లాల్లో 1925 - 27 విప్లవం వలన సోవియట్ల నిర్మాణానికి పరిస్థితులు పక్కస్థితికి వచ్చాయి. రైతు కూలీలు ఎర్రసైనిక దళాల నేర్పరచుకొన్నారు. కియాంగ్సీలో ఎర్రసైన్యం మార్గాన్ని నిష్కంటకం చేసుకోవలసి వచ్చింది. కియాంగ్సీ, హూనాన్, హూపే రాష్ట్రాలలోని సోవియట్ ప్రాంతాలు రవాణా, రేడియో యేర్పాట్లను చేసుకోగలిగితే గొప్ప సహకారం. సన్నిహితత్వములు కలిగి, సుదృఢమైన సోవియట్ ఉద్యమ మేర్పడి యుండేది.

ఈ కాలంతో ఆరు సోవియట్ ప్రాంతాలు ఏర్పడి కేంద్రసోవియట్ క్రింద పని చేస్తున్నాయి.

1. కియాంగ్సీ రాష్ట్రం.
2. ఘాకీన్ - కియాంగ్సీ - క్వాంటంగు రాష్ట్ర సరిహద్దు జిల్లాలు.
3. హూపే - హూనాన్ - ఆన్ హ్వి రాష్ట్ర సరిహద్దు జిల్లాలు.

4. హూనాన్ - హూపే - కియాంగ్సి రాష్ట్ర సరిహద్దు జిల్లాలు.

5. హూనాన్ - హూపే సరిహద్దు జిల్లాలు.

6.

(1) 1933 నాటికి దక్షిణ కియాంగ్సి, పశ్చిమ ఫుక్కిన్, ఉత్తర క్వాంటంగు, కియాంగ్సి - హూనాన్ - హూపే సరిహద్దుజిల్లాలలో నెలకొన్న కేంద్ర సోవియట్ ప్రభుత్వంక్రింద ఒక కోటి యాభై లక్షల ప్రజలున్నారు.

(2) పశ్చిమ హూనాన్ - హూపే, ఆకాహ్వా - హూనాన్ - హూపే సరిహద్దుల్లోని సోవియట్ ప్రాంతం : (3) ఇవి కాక మరి యెనిమిది చిన్న సోవియట్లు సోవియట్ పాలనలో నున్నాయి.

నాలుగవ కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధం.

మూడవ కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధంలో కొమింటాంగు నైన్యాలు ఓడిపోయిన తర్వాత విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు ఆందోళన చెంది దేశీయ పెట్టుబడిదార్లతో చేరి కమ్యూనిస్టు ప్రమాదాన్ని అణచమని ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తెచ్చారు. హాంకాంగు టెలిగ్రాఫ్, ఉత్తరచైనా, డెయిలీన్యూస్ జనాంజిబో అను గొప్పపలుకుబడిగల పత్రికలు కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యం హెచ్చుతున్నదనీ, యువకులలో కమ్యూనిజం వ్యాపిస్తున్నదనీ, వెంటనే సోవియట్లను నాశనం చేసేందుకు విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల సహాయం తీసుకోవాలనీ ప్రతిదినమూ వ్రాయసాగాయి.

జపాను సైనికవాదులు మంచూరియాలో సాగించుచున్న దురాక్రమణను ఎదుర్కోవడం మాని జంగ్ కై షేక్ ప్రభుత్వ నైన్యాలను కమ్యూనిస్టుల నంతమొందించేందుకు 1932 ఫిబ్రవరినుంచి సన్నద్ధ పరచాడు. నాన్కింగును జపానువారు బాంబు చెయ్యగా నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్ని లోయాంగుకు జంగ్ మార్చాడు. గాని వారిని ప్రతిఘటించే లేదు.

షాంఘిలో అత్యద్భుతంగా చైనా సైన్యాలు జపానువారిని ప్రతిఘటిస్తుంటే వారికి తోడ్పడకుండా సామ్రాజ్యవాదుల ఒత్తిడికి లొంగి జంగ్ 5 లక్షల సైన్యాన్ని అంతర్యుద్ధంకొరకు ప్రోగుచేశాడు.

మార్చి మాసంలో ప్రజా సహకారంతో కమ్యూనిస్టు ఎర్రసైన్యాలు కొమింటాంగు సైన్యాలపై యెదురు దాడి చేశారు. హోలుంగు సైన్యాలు కొమింటాంగు ప్రభుత్వ సైన్యాల నోడించాయి. ప్రభుత్వ సైన్యాన్ని వదలివేసి 34, 48 దళాలు ఎర్రసైన్యంలో చేరాయి. ఒక మాసం తర్వాత కొమింటాంగు ప్రభుత్వ సైన్యాలను భేదించి కొన్ని సైనిక టాగాల నోడించి 6 వేల రైఫిళ్ళు మరఫరంగులు, 2 విమానాలను, ఆయుధ అహార సామగ్రిలను ఎర్రసైన్యాలు పట్టుకున్నాయి. 4 వ ఎర్రసైన్యం మార్చినుంచి మే వరకు ప్రభుత్వ సైన్యాలతో పోరి 15000 రైఫిళ్ళు, 300 మరఫరంగులు, ఒక విమానం వశపరచుకున్నాయి.

1933 ఏప్రిల్ మాసంలో జంగ్ బ్రహ్మాండమైన సైన్యాలను చెన్ చెంగ్ నాయకత్వాన కమ్యూనిస్టులను దుంపనాశనం చేయమని పంపాడు. 11 వ, 52 వ, 59 వ దళాలు జంగ్ సైన్యాలలోకెల్ల బలవత్తమమైనవి. ఈ సైన్యాలకు ఎర్రసైన్యాలకు భీషణమైన సంగ్రామం జరిగింది. 59 వ, 52 వ కొమింటాంగు సైన్యాలు ఓడిపోయాయి. 13000 మంది యుద్ధ ఖైదీలుగా ఎర్రసైన్యానికి చిక్కారు. 30 లక్షల తూటాలు, తదితర మందుగుండు సామగ్రి, రైఫిళ్ళు దొరికాయి. ఈ విధంగా ఈ 4 వ యుద్ధంలో ప్రభుత్వ సైన్యాలు సంపూర్ణ అపజయాలు పొందాయి.

యుద్ధరంగాల్లో కలిగిన ఈ పరాజయాల అనంతరం జంగ్ కే షేకు, అతివాది అని పిలువబడే వాంగ్ చింగ్ వీర్వరూ టాగుగ నాలో చించి దేశంలో నలుమూలలా వ్యాపించిన అసంతృప్తిని అర్థిక దురన్యాయాలను తొలగిస్తేనే కాని కమ్యూనిస్టులకు పీఠం లేకుండా చేయడం అసంభవమనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. తోడనే పదాదంబరంతో కూడిన

ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ పథకాలను పన్నించి ప్రకటించారు. ఇందుకొరకై ఒక ప్రత్యేక “గ్రామ పునరుద్ధరణ సంఘాన్ని” నియమించాడు. దురదృష్టవశాత్తు ప్రభుత్వాదాయంలో అధికభాగం విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల కీయవలసిన ఋణముల సమీక్షం, సైనిక ఖర్చులక్రింద, యుద్ధముల కొరకు ఖర్చు ఆయిపోయి వుండుటచేత ఆర్థిక పథకాలన్నీ కాగితాల మీదే వుండిపోయాయి. జంగ్ కై షేక్, వాంగ్ చింగ్ వీలు కమ్యూనిస్టులపై యీ మారు అంతిమ పోరాటాన్ని సాగిస్తామనీ, ఈ పోరాటాన్ని పదింట యేడుపాళ్ళు రాజకీయంగాను మిగిలిన మూడుపాళ్ళు మాత్రమే సైనికబలం పైనా ఆధారపడి సాగిస్తామని ప్రకటించారు.

18 వ అధ్యాయం.

నాన్కింగుప్రభుత్వ పరిపాలన.

జంగ్ కేషేక్ నాన్కింగు ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన వెంటనే విదేశ సామ్రాజ్యవాదులందరూ చైనా పరిస్థితుల నడుపులోపుంచి తమ దోపిడి విధానానికి పెట్టుబడికి భంగం వాటిల్లకుండా కాపాడేందుకుగాను 1927లో షాంఘీ విదేశస్థావరాలలో బలీయమైన సైన్యాలనుంచారు. జంగ్ కేషేక్ సామ్రాజ్యవాదుల వ్యాపారవాణిజ్యాలకు నష్టం రాకుండా వారి ఋణాలను సక్రమంగా చెల్లిస్తానని వాగ్దానంచేసి వారిదయను సంపాదించిన తర్వాత గాని ప్రపంచసామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వాలు నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్ని 1928 అక్టోబరు మాసంవరకు గుర్తించలేదు. అమెరికా బ్రిటనులు నామ మాత్రంగా చైనాదేశ కేంద్రప్రభుత్వంక్రింద ఐక్యమయ్యేందు కిష్ట పడ్డారుగాని చైనానంతా కబళించాలన్న పేరాశతో పొంచివున్న జపాను సామ్రాజ్యవాదులు చైనాపై దురాక్రమణకు సాకులను వెదుకసాగారు.

మంచూరియాతో ప్రారంభించి చైనానంతనూ కబళించిన తర్వాత ప్రపంచాధిపత్యం కొరకు జపానుచక్రవర్తికి ఒక నివేదికను సమర్పించిన టనకాప్రభువు 1927 మే నుంచి జూలై వరకు షాంటంగు రాష్ట్రంలో జపాను సైన్యాలనుంచాడు. మంచూరియా పరిపాలకుడైన చాంగ్ సోలిన్ ప్రభువు పెకింగ్ నుకూడా ఆక్రమించుకొనియున్నందున 1928లో జంగ్ కేషేక్ కొమింటాంగు సైన్యాలను పెకింగ్ వైపు నడుపుకు వెడుతుండగా కూడా చాంగ్ సోలిన్ కూ, జంగ్ కూ సఖ్యత విదరకుండా చేశేందుకు షాంటంగ్ రాష్ట్రంలో జపాను సైన్యాలను సిద్ధంగా వుంచాడు. కొమింటాంగు సైన్యాలు సినాను ఆక్రమించుకుని పెకింగ్ కుపోయే మార్గాన్ని నిరోధిస్తే మంచూరియాలో అల్లకల్లోలం జరుగకుండా శాంతిభద్రతలను కాపాడేందుకు అవుసరమైన చర్యలను తీసుకోవలసివస్తుందని జపాను ప్రధాని టనకా ప్రకటించాడు.

జూన్ 31 వ తేదీనాడు మంచూరియా యుద్ధప్రభువైన చాంగ్ సోలిన్ ప్రయాణం చేస్తున్న రైలును జపానువారు విధ్వంసం చేయించగా ఆయన చనిపోయిన తర్వాత ఆయన కుమారుడు చాంగ్ సులియాంగ్ మంచూరియాకు పాలకు డయ్యాడు. ఆయన జాతీయభావ ప్రేరితుడై జంగ్ కై షేక్ తో ఒడంబడిక చేసుకొని పెకింగును నాన్కింగు ప్రభుత్వానికి లోబరచాడు. 1928 డిసెంబరులో మంచూరియాలో ప్రభుత్వ పతాకాలు యెగిరాయి.

ఈ విధంగా చైనానంతా ఏకైక కేంద్రప్రభుత్వ చ్చాయకు తీసుకొనిరావాలనే కొమింటాంగు ఆశయం బాహ్యంగా సఫలమైంది. ఐనా యీ లక్ష్య సాధనలో వైరుధ్యాలు, లక్ష్యసిద్ధిలో వైవిధ్యాలు వున్నాయి. చైనాలోని సైనిక ప్రభువులయొక్క బలంగాని, స్వాతంత్ర్యం గాని క్షీణించలేదు. దిగువ యాంగ్ సీలోను, హాంకౌ చుట్టుప్రక్కల మాత్రమే సైనిక ప్రభువుల పాలన సంపూర్ణంగా తుదముట్టింది. కాని మిగిలిన చైనాలో షెన్సి, హో పేలలో, ఫెంగ్ యూసియాంగ్, షన్సిలో యెన్సి షా, ఈశాన్య దిక్కున వున్న (North eastern) మూడు రాష్ట్రాలలోనూ చాంగ్, స్యూలియాంగ్ ల యొక్క సైన్యాలు, పాలన సుప్రతిష్ఠితమయ్యే వున్నాయి. కొమింటాంగు సైన్యాలలోనుండి లీసంగ్ జెన్, పేచుంగ్ సీలయొక్క కొత్త ముఠాలు బయల్పడాయి. వీరేకాక జెక్ వాన్ లోనూ యూనాన్ లోనూ చిన్న సైనిక ప్రభువులున్నారు. నాన్కింగు ప్రభుత్వం వీరి సైన్యాలను నిరాయుధం చేసేందుకు ప్రయత్నించినపుడల్లా వారు తిరుగుబాట్లు చేశారు. 1928 లో లీ, పెంగ్ లూ, 1930లో ఫెంగు, యెన్ లు తిరుగబడి నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్ని ప్రతిఘటించారు. ఈ తిరుగుబాటుదార్లకు విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల ప్రోత్సాహ సహాయాలు పూర్తిగా లభించాయి. అంతర్యుద్ధాలతో చైనా ముంచెత్తబడి పరిశ్రమల్లో నభివృద్ధి చేసుకోలేక, ఆర్థికంగానూ, రాజకీయంగాను బలహీనంగా వుంటే వారి

దోపిడి నిరాఘాటంగా సాగుతుంది. సుప్రసిద్ధ బ్రిటిషువీజంపైన లెన్నాక్సు సింప్సన్ యెన్సీషాన్ సైనిక ప్రభువుక్రింద కష్టముశాఖ అధికారిగా పనిచేశాడు. ఈ నిరంకుశ సైనికప్రభువుల పీచం చాలవరకు చాంగ్స్యూ లియాంగ్ వలన అణగింది.

కొమింటాంగు వాదులలో గూడ జంగ్ నియంతృత్వ, నిరంకుశ పాలనపై అసంతృప్తి ప్రబలింది. సన్ ఫో, హూహాన్ మిన్ మొదలగు వారు 1931 లో చెఁచిటాంగ్ సేనాని తోడ్పాటుతో నాస్కింగు మిలిటరీ గవర్నరును తరిమివేసి కాంటన్ లో ఒక ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పారు. కాని ఈ ప్రభుత్వం త్వరలోనే కూలిపోయింది. వెన్వెంటనే చెన్ సేనాని క్వాంగ్ గీ సేనానులతో కలిసి South west రాజకీయసంఘాన్ని నెలగొల్పి ఐదు సంవత్సరాల పరకూ నాస్కింగుకు లోబడకుండా సర్వ తంత్రస్వతంత్ర ప్రభుత్వంగానే వ్యవహరించారు. చిన్నచిన్న సైనిక ప్రభువులలో చాలమందికి శాంతిస్థాపక కమీషనర్లను పెద్ద బిరుదులిచ్చి నాస్కింగు ప్రభుత్వ నియమితులైన గర్రర్లతో సమానంగా తమకు లోబడిన ప్రాంతాల్లో స్వతంత్రంగా అధికారాన్ని చెలాయించుకునే హోదాను గుర్తించాడు. వారిసైన్యాలకు “శాంతిస్థాపకదళాలు” అని జంగ్ వ్యవహరించేందుకు ఆజ్ఞలు ఇచ్చాడు. ఈ విధంగా జంగ్ కేషేక్ ప్రజాపీఠకులైన సైనిక ప్రభువులతో సంది చేసుకుని నాశుమాత్రమైన కేంద్రప్రభుత్వాధికారాన్ని మాత్రమే నెలకొల్పాడు.

పా రి శ్రా మి క స్థి తి.

అందువలన పెట్టుబడిదారీ వర్గప్రయోజనములైనా ఈ ప్రభుత్వం వలన సాధింపబడలేదు. ప్రభుత్వాదాయంలో రమారమి నూటికి ఎనభై పాళ్లు విదేశ ప్రభుత్వాల ఋణాల తీర్మానం నిమిత్తం మిలిటరీ ఖర్చుల క్రింద జంగ్ ప్రభుత్వం ఖర్చుచేశేది. అందువలన అర్థికపునర్నిర్మాణ పథకాల నన్నిటిని బుట్టదాకలు చేయక తప్పిందికాదు. చైనీయుల పెట్టు

బడి యాజమాన్యములక్రింద నడుపబడే స్వదేశ పరిశ్రమల అభివృద్ధి గణనలోకి రాదు.

దేశీయ ప్రత్తినులు యంత్రాలు 1925 లో 77 ఉంటే 1930 లో 81 వరకు మాత్రమే పెరిగాయి. ఇదే సమయంలో విదేశమిల్లులు 37 నుండి 46 వరకూ పెరిగాయి. చైనాలో పెట్టుబడిన మొత్తం 45 కోట్ల పౌండుల పారిశ్రామిక పెట్టుబడిలో నాల్గవవంతు మాత్రమే చైనావారిది. దీనికితోడుగా చైనా రైల్వేలలో విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు 15 కోట్ల పౌండుల పెట్టుబడిని కలిగి వున్నారు. అందువలననే విదేశప్రభుత్వాలు చైనాను దోచుకునేందుకు అనువుగా నుండే అర్థవలసదేశంగానూ దాని ప్రభుత్వం తమ ప్రయోజనాలను, దోపిడీవిధానాన్ని నిరాటంకంగా సాగించేందుకు ఉపకరణంగానూ వుంచేందుకు సర్వవిధాలా ప్రయత్నిస్తూ కుట్రలు పన్నే వారు. జంగ్ కేషేక్ వారి కనుసన్నలనుండి ఈ దోపిడీభారంతోను, నిరంతర అంతర్యుద్ధంలోను ప్రజలు దారుణహింసల పాలగునట్లు చేశాడు.

నాన్కింగుప్రభుత్వ విదేశాంగసీతి.

అసమసంధుల నన్నిటినీ రద్దుచేస్తానని ప్రజలకు పదేపదే వాగ్దానాలు చేసిన జంగ్ కేషేక్ ప్రభుత్వంయొక్క బలహీనత తెలిసిన విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు అసమసంధుల రద్దువిషయంలో కూడా యీ విధంగానే ప్రవర్తించారు. విదేశస్తులు చిక్కుకున్న కేసులలో కొన్ని తరగతుల నేరాలకు వారిని చైనా న్యాయస్థానాలలో విచారించు హక్కును నాన్కింగు జాతీయ ప్రభుత్వం సంపాదించింది. చైనా తపాలాశాఖావిర్వహణంలో కొద్ది అధికారాన్ని పొందింది. ఉప్పుశాఖపై పెత్తనం బ్రిటిష్ అధికార్ల నుండి తొలగించి అమెరికన్ అధికార్ల వశంచేశారు. అమెరికా ప్రభుత్వం వలెనే బ్రిటనుకూడా బాక్సరు యుద్ధనష్ట పరిహార ఋణాన్ని తన దేశ వర్తకాన్ని చైనాలో అభివృద్ధిపరచేందుకు చైనాలో విద్యావ్యాప్తికి

వెచ్చింప నిశ్చయించింది. ఎగుమతి దిగుమతి సుంకాలను చైనా ప్రభుత్వం విధించే అధికారాన్ని 1929 చివరభాగంలో చాల ప్రతిఘటనానంతరం అమెరికా బ్రిటనులు అంగీకరించాయి. జూలై 1930 లో గాని ఆ అధికారాన్ని గుర్తించలేదు. 1931 లో ప్రథమ పర్యాయం చైనా జాతీయ ప్రభుత్వం సుంకాలను విధించింది. బ్రిటిషు సరుకులమీద సుంకపు పన్నులు చాల తక్కువగా వేయబడ్డాయి. విదేశ ప్రభుత్వాలు చైనా దేశంలో సాగిస్తున్న విశేష ప్రాదేశిక న్యాయస్థాన విచారణాధికార రద్దు సమస్య మాత్రం కంటకప్రాయమైంది. చైనా ప్రభుత్వ ప్రతిష్ట ఈ హక్కు రద్దుపైననూ, జూలై మొదలగు విదేశస్థులకు లాభదాయకమగు నల్ల మందు వ్యాపారము ఈ హక్కు రక్షణపైననూ ఆధారపడి వున్నాయి. అందువలన జాతీయ ప్రభుత్వ మెన్ని వినతులు చేసినప్పటికీ ప్రతిఫల శూన్యములయ్యాయి. 1931 మే లో చైనా జాతీయ ప్రభుత్వం ఇతరుల అంగీకరించనప్పటికీ తామే విదేశస్థులకుగల ఈ అధికారాలను రద్దుచేస్తామని ప్రకటించారు. కాని జూలై మంచూరియాపై సెప్టెంబరు 18 వ తేదీన దురాక్రమణకు దిగగానే యీ విషయంపై చర్చలకు వాయిదా వేసింది. జర్మనీ, సోవియట్ రష్యా, ఆస్ట్రీయా, ఇటలీ, బెల్జియం, డెన్మార్కు, స్పెయిన్, పోర్చుగల్, ఫిన్లాండు, పర్షియా, బొలీవియా, చిలీ, మెక్సికో ప్రభుత్వములు చైనాలోగల సమస్త ప్రత్యేక హక్కులను, న్యాయవిచారణాధికారములను వదలుకొనినారు. ఆంగ్లేయులు మాత్రం వదలుకొనవలసినట్లు సిద్ధాంతరీత్యా మాత్రమే అంగీకరించిరిగాని రద్దు పరచలేదు. షాంఘేలో ఆంగ్లేయుల “హిచ్ మెజిస్ట్రేట్స్” వారి సుప్రీమ్ కోర్టు, అమెరికనుల “సంయుక్త రాష్ట్రముల” వారి కోర్టులు చైనా జాతి ప్రతిష్టకు భంగకరంగా పనిచేయుచునే యున్నవి.

1930 అక్టోబరు 1 వ తేదీనాడు హాంక్ మొదలగు కొన్ని పుర పాలక సంఘములును, వై హాయివైకౌలు ప్రాంతమును బ్రిటిషువారు చైనా

జాతీయ ప్రభుత్వమునకు వశపరచారు. 1931 జనవరి 15 వ తేదీని టీన్‌టిన్‌నులోని తమ ప్రదేశమును బెల్జియం ప్రభుత్వంవారు జాతీయ ప్రభుత్వమున కిచ్చివేశారు.

జాతీయ రాజ్యాంగ విధానము.

కొమింటాంగు పార్టీవారిచే చైనా ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వం స్థాపింపబడింది. పాలనాధికార మంతయు అఖిల చైనా కొమింటాంగు కాంగ్రెసు మహాసభయం దున్నది. కొమింటాంగు కాంగ్రెసు తీర్మానము లకు లోబడి నడుపుటకొక స్థాయిసంఘము నెన్నుకోవాలి. 1928 ఆక్టోబరు 4 వ తేదీన కొమింటాంగు కాంగ్రెసు రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయిస్తూ చైనాప్రజాస్వామికపు జాతీయ ప్రభుత్వ విధానంయొక్క శాసనం చేయబడింది. 1931 డిసెంబరు నెలలో మరల కాంగ్రెసు సమావేశంలో కొద్దిగ మార్పుచేసి యున్నారు. ఈ విధానమే తరువాత అమల్లో వున్నది. ఇది తాత్కాలిక విధానమనీ చైనాలో స్థిరమైన శాంతి నెలకొనిన పిదప శాశ్వత రాజ్యాంగ చట్టాన్ని ప్రజాప్రతినిధులు నిర్మించగలిగే యేర్పాట్లు చేస్తామనీ చియాంగ్ పలుకుబడికి లోబడిన కొమింటాంగు జాతీయ ప్రభుత్వం ప్రకటించారు. అంతవరకూ కొమింటాంగు పార్టీయొక్క నియంతృత్వంలోనే వుండి చైనా స్వాతంత్ర్యం రక్షింపబడాలనే సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారం చేసి అమలు పరచారు. ఈ రాజ్యాంగవిధానం, ప్రకారం కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘం అయిదు ప్రభుత్వ అంగాలను యెన్నుకుంటుంది. ఈ శాఖలన్నీ స్థాయిసంఘానికి బాధ్యతవహించి పనిచేస్తాయి :

- (1) శాసన సభ : ఇందులో 99 మంది సభ్యులను కార్యనిర్వాహక సంఘం రెండు సంవత్సరముల కొకమారు యెన్నుకుంటుంది. ఆదాయ వ్యయ పట్టికలు, చట్టములను చేయుట, పన్నులు వేయుట, విదేశ వ్యవహారములు, యుద్ధము, సంది మొదలగు నవి యీ సభ నిర్వహించు విధులు.

- (2) మంత్రివర్గము: మంత్రివర్గమునుకాంగ్రెసు కేంద్రస్థాయి సంఘమే యెన్నుకొనును. అన్ని ప్రభుత్వశాఖల కార్యనిర్వహణము, చట్టములను ప్రవేశపెట్టుట, శాసన సభలో తీర్మానింపబడిన చట్టములను అమలుజరుపుట వీరిపని.
- (3) న్యాయ నిర్వహణ శాఖ : పౌరసత్వములు, ఉద్యోగస్తులు చేయు నేరములను విచారించి శిక్షించుట, నేరస్తులకు క్షమాపణ నిచ్చుట, న్యాయస్థానముల నెలకొల్పుట, వాటిపై తణిఖీ అను విధులీశాఖ నిర్వహింతును.
- (4) ఉద్యోగస్తులను నియమించు శాఖ : పౌర పరిపాలనకు సంబంధించినఉద్యోగములలో ఉద్యోగస్తులకు పరీక్షలనుబెట్టి ఆరితేరిన వారి కుద్యోగము లిచ్చుట యీ శాఖ పని.
- (5) తణిఖీచేయు శాఖ : 19 నుండి 29 వరకు సభ్యులుంటారు. వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలను, వాటి లెక్కలను తణిఖీ చేయుచు, నేరములను చేయు ఉద్యోగులపై న్యాయాధిపతుల సంఘమువద్ద ఫిర్యాదులను వాఖలు చేయవలెను.

ఈ అయిదు శాఖలపైన జాతీయ ప్రభుత్వాధ్యక్షుని కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువా రెన్నుకొంటారు. 24 మంది సభ్యులుగల ప్రభుత్వ సభ్యులను ఆయనకు సహాయం చేయుటకు స్థాయిసంఘమువా రేర్పాటు చేస్తారు. దేశంలోని 276 కోర్టులపైన అధికారం వహించు అత్యున్నత న్యాయస్థానం కలదు. రాష్ట్రములమీద జాతీయ ప్రభుత్వము అధ్యక్షులను నియమించును. జిల్లాలమీద రాష్ట్రప్రభుత్వము తన ప్రతినిధులను నియమించును.

కొమింటాంగు ముఠా కలతలు.

చియాంగ్ కై షేక్ బృందము చైనాలోని ధనికులతోను, భూఖామం దులతోను, పారిశ్రామికులతోనూ స్నేహముగ నుండి వారి ప్రతినిధులనే

సలహాదార్లుగ గల్గియుండెను. వాంగ్చింగ్‌వీ ప్రాన్సుకు పోయిన పిమ్మట 1928 నుండి ఆయన తన మితవాద బృందంతో జాతీయ ప్రభుత్వాధ్యక్షుడు గాను, యెదురులేని నాయకుడుగాను వ్యవహరించుచుండెను. సోవియట్ రష్యాతో సంబంధములను తెంపుకొని, దేశీయ కమ్యూనిస్టులను నాశనం చేస్తూ రైతుకూలీ ఉద్యమాలను పూర్తిగా అణచివేసెను. కూలీ లేమాత్రం సమ్మె కట్టినను సమ్మెలను క్రూరముగా యజమాను లణచి వేయుటకు ప్రభుత్వం సహకరింపసాగింది. సన్‌యట్‌సేన్ అవలంబించిన రాజనీతిని పూర్తిగా వదలివేశాడు. సన్‌యట్‌సేన్ తత్వమును హృదయ పూర్తిగా నమ్మి ఆచరించువారికి, త్యాగములు చేసినవారికి ఉద్యోగముల నిచ్చుట మాని, కొమింటాంగు నుండి వెనుక వెడలగొట్టబడినవారినే మరల ఉద్యోగములలో ప్రవేశపెట్టిరి. దీనికి తోడుగా విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల కనుసన్నలలో మెలగుచు ప్రజాసురాగానికి లెక్కచేయకుండా నిరంకుశంగా ప్రవర్తించసాగారు. అందువలన చియాంగ్‌కై షేక్ మీద దేశంలోని కొమింటాంగు సభ్యులలో తీవ్రమైన అసంతృప్తి యేర్పడింది.

1929 మార్చి నెల 12 వ తేదీన మూడవ కొమింటాంగు కాంగ్రెసు మహాసభను నాన్కింగు నగరమున చియాంగ్ సమావేశ పరచాడు. స్వదేశమునకు తిరిగి వచ్చిన వాంగ్చింగ్‌వీకూడ యీ సమావేశంలో పాల్గొన్నాడు. ఈ కాంగ్రెసుకు పార్టీ సభ్యులనుండి సక్రమమైన యెన్నికలద్వారా ప్రతినిధులు పంపబడలేదు. అనేక కుతంత్రములను జేసి, ప్రజాతంత్ర విచారాన్ని రూపుమాపి తన అనుచరులను తెచ్చుటకు చియాంగ్ అధికార దుర్వినియోగం చేశాడని, సరియైన యెన్నికలు జరిపి వేరే కాంగ్రెసును సమావేశ పరచాలని వాంగ్ మొదలగు పదకొండు మంది పార్టీప్రముఖులు ప్రకటించారు. 1929 మే నెల 20 వ తేదీన చైనాలోని 18 రాష్ట్రాలలోని 15 రాష్ట్ర కొమింటాంగువారు యీ కాంగ్రెసు

నాక్షేపించుచు వేరే యెన్నికలు జరుపాలని తీర్మానించారు. తన అధికార ధిక్కారమును సహించలేని నిరంకుశుడైన చియాంగ్ తనకు వ్యతిరేక ముగానున్న కొన్ని కొమింటాంగు సంఘములను అణచివేసి కొన్నిపత్రికల నాపివేయించి వ్యతిరేక సభ్యులను ఖైదులో వేశాడు. పార్టీవారిపై దౌర్జన్యప్రయోగము జోరుగా సాగింది చాలమంది నిర్బంధంలో ఘోర బిడ్డారు. విదేశస్థులక్రిందనున్న స్థావరాలలో దాగుకొన్న యిద్దరు కొమింటాంగు ప్రముఖులను 1930 ఫిబ్రవరి నెలలో చియాంగ్ హత్యలు చేయించాడు.

ఈ విధంగా దౌర్జన్య ప్రయోగంతో చియాంగ్ ముఠావారు ప్రభుత్వం చేయసాగారు. కాని 1931 సెప్టెంబరు 18 నాడు జపాను సేనలు మంచూరియాలో ప్రవేశించి స్వాధీనపరుచుకొన్నపుడు ప్రతిఘటించక అమెరికా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదుల నానా రాజ్య సమితికి మొర పెట్టుకుని అవమానకరంగా ప్రవర్తిస్తున్న చియాంగ్పై దేశప్రజ లందరికీ విపరీతమైన ఏహ్యభావ మేర్పడింది. శాంతి రాజీపద్ధతుల మీద విదేశ సామ్రాజ్యవాదులు తమ సమస్యలను న్యాయంగా పరిష్కరిస్తారనే ఆశలు అడియాసలని ప్రజలు గ్రహించారు. విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల దోపిడీ విధానాన్ని స్వయం సహాయంతో తీవ్రముగా స్వతంత్రించి వ్యవహరించినగాని తుదముట్టించలేమనీ జపాను దురాక్రమణను ప్రతిఘటించాలనే కొమింటాంగు తీవ్రవాదులకు దేశంలో ప్రాబల్యం వచ్చింది. 1931 సంవత్సరాంతమున దేశమంతటా విద్యార్థి యువజనసంఘాలవారు చియాంగ్ ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకంగా అఖండమైన ఆందోళన జరిపారు. అఖిలచైనా విద్యార్థిసంఘమువారు దేశంలో నలుమూలలా దిశెంబరు 15 వ తేదీనాడు సభలుజరిపి చియాంగ్ దేశాన్ని జపానుకు అమ్మి వేస్తున్నాడనీ వెంటనే చైనాజాతి మేల్కొని ప్రతిఘటించాలనీ ప్రచారం చేశారు. వారితో కార్మిక కగ్నకులు చేరారు. లాఠీలు, పోలీసులు, ఖైదులు.

నిర్బంధ విధానమూ యీ ఉద్యమతీవ్రత నరికట్టలేనందున చియాంగ్ అధ్యక్షపదవికి. అతని మంత్రులు తమ పదవులకూ రాజీనామా లిచ్చారు. 1932 ఫిబ్రవరిలో జాతీయ ప్రభుత్వానికి ఎన్నికలు జరిగి లిఝాషెన్ అను అతివాది ప్రభుత్వాధ్యక్షుడుగానూ వాంగ్ చింగ్ వీ మంత్రీవర్గాని కధ్యక్షుడు గానూ, టి వి సూంగ్ ఆర్థిక మంత్రీగాను, డాక్టరు లోవెంకన్ విదేశ వ్యవహారమంత్రీగాను ఫెంగ్ సేనాని అంతర్వ్యవహార మంత్రీగాను ఎన్నుకొనబడిరి. సైనికసంఘమునకు అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిన చియాంగ్ కే షేక్ సర్వసేనాధిపతి అయ్యాడు. జపాను వ్యతిరేకత మాత్రమే వీరిలో ఐక్యత కలుగజేసింది. ఈ విధంగా అధికారంలోనికి వచ్చిన అతివాదులే ప్రాబల్యంకలిగి తర్వాత 1935 లో జరిగిన ఎన్నికలలోగూడ పదవులను నిల్పుకున్నారు. 1928 లో చేయబడిన ప్రభుత్వ శాసనంద్వారా ఏర్పడిన ఈ ప్రభుత్వంలో ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన ప్రజాప్రతినిధులు లేరు. పాలనాధికారంద్వారా ప్రజాసేవను, బహిరంగంగా పనిచేయగలిగే శాస్త్రీయ హక్కును గుత్తగాచేసుకున్న ఏకైకరాజకీయపక్షమైన కొమింటాంగు వశంలో ప్రభుత్వంవుంది. పార్టీలోని పెత్తందార్లే స్థానికపార్టీ నాయకులను నియోగించే పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి ఎన్నికలద్వారా ప్రతినిధులు వచ్చే ప్రజాతంత్రాన్ని పూర్తిగా రూపుమాపారు. పార్టీవాదు లెంత నిరంకుశులూ, పదవీవ్యామోహపరులూ అయినప్పటికీ చైనాదేశంలో గుత్తవ్యాపారపు పారిశ్రామిక పెట్టుబడి ఆభివృద్ధి చెందనందున పూర్తిగా ఫాసిస్టు విధానం అమలుజరుపబడలేదు. పార్టీ అంతరంగిక వ్యవహారాల్లో ఆ అయిదు ప్రభుత్వాంగాలఅధ్యక్షులు వారివారి ముఠాల ప్రాబల్యాన్ని చిరకాలం నిల్పుకునేందుకు, ఎట్టిదుర్మార్గాన్ని చేసేందుకు జంకక ప్రజాభిప్రాయాన్ని తృణప్రాయంగా త్రోసివేశారు. చెన్ కోఘా, చెన్ లీఘా అను చెన్ సోదరుల ముఠాలచేతిలో పార్టీయంత్రమంతా వుంది.. నిర్మాణ, ప్రచారశాఖలు, గూఢచారులు కేంద్రరాజకీయ సంస్థలు వారి అధికారానికి

లోబడివున్నాయి. వాంగ్ ముఠావారు మంత్రివర్గంలో ప్రాబల్యంకలిగి విదేశ వ్యవహారాలపై పెత్తనం వహించారు. రాజకీయకాస్త్రపక్షంవారు మాత్రం చాలవరకు దేశభక్తి ప్రపూరితమైన మార్గాన్నవలంబించారు.

చైనా సమస్యలు.

చైనా సమస్యలలోకెల్ల ప్రధానమైనది పేదరికం. చైనా భూభాగంలో నూటికి 64 పాళ్ళు పర్వతములు, పీఠభూములు, కొండలు ; 26 పాళ్ళు మైదానాలు, లోయలు ; 10 పాళ్ళు స్టెప్పీలు, జలాశయ ప్రాంతాలు. ప్రపంచ ప్రజల్లో సగంమంది ఆసియా ఖండస్థులు. వారిలో సగంమంది చైనావారు. చైనా జనసంఖ్య 45,80,00000 లలో 43 కోట్లమంది హాన్ తెగవారు. (1) ఉత్తర స్టెప్పీలలో వుండే మంగోలియన్లు. (2) సింకియాంగు మున్నగు వాయువ్యరాష్ట్రవాసులైన చైనా మహమ్మదీయులు. (3) దక్షిణ పశ్చిమయూనాన్ హైనాన్ ద్వీప మధ్య ప్రాంతవాసులైన 'యా'లు. (4) టిబెట్టు, సికాంగ్, పశ్చిమ బెక్వాన్ లలోని టిబెట్ తెగ. (5) జెక్వాన్, క్వీచౌ, యూనాన్ రాష్ట్రాలలో యావ్లు. (6) క్వాంగ్సీ హూనాన్, క్వాంటంగ్ రాష్ట్రాలలోని 'మియా'లు. (7) సికాంగ్, వాయువ్య జెక్వాన్ లలో 'ఫా'లు అను జాతీయ అల్పసంఖ్యాక తెగలవారు చైనాలో నివసిస్తున్నారు.

చైనా ప్రజాస్వామికమునందు మంచూరియాతో సహా అయిదు భాగము లున్నాయి. (1) చైనా. (2) సింకియాంగు. (3) టిబెట్టు. (4) తూర్పు మంగోలియా. (5) మంచూరియా. మొత్తము వైశాల్యము సుమారు నలుబదిమూడు లక్షల చతురపు మైళ్ళు. చైనా ప్రజాస్వామికపు జనసంఖ్య నలుబది యెనిమిది కోట్లని అంచనా వేయబడింది. వీటిలో తూర్పు మంగోలియా విస్తీర్ణము పదమూడు లక్షల అరువది యెనిమిది వేల చతురపు మైళ్ళు. చాల భాగము గోబి యెడారితో కప్పబడి వుంది.

అందులో 1934 వ సంవత్సరమునకు 8 లక్షల మంగోలులు, 10 లక్షల చైనావారు కాపుర మున్నారు. తూర్పు మంగోలియా నొక రాష్ట్రంగా చేశారు. ఆ రాష్ట్రంలోని కేటేటా చైనావారు చైనా పరిస్థితులను భరించ లేక తండాలుగా వలసపోయి పచ్చికబయళ్ళ నాక్రమించసాగారు. దీనిని సహించక మంగోలులు 1934 వ సంవత్సర ప్రారంభమున ఒక తిరుగుబాటు చేశారు. చైనా జాతీయ ప్రభుత్వం నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేసింది. కాని అల్ప సంఖ్యక జాతుల స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును గుర్తించవలసిందని కమ్యూనిస్టులు, అతివాదులు చేసే ఆందోళనకు లొంగి మంత్రివర్గ అధ్యక్షుడైన వాంగ్చింగ్ పీ ఆ రాష్ట్రమును దర్శించి 1934 ఏప్రిల్ 23 వ తేదీన తూర్పు మంగోలియాకు సంపూర్ణమగు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము విచ్చెను. చైనావారివలన నరికట్టు హక్కుగూడ వారి కొనగబడెను. పైలింగ్మియో పట్టణము ముఖ్యపట్టణముగ జేయబడెను.

(2) సింకియాంగ్ లేక చైనా తురుష్కు స్థానము. విస్తీర్ణము 5 లక్షల 50 వేల చదరపు మైళ్లు. జనసంఖ్య 27 లక్షలు. వీరిలో హెచ్చుమంది తురుష్కులు. అది చాలవరకు యెడారి ప్రాంతము. ఇదికూడ ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ చేయబడింది. సింకియాంగు రాష్ట్రంలోకూడ 1933, 1934 లలో తిరుగుబాట్లు జరిగాయి. చైనా జాతీయ సైన్యాలు ఆ తిరుగుబాట్లను అణచివేశాయి. వాంగ్చింగ్ పీ అక్కడ ప్రభుత్వ గవర్నరైన చిన్ జూబిన్ యొక్క అక్రమ ప్రవర్తన మూలమున నా తిరుగుబాటు జరిగినదనీ, ఆ తప్పులన్నీ సరిదిద్దబడి శాంతి స్థాపితమైనదనీ ప్రకటించి ప్రజలకు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మిచ్చెను.

(3) టిబెట్టు : జనసంఖ్య 20 లక్షలు విస్తీర్ణము నాలుగు లక్షల అరువదిమూడువేల చతురపుమైళ్లు. ఈ దేశమంతయు కొండ ప్రదేశములతోను ఇసుకపర్వతాలతోను నిండివుంది. టిబెట్టుదేశము చైనా ప్రజాస్వామికముక్రింద సంరక్షక రాజ్యముగ నున్నది. డెలై లామా అనుమత

గురువు చైనా ప్రభుత్వ సలహాదార్లతో స్వదేశ విదేశ సైనిక వ్యవహార ములను నడుపుతూవుంటాడు

(4) చైనా ప్రజాస్వామికంలో చైనా మిగుల ముఖ్యమైనది. జన సంఖ్య నలుబది నాల్గోట్ల ఇరువదిఏడు లక్షలు. విస్తీర్ణము పదునేను లక్షల ముప్పదినాల్గవేల చతురపుమైళ్ళు. ఈ చైనాను వ్యావసాయిక దృష్ట్యా ఉత్తరదక్షిణ ప్రాంతాలుగా విభజింపవచ్చును. యాంగ్జీనదీ లోయ, దానికి దక్షిణంగా వున్న భూభాగం దక్షిణచైనా ; దానికి ఉత్తరంగా చైనా గోడవరకూ వున్న భూభాగం ఉత్తరచైనా. దక్షిణంలో సారవంతమై వ్యవసాయ యోగ్యమైన భూములు హెచ్చు. అక్కడ 30-60 అంగుళముల వర్షం కురుస్తుంది. ఒకటిరెండు పంటలు కూడ పండించవచ్చును. అక్కడ వరి, ఉర్లగడ్డలు : ఉత్తరచైనాలో గోధుమ, యవలు, చిక్కుళ్ళు పండుతాయి. ప్రత్తి, పొగాకులు రెండు ప్రాంతాల్లోను పండిస్తారు. దక్షిణంలో భూమి పంటలతో, యేపుగా పెరిగిన పచ్చికతో, వెదురుపొదలతో పచ్చగా కలకలలాడుతూ వుంటుంది. ఉత్తరంలో శీతాకాలంలో చెట్లు. గరికలేక భూమి బూడిదవర్ణంగా వుంటుంది.

చైనా సమస్యలలోకెల్ల ముఖ్యమైనది పేదతనం. చైనా గ్రామ ప్రజలు వ్యవసాయంమీద హెచ్చుగా ఆధారపడి. భూములు కొలుకు పుచ్చుకుని వచ్చు ఫలసాయంలో అధికభాగం భూస్వాములకిచ్చి అంతు లేని దారిద్ర్యబాధతోను, ఋణాలతోను కృంగిపోతున్నారు.

మొత్తంచైనాలో భూకేంద్రీకరణ.

	మొ॥ కుటుంబాలలో నూటికి పాళ్లు.	మొ॥ సాగుభూమిలో సొంతభూమి నూటికి పాళ్లు.
భూస్వాములు (సొంతవ్యవసాయం చేయనివారు)	3	26
ధనికరైతులు (పెద్ద కమతదార్లు)	7	27
మధ్యతరగతి రైతులు (భుక్తికి చాలీచాలని ఆదాయకం కలవారు)	22	25
బీదరైతులు (ఎల్లప్పుడు ఋణస్తులు)	68	22
	<u>100</u>	<u>100</u>

దక్షిణ చైనాలో భూకేంద్రీకరణ.

	మొ॥ కుటుంబాలలో నూటికి పాళ్లు.	మొ॥ సాగుభూమిలో సొంతభూము నూటికి
భూస్వాములు	3	47
ధనిక రైతులు	6	17
మధ్యతరగతి రైతులు	20	20
బీదరైతులు	71	16
	<u>100</u>	<u>100</u>

ఉత్తర చైనాలో భూకేంద్రీకరణ.

భూస్వాములు	5	12
ధనిక రైతులు	8	28
మధ్యతరగతి రైతులు	25	33
బీదరైతులు	62	27
	<u>100</u>	<u>100</u>

సాగుబడి భూముల సగటు ప్రమాణం - ఎకరాలలో.

దనిక రైతులు మధ్యతరగతి బీదరైతులు
రైతులు

ఉత్తర ఈశాన్య సరిహద్దు ప్రాంతాలు	37.5	18	6
ఉత్తర చైనా	7.5	3	1.2
దక్షిణ చైనా	4.5	2.25	.75

పైనుదహరించిన లెక్కలను బట్టి నూటికి ఎనుబదిమంది వ్యవసాయ వృత్తులపై నివసించే చైనాదేశంలో సాగుభూమిలో హెచ్చుభాగం భూస్వాముల సొంతమైంది. రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని కష్టించే వ్యవసాయదారు భూస్వామికి నూటికి ఎనుబది పాళ్ళవరకు కట్టుబడి చెల్లించి ఋణాలతోను, పస్తులతోను అలమటిస్తాడు. చైనా భూస్వాములు చతుష్పాత్తులు. వారు కౌలుదార్లనుండి కట్టుబడి, వడ్డీ వ్యాపారంనుంచి వడ్డీధనం, పన్నుల వసూలుదార్లుగా మామూళ్లు, దుకాణదార్లుగా లాభాలు కూడా సంపాదిస్తూ చైనా ప్రజాసామాన్యాన్ని దోస్తారు. చైనా ప్రజల్లో నూటికి 48 పాళ్ళు కౌలుదార్లు, బీద వ్యవసాయదార్లు. వారికి మొత్తం సాగుబడి భూమిలో నూటికి 22 పాళ్ళమాత్రమే కలదు. అందువలననే వ్యవసాయ సంస్కరణల కొరకు రైతులు ఆందోళన గావించారు. తిరుగుబాట్లు చేశారు. చివరకు వర్గపోరాటపు సిద్ధాంతంమీద ఆధారపడిన శ్రామికవర్గ నాయకసంస్థయైన కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరి భూస్వాముల ప్రభుత్వమైన నాన్కింగు జాతీయ ప్రభుత్వంపై పోరుసల్పుతూ సోవియట్ల విరూపణానికి పూనుకున్నారు.

19 వ అధ్యాయం.

జపాను దురాక్రమణ : మంచూకో రాజ్యస్థాపన.

మిగుల ఫలవంతమైన మంచూరియా మూడు లక్షల అరువది మూడువేల చతురపుమైళ్ళ విస్తీర్ణము, మూడుకోట్ల యెనిమిదిలక్షల జన సంఖ్య కలిగియున్నది. దానిలో లియోనింగ్, కిరిక్, హైలంగుచియాంగ్ అను మూడు రాష్ట్రాలున్నాయి. ప్రజల్లో నూటికి 98 మంది వలసవచ్చిన వారు, నూటికి ఒకటికంటె తక్కువగా జపానువారు, నూటికి రెండు న్నర చొప్పున కొరియావారు కాపురమున్నారు.

1904 లో జరిగిన రష్యా జపాను యుద్ధానంతరం జపాను పోర్టు ఆర్థరు ప్రాంతాలను, దక్షిణ మంచూరియాలోని రైల్వేలను, అచటి గనులను సంపాదించింది. 1890 లో కొరియాను కబళించిన తర్వాత ప్రక్కనున్న మంచూరియాలోని లోహసంపద, బొగ్గు, ముడి పదార్థములు, జపాను దురాశను రేకెత్తించాయి. 1907, 1909 లలో చైనా సామ్రాజ్యమును రష్యా జపాను చక్రవర్తులు తమ మధ్య పంచుకోవలయునని రహస్యపు టొడంబడికలు చేసుకున్నారు. కాని మన్రో సిద్ధాంతంవలన జపాను దురాక్రమణ వాంఛాపరుల కోర్కెలు అడియాస లయ్యాయి. కాని జపానుమాత్రం పట్టు విడువలేదు. 1915 లో యువాకాషీకేను బెదరించి దక్షిణమంచూరియాలో ముఖ్యమైన హక్కులు గుంజుకున్నారు. 1918 లో పెకింగు ప్రజాస్వామ్యమును పాలించుచుండిన ట్యుయన్ బృదంవారు జపానువారివద్ద లంచం తీసుకుని చైనాను జపానుకు సంరక్షక రాజ్యముగ జేయుటకు సమకట్టిరి. కాని కొనసాగలేదు. అనాటి నుండి జపాను సామ్రాజ్యవాదులు దౌర్జన్యముగ అనేక ఆక్రమణలు చేయసాగారు. చైనాప్రభుత్వం నల్లమందు అమ్మకమును విషేధించినా సరకుగొనక జపానువారు తమ రైళ్ళపొడుగునా ఆమ్మించి లాభాలు గడించసాగారు.

చాంగ్ సోలిన్ పేనాని చైనా జాతీయ ప్రభుత్వంతో రాజీపడకుండా 1928 లో ఆయన ప్రయాణం చేసే రైలుపెట్టెను ప్రేల్చివేళి ఆయనను హత్యచేశారు. ఆయన కుమారుడగు చాంగ్ సూలియాంగు చైనా జాతీయ ప్రభుత్వంలో మంచూరియాను జేర్చాడు. అది జపానుకు చాల కంట కంగావుంది. రాజ్యతృష్ణగల సైనికబృందము జపాను ప్రభుత్వంలో ప్రాముఖ్యతకు వచ్చి మంచూరియాను కబళించుటకు పూనుకున్నారు. 1931 జూలై నెలాఖరున నకమూరాఅను జపాను పేనాని ముగ్గురు అనుచరులతో పశ్చిమ మంచూరియా తూర్పు మంగోలియాలో చైనావారి సైనిక రహస్యములను సేకరించుచు ప్రయాణం చేయుచుండగా అదృశ్యులయ్యారు. వారి హత్యకు ప్రతీకారంగా మంచూరియాను ఆక్రమించ వలసిందని జపానుపత్రికలు. సైనికవాదులు సెప్టెంబరుమాసంలో ఆందోళన ప్రారంభించారు. చైనా ప్రభుత్వంవారు విచారణచేసేవరకు పేచియుండ లేమని తాముకోరిన షరతులకెల్ల చైనా అంగీకరింపనిచో తగుచర్యను తీసికొందుమని జపాను ప్రభుత్వం మంచూరియా గవర్నరు జనరలగు డాంగు సూలియాంగుకు తెలియచేసినది.

నానారాజ్య సమితి — జపాను దురాక్రమణ.

నానారాజ్య సమితిలో చైనా జపాను ప్రభుత్వాలు సభ్యులుగాన యీ వివాద మచ్చట పరిష్కరింప బడాలని చైనావారి వాదన. జపాను సామ్రాజ్యవాదులకు తమ సైనిక శక్తిలో నమ్మకం. జాతీయ చైనాకు అమెరికనులలోను బ్రిటిషు అమెరికన్ ప్రభుత్వాల కీలుబొమ్మయైన నానారాజ్య సమితిలోను విశ్వాసం : చైనాను కబళింప నిశ్చయించుకున్న జపాను హంజో పేనాని క్రింద నాలుగు దళాలను కొంత నావికా దళమును మంచూరియాకు పంపినది. జపానువారెట్టి దౌర్జన్యం చేసినా తొందరపడవద్దని చైనా జాతీయ ప్రభుత్వం హుకుం జారీచేసింది.

కలహా కారణమునకు నిరీక్షించుచున్నారు జపానువారు. 1931 సెప్టెంబరు 18 వ తేదీరాత్రి పదిన్నర గంటలకు మంచూరియా రాజధాని నగరమైన ముక్డెన్ నగరమున జపాన్ వారి రైలుమీద నొక బాంబు పడి రైలుబండి యంచునకు కొంచెము దెబ్బ తగిలినది. వానిని సాకుగా తీసు కుని హంజో సేనావి ఆ రాత్రే ముక్డెన్ ను ఆక్రమించాడు. ఆ బాంబును జపానువారే వేశారని చైనావారు ప్రకటించారు. విదేశ పత్రికా ప్రతినిధులు కూడా ఆ విధంగానే బావించారు. చైనా జాతీయ ప్రభుత్వ గవర్నరు జన రలు చాంగ్ సూలియాంగ్ ప్రతిఘటించక దక్షిణమున నున్న చింఛో పట్టణమునకు తిరోగమించాడు.

చైనా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి సెప్టెంబరు 21 వ తేదీన జినీవా నగరమున నానారాజ్యసమితి కౌన్సిలులో జపాను అక్రమంగా మంచూరియా నాక్రమిస్తూ ప్రపంచ శాంతికి భంగం కలిగిస్తోందని ఫిర్యాదు చేశాడు. జపాను ప్రతిది యీ వివాదం చైనా జపానుల మధ్య రాయబారాల వలన పరిష్కారం కావాలిగాని కౌన్సిలుకు సంబంధం లేదని ప్రతివాదన చేశాడు. నానారాజ్య సమితి 11, 15, 16 నిబంధనల ప్రకారం, తొమ్మిది రాజ్యాల సంది ప్రకారం పారిస్ లో జరిగిన కెల్లాగు ఒడంబడిక ప్రకారం చైనా జపానుల తగీదాలు నానారాజ్య సమితివారి పంచాయతీ ప్రకారం తగాదాలు పరిష్కరించుకోవాలని నిర్ణయించి సెప్టెంబరు 30 వ తేదీని కౌన్సిలు వారు సభ ముగించారు.

కౌన్సిలువారి నిర్ణయం ప్రకారం తమ సైన్యాలను మంచూరియా నుండి తొలగిస్తామని వాగ్దానం చేసినప్పటికీ సెప్టెంబరు 24 వ తేదీనాడు చింఛోమీద బాంబులు వేసి అక్టోబరు 8 నాటికి 150 మైళ్ళ దూరం వరకు ఆక్రమించి, చింఛో నగరంలో కొంతభాగం తగులబెట్టారు జపానువారు.

అక్టోబరు నెలలో సమావేశమైన నానారాజ్య సమితివారు అక్టోబరు 24 నాడు జపాను చర్యను ఖండించి నవంబరు 16 వ తేదీ లోపున

మంచూరియాను వదలిపోవాలని తీర్మానించారు. కాని జపాను సామ్రాజ్య వాదులు లక్ష్యపెట్టక అయిదు వారాలలో చైనాప్రభుత్వ సేనలను పార ద్రోలి ఉత్తర దక్షిణ చైనాలను ఆక్రమించారు. బ్రిటన్ ఆమెరికాలకు చైనా మొఱ పెట్టుకొనుచుండగా జపాను మంచూరియా ఆక్రమణను పూర్తి చేసుకుంది. 1931 డిసెంబరు 10 వ తేదీన జపాను చైనా తగవును గూర్చి విచారించి ఒక నివేదికను సమర్పించుటకు లిట్టన్ కమీషనును నానారాజ్యసమితి నియమించింది.

జపానుయొక్క దురాక్రమణ చైనాజాతిలో అఖండమైన సంచలనము గలుగజేసింది. చైనా అంతటను జపాను సరుకుల బహిష్కారం జరిగింది. జపాను ఓడలను ఎక్కకుండాను, జపానువారిక్రింద పనిచేయుకుండాను కట్టుకట్టారు. చైనా వర్తకులు జపాను సరుకులను కొనుటకు చేసుకొనిన ఖరారులను రద్దు చేసుకున్నారు. చైనా బ్యాంకులు జపాను వారితో సంబంధాలు వదులుకున్నాయి. 1931 డిసెంబరు నెలకు చైనాకు జపాను సరుకుల దిగుమతులు నూటికి యెనభై పాళ్ళు పడిపోయాయి.

జపాను సరుకుల బహిష్కారమును జపానుయందు ద్వేషమును అణచవలసిందని చైనాప్రభుత్వమున కొక తాఖీదు పంపుతూ 1932 జనవరి 13 వ తేదీని ట్సింగుటో రేవుపట్టణంలో 600 మంది జపాను నావికులు దిగి క్యుమింజిపో అను చైనా పత్రికా కార్యాలయమును కొమింటాంగు ప్రభుత్వ భవనమును తగులబెట్టారు.

జనవరి 28 తేదీన ఆర్ధరాత్రివేళ షాంఘేలో చైనావారు నివశించు చాపే పట్టణమును జపాను నౌకాదళాధిపతియగు షియోజావా సేనాని ముట్టడించాడు. కాని అచ్చటనున్న 19 వ పటాలము జపానుసైన్యాలను ఆడుగడుగునకు ప్రతిఘటించి వర్జనాతీతమైన శౌర్యమును ప్రరర్శించెను. 29 వ తేదీయంతయు జపానువారు విమానములనుండి బాంబులను వేసి అపట్టణమును భస్మీభూతం చేశారు. ఆ బాంబుల మంటలకు ఎరయైన

వారి సంఖ్య ఆపరిమితం. 30 వ తేదీ మధ్యాహ్నంవరకు అగ్నివర్షం కురిపించుచునే యుండిరి కాని చైనా సైన్యములు చాపేను ఆక్రమించుకొన నివ్వలేదు. అప్పటికి తాత్కాలికపు సాధి జరిగినందున జపాను సైన్యాలు చాపేను వదలిపోయాయి. నానరాజ్య సమితివారి ఆధ్వర్యమున ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన చైనా జపానులకు సాధిప్రయత్నాలు జరిగాయి కాని జపాను కుదరనివ్వలేదు. ఫిబ్రవరి 3 వ తేదీన కొత్త సేనలతో జపానువారు చాపే, ఊసంగుకోటలను ముట్టడించారు కాని 19 వ పటాలము మరల జపాను సైన్యాలను అడ్డగించి అత్యద్భుతంగా పోరాడగేయి. చైనా యువకులంతా ఉద్రిక్తులై నాన్కింగు ప్రభుత్వపు లొంగుబాటు విధానాన్ని తీవ్రంగా విరసిస్తూ వెంటనే జపాను సైన్యాలతో పోరాడమని ప్రదర్శనలు చేశారు.

నాన్కింగు ప్రభుత్వంవారు శౌర్యమునకు ప్రసిద్ధిబడసిన 87, 88 నంబరు పటాలాలను కొన్ని ఆకాశవిమానములను చాపేకు సహాయార్థం పంపేరు. జపాను సైన్యాలు 34 దినాలు ఈ ముట్టడిని సాగించాయి. ఈ ముట్టడి మానవజాతి చరిత్రలో ప్రసిద్ధిగాంచిన పోరాటములలో నొకటి చైనాజాతి స్వతంత్రంగా నిలిచియుండుటా లేదా యను సమస్య ఈ యుద్ధంలో తేలవలసియున్నది. చైనా సైన్యాలు అనన్యసాధారణమగు శౌర్యంతో పోరాడాయి. చనిపోయిన చైనా సైనికులస్థానే యువకులు వచ్చి చేరుతూ పోరాటం సాగించారు. జపానువారు కూడా కొత్త సైన్యాలను తీసుకుని ముట్టడిసాగించారు కాని 34 దినాల అనంతరం చైనా గోడవలె అచంచలము బలిష్ఠమూ అయిన చైనావారి దేశభక్తి, త్యాగ ప్రేరితమైన పోరాటంలో విజయంపొందే ఆశలు సన్నగించగా ముట్టడిని మాని జపాను సైన్యాలు చైనానుండి వెళ్ళిపోయాయి. ఈ విధంగా చైనా స్వాతంత్ర్యం కాపాడబడింది.

1932 ఫిబ్రవరి నెల 18 వ తేదీనాడు మంచూరియాకు జపాను వారు మంచూకో అను పేరు పెట్టి స్వతంత్ర దేశంగా ప్రకటించారు.

ఆ ప్రభుత్వానికి 1911 లో రాజ్యభ్రష్టుడైన హెన్రీ ఫూయిని యావజ్జీవపు అధ్యక్షునిగా నియమించారు. ప్రభుత్వ సలహాదార్లుగాను ఉద్యోగస్తులు గాను జపానువారు నియమింపబడ్డారు. హెన్రీ ఫూయి వారి చేతిలో కీలు బొమ్మ.

ఫిబ్రవరి 29 నాడు లిట్టన్ కమిషనువారు జపానులో దిగి దీర్ఘ కాలం విచారణలు సల్పి 1932 అక్టోబరు 5 వ తేదీన జినీవా నగరంలో తమ నివేదికను ప్రకటించారు. అందులో మంచూరియాపై చైనా ప్రజా స్వామికమునకే పాలనాధికారం కలదనీ జపానువారు కొత్తగా స్థాపించిన మంచూకో ప్రభుత్వం అశాస్త్రీయమైనదనీ స్పష్టీకరించారు. ఈలోగా జపాను ప్రభుత్వాన్ని నైదిర్చిన చైనావారిని బంగిపోటుగాండ్రని పేరుపెట్టి హత్య గావించుచూ, తిరుగువాట్లను క్రూరంగా అణచివేస్తూ నిరంకుశంగా మంచూకోను దోచుకున్నారు.

1934 ఫిబ్రవరి నెలలో నానరాజ్యసమితి సమావేశమై లిట్టన్ కమిషను నివేదికను ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించింది. మంచూకో ప్రభుత్వము నెవ్వరునూ గుర్తించరాదని తీర్మానించగా జపాను దురాగ్రహంతో నానరాజ్యసమితి సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చింది.

నానరాజ్య సమితినుండి నిష్క్రమించిన జపాను వెంటనే ఫిబ్రవరి 29 వ తేదీనుండి చైనాదేశంలోని జెహోర్ రాష్ట్రంపై దండెత్తి బహుకష్టంమీద ప్రతిఘటించిన సైన్యాలను ఓడించాయి. అడుగడుగునకూ ప్రతిఘటిస్తూ అద్భుత శౌర్య పరాక్రమాలను ప్రదర్శిస్తున్న చైనా సైన్యాలను జపాను సైన్యాలు ముందుకు నెట్టుకు వచ్చుచుండెను. ఏప్రిల్ 22 నాడు ప్రపంచవాసులు దిగ్భ్రమ చెందునట్లుగా చైనా సైన్యాలు జపాను సైన్యాలను వెనుకకు నెట్టాయి. కాని మరల 30 వ తేదీన కొత్త సైన్యాలతో జపానువారు పెకింగు, టీ-టిన్ నగరముల మీదకు దండు పెడలగా చైనా సైన్యములు మరల వారితో తలపడ్డాయి. చైనా ప్రజలందరూ

చైనా కమ్యూనిస్టులు జపాను వ్యతిరేక యుద్ధాన్ని సాగించమని ప్రభుత్వాన్ని వత్తిడి చేసినప్పటికి ప్రజల్లో విశ్వాసం లేని చియాంగ్ కై షేక్, వాంగ్ చింగ్ వీలు జపాను ప్రభుత్వంతో 'టాంగుకూ' సంధి చేసుకొని మంచూరియాను జెహోల్ రాష్ట్రాన్ని కోల్పోయారు.

ప్రాన్సు, ఇంగ్లాండు, సామ్రాజ్యవాదుల చేతిలోని కీలుబొమ్మయైన నానారాజ్య సమితి జపాను దురాక్రమణ నెవ్విధంగాను అరికట్టక తీర్మానాలను చేసి ఊరుకుంది.

ప్రాన్సు ఇంగ్లాండు జపానులొక జట్టుగచేరి పసిఫిక్ సముద్ర ప్రాంతంలో తమ తమ ప్రత్యేక లాభములకు పలుకుబడి ప్రాంతములలో పరస్పర సహాయం గావించుకుంటూ దుర్బల జాతులను దోపిడి చేయుటలో భాగస్వాములయ్యారు.

చైనాగోడకును పెకింగునగరమునకును మధ్యనున్న ప్రదేశము నుండి చైనానైన్యాలు తీసివేయబడినవి. మంచూకో, జెహోల్ రాష్ట్రాలలో జపానుపాలన స్థిరపడింది. 1934 మార్చి 1 వ తేదీన జపాను ప్రభుత్వం హెన్రీ ఫూయిని కాంగ్ టే చక్రవర్తి అను బిరుదుతో పట్టాభిషేకం చేశారు. ఆయనకు సాలుకు 57 లక్షల రూపాయల భత్యము నిచ్చుచున్నారు. పరిపాలన, సంరక్షణలను జపానునైన్యాలు, పోలీసులే చేయుచున్నారు. ఆ ప్రాంతంలోని కలప లోహములు బొగ్గు జపానువారి వశమయ్యాయి. ప్రత్తి పండింపబడుతోంది. అచ్చటి వర్తకమంతా జపాను పారిశ్రామికుల హస్తగతమైంది. ప్రజలపై ఆయుధశాసనం అమలు జరుపబడింది. ఈ విధంగా మూడుకోట్ల చైనాప్రజలు నివశించే మిగుల ఫలవంతమైన మంచూకో జపాను పారిశ్రామికులకు దోపిడీభూమియైనది.

20 వ అధ్యాయం.

ఐదవ కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధం.

1931 సెప్టెంబరు 18 వ తేదీనాడు జపాను సామ్రాజ్యవాదులు మంచూరియాపై దురాక్రమణకు పూనుకొని మంచూరియాను అనతి కాలంలో కబళించి షాంఘే మున్నగు పట్టణాలపైకూడా దండెత్తడం, నాన్కింగు జాతీయ ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ప్రతిఘటించకపోవడం చూసి, చైనా సోవియట్ కేంద్రప్రభుత్వంవారు 1932 ఏప్రిల్ 26 వ తేదీనాడు జపానుపై ఒక దీర్ఘ మైన యుద్ధప్రకటన చేశారు. షాంఘేలో జపాను దురాక్రమణ పరులతో వీరోచితంగా యుద్ధం చేస్తున్న 19 వ సైన్యాన్ని ప్రజాస్వచ్ఛంద సేవకులను దేశవ్యాపితమైన జపాను వ్యతిరేక ప్రదర్శనలను సామ్రాజ్య వ్యతిరేక ఆందోళనను పూర్తిగా అణచి చియాంగ్ కే షేక్ దేశద్రోహం చేస్తున్నాడని స్పష్టీకరించారు. అమెరికా, బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, జపాను సామ్రాజ్యవాదులకు అమ్ముడుబోయిన చియాంగ్ కే షేక్ ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోసిననాడే చైనాజాతి స్వాతంత్ర్యం పొందగల్గుతుందనీ యీ చారిత్రాత్మక కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చేందుకు చైనాప్రజలందరూ చైనా కమ్యూనిస్టులకు సహాయపడవలసిందని వ్రాశారు. అటుతర్వాత 1933 మే దినోత్సవం నాడు (మే 1 వ తేదీనాడు) చైనా సోవియట్ ప్రభుత్వంవారు మరల యీ దిగువ షరతులపై తాము చియాంగ్ ప్రభుత్వంతోగాని మరెవ్వరితోనైనాగాని జపాను వ్యతిరేకయుద్ధంలో కలసి పాల్గొనుటకు సిద్ధంగా నున్నామని ప్రకటించారు. “మేము చైనా శ్రామిక వర్గపు హక్కుల రక్షణ కొరకు, చైనా స్వాతంత్ర్యానికీ, అవిచ్ఛిన్నతకూ సమగ్రతకూ పోరాడుతున్నాం. చైనా ప్రజల నేటి తక్షణ కర్తవ్యం జపానుతోనూ, తదితర సామ్రాజ్యవాదులతోనూ పోరాడడం. ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రతిఘటించి ఆటంకములు కల్గించేవారిని తుడిచి పారవేస్తాం.

ఎర్రసైన్యం జపాను వ్యతిరేక యుద్ధాన్ని కొనసాగించేందుకు ఏ సైన్యాలతోనైనాసరే ఈ దిగువ షరతులపై ఒడంబడికలు చేసుకుంటాము.

1. సోవియట్ జిల్లాలపై యుద్ధాన్ని విరమించాలి.

2. వాక్, సభా, పత్రికా, ప్రదర్శన, నిర్మాణ స్వాతంత్ర్యములు మున్నగు ప్రజాతంత్ర హక్కుల నివ్వాలి.

3. ప్రజలను సాయుధులను చెయ్యాలి. చైనా ఐకమత్యాన్ని, సమగ్రతను రక్షించేందుకుగాను ప్రజాభటుల దళాలను పెంటనే నిర్మించాలి."

కాని చియాంగ్ ప్రభుత్వం యీ ప్రకటనలను పెడచెవిని పెట్టింది. తమ వ్యక్తిగత ప్రాబల్యానికి జపాను దురాక్రమణకంటెకూడ కమ్యూనిస్టులే హెచ్చు ప్రమాదకరమని భావించిన చియాంగ్ కమ్యూనిస్టులపై సాగించిన నాల్గు యుద్ధాలలో కలిగిన ఓటమికి మరీ భయపడి జదవ యుద్ధానికి జర్మన్ యుద్ధతంత్రజ్ఞుడైన వాన్ సీక్ట్ పర్యవేక్షణలో అట్టహాసంగా భారీప్రమాణంలో సన్నాహాలు చేశాడు. కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక చట్టాలను అతి నిర్దాక్షిణ్యంగా అమలు జరుపుతూ, కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడిలోనున్న గ్రామాలకు గ్రామాలనే తగులబెట్టింపాడు. 1932 జూలై 17 వ తేదీనాడు ఎర్రసైనికుల కి క్రింది ప్రకటన చేశాడు :

1. "ఎర్రసైన్యాలను వదలివేసి కొమింటాంగు సైన్యంలో జేరిన ప్రతివారికీ బహుమతు లివ్వబడతాయి. రైఫిలుతో వచ్చినవారికి 20 డాలర్లు, మరతుపాకితో వచ్చినవారికి 300 డాలర్లు, ఆయుధాలు లేకుండా వచ్చినవారికి 5 డాలర్లు.

2. "ఎర్రసేనా నాయకుని చంపి వచ్చినవారికి 500 డాలర్లు, ఒక డివిజన్ కమాండరునుగాని, బ్రిగేడియర్నుగాని చంపి వచ్చిన ఎర్ర సైనికునకు 5000 డాలర్లు, ఒక పటాలపు సేనానాయకుని చంపిన

వానికి 300 డాలర్లు, ఒక సైనిక శాసన సభ్యుని చంపినవానికి 3000 డాలర్లు బహుమానం.

3. “ఎర్ర సైనిక సర్వసేనాధ్యక్షుణ్ణి బంధించి తీసుకువస్తే 30000 డాలర్లు, సేనానాయకులను గాని రాజకీయ ప్రతినిధులను గాని బంధితునిగా తీసుకునివస్తే 10000 డాలర్లు.”

4. “కమ్యూనిస్టుల గుట్టుమట్టులు చెప్పేవారిని, కమ్యూనిస్టు సైన్యాలను వదలివేళి ఆయుధాలను తెచ్చేవారిని పశ్చాత్తప్తులను మా సైన్యాలలోనికి ఆహ్వానిస్తున్నాము. మా కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక యుద్ధంలో తోడ్పడినవారు బహుశః రింపబడతారు.”

కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధం దిగ్విజయమగుటకుగాను రాజకీయ ఆర్థికరంగాల్లో కూడ పునరుద్ధరణ కార్యక్రమం ప్రకటింపనిచో ప్రజలు కమ్యూనిస్టుల ననుసరిస్తారని వాంగ్చింగీవి, చియాంగ్‌లు ఈ దిగువ ప్రకటననుచేశారు.

“కమ్యూనిస్టుల పాలననుండి విముక్తంచేయబడిన జిల్లాలు మిలిటరీ పరిపాలనలో వుంటాయి. కొమింటాంగు ప్రభుత్వ మేజిస్ట్రేటు శరణార్థులను వారి స్వస్థలములకు జేర్చేందుకు సదుపాయాలను గలిగిస్తాడు. శరణాగతులయొక్క సత్ప్రవర్తనకు పెద్దమనుష్యులు పూచీపడాలి. కమ్యూనిస్టు లెక్కడైనా రహస్యంగా దాక్కుంటే ఆ సమాచారాన్ని రహస్యంగా కొమింటాంగు ఉద్యోగస్థులకు తెల్పాలి.”

జిల్లా, తాలూకా, గ్రామ పునర్నిర్మాణసంఘాలు కమ్యూనిస్టులచే భూపునర్విభజన కార్యక్రమం అమలుజరుపబడిన ప్రాంతాల్లో నెలకొల్పబడ్డాయి. భూస్వామ్య హక్కులను తిరిగి భూస్వాములకు కల్పించి జప్తు చేయబడిన భూములను వారి వశంచేయుటే ఈ సంఘాల ప్రధానకర్తవ్యం.

సంఘ నిర్మాణం.

జిల్లాసంఘంలో కాలూకా, గ్రామ సంఘాలనుండి యెన్నుకొనబడిన సభ్యులుంటారు. మేజిస్ట్రేటు దానికి అధ్యక్షుడు. “పో” (అనగా

వెయ్యికుటుంబాల కూటమి) నాయకుడు గ్రామ సంఘాధ్యక్షుడు. ఆ సంఘంలో పదిమంది “చియా” (అనగా నూరుకుటుంబాల కూటమి) పెద్దలు సభ్యులుగా నియమింపబడతారు.

విధులు.

ఈ సంఘాలు పంటభూమిని పంపకం చేస్తాయి. కౌలుదారు భూస్వామి కీయవలసిన కట్టుబడిని కూడా వీరే నిర్ణయిస్తారు. భూస్వామి ఎవరో తేలని భూములపై ఆదాయాన్ని ఈ సంఘాలే వసూలు చేసుకుని తమకు తోచినరీతిగా వినియోగిస్తాయి.

కమ్యూనిస్టులచే భూపంపకం జరిగిన ప్రాంతాల్లో ఈ క్రిందివిధానం అమలుజరుపబడుతుంది.

1. కమ్యూనిస్టు దోపిడిగాండ్రచే చేయబడిన భూవిభజనకు పూర్వమున్న అసలు భూస్వామికి సాగుబడిభూమి తిరిగి యివ్వబడుతుంది.

అసలు భూస్వామియొక్క భూస్వామిక హక్కు స్థిరపడితే ఆ భూమి అతనికి యివ్వబడుతుంది.

2. పట్టాదారు రైతుగాని (Proprietor-former) కౌలుదారుగాని తిరిగి రానిచోట్ల కమ్యూనిస్టుల పంపక విధానంలో భూమిని పొందిన రైతుకే ఆ భూమి లభ్యమవుతుంది.

3. పట్టాదారు రైతుగాని, కౌలుదారుగాని, క్రొత్తగా భూమిని పొందిన రైతుగాని ఎవరో నిర్ధారణగా తేలని పరిస్థితుల్లో ఆభూమిని సంఘమే పంచి యిస్తుంది.

4. రైతుల కుటుంబాలలోని సభ్యుల సంఖ్యనుబట్టి వారికి రావలసిన భూమికంటే హెచ్చుగావచ్చిన భూమిని పట్టాదారు-రైతులనుండి తీసుకొని భూముల్లేనివారికి పంచాలి.

5. భూముల నీయడంలో రైతు నివసించే స్థలానికి భూమికి వున్న చోటునకు ఉన్నదూరం లెక్కలోనికి తీసుకోవాలి.”

రాజకీయంగా కమ్యూనిస్టు భావ ప్రచారాన్ని అరికట్టేందుకు చియాంగ్, వాంగ్, సన్ ఫోలు యీ క్రింది కార్యక్రమా న్ననుసరించారు :

1. 'పోచియా' అను ఒక నూతనమైన పోలీసు గూఢచారి విధానాన్ని అమలు పరిచారు. గ్రామాల్లోని ఏ ఒక్కరైనా కమ్యూనిస్టుగా మారితే ఆ గ్రామంలోని ప్రజలందరూ సమిష్టిగా బాధ్యత వహిస్తూ శిక్ష ననుభవించాలి. అందువలన గ్రామస్థులందరూ ఒకరిపై నొకరు సతతమూ అనుమాన దృష్టి కలిగి ఆచూకీ తీస్తూ ప్రభుత్వ' గూఢచారులుగా పని చేయాలి.

కమ్యూనిస్టుల నణచుటకు ఇట్టి చట్టాలను చేసి కొమింటాంగు పాలనలోనున్న చైనాలో నిర్దాక్షిణ్యంగా అమలు జరపడమేగాక 1933 మే 31 వ తేదీనాడు చియాంగ్ జపాను సామ్రాజ్యవాదులకు దాసోహం చేసి 'టాంగ్ కూ' సంధి చేసుకుని వెంటనే కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వంపై పంచమ పోరాట సన్నాహాలు చేయజొచ్చాడు. అమెరికన్ ప్రభుత్వ మిచ్చిన 50 కోట్ల అమెరికను డాలర్ల 'గోధుమ, ప్రత్తి ఋణాన్ని' దేశాభ్యుదయ దాయకమైన ఆర్థిక పథకాలకొర కుపయోగించక దండయాత్ర కగు ఖర్చులకుగాను వినియోగించాడు. చియాంగ్ యొక్క బావమరదియైన టి. వి. సూంగ్ యీ ఋణాన్ని యీ విధంగా ఉపయోగించ కూడదని నిరసనతెల్పి తన ఆర్థికమంత్రిపదవికి రాజీనామా నివ్వగా చియాంగ్ యొక్క మరియొక బావమరదియైన డాక్టర్ హెచ్. హెచ్. కంగ్ ఆ పదవిని స్వీకరించాడు. ఆర్థిక రాజకీయ సంస్కరణల నన్నిటినీ వాయిదా పేసినప్పటికీ యీ గొప్ప ఋణమొత్తం కూడా ఆయన సైనిక ఖర్చులకు సరిపోలేదు. చియాంగ్ సర్వసేనాధ్యక్షుడు స్వయంగా యీ దండయాత్రను నడుపుతాడనీ కమ్యూనిస్టులను సర్వనాశనం చేయకుండా ప్రాణాలతో తిరిగి రాడనీ ప్రభుత్వ పత్రికలన్నీ అట్టహాసంగా ప్రకటించాయి. తొమ్మిది లక్షల సైన్యాన్ని చియాంగ్ సన్నద్ధపరచాడు. అందులో నాలుగు లక్షల

సైనికులు కియాంగ్-పూకిన్ సోవియట్లపైనా అన్వే-హోనా-హూ పే ప్రాంతాల్లోని సోవియట్లపైనా ప్రయోగింపబడ్డారు.

కియాంగ్ రాష్ట్రంలో అత్యధిక భాగమును, పూకిన్, హూనాన్ రాష్ట్రాలలో చాల ప్రాంతాలును సోవియట్ల అధికారమునకు లోబడి వున్నాయి. ఇవే కాకుండా హూనాన్, హూపే, హోనాన్, అన్ హ్వి, జెక్ వాన్, షెన్సిరాష్ట్రాల్లో కూడా చిన్న చిన్న సోవియట్లు వెలిశాయి. పీటిలో ముఖ్యంగా కియాంగ్, పూకిన్ లలో కేంద్రసోవియట్ ప్రాంతాల చుట్టూ వాన్ సీక్టు సలహా ప్రకారంగా వందలకొలదిమైళ్ళ సైనిక రోడ్లను మరఫిరంగులకు వేలకొలది సిమెంటు స్థావరాలను నిర్మించి, చియాంగ్ సైన్యాలతో దిగ్బంధం చేసివేశాడు. చియాంగుకు సామ్రాజ్యవాద దేశాల మద్దతు, సహాయం సంపూర్ణంగా లభించింది. ఆయుధ మందుగుండు సామగ్రిలను సాయుధ శకటాలను, 400 యుద్ధవిమానములను చియాంగ్ యీ యుద్ధంలో వినియోగించాడు. ఆయన "దాడి-రక్షణ" అను యుద్ధ తంత్రాన్ని అమలు జరుపుతూ ఆర్థిక దిగ్బంధాన్ని అతి కట్టుదిట్టంగా ఉపయోగించాడు. సోవియట్లచుట్టూ ఉరిత్రాళ్ళను చుట్టి గట్టిగా బిగింప నారంభించాడు. వెనుకటి యుద్ధాలలోవలె సాహసోపేతమైన దాడులను జరుపుట మానివేసి జాగ్రత్తగా చియాంగ్ సైన్యాలు చుట్టుముట్టుతున్నాయి.

1,80,000 మంది మాత్రమే ఎర్రసైనికులున్నారు. వీరికి తోడుగా 2 లక్షలమంది రైతు, కూలీ గెరిల్లా లున్నారు. వారికి ఒక లక్ష లోపుగా మాత్రమే రైఫిళ్ళున్నాయి. మరఫిరంగులు లేనేలేవు. కొద్దిగా చేతి బాంబులు, మందుగుండు సామగ్రి. ఎర్రరాజవానియైన జూయికిన్ లోని మందుగుండు ఫాక్టరీలో తయారౌతున్నాయి. కొమింటాంగు సేనలచే చేయబడిన ఆర్థిక దిగ్బంధన వలన సోవియట్ ప్రజలకు ఉప్పుమున్నగు పదార్థాల కరువు యేర్పడింది.

ఈ ఐదవయుద్ధాన్ని చియాంగ్ బహు జాగ్రత్తగా నడిపాడు. వల వలె కట్టబడిన సైనికస్థావరాలనుండి మారంగా సైనికపటాలాలు మర

ఫిరంగులు లేకుండా సోవియట్ జిల్లాలలోనికి చొరచుకు పోరాడని కట్టు దీట్టం చేశాడు. టాంకులు, సాయుధశకటాలు, మరఫిరంగులతో కుత్తు కలవరకూ ఆయుధాలను ధరించిన సైన్యాలు మాత్రమే ఎర్రజిల్లాలలోనికి దండువెడలేవి. ఈ విధంగా 1933 అక్టోబరులో ప్రారంభమైన ఐదవ యుద్ధం చాల నెమ్మదిగా జరిగింది.

పూకీన్ తిరుగుబాటు.

ఐదవ యుద్ధం ప్రారంభమైన ఒక నెలలోపుగానే షాంఘేలో జపాను సైన్యాలను ప్రతిఘటించిన వీర 19 వ సైన్యం చియాంగ్ ప్రభుత్వం జపాను ప్రతిఘటనకు తోడ్పడక దేశద్రోహం చేస్తున్నందున పూకీన్ లో 1933 వ సంవత్సరం నవంబరు మాసంలో చియాంగు సైన్యాలపై తిరుగుబాటు చేశారు. జనరల్ సేటింగ్ కే ఆధిపత్యాన 1932 మే మాసంనుంచి ఎర్రసైన్యాలతో పోరాడుచున్న 19 వ సైన్యం యుద్ధం విరమించి “తటస్థసంధి” చేసుకున్నారనే వదంతులు వ్యాపించాయి. జనరల్ సేటింగ్ కే పూకిన్ రాష్ట్రంలో స్వతంత్రం ప్రకటించి తత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించాడు. ఈ పరిస్థితులు ఎర్రసైన్యాలకు చాలా అనుకూలించాయి. పూకిన్ రాష్ట్ర సముద్రతీరంనుంచి సోవియట్ ప్రభుత్వం వారికి కావలసిన ఉప్పు మున్నగు ముఖ్యవస్తువులను తెప్పించు కున్నారు.

చియాంగ్ కేషేక్ కొన్నిసైన్యాలను పూకీన్ తిరుగుబాటుదార్ల పైకి పంపాడు. రెండుమాసాల్లో 1934 జనవరినాటికి ఈ పూకిన్ ప్రభుత్వం కూలద్రోయబడింది. దాజుధానీనగరమైన పూచౌను జనవరి 13 వ తేదీనాటికి నాన్కింగు ప్రభుత్వ నావికాసైన్యం పట్టుకుంది. 19 వ సైన్యం దక్షిణాభిముఖంగా తిరోగమనం చేసింది. ఈ తిరుగుబాటు నాయకులతో రాజీదేరాలు సాగించి చియాంగ్ సైన్యాలను పునర్నిర్మించాడు. ఈ తిరుగుబాటును అణచినతర్వాత జనరల్ వాన్ సీక్కు యుద్ధ

వ్యూహం ప్రకారం అమెరికను విమానాలతోను. ఇంగ్లీషు టాంకులు, సాయుధ శకటాలతోను యుద్ధం కొనసాగించాడు.

ద్వితీయసోవియట్ కాంగ్రెసు సమావేశం.

ఫూకిన్ తిరుగుబాటు నణచిన చియాంగ్ తన అపారమైన సైనిక శక్తి నంతటినీ సోవియట్లను నాశనమొనర్చుటకు కేంద్రీకరించిన విపత్కరవినాశన పరిస్థితుల మధ్య సోవియట్ కేంద్రప్రభుత్వం వారి సహాయమున ద్వితీయసోవియట్ కాంగ్రెసుసమావేశం ఎర్రరాజధానియైన జూయికిన్ నగరంలో 1934 జనవరి 22 తేదీనాడు జరిగింది. ఆ సమావేశంలో చైనాసోవియట్ ప్రజాస్వామికం తరపున ఒకదీర్ఘమైన నివేదికను మోసీయంగ్ చదివాడు. గత రెండుసంవత్సరాల్లో చైనాలోను ఇతర దేశాల్లోను విప్లవశక్తులయొక్క పురోవృద్ధి; సోవియట్ ప్రజాస్వామిక స్థాపనానంతరం సోవియట్ ఉచ్యమంలో కల్గిన మార్పులు, అనుభవాలు; ఎర్రసైనికనిర్మాణం, పెరుగుదల; సోవియట్ రాజ్యవిస్తరణ; వ్యవసాయిక విప్లవాన్ని తీవ్రతరం చేయడం; శ్రామికుల జీవన పరిస్థితుల నభివృద్ధిపరచడం; స్త్రీల విముక్తి, సమాన ప్రతిపత్తిహక్కులు; ప్రజల సాంస్కృతిక ప్రమాణాన్ని హెచ్చించడం మున్నగు విషయాలను గూర్చి సవిస్తరంగా సమీక్షచేసి నూతన సంవత్సరానికి కార్యక్రమాన్ని వేసుకున్నారు.

సూహేయంగ్ ఆన్ హ్యే - హూపే - హోనాన్ సోవియట్.

చియాంగ్ కేషేక్ ఐదవ కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధ తంత్రాన్ని ఆన్ హ్యే - హూపే - హోనాన్ సరిహద్దుప్రాంత సోవియట్ పై కూడా సాగించాడు. చూ, మోల అధిపత్యంలో వున్న కేంద్రసోవియట్ ప్రాంతం తర్వాత విస్తీర్ణంలోనూ, ప్రాముఖ్యతలోనూ యీ సోవియట్ ప్రభుత్వమే

ఉన్నత స్థాన మలంకరిస్తుంది. ఈ సోవియట్ నిర్మాత సూహేయంగ్, హోలుంగ్, సూహేయంగు లిద్దరు మాత్రమే 1933 నాటికి సోవియట్ ముఖ్యసేనానుల్లో కార్మికవర్గంలో పుట్టినవారు. ఆయన చైనా ఎర్రసేనానులందరికంటే తీవ్రవర్గ దృక్పథం కలవాడు. చైనా శ్రామికులందరూ సుగుణ పుంజాలనీ, చైనా ధనికవర్గమంతా సర్వ దుర్గుణ నిలయమనీ ఆయన గాఢవిశ్వాసం.

సూహేయంగ్ జీవిత విశేషాలు.

సూహేయంగ్ హాంకోవద్ద హ్యుంగ్ పీలో 1900 లో జన్మించాడు. ఆయన తల్లిదండ్రులు ఐమ్మరిప్పత్తి చేశేవారు. వారు నిరక్షరాస్యులూ, నిర్దనులూ అయినా, వారి కడసారి కొడుకూ, చురుకైనవాడూ అయిన సూను అతి కష్టంమీద చదివింప జొచ్చారు. ఆయన తోడి విద్యార్థులందరూ ధనిక శ్రేణికి జెందినవారే. మంచిబట్టలు లేని, చెప్పులు తొడుక్కోని యీ పేద బాలకుని శ్రీమంతులైన మిగిలిన విద్యార్థులు పరిహసించేవారు. వారు తగవు లాడుకుంటే తప్పెవరిదైనా ఉపాధ్యాయులు సూనే శిక్షించేవారు.

పదకొండవయేట ఒకరోజున సూహేయంగు మిగిలిన ధనిక బాలకులతో తీవ్రంగా దెబ్బలాడి ఒక కుర్రవాని బుర్రపై రక్తం చిందేట్లు కొట్టాడు. ఆ కుర్రవాని తల్లిదండ్రులు వచ్చి తాహతునీ, జన్మనీ మరచిన సూను మెత్తగా కొట్టారు. ఉపాధ్యాయుడు కూడ గట్టిగా మర్దించాడు. అనాటితో సూ విద్యాభ్యాసానికి స్వస్తి చెప్పాడు.

సూ పదకొండేండ్ల లేతవయస్సులో ఒక పింగాణి యంత్రాగారంలో జీతధర్త్యాలు లేకుండా పనినేర్చుకునేందుకు చేరాడు. అతని 16 వ ఏట ఆ కర్మాగారంలోని 300 మంది కార్మికులలోను అతనికే హెచ్చు జీతం.

21 ఏండ్ల ప్రాయంలో ఆయన ఇంటిని వదలి హాంకోకు నడిచి వెళ్ళి ఒక సంవత్సరం కుమ్మరిపని చేసుకుంటూ కాలం గడిపినతర్వాత నెలకు 10 డాలర్ల జీతంపై సైన్యంలో జేరాడు. ఈలోగా దక్షిణచైనాలో విప్లవం ప్రారంభమైంది. కమ్యూనిస్టులు ఆయన పనిచేసే సైనికప్రభువుల సైన్యంలో రహస్య ప్రచారం సాగించేవారు. వారిలో చాలమంది ఉరితీయబడేవారు. ఆ సైన్యంతో సరిపడక ఆయన కాంటన్ పారిపోయి ఛాంగ్‌ఫాక్వీ సైన్యాల్లో చేరాడు. 1927 నాటికి ఒకపటాలానికి కమాండరు అయ్యాడు.

1927 వేసంగిలో ఆతివాద మితవాద పక్షాల భావసంఘర్షణ ఛాంగ్‌ఫాక్వీ సైన్యాల్లో తీవ్రతరమైంది. ఈకాలంలో కమ్యూనిస్టు విద్యార్థి ప్రచారకుల ప్రభావం వలన సూహేయంగ్ కమ్యూనిస్టుగామారి సైన్యం వదలివేళి, హ్వంగ్‌పీకి పారిపోయి. కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రాంతీయశాఖను నిర్మింపసాగాడు.

1927 ఏప్రిల్‌లో చియాంగ్‌కేషేక్ కమ్యూనిస్టులను అణచుట ప్రారంభించగానే కమ్యూనిస్టులు రహస్యజీవితాన్ని గడపజొచ్చారు కాని, సూహేయంగ్ సోవియట్లను నిర్మించేందుకు తరుణమాసన్నమైనదని స్వతంత్రించి నిశ్చయానికి వచ్చాడు. తోడనే పింగాణీ ఫాక్టరీ కార్మికులను, రైతులను జేర్చి సూహేయంగ్‌లో “ప్రథమ కూలీ రైతుదళాలను” నిర్మించాడు. ముందు 17 గురితోను, ఒకరివల్వరు, 8 తోటాలతోను ప్రారంభమైన ఆ దళం 1933 నాటికి 60,000 సైనికులుగల అజేయమైన నాలుగవసైన్యంగా మారింది. ఆ నాటికి ఐర్లండు వైశాల్య మంత భూభాగం ఈ సోవియట్ ప్రభుత్వానికి లోబడివుంది. ఆ సోవియట్ రాజ్యంలో ప్రత్యేక తపాలా, టంకశాల, సహకార పరపతిశాఖలు పని చేస్తున్నాయి. బట్టలమిల్లులు మున్నగు పరిశ్రమలుకూడా వృద్ధిపొందాయి. ఆర్థికనిర్మాణం సౌష్ఠ్యవంగావుంది. ఎన్నికలవిధానం శాసననిర్మాణ, కార్య

నిర్వాహకశాఖలు చాలా సంతృప్తికరంగా పనిచేస్తున్నాయి. పాలితుల్లో సంతృప్తికలిగి, సోవియట్ భక్తి హెచ్చింది. ఈ సోవియట్ ప్రభుత్వానికి చాంగ్‌కోవ్‌తో అధ్యక్షుడుగాను, ఎర్రనైన్యానికి వాంపో సైనికకళాశాల పట్టభద్రుడైన సూసియాంగ్ ప్రధానసేనానాయకుడుగాను వ్యవహరించేవారు.

సూసియాంగ్‌చీన్ జీవిత విశేషాలు.

షన్సీ సమీపంలోనున్న పుటైషాన్‌లో 1902 లో సూసియాంగ్ చెక్‌ పండిత కుటుంబంలో జన్మించాడు. గౌరవ మర్యాదలకు భుక్తికి లోటులేని భూస్వాముల కుటుంబం వారిది. విద్యాభ్యాసం పూర్తయిన తర్వాత ఒక పుస్తకాల కొట్టులో గుమాస్తాగా పని చేశాడు. కళాశాల విద్య ముగించుకుని పట్టభద్రుడై కొంతకాలం ఉపాధ్యాయ వృత్తి నవలంబించి ఆటు తర్వాత వాంపో మిలిటరీ అకాడమీలో జేరాడు. అచ్చట చియాంగ్ ప్రభుత్వ సేనానుల్లో ప్రచానులైన హూమంగ్‌నాన్ మొదలైన వారు ఆయన సహాధ్యాయులు. వాంపో కళాశాలలో ఆయన సోవియట్ రష్యన్ అధ్యాపకులైన బొరోడిన్, కార్ల్‌వేల ఉపన్యాసాలపట్ల ఆకర్షింపబడ్డాడు.

వాంపో కళాశాలను వదలిన తర్వాత ఉత్తర చైనాలోని సైనిక ప్రభువులగు చాంగ్‌సోలిన్- యెన్‌సీషాన్‌లతో పోరాడి 1926 లో వూహాన్ ప్రభుత్వ సైనిక కళాశాలలో అధ్యాపకుడుగా పని చేశాడు. ఈ కాలంలోనే ఆయన కమ్యూనిస్టుపార్టీలో సభ్యుడుగా చేరాడు. 1927లో కమ్యూనిస్టు కొమింటాంగు ఐక్యతా విచ్ఛేదం తర్వాత చాంగ్‌పాక్వీ మొక్క 'ఉక్కుతునకల' సైన్యంలో రహస్య ప్రచారం చేస్తూ కాంటన్ కమ్యూన్‌లో ఒక కార్మిక దళంలో పాల్గొన్నాడు. అక్కడ ఓడిపోయిన తర్వాత హైలోఫెంగ్ సోవియట్ రక్షణ పోరాటంలో పాల్గొన్నాడు.

కాని ఆ ప్రథమ సోవియట్ కూడా కొద్దివారాల ఘోర పోరాటానంతరం నామమాత్రమైంది. అయిన తప్పించుకుని కొత్తగా రూపొందుతున్న ఓయువాన్ సోవియట్ కు 1929 జూన్ లో వెళ్ళాడు. ఈ సోవియట్ రాజ్యం చైనాలో కెల్ల భీకరమైన వర్గ పోరాటానికి రంగస్థలమైంది.

సూచియాంగ్ చీన్ ఓయువాన్ ప్రాంతంలో కాలిడినప్పుడు 200 రైతుగెరిల్లాలతో కూడిన ఒక సైనికదళము 32 వ సైన్యం అని పిలువబడుతూ వుండేది. హూపే రాష్ట్రంలో హ్వోంగన్, మాసెన్ అను రెండు తాలూకాలు మాత్రం వారికి లోబడివుండేవి. 1929 లో హోనాన్ రాష్ట్రంలో కూడా సోవియట్ తిరుగుబాటు జరిగి హూపే, హోనాన్ సరిహద్దుజిల్లా సోవియట్ ప్రభుత్వము 1930 నాటికి హూపే - హోనాన్ - ఆన్ హ్వి సరిహద్దు సోవియట్ గా విస్తరించింది. సూచియాంగ్ చీన్ ఉపసర్వసేనానిగా సైన్యాలను నడుపుతూ ఆ ప్రాంతీయ జమీందారు గూండా సైన్యాలైన మింటువాన్ తో ఎడతెరిపిలేకుండా పోరాటం సాగిస్తుండగా చియాంగ్ కేంద్ర సోవియట్లపై సలిపినరీతిగానే నాలుగు కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధాల్ని సాగించాడు. ఆ యుద్ధాలలో కొమింటాంగు సేనాధిపతులైన సియాటోయిన్, హోచీన్ ప్రభుత్వము కమ్యూనిస్టు సానుభూతి పరులున్నారని అనుమానించిన గ్రామాలన్నిటినీ విధ్వంసంచేసి ప్రజలను చిత్రహింసలపాలుజేసారు. కమ్యూనిస్టులందరూ కొండలకు పారిపోయి దాగుకొనేవారు. చియాంగ్ ప్రభుత్వంయొక్క దారుణహింసాకాండ హెచ్చినకొద్దీ ప్రజల్లో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంపై సానుభూతి హెచ్చి 1930 నాటికి విరివిగా రైతు కూలీలు సోవియట్ సైన్యల్లో జేళారు. ఎర్ర సైన్యాలు మరిఫిరంగులను తుపాకులను పట్టుకున్నారు. టెలిఫోనులు, రేడియోలు కూడా వారికి ప్రభుత్వ సైన్యాలనుండి లభించాయి. 1930 నాటికి ఎర్రసైన్యంలో 6000 మంది సైనికులున్నారు. వారి ప్రభుత్వ పాలనలో 10 లక్షల ప్రజలుండేవారు. ఆ ఎర్రసైన్యానికి నాల్గవ ఎర్రసైన్యమని పేరు పెట్టబడింది.

1931 లో జరిగిన రెండుమూడు యుద్ధాలలో నాలుగవ ఎర్ర సైన్యానికి అఖండవిజయాలు, యుద్ధసామగ్రిలు లభించాయి. వారి రాజ్యంకూడా బాగా విస్తరించింది. 20 లక్షల ప్రజలు ఆ సోవియట్ పాలనలో నివసించేవారు. కాని నాల్గవయుద్ధంలో మాత్రం ఎర్రసైన్యాలకు తేలికగా విజయాలు లభించలేదు. అందువలన మిగుల జనసమ్మర్థముకల జెక్వాన్ రాష్ట్రంలో వేరొక సోవియట్ ను స్థాపించేందుకు సోవియట్ సమావేశంలో నిర్ణయించి సూసియాంగ్ నాయకత్వాన ఎర్రసైన్యాలను పంపారు. ఓయువాన్ సోవియట్ మాత్రం సూహేయాంగ్ రక్షణలో వుంది.

సూసియాంగ్ హోపే, హోనాన్, షెన్సి రాష్ట్రాలనుదాటి 1932 డిసెంబరులో జెక్వాన్ రాష్ట్రానికి వచ్చాడు. ఆ రాష్ట్రంలో పాలకవర్గం యొక్క పీడనను సహించలేని ప్రజాసామాన్యం వీరికి అఖండ స్వాగత మిచ్చింది. త్వరలోనే వారు టుంగ్చియాంగు, నాన్సియాంగ్, పామా లను ఆక్రమించుకున్నారు. వారి సైన్యాలు బాగా అభివృద్ధి చెందాయి. జెక్వాన్ ప్రభుత్వ సైన్యాలలోని 20 దళాలను 1933 మే 11 వ తేదీనాడు వారు నాశనం చేశారు. ఆ రాష్ట్రంలో స్థాపింపబడిన సోవియటులో 10 లక్షల ప్రజలు నివసించేవారు. వారినుండి ఎన్నుకొనబడిన 3000 మంది ప్రతినిధుల సమావేశంలో సోవియటు కాంగ్రెసు సమావేశం జరిగింది. యాంగ్ పే, లియూచెంగ్ హూ సేనానులను ఓడించిన తర్వాత 14 జిల్లాలకు సోవియటు విస్తరించింది. త్వరలోనే చాంగ్ క్వోట్ యొక్క రాజకీయ నాయకత్వంక్రింద జెక్వాన్-షెన్సి సోవియటు స్థాపించబడింది. వారిఎర్రసైన్యంలో 60 వేలమంది సైనికులు 170 రెజిమెంట్లలో వున్నారు. వీరిని నాశనం చేసేందుకు ఆ రాష్ట్రాల్లోని సైనిక ప్రభువులందరూ జేరి దండెత్తిరాగా పది నెలలపాటు యుద్ధం జరిగినతర్వాత ఎర్రసైన్యాలు వారిని ఓడించాయి. ఈ యుద్ధంలో చియాంగ్ ప్రభుత్వ సైన్యాలలో ఒక

లక్షమంది హతులయ్యారు. ఈ సమయంలోనే చియాంగ్ సాగించిన ఐదవ నిర్మూలన యుద్ధం ముమ్మరంగా సాగింది.

ఐదవ కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధం.

ఈ ఐదవ కమ్యూనిస్టు నిర్మూలన యుద్ధకాలంలో సంపూర్ణ ఆర్థిక దిగ్బంధమూ, అనుదిన విమానదాడులూ, విదేశ సామ్రాజ్యవాదుల ఆర్థిక, రాజకీయ, యుద్ధశాస్త్రజ్ఞుల సహకారమూ, సోవియట్ ప్రాంతాల చుట్టూ సిమెంటు కోటలను కట్టి సామాన్య పౌరులనూ, గ్రామాలనూ సంపూర్ణంగా ధ్వంసం చేయడం ప్రభుత్వ సైన్యాల అనుదిన చర్యలు ఆయాయి. కమ్యూనిస్టుల వాస్తవమైన బలం ప్రజాసామాన్యంలో కలదని గుర్తించిన చియాంగు ప్రజలలో భయోత్పాతం కల్పించేందుకు గ్రామాలను పౌరులను క్రూరంగా నాశనం చేయమని ఆజ్ఞలిచ్చాడు. నాంచాంగ్, నాంకింగు, సైనిక కళాశాలల్లో “కమ్యూనిస్టులు” మానవులు కారు కాబట్టి వారిని విధ్వంసం చేయడమే పవిత్ర కర్తవ్య”మని బోధించారు. సోవియటు ప్రాంతాల్లో జీవితావుసర వస్తువులకు, ముఖ్యంగా ఉప్పుకు గొప్ప కరువు యేర్పడింది.

విమానదాడులలో అనేకవేలమంది వికలాంగులూ, విగతజీవులూ అవుతున్నారు. ఎర్రసైన్యంలోనే సుమారు 60 వేలమందివరకూ చనిపోయారు. సామాన్య పౌరుల్లో 10 లక్షలవరకూ ప్రాణాలను కోల్పోయారు. అనేక పిల్లల్లో గ్రామాలను గ్రామాలే తుడిచివేయబడ్డాయి. ఇట్టి భయానక పరిస్థితులను కల్పించి చియాంగ్ కమ్యూనిస్టులను నాశనం చేయడంలో కృతార్థుడనయ్యానని సంతృప్తితో ప్రపంచానికి వెల్లడించాడు.

ఇట్టి విపత్కర పరిస్థితుల్లో కూడా కమ్యూనిస్టుల దృఢసంకల్పం. చైనాప్రజల ఉజ్వలభవిష్యత్తునందు విశ్వాసం సడలలేదు. ఎర్రయుద్ధ

కామ్రాడ్లు సమావేశం జూయికిన్ లో జరిగింది. పరిస్థితుల తీవ్రత, ప్రమాదం కూలంకషంగా చర్చింపబడ్డాయి. రహస్య సమావేశంలో ఎర్ర సైన్యంలో ఆత్యధిక భాగాన్ని ఉత్తరరాష్ట్రాలకు పంపివేశేందుకు నిర్ణయించబడింది. ఆ దీర్ఘయాత్ర ఒక సంవత్సరంకాలం పడుతుందని అంచనా వేయబడింది. ఈ మహాప్రస్థానమునకు చేయవలసిన ఏర్పాట్లన్నీ బహు జాగ్రత్తగాను, దూరదృష్టితోను సమగ్రంగా చేయబడ్డాయి. విజయోన్మత్తులై ముందుకు చొరుచుకుపోయే సైన్యాలను నడపడానికి, అడుగడుగునా ఆటంకాలూ, విరోధాలూ, పోరాటాలూ, సల్పుతుండే శత్రుసైనికవలయాలను చేదించుకుని ఆధునిక రవాణా సౌకర్యాలుగావి మోటార్లు, లారీలుగావి లేకుండా బహు దీర్ఘదూరం ఉత్తరచైనాకు అధిగమించరాని మహా పర్వతాలమీదుగా తిరోగమనాన్ని సాగించడం, మహాప్రస్థానం ఆత్మవినాశకరం కాకుండా విజయవంతమయేట్లా ఏర్పాట్లు చేయడం చరిత్రలో కనీవికీ ఎరుగని ఒక అపూర్వసైనిక సంఘటన.

21 వ అధ్యాయం.

దీర్ఘ యాత్ర.

ఉత్తరరాష్ట్రాల్లో నూతన సోవియట్లను స్థాపించుటకు నిర్ణయించిన వెంటనే కియాంగ్స్ సోవియట్ ప్రభుత్వం చూచే మోసీయాంగ్ల నాయకత్వంలో ఈ మహా ప్రస్థానానికి సన్నాహాలను అతివేగంగా పూర్తి చేశారు. కొమింటాంగు సైనిక కార్యాలయానికి ఈ సమాచారం తెలిశి నప్పటికీ అనేక రోజులక్రితమే 90 వేల ఎర్రసైన్యం ఈ దీర్ఘయాత్రను ప్రారంభించింది. యుద్ధఘామిలో గెరిల్లాలను, రైతుభటులను వుంచి శత్రువులకు అనుమానం కలుగకుండా సుశిక్షితులైన ఎర్రసైనికులను వెనుకకు రప్పించి కియాంగ్స్ లోని యూటూవద్ద కేంద్రీకరించారు. ఈ దీర్ఘయాత్ర 1934 ఆక్టోబరు, 18 వ తేదీనాడు ప్రారంభమైంది.

ఎర్రసైన్యాలు మూడు రాత్రులు పడమరగానూ దక్షిణాభిముఖం గానూ మహాప్రస్థానం చేశాయి. నాలుగవరోజున అకస్మాత్తుగా హూనాన్, క్వాంగ్ టంగ్ రక్షణలపైబడి చేరించాయి. చియాంగ్ సైన్యాలు నిక్కుతోచక పారిపోయాయి. ఈ విధంగా ఎర్రసైన్యాలు పశ్చిమ దక్షిణ దిశలకు మార్గాన్ని నిష్కంటకం చేసుకుని నడవనారంభించాయి.

ఎర్రసైనికులేగాక రైతులు, కూలీలు, స్త్రీలు, వృద్ధులు, బాలరూ కూడా యీ యాత్రలో కలిశారు. ఎర్రసైనికులు వారి ఫార్టరీలలోని యంత్ర సామగ్రిలను, మందుగుండు యంత్రాగారాలలోని యంత్రసామగ్రిలను గాడిదలమీద వేసి తమతో తీసుకొనిపోవ మొదలుపెట్టారు. అనేకవేల రైఫళ్ళను, తుపాకులను వారు మార్గాల్లో శత్రువుల చేతిలో పడకుండా పాతిపెట్టారు. శ్రామికులు నేడు ప్రభుత్వ సైనికులకు జంకి పోయినప్పటికీ భవిష్యత్తులో వారు యీ ఆయుధాలనే తీసి తిరుగబడి చియాంగ్ ధనిక ప్రభుత్వాన్ని కూలదోస్తారని వారు ఆశించారు.

ప్రధానమైన ఎర్రసైన్యాలు తిరోగమించిన అనేక వారాలకుగాని ప్రభుత్వ సైన్యాలు ఎర్రపట్టణాలను ఆక్రమించుకో లేకపోయాయి. అనేక వేల రైతులు, కూలీ వలంటీర్లు, ఆత్మత్యాగులైన ఎర్రసైనికులు యీ సైన్యాలను ప్రతిఘటించి చాలా వారాలపరకూ పోరాడారు, కియాంగ్సి, ఘాకీన్, క్విచాలలో సోవియట్ విధానాలను అమలు పరచుకునే గ్రామ సీమలను సంపూర్ణంగా చియాంగ్ నాశనం చేయలేకపోయాడు.

ఒక సంవత్సరం కాలం యీ దీర్ఘయాత్ర సాగింది. 18,088 'లీ'లు లేక సుమారు 6000 మైళ్లు దూరాన్ని ఎర్రసైన్యం ఆధిగమించింది. ఈ దీర్ఘయాత్ర అంతాకూడా కాలినడకనే సైనికులు సాగించారు. మహోన్నతమైన పర్వతాలనూ, దుర్గమారణ్యాలనూ దాటారు. దాట శక్యము గాని వందలతో పుష్పొంగే నదులను సాహసంతో దాటివెళ్ళారు. అడుగడుగునకు, దినదినమూ ప్రభుత్వ సైన్యాలతో పోరాడుతూ యీ యాత్ర మార్గ మంతటా రక్తం దారపోసి చైనాపటానికి తుడిచివేయరాని రక్త వర్ణాన్ని పూశారు.

1934 అక్టోబరు 21 వ తేదీనాడు చియాంగ్ యొక్క సిమెంటు దుర్గవలయాన్ని చేదించారు. హోనాన్ లోని రెండవదుర్గ వలయాన్ని నవంబరు 3 నాడు, ఒకవారం తర్వాత మూడవ దుర్గపంక్తిని ఘోర యుద్ధానంతరం చేదించారు. క్వాంగ్సి, హూనాన్ ప్రభుత్వ సైన్యాలు నవంబరు 29 వ తేదీనాడు చిట్టచివరి వలయాన్ని రక్షించుకో లేక పోయాయి. ఈ విజయానంతరం సోవియట్ సైన్యాలు ఉత్తరాభిముఖంగా యాత్రను సాగించి జెక్ వాన్ రాష్ట్రంలోని సోవియట్ జిల్లాలకు వెళ్ళి సూసియాంగ్ చెన్ యొక్క నల్లవ ఎర్రసైన్యంతో కలవాలని పథకం వేసుకున్నాయి. ఈలోగా 110 ప్రభుత్వ రెజిమెంట్లు యీ ఎర్రసైన్యంపై తొమ్మిది పర్యాయాలు యుద్ధం చేశాయి, రాష్ట్ర సైనిక ప్రభువులైన చెన్ చీటాంగ్, హోచీన్ పేడుంగ్సీలు యీ యుద్ధాల్ని జరిపారు. కాని ఎర్ర సైన్యాలను మాత్రం నాశనం చేయలేకపోయారు.

కియాంగ్సి, క్వాంటంగు, క్వాంగ్సి, హూనాన్ రాష్ట్రాలగుండా దీర్ఘయాత్రను సాగించిన కాలంలో ఎర్రసైన్యాలు చాలా నష్టపడ్డాయి. క్వీచౌరాష్ట్ర సరిహద్దుకు జేరుకునేటప్పటికి మూడవవంతు సైనికుల్ని పోగొట్టుకున్నారు. వారి సామగ్రిల్ని జేరవేసేందుకే 5000 మంది కావాలి. కియాంగ్సినుండి వాయువ్య దిశగా యాత్ర సాగించడం వలన శత్రువులకు వారి మార్గం తెలిసి వారికి చాలా నిరోధాలు కల్గించి వేధింప జొచ్చారు.

క్వీచౌ జేరుకున్నాక ప్రభుత్వసేనలు సునిశ్చితంగా ఊహించేందుకు పీలులేకుండా ఎర్రసైన్యాలు అనేక వంకరటింకర మార్గాలుగా యాత్రలు సాగించాయి. ఈ క్రొత్తవిధానం వలన కొమింటాంగు విమాన ములకు పర్యవేక్షణ చేయడం, ఎర్రసైన్యాలు యాత్రను సాగిస్తున్న మార్గం, వారిలక్ష్యం కనిపెట్టడం దుస్సాధ్యమైంది. ప్రధాన ఎర్రసైన్యాలను కేంద్రంలోనుంచి ఒక్కొక్కప్పుడు నాలుగు భాగాలుగా చీలి నాలుగు దిశలకు పోతున్నట్లుగా ఎర్రసైన్యాలు కొన్ని తిరిగేవి. ఎర్రసైన్యపు యుద్ధ తంత్రంగాని, వ్యూహరచన గాని, సాంకేతికంగాని, గమ్యస్థలంగాని, మార్గంగాని తెలియక ఏది ఎర్రసైన్యమో ఏదిక్కునకు పోతున్నదో తెలియక ప్రభుత్వగస్తీ విమానాలు దిగ్భ్రమ చెందేవి. ఎర్రసైన్యం ఈ యాత్రలో అత్యవసరమైన తేలికవస్తువులను మాత్రమే తీసికొని వెళ్ళేవారు. రాత్రిసమయాల్లోనే అత్యధికంగా అతివేగంగా ప్రయాణం సాగించారు.

ఎర్రసైన్యాలు యాంగ్జీనదిని దాటి ఉత్తరదిశగా వెడతాయని చియాంగ్ నిర్ధారణ చేసికొని హూపే ఆకాఫీస్, కియాంగ్సి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సైన్యాలను యాంగ్జీనది వొడ్డునకు పంపాడు. నదినిదాటే మార్గాలన్నిచోట్ల సైనికులను బందోబస్తుగా వుంచాడు. వారికి కావలసిన మారణయంత్రాలనిచ్చాడు. బాటలన్నిటిని మూయించివేశాడు. చాలా

ప్రాంతంవరకూ చుట్టూ ఎక్కడా ధన్యంలేకుండా చేశాడు. క్వీచో గవర్న
రైన నల్లమందుభాయి వాంగ్ చియాల్లీ సైన్యాలకు మద్దతుగా అనేక
వేలమంది సైనికుల అదనపు బలగం సహాయమొచ్చింది.

ఎర్రసైన్యాన్ని యాంగ్ జీ దాటకుండా నిరోధించి నాశనం చేసేం
దుకు సుమారు 2 లక్షల ప్రభుత్వ సైన్యాలు క్వీచోలో వేచివున్నాయి.
అందువలన నాలుగు మాసాలవరకూ క్వీచోలోనే ఎర్రసైన్యాలు ఆగి
అనేక పన్నాగాలను పన్ని 5 శత్రుసైనిక బాగాలను ఓడించి వాంగ్ గవ
ర్నరుయొక్క 'సుస్వీ' వసంత బంగాళాను పట్టుకుని ఆ రాష్ట్రంలోని
అనేక పల్లెలకు పట్టణాలకు వెళ్ళి ప్రజల సమావేశాల్లో వారి ఆశయాలను
ప్రచారం చేయజొచ్చారు. ఈకాలంలో వారికి చెప్పుకోతగ్గనష్టాలు కలుగక
పోయినా యాంగ్ జీనిమాత్రం దాటవలసిన గడ్డుసమస్యను పరిష్కరింప
వలసివుంది. చియాంగ్ కేషేక్ సేనానులందరికీ చైనా జాతియొక్క
కొమింటాంగు పార్టీయొక్క భవిష్యత్తు ఎర్రసైన్యాలను సంపూర్ణంగా
చుట్టుముట్టి, బంధించి, హతమొనర్చడంపైనే ఆధారపడి వుందని హెచ్చ
రిక చేశాడు.

1935 మే మాసపు తొలి రోజుల్లో ఎర్రసైన్యాలు యూనాన్ లో
బర్మా ఇండోచైనాల సరిహద్దులు కలిసే ప్రాంతంకు హుటాహుటి
ప్రయాణం సాగించాయి. నాల్గు రోజులలో యూనాన్ రాజధానినగరమైన
యూనాన్ పూకు పదిమైళ్ళ దూరంలోకి వచ్చాయి. చియాంగ్ సేనలు
వాటిని తరుముకువచ్చాయి. చియాంగ్ దంపతులుకూడా అక్కడే
వున్నారు. ప్రభుత్వ విమానాలు బాంబులవర్షం కురిపిస్తున్నాయి. ఎర్ర
సైన్యాలలో ప్రధానభాగం అంతా పశ్చిమంగా వెడుతోందనీ, కొద్దిమంది
ప్రభుత్వ సైన్యాలను మభ్యపెట్టి వారిమార్గంనుంచి తొలగించి వేసేందుకు
యీ యెత్తు వేయబడిందనీ వెల్లడి అయింది వెంటనే పడవల నన్నిటినీ
నది ఉత్తరగట్టుకు తీసుకొనిపోయి తగులవేయుటకు చియాంగ్ ఆజ్ఞ

లిచ్చాడు. ఎర్రసైన్యాలు లెంగ్ కేకు వెళ్ళి ఒక కర్రవంతెనను నిర్మింప జొచ్చారు. చియాంగ్ పన్నిన ఉచ్చుతో ఎర్రసైన్యాలు చిక్కుకున్నట్లే కొమింటాంగువారు సంతోషించారు.

ఈ సంకట పరిస్థితుల్లో ఎర్రసైన్యాలు ఒకరాత్రి ఒకపగలు హుటా హుటేని 85 మైళ్ళు నడిచి యాంగ్ సీనది రేవుకు చేరుకున్నారు. ఆ రేవు గట్టుననున్న చౌపింగు దుర్గంలోనికి ప్రభుత్వ సైనికబందీల యూనిఫారములను తొడుగుకొని ఎర్రసైనికులు ప్రవేశించి అచ్చటి రక్షక భటులను బంధించి వేశారు. అక్కడవుండే పడవలన్నీ ఉత్తరగట్టున వున్నాయి. కాని చియాంగు ఆజ్ఞల ప్రకారం ధ్వంసం చేయబడలేదు. ఎర్రసైనికులు కొందరు నాన్కింగు సైనికుల ఉడుపులు ధరించి రేవు అధికారిని వెంట బెట్టుకుని ఉత్తర గట్టుననున్న అధికారితో ప్రభుత్వ సైన్యాలు నదిని దాడేందుకు పడవలు కొవలని చెప్పారు. పడవలు దక్షిణపు గట్టుకు వచ్చాయి. మారువేషాలతో వున్న ఎర్రసైనికులు కొందరు నదిని దాటి 'పులి మేక ఆట' ఆడుతూవున్న నది కాపలాదార్లను ఆకస్మికంగా పట్టుకుని నిరాయుధుల్ని చేశారు. 6 పెద్ద పడవలతో 9 రోజుల్లో ఎర్రసైన్యాలు యాంగ్ సీనదిని దాటి ఆపడవల్ని తగులబెట్టారు. రెండు రోజుల అనంతరం చియాంగు సైన్యాలు రేవుకు వచ్చి జరిగిన ప్రమాదాన్ని గుర్తించాయి. కోపోద్రిక్తుడైన చియాంగ్ కేషేక్ టట్టూనదిని ఎర్రసైన్యాలు దాటకుండా కాపు పెట్టాడు.

టట్టూ న దీ త రణం.

ఎర్రసైన్యం జరిపిన దీర్ఘయాత్రలోకెల్ల రోమాంచలము, సాహసోపేతమూ అయిన ఉదంతము దుర్గమమైన టట్టూనదిని తరించుట. ఆ టట్టూనది గట్టువద్దనే టైపింగు విప్లవవాదులు మంచూసైన్యాలచే చుట్టుముట్టబడి సర్వనాశనం చేయబడ్డారు. చియాంగ్ కేషేక్ సైనిక ప్రభువు

లైన లియూసియాంగ్, వెన్ హీలకు ఎర్రసైన్యాలకు కూడా టైపింగుల గతే పట్టించవలసిందని హుకుం జారీచేశాడు.

యాంగ్జీనది ఉత్తరగట్టునే ఎర్రసైన్యాలు విశ్రాంతి నెరుగని యాత్ర సాగించి జెక్ వాన్ లోని లోలో అనే అదిమతెగనివాస భూమి అయిన లోలోనాడులో ప్రవేశించారు. ఈ మన్యపుప్రాంత మింతవరకూ చైనావారికి సంపూర్ణంగా లొంగియుండలేదు. ఘోరాటపులతో గూడిన దుర్గమారణ్య భూముల్లోనికి జొరబడిన ఎర్రసైన్యాలు చాలవరకు క్షీణిస్తాయని చియాంగ్ ఎంచి టట్టూనది పుత్తరగట్టున బలగాల్ని జేర్చి బందో బస్తుగా పహరా కాయించాడు.

లోలోలకు చైనావారియందు ద్వేషమపరిమితము. వారి దేశంలో కాలిడిన చైనాసైన్యాలత్యమితంగా నష్టపడకుండా వాటలేదు. కాని ఎర్ర సైన్యాలపద్ధతి వేరు. వారితకుముందు మియోషాన్ తెగవారు నివశించే ప్రాంతాలను క్వీచౌ, యునాన్ రాష్ట్రాలలో అధిగమించారు. ఎర్రసైనికులలో రాజకీయపరిజ్ఞానమున్నవారు కొందరు ముందుగానే లోలో నాయకులతో సౌహార్ద్ర సంబంధాలను నెలకొల్పేందుకు వెళ్ళి వారిలో కొందరిని తమ సైన్యంలో కూడా జేర్చుకున్నారు. జెక్ వాన్ రాష్ట్రవాసియైన లోపీచెంగ్ ఎర్రసేనాని లోలోలకు వారి భాషలోనే కమ్యూనిస్టు భావాలను బోధించి కొమింటాంగు సైన్యాలవలె ఎర్రసైన్యాలు పీడకులు కారని తెలియజెప్పాడు. లోలోలు వారి స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడుకునేందుకు తుపాకుల నీయవలసిందని కోరగా లోపీచెంగ్ వారికి తుపాకుల నిచ్చి వారి విశ్వాసాన్ని చూరగొన్నాడు.

లోలోలందరూ ఎర్రసైనికులతో సహకరించుటవలన లోలోనాడు అంతా సుగమమైంది. చెట్లమాటున పర్వతాలలో ప్రయాణం సాగించే ఎర్రసైనికులు గస్తీవిమానాల కంటబడలేదు. లిన్ పియో నాయకత్వాన ఎర్రసైనిక అగ్రశ్రేణి టట్టూనది రేపుపట్టణమైన అంజెన్ చాంగ్ జేరారు.

ఆ పట్టణంలో నాన్కింగు ప్రభుత్వసైన్యాలు ఒక రెజిమెంటుమాత్రమే వున్నాయి. జెక్ వాన్ రాష్ట్రసైన్యాలు తీరుబడిగా ఈ రేవుపట్టణానికి వస్తున్నాయి. ఈ రోగా ఎర్రసైన్యాలు ఆ పట్టణంపై ఆకస్మికంగా దండెత్తి వశపరచుకున్నాయి. అక్కడవున్న ఓకేఒక పడవపై 16 మంది త్యాగధనులైన ఎర్రసైనిక వీరులు టట్టూనదిని దాటి ఉత్తరపుగట్టునుండి పడవలను తీసుకొని వచ్చేందుకు వజ్రసంకల్పంతో బయల్దేరారు. అది మేమాసం. టట్టూనదిలో వరదలువస్తున్నాయి. మహావేగంగా సుళ్లు తిరిగి ప్రవహిస్తోంది. ఎర్రసైన్యాలు నదివొడ్డున వున్న కొండచరియపైన శతఘ్నులను పెట్టి పడవపై వెడుతున్న ఆత్మత్యాగులకు రక్షణగా అవతల ఒడ్డునవున్న శతృస్థావరంపై అగ్నివర్షాన్ని గురిపిస్తున్నారు. ఆ పడవను ప్రవాహానికి, ఎదురుగా రెండుమైళ్ళు పైనుంచి నడిపించి అంజెన్ చాంగ్ కు ఎదురుగా అవతలిగట్టు జేరారు. ఆ గట్టుపై శతృవుల ఫిరంగిస్థావరాలున్నాయి. ఎర్రఫిరంగులు తెల్లశతఘ్నులు భీషణంగా గర్జిస్తూ అగ్నిగోళాలను విరజిమ్ముతున్నాయి. ఆ 16 మంది వీరులు ఒక చిన్న గుట్టయెక్కి మెషీన్ గనులతో గుండ్రను. చేతి బాంబులను తెల్లసైనికుల స్థావరాలపై కురిపించాయి.

దిక్కుతెలియక తెల్లసైనికులు వారి ప్రధమరక్షణ శ్రేణినివదలి రెండవశ్రేణికి, దానిని విడచిపలాయనం చిత్తగించారు. వెన్వెంటనే మొదటిపడవ మరిరెండు పడవలతో రక్షణపుగట్టుకు వచ్చి పడవకు 80 మంది సైనికులచొప్పున అవతలిగట్టుకు చేరారు. ఆ విధంగా రెండు రోజుల్లో ఒక ఎర్రసైనిక డివిజన్ ఉత్తరగట్టుకు జేరింది.

కాని నదివరదలు పెరిగాయి. ప్రవాహ వేగంమూలాన్ని మూడవ రోజున ఒక్కసారి దాటేందుకు 4 గంటలకాలం పట్టజొచ్చింది. ఈ విధంగా ఐతే ఎర్రసైన్యం, వారిగుర్రాలు, గాడిదలు, సామానులు దాటేందుకు చాలాకాలం పడుతుంది. పైగా ప్రభుత్వ విమానాలు కూడా

పీరి చర్యలను కనిపెట్టి బాంబులను కురిపించాయి. ప్రభుత్వసైన్యాలు మహావేగంగా వస్తున్నాయి. ఈ విషమపరిస్థితుల్లో లింపియో, చూచే, మోసీయంగ్, చౌఎన్ లే, పెంగ్ టేహీలు సమాలోచనలు చేసి ఒక నిర్ణయంచేసి అతిశీఘ్రంగా ఆమలుజరిపారు.

అంజెన్ చాంగ్ రేవుపట్టణానికి సుమారు 130 మైళ్ళ దూరంలో టట్టూనది రెండు ఎత్తైన పర్వతాలమధ్య యిరుకైన ప్రదేశంలో జోరుగా ప్రవహిస్తుంది. “లియూటింగ్ చియో” అను పేరుగల యనపవంతెన నదికడ్డంగా వుంది. ఈ వంతెన టిబెట్టుకు తూర్పుదిశగా వుంది. ఈ వంతెనవద్దకు పర్వతాలమీదుగా యిరుకుత్రోవల్లోంచి ఎర్రసైన్యాలు నడిచాయి. టట్టూ ఉత్తరగట్టున నదిని దాటిన ఎర్రసైనికులు నడుస్తున్నారు. పీరు ఒకరికొకరు కనుపడుతోనేవున్నారు. కాని మధ్య అగాధమైన అగమ్యమైన టట్టూనది. నిద్రాహారాలు సరిగాలేక అనుదినమూ యెకాయెకీని బహుదూరం ప్రయాణంచేసి బడలిపోతున్న సైనికులతో ఎర్రసైనిక రాజకీయప్రచారకులు ఈ నదిని చాటుటకు వారి యావచ్చు క్తులూ వినియోగించాలనీ ఈ మహాత్తర కార్యాన్ని బోల్షివిక్ దీక్షతో, కమ్యూనిజమందు వారికి గల అచంచల విశ్వాసంతో కొనసాగించవల శిందనీ పదేపదే బోధింపజొచ్చారు. విజయమే జీవితమూ, ఉజ్వల భవిష్యత్తు : ఓటమి సర్వనాశనము.

రెండవనాడు ప్రభుత్వ సైన్యాలు ఉత్తరపు గట్టున వస్తున్న ఎర్ర సైన్యాలను ఎదుర్కొని అడుగడుక్కి పోరాటం సాగించాయి. కొన్ని కొమింటాంగు సైన్యాలు వంతెనను జేరుకునేందుకు వెళ్ళజొచ్చాయి. కాని ఎర్రసైన్యాలతో సమంగా విశ్రాంతి లేకుండా నడవలేక పోయాయి.

లియూబ్రిడ్జి అనేక శతాబ్దాలక్రిందట కట్టబడింది. 16 బరువైన యినుప గొలుసులు గట్టపైని సిమెంటు దిమ్మలలో తాపడం చేయ బడ్డాయి. ఆ గొలుసులపైన వేసిన సిమెంటును చాలభాగం ఊడగొట్టేవి

ఉత్తర దిక్కున కొమింటాంగు సైన్యాలు శతఘ్నలనుంచి ఎర్రసైన్యాలు దాటకుండా కాస్తున్నారు. ఎర్రసైన్యాలు యీ బ్రిడ్జియొక్క దక్షిణ ముఖానికి వచ్చి చేరుకున్నాయి. వారిముందు యీ యినుప గొలుసులు ఎదురుగా శతఘ్నలు, తెల్లసైన్యాలు వున్నాయి. చైనాలోని 18 రాష్ట్రాలనుండి సేకరించిన ధనంతో యీ బ్రిడ్జి కట్టబడినందున దానిని వారు పూర్తిగా ధ్వంసం చేయలేదు.

కొమింటాంగు సేనలకు అదనపు బలాల సహాయం రాకుండానే యీ బ్రిడ్జిని దాటేందుకు ఎర్రసైన్యాలు నిశ్చయించాయి. ఎర్రసైనికులలో ఒక్కొక్కరే ఆ బ్రిడ్జిని దాటే ప్రయత్నంలో ప్రాణాలను బలి యిచ్చేందుకు ముందుకు వచ్చారు. చేతి బాంబులను, మర తుపాకులను, వీపులకు కట్టుకొని ముప్పదిమంది సైనికులు ఆ గొలుసులను చేతులతో పట్టుకొని ప్రాక జొచ్చారు. ఎర్రసైనికులు ఫిరంగులను బారుచేసి అవతల గట్టునున్న తెల్లఫిరంగులపై కాలుస్తున్నారు. వాటినుండికూడా తీవ్రంగా సమాదానం వస్తున్నది. ఆ బ్రిడ్జిని దాటుతున్న మృత్యువునకు జంకని ఆ సైనికులలో ముందున్న ముగ్గురు ఫిరంగి గుండ్లకు గురియై టట్టానదిలో పడిపోయారు. కాని వెనుకనున్నవారు ముందురు సాగిపోతున్నారు : వారు రెండవ తీరాన్ని సమీపించినకొలది ఫిరంగి గుండ్లు వారిపైగా పోతున్నాయి.

జెక్ వాన్ రాష్ట్రవాసులు వారి జీవితంలో పొట్టకూటికొరకై జేరిన సైనికులనే చూచారు కాని యీ మాదిరిగా ఆశయం కొరకై ప్రాణాలను తృణప్రాయంగా త్యజించేందుకు సిద్ధపడిన అమర వీరులను చూడలేదు. క్రమంగా ఆ బ్రిడ్జియొక్క ఉత్తర ముఖానికి చేరిన ఎర్రసైనిక వీరుడు ఒక చేతిబాంబును గురిచూచి తెల్ల ఫిరంగి స్థావరంపైకి విసిరాడు. అతని వెనుక వచ్చిన మిగతా సైనికులుకూడా ఒడ్డుచేరుకుని చేతిబాంబులను విసరారు. మర తుపాకులను ఎడతెరపి లేకుండా కాలుస్తూ వీరావేశంతో

ముందుకు సింహ కిశోరాలవలె చొరుచుకు వెళ్ళారు. ఈ తెల్లసైనికులు ఆ బ్రిడ్జిమీద పారఫిఫ్ పోసి చుంటుంటే పెట్టి పారిపోయారు. ఇంకా ఎక్కువ మంది ఎర్రసైనికులు “టట్టూవీరులకూ జై” అంటూ విజయ ధ్వనాలు సల్పుతూ బ్రిడ్జి దాటుతూ మంటలను ఆర్పి తెల్లసైన్యాలను తరిమి కొట్టారు. మిగిలిన ఎర్రసైనికులు పాడుతూ విజయోల్లాసంతో బ్రిడ్జినిదాటి రెండు మూడుగంటల్లో జెక్ వాన్ రాష్ట్రంలో యాత్రచేస్తున్నారు. చియాంగ్ విమానాలు ఆకాశంలో తిరుగుతూ కొన్ని బాంబులను వేళాయి. కాని ఫలితం శూన్యం. ఎర్రసైన్యాలన్నీ బ్రిడ్జిని సురక్షితంగా దాటాయి.

మైదాన ప్రాంతాల మీదుగా మహా ప్రస్థానం.

టట్టూనదిని దాటి పశ్చిమ జెక్ వాన్ రాష్ట్రంలో ఎర్రసైన్యాలు ప్రవేశించి స్వేచ్ఛా వాయువుల్ని పీల్చుసాగాయి. ఈ ప్రాంతంలో చియాంగ్ కేషేక్ సిమెంటు దుర్గాల్ని నిర్మించలేదు. ఐనప్పటికీ వారి ముందురెండు వేలమైళ్ళ సుదీర్ఘ యాత్ర, ఏడు పర్వతశ్రేణుల అధిగమనం వున్నాయి.

16 వేల అడుగుల యెత్తుగల హిమాచ్ఛాదిత మహాపర్వతాన్ని వారు దాటారు. జూన్ మాసంలో వారు టిబెట్ పీఠభూమిని పమీపించారు. దక్షిణదై నా వాసులైన ఎర్రసైనికులలో చాలమంది పర్వత ప్రాంతంలో అవిరళ అవిరామయాత్రకు తట్టుకోలేక చనిపోయారు. టాన్కూషాన్, పోటంగ్ కాంగ్ దుర్గమ పర్వతాలపై ఎర్రసైన్యాలు తుప్పలను, పొదలను నరికి బాటలను నిర్మించుకుంటూ బహుకష్టంతో యాత్రను సాగించారు. అనేకమంది యోధులు ఆ పర్వత సానువులపై దీర్ఘనిద్ర చెందారు.

చూంగ్ లే, డ్రీమ్ పెక్, బిగ్ డ్రమ్ పర్వతాలను దాటి 1935 జులై 20 వ తేదీనాడు సస్య శ్యామలమైన మోర్ కే ప్రాంతంలో అడుగు పెట్టారు. ఓయువాన్ సోవియట్ నుండి సూనియాంగ్ చీక్ నాయకత్వాన నల్లవ ఎర్రసైన్యం వచ్చి యీ కేంద్ర సోవియట్ ఎర్రసైన్యాలతో కలి

సింది. ఆక్కడ వారందరూ చేరి విశ్రాంతి తీసుకుని వారి కష్ట నష్టాలను గూర్చి చర్చించుకుని ఎర్రసైన్యాలను పునర్నిర్మించుకున్నారు.

తొమ్మిది మాసాలక్రితం కియాంగ్సిలో బయల్పడిన 90,000 ఎర్ర సైనికులలో సురక్షితంగా చేరినవారు 45,000. మిగిలిన వారందరూ నష్ట పడలేదు. మార్గమధ్యంలో హూనాన్, క్విచౌ, యూనాన్ రాష్ట్రాల్లో కొన్ని ఎర్రసైనికదళాలను రైతుకూలీల్లో ప్రచారంచేసి సోవియట్లను నిర్మించుటకు వదిలారు. మార్గమధ్యంలో వర్గచైతన్యంకల శ్రామికులకు ఆయుధాలను పంచారు. ఉత్తరహూనాన్ లో హోలుంగ్ ఆధిపత్యాన సోవియట్ పనిచేస్తోంది. నాన్కింగు ప్రభుత్వం ఒక సంవత్సరకాలం దానిని నాశనం చేశేందుకు ప్రయత్నించి విఫలయ్యారు.

ఈ దీర్ఘయాత్రాకాలంలో వారికి చాలామంది మిత్రులయ్యారు. చాలామంది శతృవులయ్యారు. దీర్ఘయాత్ర మార్గంలో శ్రీమంతుల జమీందార్లు, పెట్టుబడిదార్లు నిల్వలను జప్తుచేసి ఎర్రసైనికులు సోవియట్ చట్టాల ప్రకారంగా స్వాధీనపరచుకున్నారు. ఈ విధంగా స్వాధీనం చేసుకున్న ధనదాన్యములతో సైన్యములకు కావలసిన సామగ్రిలన్నీ సరఫరా చేయబడ్డాయి. ఏ సైనికుడూ స్వార్థంకొరకు వ్యక్తిగతంగా పూచికపుల్ల కూడా ప్రజలనుంచి తీసుకోలేదు. పేదలకు, శ్రామికులకు సంపూర్ణరక్షణ ఇవ్వబడింది. జప్తుచేసిన సామగ్రిలు మోసికొవిపోలేనంత హెచ్చుగా నున్నపుడు వారికి పంచిపెట్టేవారు.

ఎర్రసైన్యాలు వస్తున్నవార్తలు వ్యాపించగానే బీదకూలీ, రైతులు ఆహ్వానసంఘాలను నెలకొల్పి, తమ ప్రాంతాలను కూడా "విముక్తం" చేసి సోవియట్ సమాజాన్ని స్థాపించవలసిందని రాయబారవర్గాలను పంపి ప్రార్థించేవారు. చైనాప్రజాసామాన్యానికి ఎర్రసైన్యాలు పేదప్రజల సైన్యాలనీ ధనికరైతు పేదకుల బారినుండి వారిని విముక్తిచేసి భూమిని దున్నేవారి పరంచేస్తాయని తెలుసును. అంతే.

సూయువాన్ సోవియట్ నుండి సూసియాంగ్చేన్, చాంగ్ క్వోటోల నాయకత్వాన నాలుగవ ఎర్రపైన్యం హోనాన్, జెక్వాన్ రాష్ట్రాల్లో దీర్ఘయాత్ర సాగించి 50000 పైన్యంతో చూ, మోల ఎర్రపైన్యంతో కలిశింది. 1935 జూలై నాటికి మరల ఎర్రపైన్యాలు 1,00,000 వరకూ పెరిగాయి.

భవిష్యత్ కార్యక్రమం నిర్ణయించుకోవడంలో ప్రధాన నాయకుల్లో భేదాభిప్రాయాలు కలిగాయి. చూ, మోలు దీర్ఘయాత్రను ఇంకా వాయవ్యదిశకు సాగించి పెన్సిరాష్ట్రం చేరుకోవాలనీ, చాంగ్ క్వోటో, సూసియాంగ్చీన్లు జెక్వాన్లోనే ఆగి సోవియట్ ప్రాంతాలను విస్తరింపజేయాలనీ వాదించారు. కాని ఈలోగా చియాంగ్ కేషేక్ పైన్యాలు తూర్పుదక్షిణ దిక్కులనుండి కమ్ముకొని వస్తున్నాయి. జెక్వాన్ నగిలో వరదలు వస్తున్నాయి.

చూపే సూసియాంగ్చీన్ల నాయకత్వాన నాలుగవ ఎర్రపైన్యం జెక్వాన్లో వుండిపోయింది. ఆ రాష్ట్రంలో వారొక సంవత్సరంపాటు వుండి హోయింగ్ పైన్యాలతో కలుసుకున్న తర్వాత అన్ని పైన్యాలతోనూ వచ్చి ప్రధాన ఎర్రపైన్యాలతో చేరుటకు నిశ్చయింప బడింది. 30,000 పైనికులతో కూడిన ప్రథమ సోవియట్ పైన్యం లిఁపియో, చౌఎన్లే, మోసీయంగ్, పెంగ్తేహ్వోల నాయకత్వంలో 1935 ఆగస్టులో దీర్ఘయాత్రను సాగించింది.

జెక్వాన్, టిబెట్టుల సరిహద్దుల్లోనున్న పచ్చిక బయళ్ళలో వారి యాత్ర సాగింది. మంజూ, శిఫాన్ ఆటవిక జాతులు నివసించే అడవి ప్రాంతాల్లో వారు వెళ్ళేటప్పుడు అంతకు ముందు కంటే దారుణమైన కష్టాలను పడ్డారు. వారివద్ద డబ్బు వుండికాని ఆహార పదార్థాలు దొరకలేదు. వారివద్ద తుపాకు లున్నాయి. కాని ఆ ఆటవికులు తుప్పలు పొదల మాటుననుండి బాణాలను కురిపించేవారు. ఎర్రపైన్యాలు నడిచేబాటను

వదలి 50 గజాలు వెళ్ళిన సైనికుడు పర్వతాలపైనుండి మంజూలచే దొర్లించబడిన ఏ పెద్ద బండరాతిక్రింద పడో ప్రాణాలు పోగొట్టుకొనే వాడు. కమ్యూనిస్టుల అల్ప సంఖ్యాకజాతుల విధానం మంజూలకు చెప్పేందుకే సావకాశం లేకుండా మంజూలు చైనావారిపై గల ద్వేషంతో ఎర్రసైనికులపై పగపూనారు. ఒక గొర్రెను సంపాదించేందుకు ఒక ఎర్ర సైనికుడు ప్రాణం బలి యివ్వవలసి వచ్చేది. వారి పల్లెలను వదలివేసి మంజూలు పశువులను, గొర్రెలను, మేకలను తోలుకొని అడవుల్లోనికి పోయేవారు. ఎర్రసైనికులు మంజూల పంటభూముల్లోని పచ్చిదాన్యాన్ని దుంపలను తినేవారు.

ఈ పచ్చికబీడు ప్రాంతాల్లో వర్షాలు అత్యధికం. ఊబి ప్రాంతాలు హెచ్చు. కాలిబాటను బహుజాగ్రత్తగా నడిచివెళ్ళాలి. దారితప్పి ఊబిలో కూరుకుని కొందరు సైనికులు అసువులను కోల్పోయారు. నీడనిచ్చే పెద్ద చెట్లుకూడా లేవు. పట్టుబడిన మంజూలు వారికి సురక్షితమైన బాటలను జూపి ఆ ప్రాంతాన్ని దాటించారు. వారిని తరుముకొని వచ్చిన నాన్కింగు ప్రభుత్వ సైన్యాలు దారి తెలియక చాలమందిని పోగొట్టుకొని వెనుకకు మళ్ళారు. ఎర్రసైన్యాలు కన్సాసరిహద్దుకు జేరుకున్నాయి.

దక్షిణ కన్సారాష్ట్రంలో టంగ్ పీ ముస్లిం సైనికులను జేర్చుకుని ప్రభుత్వ సైనికులు ఎర్రసైనికులను అడుగడుగునకు ప్రతిఘటించారు. కాని ఎర్రసైన్యం ముందుకు సాగిపోయింది. ఎర్రసైన్యాన్ని రూపుమాపేందుకు చియాంగ్ చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ అకుంఠిత దీక్షపరులూ మహా త్యాగధనులూ సగు ఎర్రసైనికుల అచంచల విశ్వాసం ముందు ప్రయోజన శూన్యమయ్యాయి. 1935 అక్టోబరు 20 నాటికి ఎర్రసైన్యాలు చైనాగోడక్రింద నున్న ఉత్తర పెన్సిరాష్ట్ర సరిహద్దుల్లో అడుగు పెట్టారు. అక్టోడ 25, 26, 27 ఎర్రసైన్యాలు 1935 వ సంవత్సరంలోనే ఒక చిన్న సోవియట్ రాజ్యాన్ని ప్రతిష్ఠించారు. ఊహితమైన కష్టాలకు లోనై

రోమాంచలమైన సాహస కృత్యాలను సల్పి ప్రపంచమంతా దిగ్భ్రమ చెందగా ఆత్మబలిదానంతో అరుణారుణం చేయబడిన ఎర్రజెండాని నెగుర వైచుచూ, 6600 మైళ్ళ దీర్ఘ యాత్రను ముగించిన మహాశూరులగు ఎర్రసైన్యానికి ఆ సోవియట్ ప్రజలందరూ ఘనమగు స్వాగత మిచ్చారు. దీర్ఘ యాత్రను ముగించి ప్రాణాలతో షెన్సిజేరిన వారు 20,000 మంది మాత్రమే.

✓ ప్రపంచ చరిత్రలో ఒక మహాదాశయం కొరకై యింతటి కష్ట నష్టాలకోర్చి సాహసం, శౌర్యం, ధైర్యం, శక్తియుక్తులు, కష్ట సహిష్ణుతలు జూపి, ఆశయసిద్ధికై యింత దీర్ఘ యాత్రను చేసిన శౌర్యధనులు కానుపించరు. సగటున రోజుకొక్కొక్క తుముల సంగ్రామము చొప్పునను, పదిహేను రోజులపాటు ప్రచండ యుద్ధాన్ని యీ దీర్ఘ యాత్ర కాలంలో ఎర్రసైన్యాలు చేశాయి. 368 రోజుల యాత్రలో 236 రోజులు పగటికాలంలోనూ, 18 రోజులు రాత్రులకాలంలోనూ వారు హుటాహుటీ యాత్ర సల్పారు. మిగిలిన 100 రోజుల్లోను చాల రోజులు చిన్న చిన్న పోరాటాల్లో గడిచింది. 56 రోజులకాలం వాయువ్య జెక్వాలోనూ మిగిలిన 44 రోజులూ 5000 మైళ్ళ యాత్రలోనూ వారు విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. రోజుకు 24 మైళ్ళదూరం వారు పర్యటించారు. ✓

ఎర్రసైనికులు మొత్తం మీద యీ యాత్రలో 18 పర్వత శ్రేణులను దాటారు. అందులో 5 పర్వత శ్రేణులు నిరంతర హిమాచ్ఛాదిత నగాల. 24 నదులను, 12 రాష్ట్రాలను గడిచారు. 62 పట్టణాలను పట్టుకున్నారు. 10 మంది సైనిక ప్రభువుల సైన్యాలతోను, చియాంగ్ సైన్యాలతోను పోరాడుతూ వారి చక్రబంధాలనుంచి తప్పుకుంటూ ముందుకు సాగిపోయి గమ్యస్థానాన్ని జేరుకున్నారు. మొత్తం మీద 6 ఆదిమవాసుల మన్య ప్రాంతాల్లో ప్రవేశించి బహు కష్టనష్టాలకు లోనై బయటకు వచ్చారు. ఈ దీర్ఘ యాత్రముందు ఆల్బర్ట్ పర్వతాలను దాటిన హానిబల్ సాహసోదంతం వెలవెలబోతుంది. ✓

ఎర్రసైన్యాలు సల్పిన యీ దీర్ఘయాత్ర సైనిక రాజకీయదృష్ట్యా మహాత్వపూర్ణమైనది. అక్రమితప్రాంతాలకు సమీపంలో జపానును ప్రతిఘటించే ఉద్దేశ్యంతో జపాను వ్యతిరేక సోవియట్ రాజ్యాలను నిర్మించేందుకు యింతటి మహాత్యాగాన్ని చేశామనే విశ్వాసమూ, దీక్ష, సంకల్ప బలమూ ఎర్రసైనికుల్లో వ్యాపించి వున్నాయి. 20 కోట్ల జనాభాగల రాష్ట్రాలగుండా సాగిన దీర్ఘయాత్రామార్గంలో వారు ప్రజలకు యీ దేశ భక్తిప్రపూరిత సందేశాన్నే వినిపించారు. కార్యదక్షులై చైనాను రక్షించుటకు సామ్రాజ్యవ్యతిరేక యుద్ధంలోకి సింహకిశోరులవలె దూకవలసిందని ప్రబోధించారు. దున్నేవానికే భూమి అన్న సన్యట్ సేకా యొక్క పవిత్ర తృతీయ సూత్రాన్ని ఆచరణలో పెడుతూ శ్రామికవర్గపు భక్తివిశ్వాసాలను చూరగొన్నారు. దీర్ఘయాత్రా మార్గంలో వున్న పల్లెల్లోను, పట్టణాల్లోనూ బహిరంగసభలు జరుపుతూ జపానువ్యతిరేక, వర్గపోరాట భావాలను పెదజల్లే నాటకాలు, విచిత్రవేషాలు, డక్కికథలు ప్రదర్శించారు. ఎర్రసైన్యాన్ని కండ్లారా చూచిన కోట్లకొలది ప్రజలు చియాంగు ప్రభుత్వం చేసిన “కమ్యూనిస్టులు పెనుభూతాలు, దుండగీంద్రు, బందిపోట్లు” అను ప్రచారం బూటకమని గ్రహించారు. ఎర్రసైన్యంతో కూడా వచ్చిన వేయిమంది పైగా 11 నుండి 17 సంవత్సరాల వయస్సుగల బాలురు మొగినర్పులుగా పనిచేశారు. వారు చూపిన ఓర్పు, ఎర్రసైనికులకు సల్పిన సేవలో నేర్పు, యాత్రను కాలినడకతో సాగించిన దీక్ష వారికి దీర్ఘయాత్రాచరిత్రలో సుస్థిరమైన స్థానాన్ని గడించాయి. ‘సియోక్వే’ (చిన్న చూతాలు) అను వాత్సల్యంతో పిలువబడే చిన్నబాలురు ఎర్రసైనికులకు ఆపారమైన సేవచేశారు. వీరందరూ కౌమారదశలోనే యెన్నో కడగండ్లకు లోనై ఎర్రసైన్యంతోపాటు ఈ దీర్ఘయాత్రను సాగించి మహావీరులని పొగడ్తను గడించారు.

22 వ అధ్యాయం.

షెన్సీ సోవియట్లు : ప్రాథమిక సోవియట్ విధానాలు.

షెన్సీ సోవియట్లు జననం.

కియాంగ్సి, ఫూకీన్, హూనాన్ రాష్ట్రాల్లో చూపే మోసీయంగ్లు కేంద్రసోవియట్ ప్రభుత్వాన్ని నిర్మించి, నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్ని తీవ్రంగా ప్రతిఘటిస్తున్న పోరాటకాలంలో, చైనాలో పలురాష్ట్రాల్లో వర్గ చైతన్యం కలిగిన శ్రామికులతో కూడిన ఎర్రపైన్యాలు పలుప్రాంతాల్లో సోవియట్లను నిర్మించి సోవియట్ విధానాలను అమలుపరచ జొచ్చారు. సూహేయంగ్, సూసియాంగ్ చీన్లు బహు సారవంతమైన మధ్య యాంగ్జీలోయలో 20 లక్షల జనాభాగల హోనాన్—ఆన్ హ్యే—హూపే సరిహద్దు సోవియట్ను నెలకొల్పారు. 1933 సంవత్సరంలో వాయవ్య చైనాలో షెన్సీ కన్నా వింఘ్సియా సరిహద్దు సోవియట్ లియూజూటాన్ నాయకత్వాన నెలకొల్పబడింది.

లియూజూటాన్ జీవితవిశేషాలు. .

ఉత్తర షెన్సీలోని పర్వతప్రాంతంలో పోయాన్ పట్టణంలో మధ్యతరగతి రైతుకుటుంబంలో లియూజూటాన్ జన్మించాడు. మంగోలియాతో ఒంటెలపైన వ్యాపారం సాగించే గొప్ప కేంద్రమైన యూలిన్లో ఉన్నత విద్యాభ్యాసం చేసి, కాంటన్లోని వాంపో సైనిక కళాశాలలో విద్యార్థిగా జేరి 1926 లో పట్టం పుచ్చుకున్నాడు. ఆ కళాశాలను వదలగానే కొమింటాంగు పైన్యంలో ఉద్యోగం దొరికింది. ఆనాటికే ఆ యువకుడు కమ్యూనిస్టుపార్టీలో సభ్యుడు.

1927 లో కొమింటాంగు ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టులపై దాడి సాగిస్తున్నప్పుడు ఆయన షాంఘేకు వెళ్లి రహస్యంగా పార్టీ కార్యకలాపా

అను సాగించాడు. 1928 లో పాతన్నేహితులైన కామ్రేడ్సుతో సంబంధాలు కల్పించుకుని 1929 లో దక్షిణషెన్సిలోని హ్వాసీన్ అనుచోట రైతు తిరుగుబాట్లను తీసుకుని వచ్చాడు. కాని బహు క్రూరంగా ఆ తిరుగుబాటు అణచివేయబడింది. ఆ తిరుగుబాటుదార్లలో కొందరు తప్పించుకుని రైతు గెరిల్లాదళాల నేర్పరిచారు.

1929-1931 మధ్యకాలంలో ఆయన మృత్యువుతో చెలగాటాలాడుతూ బహు సాహసోపేతమైన జీవితాన్ని గడిపాడు. ఒక పర్యాయం ఆయనను జమీందార్లు పోయాన్ లో మింటువాన్ సైన్యాలకు అధిపతిగా నియమించారు. కాని ఆ పదవిని పెద్ద ధనికభూస్వాములను, పడ్డీ వ్యాపారస్తులను నిర్బంధించి ఉర్రీతీసేందుకు పయోగించాడు. త్వరలోనే ఆతని పదవీచ్యుతునిగాజేసి తరుమగా వేరొక జిల్లాకు ముగ్గురు అనుచరులతో పారిపోయాడు. ఫెంగ్ యాసియాంగు సేనానాయకుల్లో ఒకడు లియూకు ఆతని అనుచరులకు ఒకవిందు చేశాడు. ఆ విందుమధ్యలో లియూ అనుచరులు ఆ సేనానిని, ఆతని సైనికులను అకస్మాత్తుగా నిరాయుధులను జేసి, 20 తుపాకులను పట్టుకుని దగ్గరనున్న పర్వతాల్లోకి పారిపోయారు. అక్కడ లియూజుటాన్ కు 300 మంది అనుచరులు చేరారు.

కాని త్వరలోనే ఆతని చిన్నసైన్యం చుట్టు ముట్టివేయబడింది. ఆ విషమపరిస్థితుల్లో లియూ వారితో రాజీపడి కొమింటాంగు సైన్యంలో చిన్న కలౌనెల్ గా పనిచేశాడు. కొద్ది కాలంతర్వాత ఆయన భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం లేవదీశాడు. ఈ పర్యాయం ఆతన్ని నిర్బంధించారు కాని ఆయనకు సైనికుల్లోగల పలుకుబడివలన మరల వదలివేయబడ్డాడు. మూడవ పర్యాయంకూడా ఆయన పాతవిధానాన్నే సాగించాడు. పన్నుల నీయ తిరస్కరించిన జమీందార్ల నాయన నిర్బంధించాడు. ఈ చర్యను సహించలేక జమీందార్లు, ధనికభూస్వాములు ఆయనను శిక్షించాలని కొమింటాంగు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను కోరారు. లియూ

సైన్యాలు నిరాయుధాలు చేయబడ్డాయి. లియూ కొందరు కమ్యూనిస్టు సైనికులతో పోయాన్కు పారిపోయాడు.

1931 లో ఆయన స్వతంత్రించి చిన్న ఎర్రసైన్యాన్ని జేర్చి పోయాంగ్, చుంగ్యాంగ్ తాలూకాలను ఆక్రమించి ఉత్తర షెన్సీలో సోవియట్ ప్రాంతాలను విస్తరించ మొదలుపెట్టాడు. ఆయన సైన్యాలను నాశనంచేసేందుకు ప్రభుత్వసైన్యాలెన్నిసార్లు పంపబడ్డాయి. అనేక పర్యాయాలు కొమింటాంగు దళాలు లియూతో జేరాయి. ఆయనను చంపినవారికి గొప్ప బహుమానం యిస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆయన నిర్భయత్వం, సాహసం, శక్తియుక్తులు వాయవ్యచైనాలో గొప్ప పలుకుబడిని సంపాదించాయి. తుపాకిగుండ్లకాయన శరీరం చెక్కుచెదరదనే విశ్వాసం ప్రజలలో వ్యాపించింది.

మొదటి రెండుసంవత్సరాల్లోను యుగాలతరబడి జమీందార్లు, ఉద్యోగుల సాహుకార్లు యినుపపాదాలక్రింద చిత్రహింసలపాలై, కూటికి గుడ్డకు కరువైన రైతుకూలీలు వారిని పట్టుకుని చంపేవారు. కాని 1932 నాటికి లియూకు 11 తాలూకాలు లోబడ్డాయి. లియూసైన్యల్లో ఒక రాజకీయశాఖను యూలిన్లో కమ్యూనిస్టులు నెలకొల్పి యెర్రసైనికుల్లో విద్యావ్యాప్తి జేశారు. 1933 సంవత్సరం ప్రారంభంలో ప్రభుత్వం నెలకొల్పబడి సోవియట్ ప్రభుత్వం, సోవియట్ విధానాలు కేంద్ర సోవియట్ రాజ్యంలోవలెనే అమలుజరుపబడ్డాయి. 1934, 1935 లలో యీ షెన్సీ సోవియట్లు బాగా విస్తరించాయి. షెన్సీరాష్ట్ర సోవియట్ ప్రభుత్వం ప్రతిష్ఠింపబడింది. ఆన్టింగులో కేంద్రసైనిక కార్యాలయం నెలకొల్పబడింది. సోవియట్లు వారి ప్రభుత్వ తపాలాశాఖ, బ్యాంకులను స్థాపించారు. స్టాంపులు, డబ్బు, కరెన్సీలను వారిటంకకాలలో ముద్రింపజొచ్చారు. సోవియట్ ఆర్థికవిధానం అమలుజరుపబడింది. జమీందారీ భూములను పునర్విభజించి, భూమిని సాగుదార్లపరం చేశారు. కో ఆప

రేటివ్ సంస్థలు నెలకొల్పబడ్డాయి. గ్రామాలన్నిటిలోనూ ప్రాథమిక వయోజన పాఠశాలలు తెరువబడ్డాయి.

ఈ లోగా లియూజుటాన్ దక్షిణ షెన్సిరాష్ట్రంలోకూడా అనేక తాలూకాలను పశపరచుకున్నాడు. కాని కొమింటాంగు సేనానియైన యాంగ్ హూచెంగ్ సైన్యాలతో పోరి కొన్నిసార్లు ఓడిపోయాడు. లియూ సైన్యల్లో శిక్షణ, రాజకీయ ప్రచారం హెచ్చినకొద్దీ వారికి రైతుల్లో పలుకుబడి హెచ్చింది. 1935 సంవత్సర మధ్యంలో ఎర్రసైన్యాల పాలనకు లోబడి షెన్సి, కన్సులలో 22 తాలూకాలుండేవి. లియూజుటాన్ సైన్యంలో 5000 మంది సైనికులు చేరారు. కియాంగ్సి, ఘాకిన్ కేంద్ర సోవియట్లతో వారు రేడియో సంబంధాలను నెలకొల్పారు. ఈ విధంగా బలపడుతున్న ఎర్రసైన్యాలను నాశనం చేయవలసిందని ఉపసేనాధ్యక్షుడైన చాంగ్ సూలియాంగ్ కు మాగ్నల్ చియాంగ్ కేషేక్ హుకుం జారీ చేశాడు.

1934 వ సంవత్సరాంతంలో సూహేయంగ్ 8000 ఎర్రసైనికులతో దక్షిణ షెన్సికివచ్చి జనరల్ యాంగ్ హూచెంగ్ సైన్యాలతో పోరాడి 5 తాలూకాల్లోని కూలిరైతులను సాయుధులను జేసాడు. ఈ సోవియట్ కు ఒక తాత్కాలిక ప్రభుత్వం నెలకొల్పి కన్సురాష్ట్రంలోనికి సైన్యాలను నడిపించాడు.

1935 జూలై 25 తేదీనాడు ఉత్తర షెన్సిలోని యుంగ్ చాంగ్ వద్ద సూహేయంగ్ లియూజుటానుల ఎర్రసైన్యాలు కలుసుకున్నాయి. ఆ ఎర్రసైన్యాలను 15 వ ఎర్రసైన్యంక్రింద పునర్నిర్మించారు. షెన్సి-కన్సు-షన్సి విప్లవ సైనిక సంఘానికి సూహేయంగ్ అధ్యక్షుడుగానూ, లియూజుటాన్ ఉపాధ్యక్షుడుగానూ ఎన్నుకోబడ్డారు. 1935 ఆగస్టులో ఈ ఎర్రసైన్యాలు టుంగ్ పీ సైన్యాల నోడించి చాల తుపాకులను మందుగుండు సామగ్రిని పట్టుకున్నాయి.

ఆగస్టు మాసంలో షెన్సీ సోవియట్ కు కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్ర సంఘసభ్యుడైన చాంగ్ చింగ్ పూ ఈ సోవియట్ సైన్యాలను, ప్రభుత్వాన్ని పునర్నిర్మించేందుకు వచ్చాడు. లియూజుటాన్ పార్టీపందాను అనుసరించ లేదని చాలా సార్లు సాక్ష్యాన్ని ప్రోగుచేసి లియూజుటాన్ పదవులన్నిటినుండి రాజీనామా నీయవలసిందని కోరాడు. పార్టీ శిక్షణకు లోబడి లియూజుటాన్ అన్ని అధికారాలను వదులుకొని పోయాన్ కు వెళ్ళిపోయాడు. ఆయన అనుచరుల్లో 100 మందిని విప్లవప్రతికూలరను నిందలుమోపి నిర్బంధించాడు.

ఈ కల్లోల పరిస్థితుల్లో మోసీయంగ్, లిన్ పియో, చౌఎన్ లే, పెంగ్ టే హీలు వారి సైన్యాలతో 1935 అక్టోబరు మాసంలో యీ షెన్సీ సోవియట్ రాజ్యంచేరారు. చాంగ్ చింగ్ పూ తన అధికారాన్ని దుర్వినియోగపరిచి లియూజుటాన్ ను సోవియట్ రాజ్యపదవులనుండి తొలగించి వేశాడనీ, ఆతడు తనకులేని అధికారాన్ని చెలాయించాడనీ గ్రహించి ఆతనిని విచారించి కేంద్రసంఘాన్నుంచి తొలగించి పార్టీలో ఎట్టి బాధ్యతా లేని తక్కువ పనులలో నియోగించారు.

1936 తొలిమాసాల్లో బహు ప్రసిద్ధిగాంచిన ఎర్రసైన్యాలు జరిపిన జపాను వ్యతిరేకదండయాత్రలో లియూజుటాన్ మరల సేనాధిపత్యం వహించాడు. ఆయన తన సైన్యాలను షన్సీరాష్ట్రంలోనికి నడిపించి ఆ కొమింటాంగు ఆదర్శరాష్ట్రంలో రెండునెలల్లో 18 తాలూకాలను ఆక్రమించాడు. 1936 మార్చి మాసంలో అతిసాహసంతో శత్రు సైనికస్థావరంపై దండెత్తినప్పుడు ఊతగాత్మడయ్యాడు. ఆయనను షెన్సీ తీసుకొనివచ్చిన కొద్దికాలంలో ఆయన జీవితాశయమైన సోవియట్ చైనానిర్మాణ పవిత్రోద్యమ సాధనలో ప్రాణాలను విడిచాడు. ఒక ఎర్రజిల్లాకు జుటాన్ అను పేరుపెట్టి కమ్యూనిస్టులు లియూజుటాన్ యెడగల తమ భక్తిప్రపత్తులను వెల్లడించారు.

సోవియట్ల ప్రాథమిక విధానాలు.

1. కార్మిక కర్షకుల మహత్తర త్యాగాలచే సాధింపబడిన సోవియట్ నియంతృత్వాన్ని సుదృఢ మొనర్చుట.
2. సోవియట్ నియంతృత్వాన్ని దేశవ్యాప్త మొనర్చుట.
3. దేశంలోని కార్మిక కర్షకులకు సోవియట్ సం దేశాన్నిందించుట.
4. సోవియట్లను నిర్మించి ప్రజానీకాన్ని సాయుధులను జేయుట.
5. సాయుధులగు కార్మిక కర్షకులచే నిర్మింపబడిన యెర్రపైన్యాలచే విప్లవ పోరాటాన్ని సాగించి అభివృద్ధి నిరోధక కొమింటాంగు ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయుట.
6. బూర్జువా ప్రజాతంత్ర విప్లవదళను సోవియట్ దశలోనికి క్రమంగా మార్చుట. అనునవి సోవియట్ల ప్రధానాశయాలు.

(అ) సాయుధ ప్రజలు : ఎర్రపైన్యం.

కొమింటాంగు ప్రభుత్వ దాడుల నెదుర్కొని సోవియట్ ప్రాంతాలను విస్తరింప జేయుటకు ఎర్రపైన్యాలు ప్రజలను సాయుధులను చేయాలి. విప్లవోత్సాహ పూరితులగు రైతుకూలీలకు ఆదర్శప్రాయమైన శిక్షణనిచ్చి “ఉక్కు తునకల” పైన్యాలను నిర్మింప ప్రారంభించారు. ఈ పైన్యాలలో వర్గచైతన్యం గల కూలీ రైతు నిష్పత్తి బాగా పెంచారు. పైనికులలో రాజకీయ ప్రచారాన్ని వృద్ధిపరచారు. ప్రజాసామాన్యంతో ఎర్రపైనికులు ఘోరమైన మర్యాదలతో ప్రవర్తించునట్లు కట్టుబట్టాలు చేశారు. పైనిక నిర్మాణ, యుద్ధతంత్ర, వ్యూహారచన పోరాట విధానాలను పరిస్థితుల కనుగుణ్యంగా మార్చారు. క్రమ శిక్షణ, విజ్ఞాన సంస్కృతులు, పైన్యాలలో వృద్ధియగుటకు కృషి చేశారు. వలంటీరు దళాల్లో ప్రజలు ఐచ్ఛికంగా చేరుటకు అనువగు వాతావరణాన్ని కల్పించారు. పైన్యాలకు కావలసిన

ఆహార మందుగుండు సామగ్రుల సరఫరాకు బాటలను నిర్మించి రవాణా సౌకర్యాలు కల్పించుటకును, వైద్య, ఆరోగ్య వసతులను కల్పించుటకును సోవియట్ ప్రభుత్వం గొప్ప శ్రద్ధ చూపింది. కూలీ రైతుల్లో సమరస భావం పెంపొందించి వారికి వర్గచైతన్యం కల్పించి, వ్యవసాయక విప్లవాన్ని వ్యాపింపజేసి వారి పైనిక శక్తిని విజృంభింప జేయడమనే మహత్తర కార్యాన్ని సాధించుటకు విరామంలేని కృషిని కమ్యూనిస్టులు సాగించారు.

(అ) సోవియట్ ప్రజాతంత్రము.

కార్మిక కర్షక నియంతృత్వ ప్రాతిపదికపై నెలకొల్పబడిన సోవియట్లు ప్రజలచేత ప్రజలకొరకు నిర్మింపబడిన ప్రజాప్రభుత్వాలు. కూలీ రైతులకు చరిత్రలో కనీవినీ యెరుగని ప్రజాతంత్ర హక్కులను యీ విధానం కల్పించింది. సోవియట్ ఎన్నిక లీక్రింగి పద్ధతులమీద జరుపబడుతున్నాయి :

(1) ఎన్నికల నిమిత్తమై ఓటర్ల సమావేశం జరుగుతుంది. ఒక ఎర్రకాగితంపైని వ్రాయబడిన ఓటర్ల జాబితా వ్రేలాడగట్టబడి వుంటుంది. దోపిడీదార్ల నా సమావేశంలో పాల్గొననీయరు.

(2) ప్రతి పదిహేను కార్మిక కుటుంబాలనుంచి ఒక్కొక్కరున్నూ, ఏబైమంది రైతుల కొక్కొక్కరున్నూ, ప్రతినిధులు యెన్నుకొనబడతారు. ఇట్టి ప్రతినిధులతో గ్రామ, పట్టణ సోవియట్లు యేర్పడతాయి.

3. కేంద్ర సోవియట్ సంఘంచే 1933 సెప్టెంబరులో చేయబడిన యెన్నికల చట్టం ప్రకారంగా రైతులకు గ్రామ నియోజక వర్గా లేర్పాటు చేయబడ్డాయి.

4. 1932, 1933 యెన్నికల్లో రోగులు, ముఖ్యమైన రక్షణ సన్నాహాల్లో పాల్గొనేవారూ తప్ప మిగతావారందరూ అనగా 100 కి 80 మందిపైనే పాల్గొన్నారు. •

5. 1932 యెన్నికల్లో నామినేషన్ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడింది.

6. 100 కి 25 కంటే అధికంగా స్త్రీలు యెన్నికల్లో పాల్గొన్నారు. ఫూకీన్ లో కొన్ని గ్రామాల్లోనూ, పట్టణాల్లోనూ నూటికి 60 మంది స్త్రీలు కూడా ఓట్లు వేశారు.

(7) ఎన్నికలతేదీ ముందుగా రెండుమూడు ఓటర్ల సమావేశాల్లో అభ్యర్థులు వారు లోగడ చేసిన సేవను వివరిస్తారు. ప్రజలు వారికినచ్చిన దేశ, సంఘసేవకుని ఎన్నుకునే సావకాశం లభిస్తుంది.

(8) ఘోరతప్పిదాలను చేసిన ప్రతినిధులను 10 మంది ఓటర్ల కోరికపైని సగంకంటే హెచ్చుఓటర్ల మెజారిటీతో తొలగించివేయ వచ్చును.

ప్రభుత్వాన్ని యెదుర్కొనే సమస్యలన్నీ ప్రజాభిప్రాయంవలన పరిష్కరింపబడతాయి. విప్లవ ప్రజానీకానికి వాక్సభాపత్రికా, సమ్మె స్వాతంత్ర్యాలీయబడ్డాయి. ప్రజలకు వారి భావవ్యక్తీకరణకు అనువుగా నుండునట్లు సమావేశ, ప్రచురణ సావకాశాలను ప్రభుత్వం కలిగించింది. సోవియట్ ప్రభుత్వోద్యోగుల యొక్క లోటుపాట్లను వెల్లడించే సావకాశాలు ప్రతి పౌరునికి కల్పించబడ్డాయి. పరిపాలనా సౌలభ్యమునకై తాలూకా, జిల్లాప్రాంతాల నిప్పుడు చిన్నవిగా యేర్పాటు చేశారు.

(ఇ) ధనిక భూస్వాములయెడ సోవియట్ వైఖరి.

ప్రజాపీడకులు, దోపిడిగాండ్రునగు ధనికభూస్వామి, జమీందారు, వడ్డీవ్యాపారస్తులకు సోవియట్ ప్రజాతంత్ర హక్కులనీయదు. అర్థిక జీవితంలో వ్రేళ్లు పాతుకొనిపోయి, యుక్తిప్రయుక్తులలో నారితేరి కూటనీతి విశారదులగు ఈ దోపిడిగాండ్రు సోవియట్లను కూలద్రోసేందుకు పన్నని పన్నాగముండదు. కాన వారికి పైన్యంలో జేరుటకు ఓటుచ్చేయుటకు హక్కుండదు. విప్లవన్యాయస్థానాలలో వారు ప్రజలచే మోపబడిన

నేరాలకు విచారింపబడతారు. ఈ న్యాయస్థానాల తీర్పులను విప్లవనైన్యం, అమలుజరుపుతుంది. బోల్షివిక్ వ్యతిరేకసంస్థ, సోషల్ డెమాక్రాటులు, పునర్నిర్మాణసంస్థ ట్రాట్స్కీ-చెకా వాదులు సాగించిన కుట్రల నెదుర్కొని పూర్తిగా అణచివేశారు. ఈ విప్లవ న్యాయస్థానాలలో ప్రజాసామాన్యం పాల్గొంటారు. ఖైదీలను సంస్కరణాలయాలలో నుంచి కమ్యూనిస్టు సంస్కారం కలిగించి సుశిక్షితులైన పౌరులుగా తయారుచేస్తారు. ఆత్యధిక సంఖ్యాకులైన శ్రామికులకు ప్రజాతంత్ర హక్కులను కలిగించి వారి పాలకశక్తిని సుదృఢంచేసి పరిపాలనాసౌష్ఠవాన్ని పెంపొందించుటయే యీ విప్లవ న్యాయస్థానాల కర్తవ్యం.

వ్యవసాయక విప్లవం.

చైనాలో భూస్వాముల దౌర్జన్యమునకు వ్యతిరేకముగా జరుపబడిన వ్యవసాయక విప్లవంనుండి యెర్రపైన్యమూ, సోవియట్లు ఉద్భవించాయి. రైతు శ్రమ ఫలితంలో 100 కి 50 నుంచి 80 పాళ్ళవరకూ మక్తారూపంలో భూస్వామి తన పాలుగా తీసికోవడం నూటికి 30 నుంచి 100 పాళ్ళవరకూ వడ్డీలు నాముల రూపంలో భూస్వాములు, పాహుకార్లు గుంజడం వెట్టిచాకిరీ 1700 ల రకాల పన్నులూ చేరి రైతులనుండి భూమిని వారి పీడకుల వశం చేశాయి. సహనశక్తి పూర్తిగా పోయి నిరంతర ఔమపీడితులగు రైతులు వ్యవసాయ విధానానికి రూపంకల్పించి అమలు జరిపారు. భూవిభజన పరిశీలన యీ క్రింది సూత్రాల ననుసరించి జరుగుతున్నది :

1. భూవిభజన, పరిశీలన విధానాలను అమలు జరిపే ఉద్యమంలో జమీందారు, ధనిక భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా పేదరైతులు, వ్యవసాయకూలీలు పోరాటంలో పాల్గొనునట్లు చూడాలి. వ్యవసాయంపై ఆధారపడే పేద ప్రజానీకమంతా ఉత్సాహంతో పట్టుదలగా యీ భూపున

ర్విభజనను కట్టుబాటుతో అమలు జరుపుటకు నిశ్చయించిన తర్వాతనే చేయాలి కాని కొద్దిమంది కమ్యూనిస్టులు ప్రజల సహాయ సానుభూతులు లేకుండా చేయరాదు.

2. భూస్వాముల జమీందార్లయొక్క పశువులు, బండ్లు, పని ముట్లు మున్నగు సామాన్లను జప్తు చేసినపుడు వాటిలో అత్యధికభాగం పేదరైతులకు పంచాలి. లేక కొద్దిమంది పెత్తందార్లు కాజేస్తే, స్వార్థం చూపుతే, ప్రజల్లో అసంతృప్తి కలిగి సోవియట్ విప్లవమందు విముఖత యేర్పడుతుంది.

3. భూవిభజన సాధ్యమైనంత త్వరలో ముగియాలి. భూమిని పదే పదే విభజిస్తూంటే వ్యవసాయోత్పత్తి పడిపోయి రైతుల పైనిక తత్వం నశిస్తుంది. ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని దోపిడీదార్లు పోరాటానికి అటంకాలు కల్పించి విప్లవ శక్తులలో విరోధాలు పెంచుతారు.

4. దోపిడీదార్లను పట్టుకొనుటయే పరిశీలక సంఘం యొక్క ప్రధాన కర్తవ్యం. గాన పొలాన్ని దున్ని సండించుకునే కృషివలులను తరచుగా యేదో ఒక సాకుమీద వారికి పంచిన పొలాల నుండి తప్పించరాదు.

5. భూవిభజన, పరిశీలన కార్యాలను నిరోధించే విప్లవ వ్యతిరేక శక్తులను తీవ్రంగా అణచివేయాలి. ప్రజాసామాన్యం వారిని విచారించి శిక్షిస్తుంది. కుల మత విభేదాలను, పంశాభిమానాలను పురస్కరించు కొని విప్లవ శక్తులలో కలతలు తెచ్చేందుకు చేసే ప్రయత్నాలను కఠినంగా అణచాలి.

6. వర్గసంఘర్షణను అభివృద్ధిపరస్తూ కులకక్షలను రేపేవారిని తీవ్రంగా శిక్షించాలి. సోవియట్ సంస్కరణల పేరుతో వ్యక్తిగత ప్రాబల్యాన్ని వృద్ధిపరచేందుకు గాని కుటుంబ తగాదాలను తీర్చుకునేందుకు గాని ప్రయత్నించేవారిపై కన్నువేసి అప్రమత్తతగా మెలగాలి.

7. గ్రామ ప్రజల నిర్మాణశక్తిపైనా వర్గచైతన్యంపైనా సోవియట్ విప్లవశక్తి ఆధారపడి వుంది. కాబట్టి సోవియట్ నిర్వాహకులు వ్యవసాయదార్లలో రాజకీయ, వర్గ ప్రచారాన్ని, వయోజన, ప్రాథమిక విద్యాలయాలు, బహిరంగ సభలు, పత్రికలు, డక్కికథలు, విచిత్రవేషాలు నాటక ప్రదర్శనల ద్వారా ప్రచారం చెయ్యాలి.

ప్రజల చొరవ నధికంచేసి ఉత్పత్తిని హెచ్చించడం సోవియట్ల విధి. సోవియట్ విప్లవాత్పూర్వం పస్తులతోను, గంజి, సంకటి, చెట్టు బెరడు, దుంపలతోను బ్రతికే రైతుల జీవితంలో సోవియట్ పాలనలో అమోఘమైన మార్పు తీసుకొనివచ్చుతే సోవియట్ల మహదాశయం.

(ఉ) ప్రభుత్వాదాయం.

విప్లవయుద్ధాన్ని, కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించేందుకు కావలసిన ధనం పుష్కలంగా సోవియట్లనుసరించే విధానంవలన లభించేది. కొమింటాంగుప్రభుత్వంతో పోల్చితూస్తే సోవియట్ ప్రాంతం చాలా చిన్నది. ప్రజలపై పన్నులు రుద్దకుండా వుండే సోవియట్ కంటే రోజు రోజుకూ ప్రజలపై క్రొత్తపన్నుల భారంమోపే కొమింటాంగుకు అతి స్వల్పకాలంలో దివాళాపరిస్థితి కల్గింది. సోవియట్లు (1) ప్యూడల్ దోపిడీదార్ల ఆస్తిపాస్తులను జప్తుచేయడం, (2) స్వల్పపన్ను, (3) జాతీయార్థికాభివృద్ధులద్వారా ఆదాయాన్ని వృద్ధిచేశారు.

కొమింటాంగు పన్నులభారాన్ని పేదలపై మోపుతే సోవియట్లు దోపిడీదార్లైన జమీందారు, వడ్డీవ్యాపారస్తుడు, పెట్టుబడిదారులనుండి ప్రభుత్వాదాయం సేకరించారు. వ్యవసాయ వ్యాపార రాబడులపై క్రమానుగతమైన పన్ను ధనికులపై విధించారు దిగుమతి సుంకములు, అమ్మకపుపన్నులు అని వ్యాపారపుపన్నులు రెండు విధాలు. దిగుమతిసుంకం చెల్లించిన తర్వాత సరుకులు యదేచ్ఛగా సోవియట్ ప్రాంతంలో అమ్మ

బడవచ్చును. వ్యాపారపు హెచ్చుతగ్గులనుబట్టి క్రమానుగతమైన పన్ను విధిస్తారు. 400 రూపాయలకంటే తక్కువ పెట్టుబడిగల వ్యాపారముల పైన, సొంత ఛాన్యాదుల నమ్ముకునే రైతుల సరుకులపైన, సహకార సంస్థలపైన పన్నువెయ్యరు. ఈ విధంగానే ధనికరైతుల, టుఖోలపైన హెచ్చుపన్ను, రైతులపైన తక్కువ, చాలమందిపైన అసలు పన్ను లేకుండాను చేస్తారు.

కొమింటాంగుప్రభుత్వం టీనుట్సీన్లో 1933 మార్చి 21 తేదీ నాడు 1756 పన్నులను, జెక్వాన్ పైనికప్రభువులు 1937 పన్నులను వసూలుచేశారు. షెన్సీలో భూమిపన్నును 25 రెట్లు పెంచారు.

సోవియట్ ప్రభుత్వ ఆర్థిక ఆదాయశాఖలు జాతీయాదాయాన్ని వృద్ధిపరచేందుకు స్టేటుబ్యాంకును నెలకొల్పి నోట్లను నాణ్యాలను ముద్రిస్తున్నారు. అన్ని ప్రభుత్వశాఖల్లోనూ, రంగాల్లోనూ, విప్లవయుద్ధం విజయవంతంగా నిర్వహించేందుకు ప్రభుత్వోద్యోగులు పార్టీనాయకులు పొదుపుగా డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు.

కియాంగ్సీ, ఆన్ హ్వా, జెక్వాన్ సోవియట్లలో ముందు వెండి నాణ్యాలు ముద్రింపబడ్డాయి. కాని కొమింటాంగు ప్రభుత్వము 1935 నవంబరులో వెండిని జప్తుచేయడం ప్రారంభించినతర్వాత వెండిఖరీదు విపరీతంగా పెరిగింది. అప్పటినుండి షెన్సీ సోవియట్లప్రభుత్వం వెండి నాణ్యాలను ముద్రించక తమ కరెన్సీ నోట్లకు "రిజర్వు" గా వెండిని నిల్వజేస్తున్నారు. వారి నోట్లపై "అంతర్యుద్ధం విరమించండి" "జపానును ప్రతిఘటించండి" మున్నగు నినాదాలను అచ్చువేస్తున్నారు. సోవియట్ ప్రాంతంలో సోవియట్ కరెన్సీని ప్రజలు అమితమైన విశ్వాసంతో చెలామణి చేస్తున్నారు. కొమింటాంగు డాలరు ఒకటికి 1.21 సోవియట్ డాలర్లు మారికపురేటుగా నిర్ణయించి, ఆ ప్రకారమే కొమింటాంగు పాలనలో నున్న వర్తకులకు కొమింటాంగు కరెన్సీనే చెల్లిస్తున్నారు. షెన్సీ

సోవియట్ ఫైనాన్సుకమీషనరు వయోవృద్ధుడైన లిన్ పేచూ. ఆయన 1922 లో కమ్యూనిస్టుపార్టీలో సభ్యుడుగా జేరాడు. డాక్టర్ సన్యట్ సేన్తో సన్నిహితంగా పనిచేస్తూ కొమింటాంగుపార్టీ కోశాధికారిగా పనిచేశాడు. సన్ నిర్యాణానంతరం కొమింటాంగు కేంద్ర కార్యనిర్వాహక వర్గంలో సభ్యుడుగాను, కాంటన్ రై తు మంత్రివర్గాధ్యక్షుడుగాను పనిచేశాడు. కమ్యూనిస్టులను చియాంగ్ వేటాడటం మొదలుపెట్టగానే లిన్ పేచూ బహిరంగంగా ఖండించి సోవియట్ రష్యాకు పారిపోయి ఆచట నాలు సంవత్సరాలకాలం ఎర్రవిశ్వవిద్యాలయంలో అర్థశాస్త్ర మభ్యసించి కియాంగ్ కి తిరిగివచ్చి ఫైనాన్సు కమీషనరుగా పనిచేస్తున్నాడు. ఆయన ప్రభుత్వాదాయ వ్యయపట్టికలను తయారుచేయు విధానమును గ్రంథాన్ని వ్రాశాడు. సోవియట్ ప్రాంతంలో లంచగొండితనం కరువుకాటకాలు నిర్మూలింపబడ్డాయి.

(డి) సోవియట్ల ఆర్థిక విధానం.

కొమింటాంగు ప్రభుత్వం సోవియట్ ప్రాంతాలను చుట్టుముట్టి ఆర్థిక దిగ్బంధం చేసి సోవియట్ ప్రభుత్వానికి అర్థబలం లేదనీ, దివాలా కోరుదనీ, స్తోమతు లేక కృంగిపోతూందనీ, ప్రచారం చేసేవారు. దీనికి తోడు అనుదినమూ కొమింటాంగు సేనలతో ఆస్తిత్వంకొరకు యుద్ధం కొనసాగించాలి. సోవియట్ ప్రాంతంలో ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం చెయ్యాలి. ప్రజలకు వైద్య విద్యా సౌకర్యాలు కలుగజేయ్యాలి. సోషలిస్టు ఆర్థిక విధానాన్ని న్నమలు పరచాలి.

ఈ కేంద్ర ఆశయసిద్ధికై వ్యవసాయక, పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిని హెచ్చించి విదేశ వ్యాపార వాణిజ్యాలను, సహకారోద్యమాన్ని వృద్ధి పరచడానికి పూనుకున్నారు. వ్యవసాయరంగంలో 1932 కంటే 1933 లో నూటికి 15 పాళ్ళు ఉత్పత్తి హెచ్చింది. బంజరుభూములు సాగులోనికి

వచ్చాయి. రైతుల సహకార సంఘాలేర్పడ్డాయి. స్త్రీలు షాక్ దళాల్లో చేరి భూమిని సాగుచేసి ఉత్పత్తి నధికం జేయుటకు ఆవిరళకృషి చేయ జొచ్చారు. నూతనంగా భూమిని పొందిన వ్యవసాయకూలీలు పేద రైతులు ఆత్మత్సాహంతో అడవులను పెంచడం, దాన్యాలను, ప్రత్తి, నూనెగింజలను పండించడం చేస్తున్నారు. పశువులను, గుర్రాలను, గొట్టెలను, మేకల మందలను ఎక్కువ శ్రద్ధతో పెంచుతున్నారు ఎరువులను విత్తనాలను, అధికంగా ఉపయోగించి పంటకొల్పాల మరమ్మతుల విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపుతున్నారు. ఆదర్శ వ్యవసాయ క్షేత్రాలను రీసెర్చి యిన్ స్టిట్యూట్లను ప్రతిజిల్లాలోను ఏర్పరచారు.

పుగాకు, ఉప్పు, కాగితాలను రాకుండా కొమింటాంగు చేసిన దిగ్బంధంవలన సహకార పారిశ్రామికోత్పత్తి వినిమయసంఘాలను నెలకొల్పి కావలసిన వస్తువుల నధికంగా ఉత్పత్తిచేయజొచ్చారు. భారీ పరిశ్రమలన్నిటినీ సోవియట్ ప్రభుత్వమే నడుపుటకు ఏర్పాట్లు చేస్తోంది. 1933 లో కియాంగ్ సినుండి టంగ్ స్టన్, ఆహారపదార్థాలను ఎగుమతి చేశారు. 1933 సెప్టెంబరునాటికి 1423 సహకార ఉత్పత్తిసంస్థలు 17 జిల్లాలలో పనిచేస్తున్నాయి. త్వరత్వరగా పెరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వము పరిశ్రమలకొరకై 30 లక్షల డాలర్ల బాండ్లను జారీచేసింది. బొగ్గు, కాగితం, వస్త్రములు, ఇనుము, సున్నం, వ్యవసాయపు పనిముట్లు, పుగాకు, పంచదారప్రైవేటు కో ఆపరేటివ్ ఉత్పత్తిసంస్థలద్వారా తమదేశ అవసరాలకు మించి తయారుచేసి కొమింటాంగు ప్రాంతాలకు ఎగుమతి చేయుటకు కార్మికులకుత్సాహం కల్పిస్తున్నారు.

పరపతిసంఘాలద్వారా అప్పులిచ్చుట మూలకంగా వడ్డీవ్యాపారానికి తావులేకుండా చేయడం, బాండులు, చందాలు, వాటాలమూలకంగా ప్రజల నిల్వసొమ్మును పరిశ్రమల స్థాపనకు రాబట్టడం ప్రభుత్వం నడిపించే కార్యక్రమం.

సోవియట్ సంస్కృతి.

సోవియట్ విప్లవాన్ని విజయవంతం చేసేందుకు, సోవియట్లను సుప్రతిష్ఠం చేసేందుకు సోవియట్ పాలితులను వ్యూహల్, కాపిటలిష్టు సంస్కృతినుంచి ఉద్ధరించి సోవియట్ సంస్కృతిని వ్యాప్తిచేయుటకు సోవియట్ ప్రభుత్వం అవినీతి కృషి చేసింది. సోవియట్ విద్యాలయా లన్నీ శ్రామికులచేత శ్రామిక సంస్కృతీ వ్యాప్తికై ఉపయోగపడు తున్నాయి. కియాంగ్సి, ఫూకీన్, యేకాంగ్ రాష్ట్రాలలోని 2931 గ్రామా ల్లోనూ 3052 తెనిన్ ప్రాథమిక విద్యాలయాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. అందులో 89710 మంది బాలబాలికలు చదువుకుంటున్నారు. 94517 మంది వయోజనులు 64,612 రాత్రిబడులకు వెళుతున్నారు. 1,55,371 మంది 32,388 బోధనాలయాలకు ; 1656 క్లబ్బులకు 49,668 మంది రైతులు హాజరవుతున్నారు. ఈ పైన చెప్పిన సంఖ్యలు కేంద్ర సోవి యట్ కు చెందినవి మాత్రమే. వీరిలో చాలవరకు స్త్రీలున్నారు. స్త్రీలు విద్యాసంస్థలలో ఉన్నత పదవుల నాక్రమిస్తున్నారు.

నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించేందుకు సోవియట్లు తీవ్రకృషి చేస్తు న్నాయి. వార్తాపత్రికల ప్రచురణ, ప్రచారం అత్యధికంగా పెరిగింది. కొన్ని పత్రికలు - సంఘర్షణ, యువ, అరుణతార అను పత్రికలు 40 పేలు 28 పేలు, 27 పేలు ప్రతులు - చెల్లుతున్నాయి. పత్రికాపఠనము దాసక్తి చాల హెచ్చింది.

అటల పోటీలు, నాట్య సంఘాలు, నాటక కంపెనీలు విరివిగా నెలకొని ప్రజల్లో విజ్ఞానవ్యాప్తిని కల్గిస్తున్నాయి. 1932 నాటికి ఎర్రవిశ్వవిద్యా లయాన్ని కమ్యూనిస్టులు స్థాపించారు. ఉన్నత పాఠశాలలు, కళాశాలలు ఉత్తమ పౌరులను, విప్లవ నాయకులను తయారుచేసే ఉత్తమ సంస్థలుగా విలసిల్లుతున్నాయి. శ్రామికుల్లో నూతన మేధావులు తయారౌతున్నారు. చారిత్రక, సామాజిక, వివిధ శాస్త్రవిజ్ఞానం కమ్యూనిస్టు దృక్పథంతో ప్రచారం చేయబడుతోంది.

మహాప్రస్థానానంతరం షెన్సి రాష్ట్రంలో కమ్యూనిస్టులు సోవియట్లను స్థాపించినవెంటనే సూచేలీ అను ఆత్మకృత్యాహి, దీక్షపరుడు. విజ్ఞానవేత్తయగు 60 యేండ్లవయస్సు గల నిత్య యౌవనుడు విద్యాశాఖా దైరెక్టరుగా నియమింపబడ్డాడు. ఈయన 1876 లో జన్మించి చుంచూ చక్రవర్తి యువాన్ విద్రోహి, కొమింటాంగు ప్రభుత్వాల కాలంలో అనేక విద్యాలయాల్లో ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేశాడు. చాంగ్ విద్యాలయంలో మోసీయంగ్ యాయనయొక్క విద్యార్థి. ప్రజలకు పార్లమెంటును మంజూరు చేయవలసిందని చక్రవర్తిని కోరుతూ విజ్ఞప్తిని పంపిన సమయంలో ప్రజావాంఛా తీవ్రతను ప్రదర్శించుటకు యాయన తన బొటన వ్రేలిని ఖండించి ఆ రక్తంతో సంతకం చేసిన మహాసాహసి, త్యాగి. విద్యార్థులను కొందరిని తీసుకుని ప్రాంసుకు వెళ్ళి పారిస్ విశ్వవిద్యాలయంలో విద్యాభ్యాసం చేసి 1923 లో హూనాన్ కు తిరిగివచ్చాడు. 1927 లో కమ్యూనిస్టుగా మారేవరకూ ఆయన రెండు కళాకాలాలను స్థాపించి నడిపించాడు. అటుతర్వాత బహిరంగంగా విద్యార్థులకు మార్క్సిజం బోధించాడు. ఆయనకు 50 సంవత్సరముల వయస్సులో ఒక కమ్యూనిస్టు పార్టీలోని కాహ్వానింపగా ఆనందబాష్పాలను రాలాడు. నూతన ప్రపంచ నిర్మాణానికి తానుకూడా తోడ్పడ కలుగుతున్నాను కదా అనే సంతోషంతో ఆయన రష్యాకు వెళ్ళి విద్యా పునర్నిర్మాణ సమస్యలను క్షుణ్ణంగా అభ్యసించి మహాప్రస్థానకాలంలో చైనాకు తిరిగి వచ్చాడు. షెన్సి సోవియట్ కు ఆయన ముందు సహాయ విద్యాశాఖాధికారి, అటు తర్వాత ప్రధాన విద్యాశాఖాధికారి అయ్యాడు.

✓ కమ్యూనిస్టులు సోవియట్ స్థాపించేముందు వాయువ్య చైనాలో 100 కి 95 మంది నిరక్షరాస్యులు. ధనిక భూస్వాములు, జమీందార్లు, ఉద్యోగస్థులు మాత్రమే తమ బిడ్డలను చదివించేవారు. ప్రపంచంలో విజ్ఞాన భాస్కరుడు ప్రకాశించని చీకటి ప్రాంతాల్లో ప్రధానమైనదీ ప్రాంతం.

✓ పుట్టినపుడూ, వివాహ సమయంలోనూ యీ రెండుపర్యాయాలు మాత్రమే యిచ్చటి ప్రజలకు స్నానం చేసే అలవాటు. కియాంగ్సిలోకన్న యిచ్చటి సంస్కృతి చాల తక్కువ. ✓

గొప్ప ప్రచారం చేసినతర్వాత యిచ్చటి ప్రజలుకూడా చాలవరకు నూథాచారాలను మానుకొంటున్నారు. స్త్రీలు ఇనుపచెప్పులను ధరించడం మానుకున్నారు. చాలమంది ఉత్సాహంగా బడులకు వెడుతున్నారు. కమ్యూనిస్టు యువజనసంఘాలలోను, బాలసంఘాలలోను జేరుతున్నారు.

సోవియట్ విద్యావిధానం (1) సాంస్థిక (2) సైనిక (3) సాంఘికతరగతులుగా విభజింపబడింది. విద్యాసంస్థలను సోవియట్లు, సైనికశిక్షణను ఎర్రసైన్యమూ, సాంఘికవిజ్ఞాన ప్రచారాన్ని కమ్యూనిస్టుపార్టీయూ నిర్వహిస్తున్నాయి. వాయువ్యసోవియట్ లో 200 ప్రాథమికబడులు, వ్యవసాయ వస్త్ర కార్మికోద్యమ కళాశాలలును, ఉపాధ్యాయ శిక్షణాలయమున్నూ నెలకొల్పబడ్డాయి.

ఎర్రసైనిక శిక్షణాలయంలో సైనికశిక్షణ రెండు సంవత్సరాల పాటు యివ్వబడుతుంది. అందులో ఆశ్వికపదాతి తరగతులు వేరుగా వున్నాయి. రేడియో వైద్యకళాశాలలు కూడా కలవు. నర్సుల శిక్షణాలయం కలదు. ఒక యింజనీరింగు కళాశాల నెలకొల్పబడింది.

వయోజన విద్యాలయాల్లో రైతుకూలీలకు 'షీజు' అను బహు తేలికభాషద్వారా విద్యాప్రవాసం చేస్తున్నారు. బహు కష్టతరమైన చైనా లిపి నుపయోగించుట మాని లాటిన్ లిపిలో చైనాభాషను బహు సులభంగా బోధిస్తున్నారు. వారిప్రాథమిక వాచకాల్లోనే ఎర్రజెండా, కమ్యూనిస్టుపార్టీ, వారి ఆశయాలు, అంతర్యుద్ధం, వర్గపోరాటం. దేశద్రోహులు మున్నగు పాఠాలను చెప్పడంద్వారా రాజకీయవిజ్ఞానాన్ని కూడా ప్రసాదిస్తున్నారు. "పోరాడుతూ విద్యాభ్యాసం చేయండి" అనే నినాదం ఎర్ర సైన్యంలో అమలు జరుపబడుతోంది.

సోవియట్ సమాజం.

సోవియట్ రాజ్యం విస్తరించిన దక్షిణ, వాయవ్యప్రాంతాలు తూర్పుచైనాకంటే, పారిశ్రామికంగా బహు వెనుకబడిన ప్రాంతాలు. పూర్తిగా వ్యవసాయంపైని ఆధారపడిన ఆ గ్రామీణ చైనాప్రాంతంలో “శక్తిసామర్థ్యములనుబట్టి ప్రతివానినుండి, అవసరాలనుబట్టి ప్రతివానికి” అను మార్క్సిస్టుసూత్రంపై కాక, “దున్నేవానిదే పొలం” అను సన్ యట్ సేన్ సూత్రంపైన సోవియట్ గ్రామీణసమాజం నిర్మింపబడు తోంది, “భూపునర్విభజన”, “వడ్డీవ్యాపార నిషేధం”, “పన్నులరద్దు”, “దోపిడీదార్ల నిర్మూలనం” అను నాలుగు సూత్రాలపై ఆధారపడి యీ సమాజం రూపొందింది.

గ్రామీణ సమాజాన్ని ధనికభూస్వాములు, చిన్నభూస్వాములు, ధనికరైతులు, మధ్యతరగతి, పేదరైతులు, కౌలుదార్లు, వ్యవసాయ కూలీలు, వృత్తిపనివారు, ముష్టివాండ్రు, జూయోచీ, యోచీలను బుద్ధి జీవులు—ఉపాధ్యాయులు, వైద్యులు, సాంకేతిక నిపుణులక్రింద విభాగించారు. ఈ విభజన రాజకీయ ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి చేయబడింది. సోవియట్ల ఎన్నికలలో కౌలుదార్లకు, వ్యవసాయకూలీలకు, రైతులకు సంఘాత్తంగా ఓటింగు అధికారిమివ్వబడింది విద్య, వైద్యసౌకర్యాలకును, సైనికరాజకీయ శిక్షణ నిచ్చుటకు. పరస్పర వ్యవసాయపని సహాయమునకు గ్రామ, తాలూకా, జిల్లాసంఘాలు నెలకొల్పబడ్డాయి.

సోవియట్ ప్రాంతాల్లో కూలీ, రైతు, కమ్యూనిస్టు, యువజన మహిళా కాలసంఘాలు నిర్మించబడ్డాయి. రైతురక్షణ సంఘాలు, గెరిల్లాదళాలు, జపాను వ్యతిరేకసంఘాలలో సభ్యత్వం చాలా హెచ్చుగావుంది. ప్రతిపౌరుడూ ఏదోవొక సంఘానికి చెంది సుశిక్షితుడుగా నుండునట్లు చేయుటయే సోవియట్ ప్రభుత్వాభిమతం. అధికోత్పత్తివిధానంలో

సాగుకు టాయక్సేయైన బంజర్లను సాగుచేయుటకు శ్రీపురుషులధికంగా తోడుపడుటకుగాను ప్రభుత్వం చాలా సదుపాయాలు చేసింది.

నిర్మాణం, శిక్షణ, సామాజిక మనోప్రవృత్తులను చైనా రైతు యేవగించుకుంటాడని సామ్రాజ్యవాదులు చేసే ప్రచారం అభూతకల్పన అని చైనా సోవియట్ ప్రజలు రుజువుచేశారు. ఎర్రసైన్యాలు యుద్ధ రంగాల్లో నున్నపుడు సోవియట్ రైతురక్షణదళాలవారే వారి ప్రాంతాల్లో గస్తీతిరిగి కాపాడుకునేవారు.

షెన్సీ సోవియట్లలో ప్రతిపౌరునకూ ఆతని కుటుంబపోషణకు సరిపోవునంత ఆదాయం వచ్చు భూమిని పంచియిచ్చారు. వడ్డీలేకుండా అప్పులనిచ్చారు. వ్యవసాయపు పనిముట్లు ప్రభుత్వ యంత్రాగారాలలో తయారుచేయబడి రైతులకు విరివిగా సరఫరా చేయబడుతున్నాయి. సహకారసంఘాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. సమిష్టిభావన, సమిష్టిజీవనము ప్రజలకు అలవాటు చేయబడుచున్నవి. ప్రజలు పరస్పరసహకారం చేసి కొనుట గౌరవప్రదమైన విధిగా భావిస్తున్నారు. నల్లమందును వాడటం సంపూర్ణంగా మానారు. ఉద్యోగస్తులలో లంచగొండితనమే కాన్పించదు. భిక్షకులు, నిరుద్యోగులు, సోమరిపోతులు కానరారు. శిశుహత్యలు, బాల బాలికల దాస్యము, పడుపువృత్తి లేకుండా జేశారు. బహు భార్యాత్వము, బహు భర్తృత్వము నిషేధింపబడ్డాయి.

“సోవియట్ సమాజంలో భార్యలుకూడా సమాజపరం చేయబడతారు ; కుటుంబ జీవన ముండదు ; నీతి నియమాలుండవ”నే దుష్ప్రచారం కేవలం అభూతకల్పనయని ఆచరణలో నిరూపించారు. ఐతే వివాహవివాహం సంస్కరింపబడింది. కన్యాశుల్కం, వరశుల్కములు నిషేధింప బడ్డాయి. శ్రీలను అమ్మడం, కొనడం, అత్తగారి పెత్తనం శిక్షాపాత్రం చేయబడ్డాయి. శ్రీపురుషుల ప్రేమపైన వివాహములు జరుగు పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టబడింది. పురుషునకు 20, స్త్రీకి 18 ఏండ్లు వివాహము

నకు యుక్తవయస్సుగా నిర్ణయింపబడింది. రుజిస్టర్లు వివాహములు, విడాకులపద్ధతి అమలులోనికి వచ్చాయి. వివాహమైనా కాకపోయినా దాంపత్య జీవితంగడిపే శ్రీ పురుషుల బిడ్డలను శాశ్రీయమైన సంతానంగానే చట్టంగుర్తిస్తుంది.

రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసువద్ద భార్యాభర్తలలో ఎవ్వరైనా గట్టికోర్కెపైన విడాకులు పొందవచ్చును. కాని యెర్రసైనికుల భార్యలు భర్తల యొక్క సహృదయత లేనిదే విడాకులను కోర రాదు. విడాకులు పొందిన భార్యా భర్తలకు ఆస్తి సమముగా చెందుతుంది. ఇద్దరూ పిల్లలయందు సమాన బాధ్యత వహించాలి. కాని అప్పులనుమాత్రం భర్తే భరించాలి.

ఉచితమైన సర్వజనీన విద్యా సిద్ధాంతాన్ని సోవియట్లు ఆచరణలో పెట్టేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. కాని బాల బాలికల తల్లిదండ్రులే భోజన వసతుల నేర్పాటు చెయ్యాలి.

క మ్యూ ని స్టు యు వ జ నో ద్య మం.

సోవియట్ సమాజంలో బాల బాలికలకు ప్రముఖస్థాన మీయబడుచున్నది. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంతోబాటుగా యువజనోద్యమం కూడా పుట్టి పెరిగింది. 1918 లో సోషలిస్టు యువజన సంఘంగా జన్మించిన యీ పుద్యమం 1920 నాటికి కమ్యూనిస్టు యువజన సంఘంగా రూపొంది చైనా జాతీయ జీవనరంగంలో ప్రముఖపాత్ర ధరింప నారంభించింది. ఫాంగ్ వె-పింగ్, చాంగ్ చేరీ, షీ సెంగ్ యంగ్ మున్నగు ప్రముఖులు యీ ఉద్యమ నిర్మాతలు. ఆగస్టు 1923 నాటి కీ పుద్యమం అన్ని రాష్ట్రాలలోనికి వ్యాపించింది. విద్యార్థులందరూ యందులోని కాకర్షింపబడ్డారు. ఈ ఉద్యమానికి శ్రామిక స్వరూప మివ్వాలని నిర్ణయించిన తరువాత 1925 ఫిబ్రవరి నాటినుంచి కార్మిక కర్షకులనుగూడ చేర్చుకొన నారంభించారు.

1927 ఆగస్టులో నాల్గవ కమ్యూనిస్టు యువజనసభా సమావేశం జరిగింది. అందులో చెన్ టూస్యూయొక్క సమయానుకూల వాదాన్ని ఖండించారు. కొమింటాంగు కమ్యూనిస్టు ఐక్యతకు స్వస్తి చెప్పమన్నారు. ఆ సంవత్సరంలోనే కమ్యూనిస్టులపై నిర్బంధం హెచ్చినతర్వాత, మాస్కోలో సమావేశమై కమ్యూనిస్టుపార్టీ తీర్మానాలను బలపరుస్తూ తీర్మానించారు. 1930 లో లీనీసాన్ పంథా ననుసరించి కమ్యూనిస్టు యువజనోద్యమాన్ని రద్దుచేసి, కమ్యూనిస్టుపార్టీలో ఒక శాఖగా చేరి పనిచేసిన కాలంలో యీ ఉద్యమం చావుదెబ్బ తింది. కాని 1931 జనవరిలో కేంద్రకమిటీ జరిపిన నాల్గవ సమావేశంలో యువజనోద్యమం ప్రత్యేక నిర్మాణం కలిగి పనిచేసేందుకు తీర్మానించి, కేంద్ర సోవియట్ జిల్లాల్లోను యెర్రసైన్యంతోను పనిచేయ ప్రారంభించింది.

కమ్యూనిస్టు యువజన సంఘ సభ్యులు 1933 లో వీరోచితమైన కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించారు. ఎర్రసైన్యాన్ని విస్తరించే ఉద్యమాన్ని గొప్ప దీక్షతో సాగించి 70,000 మంది కొత్త సైనికులను జేర్చారు. 1934 జనవరినుంచి ఆగస్టు వరకు బ్రహ్మాండమైన ప్రచారం చేసి 60,000 మందిని సైన్యంలోనికి తీసుకొనివచ్చారు. 1933 లో యీ సంఘంలో 60,000 మందిన్ని 1934 లో 1,00,000 మందిన్నీ సభ్యులుగా వున్నారు. సోవియట్లలో మూడురకాలైన యువజన సంఘాలున్నాయి.

1. కమ్యూనిస్టు యువజన సంఘంలో 16 నుండి 23 సంవత్సరాల వయస్సు కలవారు సభ్యులు.

2. పురోగామి యువకులు : 16 నుండి 23 సంవత్సరాల వయస్సు కలవారు సభ్యులు.

3. ఎర్యంగ్వాన్ అను బాలసంఘం : 8 నుండి 15 సంవత్సరాల వయస్సు కలవారికి సభ్యతం.

పురోగామి యువక సంఘంవారికి నాటక, నృత్య, నినాద, ఆట

పాటల శాఖలు కలవు. ఎర్రనైన్యాలు గ్రామాలమీదుగా వెళ్ళునపుడు యీ సంఘంవారు గ్రామీణులను ప్రోగుచేసి వినోదం ద్వారా విజ్ఞానం కలిగిస్తూ గొప్ప ప్రచారం చేస్తారు. ప్రతి యెర్రనైనిక దళంలోను యువక బాల సంఘాలుంటాయి. వారు విద్యా, వైద్య, విజ్ఞాన రాజకీయ ప్రచారసేవ జేస్తుంటారు. కేంద్ర సోవియటు జిల్లాలలో వారి సంఖ్య 4,00,000 వరకున్నా, బాలసంఘ సభ్యుల సంఖ్య 4,00 000 వరకున్నా పెరిగింది. షెన్సి-కన్ను-నింగ్సియా వాయువ్య సోవియట్లలో కమ్యూనిస్టు యువజన సంఘంలో 2,00,000 సభ్యులు కలరు పెకింగ్, చాంగ్నా, హాంకో, షాంఘే, కాంటన్లలో బాలసంఘములు వెలసి వర్ధిల్లుతున్నాయి. 80,000 మంది బాలబాలికలు బాలసంఘంలో వున్నారు.

దీర్ఘయుద్ధానంతరం కమ్యూనిస్టు యువజనోద్యమం ప్రజాసామాన్యంలో వ్రేళ్ళు పాతుకొనిపోయింది. బాలసంఘాలు ఆటల్లో, పాటల్లో, విద్యాసముపార్జనలో, సమిష్టిజీవితంలో కమ్యూనిస్టు జీవితవిధానాన్నవలంబిస్తూ నవ్య సోవియట్ పౌరులుగా తయారౌతున్నారు. “క్రమశిక్షణ నలవరుచుకోండి! ప్రజారోగ్యాన్ని కాపాడండి! వినయంగా ప్రవర్తించండి!” అనునవి వారందరూ తప్పక చేయవలసి నవియు. “మద్యపానం నిషేధించండి: సిగరెట్లను ముట్టకండి! చన్నీళ్లు త్రాగకండి!” అనునవి ‘పీరు చేయకూడని’ విధులు. అంతర్యుద్ధజ్వాలలలో భస్మీభూతమైన చైనాలో ఆవతరించిన నవనవోన్మేషమైన నవ్యజీవిత ప్రతినిధు లీ యువజన, బాలసంఘ సభ్యులు.

చైనా లో వర్గ పోరాటం.

సూ హేయంగ్ యొక్క సన్నిహిత బంధువులు 27గురిని, దూరపు బంధువులను 39 గురిని చియాంగ్ చంపించివేశాడు. సూ అను యింటి పేరు కలవారి నెవరినీ ప్రాణాలతో మిగలనీయ లేదు. పారిపోయిన

13 గురు సూ వంశీయులను లిసియాంగ్ తాలూకాలో ఆరెస్టు చేసి, మొగ వారినందరినీ ఉరిదీసి, పిల్లలను తుపాకిగుండ్ల కెరజేశారు. చిరకాలంగా సోవియట్ పాలనలోనున్న పౌరులలో యెర్రబందిపోటుగా డెవడ్తో మంచిపౌరు డెవడ్తో చెప్పడం కష్టం. గనుక పౌరుల నందరనూ తుడిచి పెట్టివేయ వలసిందని నాన్కింగు అధికారులు ఐదవ కమ్యూనిస్టు నిర్ణా లన యుద్ధకాలంలో కొమింటాంగు సైనికులకు ఆర్డర్లు యిచ్చారు. తమ పౌలాలను పోగొట్టుకున్న ఫనిక భూస్వామి సేనానులు సోవియట్ పౌరు లను ప్రాణాలతో వదలలేదు. ఐదవనిర్మాణాలన యుద్ధానంతరం కియాంగ్సి. ఘానీన్ సోవియట్లలోని ప్రజలలో 6 లక్షలమంది హతులయ్యారు. ఎర్ర సైన్యాలు రైతుల్లో బలవత్తరంగా పాదుకునివున్నాయి. గనుక గ్రామాలను ధ్వంసంచేసి మానవ నివాసానర్హంగా చేసివేశారు. దొరికిన రైతులను నాశనంచేశారు. వేలకొలది బాలబాలికలను బందీలుగా తీసుకొనిపోయి హాంకో మున్నగు పట్టణాలలో అమ్మివేశారు. స్త్రీలను ఫాక్టరీ కూలీలు గాను. పడుపు గృహాలకును విక్రయించారు. పైగా వారు కమ్యూనిస్టులచే హింసింపబడిన శరణార్థులని కొమింటాంగు సైనికులు చెప్పేవారు. ఈ వ్యాపారం చాలా లాభదాయకంగా పరిణమించింది. క్రిష్టియన్ సర్వీ సేనాధ్యక్షుడైన చియాంగ్ కేషేక్ యీ మానవ విక్రయ వ్యాపారాన్ని కొంతకాలం తర్వాత నిషేధించాడు.

1933 డిసెంబరు నాటికి ఒకప్పుడు బహు ఫలవంతమైన ఓయి. వాక్ ప్రాంతంలో సగభాగం నిర్జనమై వీడువడింది. కొద్ది యిండ్లు మాత్రమే మిగిలాయి. పశువులు తోలుకొనిపోబడ్డాయి. తెల్లసైనికు లాక్రమించిన 12 తాలూకాల్లో కొద్దిమంది ముసలివాండ్లు మాత్రమే ప్రాణాలతో మిగి లారు. తెల్లసైనికులు స్త్రీలను. బాలికలను. ఉద్యోగస్తుల హోదాల నను సరించి పంచుకున్నారు. ఈ స్త్రీల పంపకం సందర్భంలో కొమింటాంగు సేనానులు తమలో తాము తరుచుగా కలహించుకునేవారు. టాంగ్ ఎకాపో.

వాంగ్ చూన్. షాటోయి. లియాంగ్ క్వాన్ యిన్ లను సేనానాయకుల నైన్యాల్నిట్టి ఘోరాల నపరిమితంగా చేశాయి.

1933 జులై మాసంలో హూపే రాష్ట్రంలోని హ్వాన్ కాంగ్ తాలూకాలో సూయూకాచే అను పట్టణంలో పెద్దబజారు వీధి అంతా నేలమట్టం చేయబడింది. కొద్దిమంది వృద్ధులు మాత్రం కొమింటాంగు సైనికులచే ప్రాణాలతో విడువబడ్డారు. దగ్గరనున్న లోయలో 17 గురు చెరచబడిన యువతుల అర్ధనగ్నదేహాలు విగతజీవములై పడివున్నాయి. ఓకుంగ్ చే అను గ్రామంలో 400 శవాలు పడివున్నాయి. ఒక్కడు మాత్రమే ప్రాణాలతో మిగిలాడు. ఇట్టి ఘోరచర్య లసంఖ్యాకములు.

చైనాలో వర్గ సామరస్యం కలదనీ. వర్గపోరాట సిద్ధాంతం కమ్యూనిస్టులచే దిగుమతి కాబడిన విపత్కర వినాశన వస్తువని చెప్పేవారి కీపదియేండ్ల అంతర్యుద్ధ రక్తపాతం. ఘోర హింసాకాండ ఉచిత సమాచారాన్నిస్తాయి.

అల్ప సంఖ్యాక జాతుల సమస్య.

చైనా రాజకీయ రంగంలో అల్పసంఖ్యాక జాతుల సమస్య ప్రముఖపాత్ర వహించి బహుకంటకప్రాయంగా వుంది. డాక్టరు సన్ యట్ సేన్ ఉదారమైన జాతుల స్వయంనిర్ణయసూత్రాన్ని ప్రచారం చేశాడు. కాని ఆయన మరణానంతరం కొమింటాంగు ప్రభుత్వం ఆ విధానాన్ని విడనాడింది. కాని దీర్ఘయాత్ర మార్గంలోనూ, వాయువ్య చైనాలోని షెన్సి సోవియట్ల స్థాపన. పరిపాలనాకాలంలోనూ అడుగడుగునా యీ విషయ సమస్య కమ్యూనిస్టుల నెదుర్కొంది. చైనాలోని అన్ని జాతులకు అంగీకార యోగ్యమగు ప్రజాతంత్ర సూత్రాలపై పరిష్కరించడం పైనే కమ్యూనిస్టుల విజయమో, పతనమో ఆధారపడటం వలన వారికిది ప్రధాన సమస్యగా పరిణమించింది.

పర్వత మయమైన యూనాన్ రాష్ట్రంలోని ఒక కోటి పదిలక్షల జనాభాలో మూడింట రెండువంతుల ప్రజలు లోలో, లిసూ, ముసూ, మియోజూ, మంజూలు మున్నగు ఆదిమవాసులు. క్వీచో, క్వొంగ్టంగ్, క్వొంగ్గీ, జెక్వాన్, చూనాన్, హోనాన్లలో సుమారు ప్రాస్తుదేశమంత పరిమితిగల ప్రాంతంలో 15, 16 విభిన్నజాతులవారు నివసిస్తున్నారు. వీరుగాక మహమ్మదీయులు ఏడవ శతాబ్దంలో చైనాకువచ్చి స్థిరపడ్డారు. వీరి జనాభా ఒకకోటి ఏబది లక్షలకు మించివుంటుంది. "

ఈ జాతులవారందరూ చైనాప్రభుత్వంపై తరతరాలుగా తిరగ బడుతూనే వున్నారు. యూనాన్ రాష్ట్రంలో పాండే తిరుగుబాటు 1855 నుండి 1873 వరకూ సాగింది. మహమ్మదీయులు టాలిఘాను రాజధానిగా జేసుకొని స్వతంత్ర సుల్తాను పాలనను 1873 లో రుధిరి స్రవంతులలో ముంచెత్తివేయ బడువరకూ సాగించారు. 1861 నుండి 1877 వరకూ వాయువ్య చైనాలో జరిగిన మహమ్మదీయుల తిరుగుబాటుకూడా అణచి వేయబడింది. మరల కన్నూలో 1889, 1905 లలో రెండు చిన్న తిరుగు బాట్లు జరిగాయి. కాని క్రూరంగా అణచివేయబడ్డాయి. 1926 నుండి 1928 వరకు మరల తిరుగబడ్డారు. కాని ఫెంగ్ యూసియాంగ్ కొమిం చూన్ కన్నూరాష్ట్రం ప్రవేశించి అణచివేశారు.

సాంప్రదాయకంగా మహమ్మదీయులు, మంజూతెగ్గవారు. చైనా వారికంటే సాహసోపేతులైన యోధులు. లోలోలు దృఢకాయులు ; ఆజానుబాహులు. ఆదిమవాసులందరూ అరిభయంకరమైన గెరిల్లాయుద్ధం చేస్తారు. చైనీయులన్న వారికి పగ. అపనమ్మకం హెచ్చు.

ప్రప్రథమంగా హోలుంగ్ తన రెండవ సైన్యంతో క్వీచో ప్రవేశించినప్పుడు మియోజూలతో స్నేహ సంబంధ లేర్పరచుకున్నాడు. అటుతర్వాత క్వొంగ్గీ, క్వీచో, యూనాన్ రాష్ట్రాలగుండా ఎర్రసైన్యం మహాప్రస్థానం సాగించినపుడు స్వతంత్ర లోలోదేశాన్ని ధిగమించ వలసివచ్చింది. లోలోలందరూ గెరిల్లాయుద్ధం చేయసాగగా లోపింగ్

హీని పంపి కమ్యూనిస్టుల ప్రజాతంత్ర సూత్రమైన విడిపోయేందుకు హక్కుతో జాతుల స్వయంనిర్ణయ సూత్రాన్ని లోలోనాయకులకు బోధించారు. ముందు వారు సందేహించినా తరువాత వారితో శాంతిసంధి చేసుకున్నారు. ఈ విధంగా అతి భయంకర శత్రువులైన ఆదిమవాసుల స్నేహాన్ని వారు సంపాదించారు. మంజూలు, లోలోలుకూడా - అకస్మికంగా చిన్న సైనికదళాలపై బడి మట్టువెట్టుట గ్రామాలకు గ్రామాలనే ఖాళీచేసి శత్రువుల కాహారపదార్థాలు దొరకకుండా చేయుట, సైనికుల జాడ తెలియనీయకుండా గుట్టలు చెట్లు పొదలమాటున నక్కి తుపాకి గుండ్లను కురిపించి ప్రాణాలను తీయుట, ఎర్రసైనికులను సొలసి నిద్రించినప్పుడు వారిని హతమార్చుట, అతివేగంగా కొండ్లలోనూ, వారికి మాత్రమే తెలిసిన దారులగుండాను మాయమగుట మున్నగు వీరి యుద్ధ పద్ధతుల వలన మున్ముందు ఎర్రసైనికులు చాలమంది బలి అయ్యారు. ఆశ్వీక భటులైన మంజూలు తమ గురి తప్పని తుపాకివేట నైపుణ్యంతో అరిఠీకరులుగా ప్రవర్తిస్తారు.

చూడే, లోపింగ్ హీని సికాంగ్ లో 1935 శీతాకాలంలో ఆగిపోయారు. నాలుగవ ఎర్రసైన్యం సూనియాంగ్ చీన్, చాంగ్ క్వోటోలు కూడా ఇన్నర్ టిబెట్ లోనే ఆగారు. వారు వెంటనే రాజకీయ ప్రచారకులను బంపి, తమ జాతుల స్వయంనిర్ణయ సూత్రాన్ని, కమ్యూనిస్టు విధానాలను బోధించారు. “ప్రత్యేక అల్పసంఖ్యాక జాతుల స్వతంత్ర సోవియట్ ప్రభుత్వాన్ని ఎర్రసైన్యాలు నెలకొల్పాయి. ఆ ప్రభుత్వ పాలనకు లోబడి రెండు లక్షల ప్రజలు నివసించే ప్రాంతముంది. దేఘేవద్ద టిబెటన్ తెగ నాయకులతో ఎర్రసైన్యాలు తీవ్రంగా పోరి సియాకేటోతే అనుగొప్ప సేనాధిపతిని, ఒక లామాను పట్టుకున్నారు. సియాకే క్షతగాత్రుడై ఖాషధసేవ చేస్తున్నప్పుడు ఎర్రసేనానాయకులు చాలా దయగాజూచి ఆతని విశ్వాసాన్ని చూరగొన్నారు. సోవియట్ల మైనారిటీల సమస్య పరిష్కార మార్గాన్నంగీకరించి ఆ క్రొత్త సోవియట్ ప్రభుత్వంలో కార్యనిర్వాహక

వర్గంలో పనిచేయజొచ్చాడు. ఆ ప్రభుత్వపు రాజధాని కాంగ్టింగ్. ఆ రెండవ యెర్రనైన్యం పచ్చి చూతే నైన్యాలతో కలుసుకొని అందరూ కన్నాకు వెళ్ళిపోయేవరకు నాలుగు మాసాల పర్యంతం ఆ ప్రభుత్వం పరిపాలన సాగించింది. మంజూ, టిడెటను తెగవారు సుమారు ఒక వెయ్యిమంది ఎర్రనైన్యంతో జేరి వాయువ్య చైనాలోని షెన్సీ సోవియట్లకు వెళ్ళారు.

యాంగ్జీనడి యెగువభాగం పొడుగునా సన్నగా యూనాన్, జెక్ వాన్ రాష్ట్ర సరిహద్దుల్లో 11000 చదరపుమైళ్ళ ప్రాంతంలో స్వతంత్ర లోలోజాతివారు నివసిస్తున్నారు. ఆ లోలోనాడులో చైనావారెవ్వరూ అడుగిడుటకు సాహసించరు. స్వభావ ప్రవృత్తులలో వారు ధీరులు. స్వతంత్రులు. ప్రత్యేక వేషభాషలు, సాంప్రదాయములు, నాగరికత కలవారు. వారిలోకూడ నలుపు, తెలుపు లోలోలు అను రెండు తరగతులున్నాయి. నల్లలోలోలు పాలకులు; తెగ నాయకులు. వారిలో ఒక్కొక్కరికి 50 మంది తెల్లలోలో బానిసలుంటారు. ఆ బానిసలను కొట్టినను, చంపినను ఫిర్యాదు లేదు. వారు తమ ప్రభువులకు వ్యవసాయం, వేట మున్నగు పనులు చేయాలి. అందువలన సోవియట్ వర్గపోరాట సిద్ధాంతం వారిలో గొప్ప భావసంచలనం కలిగించింది.

నింగ్సీయా, సూయువాన్ కన్నూరాష్ట్రాలు జేరి మింగోలియా దేశమైంది. ఆ ప్రాంతంలోనూ, జెహోల్, చెహోర్ రాష్ట్రాల్లోనూ కలిపి మింగోలు జాతివారు 20 లక్షలకంటె హెచ్చులేరు. మంచూ వంశ వినా శనం మింగోలు జాతికి స్వేచ్ఛను ప్రసాదించలేదు. పైగా చైనీయులు మంచూరియాకు పోయినట్లే మింగోలియాకుకూడా తండోపతండాలుగా పరిసకుపోయి పంటభూముల నాక్రమించుకుంటున్నారు. నింగ్సీయా, కన్నూలలో హెచ్చుగానున్న మహమ్మదీయులు, చైనీయులు సారివంత మైన ప్రాంతాన్నాక్రమించి మింగోలులను నికృష్టంగా జూచుచుండుట

వలన స్వపరిపాలన నిస్తామని జపానువారు చేసే ప్రచారం ఆమృతోపమానమైంది. చైనాగోడ పరిసర ప్రాంతాల్లో మాత్రమే కమ్యూనిస్టులు వారి సూత్రాలను బోధించ గలుగుతున్నారు.

మోసీయంగ్, పెంగ్ తేహీలు మొదటి యెర్రసైన్యంతో మహా ప్రస్థాన గమ్యస్థలమైన వాయువ్యచైనా ప్రవేశించిన నాటినుండి మహమ్మదీయ సమస్య నెదుర్కోవలసి వచ్చింది. షెన్సి సోవియట్లను స్థాపించిన వెంటనే ముస్లిములలో కమ్యూనిస్టులు ప్రచారం చేయ మొదలుపెట్టారు. మొదటి మాసాల్లో చాల ముస్లిం గ్రామ ప్రజలుత్సాహంతో గ్రామ సోవిట్లను నెలకొల్పి ప్రజాకాంగ్రెసులను సమావేశపరుస్తున్నారు. 1936 లో ముస్లిమ్ సోవియట్ ప్రభుత్వ కమిటీకూడా నెలకొల్పబడింది. ముస్లిం యోధులతో అనేక సైనిక దళములుకూడా నిర్మింపబడ్డాయి. కాని ముస్లిం ప్రజానీకంలో కలిగిన యీ అపూర్వ వర్గచైతన్యం ముస్లిం సర్వసేనానులకు కంటకప్రాయమైంది. కొమింటాంగుతో చేరి కమ్యూనిస్టుల నణచుటకు వారు తీవ్రంగా ప్రయత్నాలు చేయజొచ్చారు. ఫెంగుయాసియాంగు వాయువ్యచైనాకు గవర్నరుగా నున్నపుడు 1928 లో ముస్లిముల నందరనూ మాహ్లాంగ్ క్వీ, మాహాంగ్ పింగ్, మాహుఫాంగ్, మాహుచింగ్, మాచుంగ్ యింగ్ అను ఐదుగురు సామంత ప్రభువుల పాలన క్రింధకు తీసికొనివచ్చాడు. కాని త్వరలోనే మాచుంగ్ యింగ్ ను అనేక కుట్రలు సల్పి పదభ్రష్టుని చేసివేశారు.

కన్నూ, దక్షిణనింగ్ సీయాలలో సలహార్థంగా ముస్లిం వాతావరణం వుంది. అచ్చట మతానికి అన్నిజీవిత రంగాల్లోను ప్రాధాన్యత వుంది. ముల్లాలు, మౌలీలు, అమీరులు అధికారం చెలాయిస్తారు. మసీదుల్లో రోజుకు ఐదుపర్యాయాలూ నమాజు చేస్తారు. పండుగలు, ఉత్సవాలు సాగిస్తారు. ఐనప్పటికీ వారుచైనీయులను వేషభాషల్లో అనుసరిస్తారు. చైనీయులతో పెండ్లిండ్లు చేసుకుంటారు.

కొమింటాంగు ప్రభుత్వం వారందరినీ ప్రత్యేక జాతిగా గుర్తించి స్వపరిపాలనాధికార మివ్వ నంగీకరించదు. అందువలన ముస్లిములు పాత, క్రొత్త ఆధునిక భావాలతో సంఘాలను స్థాపించుకున్నారు. ఆధునికులు ఆధునిక శాస్త్రీయ విజ్ఞానంపై విశ్వాసముంచి, పాత మూఢ నమ్మకాలను, ఆచారాలను ఎదలివేయ ఎలెనని ప్రచారం చేస్తున్నారు. కాని పాత, క్రొత్త సంఘాలవారు యీ నాస్తికులకు వ్యతిరేకంగా ఐక్య సంఘటనను నెలకొల్పుకున్నారు. క్రొత్త సంఘం వారు 'పాన్ హానిజమ్' అనగా "అల్పసంఖ్యక జాతులవారు చైనాజాతితో కలిసి పోవలయు"నని కొమింటాంగు ప్రభుత్వానుకూలమైన ప్రచారం సాగిస్తున్నారు. నలుగురు 'మా'నాయకులు, ప్రభుత్వోద్యోగులు, వారి జోహాకుందార్లు యీసంఘంలో ప్రముఖులు. ఈ 'మా' ప్రభువులు పెండ్లిండ్లు, ఆహార పదార్థాలు, భూమి, పశువులు, గుర్రాలు, ఉప్పు, పడవలు, ఇండ్లు, కాయ గూరలు, ఒంటెలు, పావురాలు, నల్లమందు, పుగాకు, సారాయి, స్త్రీపులు మున్నగు వాటిపై ఆమ్మకపు పన్నులు వేసి ప్రజాపీడకులుగా నుండి ఒక్కొక్కరు అరవై మందినిపైగా పెండ్లియాడి, విషయ లోలురై యుండుటవలన వారెట్టి సంస్కరణోద్యమాన్ని నడిపించ లేక పోతున్నారు.

మాహాంగ్ క్వే ఉప్పువ్యాపారాన్ని తన గుత్తచేస్తుకున్నాడు. ప్రత్యేక వ్యక్తులు ఉప్పువ్యాపారం చేయకుండా నిషేధించడమేకాక, ప్రతి పౌరుడూ తన కొట్టులవద్ద అర్థశేరు ఉప్పు కొనితీరాలని శాసించాడు. గొట్టెలు, ఆవులు, గుఱ్ఱాలు అమ్ముతే నూటికి 30 పాళ్ళు, గోధుమల నమ్మితే నూటికి 40 పాళ్ళు పన్ను చెల్లించాలని ఘోరనియమం చేశాడు. అంతేకాకుండా సరిహద్దుల రక్షణకని కుటుంబమునకొక యవకుని సైన్యంలోనికి పంపితీరాలి. లేకపోతే 150 డాలర్ల సుంకాన్ని చెల్లించాలి. ఆడబున్ను నూటికి 40 నుండి 60 వరకు వడ్డీ రేటుపైన పేదప్రజలు అప్పుతెచ్చి చెల్లించాలి. రైతుల్లో నూటికి 70 మంది అప్పుల్లో ఉన్నారు.

నూటికి 60 మంది అప్పుచేసి తెచ్చిన ధాన్యంతో బ్రతుకుతున్నారు. ఈ దుర్భరపరిస్థితులకు రైతాంగము ప్రభుత్వమువడ తీవ్రమైన అసంతృప్తి జెందియున్నారు.

1936 సంవత్సర ప్రారంభదినాల్లో నింగ్‌సియా, కన్సులనుదాటి ఎర్రనైన్యం యెల్లోనది వద్దకు వెళ్ళినపుడు ముస్లిములలో నీ దిగువ ప్రచారం చేశారు :

“అక్రమపు పన్నులను రద్దుచేస్తాము. చైనా, సింకియాంగు, టిబెరుమంగోలియాలలోని ముస్లిములను ఐక్యపరుస్తాము. దౌర్జన్యంగా నైన్యంలో జేర్చేపద్ధతిని రద్దుచేస్తాము. పాతఋణాలను రద్దుచేస్తాము. ముస్లిము సంస్కృతిని రక్షిస్తాము. మతస్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడుతాము. జపాను వ్యతిరేక నైన్యాల్ని నిర్మించి సాయుధులను జేస్తాము.”

ఈ ప్రచారం ముస్లిము లందరియొక్క ఆశయాలను ఆశలను కలిగివున్నందున, “మా” ప్రభువుల వ్యతిరేకులందరికీ యుద్ధనినాదాలయ్యాయి. “మాహాంగ్ క్వే నశించాలి : మాహాంగ్ క్వే కొమింటాంగు ప్రభుత్వం నశించాలి : జపాను వ్యతిరేక ముస్లిమ్ నైన్యాలను నిర్మించండి : స్వాతంత్ర్యముస్లిం ప్రభుత్వాన్ని నిర్మించండి !” అను నినాదాలను చేస్తూ ముస్లింయువకులు ప్రబోధిస్తున్నారు. కమ్యూనిస్టుపార్టీలో అనేక ముస్లిం యువకులు చేరి వారివద్ద రాజకీయశిక్షణ పొందుతున్నారు. ముస్లిం సైనికులు విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నారు. ముస్లిం కమ్యూనిస్టు ప్రచారకదళాలు ప్రతి గ్రామంలోనూ, ప్రతి గృహమునకూ పోయి విప్లవ సందేశాన్ని వినిపిస్తున్నారు. పీడితప్రజలైన ముస్లిములు హన్ జాతివారు కలిసి యీ విప్లవాన్ని సాగించాలని, ఉభయులకూ శతృవైన జపాను సామ్రాజ్యవాదులతో పోరాడాలని బోధిస్తున్నారు. ఈ విధంగా కమ్యూనిస్టులకు అనుకూల వాతావరణం సృష్టించబడినందున యెల్లోనదిగట్టున ఉన్న

మాహాపాంగ్ రాజ్యంనుండి 200 మైళ్ళ దూరం నాలుగవ ఎర్రసైన్యం యాత్రసాగించినప్పుడు ముస్లిములు వారికెట్టి కష్టనష్టములు కలిగింప లేదు. పైగా అనేక గ్రామాల్లో గ్రామసోవియట్లను నెలకొల్పుకొని సెప్టెంబరుమాసంలో ప్రథమసోవియట్ ప్రతినిధులసభ జరుపుకున్నారు.

లీసంగ్ యీ నాయకత్వాన మాహాంగ్ క్వే కొమింటాంగు సైన్యాలు, చూచే, పెంగ్ టే హ్వే సైన్యాలతో కలియకుండా నిరోధించుటకు పంపబడ్డాయి. కాని ఆ సైన్యంలోని 3000 మంది విడిపోయి లూంగ్ సీవద్ద చూచే సైన్యాలతో జేరిపోయారు. ఆ చేరిన సైన్యంలో ఒక ఆశ్విక పటాలంకూడావుంది. మాహాంగ్ క్వే మాహాంగ్ పింగ్ ల ఆశ్విక సైన్యాలతోను, నాన్కింగు ప్రథమ ఆశ్విక సైన్యంతోనూ ఎర్ర సైన్యాలు పోరి 3000 గుర్రాలను పట్టుకున్నాయి. షెన్సీలో యెర్ర సైన్యాలు ప్రవేశించగానే, ముస్లిం రౌతు సైనికులు వారిని ముక్కలక్రింద తరుగుతాయని కొమింటాంగు సేనానులు ఆశించారు కాని 1935 లో షెన్సీలో సైనికకళాశాలను తెరిచి అందులో ఒక నూతనపోరాటవిధానాన్ని భటులకు బోధించారు. 1936 లో ప్రథమంగా అందులో శిక్షణ పొందిన యెర్ర ఆశ్విక పటాలం యుద్ధరంగంలోనికి వచ్చి అనేక విజయాలను సాధించింది.

ముస్లిములు గొప్ప రౌతులుకాని గుఱ్ఱపుస్వారిచేస్తో తుపాకులను కాల్పుటను వారు అభ్యసింపలేదు. లీ టే సేనాని ఎర్ర ఆశ్విక భటులకు గుఱ్ఱపుదండులతో తుపాకియుద్ధం చేయుట నేర్పాడు. అందువలన సుశిక్షితులైన వీరికి, ముస్లి ఆశ్విక పటాలాలు ఓడిపోతూవచ్చారు.

23 వ అధ్యాయం.

ఐ క్య త కౌ ర కు పో రా టం.

కమ్యూనిస్టులు దక్షిణ చైనాలోని సోవియట్ రాజ్యాన్ని వదిలి, వాయువ్య చైనాకు మహా ప్రస్థానం సాగిస్తున్న కాలంలో, జపానువారు రాజకీయ కుట్రలు, ఒత్తిడివలన ఉత్తర చైనాలోని ఐదు రాష్ట్రాలను కబళింప ప్రయత్నాలు తీవ్రంగా చేశారు. జపానుయొక్క యీ కుట్రలే సఫలమైతే చైనాదేశమంతా వారికి పావాక్రాంత మగుటకు అట్టేకాలం పట్టదు.

ఈ జాతీయ విపత్కర, వినాశన పరిస్థితులను గమనించిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్రకార్యనిర్వాహక వర్గంవారు చైనాప్రజల కీ క్రింది విధంగా 1935 అగస్టు 1 నాడు విజ్ఞప్తిచేశారు.

“చైనాపౌరులారా : సోదర సోదరీమణులారా :

జపానును ప్రతిఘటిస్తేమా, మనం ప్రాణాలతోనిలుస్తాం, లేక దాసోహం చేస్తేమా, సర్వనాశనమౌతాం :

జపానుతో పోరాటాన్ని సాగించేందుకు, జాతీయరక్షణకు పూనుకునే అఖిలచైనా ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పేందుకు, చైనా సోవియట్ ప్రభుత్వం చొరవతీసికొనేందుకు సిద్ధంగావుండి దేశరక్షణకు పూనుకొనే అన్ని రాజకీయ పక్షాలతోను, ప్రజా సంస్థలతోను, స్థానిక, పైనిక, రాజకీయ బృందములతోను, ప్రముఖ ప్రజాసేవకులతోను కలిసి పనిచేయుటకు సర్వసంసిద్ధులుగా వున్నాం !”.

చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారు అట్టి ప్రజాప్రభుత్వం యీ క్రింది ప్రాథమిక విధులను నెరవేర్చాలని కూడా ప్రకటించారు.

1. జపాను దురాక్రమణను ప్రతిఘటిస్తో, వారి ఆక్రమణక్రింద నున్న ప్రాంతాలను స్వాధీనపరచుకోవాలి.

- 2 ప్రజాజీవనోపాధిని అభివృద్ధిచేయాలి. నీటిపనరులను కలిగించి, కరువుప్రాంతాలలో పంటభూములకు సౌకర్యాలను చేయాలి. పన్నులు తగ్గించాలి. ఉచితసాగ్వజనీనవిద్య. వైద్యసౌకర్యాలు. వేతనాభివృద్ధి కలిగించాలి.
3. జపానువారియొక్క, జపాను అనుకూలమైన దేశద్రోహుల యొక్క ఆస్తులను జప్తుచేయాలి.
4. ప్రజాతంత్ర సూత్రములను అమలుపరచి, రాజకీయ నిర్బంధితులను వదలాలి.
5. జపాను సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకులగు అందరు ప్రజలతోను స్నేహసంబంధాలను నెలకొల్పాలి.

జపాను సామ్రాజ్యవాదులు తీరవిశ్పష్టతో చైనాను కబళించుటను సహించలేని దేశభక్తులు, చియాంగ్ కేషేక్, వాంగ్ చింగ్ వీల లొంగుబాటు విధానాన్ని సహించలేకపోతున్నారు 1934 ఆగస్టు 2 నాడు సన్ యట్ సేన్ సతీమణి అధిపత్యమున మూడువేలమంది, వివిధజాతీయ రంగాల్లోను ప్రసిద్ధికెక్కినవారు సమావేశమై, నాన్కింగుప్రభుత్వం ఇకమీదట ఒక్కక్షణంకూడా ఆలసించకుండా, జపాను దురాక్రమణపరులను ప్రతిఘటించాలని “జపాను వ్యతిరేకయుద్ధంకొరకు, చైనాప్రజలకొక ప్రాథమిక కార్యక్రమాన్ని ప్రకటించారు. ఈ కార్యక్రమంతో నాన్కింగు ప్రభుత్వం సేనలన్నిటినీ షెంటనే యుద్ధసన్నద్ధం చెయ్యాలనీ, ప్రజల నందరిని సాయుధులను చెయ్యాలనీ, జపానువారి పరిశ్రమలను, వ్యాపార బ్యాంకింగుసంస్థలను జప్తుచెయ్యాలనీ, జపాను వ్యతిరేకులందరితోనూ మైత్రిచేసుకోవాలనీ, చైనాప్రజలచేత యెన్నుకొనబడిన జాతీయప్రభుత్వం యేర్పరచాలనీ కోరారు.

ఈ ఉభయవిజ్ఞప్తులూ ఐక్యతకొరకు చైనాప్రజలు జరిపే పోరాటానికి నాందీ ప్రస్తావనచేశాయి. “చైనీయులతో చైనీయులు పోరాడ

రాదు" అనే నినాదం యీ పోరాటంలో ప్రధాన నినాదమైంది.

పట్టణాల్లోని కార్మికులకు మాత్రమే రాజకీయ చైతన్యమూ, నిర్మాణానుభవమూ, సాంప్రదాయములూ ఉన్నాయి కాని వాయవ్య చైనాలోని సోవియట్ ప్రాంతాల్లోమాత్రమే కార్మికకర్షక సంఘాలున్నాయి. తక్కినప్రాంతాల్లో కార్మికసంఘాలు రిహస్యంగా పనిచేయడమో, కొమింటాంగుకు లోబడి నామమాత్రావశిష్టంగా వుండటమో జరుగుతోంది. కొమింటాంగు పాలితప్రాంతాల్లో, పల్లెపట్టులోనూ, రైతులలోనూ రాజకీయప్రబోధం తక్కువ. ప్రజాతంత్ర హక్కులు నిరాకరింపబడ్డాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రజాసామాన్యంలో జపాను వ్యతిరేక భావాలను కలిగించి, చైనా దాస్యాంధకారంలో ములిగిపోకుండా రక్షించే మహత్కార్యాన్ని నెరవేర్చడానికి కమ్యూనిస్టులు, సోవియట్ పేజీ సతీమణి మున్నగువారు పూనుకున్నారు.

చైనా పారిశ్రామిక పెట్టుబడిదార్లు, సోవియట్ విప్లవభీతితో దిక్కుతెన్ను కానరాని పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. బ్యాంకర్లు వ్యాపారిస్తులూ, విదేశపెట్టుబడిదార్లు, వ్యాపారిస్తులతోను లాలాచీ అయ్యారు. జపాను వ్యతిరేకోద్యమంవచ్చి, ప్రజలు సాయుధులైతే రైతాంగశక్తి విజృంభిస్తుందని జమీందార్లు పెద్ద భూస్వాములు భయపడుతున్నారు.

సైనికప్రభువులందరూ సంపూర్ణంగా నాస్కింగు ప్రభుత్వానికి లోబడక యిరికా శక్తివంతులుగానే వున్నారు. చెన్ చీటింగు, లీసంగ్ జేన్, పేచుంగ్ సీలు 1931 నుండి నైఋతి రాజకీయ సంఘాన్ని నెలకొల్పి బలోద్ధతతో యించుమించుగా స్వతంత్రులవలె వ్యవహరిస్తున్నారు. రైతుపీడనను, నల్లమందు వ్యాపారాన్ని నిరాఘాటంగా సాగిస్తున్నారు. ఆ సైనిక ప్రభువులకు వారి స్వంతసైన్యాలున్నాయి. వారే పన్నులను వసూలుచేసుకొని, అందులో కొద్ది భాగాన్ని కేంద్ర నాస్కింగు ప్రభుత్వానికిచ్చారు. ఇట్టి వీరిని జపానువ్యతిరేక సంయుక్త సంఘటనలోనికి తీసికొని వచ్చుటెట్లు?

మేధావుల్లో చాలమంది జపానును ప్రతిఘటించాలని యెంచినా, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధిచెందిన జపానుతో పోరాటానికి చైనాకు శక్తిలేదని నమ్ముతున్నారు. కాని విద్యార్థులు మాత్రం యీ దశలో సంపూర్ణంగా జపానువ్యతిరేక భావాలను ప్రచారంచేస్తో, ఊరేగింపులు చేస్తున్నారు. ప్రథమంనుంచి చైనాయొక్క సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యానికి, ఐక్యతకూ ఒక్క సోవియట్ రష్యా తప్ప మరియేయితర విదేశప్రభుత్వమూ తోడ్పడలేదు. 1930 లో ఫెంగ్ యూసియాంగ్ తిరుగుబాటు చేసినప్పుడు కూడా గ్రేటుబ్రిటన్ ప్రభుత్వం అతనితో స్నేహంగానే వుంది.

ఈ పరిస్థితులను సావకాశంగా తీసుకుని జపాను ఏజెంట్లు, చైనా రాజకీయ నాయకులలోగల వ్యక్తిగత ద్వేషాలను, పదవీవ్యామోహాన్ని రెచ్చగొట్టి, అంతర్యుద్ధాన్ని ఆరకుండా ప్రజ్వలింపచేస్తోనే వున్నారు. చైనీయుల్లో ఐకమత్యం కలిగితే జపాను సామ్రాజ్యవిస్తరణ అరికట్టబడుతుంది. గనుక వారు నాన్కింగ్ ప్రభుత్వ ప్రధాన నాయకుల్లో ముఖ్యుడైన వాంగ్ చింగ్ వీ, అతని అనుచరులద్వారా అంతర్యుద్ధం ఆగకుండా చూస్తున్నారు. ట్రాట్స్కి అనుయాయులను జపానువారు లంచములు పెట్టి వారిచే కార్మికులలో పెట్టుబడిదారీ వ్యతిరేక నినాదాలను ప్రచారంచేయించి, అంతర్యుద్ధానికి దోహదం చేయిస్తున్నారు. ఈవిధంగా సాధ్యమై నన్నివిధాలా జపాను ఏజెంట్లు ఐక్యసంఘటన జరుగకుండా ప్రయత్నించారు.

1934 లో వాంగ్ చింగ్ వీ ప్రభుత్వంవారు ప్రత్తి దిగుమతిపై ఆధికి సుంకములను విధించి, వస్త్రములపై తగ్గించి, జపాను దిగుమతులకు సదుపాయం చేశారు. జపాను పారిశ్రామికులకు లాభం కల్గించునవీ, బ్రిటిషు చైనా పారిశ్రామికులకు నష్టం కల్గించునట్టి అనేక కృత్యాలను చేశాడు. 1935 లో వాంగ్ చింగ్ వీ, హెయింగ్ చిన్ లు, హోవు మేజూ

సందిని చేసికొని, హోపే, చహార్ రాష్ట్రాలను జపానువారి పలుకుబడికి లోనగునట్లు చేశారు.

కాని యీ విద్రోహానికి సహించలేక 1935 డిశెంబరు 5 వ తేదీ నాడు పెకింగువిద్యార్థులు, సైనికులు యొక్క వెట్టిన తుపాకులతో వారిస్త్రోన్నప్పటికీ లక్ష్యపెట్టక, “అంతర్యుద్ధాన్ని ఆపండి! ప్రజలారా, సాయములుకండి! జపాన్ పై యుద్ధం ప్రకటించండి! హోవుమేజు ఒడంబడిక రద్దుచెయ్యాలి!” అంటూ గొప్ప ప్రదర్శనం చేశారు. టీన్ ట్సీన్ విద్యార్థులు కూడా పీరిననుసరించారు. చైనాదేశంలోని నలుమూలలనుండి నాన్కింగుకు విద్యార్థిదళాలు యాత్రలు సాగించాయి. ప్రతిచోటా సైనికులతో విద్యార్థులు స్నేహసంబంధాలను నెలకొల్పుకొచ్చారు. జపానువ్యతిరేక ప్రచారకదలాలు తుపాను ప్రచారంచేస్తున్నాయి. దేశమంతటా “జాతీయవిముక్తి సంఘాలు” నెలకొల్పబడ్డాయి. పోలీసులు, సైనికులూ అడ్డగించాలని ప్రయత్నించినా, యీ ప్రచారం పెనువెల్లువవలె దేశాన్ని ముంచెత్తింది. “చైనీయులతో చైనీయులు పోరాడరాదు, అనే నినాదాన్ని ప్రభుత్వోద్యోగులు అణచివేయలేకపోయారు.

‘మంచూరియా స్వచ్ఛంద సేవకులయాత్ర’ అను పీఠగేయం ప్రజల్లో శ్రావ్యంగా రేకెత్తించి, జపాను వ్యతిరేక భావాన్ని కలిగించజొచ్చింది. కర్మాగారాల్లో కార్మికులు, పంటపొలాల్లో రైతులు గొంతెత్తి వీరావేశంతో “బానిసలుగా బ్రతుక నిరాకరించే భవ్యులందరూ లేవండి! మన రక్తమాంసాలతో అభేద్య ఉద్యమ నిర్మించ వారండోయ్!” అని పాఠ జొచ్చారు. ప్రభుత్వ నిషేధం యీ గేయాన్ని పాఠకుండా ఆపలేకపోయింది. ఒక యునాన్ వాసియగువూలీదే వ్రాయబడిన యీ గేయాన్ని చైనాకమ్యూనిస్టులు తమ మహాప్రస్థానమార్గంలో పాడి ఉత్సాహ పరవశులయ్యారు. చైనా విముక్తసంఘ సభ్యులచే ప్రచారం చేయబడిన యీ గీతం లక్షలాది ప్రజలను ఉద్రిక్తులను చేసింది.

1934 లో టీకామాన్ అను రచయితచే మంచూరియకా గెరిల్లా దళం వారు జపానును ప్రతిఘటించిన ఉదంతాన్ని యితీవృత్తంగా తీసి కొని వ్రాసిన 'ఆగస్టులో ఒక గ్రామం' అను నవల ప్రజల్లో గొప్ప సంచలనం కలిగించింది.

దేశమంతా జపాను వ్యతిరేక భావాలతో ఉడికిపోతున్న యీ సమయంలో 1935 నవంబరు మాసంలో నాన్కింగు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రి విదేశాంగమంత్రియైన వాంగ్చింగ్ పీపై ఒకరు తుపాకిని పేల్చి గాయపరిచాడు. వాంగ్ హడా తనపై ప్రజల్లో ద్వేషాన్ని రగుల్కొనడం చూచి యూరప్ పర్యటనకు వెళ్ళిపోయాడు. చియాంగ్ కేషేక్ కార్యనిర్వాహక సంఘానికి కూడా అధ్యక్షుడయ్యాడు.

ఉత్తర చైనాలో అంతులేని దాహంతో జపాను ప్రవర్తించుటను చూచి, అచ్చట ప్రబలమైన ఫెంగ్ యూసియాంగ్, మంచూరియాను కోల్పోయిన చాంగ్ సూలియాంగ్ నాన్కింగు ప్రభుత్వంయొక్క యీ లొంగుబాటు విధానానికి అసంతృప్తులయ్యారు. చైనా పారిశ్రామికులు నూతన పరిశ్రమలను స్థాపించనివ్వకుండా మంచూరియా ఆక్రమణవలన లబ్ధిపొందిన జపాను పారిశ్రామికులు అరికట్టటంవలన జపానువారియెడ అసంతృప్తి హెచ్చింది. మంచూకోలోని అమెరికను, బ్రిటిషు నూనె వ్యాపారాన్ని జపానువారు అరికట్టినందున ఉత్తర చైనాలోని బ్రిటిషు, అమెరికను వ్యాపారస్తులుకూడా అసంతృప్తులై యున్నారు.

1936 మే 5 నాడు చైనా కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకులు వెంటనే అంతర్యుద్ధంమాని జపానుతో యుద్ధం ప్రారంభించవలెనని నాన్కింగు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేశారు. జూన్ ఒకటవ తేదీనాడు అఖిలచైనా విముక్తసంఘం ఏర్పడింది. దానికి సన్ యట్ పేన్ సతి, మాసియాంగ్ పేమున్నగు ప్రముఖులు, నాయకులు అంతర్యుద్ధం వెంటనే ఆపివేసి, ఎర్ర చైన్యంతో యుద్ధవిరామసంధి చేసుకోవాలనీ, జపాను వ్యతిరేక ప్రచారం

సాగించాలనీ వారు ప్రకటించారు. ఈ సంఘానికి అత్యమితమైన పలుకుబడి కలిగింది.

ఇదే సమయంలో జపాను కీలుబొమ్మ సైన్యాలు సూయువాన్ పై జూన్ మాసంలో దండెత్తాయి. చైనా దేశభక్తులకు మితిమీరిన ఆగ్రహం కలిగింది. ఆ వెనువెంటనే యేర్రసైన్యాలు వారిని ప్రతిఘటించుటకు దండువెడలాయి. కాని ఐక్య సంఘటనకొరకు సర్వ ప్రయత్నాలు చేస్తోన్న యేర్రసైన్యాలకు కొమింటాంగు సైన్యాలతో సంఘర్షణ వస్తుందనే జంకుతో సియాన్ లాంచౌ రాజబాటకు పశ్చిమ దిశగా మళ్ళారు.

జపాన్ కీలుబొమ్మసైన్యాలు సెప్టెంబరు మాసంలో తిరిగి సూయువాన్ పై దండెత్తాయి. అప్పుడు పూసోయా సేనాని వారిని యెదిరించాడు. పూసైన్యాలకు ప్రజాసామాన్యం అండగా నిలిచింది వేలకొలది విద్యార్థులు షాంఘే, సింగ్టో, టీన్ ట్సిన్ లలోని జపాను బట్టలమిల్లులలో పనిచేసే కార్మికులు ఒకలక్షమంది పైగా సమ్మెకట్టి గొప్ప ప్రదర్శనలు చేశారు. ఈ సంఘటన చైనాప్రజల్లో అపూర్వ సంచలనం కలిగించింది. ఈ సమ్మె ఒకమాసం రోజులు సాగింది. జపాను యుద్ధనౌకలు సింగుటోకు వెళ్ళాయి. కాని యీ ఉద్యమాన్ని అణచలేకపోయాయి. ఈ సమ్మెదార్లకు సహాయం చేయుటకుగాను జాతీయ విముక్త సంఘంవారు ఒక విశ్వ విద్యాలయాధ్యాపకుడు, ఒక ప్రచురణకర్త, ఒక బ్యాంకరు తదితరులతో కూడిన సహాయక సంఘాన్ని షాంఘేలో యేర్పరచారు. ఈ కమిటీ సభ్యులలో యేడుగురిని నాన్కింగ్ ప్రభుత్వం జైల్లో పెట్టారు. చైనా సైన్యాలకు యిన్ స్పెక్టరు జనరలుగా నియమింపబడిన ఫెంగ్ యూసి యాంగ్ సేనాని యీ ప్రభుత్వ చర్యను బహిరంగంగా ఖండించాడు.

ఇదే సమయంలో నైఋతిచైనా రాజకీయ సంఘంవారు లోపాయి కారీగా జపానువారితో సంప్రతింపులు సాగిస్తోనే బహిరంగంగా జపానుతో పోరాడేందుకు వస్తున్నామని సైన్యాలను నడిపించ నారంభించారు.

నాన్కింగు ప్రభుత్వపు జపాను అనుకూల ఘోరచీకి విరుద్ధంగా తాము దేశభక్తితో యీ తిరుగుబాటును సాగిస్తున్నామని వారు ప్రకటించారు.

ఈ ప్రమాదాన్ని గుర్తించి కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు వెంటనే కొన్ని సామాన్య సూత్రాలను నిర్వచించారు. “నైఋతివైన రాజకీయ సంఘం వారు యథార్థంగా, జపాను వ్యతిరేక పోరాటం కొనసాగించాలి. వారు పాలించే ప్రాంతంలో బహిరంగంగా జపాను వ్యతిరేక ప్రచారం సాగిస్తూ ప్రజాసామాన్యాన్ని సాయుధులను చెయ్యాలి. వారు యెర్రసైన్యంతో సహకరించాలి.” కాని యీ తిరుగుబాటుదార్లకు యీ బావాలు లేనందున వారితో మరెవ్వరూ సహకరించ లేదు. నాన్కింగు ప్రభుత్వ సైన్యాలు చులాగ్గా వారిని ఓడించాయి. చెన్చీటంగ్ పారిపోయాడు. లీసంగ్జెన్ పేచెంగ్సీలు ప్రభుత్వంతో రాజీపడ్డారు.

జాగృతినందిన ప్రజలు, జపాను వ్యతిరేకాందోళన జరుపుతున్నందున హెచ్చుకాలం నాన్కింగు ప్రభుత్వంవారిని విరోధించలేకపోయింది. ఈ లోగా కాంటన్హాంకో రైల్వేపని పూర్తిఅయింది. విమాన రహదార్లు కూడా యేర్పడ్డాయి. క్రమంగా కేంద్రప్రభుత్వంయొక్క బలం హెచ్చింది. కాని వాంగ్చింగ్పీ అనుయాయులు మాత్రం అంతర్యుద్ధాన్ని కొనసాగించాలనే పట్టుబడుతున్నారు. అందువలన కేంద్రప్రభుత్వంలో జపాను ప్రతిఘటనకంటే, సోవియట్ల నిరూపణనే ప్రధానంగా కాన్సిడరించింది. ఐతే సక-ఫో, టి. వి. సూంగ్, ఫెంగుయూసియాంగులు మాత్రం జపాను ప్రమాదాన్ని గుర్తించారు.

1936 అక్టోబరు 9 వ తేదీని హాయినింగ్వద్ద నాలుగవ ఎర్ర సైన్యం చూపే, సూసీయాంగ్చీన్, హోయింగ్, చాంగ్క్వోటోల నాలుగవ కత్వాన వచ్చి ప్రథమ ఎర్రసైన్యంలో కలిసింది. కన్సురాష్ట్రంలోని ఈశాన్యభాగమంతా ఎర్రసైన్యాలకు లోబడింది. వాయువ్యప్రాంతాలను కూడా లోబరుచుకునేందుకు నాలుగవ సైన్యం వెళ్ళింది. ఎర్రసైన్యాలు

మొత్తం తొంబదివేలను మించాయి. పీఠందరూ యుద్ధాలలో ఆరితేరిన వీరులు. ఎర్రసైన్యాలకు పోయాన్ ప్రధానకేంద్రంగా వుండి. ఎర్రసైనికులందరూ ఉజ్వల భవిష్యత్తునందు ఆచంచలమైన విశ్వాసంతో ఐక్య సంఘటనా విధానాన్ని ప్రచారం చేస్తున్నారు.

సియాన్ తిరుగుబాటు ఉదంతం.

ఈ సమయంలో నాన్కింగు ఉపసర్వ సేనాధ్యక్షుడైన చాంగ్ సూలి యాంగ్ అధిపత్యాన టుంగ్ పే సైన్యాలు. ఎర్రసైన్యాలను, షెన్సి, కన్ను, నింగ్సియాంగ్ సోవియట్లను నాశనం చేసేందుకు పంపబడ్డాయి. నుమారు ఒకలక్ష ముప్పదివేలమంది యీ సైన్యంలో వున్నారు. చాంగ్ సూలియాంగ్ 1931 సెప్టెంబరులో మంచూరియాను పోగొట్టుకున్న నాటినుండి తన సైన్యాలతో చియాంగ్ కేషేక్ ఆజ్ఞానువర్తియై జపానును ప్రతిఘటించకుండా ఉన్నాడు. ఉత్తరచైనాను జపాను క్రమక్రమంగా కబళిస్తోండగా చియాంగ్ లొంగి ఊరుకోవడంతో చాంగ్ సూలియాంగ్ కు, ఆయన టుంగ్ పే సైన్యాలకు అసంతృప్తికలిగింది. అంతేకాక వారి యిష్టవ్యతిరేకంగా అంతర్యుద్ధాన్ని కూడా సాగించవలసివచ్చింది. పైగా యెర్రసైన్యాలు దేశభక్తిని ప్రబోధిస్తూ ఐక్యసంఘటనను కోరుతున్నారు. 1935 ఆక్టోబరు, నవంబరు మాసాలలో యెర్రసైనికులతో పోరాడే టుంగ్ పే సైనికుల్లోని నూటతొమ్మిదవ సైనికదళం ఎర్రసైన్యంలో చేరిపోయింది. అనేకమంది అధికార్లు కూడా ఎర్రసైన్యానికి పట్టుబడ్డారు. కాని జపాను వ్యతిరేక విధానం బోధించి వారిని వదిలివేయగా తిరిగివచ్చి చాంగ్ సూలియాంగ్ తో ఎర్రసైనిక నాయకులయొక్క జపాను వ్యతిరేకతను, దేశభక్తిని గూర్చి వింతగా చెప్పనారంభించారు. అందువలన చాంగ్ కు, టుంగ్ పే సైన్యాలకు యెర్రసైన్యాలయెడ ఆదరగౌరవా లేర్పడ్డాయి. "జపానీయులను మంచూరియానుండి తరిమివెయ్యండి." అని యెర్రసైనికులు చేస్తోన్న ప్రచారం వారికి నచ్చింది.

చాంగ్ సూలియాంగ్ కూడ క్రమంగా అతివాదిగా మారాడు. ఆయన చైనాలో జపాను వ్యతిరేక ఆందోళన జరిపే విద్యార్థుల కందరకూ సియాన్ పూలో రక్షణ యిచ్చాడు. షెన్సి రాష్ట్రంలోని జపాను వ్యతిరేక సంఘాలు బహిరంగంగా పనిచేయజొచ్చాయి. క్రమంగా యెర్ర సైన్యాలతో టుంగ్ పే సైన్యాలు పోరాడ్డం మానివేశాయి, కమ్యూనిస్టులనేకులు టుంగ్ పే సైనిక దుస్తులను ధరించి వారిలో రాజకీయ ప్రచారించేయ నారంభించారు. అర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ విషయాలపై బోధన తరగతులను నడిపారు. చాంగ్ సూలియాంగ్ కూడ విప్లవ భావాలను కలిగిన యువకులకు సైన్యంలో ఉన్నత పదవుల నిచ్చి స్వయంగా ఉపన్యాసాల్లో జపాన్ వ్యతిరేక భావాలను ప్రచారం చేస్తున్నాడు. కాని యీ చర్యలన్నీ అతి రహస్యంగా మాత్రమే జరుగుతున్నాయి.

షన్సి, షెన్సి, నింగ్సియాలలో మాత్రం నాన్కింగు సైన్యాలు యెర్ర సైనికులతో యుద్ధం చేస్తూనే వున్నారు. సియాన్ లో ఖున్న చియాంగ్ కేషేక్ గూఢచారులు మాత్రం అనుమానపడుతూనే వున్నారు. కాని టుంగ్ పే సైన్యాలకు, యెర్ర సైన్యాలకు పరస్పర మైత్రి యెంత దృఢంగా వున్నదీ కనిపెట్టలేకపోయారు.

సెప్టెంబరు మాసంలో సూయువాన్ ను ఆక్రమించేందుకు జపాన్ ప్రోద్బలంతో ప్రయత్నం జరుగుతున్నప్పటికీ దేశప్రజల ఆందోళనను పెడచెవిని పెట్టిన చియాంగ్ కేషేక్ యెడల ఉపస్వసేనాధ్యక్షుడైన చాంగ్ సూలియాంగ్ కు తీవ్రమైన అసంతృప్తి కలిగింది. 'ప్రజల కోర్కెను మన్నించని యే ప్రభుత్వమూ నిలువ లేదు. జపానును ప్రతిఘటించుట వల్లనే చైనా ఐకమత్యం నిలుస్తుందిగాని అంతర్యుద్ధం విరమించి సహకరిస్తామనే వారితో యుద్ధం కొనసాగించుట వలన కాదు.' అని చాంగ్ ప్రకటించాడు.

చియాంగ్ కేషేక్ మాత్రం పెడచెవిని పెట్టి కన్నూలో యెర్ర సైన్యాలతో యుద్ధం సాగించేందుకు సైన్యాలను పంపి స్వయంగా పర్య

వేషించుటకు అక్టోబరులో సియాన్ పూ వచ్చాడు. అచ్చట వంద బాంబరు విమానాలుండేందుకు విమానాశ్రయం కట్టించాడు. టన్నుల కొలది టార్పెడోలను తెప్పించాడు. రెండువారాల్లో కమ్యూనిస్టునే శబ్దం వినపడకుండా చేస్తానని చియాంగ్ దంభాలు పలికాడు. కాని టుంగ్ పే సైన్యాలలో కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక ప్రచారం పనిచేయకపోవడాన్ని గుర్తించ లేదు. చియాంగ్ తో చాంగ్ సూలియాంగ్ జపానువ్యతిరేక జాతీయైక్య సంఘటనను గూర్చి ప్రస్తావించాడు గాని యెర్రసైన్యమంతా నాశనం కాకుండా ఆపనిని తాను తలపెట్టనని సమాచారమిచ్చి లోయాంగ్ లోని ప్రధాన సైనిక కార్యాలయానికి వెళ్ళాడు. చాంగ్ సూలియాంగ్ మరల లోయాంగ్ లో కలుసుకుని జపాన్ సైన్యాలతో పోరాడేందుకు టుంగ్ పే సైన్యానికి అనుజ్ఞ నీయవలసిందిగా కోరాడు కాని చియాంగ్ నిరాకరించాడు.

నవంబరు 21 వ తేదీన సుప్రసిద్ధమైన నాన్కింగు ప్రభుత్వ ప్రధానసైన్యం యెర్రసైన్యంచే ఓడింపబడింది. కాని యుద్ధంలో యెర్ర సైన్యాలు జపాన్ వ్యతిరేక ప్రచారంచేసి అనేకవిధాల అంతర్యుద్ధం విరమించాలని ప్రభుత్వ సైన్యాలకు విజ్ఞప్తులుచేశాయి. అందువలన ఒక పెద్ద పటాలం యెర్రసైన్యాలతో జేరింది. అనేకవేల రైఫిళ్ళు, మెషిన్ గన్లు యెర్రసైన్యానికి లభించాయి. హో సేనాని తిరోగమనం సాగించి చియాంగ్ ఆజ్ఞలకై వేచియున్నాడు.

ఈ పరిస్థితుల్లో 1936 డిసెంబరు 7 వ తేదీనాడు చియాంగ్ సర్వ సేనాధ్యక్షుడు సియాన్ వచ్చాడు. ఈ లోగా టుంగ్ పే సేనానులు, యాంగ్ సూచెంగ్ సైన్యంలోని సేనానులు సమావేశమై అంతర్యుద్ధం విరమించి జపాన్ సైన్యాన్ని ప్రతిఘటించాలని చియాంగ్ ను కోరుటకు తీర్మానించుకున్నారు.

సైనికుల్లో వ్యాపించియున్న యీ భావాలు చూచాయగా గూఢ చారులవలన చియాంగ్ సేనాధ్యక్షునకు తెలిసియే యుండవచ్చును.

ఆయన మేనల్లుడైన చియాంగ్ సియో సీన్ అధికారంక్రింద 1500 మంది గూఢచారిదళం సియాన్ లో మకాంవేసి అనేక దురాగతాలు చేస్తున్నారు. సియాన్ సంపూర్ణంగా వారి అధీనంలోవుంది. కెండురోజుల తర్వాత 9 వ తేదీనాడు అనేకవేలమంది విద్యార్థులు ఒక గొప్ప జపాన్ వ్యతిరేక ప్రదర్శనం చేశారు షెన్సింగవర్షురు షోమిజూ ఆజ్ఞలపై తుపాకులను కాల్చి యిద్దరు ప్రదర్శకులను గాయపరిచారు.

చియాంగ్ కేషేక్ సేనానాయకుల రాయబారి వర్గాన్ని చూచుటకు నిరాకరించి. తన ఆరవ కమ్యూనిస్టు నిఘాటన యుద్ధానికి ప్రణాళికను పూర్తిచేశాడు పైగా చాంగ్, యాంగ్ లు యీ యుద్ధాన్ని కొనసాగించక పోతే వారి సైన్యాలను నిరాయుధంచేస్తానని కూడ బెదిరించాడు.

ఈ పై కారణాలవలన టుంగ్ పే సైన్యాలకు, యాంగ్ సేనాని సైన్యాలకు మొత్తం ఒలక్ష, డెబ్బదివేలమంది అంతర్యుద్ధాన్ని తువ ముట్టించి, జపాన్ లో యుద్ధం చెయ్యానికి కృతనిశ్చయమయ్యారు. ఈ వివాదానికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తిస్తూన్న చియాంగ్ ను నిర్బంధించాలని కూడ వారు నిశ్చయించారు.

చియాంగ్ కై షేక్ నిర్బంధం.

డిసెంబరు 12 వ తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు గవర్నరు షోను, జ్ఞాపర్థులను, పోలీసులను సంపూర్ణంగా నిరాయుధులను చేసి టుంగ్ పే సైనిక తిరుగుబాటుదార్లు నిర్బంధంలో వుంచారు. తెల్లవారుఝాము 9 గంటల సమయాన చియాంగ్ కై షేక్ మకాంచేసిన లిన్ టంగ్ అతిథి గృహాన్ని తిరుగుబాటుదార్లు చుట్టుముట్టారు. చియాంగ్ అంగరక్షకులు కొలదిసేపు వారిపై తుపాకులు కాల్చారు. గాని త్వరలోనే లొంగి పోయారు. ఈలోగా చియాంగ్ కై షేక్ శయనగృహంనుంచి పారిపోయి పక్కనున్న కొండపీడి కెక్కాడు. ఆయనకాలు తెగి గాయమైంది.

తిరుగుబాటు నాయకుడైన సన్ ఆయనను వెదికి పట్టుకున్నాడు. “చైనా ప్రజల ఏకైక నాయకుడు. నేను చైనాజాతి ప్రతినిధిని. నేను చేస్తున్నదే సరైన పని యని నా నమ్మకం” అంటున్న చియాంగ్ ను చాంగ్ సూలి యాంగ్ గృహంలో నిర్బంధంలో వుంచారు.

వెంటనే చాంగ్ సూలి యాంగ్ కేంద్రప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర నాయకులకు, చైనా ప్రజలందరకూ ఒక తంతి విజ్ఞాపన చేశాడు. “చియాంగ్ కై షేక్ యొక్క దేశభక్తిని రగుల్కొలిపేందుకు సియాన్ లో మా అతిథిగా వుంచాము. ఆయన సురక్షితంగానే వుంటాడని దేశానికి హామీ యిస్తున్నాము. ఈ క్రింది అంశాలను అంగీకరించాలని వారికి మనవి చేశాం :

1. నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్ని అన్ని పార్టీల ప్రాతినిధ్యంతోను పునర్నిర్మించాలి.
2. అంతర్యుద్ధాన్ని తుదముట్టించి జపాన్ సైన్యాలను ప్రతిఘటించాలి.
3. షాంఘేలో నిర్బంధింపబడిన జాతీయ విముక్తి సంఘ నాయకులకు రేడుగురినీ విడుదల చేయాలి.
4. ఎట్టి రతులూ లేకుండా రాజకీయ ఖైదీలందరినీ విడుదల చేయాలి.
5. ప్రజలకు సమావేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని కలిగించాలి.
6. రాజకీయ స్వాతంత్ర్య నిర్మాణ స్వేచ్ఛాహక్కుల నివ్వాలి.
7. డాక్టరు సన్ యచ్ సేన్ యొక్క మరణశాసనం అమలు పరచాలి.
8. జాతీయ విముక్తి సమావేశం వెంటనే జరపాలి.”

ఈ ప్రకటనకు వెంటనే సోవియట్ ప్రభుత్వం తన సహకారాన్ని తెలిపింది. చాంగ్ సూలి యాంగ్ పంపిన విమానంపై చౌఎన్ లే, ఏదీన్ యాంగ్, పోక్సాలను ముగ్గురు ప్రధాన కమ్యూనిస్టు నాయకులు సియాన్ వచ్చారు. టుంగ్ పే, సీ పే సోవియటు ప్రతినిధుల సంయుక్త సమావేశం

జరిగింది. వారందరూ మిత్రమండలిగా జేరారు. వారి పై న్యాయ మొత్తం రెండు లక్షల అరవై వేలు, చాంగ్ సూలియాంగ్ యీ జపాన్ వ్యతిరేక సైనిక సంఘానికి అధ్యక్షుడుగాను, యాంగ్ ఫూచెంగ్ ఉపాధ్యక్షుడుగాను యెన్నుకోబడ్డారు. కన్సులోనున్న నాన్కింగు ప్రభుత్వసైన్యాలను యీ సైన్యాలు చుట్టుముట్టాయి.

చియాంగ్ కై షేక్ నిర్బంధపు వార్త చైనా ప్రజలకు అత్యంతాశ్చర్యాని కలిగించింది. నాన్కింగులో గొప్ప కలవరం చెలరేగింది. అనేక విరుద్ధవార్తలు వ్యాపించాయి. వివిధ పక్షాల నాయకులు ప్రభుత్వాధికారాన్ని చేజిక్కించుకోవాలని ప్రయత్నించసాగారు. జపాన్ అనుకూలుడగు యుద్ధమంత్రి హోయింగ్ చింగు తక్షణమే సియాన్ ను ముట్టడించి యుద్ధ విమానాలతో బాంబులను గుమ్మరించి నేలమట్టం చెయ్యాలని బెదిరించ నారంభించాడు. ఆయనకు తోడుగా వాంగుచింగువీ ముఠావారుకూడ యీ అంతర్యుద్ధాన్ని రెచ్చగొట్టాలని చూశారు. కాని చియాంగ్ కై షేక్ సతి, టి. వి. సూంగులు మాత్రం తొందరపడి చియాంగును బలిచెయ్యకూడ దని తీవ్రంగా వాదించారు. పైగా హోయింగుచింగుకు తదితర సైనిక ప్రభువు లెవ్వరూ తోడుపడునట్లు కనిపించనందున యివ్వప్రయత్నం విడిమించాడు.

ఈలోగా సియాన్ లో యాంగు ఫూచెంగు సైన్యాల్లోని తీవ్రవాదులు చేతికి దొరికిన చియాంగును వెంటనే చంపివేయవలసిందని కోరనారం భించారు. కాని కమ్యూనిస్టు నాయకులు యీ విచారాన్ని వ్యతిరేకించారు. చావన్ లే చియాంగ్ కై షేక్ తో సంప్రతింపులు సాగిందాడు. జాతీయైక్య సంఘటన నిర్మాణావశ్యకతను నొక్కి చెప్పాడు. పైగా చియాంగ్ కై షేక్ సురక్షితంగా నాన్కింగు చేరి, దేశద్రోహులైన తదితర నాయకు లను లొంగదీసి, దేశాన్నంతటినీ జపాన్ ప్రతిఘటనా కార్యక్రమంలో ఐక్యపరిచాలని ప్రబోధించారు. వేలకొలది కమ్యూనిస్టులను హతమార్చిన

చియాంగుకై షేక్ విడుదలను కోరడం ఆతివాదులందరినూ ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. కాని జాతీయైక్యతను కమ్యూనిస్టులు గాఢంగా వాంఛించి, చియాంగు జపానుతో పోరాడాలని కోరారు.

సోవియట్ ప్రభుత్వనాయకులు పోయాకాలో సమావేశమై దేశ దక్కి పూరితులై జపానువ్యతిరేక యుద్ధాన్ని కొనసాగించునట్లు చియాంగును ప్రోత్సహింపచెయ్యడమే సియాన్ నాయకుల ఉద్దేశమనీ, అంత ర్యుద్ధాన్ని హోయింగుచిన్ ప్రేరేపించి జపాన్ సామ్రాజ్యవాదులకు తోడుపడుతున్నాడనీ వెల్లడించారు.

డిసెంబరు 14 నాడు చియాంగు సలహావాదుడైన డోనాల్డుసన్ అను ఆస్ట్రేలియన్ సియాన్ వచ్చాడు. చాంగుసూలియాంగు ఆయనను ఆహ్వానించాడు. 15 వ తేదీనాడు డోనాల్డుసన్ లోయాంగుకు తిరిగివెళ్ళి చియాంగు సురక్షితంగా వున్నాడని, ఆయన స్వదస్తూరిలోనున్న జాబును నాన్కింగు ప్రభుత్వానికి పంపుతున్నాడని ప్రకటించాడు. చాంగుసూలి యాంగు కోరికపైని 20 వ తేదీని టి. వి. సూంగు సియాకా వచ్చాడు. ఈ రోగానే చియాంగుకై షేక్, ఎర్ర సేనానులు, చాంగుసూలియాంగులతో సంభాషించి వారితో కొన్ని నిర్ణయాలకు వచ్చాడు. వారు కోరిన ఎనిమిది కోరికల్లో అంతర్యుద్ధాన్ని ఆపి, ప్రజలకు యెక్కువ పౌరసత్వహక్కుల నిచ్చి, జపానుతో యుద్ధం చేయుటకు అంగీకరించాడు. చియాంగు సతి 22 వ తేదీనాడు వచ్చి యీ రహస్య సంభాషణల్లో పాల్గొంది. వారు చేసుకున్న ఒడంబడికలను మాత్రం పైకి వెల్లడిచేయకుండా చియాంగు దంపతులు డిసెంబరు 25 వ తేదీనాడు నాన్కింగుకు బయల్దేరారు. తిరుగుబాటువారైన చాంగుసూలియాంగు తనంతట తానే లోబడి చియాంగుకై షేక్ తో బాటుగా ప్రభుత్వం విధించబోయే శిక్ష ననుభవించు టకు నాన్కింగుకు మరియొక విమానంలో వెళ్ళాడు.

24 వ అధ్యాయం.

అంతర్యుద్ధ సమాప్తి.

రక్తప్లావిత అంతర్యుద్ధనాటకంలో అఖరి అంకం ప్రారంభమైంది. సియాన్ ఉదంతం ముగిసిన తీరు ఆశ్చర్యం కొల్పుతుంది. చియాంగు, చాంగులు నాన్కింగునగరం జేరగానే “అపమాన భారంతో కృంగిపోతో క్రమశిక్షణను భంగపరచిన మహాపరాధానికి శిక్ష ననుభవించుటకు తమతో వచ్చాను” అని చాంగ్ సూలియాంగు అపరాధివలె చియాంగు ముందు మోకరిల్లాడు. “నా క్రింది ఉద్యోగస్తులయొక్క విశ్వాసం చూరగొనలేని నా అసమర్థత వలన అపూర్వమైన తిరుగుబాటు జరిగింది. పశ్చాత్తప్తుడవై ఊహర్పణ కోరావు కనుక కేంద్ర అధికారులను తగుచర్యలు తీసికొనవలసినదిగా కోరుతున్నాను.” అని చియాంగు శ్రేషేక్ అన్నాడు.

చియాంగు నాన్కింగు జేరగానే తన ప్రధానమంత్రి పదవికి రాజీనామా యిచ్చి, అంగీకరించవలసినదిగా కేంద్రప్రభుత్వాధికారులను కోరాడు. కాని మూడు పర్యాయములుకూడా వారు అంగీకరించక ఆయననే సర్వాధికారాలు యధారీతిగా పుచ్చుకొనవలసిందని ప్రార్థించారు. షెన్సిలోని ప్రభుత్వనైన్యాలన్నిటినీ వెనుకకు రప్పించి, అంతర్యుద్ధాన్ని ముగిస్తానని చేసిన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకున్నాడు. డిశెంబరు 29 తేదీనాడు కేంద్రకార్యనిర్వాహకవర్గాన్ని సమావేశపరచి, “చాంగ్ సూలియాంగును విచారణచేసి శిక్ష విధించాలని. వాయవ్యచైనాసమస్య పరిష్కారమును నైనికసంఘానికి వప్పగించాలనీ, తిరుగుబాటుదార్లపై దండయాత్రను ఆపవలసిందనీ, హోయింగ్ చిన్ యొక్క ప్రధాన నైనిక కార్యాలయాన్ని రద్దుచేయాలనీ కోరి, వారిచే అంగీకరింపజేశాడు.

డిశెంబరు 31 తేదీనాడు చాంగ్ సూలియాంగుకు పదినంపత్స రములీ క తి న వ ట క ము విధింపబడింది. కాని మరునాడు ఆయన

క్షమింపబడ్డాడు. ఈ లోగా ఆయన టి. వి. సూంగ్ యొక్క అతిథిగా వున్నాడు. 1937 జనవరి 6 వ తేదీనాడు కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకయుద్ధాల్ని కొనసాగించేందుకు సియాంగులో నెలకొల్పబడిన ప్రధాన సైనికకార్యాలయం రద్దుచెయ్యబడింది. జపాను అనుకూలమైన విదేశాంగమంత్రి యగు చాంగ్ మాన్ రెండు రోజుల అనంతరం తొలగింపబడి. ఆ పదవి జపాను వ్యతిరేక “యూరపియన్ — అమెరికన్” ఓపీసే అను సంఘనాయకుడగు డాక్టర్ వాంగుచుంగ్ హీవ్ కి యివ్వబడింది. ఈయన చాంగు సూలియాంగుకూ, ఎర్రసేనానులకూ యిష్టుడు.

1937 ఫిబ్రవరి 10 నాడు కొమింటాంగు ప్రభుత్వానికి కేంద్రసోవియట్ ప్రభుత్వ మొక చరిత్రాత్మకమైన టెలిగ్రాం పంపింది. సియాన్ ఉదంతాన్ని శాంతియుతంగా పరిష్కరించినందుకూ, జాతీయైక్యతను సమకూర్చినందుకూ, అభినందిస్తో, డాక్టర్ సన్ మూడు ప్రజాసూత్రాలనూ వాక్సభా పత్రికా సమావేశ స్వాతంత్ర్యాలను, జపాను వ్యతిరేక యుద్ధ విధానాలనూ ఆమలు పరుస్తో, అంతర్యుద్ధాన్ని పరిసమాప్తిచేయ ప్రార్థించారు. ఈ సూత్రాలంగీకరింప బడితే (1) సోవియట్లుకూడా నాన్కింగు ప్రభుత్వాన్ని కూడ్రోసే ప్రయత్నాలను విరమిస్తామనీ, (2) ఎర్రసైన్యం పేరుమార్చి జాతీయ విప్లవ సైన్యమని పేరు పెడతామనీ, (3) సోవియట్ ప్రభుత్వానికి చైనా ప్రజాస్వామికపు ప్రత్యేక ప్రాంతీయ ప్రభుత్వమని పేరు పెడతామనీ, (4) భూమి జప్తు విధానాన్ని ఆపివేసి, దేశ స్వాతంత్ర్యం కొరకు జపాను వ్యతిరేక యుద్ధాన్ని సాగించేందుకు సర్వ శక్తులనూ కేంద్రీకరిస్తామనీ విజ్ఞప్తి చేశారు.

ఫిబ్రవరి 15న సమావేశమైన విస్తృతసమావేశంలో యీ టెలిగ్రాం విషయం యెవ్వరూ యెత్తుకొనలేదు. కాని వాంగుచింగ్ కి కూడ కమ్యూనిస్టుల నణచిన తర్వాతనే జపాను ప్రతిఘటన అను వాదాన్ని విరమించి వెంటనే సోగొట్టుకొన్న ప్రాంతాలను తిరిగి స్వాధీనపరచుకోవడం ప్రధాన

కర్తవ్యమని ప్రకటించాడు. తూర్పుహోపే, ఉత్తర చహార్ ప్రాంతాలను పునరాక్రమించాలనే తీర్మానంకూడా ఆమోదింపబడింది. ఎంతకాలం నుంచో వాయిదా వేయబడుతోన్న ప్రజాకాంగ్రెసును నవంబరు 12 నాడు తప్పక సమావేశ పరచాలని నిర్ణయింపబడింది. ప్రభుత్వ శాఖ లన్నిటి లోను అన్ని రాజకీయ పక్షాలవారికి తగిన ప్రాతినిధ్య మివ్వాలని కూడా తీర్మానించారు. సమావేశంలో తుది దినంనాడు ఒక దీర్ఘమైన ప్రకటన చేశారు. గత పది సంవత్సరాల బందిపోటు జీవితంలో కమ్యూనిస్టులు సల్పిన ఘోర దురంతాలను యేకరువుపెట్టి, ఒకప్పుడు కొమింటాంగులో సద్గుణ పుంజముల వలె నుండిన ఆ కమ్యూనిస్టులు తర్వాత హంతకులుగా యెట్లు మారారోనను ఆశ్చర్యాన్ని వెల్లడించారు. కమ్యూనిస్టులపై జాలి తలచి, వారి జీవితాన్ని సంస్కరించుకొని యీ దిగువ నుదహరించిన షరతుల నంగీకరించి జాతీయ ఐక్య సంఘటనలో జేరవచ్చునని తెల్పారు. (1) ఎర్రపైన్యాన్ని రద్దుపరచి, ప్రభుత్వ పైన్యాల్లో కలపాలి. (2) సోవియట్ ప్రజాస్వామ్యాన్ని రద్దు చెయ్యాలి. (3) సకాయట్ సేన్ ప్రజాసూత్రాలకు విరుద్ధమైన కమ్యూనిస్టు ప్రచారాన్ని విరమించాలి. (4) వర్గపోరాటాన్ని మానుకోవాలి. ఈ ప్రకటనలో కమ్యూనిస్టుల ప్రధాన షరతులను అంగీకరించారు.

కొమింటాంగు మితవాదులు చియాంగుకై షేక్స్పీ తిరుగబడకుండా యీ తంతు అంతా నడిపారు. ప్రతిపక్షమువారి ఐకమత్యాన్ని కూడా చియాంగు చెడగొట్టి తన వ్యక్తిగత ప్రాబల్యాన్ని నిలుపుకున్నాడు. టుంగుపే, సిపీ కమ్యూనిస్టు పైన్యాల ఐక్యసంఘటన పోయి, నాన్కింగు ప్రభుత్వపైన్యాలు బలపడ్డాయి. దేశంలో చియాంగు, కమ్యూనిస్టు, చాంగు సూలియాంగులయొక్క పలుకుబడి అనేకరెట్లు పెరిగింది.

షెన్సిరాష్ట్రంలోని వీనదికి ఉత్తరాన వున్న భాగమంతా కమ్యూనిస్టుల పాలనలో వుంది. అరవై డెబ్బైవేల మైళ్ళ ప్రాంతమూ, ఇరవై

లక్షల ప్రజలూ సోవియట్ పాలనలో వున్నారు. 5,55,000 చదరపు మైళ్ళ విస్తీర్ణం కల చైనా తురుష్కస్తానంలో సగంకంటే పైగానే సోషలిస్టు భావాలు కలిగి కమ్యూనిస్టులయెడ సానుభూతి కలవారి పరిపాలనలో వుంది. తొమ్మిది లక్షల చదరపుమైళ్ళ విస్తీర్ణంగల బాహ్య మంగోలియా ప్రజాస్వామ్యంకూడా సంపూర్ణంగా మంగోలియను కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యంలో వుంది. ఈ మూడు ప్రాంతాలూ కలిపి చైనా సామ్రాజ్యంలో మూడవవంతు విస్తీర్ణం వున్నాయి. కాని యీ ప్రాంతాలన్నీ బాగా వెనుకబడి వున్నాయి ఆర్థికంగానూ, పారిశ్రామికంగానూ చాలా అభివృద్ధి చెందవలసి వున్నాయి.

1937 ఏప్రిల్, మే, జూన్ మాసాల్లో చౌఎన్ లే, జనరలిజ్మో చియాంగ్ రాయబారియైన దాంగ్ చుంగు సేనానులు సల్పిన సంభాషణల ఫలితంగా సోవియట్ ప్రాంతాలపైగల ఆర్థికనిర్బంధాలన్నీ తొలగింపబడ్డాయి. కొమింటాంగు కమ్యూనిస్టు ప్రాంతాలకు రాకపోకలు, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు నిరాఘాటంగా సాగుతున్నాయి. సరిహద్దుల్లో కొమింటాంగు కమ్యూనిస్టు పతాకాలు రెండూ ప్రక్క ప్రక్కనే యెగురిజొచ్చాయి. ఈ విధంగా ఒక దశాబ్దం సాగిన అంతర్యుద్ధజ్వాలలు క్రమంగా చల్లారాయి.

అమెరికానుల వద్దనుండి బస్సులను కమ్యూనిస్టులుకొని బస్సు ప్రయాణం చేర్చాటు చేశారు. వారికి కావలసిన చిన్న యంత్ర పరికరాలన్నీ సేకరించుకొన సాగారు. గ్రంథాలు, పత్రికలు విరివిగా లభ్యమై కమ్యూనిస్టుల విజ్ఞానతృప్తిను తీర్చసాగాయి. ఉత్తర షెన్సిలో కమ్యూనిస్టులు యేనానును రాజధానిగా చేసుకున్నారు. మే మాసంనాటికి చైనాలోని వివిధరాష్ట్రాలనుండి 2000 మంది విద్యార్థులు లూసూన్ యేర్ర విశ్వవిద్యాలయంలో జేరారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీస్కూలులో మంగోలులు, టిబెటన్లు, ముస్లిములు, ఫార్మోజావారు, మియోలు, లోలోలు, చైనీయులు కలిసి 500 మంది మార్క్సిజం అభ్యసిస్తున్నారు. అనేక సాంకేతిక విద్యాలయాలు తెరిపబడ్డాయి.

ఏనానులోవి కష్టపరిస్థితులను కూడా లెక్కచేయకుండా జూలై నాటికి 5000 మంది విద్యార్థులు వచ్చి చేరారు. అనేక సాంకేతిక విద్యా నిపుణులు పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమం కొనసాగించేందుకు వివిధప్రాంతాల నుండి వచ్చారు. సుశీతలైన విద్యార్థులనేకులు జపాను వ్యతిరేక ప్రచారాన్ని, సందేశాన్ని వాయవ్య చైనాలో వెదజల్లుతున్నారు.

కొమింటాంగు ప్రభుత్వం కలిగించిన యీ సదుపాయములకు ప్రతిగా కమ్యూనిస్టులు కూడా తమ ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకప్రాంత ప్రభుత్వ మనీ, ఎర్రపైన్యానికి జాతీయ విప్లవపైన్యమనీ పేర్లుపెట్టారు. బహిరంగ సమావేశాల్లోను, స్థలాల్లోను, సన్యట్ సేన్, చియాంగ్ కై షేక్, మోసీ యాంగ్, చూపే, మార్క్సు, లెనిన్ ల చిత్రపటాలు వ్రేలాడదీయబడు తున్నాయి. సన్యట్ సేన్ యొక్క మూడు ప్రజాసూత్రాలను కమ్యూనిస్టులు ప్రచారం చేయసాగేరు. ధనికభూస్వాముల జమీందార్ల భూములను జప్తుచేయమన్నారు. యుక్తవయస్కులగు పౌరులందరకూ విచక్షణ మూపకుండా ఓటింగు అధికారమిచ్చారు.

జనరలిజ్యో చియాంగ్ పంపిన విమానంలో చౌఎన్ లే కూలింగు వెళ్ళి జూన్ మాసంలో సంప్రదింపులు సాగించాడు. నవంబరు మాసంలో జరుగనున్న కొమింటాంగు కాంగ్రెసు సమావేశంలో కమ్యూనిస్టులకు కూడా ప్రాతినిధ్యమివ్వమని చౌఎన్ లే కోరాడు. వారికి తొమ్మిది స్థానాలిచ్చేందుకు చియాంగ్ అంగీకరించాడు.

చైనా రాజకీయ పక్షాలు అంతర్యుద్ధం ముగించి జాతీయైక్య సంఘటనలో సంఘటితపడటం, జపాను సామ్రాజ్యవాదుల కెంతమాత్రమూ యిష్టంలేదు. 1937 సంవత్సర ప్రారంభంలో బ్రిటను, జపాను ప్రభుత్వాలు రహస్య మంతనాలు సల్పారు. టైము పత్రిక మే 31 వ తేదీ సంచికలో “చైనాదేశంలో జపాను ఆక్రమించిన ప్రత్యేకస్థలాన్ని బ్రిటను గుర్తించుటకు సిద్ధంగా నున్నదని” ప్రకటించబడింది. కాని

జపాను దురాశకు అంతులేకపోవుటచే ఆ ఉభయదేశాలకు అంగీకారం కుదరనందున ఆగస్టు 20 సంచికలో టైముపత్రిక “తూర్పు ఆసియాలో తోచినరీతిగా ప్రవర్తించేందుకు కోరే స్వేచ్ఛను జపాను, బ్రిటిషు వాణిజ్య బ్యాంకింగు సంస్థలకు నష్టం కలుగురీతిని వినియోగించేందుకు యెట్టి పరిస్థితులలోను బ్రిటను అంగీకరించదు” అని ప్రకటించింది. వీరేకాక కొమింటాంగు పార్టీలోని జపాను అనుకూలురు ఐక్యసంఘటన యేర్పడకుండా ఆటంకాలు కల్పించేందుకు ప్రయత్నిస్తోనేవున్నారు. కాని ప్రజా ఒత్తిడికి జపాను దురాక్రమణ విధానానికి నాన్సింగుప్రభుత్వం జంకి యుద్ధసన్నాహాలు చేస్తోంది. చైనాప్రభుత్వ ఉపప్రధానియైన డాక్టర్ హెచ్. హెచ్. కంగు యూరప్ పర్యటన సాగించి, అంతర్జాతీయ రంగంలో చైనాపలుకుబడిని అభివృద్ధిపరుస్తున్నాడు. ఈయన ఆయుధాలు, అప్పులు సంపాదించేందుకు విదేశ ప్రభుత్వాలతో రాయబారాలు సాగించాడు.

తీరని సామ్రాజ్యతృష్ణతో జపాను మరల చైనా భూభాగాన్ని కబళింప బూనుకుంది. జూలై 7 వ తేదీ అర్ధరాత్రి వాన్పింగ్ పట్టణంలో జపాను సైనికులు విన్యాసాలు జరుపుతోండగా చైనా రైల్వేగార్డువారిపై తుపాకి కాల్పుడని, నిందమోపి అదనపు సైన్యాలను తీసుకొనివచ్చారు. లుకోషియో ఉదంతమని యీ సంఘటన చరిత్రప్రసిద్ధికెక్కింది. జపాను వారు జూలై మాసాంతాన్ని పీకింగ్, టీన్ట్సినులను ముట్టడించగానే చైనా సైన్యాలు వీరోచితంగా పోరాడాయి. ఆ సందర్భంలో చైనాజాతి తరపున జనరలిజ్మో చియాంగ్ కేషేక్ “మాసహనానికి కూడా హద్దు పడ్డా వున్నాయి. ఇక చేయవలసిన ఒకేఒక కృత్యం.... జాతినంతా సంఘటితపరచి వీరోచితంగా పోరాడటమే ! అంత్యవిజయం మాదేననే దృఢవిశ్వాసం నాకుంది !”

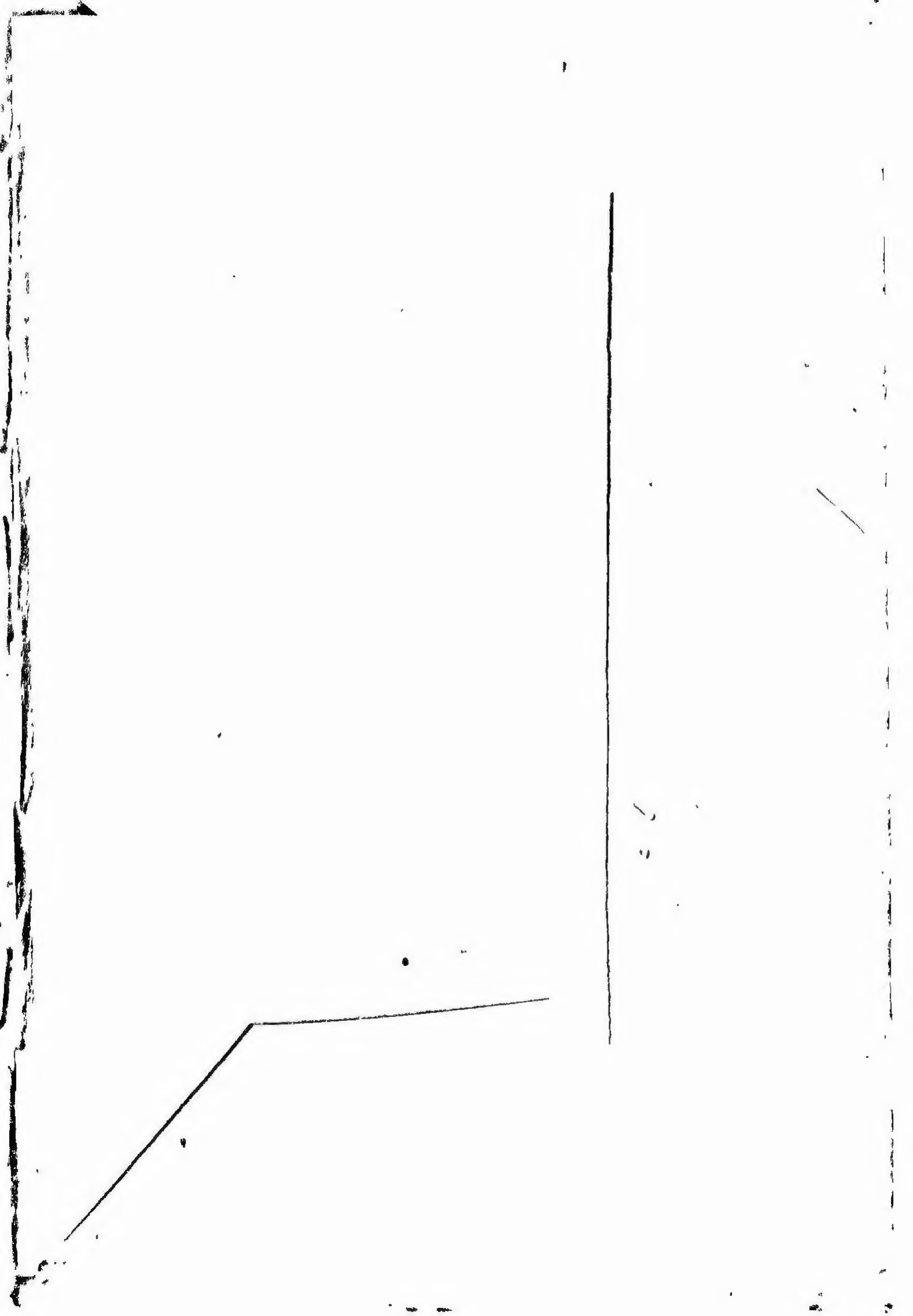
జూలై 31 వ తేదీనాడు జాతీయవిముక్తి సంఘనాయకులు ఖైదు నుంచి విడుదల చేయబడ్డారు. తదితర రాజకీయ కార్మిక నాయకులు

కూడా విడుదలచేయబడ్డారు. చైనాలోని వివిధ ప్రాంతాలనుండి జపానును తీవ్రంగా ప్రతిఘటించవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలు కోరజొచ్చారు. షన్నీనుంచి యెన్నీషాన్, క్వాంగ్సీనుంచి పేచుంగ్‌సీ, యునాన్‌నుండి లూంగ్‌యూన్ మున్నగు పైనికనాయకులు నాన్కింగువచ్చి, జపాను వ్యతిరేకయుద్ధంలో ప్రభుత్వ క్తి పరాయణతతో పాల్గొంటామని ప్రతిజ్ఞలు చేశారు. ఆగస్టు 11 వ తేదీనాడు జపానువారు షాంఘేను ముట్టడించి నందున జాతీయప్రభుత్వం యుద్ధం సాగించ జొచ్చింది.

1937 సెప్టెంబరు 23 వ తేదీనాడు కమ్యూనిస్టుల యొక్క సందిగ్ధరతులను చియాంగ్‌కైషేక్ బహిరంగంగా అంగీకరించి అంతర్యుద్ధాన్ని సమాప్తిచేసి జపాన్ వ్యతిరేకయుద్ధాన్ని సాగించాడు.

344

346

Check List

Book Number	NPROIC128	Date	05/04/23
Front Cover	yes	Back Cover	yes
Blank Pages	CI, 344, 345		
Missing Pages	NO		
Prepared By	Chayy	Cutting By	Chayy
Scanned By	prash yel	Pages	357
Quality Checking	AMRUTHA		